

Ṭesitamenti Ikne n'Ọnu Ikwere

Ikwere New Testament

Contents

Izi ọma lele kpa Matiyu gbarụ a n'ọkwukwo	1
Izi ọma lele kpa Makị gbarụ a n'ọkwukwo	45
Izi ọma lele kpa Lukwu gbarụ a n'ọkwukwo	73
Izi ọma lele kpa Jọni gbarụ a n'ọkwukwo	119
Ernu Ele Izi	152
Ọkwukwo izi Pọlu gbaznennu Ele Rom	192
Ọkwukwo izi ke Mbọm Pọlu gbaznennu Ele Kọrinti	210
Ọkwukwo izi ke Ebo Pọlu gbaznennu Ele Kọrinti	228
Ọkwukwo izi Pọlu gbaznennu Ele Galasia	240
Ọkwukwo izi Pọlu gbaznennu Ele Efeso	247
Ọkwukwo izi Pọlu gbaznennu Ele Filipai	254
Ọkwukwo izi Pọlu gbaznennu Ele Kọlosi	259
Ọkwukwo izi ke Mbọm Pọlu gbaznennu Ele Tẹsalonika	264
Ọkwukwo izi ke Ebo Pọlu gbaznennu Ele Tẹsalonika	268
Ọkwukwo izi ke Mbọm Pọlu gbaznennu Timoti	271
Ọkwukwo izi ke Ebo Pọlu gbaznennu Timoti	277
Ọkwukwo izi Pọlu gbaznennu Taịtos	281
Ọkwukwo izi Pọlu gbaznennu Filemọni	284
Ọkwukwo izi Ele Hiburu	286
Ọkwukwo izi Jemisi	300
Ọkwukwo izi ke Mbọm Pita gbarụ	305
Ọkwukwo izi ke Ebo Pita gbarụ	311
Ọkwukwo izi ke Mbọm Jọni gbarụ	315
Ọkwukwo izi ke Ebo Jọni gbarụ	320
Ọkwukwo izi ke Eto Jọni gbarụ	321
Ọkwukwo izi Judu gbarụ	322
Okpume Chiokike kpumennu Jọni	324

Tɛsitamenti Ikne n'Ọnu Ikwere

New Testament in Ikwere

Language: Ikwere

Provided by: Wycliffe

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2010 Wycliffe

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or excerpts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

853e3d0c-1085-5a14-9846-ca0488d24fa9

ISBN: 978-1-5313-0300-6

Izi oma lele kpa

Matiyu

gbaru a n'okwukwo

Nhne gbasiri okwukwo ka

Izi oma lele kpa Matiyo gbaru a n'okwukwo nookwu oka izi oma nu Jizosi bu Nye Oznohia Chiokike kweru mkwna a. Omumu Jizosi nye Nazareti gwebnanyarnu eli-eze ikne n'owa, ke bu ochichi Chiokike. Izi oma Matiyo neegesi eli-eze ikne ka hite nu nhne Jizosi, nye bu Mezaya, znirni nu nhne o mernu. Matiyo gesiri kpa Jizosi mezuru kpakara nhne be gbaru nu Tesitamenti Oknani gbasiri a. O gesiri nu be murnu Jizosi hite n'avnrnu ele eze. Nne a Meri bu woknornokno ma nyerukna. Matiyo tukparu ehni gba nu ele buo ele Ju nwernu igwe n'eli-eze Chiokike lele kpa ele Ju nwernu. O kwuru nhne gbasiri enwu Jizosi, olizo n'enwu a, nu iwu o nyernu ele sno apna be znirni kpakara ele zi n'owa izi oma a.

Nhne zi n'okwukwo ka

Budnu wikoro Jizosi (1:1—4:25)

Ikwu-onu Chiokike o kwuru n'olu rugwu (5:1—7:29)

Nhne o znirni, elulu nu nhne berere nu Galili (8:1—18:35)

Izne a du Jeruselem (19:1—20:34)

Ikwezu ipne-aznu Jizosi nu rime Jeruselem (21:1—27:66)

Olizo n'enwu a (28:1-20)

Nye gbaru okwukwo ka: Matiyo (Livi)

Risi nhne o kwono gba a: O gesi nu Jizosi bu Mezaya, nye gweyaru eli-eze ke bu ochichi Chiokike n'owa.

Osnusno omumu Jizosi

(Luk 3:23-38)

1 Okwukwo osnusno omumu Jizosi Karaishi, nnwo Devidi, nnwo Ebereham.

²Ebereham murnu Aziki, Aziki muhia Jekopu, Jekopu muhia Juda nu rumu nne a. ³Juda muhia Perezi nu Zera, nne be bu Tama, Perezi muhia Hezironi, Hezironi muhia Ram, ⁴Ram muhia Aminadabu, Aminadabu muhia Nasoni, Nasoni muhia Salimoni, ⁵Salimoni muhia Boazi, nne a bu Rehabu, Boazi muhia Obedi, nne a bu Rutu, Obedi muhia Jesi, ⁶Jesi muhia Eze Devidi.

Devidi muhia Solomoni, nne a bu nnwerne Uraya, ⁷Solomoni muhia Rehoboam, Rehoboam muhia Abija, Abija muhia Asa, ⁸Asa muhia Jehosafati, Jehosafati muhia Joram, Joram muhia Uzaya, ⁹Uzaya muhia Jotam, Jotam muhia Ehazi, Ehazi muhia Hezikaya, ¹⁰Hezikaya muhia Manase, Manase muhia Amoni, Amoni muhia Josaya, ¹¹Josaya muhia Jekonaya nu rumu nne a. Ka bu ige ele Babiloni vuru be la n'eli Babiloni.

¹²Nga be vukworu be zne nu Babiloni, Jekonaya muhia Seateli, Seateli muhia Zerubabeli, ¹³Zerubabeli muhia Abiudu, Abiudu muhia Eliakim, Eliakim muhia Azu, ¹⁴Azu muhia Zadoku, Zadoku muhia Akim, Akim muhia Eliudu, ¹⁵Eliudu muhia Eleza, Eleza muhia Matani, Matani muhia Jekopu, ¹⁶Jekopu muhia Josefu nzi Meri. Meri bu nye murnu Jizosi, nye be kwu Karaishi.

¹⁷Kpakara eburnu hite n'Ebereham du Devidi bu nri eburnu nu eno, hite nu Devidi du nga be vuru be zne n'eli Babiloni bu nri eburnu nu eno, hite nu nga be wuru nu Babiloni du nu omumu Karaishi bu nri eburnu nu eno.

Omumu Jizosi Karaishi

(Luk 2:1-7)

¹⁸Ka bu kpa be jiri mu Jizosi Karaishi. Nga be kweru nu Josefu joolu nne a

Meri,* nga be yáadnanyina, be whnurnu nu o zi rime hite n'Enine Nso. ¹⁹Josefu bu nzi a bu omamarna badnu, o chola o kpasị a iwħnerne nu ruwħnu ohna, o pioru o gba a nnam nu mgwugwa.

²⁰Kovu nga o zi naari kpakara nhne ka nu mkpoma a, enine izi Nyenwe ai vakwnusiri a nu mboro, kaa, “Josefu, nnwo Devidi, i tiko ogwu o kwuru nnwerne i Meri, nnwo o zi rime a hi n'aka Enine Nso. ²¹O jomuhia nnwo rukna, i jookwu a Jizosi, kwnornu nu o jooznohia ele ke a nu kpakara mmehie be.”

²²Ka bu ma nhne Nyenwe ai kwuru hite n'onu nye owhnurninya mezu, ²³“Otu woknorkno ma nyerukna jootu rime, o joomuhia nnwo rukna, be jookwu a Imanueli,” ke bu, “Chiokike zinu ai.”

²⁴Nga Josefu tnenyarnu nu anyarna, o lizo, o mee kpa enine izi Nyenwe ai nyernu a iwu, o kwuru Meri nnwerne a. ²⁵Kovu ya nu a dnanyina du nga o mħiaru nnwo rukna, o jita rewhna a Jizosi.

Ele ako varu

2 Nga be murnu Jizosi nu Betilehem n'eli Judiya, nga Erudu bu eze, ele ako† hiri n'obosi eħnam vaduru Jeruselem, ²neesikwa, “Ndaa hne o zi bu nye be murnu, eze ele Ju? Kwnornu nu a whnurnu mbo a n'obosi eħnam, a varu ma a kponu a risi eli.”

³Nga Eze Erudu nurnu nhne ka, mkpoma laru a mini, ya nu kpakara ele zi nu Jeruselem. ⁴Nga o sukwokotaru kpakara ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju, o sikwa be hne be jomu Karaisi wam.

⁵Be kanu a nu Betilehem n'eli Judiya, o bu kpa be gbaru a n'okwukwo hite n'onu nye owhnurninya, kaa,

⁶“Ji Betilehem, n'eli Juda, i zila mati kakwo n'esilawuru risi eli Juda rira rira, kwnornu nu hite nu ji hne nye risi jeehi whuya, nye jooznu ele ke m Izireli lele aturnu.”

⁷Nga Erudu sukwuru ele ako wam nu mgwugwa, o sikhahia be nga mbo wam whuyaru iwħne. ⁸O kanu be zne Betilehem, kaa, “Anu zne piosi nnwo ikne wam rikne, nga anu pioħaru a, anu va kanu m, m jeezne kponu a risi eli masi.” ⁹Nga be nurnu oka Eze Erudu, be whoga, le mbo wam ke be whnurnu n'obosi eħnam neezne nu ruwħnu be du nga o varu gwuzoru n'olu hne nnwo wam zi. ¹⁰Nga be whnurnu mbo wam, be nwudnarnu k'agida.

¹¹Be bna nu rime oro, whnu nnwo ikne wam, ya nu Meri nne a, be dna n'eli kponu a risi eli. Be kpume igbe ekwnu be, nyee a nkesi, golu, franki-isensi nu maa. ¹²Chiokike do be aka nu nsni nu mboro be lahnakwadia ke Erudu, be garu apna berere la eli be.

Be gbazne n'eli Ijipiti

¹³Nga be laru, enine izi Nyenwe ai mernu Josefu whnu a anya nu mboro, kaa, “Lizo, kwuru watakiri wam nu nne a gbazne Ijipiti, daziri nu pii du nga me jaakanu i, kwnornu nu Erudu joo-pio nnwo wam ma o gbu a.” ¹⁴O lizo, kwuru nnwo wam nu nne a n'abali gbazne Ijipiti. ¹⁵Be zi n'Ijipiti tem Erudu nwuma, ma nhne Nyenwe ai kwuru hite n'onu nye owhnurninya a mezu, “M suk-wuharu m nnwo m hite Ijipiti.”

*1:18 Mbo ogbasi omu n'aka ke neegesi nu aka ji a.

†2:1 Ele ako: bu ele nomu nhne gbasiri mbo.

Eroḍu gburu rumu takiri

¹⁶ Nga Eroḍu whnurnu nū ele akọ wam nyernu a mkpari, o weru ẹhni k'agida, o zizne ele ogwnu kaa be gbu kpakara rumu rukna zi nū Betilehem ma ẹli zi be ndundu, hite nū ele gbaru awha lawuru ya ẹli. Ka bu hite n'ige wam o sikhahiaru oka n'onu ele akọ wam. ¹⁷ N'ige wam bu hne be mezuru nhne Jerimaya nye owhnurninya kwuru, naakaa,

¹⁸ “Be nurnu akp̄iri nū rime ẹli Rama, naakwna ẹkwna nū okne ogba mkpe, Recheli naakwnanū rumu a ẹkwna, o kwéle be kasi a mkpoma kwnornu nū be zima.”

Be hiri n'Ijipiti yahna

¹⁹ Nga Eroḍu nwurnu, enine izi Nyenwe ai mernu Josefu whnū a anya nū mboro n'Ijipiti, ²⁰ kaa, “Lizo kwuru nnwo wam nū nne a zne n'eli Izireli, ele noopio budnu a nwunam.”

²¹ O lizo kwuru nnwo wam nū nne a, va n'eli Izireli. ²² Kovu nga o nurnu nū Akelosi nnwo Eroḍu bu eze Judiya nū ngadna nda a, o turu ogwnu o zne pii. Nga Chiokike doru a aka nū nsi nū mboro, Josefu tuhna zne Galili. ²³ Be zne wuru n'eli mati be kwu Nazareti, ma nhne be kwuru hite n'onu nye owhnurninya mezu, “Be jookwu a nye Nazareti.”

Ikwu-onu Joni Nye Wu Mini

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

3 N'ige wam Joni Nye Wu Mini varu nookpo okwo ikwu-onu Chiokike n'eli-ikpa ke Judiya, ² naakaa, “Anu tuhna zne mkpoma, kwnornu nū ẹli-eze Chiokike zi ndundu.” ³ Joni bu nye wam Azaya nye owhnurninya kwuru oka gbasiri a, naakaa, “Akp̄iri otu badnu nookpo okwo n'eli-ikpa, naakaa,

‘Anu mekwata apna Nyenwe ai,

anu mee apna a sni asni.”

⁴ Joni wogwu iwo be jiri rijni akpukpo anohia be kwu kameli mee, ajni o snu n'ikwnu bu akpukpo anohia, wiri a bu igwurube nū mono ebeka ohia. ⁵ Ele Jeruselem nū kpakara ele Judiya nū kpakara ele wugwu nū ngeri Osimini Jodani gburugburu whokwnusiri a, ⁶ o wu be mini n'Osimini Jodani, be nookwuhia mmehie be.

⁷ Kovu nga o whnurnu agida ele Farisi nū ele Sadusi hne be naava ma o wu be mini, o kanu be, “Anu eburnu agwo, nyele kannu anu, anu gbanahoru ovu owe ẹhni Chiokike ke jaava? ⁸ Anu mi mkpuru ke jeegesi nū anu tuhna zne mkpoma hite nū mmehie. ⁹ Anu riko nū rime anu, naakaa, ‘Ebereham bu nda ai,’ me kanu anu nū Chiokike nwernu rikne mee kpakara akaworugwu ka ghoro rumu Ebereham. ¹⁰ Kitna, be tukwasilam ehni gwe n'ikwnu kpakara isisi, ke bu nū be joogbudna isisi obula ke minyala mkpuru oma, be jootubna a nū rime bekwnu.

¹¹ “M ji m mini noowu anu mini ke neegesi nū anu tuhna zne mkpoma hite nū mmehie anu, kovu nye kagwu m rikne naava n'aznu m, nye me dugwo n'owhudnahie chiru okoro-ochi a, nye wam jeeji Enine Nso nū bekwnu noowu anu mini. ¹² Nye nhne owhusna ikpa zi n'aka a, o joowhusna ikpa a nkari, o jaachikota ikpa a yisi n'obna a, kovu o jeeji bekwnu ke chni echni rmesnama ruznurnuznu ikpa.”

Owuwu mini Jizosi

(Mak 1:9-11; Luk 3:21,22)

¹³ N'ige wam, Jizosi hiri nū Galili vadu Osimini Jodani znekwusi Joni ma o wu a mini. ¹⁴ Kovu nū Joni kwéle a, o kaa, “O zi m mkpa i wu m mini, ji n'iwuru i, i naavakwnusi m?”

¹⁵ Jizosi kanu a, “Gharu a kpm kitna, kwnornu nū o buru oma kpm

ma a mezu kpakara nhne b̄uru ọma n'omume.” J̄oni gharu a.

¹⁶Nga J̄oni w̄uru Jiz̄osi mini, ngangam o hiri n̄u mini n̄owhuya, le, oligwe kpumernu, Jiz̄osi wh̄nu Enine ke Chiokike hne o neewhedna lele nduru, neebekwasi a. ¹⁷Otu akp̄iri hiri n'oligwe, naakaa, “Ka b̄u Nnw̄o m me wh̄n̄urnu n'anya, nhne a mas̄iri m.”

Ọrnurna Jiz̄osi

(Mak 1:12,13; Luk 4:1-13)

4 Enine Ns̄o duru Jiz̄osi zne n'eli-ikpa ma Ekwensu rna a ọrnurna. ²Nga o vukworu ọnu nri ọbochi ẹno iwnehnie n̄u abali, wiri gwn̄urnu a. ³Nye ọrnurna wam vakwnusiri a, kanu a, “O b̄uru n̄u i b̄u Nnw̄o Chiokike, kanu akaworugwu ele ka be gh̄o br̄edi.”

⁴Jiz̄osi saru a, “Be gbaru a n'okwukwo ns̄o, kaa, ‘O b̄uo br̄edi b̄u nhne badnu jeeri kp̄oi z̄iri budnu, k̄ovu n̄u ọ b̄u kpakara ikwu-ọnu ke hiri n'onu Chiokike wh̄ya.’”

⁵Ekwensu kwuru a zne Jeruselem, ẹli-ohna ns̄o, gwuzote a n'olu towa Oro Ns̄o Chiokike, ⁶ọ kanu a, “O b̄uru n̄u i b̄u Nnw̄o Chiokike, gbudna ẹhni i n'eli hna, kwnornu n̄u be gbaru a n'okwukwo ns̄o, kaa,

‘O jeenye ele enine izi a iwu gbasiri i, be jeegheru i n'aka be, ma i gharu ọ kp̄obi ọchi i n̄u rugwu.’”

⁷Jiz̄osi saru a, “Berere kwno, be gbaru a n'okwukwo ns̄o, kaa, ‘I rn̄ako Nyenwe i Chiokike i ọrnurna.’”

⁸Berere kwno, Ekwensu kwuru a zne rugwu zi n'olu k'agida, gerisi a kpakara ẹli-eze ke ọwa n̄u igwugwu be. ⁹O kanu a, “M jeenye i kpakara nhne ka, ọ b̄uru n̄u i jaadna n'eli kp̄onu m risi ẹli.”

¹⁰Jiz̄osi saru a, “Whoga m n̄u ruwhnu m, Setani, kwnornu n̄u be gbaru a n'okwukwo ns̄o, kaa, ‘I j̄ookponu

Nyenwe i, Chiokike i risi ẹli. O b̄u ya kp̄oi b̄u nye i jeekpenu.’”

¹¹Ige wam Ekwensu sigbasiri Jiz̄osi, ele enine izi vakwnusiri a, neeznenu a izi.

Jiz̄osi panizoru ẹnu a

(Mak 1:14,15; Luk 4:14,15)

¹²Nga Jiz̄osi nurnu n̄u be yisiri J̄oni n'ikelu, ọ lahna Galili. ¹³O whoga n̄u Nazareti zne wuru n̄u Kapanom, ke zi n̄u ngeri osimini, n'eli Zebuloni n̄u Nafitali, ¹⁴ma ọka be kwuru hite n'onu Azaya nye ọwhnurninya mezu, kaa,

¹⁵“Eli Zebuloni n̄u eli Nafitali, n'apna okne osimini, n'aznu Osimini Jodani, Galili ẹli ele b̄uo ele Ju.

¹⁶Ele wu n'ochichiri wh̄n̄unam agida iwhe, ele wu n'eli ẹnuw kpusnigwu b̄u ele iwhe n̄oomukwasi.”

¹⁷Hite n'ige wam Jiz̄osi panizoru n̄ookpo okwo, naakaa, “Anu tuhna m̄kpoma, kwnornu n̄u ẹli-eze Chiokike zi ndundu.”

Ele mbom sno apna Jiz̄osi

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸Nga Jiz̄osi neezne izne n'onu mini Osimini Galili, ọ wh̄nu r̄umu nne lawuru, Saimoni nye be nookwu Pita n̄u Anduru nwene a, hne be n̄owu igbo n'osimini, kwnornu n̄u be b̄u ele noogbu aznu. ¹⁹Jiz̄osi kanu be, “Anu snornu m, m jeeme anu b̄uru ele j̄ookwuhia ele badnu lele kpa anu noogbu aznu.” ²⁰Ngangam, be sigbasi igbo be sno a.

²¹Nga o zneturu n̄u ruwhnu, ọ wh̄n̄urnu r̄umu nne lawuru berere, Jemisi nnw̄o Zebidi n̄u J̄oni nwene a, n̄u Zebidi nda be. Be zi n̄u rime ogbo neemekwa igbo be. Jiz̄osi sukwu be. ²²Ngangam be sigbasi ogbo wam n̄u nda be sno a.

Jizōsi znirni nhne, gwō ele nrīria*(Luk 6:17-19)*

²³ Jizōsi znernu nū kpakara Galili neezni nhne n'oro oḡbako ele Ju, nḡokpo okwo izi oma ēli-eze Chiokike, nḡogwo ele nrīria zī oḡo n'odo nū ēhni igbugbu zī oḡo n'odo n'esilawūru be. ²⁴ Qtnutnu a gazuru kpakara Siriya, be kwuyanū a kpakara ele naariā nrīria nū ele ēhni igbugbu zī oḡo n'odo, nū ele nḡowhnusi anya, ele reḡwu oḡo nwūḡwu, nū ele akwūkwu nū ele ngeri ēhni be dḡnwurnu dḡnwu. Jizōsi gwō kpakara be.

²⁵ Agīda ele badnū hi nū Galili, Dekapolisi nū Jeruselem nū Judiya nū aznū Osimini Jḡdani snornu a.

Jizōsi znirni nhne n'olu rugwu

5 Nga Jizōsi whnurnu agīda badnū wam, o pnezne n'olu rugwu, dazīri ēli, ele sno apna a vakwnusi a, ² o panizo neezni be nhne, naakaa,

Mkpōma oḡo n'ōnu n'ezī*(Luk 6:20-23)*

³ “Owa oma zīnu ele mboni nū mkpōma,[‡]

kwnornu nū ēli-eze Chiokike bū ke be.

⁴ Owa oma zīnu ele naagba mkpe, kwnornu nū be jaakasi be ovu.

⁵ Owa oma zīnu ele zī enwerne nū mkpōma,

kwnornu nū ele kam jeekehīa owa.

⁶ Owa oma zīnu ele wiri nḡogwnu nū ele akpīri kpōga bēkwu n'ome nhne būru oma,

kwnornu nū rūwho jeeji be.

⁷ Owa oma zīnu ele nweru obirizi kwnornu nū be jḡodonu be obirizi.

⁸ Owa oma zīnu ele zī rīchna nū mkpōma,

kwnornu nū be jḡowhnu Chiokike.

⁹ Owa oma zīnu ele neeme udno,

kwnornu nū be jookwu be rūmu Chiokike.

¹⁰ Owa oma zīnu ele be naakpakna ēhni kwnornu imerne oma,

kwnornu nū ēli-eze Chiokike bū ke be.

¹¹ “Owa oma zīnu anū nga ele badnū jaakparī anū, neemekpa anū ēhni, nookwunu anū ōnu oḡo, naaghagidne anū akebne aghalaghala zī ichne ichne kwnornu nū me. ¹² Anū nwurnihoru, mkpōma sḡ anū n'ōnu k'agīda, kwnornu nū oḡwo ernu anū zī agīda n'oligwe. O bū kpa be jiri kpakna ele owhnurninya ele be anū oḡsno ēhni.

Arūa nū iwihne*(Mak 9:50; Luk 14:34,35)*

¹³ “Anū bū arūa ke owa, kḡvu o būru arūa tuwhu oḡo n'ōnu a, be jeeji kīni mee a o so n'ōnu? O zīa iru o bnarnū berere, okwolem be tuwhu a n'ederezi, ele badnū zḡ a ochi.

¹⁴ “Anū bū iwihne ke owa. Mba wu n'olu rugwu bḡotugwali. ¹⁵ Be zá nḡomusi tḡnji bīta a nū mkpururu nkīta, tnunuma, n'olu nhne be bīta tḡnji, o neenye kpakara ele zī n'oro wam iwihne.

¹⁶ Anū mee kpa iwihne anū jaazī noonwu nū ruwhnu ele badnū, ma be nḡowhnu ernu oma anū, znarnī Nda anū ke zī n'oligwe.

Iwu Mozizi

¹⁷ “Anū chéko nū m varū m o lulu iwu Chiokike mḡbu nhne ele owhnurninya gbarū, m vāge m o lulu be, m varū m o mezu be. ¹⁸ N'ezī, me kanū anū, tem oligwe nū owa whume, o zá otu nhne oḡbula zī matī, ke zīkakworu matī ke be jeegweme n'iwu, dū nga kpakara be jeemezu. ¹⁹ Nye oḡbula ke joolulu otu nū rime iwu ele ka, o būrubedi iwu ke kakwo matī, ke jeezni ele badnū kḡam, be jookwu a nye kakwo matī

[‡]5:3 ke bū *ele noopio Chiokike*

n'eli-eze Chiokike. Kọvu nye ọbula ke jaabita iwu, neezni be, nye wam bu nye be jookwu nye kakwo n'olu n'eli-eze Chiokike. ²⁰ Me naakanu anu, o buru nu agwa oma anu kala ke ele zni iwu nu ele Farisi mma, n'ezi, anu jaabna n'eli-eze Chiokike.

Ovu owe ehni

²¹ “Anu nuru nu be kanu ele gbaka, ‘I gbuko badnu, nye ọbula ke gburu badnu jaabna n'aka ikpe.’ ²² Kọvu me kanu anu, nye nwernu ovu ehni megidne nwene a jaabna n'ikpe. Nye ọbula ke jaakanu nwene a, ‘O zia iru i bnagwu,’ jeenye ehni a n'aka ele eze-ikpe. Nye ọbula ke jaakaa, ‘Nye iwhnirniwhno,’ jeenye ehni a n'aka bekwnu eli renwu. ²³ Kam kpayaru, o buru nu i gweyaru nkesi i nu ruwhnu Chiokike n'oyo ariohna, i chenwanya nu nwene i karu nu i mernu a nhne ojo, ²⁴ sigbasi nkesi i nu pii nu ruwhnu ojo ariohna, la, beru osno mee ma ji nu nwene i ziri n'udno, yahna, nyega nkesi i.

²⁵ “Mee ma ji nu nye kwu i neezne ikpe buru oma wara wara, nga ji nu ya zi n'apna, ma nye wam kwu i neezne ikpe gharu o gweru i nyee n'aka nye risi ikpe, nye risi ikpe gweru i nyee n'aka nye neezne izi, be tubna i ikelu. ²⁶ Me kanu i ezi oka, i jowhuya pii tem i kwuhnata kpakara iwai ipne-aznu i jigwu.

Iznizni gbasiri ome oyi

²⁷ “Anu nuna m nu be kanu ele gbaka, ‘I meko oyi.’ ²⁸ Kọvu nu m naakanu anu, nu nyerukna ọbula ke jele nyerinya anya o masi a ma ya nu nwerinya wam dnanyi, o mesilem a oyi nu mkpoma a. ²⁹ O buru nu anya akarikwnunga i jeeme i, i mee mmehie, ghahia a, tuwhu a n'ehni i, kwnornu nu o jaakanu i mma nu otu nhne zi i n'ehni whogaru, tnunuma be tubna kpakara ehni i nu rime bekwnu eli renwu. ³⁰ O

buru nu akarikwnunga i jeeme i, i mee mmehie, gbubime a, tuwhu a n'ehni i, kwnornu nu o jaakanu i mma nu otu nu nhne zi i n'ehni whogaru, tnunuma be jootubna kpakara ehni i nu rime bekwnu eli renwu.

Ogba nnam

(*Mat 19:9; Mak 10:11,12; Luk 16:18*)

³¹ “Be kakwnornu nu, ‘Nye ọbula ke jaagba nnwerne a nnam, o nyega a okwukwo nnam.’ ³² Kọvu m naakanu anu, nye ọbula ke jaagba nnwerne a nnam, hne o buo nu o mernu oyi, o neeme nyerinya wam buru nye neeme oyi, nye ọbula ke jolu nnwerne be gbaru nnam bu nye neeme oyi.

Okwe mkwna

³³ “Berere, anu nuna m nu be kanu ele gbaka, kaa, ‘Bita mkwna i kweru, i lagna aznu nu o mee mkwna i kweru, kovu mee nhne i kweru mkwna nu ruwhnu Nyenwe ai.’ ³⁴ Kọvu me naakanu anu, anu ji nhne ọbula du risi, anu ji oligwe du risi, kwnornu nu o bu ngadna eze Chiokike. ³⁵ Anu ji owa du risi, kwnornu nu ikpechi otukwasi ochi a, anu ji Jeruselem du risi, kwnornu nu o bu eli-ohna ke eze kwu wam. ³⁶ I ji risi i du risi, kwnornu nu i nwée rikne mee otu rukeri-ize o chna richna mobu o ji riji. ³⁷ Kọvu ikwu-onu anu buru ‘Owe, m jeeme mee a,’ mobu, ‘Oza, m jeeme mee a.’ Kwnornu nu nhne ọbula kariri ka hi nu nye ojo wam.

Iznizni gbasiri omegwnarnu

(*Luk 6:29,30*)

³⁸ “Anu nuru nu be karu, ‘Anyalany ize lanu ize.’ ³⁹ Kọvu me naakanu anu, anu megwnarnu ele mernu anu nhne ojo. Nye ọbula ke gboru i aka nu sni akarikwnunga, tuhnasnanu a sni berere. ⁴⁰ O buru nu nye ọbula piuru o mesi i oka ma o nahoru i iwo rime i, sig-

basinu a iwo i ke olu masi. ⁴¹Nye obula ke jeeme i ma i zne otu maiḷi, snornu a zne maiḷi lawuru. ⁴²Nyega nye obula noorio i nhne, i gwáko nye noopio ma i gbaznisi a nhne njo.

Whnú ele irno anú n'anya

(Luk 6:27,28,32-36)

⁴³“Anú nuna m nú be karú, ‘Whnú nye agbatibi i n'anya, sno nye irno i irno.’ ⁴⁴Kovu me naakanú anú, anú whnú ele irno anú n'anya,⁴ kpenu ele neemekpa anú eḷni okpukpe. ⁴⁵Anú mee kpa, anú jọobu rúmu Nda anú ke zì n'oligwe, kwnornu nú o neeme ma eḷnam a noomukwasi badnú ojo nú badnú oma, o neeme masi ma mini zokwasì ele ome mma nú ele ojo. ⁴⁶Q búru nú anú whnú ele wam n'anya bú ele noowhnu anú n'anya, kini bú ogwo ɛrnu anú? Q bú nú ele ona ntú méé kpa sa? ⁴⁷Q búru masi nú o bú rúmu nwene anú kpọi bú ele anú neebekwu rewhna, kini bú nhne anú mernu karú ele berere? Q bú nú ele máa Chiokike méé kpa sa? ⁴⁸Anú jọobu ele zuru ozu lele kpa Nda anú ke oligwe zuru ozu.

Iznizni gbasiri okesi nhne

6 “Anú whnú nú anú zá neeme nhne oma anú nú ruwhnu badnú, ma be whnú anú. Anú mee kpa, anú nwée ogwo ɛrnu nú hne Nda anú ke oligwe zì.

²“Ke bú nú nga i noornu ɛrnu obirizi i, i jkọ okwodu kpọ okwo lele kpa ele ruwhnu lawuru mee n'oro ogbako ele Ju, ma n'apna, ma ele badnú ja be mma. Owe, m naakanú anú ezi oka, be nwezulem ogwo ɛrnu ke be. ³Kovu nga i noornu ɛrnu obirizi, i kwéko akarita i mahja nhne akarikwnunga i neeme, ⁴ma ɛrnu obirizi i búru nhne zì mgwugwa.

Nda i ke noowhnu nhne zì nú mgwugwa jookwuhnata i.

Iznizni gbasiri okpukpe

(Luk 11:2-4)

⁵“Nga anú neekpe okpukpe, anú méko lele ele ruwhnu lawuru, kwnornu nú o naamasì be o gwuzoru n'oro ogbako ele Ju ma ngeri apna neekpe okpukpe ma ele badnú whnú be. Owe, m naakanú anú ezi oka, be nwezulem ogwo ɛrnu be. ⁶Kovu nga i neekpe okpukpe, bnazne nú rime oro i, nga i gbasnimernu mgbo i, kpenu Nda i ke zì nú mgwugwa, Nda i ke noowhnu nhne zì nú mgwugwa jookwuhnata i. ⁷Nga anú neekpe okpukpe, anú kwúko agida oka etekne, lele kpa ele máa Chiokike mee, kwnornu nú be naari nú be jọonu ogologo okpukpe be. ⁸Anú kpákwadia agwa lele be, kwnornu nú Nda anú magwú kpakara nhne ke zì anú mkpa, sù anú ke rio a.

⁹“Anú kpe okpukpe kpa, ‘Nda aì ke zì n'oligwe, rewhna i búru nhne zì nsọ, ¹⁰eli-eze i va,

be mee nhne i pioga,
kpa be mee a n'oligwe,
be mee a kpa n'owa.

¹¹Nyega aì wiri tna,
ke joozunu aì obochi tna.

¹²Gbarunu aì nhne ojo a mernu,
lele kpa a naagbarunu ele mernu aì nhne ojo.

¹³I yisi aì nú rime nhne orurna,
kovu dohia aì n'aka nye ojo.’ [§]

¹⁴Q búru nú anú gbarunu badnú ogahie be, Nda anú ke oligwe jaagbarunu anú masi. ¹⁵Kovu o búru nú anú jáagbarunu badnú ogahie be, Nda anú ke zì oligwe jáagbarunu anú.

[¶]5:44 Agwna okwukwo kamasiri: *gozi ele noovu anu onu, menu ele sno anu irno nhne oma*

[§]6:13 Agwna okwukwo kwuru: *kwnornu nu eli-eze bu ke i, ma iknerna, ma igwugwu, tim tom. Amim.*

Iznizni gbasiri ovu onu

¹⁶“Nga anu noovu onu, anu meko lele ele ruwgnu lawuru, ele naagbaru ruwgnu, donwuta ruwgnu ma o zi kpa ele badnu mahia nu be noovu onu. Owe, m naakanu anu ezi oka, be nwezulem ogwo eru be. ¹⁷Kovu nga i noovu onu, gweru mono te nu risi i, snu ruwgnu i, ¹⁸ma ele badnu gharu o mahia nu i noovu onu. Kovu Nda i nye noowhnu nhne zi nu mgwugwa jaamahia, Nda i jookwu i ogwo.

Ekwnu ke zi n'oligwe

(Luk 12:33,34)

¹⁹“Anu kpabitanu ehni anu ekwnu n'owa, hne akika nu ajari naata, hne ele buznu neeliwa oro nooznu buznu, ²⁰kovu anu kpabitanu ehni anu ekwnu n'oligwe, hne akika nu ajari za naata, ele buznu za neeliwa oro nooznu buznu. ²¹Kwnornu nu hne ekwnu i zi, bu hne mkpoma i jaazi masi.

Iwhne ke ehni

(Luk 11:34-36)

²²“Iwhne ke ehni bu anya, ke bu nu o buru nu anya i buru oma, kpakara ehni i jobu iwhne iwhne. ²³Kovu o buru nu anya i zila budnu, kpakara ehni i jeejipiya n'ochichiri. O buru nu iwhne ke zi i n'ehni bu ochichiri, ochichiri wam jaahna ezi.

Chiokike nu ekwnu

(Luk 16:13; 12:22-31)

²⁴“O za nye nwernu rikne buru ohi nda kwu lawuru. O buru kpam, o joosno otu irno, whnu ke berere n'anya. Mibu o josobisinu otu k'agida, ledna ibne a anya. Anu jobuli ohi Chiokike nu ohi ekwnu.

²⁵“Ka bu nhne me kwno naakanu anu, anu rigbuko ehni anu n'oriri gbasiri budnu anu, nhne anu jeeri mibu nhne

anu joonwo, mibu gbasiri ehni anu iwo anu joowo. O buo budnu kakwo wiri? O buo ehni kakwo iwo sa? ²⁶Anu le wonunu ke oligwe, be gha mkpuru, be gwemasia nhne n'ekwu, o zia nhne be chibna n'obna, kovu Nda anu ke oligwe nooznu be. Anu buo nhne gburu okne onu ahia karu be? ²⁷Ndaa nye n'esilawuru anu nwernu rikne tukwasi nhne mati n'ogologo budnu a hite n'origbu ehni a?

²⁸“Kini mernu anu naarigbu ehni anu gbasiri iwo anu joowo? Anu lekum okoko zi n'ohia, kpa be nooso, be za noodogbu ehni be n'ernu, be kwné ikpe. ²⁹Kovu me kanu anu o bubedi Solomoni n'iwuru a, nu kpakara igwugwu a, yige eyi lele otu nu rime be. ³⁰O buru nu Chiokike wosiri achara ke ohia iwo kpa, ke zi tna, ekile be tubna a n'ite bekwnu, o bu nu o jowosi anu iwo ke kakwo, anu ele okwnata ovu mati? ³¹Anu rigbuko ehni anu, naakaa, 'Ndaa nhne a jeeri?' mibu, 'Ndaa nhne a joonwo?' mibu, 'Ndaa nhne a joowo?' ³²Kwnornu nu kpakara nhne ele ka bu nhne ele ma Chiokike noopio, Nda anu ke oligwe magwu nu kpakara nhne ka zi anu mkpa. ³³Kovu anu beru osno pio elize Chiokike, nu ome oma a, be joutukwasinu anu kpakara nhne ele ka. ³⁴Kam kpayaru, anu rigbuko ehni anu n'oriri gbasiri ekile, ekile jaarhianu ehni a. Mmekpehni ke obochi obula zunnem a.

O kpe ele berere ikpe

(Luk 6:37,38,41,42)

7 “Anu kpe ikpe, ma Chiokike gharu o kpe anu ikpe. ²Kwnornu nu ikpe anu kperu bu nhne Chiokike jeeji kpe anu, nhne anu jiri tunu nye berere bu nhne Chiokike jeeji tunu anu. ³Kini kpayaru i ji neele nhne mati ke zi n'anya nwene i, kovu i za naari oriri gbasiri igwe-isisi ke zi n'anya i? ⁴Ndaa kpa i jeeji kanu nwene i, 'Nwene, sete me gweme nhne mati ke zi i n'anya,' ma, le, igwe-isisi zi n'anya

ke i? ⁵ Jì nye ruwhnu lawùru, beru ọsno gweme igwe-isisi ke zì n'anya ke i, ngam, ì jòowhnnusnama ọsno o gweme nhne matì wam n'anya nwene i.

⁶ “Anù nyéko nkìta nhne zì nsò, ọ zì be tùhnasna dọka anù. Anù túsako palì nù ruwhnu ezni, ọ zì be zòkwasi be ọchi.

Rìo, pio, znu aka nù mgbo

(Luk 11:9-13)

⁷ “Anù rìo, be jeenye anù, anù pio, anù joo piohia, anù znu aka n'ọnu-mgbo, be jaagbamanù anù. ⁸ Kwnornu nù nye ọbula ke nọorio, nọoriohia, nye noopio, noopiohia, nye nooznu aka nù mgbo, be jaagbamanù a.

⁹ “Ndaa nda n'esilawùru anù nye nnwọ a jọorio brèdi, o nyee a akaworugwu?

¹⁰ Mọbu nù ọ rìo a aznù, o nyee a agwọ?

¹¹ Ọ bụru nù anù, anù bụ ele ojo, magwù kpa be nyee rùmu anù nkesi bụru ọma, ọ kọ bụru Nda anù ke zì n'oligwe, ọ bụ nù o jéenyee ele nọorio a nhne bụru ọma?

¹² Kpakara nhne ke anù pioru ma badnù menu anù, anù menu masì ele badnù kpam. Kwnornu nù ka bụ nhne iwu nù ele ọwhnurninya kwuru.

Apna zì nwọronwo

(Luk 13:24)

¹³ “Anù garù ọnu-mgbo ke zì nwọronwo bna. Kwnornu nù ọnu-mgbo nù apna wam ke noodubna badnù nù mwu zì rude, ele naaga a masì zì agìda. ¹⁴ Kọvu nù ọnu-mgbo wam zì nwọronwo, apna wam ke noodubna nù bụdnu naara ẹhni nù ọguga, ele noopohia zì ele nù ele.

Isisi nù mkpuru a

(Luk 6:43,44)

¹⁵ “Anù zeru ele ọwhnurninya aghalaghala, ele naavakwnusi anù n'iwo atnurnu, kọvu nù rime be, be bụ edu nọdogbu atnurnu. ¹⁶ Anù jaamahia be hite nù mkpuru be nẹmi. Ele

badnù be nọoghohia mkpuru vaji n'isisi akukara, mọbu mkpuru figi n'igwnu-ogna? ¹⁷ Kpam masì, ọmama isisi miga mkpuru ọma, kọvu isisi búo ọma miga mkpuru ojo. ¹⁸ Ọmama isisi nwée rikne mji mkpuru ojo, isisi ojo nwée rikne mji mkpuru ọma. ¹⁹ Isisi ọbula ke mínyala mkpuru ọma, be jeegbudna a, túbna a nù rime bẹkwu. ²⁰ Kam kpayarù, anù jeehi nù mkpuru be mahia be.

Ọdo aka nù nsni

(Luk 13:25-27)

²¹ “Ọ búo nye ọbula ke noosukwu m, ‘Nyenwe ai, Nyenwe ai,’ jaabna n'ẹli-eze Chiokike, okwolem nye neeme nhne Nda m ke zì n'oligwe noopio. ²² Agìda badnù jaakanù m n'ọbochi wam, ‘Nyenwe ai, Nyenwe ai, a jíle rewhna ì whnù ọwhnurninya? A jíle rewhna ì chíhala ele renwu ojo? A jíle rewhna ì rnù ẹrnu ndu-ẹhni zì ọdo n'odo?’ ²³ M jaakanù be, ‘M máam nye anù bụ, anù whọga nù hne me zì, ele aruru-ẹli.’

Ntù-ẹli lawùru

(Luk 6:47-49)

²⁴ “Nye ọbula ke nọonu kpakara ikwu-ọnu m neeme be, m jeeji a sninu nyerukna ke marnù nhne, nye wuru ọro a n'olu rugwu. ²⁵ Mini zo, mini-ẹli gba, ruwhere whe masì, kwana ọro wam, kọvu ọ dnána, kwnornu nù ọ tũru ntù-ẹli a n'olu rugwu. ²⁶ Nye ọbula ke nọonu kpakara ikwu-ọnu m ka, ọ zá neeme be, m jeeji a sninu nye iwhnurniwhno, nye wuru ọro a n'olu rìzna. ²⁷ Mini zo, mini-ẹli gba, ruwhere whe masì, kwana ọro wam, ọro wam dna girigidim, tũ ogwnu.”

Rikne Jizọsi

²⁸ Ọ dũ nga Jizọsi kwukworu kpakara ikwu-ọnu ka, nhne o znirni du kpa be hna ẹhni. ²⁹ Kwnornu nù o neezni nhne

lele nye nwernu rikne, o búo lele ele zni iwu ele Ju.

Jizōsi gwōru nye nchnīchna

(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

8 Nga Jizōsi hiri n'olu rugwu hiedna, igbudu ele badnū snornu a. ²Otu nye naariā nchnīchna vakwnusiri a, gbunu a mpnerne ochi, kaa, “Nyenwe aī, o būru nū i pioru, i nwernu rikne mee m, m zīri rīchna.”

³Jizōsi dōsnima aka kpatu a, kaa, “M pioru m, zīri rīchna.” Ngangam, nchnīchna wam whōgaru n'ēhni a. ⁴Jizōsi kanū a, “O zá nye oḅula ī kanū, kōvu la, gweru ēhni gesi nye okwa ariōhna, gweru masī nhne Mozizi nyernu n'iwu kwa ariōhna ma o būru nhne akebbe nyee be.”

Jizōsi gwōru nnwō izi nye risi oḡwnu

(Luk 7:1-10)

⁵Nga Jizōsi bnanyarnū Kapanom, otu nye nēechi otu riwhu ele oḡwnu vakwnusiri a, rīo a, ⁶kaa, “Nyenwe aī, nnwō izi m dnanyīgwu n'oro, otu ngeri ēhni a nwurnu onwu, o zī n'igbugbu k'agīda.”

⁷Jizōsi kanū a, “M jaava, gwō a.”

⁸Nye wam nēechi otu riwhu ele oḡwnu kanū a, “Nyenwe aī, m dūge m nū nye ī jaabnanya oro a, kōvu kwu oka kpōi, ī jōogwo nnwō izi m. ⁹Kwnornu nū m bū m nye zī nū mkpururu oḡchichi ele kakwo m, m nwernu m ele oḡwnu zī nū mkpururu m, me kanū nye ka, ‘Zne,’ o zne, m kanū nye berere, ‘Vaa,’ o vaa, m kanū nnwō izi m, ‘Mee ka,’ o mee a.”

¹⁰Nga Jizōsi nurnu oka ka, o duru a ēhni, o kanū ele sno a n'aznū, “N'ezī, me kanū anū, m whnūlele m okwnata ovu hna kpa, ma nū ovu nye Izirelī. ¹¹Me kanū anū nū agīda badnū jeehi n'obosi ēhnam nū oḡdidna ēhnam va, snornu Ebereham, nū Aziki, nū Jekōpu, dazīri ēlī n'ēlī-eze Chiokike, ¹²kōvu nū

be jaachībna ele kwesiri o bna n'ēlī-eze Chiokike nū rime oḡchichiri, hne be jaazī naakwna ekwna, naata rūkwnurnu-ize.”

¹³Jizōsi kanū nye wam nēechi otu riwhu ele oḡwnu, “La, be menu ī lele kpa i kweru.” Eḡhni būru nnwō izi a oma ngangam.

Jizōsi gwōru ele nrīria

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴Nga Jizōsi bnarnū oro Pita, o whnurnu nne nnwerne a hne o dnanyī n'okpata naariā ēhni orne bekwnu. ¹⁵O nwūgwuru a aka, ēhni orne bekwnu wam sigbasi a, o lizo, bete neeznenu be izi.

¹⁶N'ogbednachi, be kwuyanū a agīda ele rēnwu ojo nwūgwu, o ji ikwu-onu chihala ele rēnwu ojo, gwō kpakara ele naariā nrīria. ¹⁷O gwōru be, ma nhne Azaya nye owhnurninya kwuru mezu, kaa,

“Ya n'iwuhuru a vumernu kpakara ēhni igbugbu aī, vuru masī nrīria aī zī oḡo n'odo.”

Nhne o joowhu ele sno Jizōsi

(Luk 9:57-62)

¹⁸Nga Jizōsi whnurnu agīda ele badnū gbarū a gburugburu, o kanū ele sno apna a ma be whe aznū osimini kiyari. ¹⁹Otu nye zni iwu ele Ju vakwnusiri a, kanū a, “Nye-zni-nhne, m joosno i, penupe oḡbula i neezne.”

²⁰Jizōsi kanū a, “Edu nwernu mkpewu hne be dnanyī, onunu oligwe nwernu alīkwu hne be zukwa inwe, kōvu Nnwō ke Badnū nwēe hne o jaabīta risi a.”

²¹Nye ke berere n'esilawūru ele sno apna a, kanū a, “Nyenwe aī, kweru m me beru osno lite nda m.”

²²Kōvu Jizōsi kanū a, “Sno m, gharū ele nwurnu onwu ma be lite ele nwurnu onwu ibne be.”

Jizōsi bigbōru ruwhere osimini*(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)*

²³ Nga Jizōsi bnarnū nū rime ọgbo, ele sno apna a sno a. ²⁴ Ngangam, okne ruwhere beteru ewhe n'olu osimini, ke mernu mini n'owubna nū rime ọgbo, kọwu Jizōsi n'iwuhuru a neezni anyarna. ²⁵ Ele sno apna a vakwnusiri a, kpat-nenya a, kanū a, “Nyenwe aị, dọhia aị, a noowhu.”

²⁶ Ọ kanū be, “Kini mernu anū n'ootu ogwnu, anū ele ọkwnata ovu matị?” O lizọ, bigbō ruwhere osimini, ọhna dna bii.

²⁷ O du kpa be hna ẹhni, be naakaa, “Nye ka bụ ọdo badnū kini? Ruwhere nū okne osimini noobnotenu a nsni.”

Jizōsi gwōru ele rukna lawūru*(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)*

²⁸ Nga ọ varū n'aka osimini kiyari n'ẹli ele Gadara, ele rukna lawūru ele rēnwu ojo nwūgwu, ele hi nū hne be li iznu whūya, ele ruwhnu be tū ogwnu, ke kpayarū ọ zá nye neewhe n'apna wam. ²⁹ Be siwama okokoba, kaa, “Aị nū jì nwekọgwu kini, Jizōsi, jì Nnwọ Chiokike? I varū ma i ta aị awhnūwhnu hne ige aị yóoduge?”

³⁰ Agịda ezni zị hne zịla ikere naata wiri. ³¹ Rēnwu ojo wam riasno a, kaa, “Ọ buri nū i chihala aị, zizne aị ma a bna nū rime ezni ele ka.”

³² Ọ kanū be, “Anū zne.” Be whūya, zne bna n'agịda ezni wam, kpakara agịda ezni wam gbadarnū nū ngwulangwu dnabna nū rime osimini, rinwū nū rime mini. ³³ Ele n'oznu be gbawhu, bna n'ẹli-ọhna wam tñusi nhne be whnūrnū, nū nhne mernu ele wam rēnwu ojo nwūgwu. ³⁴ Kpakara ele ẹli wam whūya kwnusi Jizōsi. Nga be whnūrnū a, be riasno Jizōsi ọ whọga n'ẹli be.

Jizōsi gwōru nye ẹhni a dōnwurnu ọdonwu*(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)*

9 Jizōsi bna nū rime ọgbo, lahna aka osimini kiyari, va n'ẹli ke a. ² Be vyanu a otu nyerukna ke ngeri ẹhni a dōnwurnu ọdonwu, dnanyi n'olu ọkpata, nga Jizōsi whnūrnū ọkwnata mkpoma be, ọ kanū nye wam ngeri ẹhni a dōnwurnu ọdonwu, “Mkpoma si i rikne, si nnwọ m, be gbarūnam jì kpakara mmehie i.”

³ Agwna ele zni iwu ele Ju n'eesikwa nū mkpoma be, “Nyerukna ka nookwulu Chiokike.”

⁴ Jizōsi mahjaru mkpoma be, ọ kanū be, “Kini kpahjaru anū naari oriri ka nū mkpoma anū? ⁵ Ndaa ke zị ewheke, ọ kaa, ‘Be gbarūnam jì kpakara mmehie i,’ mọbu, ọ kaa, ‘Lizọ, zne izne?’ ⁶ M jeegesi anū nū Nnwọ ke Badnū nwernu iknerna n'owa ọ gbarū mmehie.” Ọ kanū nye wam ngeri ẹhni a dōnwurnu ọdonwu, “Lizọ, chiri etere i, la ọro i.” ⁷ Nyerukna wam lizọ, la n'oro a. ⁸ Nga agịda ele badnū whnūrnū a, be tū ogwnu, znarni Chiokike, nye nyegarū badnū iknerna nū kpa.

Jizōsi sukwuru Matiyo*(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Ọ du nga Jizōsi hiri nū pji neewhe, ọ whnūrnū otu nye rēwhna a bụ Matiyo, hne ọ dazị n'oro ntū, ọ kanū a, “Sno m.” O lizọ snornu a.

¹⁰ Nga Jizōsi dazị neeri wiri n'oro Matiyo, agịda ele ọna ntū nū ele mmehie varū snornu Jizōsi nū ele sno apna a neeri wiri. ¹¹ Nga ele Farisi whnūrnū a, be sika ele sno apna a, “Kini mernu Nye-zni-nhne anū sno ele ọna ntū nū ele mmehie neeri wiri?”

¹² Nga Jizōsi nūrnū a, ọ kanū be, “Mkpa dibia ziko naakpa ele ẹhni buri oma, okwolem ele nriria. ¹³ Kọwu anū

zne muhia nhne ka bu, 'M noopio obirizi, o buo ariohna.' Kwnornu nu m vage m o sukwu ele oma, kovu ele mmehie."

Ajiji gbasiri ovu onu

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Ele sno apna Joni vakwnusiri Jizosi sikwa a, "Kini kpayaru ai nu ele Farisi noovu onu ige obula, kovu ele sno apna i za noovu onu?"

¹⁵ Jizosi saru be, "Ele be ziri va hne be noolu nnwerne ikne, be jaazi noodukwa ruwhnu hne be nu nye noolu nnwerne ikne zi? Kovu obochi vawa nga be jaanahoru be nye noolu nnwerne ikne, ige wam be joovu onu."

¹⁶ "O za nye jeegweru mkpekele ikpe ikne dnusi ni'iwu oknani, kwnornu nu ke ikne joodokahala nhne n'ehni iwo oknani, o joodoka ke kakwo agida. ¹⁷ O zi masi nye jeegweru manya ikne gbasiri n'olori akpukpo oknani, be mee kpm, olori wam jaagbawama, manya nu olori akpukpo whume etekne. Kovu be gbasiri manya ikne n'olori akpukpo ikne, kam jaabita be lawuru nkari."

Nnwọ rinya matị nị nwerinya ntụ ọvnarna

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Nga o naakanu be oka ka, le, otu nye risi varu, kponu a risi eli, kaa, "Nnwọ m rinya nwunam kitna, kovu va tukwasi a aka i, o jaazi budnu." ¹⁹ Jizosi lizo, snornu a zne, ele sno apna a sno a masi.

²⁰ Otu nyerinya ke naaria ntụ ọvnarna nri nu awha lawuru, garu a n'aznu, kpatu onu iwo a aka. ²¹ Kwnornu nu nyerinya kannu ehni a, "O buru nu me kpatu onu iwo a aka kpai, o jeeme ehni buru m oma."

²² Kovu nu Jizosi tuhnasarnu, whnu a, kanu a, "Nnwọ m rinya, mkpoma si i rikne, okwnata mkpoma i znohialam ji." Be gworu nwerinya wam ngangam.

²³ Nga Jizosi varu n'oro nye risi wam, whnu ele ji opi noogwnu eri oli iznu nu agida mkpakpo pii, ²⁴ o kanu be, "Anu whoga hna, kwnornu nu nnwo rinya matị ka nwuna onwu, kovu nu o neezni anyarna." Be mu a rumu. ²⁵ Nga o chihalaru agida ele badnu wam, o bna nu rime oro, nwugwu nnwo rinya matị wam n'aka, nnwo rinya matị wam lizo. ²⁶ Onutnu a gazu kpakara eli wam.

Jizosi gworu ele isni

²⁷ Nga Jizosi hiri nu pii whuya, ele isni lawuru snornu a, neesi lulo, naakaa, "Ji Nnwọ Devidi, donu ai obirizi."

²⁸ Nga o barnu n'oro, ele isni lawuru wam vakwnusi a, Jizosi sikwa be, "Anu kweru nu m nwernu m rikne o gwọ anu?"

Be kaa, "Owe, Nyenwe ai."

²⁹ O kpatu be aka n'anya, kaa, "Lele kpa okwnata mkpoma anu nu, o menu anu kpm." ³⁰ Anya be snama. Jizosi do be aka nu nsni, kaa, "Whnu nu o za nye anu kanu." ³¹ Kovu nga be whogaru, be wheke rehna Jizosi kpakara eli wam.

Ogwugwo nye mgbu

³² Nga be noowhoga, be kwuyanụ Jizosi nye mgbu ke renwu ojo nwugwu.

³³ Nga o chihalaru renwu ojo wam, nye mgbu wam kwuru oka, o du agida ele badnu ehni be, naakaa, "A whnulele nhne nu kpa n'Izireli."

³⁴ Kovu ele Farisi karu, "O ji rikne nye risi renwu ojo naachihala ele renwu ojo."

Ele ọnu zi ele nu ele

³⁵ Jizosi neezneghari kpakara eli-ohna ma nu mgbu neezni nhne n'oro ogbako be, nookpo okwo izi oma eli-eze Chiokike, noogwo kpakara nriria nu ehni igbugbu zi odo n'odo.

³⁶ Kovu nu nga o whnurnu agida ele badnu wam, o donu be obirizi, kwnornu

nụ inwe gwuru be, be nwée rikne yinu ẹhni be aka, be gbasaru lele atnurnu nwée nye nọoznu be. ³⁷Ọ kanu ele sno apna a, “N’ezi, ogwe nhne ẹkwu zi agida, kovu nu ele ẹrnu zi ele nu ele. ³⁸Kam kparyu, anu rjo Nyenwe ogwe nhne ẹkwu ma o zizne ele ẹrnu n’ekwu a.”

Ele izi nri nu ẹbo

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

10 Jizosi sukwuru nri nu badnu lawuru wam ele sno apna a. O nyee be rikne be chihala renwu ojo, gwọ masi kpakara nriria nu ehni igbugbu zi ọdo n’odo. ²Ka bu rewhna ele izi nri nu ẹbo wam, nye mbom bu Saimoni, nye be nookwu Pita, nu Anduru nwene a, nu Jemisi nnwo Zebidi nu Joni nwene a, ³Filipu nu Batolomi, Tomosi nu Matiyo nye ona ntu, Jemisi nnwo Alifayosi nu Tadiyosi, ⁴Saimoni nye zi n’esilawuru ele noonwu bekwnu nu mkpoma, nu Judasi Isikarioti, nye reru a.

Ernu ele izi nri nu ẹbo

(Mak 6:7-13; 13:9-13;
Luk 9:1-6; 21:12-17)

⁵Jizosi zihala nri nu badnu lawuru ka, do be aka nu nsni, kaa, “Anu zneko n’eli ele buo ele Ju, mobu nu rime eli-ohna obula ke ele Sameria. ⁶Kovu anu znekwnusi ele Izireli, ele nu lele rumu atnurnu whuru owu. ⁷Nga anu neezne anu kanu be, ‘Eli-eze Chiokike zi ndundu.’ ⁸Anu gwọ ele nriria, mee ele nwurnu onwu be hi n’enwu lizo, anu gwọ ele nchnichna, anu chihala renwu ojo. Anu nahiaru ewhu ewhu, anu nyee n’ewhu ewhu. ⁹Anu ji iwai obula nu rekpa anu. ¹⁰Anu ji rekpa n’izne anu, mobu iwo lawuru, mobu okoro-ochi, mobu mkpara, kwnornu nu nye ẹrnu kwesiri be nyee a wiri nu hne o nornu ẹrnu.

¹¹“Eli-ohna obula, mobu mgbu obula anu barnu, anu piohia ezi badnu nu

rime a, daziri pii tem anu whoga. ¹²Nga anu barnu n’oro wam, anu kaa, ‘Udno zinu anu.’ ¹³Ọ buru nu oro wam buru oma, udno anu jaadazinu a, kovu nu o buru nu oro wam buo oma, udno anu jeehiehnakwnusi anu. ¹⁴Nye obula ke nabnanyana anu, ke nuna ikwu-onu anu, anu joowhoga n’oro wam mobu n’eli-ohna wam, lisnama ruznurnuznu ochi anu. ¹⁵N’ezi me naakanu anu, be joodonu eli Sodom nu Gomora obirizi n’obochi ikpe karu eli-ohna ki.

¹⁶“Le, m neezihala anu lele atnurnu n’esilawuru edu, anu nwe ako lele agwo, kpa enwerne lele nduru.

¹⁷“Kovu anu ze ele badnu, kwnornu nu be jeegweru anu nyee n’aka ele ikpe, be jaapnia anu nhne n’oro ogbako ele be. ¹⁸Be jookwuru anu zne nu ruwhnu ele risi ochichi nu ele eze kwnornu m, ma anu kanu be nhne gbasiri, ma ele buo ele Ju. ¹⁹Kovu nu nga be jeegweru anu nyee ele ikpe, mkpoma lako anu mini kpa anu joogoru onu anu mobu nhne anu jookwu, ige wam be jeenye anu nhne anu jookwu. ²⁰Kwnornu nu o buo anu nookwu oka, kovu o bu Enine ke Nda anu nookwu oka nu rime anu.

²¹“Nwene jeegweru nwene a nyee ma be gbu a, nda jeegweru nnwo a nyee, rumu jeelizo megidne ele muru be, mee be nwuma. ²²Kpakara ele badnu joosno anu irno kwnornu nu rewhna m, Kovu be jooznohia nye obula ke jaaknata mkpoma dazigidne du okwukwo kpakara nhne. ²³Nga be kpagburu anu n’otu eli-ohna, anu gbazne nu ke berere. Me naakanu anu ezi oka, anu jaagazu kpakara eli-ohna Izireli du nga Nnwọ ke Badnu jaava.

²⁴“Nye sno apna nye-zni-nhne jaaka nye zni a nhne. Ohi jaaka nyenwe a. ²⁵Ọ dulam nga nye sno apna nye-zni-nhne joonu lele nye zni a nhne, nu ohi o nu lele nyenwe a. O buru nu be sukwuru

nda nwe ọro Bẹlizibolu, ọ bụ nụ be jóo-sukwu ele ọro a karukwo?

Nye anụ jootu ogwnu a

(Luk 12:2-7)

²⁶“Anụ t́ko ogwnu be, kwnornu nụ ọ zá nhne be kpusnirni okpusni ke be jóokpume, mọbu nhne zị mgwugwa ke be jáamahia. ²⁷Nhne me kannụ anụ n'ochichiri, anụ kwu a n'iwnehnie, nhne be t́kasiri nụ nsnị, anụ kwosa a n'olu ọro. ²⁸Anụ t́ ogwnu ele noogbu anọ-ehni, ele nwée rikne gbu mkpoma. Kọvu anụ t́ ogwnu nye wam ke nwernu rikne gbu mkpoma nụ anọ-ehni nụ bẹkwu ẹli renwu. ²⁹Be zá neere wonzna lawuru otu mkpuru iwai matị? Kọvu otu nụ rime be jáadna n'ẹli sụ Nda anụ kwéle. ³⁰Kọvu nụ kpakara rukeri-ize ke zị anụ nụ risi gwnurnu ogwnu. ³¹Ogwnu t́ anụ, anụ zị okne ọnu ahia karu agida wonzna.

O kwuhia nụ ọ jụ Karaịsi

(Luk 12:8,9)

³²“Nye ọbula ke jookwuhia m nụ ruwuhu ele badnụ, ọ bụ ya bụ nye me jookwuhia nụ ruwuhu Nda m ke oligwe. ³³Kọvu nye ọbula ke joozonahoru m nụ ruwuhu ele badnụ, bụ nye me joozonahoru nụ ruwuhu Nda m ke zị n'oligwe.

Ọ búo udno kọvu ama-ogwnu

(Luk 12:51-53; 14:26,27)

³⁴“Anụ chéko nụ m varu m o gweya udno n'owa, m váge m o gweya udno, kọvu ama-ogwnu. ³⁵Kwnornu nụ m varu m o kewa

‘nnwọ rukna nụ nda a,

nnwọ rinya nụ nne a,

nnwerne nnwọ nụ nne nzi a.

³⁶Nye irno badnụ jọobu ele ezi-nụ-oro a.’

³⁷“Nye ọbula ke whnurnu nda a mọbu nne a n'anya karu m, kwésile m, nye whnurnu nnwọ a rukna mọbu nnwọ

a rinya n'anya karu m, kwésile m. ³⁸Nye ọbula ke vúrule ogba a sno m n'aznụ, kwésile m. ³⁹Nye ọbula ke noopio b́dnu a jootuwu a, nye tuwhuru b́dnu a kwnornu m, jooophia a.

Ọgwo ẹrnu

(Mak 9:41)

⁴⁰“Nye ọbula ke nabnanyarnu anụ, nabnanyarnu m, nye nabnanyarnu m, nabnanyarnu nye ziyaru m. ⁴¹Nye ọbula ke nabnanyarnu nye ọwhnurninya kwnornu nụ ọ bụ nye ọwhnurninya, jaanahia masị ogwo ẹrnu nye ọwhnurninya. Nye nabnanyarnu nye mee mma kwnornu nụ ọ bụ nye mee mma, jaanahia ogwo ẹrnu nye mee mma. ⁴²Nye ọbula ke jookwute otu nụ rime ele matị ka otu okiko mini jiri iyi kwnornu nụ ọ bụ nye sno apna m, owe, me naakanu anụ ezi ọka, ọ jaanahiariri ogwo ẹrnu a.”

Jizọsi nụ Jọni Nye Wụ Mini

(Luk 7:18-35)

11 Nga Jizọsi nyekworu ele sno apna a nri nụ ẹbo wam iwu, o hiri nụ pji whoga, zne zni nhne, kpọ okwo izi oma kpakara ẹli-ohna zị be ndundu. ²Jọni nurnu n'oro ikelu kpakara ẹrnu Karaịsi nọornu, o zizne agwna ele sno apna a. ³Be sika a, “Ọ bụ jiwa bụ nye jaava, sọbu a le anya nye berere?”

⁴Jizọsi saru be, “Anụ lahna kanu Jọni kpakara nhne anụ nurnu nụ nhne anụ whnurnu, ⁵ele isini nọowhu ọsno, ele mgworo neezne izne, be neeme ele nchichna be ziri richna, ele nsnị inyo nọonu nhne, ele nwurnu ọnwu lizoru n'ẹnwu, be neezni ele mboni izi oma. ⁶Chiokike joozosi nye ọbula ke júla m kwnornu nhne me mernu.”

⁷Nga ele sno apna Jọni laru, Jizọsi bete naakanu agida ele badnụ wam nhne gbasiri Jọni. Ọ sika be, “Kini bụ nhne anụ znernu ọ whnu n'ẹli-ikpa? Ekere

achara ruwhere noovu? ⁸ Sọbu kịni nhne anụ znernu ọ whnụ? Nyerukna wogwu iwo zị pịali pịali sa? Le, ele wogwu iwo zị pịali pịali zị n'oro ele eze. ⁹ Anụ kanụ m, kịni bụ nhne anụ whogaru zne ọ whnụ? Nye ọwhnurninya sa? Owe! Nye kakwo nye ọwhnurninya. ¹⁰ Nye ka bụ nye be gbaru nhne gbasiri a n'okwukwo nsọ, kaa,

'Le, m neezizne nye izi m nụ ruwhnu i, nye jeemekwata apna i nụ ruwhnu i.'

¹¹ N'ezi me kanụ anụ, n'esilawuru ele ele rinya mụrnu, ọ zá nye ke kakwo Jóni Nye Wụ Mini, kọvu nye zikakworu mati n'eli-eze Chiokike kakwo Jóni. ¹² Hite n'ọbochi Jóni Nye Wụ Mini dụ kịtna, be neeme eli-eze Chiokike nhne rikne, ele gbasiri rikne naagbalị ọ bna nụ rime a. ¹³ Tem dụ n'ige Jóni, kpakara ele ọwhnurninya nụ iwu kwuru nhne gbasiri eli-eze Chiokike wam. ¹⁴ Ọ bụru nụ anụ jeekweru a, Jóni bụ Ẹlaija nye be gbaru nhne gbasiri a nụ ọ jaava. ¹⁵ Nye nwernu nsni, ọ nurnu.

¹⁶ "Ndaa nhne me jeeji sninu ebiri ka? Ebiri ka nụ lele rumu takiri dazigwu n'ahia, noosukwu ibne be ikwu, ¹⁷ be naakaa,

'A kwannu anụ eri, anụ tnéne eri, a gwnu eri mkpe, anụ kwnána ekwna.'

¹⁸ Kwnornu nụ Jóni varu rife wiri, ọ nwoge manya, be kaa, 'O nwernu renwu ojo.' ¹⁹ Nnwọ ke Badnu varu, neeri wiri, nonowo manya, be kaa, 'Le, nye okne wiri, nụ nye nwọ okne manya, enyi ele ona ntụ nụ ele mmehie.' Ernu oma ke neehi nụ akoniche Chiokike whuya neegesi nụ akoniche bụru oma."

Ẹli-ohna kwé ekwe

(Luk 10:13-15)

²⁰ Jizosi bete ọ nyanu agida eli-ohna onyinya hne ọ nrurnu agida ernu kwnornu nụ be kwéle ọ tughnasna mkpoma nụ mmehie be. ²¹ "Awhnwhnu jaazinu i, ji Korazini, awhnwhnu jaazinu i, ji Betesaida, ọ buru nụ be nrurnu kpakara agida ernu ndu-ehni ka nụ Taya nụ Saidoni bụ ke be nrurnu nụ rime anụ, be znernu otughnasna mkpoma agida ige wheru ewhe, daziri n'ikpe mkpe nụ retnu. ²² Kọvu me kanu anu, be joodonu Taya nụ Saidoni obirizi n'obochi ikpe karu anu. ²³ Ji n'iwuhuru i masi, Kapanom, be jeegwelizo i olu du oligwe? Be jeegwedna i eli, du bekwnu eli renwu. O buru nụ agida ernu ndu-ehni be nrurnu nụ rime i nụ be nrurnu a nụ Sodom, o znernu adazi du obochi tna. ²⁴ Kọvu me kanu anu, be joodonu eli Sodom obirizi n'obochi ikpe karu i."

Ozukwa inwe

(Luk 10:21-22)

²⁵ N'ige wam Jizosi karu, "Meka, Nda, Nyenwe oligwe nụ owa, kwnornu nụ i bigwaru nhne ele ka n'anya ele ako nụ ele marnu nhne, kọvu i kpumennu be rumu takiri. ²⁶ Owe! Nda, meka, kwnornu nụ ọ buru oma kpam n'anya i.

²⁷ "Nda m yisiri kpakara nhne n'aka m. O zá nye magwu Nnwọ wam, okwolem Nda. O zị masi nye magwu Nda wam, okwolem Nnwọ a kpọi, nụ ele Nnwọ wam pioru o kpumenu a.

²⁸ "Anu vakwnusi m, anu ele nodogbu ehni anu n'ernu, ele be vuteru ivu rinya, m jeeme anu zukwaru inwe. ²⁹ Anu ynarnu yokwu m** n'ili anu, anu mughia nhne n'onu m, kwnornu nụ m bu m nye zị wohnernerne nụ

**11:29 Yokwu bụ isisi be knegidnerneru n'ili anọ ọro ma be nru ernu be karu be mee.

nye gwednarnu mkpoma n'eli, anu joopohia ozukwa inwe nu mkpoma anu. ³⁰Kwnornu nu yokwu m gbú igbugbu, ivu m zi ewheke.”

Ajiji gbasiri Obochi Ozukwa Inwe

(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 N'ige wam, Jizosi naagawhe n'ekwu ikpa n'Obochi Ozukwa Inwe, wiri noogwnu ele sno apna a, be bete noogho ikpa naata. ²Nga ele Farisi whnurnu a, be kanu a, “Le, ele sno apna i neeme nhne kwésile n'iwu n'Obochi Ozukwa Inwe.”

³O kanu be, “Anu gwnuna nhne Devidi mernu nga wiri gwnurnu a, ya nu ele snogwu a? ⁴O bnaznenu n'oro nsò Chiokike ri bredi be bitaru nu ruwhnu Chiokike, ke kwésile n'iwu nu Devidi nu ele sno a ri, okwolem ele okwa arìohna kwesiri o ri a? ⁵Mòbu anu gwnuna n'iwu kpa ele okwa arìohna Chiokike ji neemeru Obochi Ozukwa Inwe n'Oro Nso Chiokike, kovu ikpe mana be? ⁶Kovu me kanu anu nu nye kakwo Oro Nso Chiokike zi hna. ⁷O buru nu anu mahiaru nhne ikwu-onu ka bu, ‘M noopio obirizi, o buo arìohna,’ anu jaama ele ikpe mana ikpe. ⁸Kwnornu nu Nnwò ke Badnu bu Nyenwe Obochi Ozukwa Inwe.”

Nyerukna aka donwurnu odonwu

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹Jizosi hi nu pii whoga, bna n'oro ogbako ele Ju, ¹⁰otu nwerukna aka donwurnu odonwu zi pii. Be noopio nhne be jeeji bno Jizosi nhne, be sikwa a, “O buru oma n'iwu o gwò nriria n'Obochi Ozukwa Inwe?”

¹¹Jizosi kanu be, “Ndaa nye nu rime anu ke jeenwe otu atnurnu, o buru nu atnurnu wam dnabna rime olulu n'Obochi Ozukwa Inwe, o bu o jonwugwu a, dohia a? ¹²Badnu gburu onu karu at-

nurnu. Ka bu nu o buru oma o mee nhne oma n'Obochi Ozukwa Inwe.”

¹³O kanu nye nyerukna wam, “Dòs-nima aka i.” O dosnima aka a, aka a buru oma lele aka a berere. ¹⁴Ngam, ele Farisi whogaru gba iznuznu kpa be joogbu a.

Nnwò izi Chiokike hohiaru

¹⁵Nga Jizosi mahiaru a, o hi nu pii whoga, agida badnu snornu a, o gwò kpakara ehni igbugbu be. ¹⁶O doru be aka nu nsni be meko ele badnu mahia nye o bu. ¹⁷O mernu ka ma nhne be gbaru n'okwukwo nsò hite n'onu Azaya nye owhnurninya mezu, ke kwuru, ¹⁸“Le, ka bu nye izi m me hohiaru, nye me whnurnu n'anya, nye nhne a nooso m.

M jeeyisi Enine m nu rime a.

O jookpo okwo ikpe zi snam nu kpakara mba.

¹⁹O joolu ogwnu, o jeesi lulo, o za nye jonu akpiri a n'ederezi.

²⁰O jaagbaji ekere achara hipiagwu ehpia,

mòbu whusnime tonji noohio runwurnu, tem o mee ikpe zi snam megbu.

²¹Kpakara mba jeenwe olile anya nu rehna a.”

Jizosi nu Belizibolu

(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²²Ige wam be kwuyanu Jizosi otu badnu renwu ojo nwugwu, nye kpuru isni, ke dnarnu mgbu, o gwò a ehni igbugbu wam, nye mgbu wam kwuru oka, whnu masi osno. ²³O duru agida ele badnu wam ehni, be kaa, “Nyerukna ka, o jobu Nnwò Devidi sa?”

²⁴Kovu nga ele Farisi nurnu a, be kaa, “Nwerukna ka neeji rikne Belizibolu nye risi ele renwu ojo naachihala renwu ojo.”

²⁵Nga Jizosi mahiaru oriri be, o kanu be, “Eli-eze obula kewama megidne ehni a, jootubiri etekne, eli-ohna obula mòbu

oro obula ke kewaru megidne ehni a jógwuzoli. ²⁶ O buru nu Setani chihala Setani, o kewaru megidne ehni a, elize a jaaga ola gwuzo? ²⁷ O buru nu m ji m rikne Belizibolu naachihala ele renwu ojo, nu rikne nyele bu hne ele ke anu ji naachihala be? Be jobu ele ikpe anu. ²⁸ Kovu o buru nu m ji m Enine ke Chiokike naachihala renwu ojo, le, elize Chiokike dulam anu ehni. ²⁹ Berere kwno, badnu jaaga ola bna n'oro nye dikne, nahoru a kpakara nhne n'aka rikne, o buru nu o bele osno kne dikne wam eriri? Nga wam o jeenwe rikne nahoru a nhne zi n'oro a.

³⁰ "Nye nu me zila, bu nye neemegidne m, nye snone m naachikota nhne, bu nye nobosa obosa. ³¹ Kwnornu nu ka, m naakanu anu, be jaagbarunu badnu mmehie nu okwulu obula be kwuluru, kovu nu be jaagbarunu okwulu be kwuluru Enine Nso. ³² Nye obula ke jookwugidne Nnwọ ke Badnu, be jaagbarunu a, kovu nye obula ke jookwugidne Enine Nso, be jaagbarunu a, o buo n'ige ka, mobu ige ka jaava.

Isisi nu mkpuru a

(Luk 6:43-45)

³³ "Anu mee isisi ma o buru oma, mee masi mkpuru a ma o buru oma, mobu mee isisi ma o buru isisi ojo, mee masi mkpuru a ma o buru mkpuru ojo. Kwnornu nu be mahia isisi hite nu mkpuru a. ³⁴ Anu ebnurnu agwo, anu jaaga ola kwu oka oma, hne anu bu ele ojo? Kwnornu nu nhne jipiyaru mkpoma bu nhne onu nookwu. ³⁵ Badnu oma hite n'ekwnu oma ke zi nu mkpoma a neegwehia nhne oma, badnu ojo hite n'ekwnu ojo ke zi nu mkpoma a neegwehia nhne ojo. ³⁶ Kovu me kanu anu, nu oka obula ele badnu nookwu ke bnagwo nu nhne, be jaasa ajiji a n'obochi ikpe. ³⁷ Kwnornu nu be jeehite n'ikwu-onu i

gwnusi i nu nye mee mma, hite masi n'ikwu-onu i maa i ikpe."

Nhne elekema ke Jona

(Mat 8:11,12; Luk 11:29-32)

³⁸ Ige wam agwa ele zni iwu nu ele Farisi kanu a, "Nye-zni-nhne, a noopio o whnu nhne elekema n'aka i."

³⁹ Jizosi saru be, "Ebiri ojo ke naagba ewhere noopio nhne elekema, o za nhne elekema be jeenye a, okwolem nhne elekema Jona nye owhnurninya. ⁴⁰ Lele kpa Jona daziri obochi eto iwhnehnie nu abali nu ruwho aznu, o bu kpa Nnwọ ke Badnu jaadazi nu rime eli obochi eto iwhnehnie nu abali. ⁴¹ Ele rukna Ninive jooosno ebiri ka lizo n'ikpe, be jaama be ikpe, kwnornu nu be tuh-nasnarnu mkpoma n'okpo okwo Jona. Kovu le, nhne kakwo Jona zi hna. ⁴² Eze nyerinya Seba jeelizo ya nu ele ebiri ka bna n'ikpe, o jaama be ikpe, kwnornu nu o hiri n'osotoma owa va nurnu akoniche Solomoni. Kovu le, nhne kakwo Solomoni zi hna.

Renwu ojo hiehnarnu

(Luk 11:24-26)

⁴³ "Nga renwu ojo hiri nu rime badnu whoga, o zneghari n'eli chna chna chna, noopio hne o joozukwa inwe, kovu o pio-hjala, ⁴⁴ o kaa, 'M jaalahna n'oro m hne me hiri whuya.' Nga o vaduru, o whnu nu o za nye wu nu rime oro wam, nu be zasnarnu a, bikwata nhne nkari. ⁴⁵ O jeezne chiri renwu ojo esau ibne a ele nwneru risi rikne karu a, be bna wuru nu rime nye wam, onodi ipne-aznu ke nye wam johnasi bujo karu kpa o zi nu mbom. O bu kpa o jonu n'ebiri ojo ka."

Nne Jizosi nu rumu nne a

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Nga o nookwunu agida ele badnu wam oka, nne a nu rumu nne a varu gwuzoru n'ederezi noopio o kwunu a

ọka. ⁴⁷Otu badnụ kanụ a, “Le, nne i nụ rụmu nne i gwuzogwu n'ederezi noopio i o kwunu i ọka.” ⁴⁸Jizọsi sarụ a, “Nyele bụ nne m, ele kele bụ rụmu nne m?”

⁴⁹Ọ dọsnima aka nụ hne ele sno apna a zị, kaa, “Anụ le nne m nụ rụmu nne m. ⁵⁰Kwnornu nụ nye ọbula ke jeeme nhne Nda m ke zị n'oligwe noopio, nye wam bụ nwene m rukna nụ nwene m rinya, nụ nne m.”

Elulu nye ọgha mkpuru

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

13 N'ọbochi wam Jizọsi whụyaru nụ rime ọro zne daziri ẹli nụ ngeri osimini. ²Agịda ele badnụ gbakọru hne ọ zị, ke kpayarụ o jiri bna nụ rime ọgbo, daziri ẹli, agịda ele badnụ wam gwuzoru nụ mkpomkpo ẹli. ³O ji elulu zị ọdo n'ọdo zni be agịda nhne, kaa, “Otu nye ẹrnu ẹkwu znernu agha mkpuru. ⁴Nga ọ naagha, agwna mkpuru dna nụ ngeri apna, rụmu ọnunu varụ tụturu be ta. ⁵Agwna mkpuru dnarnụ n'ẹli rugwu, hne be nwée agịda rịzna, ngangam mkpuru wam fuhjaru, kwnornu nụ be nwée agịda rịzna. ⁶Nga ẹhnam wasiri, be chnanwụ, kwnornu nụ be nwée ẹgwngwnu. ⁷Agwna mkpuru berere dnarnụ n'esilawuru igwnu, igwnu wam sohja, kpagbu be. ⁸Agwna mkpuru berere dnarnụ n'ẹli ọma, be miji mkpuru otu riwhu, berere nri isunu, berere nri ẹto. ⁹Nye nwernu nsnị, ọ nurnu.”

Nhne o kwno tñụ elulu

(Mak 4:10-12; Luk 8:9,10)

¹⁰Ele sno apna a vakwnusi a, sịkwa a, “Kini kpayarụ i nookwunu be ọka n'elulu?”

¹¹Jizọsi sarụ be, “Be mernu anụ mahja nhne tugwaru otugwa ke ẹli-eze Chiokike, kọvu nụ ọ bụo be. ¹²Nye ọbula ke nwernu nhne, be jeenye hnasi a, o jeenwe agịda nhne, kọvu nye ke nwée, be jaanahọru a ọ bụbedi ke o nwernu.

¹³Kam kpayarụ, me ọnotnunu be elulu. Be neele anya kọvu be zá ọowhnu, be noobno nsnị, be zá ọonu, be jọghohia nhne. ¹⁴Nhne Azaya nye ọwhnurninya kwuru gbasiri be mezu nụ risi be, ke kwuru,

‘Anụ jọonu kpoi, kọvu anụ jọomuhia rja rja,

anụ jọowhnu kọvu anụ jọghohia rja rja.

¹⁵Kwnornu nụ mkpoma ele ka gbasininem n'oto,

nsnị kposinim be masi.

Be kposinim anya be,

ma be gharu o ji anya be whnu ọsno,

gharu o jiri nsnị be nurnu nhne,

gweru mkpoma be ghohia, ma be tujnasna,

ma m gwọ m be.’

¹⁶Anụ bụ ele ọwa ọma, kwnornu nụ anya anụ ọowhnu ọsno, nsnị anụ ọonu nhne. ¹⁷N'ezi me kanụ anụ, ọ gwnurnu agida ele ọwhnurninya nụ ele ọma ọgwnu ọ whnu nhne anụ ọowhnu, kọvu nụ be whnuna, nụ ọ nurnu nhne anụ ọonu kọvu nụ be nuna.

Risi elulu nye ọgha mkpuru

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸“Anụ bnote nsnị ma anụ mụhia risi elulu nye ọgha mkpuru wam.

¹⁹Nye ọbula ke nurnu ikwu-ọnu ẹli-eze Chiokike, kọvu ọ ghohiala a, nye ojo wam va, nahọru a nhne be kpasiru nụ mkpoma a. Ka bụ mkpuru ke be ghasiri nụ ngeri apna. ²⁰Mkpuru ke be ghasiri nụ rugwu bụ ele nurnu ikwu-ọnu wam, ngangam be gweru snarnima nwugwu a. ²¹Kọvu nụ be nwée ẹgwngwnu nụ rime be, be dazị ige matị, nga mmekpẹhni mọbu awhnwhnu varụ kwnornu nụ ikwu-ọnu wam, ngangam, be dnahnala aznụ. ²²Mkpuru ke be ghasiri n'esilawuru igwnu bụ ele nurnu ikwu-ọnu wam, kọvu mmekpẹhni ke ọwa ka nụ aghigho ọwhnu ẹkwunu n'anya kpagburu ikwu-ọnu wam, ọ buri nhne

mína mkpuru. ²³ Mkpuru ke be ghasiri n'eli buru oma, bu ele ke nuru ikwu-onu wam, be ghohia a, be mihia mkpuru k'ezi, otu riwlu, ke berere nri isunu, berere nri eto."

Elulu achara atna

²⁴ Jizosi tnuu be elulu berere, kaa, "Eli-eze Chiokike nu lele hne badnu kpasiru mkpuru oma n'ekwu a. ²⁵ Nga ele badnu neezni anyarna, nye irno varu kpasu atna n'ekwu wam, la. ²⁶ Nga mkpuru oma wam fuharu, o mii mkpuru, atna wam whoru iwhe. ²⁷ Ele izi nye nwe ekwu wam vakwusi a, kanu a, 'Nda-ai-kwu, i kpasila mkpuru oma n'ekwu i? O zi hnele fuhia atna?'"

²⁸ "O kanu be, 'Ka bu aka eru nye irno.'

"Ele izi a sikwa a, 'I piuru a zne whome be?'"

²⁹ "O kanu be, 'Oza! O zi kpa anu zi noowho atna anu whokota ikpa. ³⁰ Anu gharu be lawuru sokota du ige o gwe nhne n'ekwu, nga wam, m jaakanu ele neegwe nhne n'ekwu be beru osno whome atna wam, kpukota be n'okwukwu, kpo be bekwnu. Kovu anu chibna ikpa wam n'obna m.'"

Mkpuru mositadi nu nhne whu bredi

(Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)

³¹ Jizosi tnuu be elulu berere, kaa, "Eli-eze Chiokike nu lele mkpuru isisi be kwu mositadi, ke badnu kpasiru n'ekwu a. ³² O bu n'ezi nu o zi mati kakwo kpakara mkpuru, o gho isisi kakwo kpakara nhne be kpasiri n'ekwu, ke onunu oligwe naava noronu alikwu nu nkala a."

³³ O tnuu be elulu berere, kaa, "Eli-eze Chiokike nu lele nhne whu bredi, ke nyerinya gweru gwasu nu rime agida ikpa, tem kpakara a whu."

³⁴ Kpakara ikwu-onu ka bu ke Jizosi kwunnu igbudu badnu n'elulu. O kwu-gene be ikwu-onu hne o jile elulu.

³⁵ "Ka bu ma nhne be kwuru hite n'onu nye owhnurninya mezu, ke karu, 'M jookpume onu m tnu elulu, m jaakahia nhne be bigwaru abigwa ke nga owa panizoru.'"

Jizosi kowamarnu risi elulu achara atna

³⁶ Nga o ghasaru igbudu badnu wam, o bna nu rime oro. Ele sno apna a vakwnusiri a, naakaa, "Kowanu ai risi elulu atna wam zi n'ekwu wam."

³⁷ O kaa, "Nye naagha mkpuru oma bu Nnwọ ke Badnu. ³⁸ Ekwu bu owa, mkpuru oma wam bu rumu eli-eze Chiokike, kovu atna wam bu ele ke nye ojo wam. ³⁹ Nye irno wam ke kpasiru be bu Ekwensu, ogwe nhne n'ekwu bu okwukwo owa, ele wam neegwe nhne n'ekwu bu ele enine izi. ⁴⁰ Lele kpa be nookpnokota atna wam nookpo be bekwnu, o bu kpa o jaazi n'okwukwo owa. ⁴¹ Nnwọ ke Badnu jeezihala ele enine izi a, be chikota n'eli-eze a kpakara ele naakpahia aruru-eli nu ele neeme mmehie. ⁴² Be jootubna be n'okne bekwnu wam hne be jaazi naakwana ekwana, naata rukwnurnu-ize. ⁴³ Ige wam ele mee mma joonwu lele ehnam n'eli-eze Chiokike Nda be. Nye nwernu nsni, o nuru."

Elulu eto

⁴⁴ "Eli-eze Chiokike nu lele ekwnu be bigwaru n'ekwu, ke otu badnu whnuru. O gweru nhne kpusnime a, gweru snarnima la, re kpakara nhne o nwernu, zuru eli wam.

⁴⁵ "Eli-eze Chiokike nu lele nye mgbama-ahia noopio pali oma. ⁴⁶ Nga o whnuru otu pali gburu okne onu, o zne re kpakara nhne o nwernu, zuru a.

⁴⁷ "Berere kwno eli-eze Chiokike nu lele igbo be wusiri nu rime osimini, ke

gburu agida aznu zi odo n'odo. ⁴⁸ Nga o jiru, be dohia a nu mkpomkpo eli, daziri eli hosi aznu ele ke buru oma nu rime nhne, tuwhume aznu ele ke buo oma. ⁴⁹ O bu kpa o jaazi n'okwukwo ke owa, ele enine izi joowhuya, kewahia ele ojo n'ehni ele mee mma. ⁵⁰ Be jootubna ele ojo n'okne bekwnu, hne be jaazi naakwana ekwna, naata rukwnurnu-ize."

⁵¹ Jizosi sikwaru be, "Anu ghohiaru kpakara nhne ka?"

Be kaa, "Owe."

⁵² O kanu be, "Nye zni iwu obula be znirni apna eli-eze Chiokike, nu lele nye nwe oro nye hiri n'ekwnu a neegwehia nhne ikne nu nhne oknani."

Be juru Jizosi nu Nazareti

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Nga Jizosi tnukworu elulu, o hiri nu pii whoga. ⁵⁴ Nga o varu n'eli ke aka a, neezni nhne n'oro ogbako be, ke kpayaru nhne o znirni duru be ehni, be kaa, "Ndaa hne nwerukna ka nwehjaru akoniche nu ernu ndu-ehni ka? ⁵⁵ Nyerukna ka o buo nnwo omenka ai? O buo nne a bu nye be kwu Meri nu rumu nne a rukna, Jemisi, nu Josefu, nu Sajmoni nu Judasi? ⁵⁶ Rumu nne a rinya be zifa n'esilawuru ai? Ndaa hne nwerukna ka nwehjaru kpakara nhne ka?" ⁵⁷ Be we ovu ehni megidne a.

Kovu Jizosi kanu be, "Okwolem nu eli ke a nu ezi-nu-oro a bu hne nye owhnurninya nwée oso anya." ⁵⁸ O rnu na agida ernu ndu-ehni nu pii kwnornu nu be nwée okwnata mkpompa.

Enwu Joni Nye Wu Mini

(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

14 N'ige wam Eze Erodu nye neechi Galili nurnu otnutnu gbasiri Jizosi. ² O kanu ele neeznenu a izi, "Nyerukna ka bu Joni Nye Wu Mini, o hilem n'enwu lizo, o bu nhne mernu

o nwernu rikne ka o ji noornu ernu ndu-ehni."

³ N'ige wheru ewhe Erodu nwugwuru Joni, kne a eriri, yisi a n'oro ikelu kwnornu nu Erodiasi nnwerne Filipu nwene a rukna. ⁴ Kwnornu nu Joni kannu a, "O buo oma n'iwu o lu nnwerne nwene i." ⁵ Erodu pioru o gbu a, kovu o turu ogwnu ele Ju, kwnornu nu be kwegwu Joni bu nye owhnurninya.

⁶ Nga obochi ochenwanya omumu Erodu duru, nnwo rinya Erodiasi neetne eri nu ruwhnu be, o soru Erodu n'onu k'ez, ⁷ o kwe a mkwna, kwesi a rikne nu o jeenye a nhne obula o joorio. ⁸ Nne a zni a ezni o kaa, "Nye m risi Joni Nye Wu Mini n'agbugba hna."

⁹ O gburu eze igbugbu nu mkpompa, kovu kwnornu nu mkwna wam o kweru, nu ele ya nu be dazi neeri wiri, o kanu be nyee a. ¹⁰ O zizne be gbuhia risi Joni n'oro ikelu. ¹¹ Be vuya risi a n'agbugba, nyee nnwo rinya wam, o nyee a nne a. ¹² Ele sno apna Joni va, vuru iznu a, li a, be zne kanu Jizosi nhne mernu.

Jizosi nyernu pokwu badnu isne wiri

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

¹³ Nga Jizosi nurnu a, o hiri nu piam whoga, ya nu nsnunu a bna n'ogbo zne hne kovu owu. Kovu ele badnu piohjaru hne o zi, be hi nu kpakara eli-ohna wam snornu a n'ochi eli. ¹⁴ Nga Jizosi whuyaru n'ogbo whnu agida badnu, o donu be obirizi, gwogwo ele ke naaria nriria. ¹⁵ Nga o duru ogbednachi, ele sno apna a vakwnusiri a, kaa, "Hna kogwu owu, obochi zneminem, zila ele ka ma be zne nu rime eli-ohna zne zuru nhne oriri."

¹⁶ Jizosi kanu be, "O zifa mkpa nu be jaala, anu nyee be nhne be jeeri."

¹⁷ Be kanu a, "Nhne a nwernu hna kwolem ike bredi isne nu aznu lawuru."

¹⁸ Jizosi kanu be, "Anu chiyanu m be hna." ¹⁹ O kanu kpakara igbudu badnu wam daziri eli n'olu achara. O gweru

ike brędi isne nų aznų lawųru wam, le anya n'oligwe, tų mmamma, nyawama be, nyee ele sno apna a, be gweru a nyee igbudu badnų wam. ²⁰ Kpakara be ri, riji ruwho, ele sno apna a tųtukota ruvnuru-vnu ke gwnarnų agwna, ke jihiaru nkųta nri nų nkųta lawųru. ²¹ Ele riri wiri wam bų pokwu ele rukna isne, be gweme ele rinya nų rųmu takųri.

Jizųsi znernu izne n'olu mini

(Mak 6:45-52; Jųn 6:15-21)

²² Ngangam Jizųsi kanų ele sno apna a be bna n'ogbo, beru a ọsno whe aka osimini kųyari, ma o zila igbudu badnų wam. ²³ Nga o zilakworu igbudu badnų wam, o pnezne n'olu rugwu nų nsnųnu a zne kpe okpukpe. N'ige ogbednachi, ya nų nsnųnu a zų pјam. ²⁴ Kųvu nų ọgbo wam zų ikere n'olu osimini, abaka-mini zų noovu a, kwnornu nų ruwhere nee-whegidne a. ²⁵ Kųvu n'ọnu ọsisi, Jizųsi neezne izne n'olu mini ma ọ vakwnusi be. ²⁶ Nga ele sno apna a whnųrnu a, hne o neezne izne n'olu mini, mkpọma whuru be, be tų ogwnu, si okokoba nų ọ bų renwu.

²⁷ Ngangam Jizųsi kanų be, "Mkpọma si anų rikne, ọ bų mawa. Anų tųko ogwnu."

²⁸ Pita sa a, "Nyenwe aј, ọ bųru nų ọ bų jјwa, kanų m me vakwnusi i n'olu mini."

²⁹ Jizųsi kanų a, "Vaa."

Pita hi n'ogbo hiedna, zne izne n'olu mini, neeznekwnusi Jizųsi. ³⁰ Kųvu nga ọ whnųrnu okne ruwhere, ọ tų ogwnu, bete neemi, o siwama, "Nyenwe aј, znọhia m."

³¹ Ngangam Jizųsi dọsnihala aka a, nwųgwuru a, kanų a, "Nye ọkwnata mkpọma matј, kųni kpayarų i jiri nwe mkpọma lawųru?"

³² Nga be bnarnų nų rime ọgbo, ruwhere wam whebiri. ³³ Ele zų nų rime ọgbo wam varų kponu a risi ęli, be naakaa, "N'ezi, i bų Nnwọ Chiokike."

Jizųsi gwọru ele nrųria n'ęli Genezareti

(Mak 6:53-56)

³⁴ Nga be wheru aznų mini wam, be va du n'ęli Genezareti. ³⁵ Ele rukna ęli wam mahјaru Jizųsi, be zihala nų kpakara ęli kwuyanų a ele nrųria. ³⁶ Be rјasno a ma be kpatų ọnu iwo a aka kpọi. Ọ gwọru kpakara ele kpatųru ọnu iwo a aka.

Omen'ęli ke ele mbọm

(Mak 7:1-13)

15 Nga ele Farisi nų ele zni iwu ele Ju hiri nų Jeruselem vakwnusi Jizųsi, be sųkwa a, ² "Kųni kpayarų ele sno apna i zą naabųta omen'ęli ele mbọm? Be zą nọokwo aka hne be ri wiri."

³ Jizųsi sarų be, "Kųni kpayarų anų zą naabųta nhne Chiokike nyernu n'iwu kwnornu omen'ęli anų? ⁴ Chiokike karų, 'Sọbisinu nda i nų nne i,' nų 'Nye ọbula ke jọovu nda a mọbu nne a ọnu, be gbu a.' ⁵ Kųvu anų karų nų nye ọbula ke jaakanų nda a mọbu nne a, 'Nhne i jeerihјa n'aka m bų nkesi me nyernu Chiokike,' ⁶ ọ zјma mkpa nų ọ jọosobisinu nda a mọbu nne a rјa rјa. Anų neeme ikwu-ọnu Chiokike nhne etekne kwnornu omen'ęli anų. ⁷ Ele ruwhnu lawųru, Azaya nye ọwhnurninya kwuru ezi ọka gbasјri anų nga ọ kwuru, ⁸ 'Ele ka jј mgbele-ọnu etekne nọsobisinu m,

kųvu nų mkpọma be zų ikere nų hne me zј.

⁹ Be nọokponu m risi ęli n'etekne, be neezni nhne badnų

nyernu n'iwu lele nų ọ bų iwu Chiokike."

Nhne neemeru badnų

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Jizųsi sukwwuru igbudu badnų wam, kanų be, "Anų bnote nsnј, anų ghọhia

masi. ¹¹ Ọ b́iọ nhne bnarnụ n'ọnu badnụ bụ nhne neemeru badnụ, ọ bụ nhne hi n'ọnu whụya bụ nhne neemeru badnụ.”

¹² Ele sno apna a vakwnusiri a, kanụ a, “Ị mahịaru nụ ele Farisi weru ẹhni nga be nurnu ọka wam?”

¹³ Jizọsi sarụ be, “Be joowhohala isisi ọbula ke Nda m ke oligwe kpásịla. ¹⁴ Anụ gharụ be, be bụ ele kpuru isni noodu ele kpuru isni. Ọ b́uru nụ nye isni noodu nye isni, be lawuru jaadnabna nụ rime olulu.”

¹⁵ Pita kanụ a, “Kọwanu aị risi elulu ka.”

¹⁶ Jizọsi kanụ be, “Anụ nwée ọghohia dụ kịtna? ¹⁷ Ọ bụ anụ máa nụ nhne ọbula ke bnarnụ n'ọnu neezne nụ rụwho, be nynọhala a n'osoro? ¹⁸ Kọvu nụ nhne ke hiri n'ọnu whụya hi nụ mkpọma whụya, ka bụ nhne ke neemeru badnụ. ¹⁹ Kwnornu nụ hite nụ rime mkpọma bụ hne kpakara ọriri ojo hi nọowhuya, ogbu badnụ, ome ọyi, ọgba ewhere, oznu buznu, akebne aghalaghala nụ ọkaja ele berere. ²⁰ Nhne ele ka bụ nhne meru badnụ, kọvu o ri wiri n'aka kwóge ọkwo méru badnụ.”

Ọkwnata ovu otu nyerinya

(Mak 7:24-30)

²¹ Jizọsi hiri nụ piam whọga, zne n'ẹli Taya nụ Sajdoni. ²² Otu nyerinya Kena, nye ẹli wam, whụyaru, siwama, “Nyenwe aị, Nnwọ Devidi, donu m obirizi, renwu ojo nwụgwusi nnwọ m rinya aka rikne.”

²³ Jizọsi sála a nhne ọbula. Ele sno apna a vakwnusi a, rjasno, kaa, “Chịhala a, kwnornu nụ o neesisno aị lulo.”

²⁴ Jizọsi sarụ, “Be ziyaru m kwnornu atnurnu whuru owhu ke ele Izireli kpọi.”

²⁵ Nyerinya wam varụ kpọnu a risi ẹli, kaa, “Nyenwe aị, yisinu m aka.”

²⁶ Jizọsi sarụ, “Ọ b́iọ ọma o gweru wiri rụmu takiri tūhalanu rụmu nkịta.”

²⁷ Nyerinya wam karụ, “Owe, Nyenwe aị, kọvu nụ rụmu nkịta neeri agwna rụvnuruvnu ke hi nụ n'olu ikpechi ele nwe be naadna.”

²⁸ Ige wam, Jizọsi sarụ a, “Nyerinya, ọkwnata mkpọma ị hna ezi, ọ dazinu ị lele kpa i pioru.” Ngangam, ẹhni b́uru nnwọ a rinya ọma.

Jizọsi gwọru ele nrịria

²⁹ Jizọsi hi nụ piam whụya, va nụ ngeri Osimini Galili. O pnezne n'olu rugwu, daziri ẹli. ³⁰ Agịda ele badnụ vakwnusiri a, kwuru ele mgworo, nụ ele isni, ele vu ọru, nụ ele mgbu, nụ agịda ele naarıa nrịria zị ọdo n'ọdo va. Be kwubita be n'ẹli n'ọchi Jizọsi, ọ gwọ kpakara be. ³¹ Ka kpayarụ o duru ele badnụ wam ẹhni, nga be whnurnu ele mgbu hne be kwuru ọka, ele vu ọru, ẹhni b́uru be ọma, ele mgworo neezne izne, nụ ele isni whnurnu ọsno. Be ja Chiokike ke Izireli mma.

Jizọsi nyernu pokwu badnụ ẹno wiri

(Mak 8:1-10)

³² Jizọsi sukwu ele sno apna a, kaa, “M nọdonu agịda ele badnụ ka obirizi, kwnornu nụ me nụ be dazilam ọbochi ẹto kịtna, be nwée nhne be jeeri, m jéézila be n'ọnu etekne, ọ zị be tūbo n'apna.”

³³ Ele sno apna a kanụ a, “Ndaa hne a jeenwehịa brẹdi n'ẹli-ikpa ka ke jeeji igbudu badnụ ka rụwho?”

³⁴ Jizọsi sịkwa be, “Anụ nwernu ike brẹdi ele?”

Be sarụ, “Esau, nụ aznụ matị ele nụ ele.”

³⁵ Jizọsi kanụ igbudu badnụ wam be daziri ẹli. ³⁶ O gweru ike brẹdi esau nụ aznụ wam, tū mmamma, ọ nyawama be, nyee ele sno apna a, ele sno apna gweru nyee igbudu badnụ wam. ³⁷ Kpakara be ri, riji rụwho, be tūtukota rụvnuruvnu ke gwnarnụ agwna, nkịta esau jipiýaru.

³⁸Ele riri a bu pokwu ele rukna eno, be gweme ele rinya nu rumu takiri. ³⁹Nga Jizosi zihalaru ele badnu wam, o bna n'ogbo zne n'eli Magada.

Orio nhne elekema

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

16 Ele Farisi nu ele Sadusi vakwnusiri Jizosi naakpa a iru, kanu a, o gesi be nhne elekema hi n'oligwe. ²O saru be, "N'ogbednachi, anu naakaa, 'Ruwgnu oligwe buru oma, kwnornu nu oligwe naachna ihie ihie.' ³N'osisi, anu naakaa, 'Ruwgnu oligwe buo oma tna, kwnornu nu oligwe dugwu ruwgnu naachna ihie ihie.' Anu magwu kpa be le owa nu ruwgnu oligwe anya gwnu nhne o joo bu. Kovu ndaa kpa anu ma a ige ka? ⁴Ebiri ojo naagba ewhere, noopio nhne elekema, o za nhne elekema be jeenye anu, okwolem nhne elekema Jona nye owhnurninya." O gharu be, whoga.

Nhne whu bredi ke ele Farisi nu ele Sadusi

(Mak 8:14-21)

⁵Nga ele sno apna a gawheru nu ngeri kiyari, be chezuru o gweru bredi. ⁶Jizosi kanu be, "Anyu du anu eli, anu neeze nhne whu bredi ke ele Farisi nu ele Sadusi."

⁷Be notnurita n'esilawuru be, naakaa, "O bu kwnornu nu a jile bredi."

⁸Nga Jizosi mahiaru a, o kaa, "Ele okwnata ovu mati, kini kpayaru anu ji nookwu n'esilawuru anu nu anu nwee bredi? ⁹Anu ghohia koriri, anu chenyanyana ike bredi isne ke pokwu badnu isne, nu nkita ele anu pnojiri? ¹⁰Mobu nga me keru ike bredi esau ke pokwu badnu eno wam, nkita ele anu pnojiri? ¹¹Kini kpayaru anu ghohiala nu o buo bredi hne me naakaa? Kovu anu zeru nhne nowhu bredi ke ele Farisi nu ele Sadusi."

¹²Nga be ghohiaru nu o kala be ze nhne nowhu bredi, kovu be neeze iznizni ele Farisi nu ele Sadusi.

Pita kahiaru nye Jizosi bu

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³Nga Jizosi varu n'odoru eli Sizaria Filipai, o sika ele sno apna a, "Ele badnu be naakaa nu Nnwọ ke Badnu bu nyele?"

¹⁴Be kaa, "Agwna be kaa Joni Nye Wu Mini, ele berere kaa Elaija, ele berere kwno kaa Jerimaya mobu otu nyenum nu rime ele owhnurninya."

¹⁵O sika be, "Anu n'iwuru anu, anu kanu nu m bu m nyele?"

¹⁶Sajmoni Pita kanu a, "Ji n'iwuru i bu Karaisi wam, Nnwọ Chiokike zi budnu."

¹⁷Jizosi kanu a, "I bu nye owa oma, Sajmoni nnwọ Jona, kwnornu nu anohni nu ovnarna kpumenu i ya, okwolem Nda m ke zi n'oligwe. ¹⁸Me kanu i, nu ji n'iwuru i bu Pita, o bu n'olu rugwu ka hne me joowu ogbako ke m, iknernema enwu jaaka a rikne rja rja. ¹⁹M jeenye i snambi ke eli-eze Chiokike, nhne obula ke i knenu eriri n'owa Chiokike jeekne a eriri n'oligwe, nhne obula ke i tomarnu n'owa, Chiokike jootoma a n'oligwe." ²⁰Ige wam Jizosi do ele sno apna aka nu nsni, be kanukwadia nye obula nu o bu Karaisi.

Jizosi kwuru oka gbasiri enwu a

(Mak 8:31—9:1; Luk 9:22-27)

²¹Hite n'ige wam Jizosi bete naakanu ele sno apna a nu o jeezneriri Jeruselem, ta agida awhnuwhnu n'aka ele okno badnu nu ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju, be joju a, gbu a, n'obochi ke eto, o jeehi n'enwu lizo.

²²Pita kwuhala Jizosi ichne, bete naabnanu a mbna, naakaa, "Chiokike kwé, Nyenwe ai, nhne ka jeeme i."

²³ Kòvù Jizòsì tùhnasarnu kanù Pita, “Zne n'aznù m, Setani, ì naadnasninu m apna. Kwnornu nù i neeche echiche lele badnù, ò búo lele Chiokike.”

²⁴ Ige wam Jizòsì kanù ele sno apna a, “Ò búru nù nye òbula joosno m n'aznù, ò jooju èhni a, vuru ògba a, sno m. ²⁵ Nye òbula ke noopio ò dòhia búdnù a, jootuwù a, kòvù nye òbula ke jootuwù búdnù a kwnornu m, ò joopiohù a. ²⁶ Mbnarna kìnì bù nhne badnù jeenwe, ò búru nù ò rihù kpakara òwa n'iru, kòvù tuwhume búdnù a? Kìnì bù nhne badnù jeeji gbanwo búdnù a? ²⁷ Kwnornu nù Nnwò ke Badnù jaava n'igwugwu ke Nda a, ya nù ele enine izi a, ige wam ò jòkwuhnata nye òbula ògwo èrnù nhne ò rnùrnù. ²⁸ N'èzi, me kanù anù, nù agwna ele gwuzo hna jòonwu ènwu tem be whnù Nnwò ke Badnù hne ò naava chì lele eze.”

Onwoghari ke Jizòsì

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

17 Nga òbochi isunu whemernu, Jizòsì kwuru Pita, nù Jemisi, nù Jónì nwene a, yisinu èhni a, kwuru be whòga ichne, pne olu rugwu hna n'olu. ² O nwoghari nù ruwhnu be, ruwhnu a noonwu lele èhnam, iwo a naachna lele iwhe. ³ Be whnùrnù Mozizi nù Èlajia hne be nù Jizòsì nookwurita òka.

⁴ Pita kanù Jizòsì, “Nyenwe aì, ò búru òma a dazìri hna, ò búru nù i jeekwe, a wu òro-èka èto hna, otu búru ke i, otu ke Mozizi, otu ke Èlajia.”

⁵ Nga ò kpu òka ka n'ònu, erumeru oligwe ke chnaga rìchna kpusnirni be, otu akpìri hiri n'erumeru oligwe wam dna, kaa, “Ka bù Nnwò m me whnùrnù n'anya, nye nhne a masìri m, anù bnonu a nsni.” ⁶ Nga ele sno apna a nùrnù a, be dna, kpote ruwhnu n'èli, tù ogwnu k'agida.

⁷ Jizòsì vakwnusiri be, kpatù be aka, kaa, “Anù lizò, anù tù ogwnu.” ⁸ Nga be

lelizòru anya, ò zá nye be whnùrnù, okwolem Jizòsì kpòì.

⁹ Nga be hiri n'olu rugwu wam hiedna, Jizòsì dò be aka nù nsni, kaa, “Ò zá nye anù kanù nhne anù whnùrnù tem Nnwò ke Badnù hi n'ènwu lizò.”

¹⁰ Ele sno apna a sùkwa a, “Kìnì kparyarù ele zni iwu ele Ju jiri kaa nù Èlajia jeebe òsno va?”

¹¹ Jizòsì kanù be, “Èlajia jeebe òsno va n'èzi, ò jaabìkwata kpakara nhne. ¹² Kòvù me kanù anù nù Èlajia valèm, be máhjàla a, be mee a kpa ò jiri masì be. Ò bù masì kpa be jeeme Nnwò ke Badnù ta awhnùwhnu n'aka be.” ¹³ Ige wam ele sno apna a ghòhiaru nù ò kannù be òka gbasìri Jónì Nye Wù Mini.

Jizòsì gwòru wikoro rukna

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Nga be vakwnusiri igbudu badnù wam, otu nyerukna vakwnusiri Jizòsì gbunu a mpnerne òchi n'èli, ¹⁵ kaa, “Nyenwe aì, dònù nnwò m rukna obirizi, ò naata awhnùwhnu k'agida kwnornu nù ò naaria akwùkwu, agida ige, ò naadnabna bèkwù, agida ige masì ò dnabna mini. ¹⁶ M kwuyanù a ele sno apna ò, kòvù nù be nwée rikne gwò a.”

¹⁷ Jizòsì sarù be, “Anù ebiri ka nwée òkwnata mkpòma, ele mkpòma hìri aghì, me nù anù jaadazì dù ngele? Me jeesinu anù mkpòma dù ngele? Anù kwuyanù m nnwò wam hna.” ¹⁸ Jizòsì bigbò rēnwu ojo wam, ò hi nù rime a whùya, Jizòsì gwò nnwò wam ngangam.

¹⁹ Nga ele sno apna a vakwnusiri a ichne, be sùkwa a, “Kìnì kparyarù a nwéne rikne chihala rēnwu ojo wam?”

²⁰ Jizòsì kanù be, “Kwnornu nù òkw-nata ovu anù zì matì. N'èzi me kanù anù, ò búru nù anù nwernu òkwnata ovu hna lele mkpùru mōsitadi, anù jaakanù rugwu ka, ‘Hi nù hna zne hne berere,’ ò jeezne, ò zá nhne jaara èhni hne anù zì.”

[²¹ Kọvu nù ẹnwu ojo nù kpa jǒowhoga, okwolem hite n'okpukpe nù ovu ọnu.]

**Jizọsi kwukwnornu
ọka gbasiri ẹnwu a**

(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Nga Jizọsi nù ele sno apna a gbakọru nù Galili, Jizọsi kanù be, “Be jeegweru Nnwọ ke Badnù resi n'aka ele badnù. ²³ Be joogbu a, kọvu n'ọbochi ke ẹto, o jeehi n'ẹnwu lizọ.” O gbu ele sno apna a igbugbu k'agida.

Ntù iwai Oro Nso

²⁴ Nga Jizọsi nù ele sno apna a vaduru Kapanom, ele naana iwai ntù Oro Nso Chiokike vakwnusiri Pita, sịkwa, “Nye-zni-nhne anù ọ zifa nọotu ntù Oro Nso?”

²⁵ Pita kaa, “Owe, ọ nọotu.”

Nga be bnarnù n'oro, Jizọsi beru ošno sịkwa Pita, “Sajmoni, kini bụ echiche i, ọ bụ n'aka ele kele hne ele eze ọwa ka naarnù ntù ahia mọbu ntù risi badnù, n'aka rọmu be mọbu n'aka ele izne?”

²⁶ Pita kanù a, “N'aka ele izne.”

Jizọsi kanù a, “Ọ bụru kpam, rọmu be zifa nù rime a. ²⁷ Kọvu ma a gharù o mee nhne jeewe be ẹhni, zne n'osimini, tushi arị aznù, gweru aznù ọbula beru ošno whuya, nga i kpumernu ọnu a, i jọowhnu otu mkpuru iwai, gweru a nyee be, ọ bụru ke me nù ji.”

Nyele kakwo ibne a?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

18 N'ige wam ele sno apna Jizọsi vakwnusiri a, sịkwa a, “Nyele kakwo n'ẹli-eze Chiokike?”

² Jizọsi sukwu otu watakiri, gwuzote a n'esilawuru be. ³ Ọ kanù be, “Me kanù anù ezi ọka, okwolem ma anù tūhnas-narnu lele rọmu takiri, anù jáabna n'ẹli-eze Chiokike rịa rịa. ⁴ Nye ọbula ke jeegwedna ẹhni a lele watakiri ka, nye wam kakwo n'ẹli-eze Chiokike. ⁵ Nye ọbula ke

jaanarnù otu watakiri nù kpa nù ẹnwhna m, nanabnanya m.

Nhne jeeme badnù mehie

(Mak 9:42-48; Luk 17:1,2)

⁶ “Kọvu nye ọbula ke jeeme ma otu nù rime ele matị ka kwehjaru nù me mehie, ọ jaakanù a mma ọ bụru be gweru okne rugwu ogwe-wiri nyasi a n'ili, migbu a nù rime osimini. ⁷ Awh-nụwhnu jaazinu ọwa kwnornu nù nhne ọrnurna ke neeme ele badnù neeme mmehie. Ọ zị mkpa nù ọrnurna jaava, kọvu awhnụwhnu zinu nye wam ọrnurna jeehi n'aka a va. ⁸ Ọ bụru nù aka i, mọbu ọchi i, jeeme i, i mee mmehie, bihala a, tuwhume a, ọ kanù i mma i bna nù bụdnù bụru nye mgworo mọbu vuru ọru, karù o nwernu aka lawuru mọbu ọchi lawuru be túbna i nù bẹkwnu ẹli ẹnwu chni echni. ⁹ Ọ bụru masi nù anya i jeeme i, i mee mmehie, gweme a, tuwhume a, ọ kanù i mma i bna nù bụdnù nwernu otu anya, karù o nwernu anya lawuru be túbna i nù bẹkwnu ẹli ẹnwu.”

Elulu atnurnu whuru owhu

(Luk 15:3-7)

¹⁰ Anù whnù nù anù zifa neeledna otu nù rime ele matị ka anya, kwnornu nù me kanù anù, n'oligwe ele enine izi be nọowhnu ruwhnu Nda m ke zị n'oligwe anya ige ọbula. [¹¹ Kwnornu nù Nnwọ ke Badnù varù ọ znọhia ele whuru owhu.]

¹² Kini bụ echiche anù? Ọ bụru nù badnù nwernu otu riwhu atnurnu, otu nù rime be kpawhu ọri, ọ jáaghasa nri tolu nù tolu kiyari n'olu rugwu, zne noopio ke kpawhuru ọri? ¹³ Me kanù anù ezi ọka, nga o piohjaru a, ọ jọonwudna nù risi a karù nù risi nri tolu nù tolu wam whúle owhu. ¹⁴ Kpam masi, ọ búo echiche Nda anù ke zị n'oligwe, nù otu nù rime ele matị ka joowhu etekne.

Nga nwene i mernu i nhne ojo

(Luk 17:3)

¹⁵“Berere, ọ bụru nụ nwene i mee i nhne ojo, zne kanụ a nhne o mernu i n'esilawuru jì nụ ya kpọi. Ọ bụru nụ ọ nurnu nhne i karu, i rihialam nwene i n'iru. ¹⁶Kọvu o bụru nụ ọ nuna, kwuru otu badnụ mọbu badnụ lawuru yisinu ẹhni i, ọka ọbula be kwuru ọoburu nhne ele akebne lawuru mọbu ẹto jeemesi rikne. ¹⁷Ọ bụru nụ o kwéle o bnonu be nsni, kanụ ọgbako Chiokike. Ọ bụru nụ o bnóge ọgbako Chiokike nsni, gweru a lele nye máa Chiokike mọbu nye ọna ntụ.

¹⁸“Me kanụ anụ ezi ọka, nhne ọbula ke anụ jeekne eriri n'owa, Chiokike jeekne a eriri n'oligwe, nhne ọbula ke anụ ọotoma n'owa, Chiokike ọotoma a n'oligwe.

¹⁹“Berere, me kanụ anụ, ọ bụru nụ anụ badnụ lawuru kwerikọta nụ nhne ọbula anụ rjoru n'owa, Nda m ke zì n'oligwe jeemezunu anụ ya. ²⁰Kwnornu nụ hne badnụ lawuru mọbu ẹto gbakoru nụ rẹwhna m, m zì m hnam n'esilawuru be.”

Elulu ọhi ke nwée mkpọma obirizi

²¹Pita vakwnusiri Jizọsi sịkwa a, “Nyenwe aì, mgba ele bụ hne nwene m jeemehie megidne m, m gbarunu a? Dụ mgba ẹsau sa?”

²²Jizọsi kanụ a, “M kágene m jì dụ mgba ẹsau, kọvu dụ nri ẹsau mgba ẹsau. ²³Kam kpayaru, be jeeji ẹli-eze Chiokike neesninu otu nye eze, nye piuru ma ya nụ ele ọhi a pjakota iwai. ²⁴Nga o beteru naapja, be kwuyanụ a otu badnụ ke jì a nri pokwu talenti.†† ²⁵Kọvu nụ kpa o nwée rikne nọokwu ọgwo o ji, nyenwe a karu be re ya nụ nnwerne a nụ rumu a,

nụ kpakara nhne o nwernu, ma be kwuh-nata ogwo o ji.

²⁶“Ọhi wam dnarnu n'ẹli kponu a risi ẹli, kaa, ‘Nyenwe m, knatanu m mkpoma, m jookwuhmata i kpakara nhne me ji i.’ ²⁷Nyenwe ọhi wam donu a obirizi, ọ sigbasi a, gbarunu a ogwo o ji a.

²⁸“Kọvu nụ ọhi wam whogaru, whnu otu nụ rime ọhi ibne a, ke ji a otu ri-whu mkpuru iwai, ọ nwugwusi a rikne, whatasi a n'akpiri, naakaa, ‘Kwuhmata m nhne ọbula i ji m.’

²⁹“Ọhi ibne a dna n'ẹli rjasno a, kaa, ‘Knatanu m mkpoma, m jookwuhmata i.’

³⁰“O kwéle, tñunuma, o gweru a tũbna a n'oro ikelu, dụ nga ọ jookwuhmata a ogwo o rigwu a. ³¹Nga ele ọhi ibne a whnurnu nhne mernu, o gbu be igbugbu k'agida, be zne tñusinu nyenwe be kpakara nhne mernu. ³²Ige wam nyenwe ọhi wam sukwuru a, kanu a, ‘Jì ọhi ojo, m gbarunu m i kpakara ogwo wam kwnornu nụ i rjasornu m. ³³Ọ bụ nụ i kwésile ọ donu ọhi ibne i obirizi, lele kpa me jiri donu i obirizi?’ ³⁴Nyenwe be weru ẹhni k'agida, o gweru a zizne n'oro ikelu ma be ta a awnwhnu dụ nga ọ jookwuhmata kpakara ogwo o jigwu a.

³⁵“Ọ bụ kpa Nda m ke oligwe jeeme anu, ọ bụru nụ nye ọbula nụ rime anu jáagbarunu nwene a hite nụ mkpoma a.”

Ọgba nnam

(Mak 10:1-12)

19 Nga Jizọsi kwukworu ọka ka, o hi nụ Galili whoga, zne n'ike ẹli Judiya n'aznu Osimini Jodani kiyari. ²Igbudu ele badnụ snornu a, ọ gwọ be nriria be pii.

³Agwna ele Farisi vakwnusiri Jizọsi, naakpa a iru, kaa, “Ọ bụru oma n'iwu nyerukna gba nnwerne a nnam kwnornu nụ nhne ọbula?”

††18:24 nri pokwu talenti: ka whuyaru nhne nụ lele agida pokwu ndasi mkpuru iwai.

⁴ Ọ saru be, “Anu gwnuina nu nye kpuru be hite n’opanizo ‘kpuru be nyerukna nu nyerinya,’ ⁵ kaa, ‘Ka kparyar, nyerukna jaagharu nda a nu nne a, takwnusi n’ehni nnwerne a, be lawuru joogho otu ano-ehni?’ ⁶ Kam kparyar, be bu ma badnu lawuru, kovu otu ano-ehni. Nhne Chiokike knekotaru, badnu tomana a.”

⁷ Be sika a, “Kini kparyar Mozizi nyernu iwu, kaa be gba okwukwo nnam nyee nyerinya, chihala a?”

⁸ Jizosi kanu be, “Mozizi kweru ka kwnornu mkpoma ojo anu, kweru anu gba nnwerne anu nnam, kovu hite nu mbom, o buo kpa o zi. ⁹ Me kanu anu, nye obula ke jaagba nnwerne a nnam, hne o buo nu o neeme oyi, luru nnwerne berere, o neeme masi oyi.”^{††}

¹⁰ Ele sno apna a kanu a, “O buru kpam n’esilawuru nyerukna nu nyerinya, o ka mma badnu gharu o lu nnwerne mobu gbọ nzi.”

¹¹ Kovu Jizosi saru be, “O buo kpakara badnu jeegweru oka ka, okwolem ele Chiokike nyernu rikne. ¹² Kwnornu nu agwna ele rukna bu okiri-badnu hite nu ruwho nne be, o zi masi ele badnu ibne be meteru okiri-badnu, ele ke berere bu ele meteru ehni be okiri-badnu kwnornu eli-eze Chiokike. Nye nwernu rikne o gweru oka ka, gweru a.”

Jizosi goziri rumu takiri

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Be kwuyan Jizosi rumu takiri ma o tukwasi be aka a lawuru, kpenu be okpukpe. Kovu ele sno apna a bigboru ele kwuyaru be. ¹⁴ Kovu nu Jizosi kannu be, “Anu gharu rumu takiri ma be vakwnusi m, anu bnosi be, kwnornu nu eli-eze Chiokike bu ke ele nu kpa.” ¹⁵ O tukwasi be aka a lawuru, hi nu pii whoga.

Eze wikoro

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Otu nyerukna vakwnusi Jizosi, sika a, “Nye-zni-nhne, kini bu nhne oma me jeeme ma m nwe m budnu kwokwo?”

¹⁷ Jizosi kanu a, “Kini kparyar i neesikwa m nhne gbasiri nhne oma? O za nye bu nye oma okwolem otu badnu, bu Chiokike kpai. Kovu o buru nu i pioru o bna nu budnu, bita nhne Chiokike nyernu n’iwu.”

¹⁸ O sika a, “Ndaa iwu ko?”

Jizosi kanu a, “I gbuko badnu, i meko oyi, i znuko buznu, i gbako akebe nne aghalaghal, ¹⁹ sobisinu nda i nu nne i, i joowhnu nye agbatibi i n’anya lele ehni i.”

²⁰ Wikoro wam kaa, “M bitaru m kpakara iwu ele ka. Kini gwnarnu berere me jeeme?”

²¹ Jizosi kanu a, “O buru nu i pioru nu i joozu ozu k’ezi, la, re kpakara nhne i nwernu, kesi ele mboni, i jeenwe ekwnu n’oligwe, vaa, sno m.”

²² Nga wikoro wam nurnu ikwu-onu ka, o la, naagbaru ruwhnu, kwnornu nu o nwernu ekwnu k’agida.

²³ Jizosi kanu ele sno apna a, “Me kanu anu ezi oka, o jaara ehni nye nwernu ekwnu o bna n’eli-eze Chiokike. ²⁴ Berere kwno, me kanu anu, o zinu anohia be kwu kameli ewheke o gawhe n’anya alanga, karu nye nwernu ekwnu o bna n’eli-eze Chiokike.”

²⁵ Nga ele sno apna a nurnu oka ka, o du kpa be hna ehni, be sika, “Ndakwanu nye be jooznohia?”

²⁶ Kovu nu Jizosi legidnenu be anya, kanu be, “Nu hne badnu zi be jemeli a, kovu be meli kpakara nhne hne Chiokike zi.”

^{††}19:9 Okwukwo berere kamasiri: Nye joolu nyerinya wam nga nzi a gbaru a nnam neeme masi oyi.

²⁷Pita sɪkwa a, “Le, a sigbasiri kpakara nhne a nwernu snornu i, kɪni bɪ nhne a jeekehɪa?”

²⁸Jizɔsi kanɪ be, “Me kanɪ anɪ ezi ɔka, anɪ ele sno m, nga Nnwɔ ke Badnɪ jaadazɪ nɪ ngadna eze ke igwugwu a n'ɔwa ikne wam, anɪ n'iwɪhuru anɪ jooosno m daziri nɪ ngadna eze nri nɪ ɛbo neekpe ɛbnurnu nri nɪ ɛbo ke Izireli ikpe. ²⁹Nye ɔbula ke sigbasiri ɔro, mɔbu rɪmu nne rukna mɔbu rɪmu nne rinya, nda mɔbu nne, mɔbu rɪmu, mɔbu ɛkwu, kwnornu nɪ rɛwhna m, o jeekehɪa otu ri-whu nhne ɔ sigbasiri, kehɪa masi bɪdnɪ kwɔ okwo. ³⁰Kɔvu nɪ agida ele be ɔsno jɔobu ele ipne-aznɪ, ele ipne-aznɪ jɔobu ele be ɔsno.”

Elulu ele ɛrnu ɛkwu vaɪni

20 “Eli-eze Chiokike nɪ lele otu nyerukna nwernu ɛkwu ke whɔgaru n'ɔnu ɔsisi zne o gno ele ɛrnu jɔornunu a ɛrnu n'ɛkwu vaɪni a. ²Nga ya nɪ ele ɛrnu wam kwekɔtaru nɪ ɔ jɔokwu be otu mkpuru iwai n'ɔbochi, o zizne be n'ɛkwu vaɪni a.

³“O whɔga masi nɪ nhne nɪ lele ɔtnu-ige tolu n'ɔsisi whnɪ ele berere nwée nhne be nɔornu hne be gwuzogwu n'ederezi ahɪa. ⁴O kanɪ be, ‘Anɪ zne nɪ rime ɛkwu vaɪni m, nhne dɪnnu anɪ bɪ nhne me jeenye anɪ.’ ⁵Be zne. O whɔga kwno nhne nɪ lele ɔtnu-ige ke nri nɪ ɛbo, nɪ ɔtnu-ige ke ɛto n'esilawuru iwɪhnehnie, mee masi otu nhne wam. ⁶O whɔga masi n'ɔtnu-ige ke isne n'ogbednachi whnɪ ele berere hne be gwuzogwu n'ederezi ahɪa, ɔ sɪkwa be, ‘Kɪni kpayarɪ anɪ gwuzogwu hna kpakara ɔbochi, ɔ zá nhne anɪ nɔornu?’

⁷“Be kaa, ‘Kwnornu nɪ ɔ zá nye gnornu aɪ ɛrnu.’

“O kanɪ be, ‘Anɪ zne n'ɛkwu vaɪni m.’

⁸“N'ogbednachi, nye nwe ɛkwu vaɪni wam kanɪ nye risi ele ɛrnu o sukwu

ele ɛrnu wam, kwɪ be ɔgwo ɛrnu be. O panizo nɪ ele ipne-aznɪ dɪ nɪ ele be ɔsno.

⁹“Nga ele be gnornu ɛrnu n'ɔtnu-ige ke isne varɪ, be nahɪaru otu badnɪ otu mkpuru iwai. ¹⁰Kɔvu nga ele be ɔsno varɪ, be cheru nɪ be jaanahɪa ke kakwo, be nahɪa kwno otu badnɪ otu mkpuru iwai. ¹¹Nga be nahɪaru a, be takponu nye nwe ɛkwu. ¹²Be kaa, ‘Ele ipne-aznɪ ka mɪrɪnu ɛrnu otu ɔtnu-ige, i kwuru aɪ nɪ be otu ɔnu iwai, aɪ bɪ ele vuru ivu rɪnya ke ɔbochi tna neerne bɛkwɪnu.’

¹³“Kɔvu ɔ sarɪ nnim nɪ rime be, kaa, ‘Enyi m, m méhieie m i, me nɪ jɪ a kwékɔritala nɪ m jeenye i otu mkpuru iwai? ¹⁴Gweru ke bɪ ke i, laba, ɔ masiri m me nyee ipne-aznɪ lele kpa me nyernu i. ¹⁵O kwésile n'iwu me gweru nhne m mee kpa me pioru sa? I neewe ɛhni kwnornu nɪ m neemenu ele badnɪ imerne ɔma sa?’

¹⁶“Kpam masi, ele ipne-aznɪ jeebe ɔsno, ele be ɔsno jɔobu ele ipne-aznɪ.”

Jizɔsi kwuru ɔka gbasiri ɛnwu a ke mgba ɛto

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷Kpa Jizɔsi neezne Jerusɛlem, o kwuru ele sno apna a nri nɪ ɛbo wam zne ichne nɪ ngeri apna. O kanɪ be, ¹⁸“Le, a neezne Jerusɛlem, be jeegweru Nnwɔ ke Badnɪ nyewhete n'aka ele risi arɪohna nɪ n'aka ele zni iwu ele Ju, be jaama a ikpe ɛnwu, ¹⁹be jeegweru a nyewhete n'aka ele bɪo ele Ju, be jeeme a nhne mkparɪ, pɪɪa a nhne, kpogidne a n'ogba, n'ɔbochi ke ɛto, o jeehi n'ɛnwu lizo.”

Arɪrio ke nne rɪmu Zebidi

(Mak 10:35-45)

²⁰Nne rɪmu Zebidi vakwnusiri a, ya nɪ rɪmu a rukna, kpɔnu a risi ɛli, nɔorio nhne n'aka.

²¹Jizɔsi sɪkwa a, “Kɪni nhne i noopio?”

Ọ kanu a, “Kweru rumu m rukna lawuru ka daziri otu n'akarikwnunga i, otu n'akarita i n'eli-eze i.”

²² Jizosi kanu be, “Anu ma nhne anu noorio. Anu jounwoli okiko ke me nonwo?”

Be kanu a, “A nwernu rikne.”

²³ Jizosi kanu be, “Anu jounwo n'okiko m, kovu o dazi n'akarikwnunga m nu akarita m, o buo ke m n'onyege, kovu nu o bu ke ele Nda m bikwatannu a.”

²⁴ Nga ele sno apna a nri ke gwarnu nurnu a, o we be ehi k'agida kwnornu rumu nne lawuru ka. ²⁵ Jizosi sukwkota be, kanu be, “Anu magwu nu ele risi ele buo ele Ju neeme ele be nechi kpa o masiri be. Ele kwu be ji aka rikne nechi ele zi nu mkpururu be. ²⁶ O jazi kpa n'esilawuru anu. Kovu nye piuru o buru nye kwu n'esilawuru anu, o jobu nye neeznenu anu izi, ²⁷ nye ke piuru o buru nye mbom n'esilawuru anu jobu ohi anu. ²⁸ Lele kpa Nnwọ ke Badnu vage ma be znenu a izi, kovu ma o neeznenu ele berere izi, gweru masi budnu a yee ma o buru nhne ogbahia agida badnu.”

Jizosi gworu ele isni

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Kpa Jizosi nu ele sno apna a nonwhuya nu Jeriko, agida ele badnu noosno a. ³⁰ Ele rukna lawuru kpuru isni dazigwu nu ngeri apna, nga be nurnu nu Jizosi neewhe, be si lulo, kaa, “Donu ai obirizi, Nyenwe ai, Nnwọ Devidi.”

³¹ Agida ele badnu wam bigboru be, kanu be, be kpusi onu. Kovu nu be siwama k'agida, kaa, “Donu ai obirizi, Nyenwe ai, Nnwọ Devidi.”

³² Jizosi gwuzoru, sukwu be, kaa, “Kini bu nhne anu piuru me menu anu?”

³³ Be kaa, “Nyenwe ai, a piuru ma i mee ma a whnu osno.” ³⁴ Jizosi donu be

obirizi, o kpatu be aka n'anya, ngangam be beteru o whnu osno, be snornu a.

Jizosi bnaznenu Jeruselem

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-38; Jon 12:12-19)

21 Nga be vaduru Jeruselem ndundu, be duru Betifagi, ke zi nu Rugwu Olivu, Jizosi ziznenu badnu lawuru ele sno apna a. ² O kanu be, “Anu zne nu mgbu mati ke zi nu ruwhnu anu, ngangam anu jowhnu iyinya be kpokwnusiri, ya nu nnwo a, anu toma be, toyanu m be. ³ Nye sikwaru anu nhne obula, anu kanu a, ‘Be zi Nyenwe ai mkpa,’ ngangam o jeenye anu be.”

⁴ Ka bu ma nhne be kwuru hite n'onu nye owhnurninya mezu,

⁵ “Kanu ele Zayoni,
‘Le, eze i naavakwnusi i,
o bu enwerne badnu,
o dazigwu n'olu iyinya,
n'olu nnwo iyinya.’”

⁶ Ele sno apna a zne mee kpa Jizosi nyernu be iwu. ⁷ Be toya iyinya wam nu nnwo a, wukwasi be iwo be, Jizosi daziri n'olu be. ⁸ Igbudu ele badnu gbata iwo be n'apna, ele berere gbubiharuru nkala isisi, tusa be n'apna. ⁹ Igbudu badnu ele neezne nu ruwhnu a nu ele snogwu a, neesi lulo, naakaa,

“Ozana^f zinu Nnwọ Devidi!

Chiokike gozi nye naava nu rewhna Nyenwe ai,

Ozana nu hne kakwo n'olu.”

¹⁰ Nga o bnanyarnu nu Jeruselem, kpakara eli-ohna mernu imerne, naakaa, “Nyele bu nyerukna ka?”

¹¹ Igbudu ele badnu wam naakaa, “Nyerukna bu Nye Owhnurninya wam, Jizosi ke hi nu Nazareti ke Galili va.”

^f21:9 N'ikwu-onu ele Hiburu, Ozana bu Znohia!

Nhne Jizōsi mernu n'Oro Nso Chiokike

(Mak 11:15-19; Luk
19:45-48; Jōn 2:13-22)

¹² Jizōsi bna n'Oro Nso Chiokike chiḥala ele neere, nōozu ahia n'Oro Nso. O kpute ikpechi kpakara ele naagbanwo iwai ruwhnu n'eli, nū ngadna ele neere nduru. ¹³ O kanū be, "Be gbarū a n'okwukwo nso, kaa, 'Be jookwu oro m oro okpukpe,' kovu nū anū mernu a o buru obna ele buznu."

¹⁴ Ele isini nū ele mgworo vakwnusi a n'Oro Nso, o gwō nriria be. ¹⁵ Kovu nga ele risi arjohna nū ele zni iwu ele Ju whnurnu kpakara ɛrnu ndu-ehni o nōornu, nū rumu takiri neesi okokoba n'Oro Nso, naakaa, "Ozana zinu Nnwō Devidi," o we be ɛhni k'agida.

¹⁶ Be sika a, "I nurnu nhne rumu takiri ka nookwu?"

Jizōsi kanū be, "Owe! Anū gwnūna nhne okwukwo nso kwuru, 'Hite n'onu rumu takiri nū rumu nōonwo rēma,

i mernu oznarni dna odna."

¹⁷ O gharū be, whoga, zne Bētani, daziri chi bō.

Jizōsi vuru isisi be kwu figi onu

(Mak 11:12-14,20-24)

¹⁸ N'osisi, nga Jizōsi hiri nū Bētani naala Jeruselem, wiri gwnurnu a. ¹⁹ Nga o whnurnu isisi figi n'apna, o vadu a ɛhni, kovu o whnūna mkpuru obula n'olu a, okwolem okwukwo budnu kpōi, o kanū isisi wam, "Mkpuru miko n'olu i tim tōm." Isisi figi wam kpōnwu ngangam.

²⁰ Nga ele sno apna a whnurnu a, o duru be ɛhni, be kaa, "Ndaa kpa isisi ka jiri kpōnwu ngangam?"

²¹ Jizōsi sarū be, "Me kanū anū ezi oka, o buru nū anū nwernu okwnata mkpōma, nwée mkpōma lawuru, o būo

nhne be mernu isisi figi ka bū nhne anū jeemeli dai, kovu o buru nū anū jaakanū rugwu ka, 'Lizō, dnabna osimini,' o jeeme. ²² Kpakara nhne obula anū jōorio n'okpukpe, anū jaanahia, o buru nū anū nwernu okwnata mkpōma."

Rikne Jizōsi

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Nga o bnanyarnū n'Oro Nso Chiokike, ele risi arjohna nū ele okno badnū ele Ju vakwnusiri a. Nga o neezni nhne, be sika a, "Rikne kini bū nhne i ji neeme nhne i neeme? Nyele nyernu i rikne i ji neeme kpakara nhne ka?"

²⁴ Jizōsi sarū be, "M jaasikwa anū otu ajiji, o buru anū sa m, m jaakanū anū rewhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka. ²⁵ Owu mini Jōni o hi hnele va? O hi n'oligwe sa, mōbu n'aka badnū?"

Be kwu a n'esilawuru ɛhni be, kaa, "O buru nū a kaa, 'O hiri n'oligwe,' o jaasikwa ai, 'Kini mernu anū kwéle a?' ²⁶ Kovu o buru a kaa, 'O hi n'aka badnū,' a nōotu ogwnu ele badnū ka, kwnornu nū kpakara badnū kweru nū Jōni bū nye owhnurninya." ²⁷ Be sarū Jizōsi, "A máa."

Jizōsi kanū be, "M jáaka masinu anū rewhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka."

Elulu rumu rukna lawuru

²⁸ Jizōsi kanū be, "Kini bū nhne anū naari? Otu nyerukna nwernu rumu rukna lawuru, o znekwnusi ke mbom, kanū a, 'Nnwō m, zne ɛrnu tna n'ekwu vajini m.'

²⁹ "O kaa, 'M jéezne,' omekwo, o tūhnasna mkpōma zne. ³⁰ Nda be znekwnusi ke ɛbo, kwu otu nhne wam, ke ɛbo kaa, 'M jeezne, nyenwe m,' kovu nū o znége.

³¹ "Nyele nū rime be lawuru mernu nhne nda a pioru?"

Be kaa, "Nye ke mbom."

Jizōsi kanu be, “Me kanu anu ezi oka, nu ele ona ntu nu ele naagba ewhere jeebe anu osno bna n'eli-eze Chiokike. ³²Kwnornu nu Joni varu gesi anu apna ome mma, anu kwéle, kovu ele ona ntu nu ele naagba ewhere kweruru. Nga anu whnurnu a, anu tihnansana mkpoma, kweru a.

Elulu ele ɛrnu ɛkwu vaini

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³“Anu nurnu elulu berere, otu nyerukna zi ke nwernu ɛkwu, o kparu vaini. O gba a mgbugba gburugburu, gwu igbodo hne be jaazi nozosna manya nu rime a, wu masi oro olu ele nse nu rime a. O gweru ɛkwu wam yisi n'aka ele jeelekota a, whoga zne n'eli berere. ³⁴Nga ige o ghō mkpuru duru, o ziznenu ele izi be znekwnusi ele ɛrnu ɛkwu wam, nahia be mkpuru ke dunnu a.

³⁵“Ele ɛrnu ɛkwu wam nwugwu ele izi wam, pnja otu nhne, gbu otu, lo kwno ke berere akaworugwu. ³⁶O zizne kwno ele izi berere ke kakwo ele ke mbom, be mee kwno be kpam. ³⁷N'ipne-aznu o ziznenu nnwo a, kaa, ‘Be josobisinu nnwo m.’

³⁸“Kovu nga ele ɛrnu ɛkwu wam whnurnu nnwo wam, be gba iznuznu, kaa, ‘Ka bu nye jeeri mkpe nye nwe ɛkwu ka, anu va ma a gbu a, ri mkpe a.’ ³⁹Be nwugwu a, gwehala a n'aznu ɛkwu vaini wam, gbume a.

⁴⁰“Nga nye nwe ɛkwu vaini wam varu, kini bu nhne o jeeme ele ɛrnu ɛkwu wam?”

⁴¹Be kanu a, “O jeeme ele ojo wam nwu ɛnwu ojo, gweru ɛkwu vaini a nyewhete n'aka ele ɛrnu ɛkwu berere ele jenyehnata a mkpuru a n'ige a.”

⁴²Jizōsi kanu be, “Anu gwnuna nhne be gbaru n'okwukwo nsō, ‘Akaworugwu ke ele noowu oro juru, kiyam gholam risi nsukala oro.

Ka bu ɛrnu Nyenwe ai, o bu nhne ndu-ehni n'anya ai.’

⁴³“Me naakanu anu nu be jaanahoru anu eli-eze Chiokike, nyewhete ele berere ke jaami mkpuru a. [⁴⁴Nye obula ke jaadnakwasi akaworugwu ka, jaagbawa ibekala ibekala, kovu nye obula ke akaworugwu ka jaadnakwasi, o jeegweri a lele retnu.”]

⁴⁵Nga ele risi ariohna nu ele Farisi nurnu elulu ele ka, be mahjuru nu o nookwu oka gbasiri be. ⁴⁶Be noopio kpa be jeeji noowugwu a, kovu nu be turu ogwnu igbudu badnu wam, kwnornu nu be gweruru a nu nye owhnurninya.

Elulu olulu nnwerne

(Luk 14:15-24)

22 Jizōsi tukwnonu be elulu berere, kaa, ²“Be jeeji eli-eze Chiokike sninu otu nyerukna bu eze, ke mennu nnwo a rukna iriri olu nnwerne. ³O zihala ele izi a be sukwu ele be ziri va n'iriri olu nnwerne wam. Kovu be kwéle o va.

⁴“O zihala ele izi a berere, kaa, ‘Kanū be nu m mekwatalam nhne iriri, be gbulem kpakara okne ehni m nu rumu nnwo ehni m be znurnu oznu, be mekwakwolem kpakara nhne, anu vanu m iriri olu nnwerne.’

⁵“Kovu nu be lewhuru a anya, znenu ke be, otu nyenum n'ekwu a, ke berere n'ɛrnu a. ⁶Ele gwnarnu nwugwu ele izi a mee be nhne iwhnerne, gbu be. ⁷Eze wam weru ehni k'agida, o zizne ele ogwnu a, be zne gbumekele ele ogbu badnu wam, kpō eli-ohna be bekwnu.

⁸“O kanu ele izi a, ‘M bikwatakwolem nhne iriri olu nnwerne, kovu nu ele me sukwuru kwésile. ⁹Anu zne nu kpakara ngeri apna, sukwu kpakara badnu anu whnurnu, be va ri wiri olu nnwerne ke m.’ ¹⁰Ele izi wam whoga n'apna, sukwu kpakara badnu be whnurnu, kpa be hna,

ma ele ojo ma ele oma, oro olu nnwerne wam jipiyaru nu badnu.

¹¹ “Kovu nga eze wam bnanyarnu o lesi ele izne wam, o whuru otu nyerukna ke woge iwo olu nnwerne. ¹² O sika, ‘Enyi m, ndaa kpa i jiri bnanya hna ma woge iwo olu nnwerne?’ Onu snirni a.

¹³ “Ige wam eze kannu ele izi a, ‘Anu kne a eriri ochi nu aka, gwehala n’ederezi, bita a n’ochichiri hne be jaazi naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize.’”

¹⁴ N’ochikota kpakara nhne n’otu, Jizosi kaa, “Be sukuru agida badnu, kovu nu ele be hohiaru zi ele nu ele.”

Otu ntụ-eli

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Ige wam ele Farisi znenu gba iznuznu kpa be jeeme ma o hite n’ikwu-onu gbu nu mbita be. ¹⁶ Be ziznenu a ele sno apna be nu ele dagwunu Erudu, kaa, “Nye-zni-nhne, a magwu nu i bu nye ezi oka, nye neezni apna Chiokike n’ezi oka, nu i so badnu anya kwnornu nu i le badnu anya nu ruwuhu. ¹⁷ Kanu ai, kini bu echiche i, o buru oma n’iwu a tu ntụ nyee Siza, sobu o buo oma?”

¹⁸ Kpa Jizosi magwu nhne ojo be vu nu mkpoma, o sika be, “Ndaa nhne anu kwno naakpa m iru, ele ruwuhu lawuru ka? ¹⁹ Anu gesi m mkpuru iwai ntụ.” Be gweyanu a otu mkpuru iwai. ²⁰ O sika be, “Nyele nwe ruwuhu ka nu rewhna be gbakwasiri a?”

²¹ Be kaa, “Siza nwe.”

O kanu be, “Anu nyee Siza nhne ke Siza, nyee masi Chiokike nhne ke Chiokike.”

²² Nga be nurnu a, o duru be ehni, be whoga, gharu a lahna.

Ajiji gbasiri olizo n’enu

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ N’obochi wam masi, ele Sadusi vak-nusiri a, ka bu ele karu nu olizo

n’enu zila. Be sika a, ²⁴ “Nye-zni-nhne, Mozizi karu, ‘O buru nu nyerukna nwu, nwee rumu, nwene a rukna jooluru nnwerne a muihanu nwene a rukna rumu.’ ²⁵ Kina, rumu nne rukna esau nu ai wuru hna, ke mbom luru nnwerne, nwuma nwee nwo, o sigbasinu nwene a rukna nnwerne a. ²⁶ Otu nhne wam mernu nwene a rukna ke ebo, nu ke eto, du nu ke esau. ²⁷ Omekwo kpakara be nwukworu, nwerinya wam masi nwurnu. ²⁸ N’olizo n’enu, nwerinya wam o jobu nnwerne nyele nu rime esau wam? Kwnornu nu kpakara be luru a nu nnwerne.”

²⁹ Jizosi saru be, “Anu gahieru apna, anu ma nhne be gbaru n’okwukwo nso, mibu rikne ke Chiokike. ³⁰ Kwnornu nu n’olizo n’enu, be lu nnwerne, be gbõ nzi. Be jonu lele ele enine izi zi n’oligwe. ³¹ Kovu nhne gbasiri olizo n’enu ke ele nwurnu onwu, anu gwnu nhne Chiokike kannu anu? O karu, ³² ‘Mawa bu Chiokike ke Eberham, nu Chiokike ke Aziki, nu Chiokike ke Jekpu?’ Chiokike buo Chiokike ke ele nwurnu onwu. O bu Chiokike ke ele zi budnu.” ³³ Nga igbudu badnu wam nurnu a, o du kpa be hna ehni n’iznizni a.

Iwu ke kakwo ibne a

(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Nga ele Farisi nurnu nu Jizosi mes-nirni ele Sadusi onu, be gbakoru n’otu. ³⁵ Otu badnu nu rime be, bu nye ogwnu iwu sika a ajiji naakpa a iru. O kaa, ³⁶ “Nye-zni-nhne, ndaa iwu ke kakwo kpakara Iwu Mozizi nyernu ai?”

³⁷ Jizosi saru a, “I jeegweru kpakara mkpoma i, gweru kpakara mkpuru ovu i, gweru kpakara oriri i, wnu Nyenwe ai Chiokike n’anya.’ ³⁸ Ka bu iwu ke kakwo nu nhne mbom be nyernu n’iwu. ³⁹ Iwu ke ebo nu lele ya, ‘I jowhnu nye agbatibi i n’anya lele ehni i.’ ⁴⁰ Kpakara

Iwu nù kpakara iznizni ele ọwhnurninya Chiokike knogwu aka n'iwu lawuru ka.”

Karaisi bụ nnwọ nyele?

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Kpa ele Farisi gbakoru, Jizosi sika be, ⁴² “Kini bụ echiche anụ gbasiri Karaisi? Ọ bụ nnwọ nyele?”

Be kanu a, “Ọ bụ Nnwọ Devidi.”

⁴³ Jizosi kanu be, “Kini mernu Enine Chiokike jiri mee Devidi sukwu a ‘Nyenwe m’? Devidi karu,

⁴⁴ ‘Nyenwe ai kannu Nyenwe m, Daziri eli n'akarikwnungwa m, tem du nga me jaabita ele irno i nu mkpururu ochi i lawuru.”

⁴⁵ “Ọ buru nu Devidi sukwuru a ‘Nyenwe m,’ ndaa kpa o jeeji buru kwno nnwọ a?” ⁴⁶ Be maá nhne be jaasa a. Hite n'ige wam o zima nye nwernu anya rikne o sika a ajiji berere.

Ele Farisi nu ele zni iwu ele Ju

(Mak 12:38-40; Luk 11:37-52; 20:45-47)

23 Nga wam, Jizosi kanu agida ele badnu wam nu ele sno apna a, ² “Ele zni iwu nu ele Farisi ji rikne Mozizi neezni iwu. ³ Anu bnote nsni, anu mee nhne be karu anu mee, kovu anu kpakwadia agwa lele be. Kwnornu nu be mee nhne be neezni. ⁴ Be noovute ele badnu ivu rinya, kovu be nwée rikne gweru otu mpaka kpatu ivu wam.

⁵ “Kpakara nhne be neeme bu ma ele badnu lekiri be. Be neeme rekpa akpukpo anohia be biga iwu ziri rude, mee onu iwo be zi ogologo. ⁶ Ọ naamasị be o dazi nu risi ngadna nu ige iriri, ma nu risi ngadna n'oro ogbako ele Ju. ⁷ Ọ naamasị be ele badnu neebekwu be ikwu n'ahia, ele badnu noosukwu be, ‘Nye-zni-nhne.’

⁸ “Anu kweko be sukwu anu ‘Nye-zni-nhne,’ kwnornu nu otu nyenum bu Nye-zni-nhne anu, kpakara anu bu rumu nda. ⁹ Anu sukwu nye obula ‘nda’ n'owa,

kwnornu nu otu nyenum bu nda anu, Nda ke oligwe. ¹⁰ Be sukwu anu ‘Nda-ai-kwu,’ kwnornu nu otu nyenum bu Nda-ai-kwu, ya bu Karaisi. ¹¹ Nye kwu n'esilawuru anu jobu nye izi anu. ¹² Nye obula ke jeegwelizo ehni a olu, be jeegwedna a eli, nye obula ke jeegwedna ehni a eli, be jeegwelizo a olu.

¹³ “Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru. Anu naagbasni mgbo eli-eze Chiokike nu ruwhnu ele badnu, anu za naabna, anu kwé ele naabna be bna. [¹⁴ Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru. Anu neeridna oro ele rinya nzi be nwurnu, neekpe ogologo okpukpe ma ele badnu whnu anu, anu jeenwe omuma ikpe kakwo ele berere.]

¹⁵ “Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru, anu neewhe okne osimini ma nu eli etekne mee otu badnu o buru nye sno anu kpenu Chiokike, nga anu mernu a, anu mee nye wam o buru nye kwesiri o zne bekwnu eli renwu mgba lawuru karu anu.

¹⁶ “Awhnuwhnu zinu anu ele ndu isni, ele karu, ‘Nye obula ke jeegweru Oro Nso Chiokike du risi, o za nhne o bu, kovu nye obula ke jeeji golu zi n'Oro Nso du risi jigwu ogwo.’ ¹⁷ Anu ele iwhnirni-whno whnu osno, ndaa ke kakwo, golu, sobu Oro Nso ke bitaru golu nsọ?

¹⁸ “Anu karu, ‘Nye obula ke jeeji ojo ariohna du risi, o za nhne o bu, kovu nye obula ke jeeji nkesi zi n'olu a du risi jigwu ogwo.’ ¹⁹ Ele whnu osno, ndaa ke kakwo, nkesi sobu ojo ariohna ke bitaru nkesi wam nsọ? ²⁰ Kam kparu, nye ji ojo ariohna du risi, ji a, nu kpakara nhne zi n'olu a du risi. ²¹ Nye ji Oro Nso Chiokike du risi, ji a, nu Nye wu nu rime a du risi. ²² Nye jimasị oligwe du risi, ji ngadna eze Chiokike, nu nye dazi n'olu a du risi.

²³ “Awhnuwhnu zinu anu, ele zni iwu nu ele Farisi, ele ruwhnu lawuru, anu

nookwu otu nga nū nri nga ke mkporo okwukwo nwernu eknarna oma, mīnti nū anisi nū kumi, anū gharū nhne zī rīnya n'iwu, bū ikpe zī snam, nū obirizi, nū okwnata mkpoma. O zī mkpa nū anū znernu eme nhne ka nū ke berere.²⁴ Anū ele ndu isni, anū naazahala ndna, kovu ro kameli.

²⁵“Awhnūwhnu zīnu anū, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawūru, anū nōosnu aznū okiko nū okwu be ziri rīchna, kovu nū rime be jipiyaru nū owho-anya nū badnū nwée rikne jikwaru ehni a.²⁶ Jī nye Farisi kpuru isni, beru osno mee ma rime okiko nū agbugba ziri rīchna, ma aznū a buru kwno nhne zī rīchna.

²⁷“Awhnūwhnu zīnu anū, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawūru, anū nū lele ilili be teru nznu, ke neegesi ehni a lele nhne marnū mma n'iwihne, kovu okpukpu ele nwūru onwu nū kpakara nhne zīla rīchna jihjaru nū rime a.²⁸ O bū kpa anū neegesi ehni anū ele badnū lele ele oma, kovu ruwhnu lawūru nū agwa ojo jihjaru nū rime anū.

²⁹“Awhnūwhnu zīnu anū, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawūru, anū noowu ilili ele owhnurninya, bīkwata hne be liri ele oma.³⁰ Anū naakaa, ‘O buru nū a zī n'obochi ele nda ai, a bo snōne be wūsi onarna ele owhnurninya.’³¹ Kam kpayarū, anū naagbagidne ehni anū akebne, anū bū rumu ele gburu ele owhnurninya.³² Anū mezute nhne otutu mmehie ke ele nda anū.³³ Anū agwō, anū eburnu okpu-eli, ndaa kpa anū jaagbanahoru ikpe ke bekwnu eli renwu?³⁴ M neeziyanu anū ele owhnurninya nū ele akoniche nū ele zni Iwu Mozizi. Kovu anū joogbu agwna be, kpogidne be n'ogba, anū jaapnīa agwna be nhne n'oro ogbako anū, kpagbu be hite nū otu eli-ohna dū eli-ohna berere.³⁵ Kam kpayarū, onarna kpakara ele oma be wuwhuru n'owa jaadnakwasi

anū, hite n'onarna Ebeli nye oma dū onarna Zakaraya nnwō Berekaya, nye anū gburu n'iketa hne zī nsō nū ojo arjohna.³⁶ Me kanū anū ezi oka, kpakara nhne ka jaadnakwasi ebiri ka.

Jizōsi whnūru Jeruselem n'anya

(Luk 13:34,35)

³⁷“Chei! Jeruselem, Jeruselem, jī ke noogbu ele owhnurninya, ke jī akaworugwu nōolo ele be ziyannu i. Mgba ele kpa me pioru o chikota rumu i lele kpa enwerne ochichi neechikota rumu a nū mkpururu aka nkwo a lawūru, kovu i kwéle.³⁸ Le, be naaghasanū anū oro anū ma o tobiri etekne.³⁹ Kwnornu nū ka, me kanū, hite kītna, anū jōowhnu m berere dū nga anū jaakaa, ‘Chiokike gozi nye wam ke naava nū rewhna Nyenwe ai.’”

Be joolulu Oro Nso Chiokike

(Mak 13:1,2; Luk 21:5,6)

24 Jizōsi hi n'Oro Nso Chiokike whoga, ele sno apna a vakwnusi a neegesi a kpa be jiri wu Oro Nso Chiokike.² Jizōsi kanū be, “Anū whnūru kpakara nhne ka? Me kanū anū ezi oka, otu akaworugwu jōogwuzo n'olu ibne a, be jaakwnadna kpakara be n'eli.”

Mmekpēhni nū okpakna ehni

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³Nga Jizōsi daziri eli n'olu Rugwu Olivu, ele sno apna a vakwnusi a ichne, be kaa, “Kanū ai nga kpakara nhne ele ka jeeme. Kini jeegesi nū ovuva i zī ndundu, ya nū okwukwo owa?”

⁴Jizōsi sarū be, “Anyā dū anū eli o zī nye obula duhie anū.⁵ Kwnornu nū agida ele badnū jaava nū rewhna m, naakaa, ‘Mawa bū Karaisi,’ be jooduwhu agida ele badnū.⁶ Anū jōonu ogwnu nū otnutnu ogwnu, kovu mkpoma lá anū mini. Kpakara nhne ka jeebe osno mee, kovu okwukwo yōoduge.

⁷“Mba jeelizo megidne mba, ɛli-eze jeelizo megidne ɛli-eze, ɔkwnunyo nu ɛli otne enye jaazi nu hne zi ichne ichne. ⁸Kpakara nhne ka joonu lele ɔpanizo igbugbu ɔmumu nnwo.

⁹“Ige wam be jeegeru anu nyee ma be kpakna anu ɛhni, gbu agwna anu, kpakara mba joosno anu irno kwnornu m. ¹⁰Agida ele badnu jaabita ɔkwnata mkpoma be, be jeere ibne be, sno ibne be irno. ¹¹Agida ele ɔwhnurninya aghalaghala jeelizo masi, duwhu agida ele badnu. ¹²Kwnornu nu nhne ojo jaazi agida, ɔwhnun'anya agida ele badnu jeeji iyi. ¹³Kovu be jooznohia nye ɔbula ke jaaknata mkpoma, dazigidne du okwukwo kpakara nhne. ¹⁴Be jookpo okwo izi oma ka ke gbasiri ɛli-eze Chiokike nu kpakara owa ma ɔ buru nhne akebe nyee kpakara mba, ige wam okwukwo kpakara nhne jaava.

Awhnuwhnu ke ele Jeruselem jaata

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵“Anu joowhnu nhne ruru ɔru ke neegweya gba eso n'eli hne o gwuzo nu hne zi nsɔ, ke Daneli nye ɔwhnurninya kwuru oka gbasiri a. (Bno nsni, nye ɔbula ke noogwnu nhne ka, ghohia a masi.) ¹⁶Ige wam, ele zi nu Judiya gbazne n'olu rugwu. ¹⁷Nye zi n'olu oro hiedna ɔ kwahala nhne zi n'oro a. ¹⁸Nye zi n'ekwu lahana aznu, chiri iwo a. ¹⁹Awhnuwhnu jaazinu ele rinya zi rime nu ele neechi nnwo rema n'ige wam. ²⁰Anu kpenu Chiokike ɔgba eso anu buko n'ige okirika mɔbu n'Obochi Ozukwa Inwe. ²¹Kwnornu n'ige wam okne mmekpehni jaazi ke nu lele ya zikolele hite n'ɔpanizo owa du kitna, owe, ɔ jaazima berere. ²²Q buru nu be mene ɔbochi wam ziri ichichi, ɔ za badnu ɔbula be jooznohiali, kovu kwnornu nu ele Chiokike hohiaru, o mernu ɔbochi wam ziri ichichi. ²³Ige wam ɔ buru nu nye ɔbula kanu i, ‘Le

Karaisi zi hna,’ mɔbu, ‘O zi piari,’ i kwé. ²⁴Kwnornu nu Karaisi aghalaghala zi ɔdo n'odo, nu ele ɔwhnurninya aghalaghala zi ɔdo n'odo joowho iwhne, noornu agida ernu ndu-ɛhni nu ernu elekema zi ɔdo n'odo, ma be duwhu ele Chiokike hohiaru ɔ buru nu o jeekwe omume. ²⁵Anu bnote nsni, m bele m osno kanu anu.

²⁶“Q buru nu nye ɔbula kanu anu, ‘Le ɔ zi n'eli-ikpa,’ anu zné, mɔbu ‘O zi nu rime oro mati,’ anu kwé. ²⁷Kwnornu nu lele kpa amuma oligwe neehi n'obosi ɛhnam dna nu odidna ɛhnam, bu kpa ɔ joonu nga Nnwɔ ke Badnu jaava. ²⁸Henuhne ɔbula iznu dnarnu, idele jaagbako pii.

Nnwɔ ke Badnu wava

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹“Wara wara mmekpehni ka wemernu n'obochi wam, ɛhnam jaagba ɔchichiri, ɛnwa jeenye iwhne a, mbo ke oligwe jaadna, kpakara iknerna ke oligwe joohnio ohnio.

³⁰“Ige wam, nhne elekema ke Nnwɔ ke Badnu joowhuya iwhne n'oligwe, kpakara mba jaagbanu a mkpe. Be joowhnu Nnwɔ ke Badnu hne o naava n'erumeru oligwe n'iknerna nu okne igwugwu. ³¹Be joogbu okne ɔkwodu, o jeezihala ele enine izi a, be chikotanu a ele ke Chiokike hohiaru hite nu ruwhere eno k'owa, hite n'osotoma owa du n'osotoma berere.

Muhia nhne hite n'isisi be kwu figi

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³²“Anu muhia nhne hite n'isisi figi, nga nkala a zilam piali piali nooru ɔkwukwo ikne, anu mahia nu ndurumini zi ndundu. ³³Kpam masi, nga anu joowhnu kpakara nhne ka, anu mahia nu ige wam zi ndundu n'onu-mgbo. ³⁴Me

kanu anu ezi oka, ebiri ka jeeuwe tem kpakara nhne ka mee. ³⁵ Oligwe nu owa jaagawhe, kovu ikwu-onu m jaagawhe rja rja.

Ọ zá nye magwu ọbochi wam

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36)

³⁶“Ọ zá nye magwu ọbochi mọbu ọtnu-ige wam, ele enine izi ke oligwe mamasị, Nnwọ wam mamasị. Okwolem Nda m kpọi bu nye magwu ọbochi wam. ³⁷Lele kpa ọ nu n'ọbochi Noa, ọ bu kpa ọ ọonu ige Nnwọ ke Badnu jaava. ³⁸Hne ọ du ige mgba-mini ẹli wam, ele badnu zi neeri, nonwo, nọolu nnwerne, nọogbo nzi, du n'ọbochi Noa bnaznenu nu rime ogbo. ³⁹Be máa, tem mgba-mini ẹli wam va vuru kpakara be zne. Ọ bu kpa ọ jaazi nga Nnwọ ke Badnu jaava. ⁴⁰Badnu lawuru jaazi n'ekwu, be gweru otu ghasa ibne a. ⁴¹Ele rinya lawuru jaazi neegwe wiri nu hne be gwe wiri, be gweru otu ghasa ibne a.

⁴²“Kam kpayarụ, anu neese nse, kwnornu nu anu máa ọbochi Nyenwe anu jaava. ⁴³Kovu anu mahja nu ọ buru nu nye nwe ọro mahjaru ọtnu-ige nye buznu jaava, o znenu ose ọro a, o béekwele be liwa ọro a. ⁴⁴Kpam masi, anu ziri nu ojiknenu, kwnornu nu Nnwọ ke Badnu jaava ige anu tuge anya a.

Ọhi ke kwesiri ọ kwnata oву

(Luk 12:41-48)

⁴⁵“Nyele bu ọhi wam ke nwernu akoniche be kwesiri ọ kwnata mkpoma, nye nda a kwu mernu nye risi ele ọhi berere zi n'oro a ma o neenye be wiri n'ige kwesiri? ⁴⁶Owa oma zinu n'ohi wam ke nda a kwu hiehnarnu whnu nu o neeme kpa nda a kwu karu. ⁴⁷Me kanu anu ezi oka, o jeeme a nye jeelekota kpakara ekwnu a. ⁴⁸Kovu ọ buru nu ọhi wam bu ọhi ojo, ọ kanu ẹhni a, ‘Nda m kwu joogbu okwnu,’ ⁴⁹o bete naaligbu ele ọhi ibne a, snornu ele manya noogbu,

neeri nonwo manya. ⁵⁰Nda kwu ọhi wam jaava n'ige ọ tuge anya a, n'otnu-ige ọ máa. ⁵¹O joogbubi a ichichi lawuru, mee ya nu ele ruwhnu lawuru bna n'otu ogbo, hne be jaazi naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize.”

Elulu nri ọumu oknornokno

25 “Ige wam be jeeji ẹli-eze Chiokike sninu nri ọumu oknornokno ele chiru tonji be zne o kwnusi nye nọolu nnwerne ikne. ²Isne n'esilawuru be bu ele iwhnirniwhno, isne bu ele nwernu echiche. ³Ele iwhnirniwhno gweru tonji kovu be jile mono. ⁴Ele nwernu echiche gweru tonji, gbaru mono n'olori gweru zne. ⁵Nye nọolu nnwerne ikne vage ngwa, anyarna turu kpakara be, be zni anyarna.

⁶‘N'esilawuru abali, be siri lulo, ‘Le nye nọolu nnwerne ikne, anu whuya, zne kwnusi a.’

⁷‘Kpakara ọumu oknornokno wam lizo, tulizo tonji be. ⁸Ele iwhnirniwhno kanu ele nwernu echiche, ‘Anu nyebosi ai agwna mono anu, tonji ai neechni echni.’

⁹‘Rumu oknornokno wam nwernu echiche saru be, ‘Oza, mono a nwernu joozunu ai nu anu, anu zne n'aka ele neere mono zuru mono ke anu.’

¹⁰‘Kpa be znenu ọ zu mono, nye nọolu nnwerne ikne varu, ọumu oknornokno ele jiknenu snornu a bna n'iriri ọlu nnwerne. Be gbasni ọro.

¹¹‘Omekwo ọumu oknornokno iwhnirniwhno wam varu, nooznu aka n'onumgbo, naakaa, ‘Nyenwe ai, Nyenwe ai, gbamanu ai ọro.’

¹²‘Kovu ọ saru be, ‘Me kanu anu ezi oka, m maam ele anu bu.’

¹³‘Kam kpayarụ, anu ziri nu nse, kwnornu nu anu máa ọbochi wam mọbu nga ọtnu-ige wam ọjọbu.

Elulu talenti^{§§}*(Luk 19:11-27)*

¹⁴“Berere kwno, be jeeji ẹli-eze Chiokike sninu otu nyerukna ke neezne izne, o sukwu ele ọhi a, gweru ẹkwnu a nyewhete be n'aka. ¹⁵O nyernu otu badnu talenti isne, nye berere talenti lawuru, nyee masi nye ke berere otu talenti. O nyernu nye obula lele kpa rikne a hna. O lizo zne hne o znezne. ¹⁶Nye ke o nyernu talenti isne znernu ngangam noozu ahja, o nwehja mbnarna talenti isne berere. ¹⁷Nye ke nahjaru talenti lawuru zne mee masi kpm, o nwehjaru mbnarna talenti lawuru berere. ¹⁸Kovu nye ke nahjaru otu talenti znernu gwu ẹli, lite iwai nyenwe a.

¹⁹“Nga agida ige whemernu, nyenwe ele ọhi wam varu ma ya nu be piakota nhne o nyernu be. ²⁰Nye wam ke nahjaru talenti isne gweru talenti isne berere va, kaa, ‘Nyenwe m, i nyernu m talenti isne, kovu le, m nwehjaru m mbnarna talenti isne berere.’

²¹“Nyenwe a kanu a, ‘I mekwaru nkari, ọhi oma, ke be kwesiri o kwnata mkpoma, i kwesiri be kwnata i mkpoma nu nhne ele nu ele, m jeeme i nye risi agida nhne. Vaa, snornu Nyenwe i n'ovu oso n'onu a.’ ²²Nye ke nahjaru talenti lawuru varu masi, kaa, ‘Nyenwe m, i nyernu m talenti lawuru, le m nwehjaru m mbnarna talenti lawuru berere.’

²³“Nyenwe a kanu a, ‘I mekwaru nkari, ọhi oma ke be kwesiri o kwnata mkpoma, i kwesiri be kwnata i mkpoma nu nhne ele nu ele, m jeeme i nye risi agida nhne. Vaa, snornu Nyenwe i n'ovu oso n'onu a.’

²⁴“Nye wam ke nahjaru otu talenti varu, kaa, ‘Nyenwe m, m maam nye i bu,

nu i bu badnu aka-nchni, i neegwe nhne n'ekwu hne i kpala mkpuru, i naachikota nhne hne i ghala mkpuru. ²⁵Kam kpa-yaru, ogwnu turu m, m gweruru m talenti i lite n'eli, le, gweharnu ke bu ke i.’

²⁶“Nyenwe a saru a, ‘Ohi ojo, nye ime-mgwu, i magwu nu m neegwe nhne n'ekwu hne me kpala mkpuru, naachikota nhne hne me ghala mkpuru? ²⁷O buru oma, i znernu eyisi iwai m n'aka ele gbanwo iwai, nga me varu m znernu m anahoru iwai m nu mbnarna.

²⁸“Anu nahja a talenti wam nyega a nye wam ke nwernu nri talenti. ²⁹Kwnornu nu nye obula ke nwernu nhne, be jeenye, o nwehnasiru, kovu nye ke nwee, be jaanahoru a, o buredi ke o nwernu. ³⁰Anu tubna ọhi ke bnage nu nhne wam n'ederezi, o bna n'ochichiri hne be jaazi naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize.’

Rumu owu nu aturnu

³¹“Nga Nnwọ ke Badnu jaava n'igwugwu a, ya nu kpakara ele enine izi a, o jaadazi eli nu ngadna eze ke igwugwu. ³²Be jaachikota kpakara mba nu ruwhnu a, o jeekeme ele badnu n'esilawuru ibne be, lele kpa nye nooznu aturnu neekewahala aturnu n'esilawuru owu. ³³O jaabita aturnu n'akarikwnunga a, bita owu n'akarita a.

³⁴“Eze wam jaakanu ele zi a n'akarikwnunga, ‘Anu va, ele Nda m goziri, anu kehja eli-eze be bitannu anu hite nga Chiokike kpuru owa. ³⁵Kwnornu nu wiri gwnurnu m, anu nyernu m wiri, akpiri kporu m bekwnu, anu nyernu m mini, m bu m nye izne, anu kwubnarnu m oro anu. ³⁶M gbaru m eto, anu chita m ikpe, m rjaru m

§§**25:13 Talenti:** N'ige mbom, ogwo ernu obochi bu otu mkpuru iwai. Otu talenti hna lele nri pokwu mkpuru iwai.

nriria, anụ leru nriria, m zị m n'oro ikelu anụ varu lekwa m.'

³⁷“Ige wam ele oma wam jaakaa, ‘Nyenwe aị, ndaa ige a whnuru wiri nógwunu i, a nyega i wiri, mọbu ige akpịri nógkpo i békwnu, a kwute i mini? ³⁸Ndaa ige a whnuru nụ i bụ nye izne, a kwubnanya i n'oro aị, mọbu nụ i gba ẹto, a chita i ikpe? ³⁹Ndaa ige a whnuru nụ i naaria nriria mọbu n'oro ikelu, a lekwa i?’

⁴⁰“Eze wam jaasa be, ‘Me kanu anu ezi oka, kpakara nhne anu mennu nye ka kakwo matị n'esilawuru rumu nda m, anu mennu me.’

⁴¹“Nga wam, o jaakanu ele ke zị a n'akarita, ‘Anu whoga hne me zị, ele be vuru onu, bna nu békwnu noonwu tim tom ke be bitannu Ekwensu nu ele enine izi a. ⁴²Kwnornu nu wiri gwnuru m, anu nyege m wiri, akpịri kporu m békwnu, anu kwutege m mini. ⁴³M bu m nye izne, anu kwubnanyage m, m gbaru m ẹto, anu chitage m ikpe, m riaru m nriria, m zị m n'oro ikelu, anu lekwa m.’

⁴⁴“Be jaasa a masi, ‘Nyenwe aị, ndaa ige a whnuru nụ wiri nógwunu i, mọbu nụ akpịri nógkpo i békwnu, mọbu nụ i bụ nye izne, mọbu nụ i gba ẹto, mọbu nụ i naaria nriria, mọbu nụ i zị n'oro ikelu, a lekwa i?’

⁴⁵“O jaasa be, ‘Me kanu anu ezi oka, kwnornu nu anu mennu a otu nye ke kakwo matị n'esilawuru ele ka, anu mennu m.’

⁴⁶“Ige wam be jeezne ta awnwhnu ke kwó okwo, kovu ele oma jaabna nu budnu kwó okwo.”

Be gbaru iznuznu o gbu Jizosi

(Mak 14:1,2; Luk 22:1,2; Jon 11:45-53)

26 Nga Jizosi kwukworu kpakara oka ka, o kanu ele sno apna a, ²“Anu magwu nu obochi lawuru wHEME nu Iriri Ogawhe jaazi, be jeegweru

Nnwó ke Badnu nyee ma be kpojidne a n'ogba.”

³Ige wam ele risi ariohna nu ele okno badnu ke ele Ju gbakoru n'obiri nye risi ariohna be nookwu Kayafasi. ⁴Be gba iznuznu kpa be jeeji aghigho nwugwu Jizosi, gbu a. ⁵Kovu be karu, “O jobu n'Iriri ka, o zị a kpasu ohna.”

Be teru Jizosi mono nu Betani

(Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)

⁶Nga Jizosi zị nu Betani, n'oro Saimoni nye riaru nchnchna, ⁷otu nwerinya bnanyanu nye vu mono otute zị gburu okne onu ke nwernu eknarna oma ke zị n'ite alabasita, o wusi mono otute ka nu risi Jizosi kpa o dazi eli neeri wiri.

⁸Nga ele sno apna a whnuru a, o we be ehni, be kaa, “Kini kpararu be wuwuru mono otute ka etekne? ⁹Be zneru o re mono otute ka agida iwai, nyee ele mboni.”

¹⁰Kpa Jizosi mahiaru nhne be nookwu, o kanu be, “Kini kpararu anu neemekpa nwerinya ka ehni? O nruru eru oma n'ehni m. ¹¹Anu nu ele mboni zị kpakara ige, kovu nu me nu anu jazi kpakara ige. ¹²O wusiri mono otute ka n'ehni m, o mernu a ma o bikwata m n'olili m. ¹³Me kanu anu ezi oka, hne nu hne obula be jokpo okwo izi oma ka nu kpakara owa, be jookwuhia nhne nwerinya ka mernu, ma o buru nhne o chenwanya a.”

Judasị kweruru o re Jizosi

(Mak 14:10,11; Luk 22:3-6)

¹⁴Ige wam otu badnu n'esilawuru ele sno apna a nri nu ebo wam, be kwu Judasi Isikarioti, znekwusiri ele risi ariohna, ¹⁵o sika be, “Kini bu nhne anu jeenye m, o buru me gweru a nyee n'aka anu?” Be kwu a nri siliva ẹto. ¹⁶Hite n'ige wam, o bete o pio oghere o jeegweru Jizosi nyee be.

**Jizōsi nū ele sno apna a
riri Iriri Ọgawhe**

(Mak 14:12-21; Luk
22:7-13; Jōn 13:21-30)

¹⁷ N'ọbochi mbom ke Iriri Brēdi Whúge Ọwhu, ele sno apna a vakwnusiri Jizōsi, sịkwa a, “Ndaa hne ị piuru ma a mekwatanụ ị ma i ri Iriri Ọgawhe?”

¹⁸ Ọ kanụ be, “Anụ zne ẹli-ọhna ka, znekwnusi nye nū kpa, kanụ a, ‘Nye-zni-nhne karu kpa, Ige m zị ndundu, me nū ele sno apna m jeeri Iriri Ọgawhe n'oro ị.’” ¹⁹ Ele sno apna a mee lele kpa Jizōsi nyernu be iwu, be mekwata Iriri Ọgawhe.

²⁰ N'ogbednachi, Jizōsi nū ele sno apna a nri nū ẹbo wam daziri neeri wiri. ²¹ Kpa be neeri wiri, ọ kaa, “Me kanụ anụ ezi ọka, otu badnụ n'esilawuru anụ jeere m.”

²² O gbu be igbugbu k'agịda, kpakara be n'otu n'otu panizo naakanụ a, “Nyenwe aị, ọ bu mawa sa?”

²³ Jizōsi saru a, “Nye me nū a noos-nukota aka n'otu agbugba wiri, nye wam jeere m. ²⁴ Nnwọ ke Badnụ jaala lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ gbasiri a, kovu nū awhnwhnu jaazinu nyerukna wam be jeehi n'aka a re Nnwọ ke Badnụ. Ọ buru oma ọ buru be muna nyerukna wam.”

²⁵ Ige wam Judasi, nye reru a, kaa, “Nye-zni-nhne, ọ bu mawa sa?”

Jizōsi saru a, “Ji n'iwuhuru i karu kpa.”

Wiri Anyasnu Nyenwe aị

(Mak 14:22-26; Luk
22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²⁶ Kpa be neeri wiri, Jizōsi gweru brēdi, tūnu Chiokike mmamma, nyawama a, nyee ele sno apna a, kaa, “Anụ gweru, ri, ka bu anọ-ehni m.”

²⁷ O gweru okiko, tu mmamma, nyee

be, kaa, “Kpakara anụ nwọ nū rime a. ²⁸ Kwnornu nū ka bu ọvnarna m ke ọgba-njọ-ehni ke be noowusi kwnornu agida badnụ ma be gbarunu be mmehie be. ²⁹ Me kanụ anụ, hite kịtna m joonwoma manya hi n'isisi vaịni whuya rịa rịa tem du n'ọbochi me nū anụ joonwo a ke ikne n'eli-eze nda m.”

³⁰ Nga be gwnukparu eri, be whoga zne nū Rugwu Olivu.

Jizōsi karu nū Pita jōgonahoru a

(Mak 14:27-31; Luk
22:31-34; Jōn 13:36-38)

³¹ Nga wam, Jizōsi kanụ be, “Kpakara anụ jaagbakwo eso n'abalị tna, kwnornu nū be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘M joogbu nye nooznu atnurnu, atnurnu a jaagbakemekwo.’”

³² Kovu nga me hiri n'enuw lizo, m jeebe anụ osno zne Galili.”

³³ Pita saru a, “Ọ bụbedi nū kpakara badnụ gbanahoru ị, m jaagba eso rịa rịa.”

³⁴ Jizōsi kanụ a, “Me kanụ ị ezi ọka, n'abalị ka, ige okne ọchichi yaakwnana ekwna, ị jōgonahoru m mgba ẹto.”

³⁵ Pita kanụ a, “Ọ bụrubedi nū ọ zị mkpa me sno ị nwuma, m jōgonahoru ị rịa rịa.” Ọ bu masị kpa kpakara ele sno apna a kwuru.

Jizōsi kperu okpukpe nū Gẹsemani

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Jizōsi nū be vaduru n'ekwu Gẹsemani, ọ kanụ ele sno apna a, “Anụ daziri hna, me zne kpe okpukpe nū piari.”

³⁷ O kwuru Pita nū rumu rukna Zebidi lawuru yisinu ehni a, ọ panizo o gbu a igbugbu nū o wute a nū mkpoma. ³⁸ O kanụ be, “O noogbu m mkpoma m igbugbu k'agịda du enwu, anụ dazigidne hna, snornu m se nse.”

³⁹ O znetu nū ruwhnu matị, dna, kpu ruwhnu a n'eli, kpe okpukpe, kaa, “Nda m, ọ buru nū o kwe omume, ma okiko

awhñuwhnu ka whenahoru m, kovu o buo nhne me pioru, kovu nhne i pioru.”

⁴⁰ O vakwnusi ele sno apna a, hne be neezni anyarna, o kanu Pita, “Kini, anu nwée rikne snornu m se nse otu otu-ige? ⁴¹ Anu se nse, neekpe okpukpe, o zi anu dnabna n'ornurna. Enine ke badnu zi bekwnu, kovu nu ano-ehni zila rikne.”

⁴² O gharu be zne kwno berere ke mgba lawuru, kpe okpukpe, kaa, “Nda m, o buru nu okiko awhñuwhnu ka jee-whenahoru m, okwolem ma m nwornu m a, be mee nhne i pioru.”

⁴³ Jizosi hiehna berere, whnu be neezni anyarna, kwnornu nu anya be zi rinya. ⁴⁴ O gharu be, zne kpe okpukpe ke mgba eto, nookwu koriri otu oka wam.

⁴⁵ Nga o hiehna hne ele sno apna a zi, o kanu be, “Anu zi koriri neezni anyarna, noozukwa inwe? Le, otu-ige ke m zi ndundu. Be neegweru Nwọ ke Badnu resi n'aka ele mmehie. ⁴⁶ Anu lizo, ma a zne. Anu le, nye neegweru m nyee zi ndundu.”

Be nwudnenu Jizosi

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:3-13)

⁴⁷ Kpa Jizosi kpu oka n'onu, le, Judasi, otu nu rime nri nu badnu lawuru wam varu, ya nu agida badnu ji ama-ogwnu nu okpiri. Be hi nu hne ele risi ariohna nu ele okno badnu ele Ju va. ⁴⁸ Judasi, nye wam reru a nyernu be nhne elekema, kaa, “Nye obula ke me joosnutu onu, nye wam bu ya, anu nwugwu a.” ⁴⁹ Ngangam, o znekwnusi Jizosi, kaa, “Nye-zni-nhne, m bekwulem ji.” O snutu a onu.

⁵⁰ Jizosi kanu a, “Enyi m, mee nhne i varu o mee.”

Be vakwnusi Jizosi, be tukwasi a aka, nwugwusi a rikne. ⁵¹ Otu badnu nu rime ele sno apna Jizosi dosnimarnu aka,

mniohia ama-ogwnu a, gbu nye izi nye risi ariohna, bihala a nsni. ⁵² Jizosi kanu a, “Mniohnasi ama-ogwnu i n'obo a, kwnornu nu kpakara ele gbu ama jaala n'ama. ⁵³ O bu nu i ma nu m nwernu m rikne kanu Nda m, o ziyanu m nhne kakwo lijoni nri nu ebo ele enine izi a? ⁵⁴ Kovu me mee kpm, nhne be gbaru n'okwukwo nsọ nu o jeemeriri, ndaa kpa o jeemezu?”

⁵⁵ Ige wam, Jizosi kanu agida ele badnu wam varu o nwugwu a, “Anu varu chiru ama-ogwnu nu okpiri o nwudne m lele nu bu m nye neemegidne iwu eli. Kpakara obochi m daziri m n'Oro Nso Chiokike neezni nhne, anu nwudnene m. ⁵⁶ Kpakara nhne ka mernu ma nhne ele owhnurninya gbaru n'okwukwo nsọ mezu.” Ige wam kpakara ele sno apna a ghasaru a, gbawhu.

Jizosi gwuzo nu ruwhnu ele eze-ikpe

(Mak 14:53-65; Luk 22:54,55,63-71; Jon 18:13,14,19-24)

⁵⁷ Ele nwudnenu Jizosi duru a zne n'oro Kayafasi, nye risi ariohna, hne ele zni iwu nu ele okno badnu gbakogwu. ⁵⁸ Pita snornu a, be zitagwo ndundu. O bna nu rime ederezi nye risi ariohna, daziri eli n'esilawuru ele nse, ma o whnu risi nhne neeme.

⁵⁹ Ele risi ariohna nu kpakara ele eze-ikpe noopio ele akebe aghalaghala gbagidne Jizosi ma be gbu a. ⁶⁰ O bu n'ezi nu agida ele akebe aghalaghala whuyaru, kovu be nwée rikne piohia nhne.

N'ipne-aznu, badnu lawuru whuyaru, ⁶¹ be kaa, “Nyerukna ka karu nu o nwernu rikne kwadna Oro Nso Chiokike ka, wu a n'obochi eto.”

⁶² Nye risi ariohna lizo sikwa Jizosi, “O za nhne i naasa? Kini bu akebe ka ele badnu ka naagbagidne i?” ⁶³ Kovu

*26:53 Lijoni: bu pokwu ele ogwnu isunu.

nụ Jizọsi kpusunirni ọnu. Nye risi ariohna kanụ a, “M ji m Chiokike ke zị bụdnụ kwusi a rikne, ma ị kanụ aị, jị n’iwhuru i bụ Karaịsi, Nnwọ Chiokike.”

⁶⁴ Jizọsi sarụ a, “Owe! Jị n’iwhuru i karụ. Kọvu me kanụ anụ,

Hite kịtna, anụ jọowhnu Nnwọ ke Badnụ hne ọ dazị n’akarikwnunga Chiokike ke bụ Dikne,

naava masị n’erumeru oligwe.”

⁶⁵ Nye risi ariohna dọwama iwo a, kaa, “O kwululem Chiokike, ndaa nhne a kwno noopio ele akebne berere? Anụ nurnu kpa o kwuluru Chiokike. ⁶⁶ Kịni bụ echiche anụ?”

Be sarụ, “O kwesiri ọ nwụ ẹnwu.”

⁶⁷ Ige wam be bete nọogbu a ọnu mini, naapnịa a nhne. Ele berere nọogbo a aka, ⁶⁸ be kaa, “Whnụ nụ aị ọwhnurninya, Karaịsi, nyele gbọru ị aka?”

Pita Gọnahoru Jizọsi

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62;
Jọn 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Pita dazị n’ederezi, otu nnwọ oknornokno ele neezne izi vakwnusi a, kaa, “Jị nụ Jizọsi nye Galili sno masị.”

⁷⁰ Kọvu Pita gọru nụ ruwhnu kpakara be, kaa, “M máam nhne i naakaa.”

⁷¹ Nga ọ whọgaru n’ọnu-mgbo, nnwọ oknornokno berere whnụ a, ọ kanụ ele zị pịi, “Nyerukna ka nụ Jizọsi nye Nazareti sno.”

⁷² Pita kwusi a rikne, gọ kwno berere, kaa, “M máam nyerukna ka.”

⁷³ Ige matị berere, ele gwuzo ndundu vakwnusiri Pita, kanụ a, “N’ezi, jị n’iwhuru i bụ otu badnụ nụ rime be, kwnornu nụ ikwu-ọnu ị neegwehịa ị iwhne.”

⁷⁴ Ige wam ọ panizo nọogo ẹhni a ngugo, nọodu risi, kaa, “M máam nyerukna ka.” Ngangam, okne ọchichi kwnarnụ ẹkwana. ⁷⁵ Pita chenwanya ikwu-ọnu Jizọsi kwuru, kaa, “Ige okne ọchichi yáakwnana ẹkwana, ị

jọogonahoru m mgba ẹto.” Ọ whọga ederezi kwna ẹkwana mkpuru ovu k’agida.

Be kwuznennu Paịleti Jizọsi

(Mak 15:1; Luk 23:1,2; Jọn 18:28-32)

27 N’ọnu ọsisi, kpakara ele risi ariohna nụ ele okno badnụ ele Ju gbarụ iznuznu, kpebi o gbu Jizọsi. ² Be kne a eriri, duru a zne, gweru a nye-whete n’aka Paịleti nye nẹchi.

Enwu Judasị

(Ernu 1:18,19)

³ Nga Judasị nye reru a whnurnu nụ be kperu Jizọsi ikpe ẹnwu, marnuñhini mernu a k’agida, ọ chihnalalanu ele risi ariohna nụ ele okno badnụ nri siliva ẹto wam, ⁴ kaa, “M mmehiele m nụ ogweru ọvnarna nye ikpe mána resi anụ.”

Be kanụ a, “Ndaa ke gbasiri aị? Kị bụ mkpa ị.” ⁵ Judasị tusa iwai wam nụ rime Oro Nsọ Chiokike, whọga, kpogbu ẹhni a.

⁶ Ele risi ariohna gweru kpakara iwai wam, kaa, “O megidnernu iwu aị o yisi iwai ka nụ nhne be bita iwai n’Oro Nsọ Chiokike, kwnornu nụ ọ bụ iwai ọvnarna.” ⁷ Be kpebi o gweru iwai wam zụ ẹli ele kpụ ite hne be jeeli ele izne. ⁸ Ka kpayarụ be nookwu a Ẹli Ọvnarna dụ tna. ⁹ Nhne ka mernu ma nhne Jerimaya nye ọwhnurninya kwuru mezu,

“Be gweru

nri siliva ẹto

bụ ọnu ahịa

ele Izireli whnurnu ọnu a,

¹⁰ be gweru a zuya eli ele ọkpu ite,

lele kpa Nyenwe aị nyernu m n’iwu.”

Jizọsi gwuzo nụ ruwhnu Paịleti

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jọn 18:33-38)

¹¹ Kọvu nụ Jizọsi gwuzo nụ ruwhnu nye nẹchi ẹchi, nye ọchichi wam sịkwa a, “Ị bụ Eze ele Ju?”

Jizōsi saru a, “Owe! Ji n’iwhuru i karu kpm.”

¹²Nga ele risi ariohna nu ele okno badnu noobno a nhne, o sala be nhne obula. ¹³Paileti sika a, “I nuna kpakara nhne be noobno i?” ¹⁴Kovu nu Jizōsi sala a oka obula, ke mernu o gbagwojiri nye ochichi anya k’agida.

Be marnu Jizōsi ikpe enwu

(*Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jon 18:39—19:16*)

¹⁵N’Iri Oḡawhe obula, nye neechi echi neesigbasinu be otu nye ikelu be rioru a. ¹⁶Be nwernu otu nye ojo ke ohna marnu zi n’oro ikelu be nookwu Barabasi. ¹⁷Nga igbudu badnu wam gbakoru, Paileti sika be, “Ndaa nye anu pioru me sigbasinu anu, Barabasi† sobu Jizōsi, nye be kwu Karaṣi?” ¹⁸Paileti kwuru ka kwnornu nu o magwu nu be kwuyannu a Jizōsi kwnornu owho-anya.

¹⁹Kpa Paileti daziri nu ngadna ikpe a, nnwerne a ziznenu a izi, kaa, “Aka i zi nu nhne gbasiri nye mee mma wam, kwnornu nu m taru m agida awhnuwhnu nu mboro tna kwnornu a.”

²⁰Kovu nu ele risi ariohna nu ele okno badnu sigidnenu igbudu ele badnu wam be rio a Barabasi, gbu Jizōsi.

²¹Paileti sika be, “Ndaa nye anu pioru me sigbasinu anu n’ehni badnu lawuru ka?”

Be kaa, “Barabasi.”

²²O sika be, “Kini bu nhne anu pioru me mee Jizōsi, nye be kwu Karaṣi?”

Kpakara be siwama, “Kpogidne a n’ogba.”

²³Paileti sika, “Kini mernu? Kini bu nhne ojo ke o mernu?”

Be siwama okokoba ke kakwo, kaa, “Kpogidne a n’ogba.”

²⁴Nga Paileti whuru nu o nwée rikne mee nhne obula, kovu agida ogbugbo dnarnu, o gweru mini kwo aka a lawuru nu ruwhnu kpakara be, kaa, “Aka m zi richna n’ovnarna nwerukna ka, anu n’iwhuru anu magwu nhne gbasiri a.”

²⁵Kpakara be karu, “Ovnarna a zi nu risi ai, zi masi nu risi rumu ai.”

²⁶Paileti sigbasinu be Barabasi. Nga o pniarnu Jizōsi nhne, o gweru a nyewhete be ma be kpogidne a n’ogba.

Ele ogwnu kpariri Jizōsi

(*Mak 15:16-20; Jon 19:2,3*)

²⁷Ele ogwnu nye ochichi duru Jizōsi zne n’obna ele ogwnu hne kpakara odobiri ele ogwnu gbaru a gburugburu. ²⁸Be tuma a iwo a, wosi a iwo ihie ihie. ²⁹Be kpa okpu igwnu, kpusi a nu risi, nyee a mkpara n’akarikwnunga, gbunu a mperne ochi nu ruwhnu a, kpari a, be kaa, “A bekwulem ji, Eze ele Ju.” ³⁰Be gbū a onu-mini, gweru mkpara wam neeli a nu risi. ³¹Nga be kparikworu a, be tuma a iwo wam, wosi a kpakara iwo a, duru a zne ma be kpogidne a n’ogba.

Be kpogidnenu Jizōsi n’ogba

(*Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27*)

³²Nga be whuyaru, be whuru otu nwerukna Sirini, rewhna a bu Saṣmoni, be sigidne a ma o vuru ogba a sno be.

³³Nga be vaduru hne be kwu Golu-gota, ke bu “Hne Okpokoro Risi,” ³⁴be nyee Jizōsi manya be gwaru nhne lu nlulu. Kovu nga Jizōsi raturu a riro, o kwéle o nwọ a. ³⁵Be kpogidne a n’ogba, ele ogwnu ke iwo a n’esilawuru

†27:17 Barabasi: Agwna okwukwo kwuru Jizōsi Barabasi

be nga be vukworu oġbanuchi. ³⁶ Be daziri ẹli neese a. ³⁷ Be ɓitaru n'olu risi a nhne be bnornu a, “Ka ɓu Jizosi, Eze ele Ju.” ³⁸ Be kpogidnenu ele buznu lawuru nu Jizosi n'olu oġba, otu badnu n'akarikwnunga a, nye ke berere n'akarita a. ³⁹ Ele naagawhe naakaja a, neewhnuwhne risi, ⁴⁰ be kaa, “Ji nye naakwnadna Oro Nso Chiokike, wu a n'obochi ẹto, znohia ẹhni i. O ɓuru nu i ɓu Nnwọ Chiokike, hi n'olu oġba hiedna.”

⁴¹ O ɓu masi kpa ele risi ariohna nu ele zni iwu nu ele okno badnu naakpari a. ⁴² Be kaa, “O znohiaru ele berere, kovu o nwée rikne znohia ẹhni a, o ɓu eze Izireli, o hi n'olu oġba hiedna kitna, a jeekweru nu a. ⁴³ O tukwasiri Chiokike mkpoma, o znohia a kitna, o ɓuru nu o masiri a, kwnornu nu o karu, ‘M ɓu m Nnwọ Chiokike.’” ⁴⁴ O ɓu masi kpa ele buznu wam be kpogidnenu be nu Jizosi n'olu oġba zi masi naakpari a.

Enwu Jizosi

(Mak 15:33-41; Luk
23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Hite n'esilawuru iwhnehnie,[†] oġchichiri gbasnirni kpakara ẹli wam du n'otnu-ige ke ẹto.[§] ⁴⁶ N'otnu-ige ke ẹto, Jizosi jiri okne nkoli siwama, kaa, “Eloi, Eloi, lama sabatani,” ke ɓu, “Chiokike m, Chiokike m, kini mernu i ghasaru m?”

⁴⁷ Agwna ele gwuzo ndundu nurnu a, be kaa, “O noosukwu Elaija.”

⁴⁸ Ngangam, otu badnu gba eso gweru sponji gbajite a nu manya gbaru oka, tukwasi a n'olu isisi, nyee a ma o nwọ. ⁴⁹ Ele berere kaa, “Gharu a, a lesi ma Elaija jaava o znohia a.”

⁵⁰ Nga Jizosi jiri okne nkoli si okokoba berere, o nwebime inwe.

⁵¹ Ige wam ikpe obnosni ke Oro Nso Chiokike gbawaru ibekala lawuru hite n'olu du n'eli. Ẹli otne enye dnarnu, agida rugwu gbawaru. ⁵² Ilili kpumernu, agida ele nso hiri n'enwu lizo, ⁵³ be whuya nu rime ilili. Nga Jizosi hiri n'enwu lizo, be bnazne nu rime eli-ohna nso, gesi agida ele badnu ẹhni be.

⁵⁴ Nga nye neechi otu riwhu ele ogwnu nu ele ogwnu a zi neese Jizosi whnurnu eli otne enye nu kpakara nhne mernu, be tu ogwnu k'agida, be kaa, “N'ez, nyerukna ka ɓuri Nnwọ Chiokike.” ⁵⁵ Agida ele rinya zi masi hne zi ikere neelekiri, ele hi nu Galili snornu Jizosi va, neeznenu a izi. ⁵⁶ N'esilawuru be ɓu Meri Magidalini, nu Meri nne Jemisi nu Josef, nu nne rumu Zebidi.

Be liri Jizosi

(Mak 15:42-47; Luk
23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Nga ogbednachi, otu nye eze be kwu Josef, nye Arimatiya, nye sno apna Jizosi, ⁵⁸ znekwnusiri Paleti, rio a iznu Jizosi. Paleti nyernu iwu be vute a iznu Jizosi. ⁵⁹ Josefuru vuru iznu wam, whu a n'ikpe abochna marnu mma, ⁶⁰ zne lite a nu rime ilili ikne ke aka a, ke o gwuwuru nu rime rugwu. O vuru otu rugwu hna ezi kpusni onu-mgbo ilili wam. ⁶¹ Meri Magidalini nu Meri kiyari zi ndundu, kete ruwhnu n'ilili wam.

⁶² N'ekile a, ke ɓu obochi ke sno obochi ojknernu, ele risi ariohna, nu ele Farisi gbakoru znekwnusi Paleti, ⁶³ kaa, “Nda-ai-kwu, a chenwanyarnu nu nye nduwu wam karu nga o zi budnu, ‘Nga obochi ẹto whemernu, m jechi n'enwu

[†]27:35 Agwna okwukwo kwuru: *Be mernu ka ma nhne be kwuru hite n'onu nye owhnurninya mezu, “Be keru iwo m n'esilawuru be, gweru iwo m vu oġbanuchi.”*

[†]27:45 n'esilawuru iwhnehnie: okwukwo ke mbom kwuru ige awa isunu

[§]27:45 otu-ige ke ẹto: okwukwo ke mbom kwuru ige awa tolu

lizo.’ ⁶⁴ Kam kpayaru, nyee iwu ma be mesni ilili wam rikne du obochi eto, ma ele sno apna a gharu o znurnu a n'abali, kanu ele badnu nu o hiri n'enwu lizo. Aghalaghala ke ipne-aznu jaakakwo ke mbom.”

⁶⁵ Paileti kanu be, “Anu zne, gweru ele ogwnu, be se, anu mesni ilili wam rikne kpa anu nwernu rikne o mee a.” ⁶⁶ Be zne, mesni ilili rikne, kasi ilili a akara n'olu akaworugwu, bita masi ele nse.

Jizosi lizoru n'enwu

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

28 Nga Obochi Ozukwa Inwe wemernu, nga chi noobo n'obochi mbom n'ikwezu, Meri Magidalini, nu Meri kiyari varu lekasi ilili. ² Ngangam, eli tneru enye, enine izi Nyenwe ai hiri n'oligwe hiedna, vume akaworugwu wam, daziri eli n'olu a. ³ Ruwhnu a nu lele amuma, iwo a naachna lele mkpuru-mini. ⁴ Ogwnu turu ele nse wam, be ma ririri dna n'eli lele ele nwurnu onwu.

⁵ Enine izi wam kanu ele rinya wam, “Ogwnu tu anu, m maam nu anu noopio Jizosi, nye be kpogidneru n'ogba. ⁶ O zila hna, kwnornu nu o hilem n'enwu lizo, lele kpa o kwuru. Anu va whnu hne be liru a. ⁷ Anu zne wara wara kanu ele sno apna a, nu o hilem n'enwu lizo, o belem anu osno neezne Galili, anu jowhnu a pii. Le, m bele m osno kanu anu.” ⁸ Be gweru eso, gweru izne hi n'ilili wam gbawhu, be notu ogwnu, mkpoma noso masi be n'onu k'agida. Be zne kanu ele sno apna a.

⁹ Jizosi kwnusiri be kpa be neezne n'apna, o kanu be, “M bekwulem anu.”

Be bna a n'ochi lawuru, kponu a risi eli. ¹⁰ Jizosi kanu be, “Ogwnu tuko anu, anu zne kanu rumu nda m, be zne Galili, o hne be jowhnu m.”

Otnutnu ele nse

¹¹ Kpa ele rinya wam naala, agwna ele ogwnu wam neese ilili znernu n'elionna kanu ele risi arionna kpakara nhne mernu. ¹² Ele risi arionna nu ele okno badnu gba iznuznu, be kwu be agida iwai. ¹³ Be kaa, “Anu kaa, ‘Ele sno apna a varu n'abali nga a neezni anyarna znurnu iznu a.’ ¹⁴ O buru nu nye neechi echi nu a, a jeeme o kweru nu ikpe mana anu, anu jabna nu mmekpehni.”

¹⁵ Ele ogwnu wam gweru iwai wam mee nhne ele risi arionna nu ele okno badnu karu be mee. Be wheke otnutnu ka kpakara n'esilawuru ele Ju du tna.

Jizosi mernu ele sno apna a whnu a anya

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23; Ernu 1:6-8)

¹⁶ Ele sno apna a nri nu otu wam zne nu Galili n'olu rugwu lele kpa Jizosi kanu be. ¹⁷ Nga be whurnu a, be kponu a risi eli, kovu agwna be nwernu mkpoma lawuru. ¹⁸ Jizosi vakwnusi be, kaa, “Be nyernu m kpakara rikne ke zi n'oligwe ma n'owa. ¹⁹ Anu zne nu kpakara owa mee ele badnu be buru ele sno apna m, noowu be mini nu rewhna ke Nda, nu ke Nnwọ nu ke Enine Nso. ²⁰ Anu zni be bita kpakara nhne me nyernu anu n'iwu. N'ezi, me nu anu zi kpakara igu du okwnukokwnu.”

Izi oma lele kpa

Makı

gbarụ a n'okwukwo

Nhne gbasiri okwukwo ka

Izi oma lele kpa Makı gbarụ a n'okwukwo jiri mkpuru oka ka panizo, “Opanizo izi oma Jizosi Karaısi, Nnwọ Chiokike.” Makı gesiri nı Jizosi bu badnu ke nonru ernaldu-ehni nu nye nwernu rikne. Iknerema a whuyaru iwhe nu nhne o znirni, nu rikne megidne renwu ojo, nu rikne o gbarunu ele badnu mmehie. Jizosi kwuru ehni a Nnwọ ke Badnu, nye varu o gweru budnu a yee ma o dokia ele badnu hite nu mmehie be.

Makı gbaru nhne Jizosi mernu karu ikwu-onu o kwuru nu nhne o znirni. O gbaru nhne matı gbasiri Joni Nye Wu Mini, owuwu mini a, nu ornurna Jizosi. O znernu nu ruwhnu kwu nhne gbasiri ele sno apna Jizosi nu ele irno a. N'ipne-aznu okwukwo a, o kwuru gbasiri enwu Jizosi nu olizo n'enwu a.

Nhne zi n'okwukwo ka

Opanizo izi oma (1:1-13)

Enu Jizosi nu rime Galili (1:14—9:50)

Jizosi znirni nhne nru enu ndu-ehni nu Judiya (10:1-52)

Hite nu Galili du Jeruselem (11:1—15:47)

Olizo n'enwu Jizosi (16:1-8)

Jizosi gesiri ehni a, mekwo lahna oligwe (16:9-20)

Nye gbaru okwukwo ka: Makı

Risi nhne o kwono gba a: O gesi nu Jizosi bu Nnwọ Chiokike, hite nu enu ndu-ehni a.

Ikwu-onu Joni Nye Wu Mini

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

1 Opanizo izi oma Jizosi Karaısi, Nnwọ Chiokike. ²Lele kpa Azaya

nye owhnurninya gbaru a n'okwukwo, Chiokike karu,

“Bno nsni, le, m neezizne nye izi m nu ruwhnu i,

nye jeemekwata apna i.

³Akpıri otu badnu nokpo okwo n'eli-ikpa, naakaa,

‘Anu mekwata apna Nyenwe ai, anu mee ma apna a snirni asni.’”

⁴Joni Nye Wu Mini bu nye wam whuyaru iwhe n'eli-ikpa nokpo okwo naakaa ele badnu tuhnaasna mkpoma ma be wu be mini, ma Chiokike gbarunu be mmehie. ⁵Kpakara ele zi nu mgbu Judiya nu eli Jeruselem whokwnusiri a. O wu be mini n'Osimini Jodani, be nook-wuhia mmehie be.

⁶Joni wogwu iwo rijni akpukpo anohia be kwu kameli. Ajni o snu n'ikwnu bu akpukpo anohia. Wiri a bu igwurube nu mono ebeka ohia. ⁷O nokpo okwo naakaa, “Nye kakwo m rikne vawa n'aznu m, nye me kwesile o whudnahie eli toma eriri okoro-ochi a lawuru. ⁸M ji m mini wu anu mini, kovu nu nye wam jeeji Enine Nso nowu anu mini.”

Ouwu mini Jizosi nu ornurna a

(Mat 3:13—4:11; Luk 3:21,22; 4:1-13)

⁹N'ige wam, Jizosi hiri nu Nazareti ke zi n'eli Galili va, Joni wu a mini nu rime Osimini Jodani. ¹⁰Ngangam Jizosi hiri nu mini nowhuya, o whnuru oligwe hne o kpumernu, o whnu Enine Nso hne o neewhekwası a lele nduru. ¹¹Otu akpıri hiri n'oligwe kaa, “Ji bu Nnwọ m me whnuru n'anya, nhne i masiri m.”

¹²Ngangam Enine Nso wam duru a bna eli-ikpa. ¹³O zi n'eli-ikpa nri obochi eno. Ekwensu naarna a ornurna, ya nu rumu anohia zi. Kovu nu ele enine izi neeznenu a izi.

Jizōsi sukwuru ele noogbu aznū*(Mat 4:12-22; Luk 4:14,15; 5:1-11)*

¹⁴Nga be yisiri Jōni n'ikelu, Jizōsi znernu Galili neezni izi ōma Chiokike gweyarū. ¹⁵Ō naakaa, "Ige zulem, ɛli-eze Chiokike zī ndūndu, anū tūhnasna mkpōma kweru izi ōma."

¹⁶Nga o znernu nū ngeri Osimini Galili, ō whnū Saīmoni nū Anduru nwene a rukna hne be zī nōowu igbo nū rime osimini, kwnornu nū be bū ele noogbu aznū. ¹⁷Jizōsi kanū be, "Anū va sno m n'aznū, m jeeme anū bŕu ele jōokwnuhia ele badnū lele kpa anū noogbu aznū." ¹⁸Ngangam be sigbasi igbo be, sno a.

¹⁹Ō zne nū ruwhnu matī, ō whnū Jemisi nnwō Zebidi nū Jōni nwene a rukna zī n'ogbo berere, neemekwata igbo be. ²⁰Ō sukwu be, ngangam be gharū Zebidi nda be n'ogbo, ya nū ele be gnornu ɛrnū, snornu a.

Jizōsi chīhalaru ɛnwu ojo*(Luk 4:31-37)*

²¹Be nū Jizōsi zne n'ɛli-ōhna Kapanōm bna n'ōro ogbako ele Ju n'Ōbochi Ozukwa Inwe neezni nhne. ²²Nhne o neezni duru be ɛhni, kwnornu nū o znirni nhne lele nye nwernu rikne, ō būo lele ele zni iwu ele Ju.

²³Otu nwerukna ɛnwu ojo nwūgwu bnanyarnū nū rime ōro ogbako be, siwama, ²⁴"Kīni bū nhne aī nū jī nwekōgwu, Jizōsi nye Nazaretī? I varū ma i gbumekwo aī? M maam nye i bū, i bū nye nsō ke Chiokike."

²⁵Jizōsi bigbōru a, kaa, "Kpusnime ōnu i, hi nū rime a whūya."

²⁶ɛnwu ojo wam dōsiri a rikne. Ō gweru okne nkōli si okokoba, hi nū rime a whūya. ²⁷Ō duru kpakara be ɛhni ke mernu be bete nēesikwarita ɛhni be, "Ka bū kīni? Ō bū o zni nhne ikne sa? Ō

nwernu rikne ke o ji nōotunu ɛnwu ojo ōka, be bnotenu a nsnī."

²⁸Be tnūsi ōtnutnu a nū kpakara ɛli Galili.

Jizōsi gwōru ele nrīria*(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)*

²⁹Nga Jizōsi hiri n'ōro ogbako ele Ju wam whūya, ya nū Jemisi nū Jōni, be bna n'ōro Saīmoni nū Anduru. ³⁰Ige wam nne nnwerne Saīmoni dnanyī naariā ɛhni orne bēkwnu, ngangam be kanū Jizōsi nhne gbasiri nwerinya wam. ³¹Ō znekwnusi a, jiri a n'aka, dōlizo a olu. Ngangam ɛhni orne bēkwnu wam sigbasi a, o bete neeznenu be izi.

³²N'ogbednachi, nga ɛhnam dnarnū, be kwuyanū Jizōsi kpakara ele nrīria, nū ele ɛnwu ojo nwūgwu. ³³Kpakara ele zī n'ɛli wam gbakōru n'ōnu-mgbo neelekiri. ³⁴Ō gwōru agīda ele nrīria zī ōdo n'ōdo, ō chimarnu agīda ɛnwu ojo. Ō kwéle ɛnwu ojo kwu ōka, kwnornu nū be magwū nye ō bū.

Jizōsi znirni izi ōma nū Galili*(Luk 4:42-44)*

³⁵N'ōnu ōsisi, nga chi yōbochnage, o lizō zne hne kōru owu, neekpe okpukpe. ³⁶Saīmoni nū ele ya nū be zī noopio a. ³⁷Nga be piohīaru a, be kanū a, "Kpakara ele badnū noopio i."

³⁸Kōvu Jizōsi kanū be, "A jeezne n'ɛli ele ke berere ma m zni m be izi ōma, kwnornu ka bū nhne me kwnornu va."

³⁹Ō zne nū rime kpakara ōro ogbako ele Ju zī nū kpakara Galili neezni izi ōma, chīhala masī ɛnwu ojo.

Jizōsi gwōru nye nchnīchna*(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)*

⁴⁰Otu nye naariā nchnīchna vakwnusiri a, riasno a, gbunu a mpnerne ōchi, kaa, "Ō bŕu nū i pioru, i nwernu rikne mee m ziri rīchna."

⁴¹ Jizōsi dōnu a obirizi, dōsnima aka a, kpatu a, kaa, “M piuru m, ziri rīchna.”

⁴² Ngangam be gwōru a nchnīchna wam, o ziri rīchna.

⁴³ Jizōsi dōru a aka nū nsni k'agīda chīhala a. ⁴⁴ O kanu a, “O zá nye obula i kanu, kōvu la, gweru eñni i gesi nye okwa ariohna, gweru masi nhne Mozizi nyernu n'iwu kwa ariohna ma o buru nhne akebne yee be nū i zī rīchna.”

⁴⁵ Kōvu o whōgaru bete nōotnunu ele badnu, neewheke oka wam, ke kpahiaru nū Jizōsi nwéma rikne berere o bna nū rime eli-ohna hne ele badnu jōowhnu a, kōvu o znernu hne kōru owu, ele badnu neehi penupe obula naavakwnusi a.

Jizōsi gwōru nye eñni a dōnwurnu odonwu

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

2 Nga Jizōsi lahnarnu n'eli Kapanom, kpa obochi ele nū ele whemernu, agīda ele badnu nurnu nū o zī n'oro.

² Agīda ele badnu varu jipiya kpa o zīma oghere zī, ma n'ōnu-mgbo. O zī masi nookwunu be ikwu-ōnu Chiokike. ³ Be vakwnusi a, vuyanu a otu nye ngeri eñni a dōnwurnu odonwu, badnu eno vu a.

⁴ Nga be nwée rikne du a eñni kwnornu nū agīda ele badnu wam, be kōma olu oro hne o zī. Nga be dōkamarnu a, be vudna okpata ke nye ngeri eñni a wam dōnwurnu odonwu danyi. ⁵ Nga Jizōsi whnurnu okwnata oву be, o kanu nye wam ngeri eñni a nwurnu onwu, “Nnwō m, be gbarunam ji kpakara mmehie i.”

⁶ Kōvu nū agwna ele zni iwu ele Ju dazī eli pii, zī neesikwa nū mkpōma be, ⁷ “Kini mernu nwerukna ka jiri kwu oka kpa? O kwululem Chiokike. Ndaa nye nwernu rikne o gbaru mmehie hne o búo Chiokike kpoi?”

⁸ Ngangam, Jizōsi mahiaru nū rime enine a nū be zī naari oka wam nū rime mkpōma be, o sīkwa be, “Kini kpahiaru anu naari oriri ka nū mkpōma anu?”

⁹ Ndaa ke zī ewheke, o kanu nye ngeri eñni a dōnwurnu odonwu, “Be gbarunam ji kpakara mmehie i, mōbu o kaa, ‘Lizo, chiri etere i, zne izne.’” ¹⁰ M piuru m anu mahia nū Nnwō ke Badnu nwernu rikne n'owa o gbaru mmehie.” Jizōsi kanu nye wam ngeri eñni a dōnwurnu odonwu, ¹¹ “M ka m ji, lizo, chiri etere i, la oro i.”

¹² Ngangam, o lizo, chiri etere a, whōga nū ruwhnu kpakara be, o du kpakara be eñni, be znari Chiokike, naakaa, “A whnulele nhne nū kpa.”

Jizōsi sukwuru Livaị

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Jizōsi whōga kwno berere nū ngeri Osimini Galili, agīda ele badnu vakwnusiri a. O bete neezni be nhne. ¹⁴ Nga o neewhe, o whnu Livaị nnwō Alifayosi, hne o dazī n'oro ntū. O kanu a, “Sno m.” O lizo snornu a.

¹⁵ O du nga Jizōsi dazī neeri wiri n'oro Livaị, agīda ele ona ntū nū ele mmehie snornu Jizōsi nū ele sno apna a neeri wiri. Ige wam, ele sno a zī agīda. ¹⁶ Nga ele zni iwu ele Ju ele bu ele Farisi whnurnu nū ele mmehie nū ele ona ntū sno a neeri wiri, be sīkwa ele sno apna a, “Kini mernu o noosno ele ona ntū nū ele mmehie neeri wiri?”

¹⁷ Nga Jizōsi nurnu a, o kanu be, “Mkpa dibia ziko naakpa ele eñni buru oma, okwolem ele nriria. M váge m o sukwu ele oma, okwolem ele mmehie.”

Ajiji gbasiri oву onu

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ O du nga ele sno Jōni nū ele Farisi noovu onu, agwna ele badnu vakwnusi Jizōsi sīkwa a, “Kini mernu ele sno Jōni nū ele sno ele Farisi noovu onu, kōvu ele sno apna i zá noovu onu.”

¹⁹ Jizōsi saru be, “Ele varu hne be nōolu nnwerne ikne be joovu onu hne nyerukna wam nōolu nnwerne ikne nū

be zị? Kpakara ige ke be nụ nye nọolu nnwerne ikne zị, be jóovu onu. ²⁰ Kọvu ọbochi vawa nga be jaanahọru be nye nọolu nnwerne ikne. Ọbochi wam be jóovu onu.

²¹ “Ọ zá nye jeegweru mkpekele ikpe ikne dnusni n'iwu ọknani. O mene kparam, iwo ke ikne joodokahala nhne n'ehni ke ọknani. Ọ joodoka ke kakwo agida. ²² Ọ zị masị nye jeegweru manya ikne gbasị n'olori akpukpo ọknani. O mene kparam, manya wam jaagbawama, manya nụ olori akpukpo whume etekne. Kọvu be gbasị manya ikne n'olori akpukpo ikne.”

Ajji gbasiri Ọbochi Ozukwa Inwe

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Ọ dụ n'otu Ọbochi Ozukwa Inwe, Jizọsi nụ ele sno apna a naagawhe n'esilawuru ekwu ikpa. Ele sno apna a bete ọ ghọ ikpa kpa be znezne. ²⁴ Ele Farisi kanụ a, “Le, kini mernu be neeme nhne kwésile o mee n'Ọbochi Ozukwa Inwe?”

²⁵ Jizọsi sarụ be, “Anụ gwnúna nhne Devidi mernu nga ọ zị nụ mmekpehni, nga wiri gwnurru a, ya nụ ele snogwu a? ²⁶ O bnazneru n'oro nsọ Chiokike, nga Abjata bụ nye risi arịohna, o ri bredi be bitaru nụ ruwhnu Chiokike ke kwésile n'iwu o ri, okwolem ele okwa arịohna bụ ele kwesiri n'iwu o ri a, o nyee masị ele nụ ya snogwu.”

²⁷ Ọ kanụ be, “Chiokike mernu Ọbochi Ozukwa Inwe kwnornu badnụ, be méne badnụ kwnornu Ọbochi Ozukwa Inwe. ²⁸ Ọ nhne kpahiaru Nnwọ ke Badnụ jiri bụru masị Nyenwe Ọbochi Ozukwa Inwe.”

Nyerukna aka ọnwurnu ọdonwu

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

3 Jizọsi bna kwno berere n'oro ọgbako ele Ju, otu nyerukna aka ọnwurnu ọdonwu zị pii. ² Ele Farisi zị neese a, ma

ọ joo gwọ a n'Ọbochi Ozukwa Inwe, ma be bno a nhne. ³ Ọ kanụ nyerukna wam aka a ọnwurnu ọdonwu, “Lizo, gwuzoru nụ ruwhnu kpakara ele badnụ.” ⁴ Ọ sika be, “Ọ bụru ọma n'iwu o mee nhne ọma, mọbu o mee nhne bụo ọma n'Ọbochi Ozukwa Inwe? Ọ znohia bụdnụ mọbu o gbu ogbu?”

Kọvu be nyasimernu bidim. ⁵ Nga o lekparu anya ngaramanga o we ehni, o nwe ovu ojo kwnornu nụ mkpoma ojo be. Ọ kanụ nyerukna wam, “Dọsnima aka i.” Ọ dọsnima aka a, aka a bụru ọma lele kpa ọ zị nụ mbom. ⁶ Ele Farisi whoga, ngangam be nụ ele dagwunụ Erọdu zne gbagidne a iznuznu, kpa be joogbu a.

Agida ele badnụ snornu Jizọsi

⁷ Jizọsi nụ ele sno apna a whogaru zne ngeri Osimini Galili. Agida ele badnụ hi n'eli Galili snornu a, ma ele hi nụ Judiya, ⁸ ma ele hi n'eli Jeruselem, nụ eli Idu-miya, ma n'obosi ehnam ke Osimini Jodani nụ gburugburu Taya nụ Saịdoni, vakwnusiri Jizọsi nga be nurnu kpakara nhne o mernu. ⁹ Ọ kanụ ele sno apna a be mee kpa otu ọgbo matị jaaziri a ndundu kwnornu agida ele badnụ wam, ọ zị be kpagbu a. ¹⁰ Ige wam, Jizọsi gworu agida ele nriria, ke kpahiaru agida ele nriria ojo zị ọdo n'odo ọokpu n'ehni a ma be kpatu a aka. ¹¹ Nga ọbula ele renwu ojo whnurru a, be dna n'eli nụ ruwhnu a, siwama, kaa, “Jiwa bụ Nnwọ Chiokike.”

¹² Jizọsi dọ be aka nụ nsni be méko ele badnụ mahia nye ọ bụ.

Jizọsi hōruru nri nū badnū lawuru ele izi

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Jizọsi pnezne n'olu rugwu, sukwu ele o pioru. Be znekwnusi a. ¹⁴ Ọ hōru ele rukna nri nū ẹbo ma ya nū be daziri, kwu be ele izi, ma o zihala be zne kpọ okwo

izi oma, ¹⁵o nyernu be rikne o chihala renwu ojo.

¹⁶Ka bu nri nu badnu lawuru wam o horuru, Saimoni, nye Jizosi jiri rewhna Pita, ¹⁷nu Jemisi nnwo Zebidi, nu Joni nwene Jemisi, o ji kwno be rewhna Banajisi, ke bu rumu egbe oligwe, ¹⁸nu Anduru, nu Filipu, nu Batolomi, nu Matiyu, nu Tomosi, nu Jemisi nnwo Alifayosi, nu Tadiyosi nu Saimoni nye zi n'esilawuru ele noonwu bekwnu nu mkpoma, ¹⁹nu Judasi Isikarioti, nye reru a.

Jizosi nu Belizibolu

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰Jizosi bna n'otu oro, agida ele badnu jipiya kwno berere, ke kpararu o nwée oghere ri wiri. ²¹Nga rumu nne a nuru a, be whoga ma be nwugwu a, kwnornu nu be karu, "Mkpoma a zúle ozu."

²²Agwna ele zni iwu ele Ju hiri nu Jeruselem va, kaa, "O nwernu Belizibolu, o ji rikne nye risi renwu ojo naachihala renwu ojo."

²³Jizosi sukwukota be, tnu nu be elulu zi odo n'odo, "Setani o jaachihalali Setani? ²⁴O buru nu eli-eze kewama megidne ehni a, eli-eze wam jóogwuzoli. ²⁵O buru masi nu ezi-nu-oro kewama megidne ehni a, ezi-nu-oro wam jóogwuzoli. ²⁶O buru masi nu Setani lizoru megidne ehni a, kewama, o jóogwuzoli, enwu a valem.

²⁷"O za nye jaabnali n'oro nye dikne, naahoru a kpakara nhne a, o buru nu o béle osno kne dikne wam eriri. Ige wam o jeenwe rikne naahoru a nhne zi n'oro a.

²⁸"Owe! M naakanu anu ezi oka, Chiokike jaagbarunu rumu badnu kpakara aruru-eli be ruru nu oka ojo be nookwu, ²⁹Kovu nye obula ke kwuru kwugidne Enine Nso jéenwe ogbarunu tim tom. Kwnornu nu nye wam rulum aruru-eli nwée ogbarunu

okwnukokwnu." ³⁰Jizosi kwuru ka kwnornu nu be naakaa nu o nwernu renwu ojo.

Nne Jizosi nu rumu nne a

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹Nne Jizosi nu rumu nne a varu, be gwuzoru n'ederezi, ziznenu a izi, noosoku a. ³²Agida ele badnu wam zi a gburugburu kanu a, "Le, nne i nu rumu nne i zi n'ederezi noopio i."

³³Jizosi sikwaru be, "Nyele bu nne m nu rumu nne m?" ³⁴O lehnata anya ele dazi a gburugburu, kanu be, "Anu le nne m nu rumu nne m. ³⁵Nye obula ke neeme nhne Chiokike noopio, nye wam bu nwene m rukna nu nwene m rinya nu nne m."

Elulu nye ogha mkpuru

(Mat 13:1-9; Luk 8:4-6)

4 Jizosi panizo neezni kwno nhne nu ngeri osimini. Agida ele badnu jiharu hne o zi, ke kpararu o bnazne n'ogbo, daziri eli. Kpakara igbudu badnu wam gwuzoru nu mkpomkpo eli. ²O ji elulu neezni be agida nhne zi odo n'odo. Nu nhne o neezni, o kaa,

³"Anu bnote nsni, otu nye ernu ekwu znernu agha mkpuru. ⁴O du nga o naagha mkpuru, agwna mkpuru dnarnu nu ngeri apna. Rumu onunu tuturu be ta. ⁵Agwna mkpuru dnarnu n'eli rugwu hne be nwée agida rizna, ngangam mkpuru wam fuharu, kwnornu nu be nwée agida rizna. ⁶Kovu nga ehnam wasiri, be chnanwu, kwnornu nu be nwée egwnugwnu. ⁷Agwna mkpuru berere dnarnu n'esilawuru igwnu, igwnu wam sohja, kpagbu a, o minyage mkpuru. ⁸Agwna mkpuru berere dnarnu n'eli buru oma, fuhja, nooso, naaba, mihia nri mkpuru eto, berere nri isunu, berere otu riwhu."

⁹O kanu be, "Nye nwernu nsni o ji o nu nhne, o nuru."

Nhne o kwno tñu elulu

(Mat 13:10-17; Luk 8:9,10)

¹⁰ Nga Jizosi nù ele sno apna a nri nù badnù lawuru wam zì, nù agwna ele berere, be sikhwaru a nhne gbasiri agida elulu. ¹¹ O kanù be, “Be mernu anù mahia nhne tugwaru otugwa ke eli-eze Chiokike, kovu ele zì n'ederezi, be naakanù be kpakara nhne n'elulu, ¹² ma ‘Be neele anya kpòì, gharù o whnù, nõonu nù nsnì, gharù o ghòhia, o zì be tũhnasna mkpõma hne Chiokike zì, nwehia õgbaru.”

Risi elulu nye õgha mkpuru wam

(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Jizosi sikhwa be, “Anù ghòhiage elulu ka? Ndaa kpa anù jeeji ghòhia kpakara elulu? ¹⁴ Nye ẽrnu ẽkwu naagha mkpuru ghasiri ikwu-õnu Chiokike. ¹⁵ Mkpuru ele ke dnarnù nù ngeri apna nù lele ele ke nõrnu ikwu-õnu wam, kovu nga be nõrnu a, ngangam Ekwensu varù gweme oka wam nù mkpõma. ¹⁶ Mkpuru ke be ghasiri nù hne rugwu zì nù lele ele ke nõrnu ikwu-õnu wam, ngangam be gweru snarnima gweru a. ¹⁷ Kovu nù be nwée ẽgnugwnu, be dazì ige matì, omekwo, nga mmekpèhni mõbu awhnùwhnu varù kwnornu nù ikwu-õnu wam, ngangam be dnahnala aznù. ¹⁸ Mkpuru ke be ghasiri n'esilawuru igwnu nù lele ele ke nõrnu ikwu-õnu wam, ¹⁹ kovu mmekpèhni ke owa ka, nù aghigho o whnù ẽkwu n'anya, nù nkòli ke nhne berere, bnanyarnù, kpagbu ikwu-õnu wam. O ghò nhne mĩna mkpuru. ²⁰ Mkpuru ke be ghasiri n'eli buru õma nù lele ele ke nõrnu ikwu-õnu wam, be narnù a, o mipiya nri mkpuru ẽto, berere nri isunu, berere otu riwhu.”

Elulu tõiñi n'olu ikpechi

(Luk 8:16-18)

²¹ Jizosi kanù be, “Anù neegweya tõiñi bĩta a nù mkpururu nkĩta, mõbu nù mkpururu õkpata? O búo n'olu nhne be bĩta tõiñi? ²² Kwnornu nù o zá nhne be bigwaru abigwa, ke be jéeme o whuya iwhne, be jookpume kpakara nhne be kpusnirni okpusni. ²³ O buru nù nye nwernu nsnì o jì o nù nhne, o nõrnu.”

²⁴ O kanù be, “Anù bnote nsnì nkari nkari nhne anù nõonu. Nhne anù jiri tunu nye berere bu nhne be jeeji tunu anù, be jeenye anù karukwo. ²⁵ Nye nwernu nhne bu nye be jeenye, nye nwée, be jaanahoru a, o bũbedi ke o nwernu.”

Elulu mkpuru nooso oso

²⁶ Jizosi kaa, “Eli-eze Chiokike nù lele nga badnù kpasiri mkpuru n'eli. ²⁷ O zni anyarna n'abalì tnenya n'iwhnehnie, mkpuru wam fuhia, nooso, nye wam máa kpa o ji neeme kpa. ²⁸ Eli nù nsnunù a neeme isisi nooso, naamihia mkpuru, ke mõm, o fuhia, omekwo igwugwere, omekwo ikpa karù aka ke hi n'igwugwere. ²⁹ Kovu nga ikpa wam karù, ngangam, o gweru ama bete o gbu ikpa kwnornu n'ige o gwe nhne n'ekwu dũlam.”

Mkpuru mõiñitadi

(Mat 13:31,32,34; Luk 13:18,19)

³⁰ Jizosi kaa, “A jeeji kini gbu esni eli-eze Chiokike? Mõbu ndaa kpa a jeeji nõotnu elulu a? ³¹ O nù lele mkpuru isisi be kwu mõiñitadi, ke, nga be kpasiri a n'eli, o bũ mkpuru isisi zì matì kakwo kpakara mkpuru n'õwa. ³² Kovu nga be kpasiri a, o sohia buru nhne kakwo kpakara nhne be kpasiri n'eli, wahia agida nkala hna ezi, ke mernu õnunu nõornu alikwu nù mkpururu idno a.”

³³ Jizōsi jiri agıda elulu nū kpa nook-wunu be ikwu-ōnu Chiokike, lele kpa be joonuli. ³⁴ O kwúgene be ikwu-ōnu hne o jile elulu. Kōvu nga ya nū ele sno apna a kpoı dazıri, o kōwanu be risi kpakara elulu ka.

Jizōsi bigbōru ruwhere osimini

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ O dūru n'ogbednachi, o kanū ele sno apna a, “Ngwa ma a whe aka osimini kiyari.” ³⁶ Nga be whōgaru n'igbudu badnū wam, be bnakwnusi Jizōsi n'ogbo ke o zi, be nū ya snornu. Ogbō ele ke berere sno be. ³⁷ Okne abaka-mini lizo, mini nōowubna nū rime ogbo wam, ke kpahıaru mini jihıa n'ogbo wam. ³⁸ Kōvu nū Jizōsi zı n'aznū ogbo neezni anyarna n'olu nhne oche-risi. Be kpatnnya a, kanū a, “Nye-zni-nhne, o gbásıla ı nū a noowhu sa?”

³⁹ O tnenya, bigbō ruwhere, kanū okne osimini, “Udno! Dazıri bii.” Ruwhere whebiri, ohna dna bii. ⁴⁰ Jizōsi kanū be, “Kıni mernu anū nōotu ogwnu? O bu nū anū nwée okwnata mkpōma sa?”

⁴¹ Be tūru ogwnu k'agıda, be nēsik-warita ehni be, “Nye ka bu nyele? Ke ruwhere nū okne osimini noobnotenu nsnı?”

Jizōsi gwōru nye rēnwu ojo nwūgwu

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

5 Jizōsi nū ele sno apna a vadu ngeri Osimini Galili kiyari, n'eli ele Gerasa. ² Nga o hiri n'ogbo whūya, otu nyerukna rēnwu ojo nwūgwu hiri nū hne be li iznu kwnusi a. ³ O wu nū hne be li iznu, o zıma nye nwernu rikne tū a ijigba, ⁴ kwnornu nū be tūsilam a ijigba nū nhne ikelu agıda ige, o gbajikwo ijigba, lijikwo nhne ikelu be tūgwu a. O zıma nye nwernu rikne mee anya dno a. ⁵ Ige obula, abalı nū iwihnehnie o zi nū hne be li iznu ma

n'olu rugwu, neesi okokoba, gweru akaworugwu buko nōodowa ehni a ehni.

⁶ Kōvu nga o whnūrnū Jizōsi nū hne zı ikere, o gba eso, kponu a risi eli. ⁷ O gweru okne nkoli si okokoba, naakaa, “Kıni bu nhne me nū jı nwekogwu, Jizōsi Nnwo ke Chiokike Kakwo Nhne Dum Olu?” ⁸ Ka bu kwnornu nū Jizōsi kannu a, “Hi nū rime a whūya, jı rēnwu ojo.”

⁹ Jizōsi sıkwa a, “Kıni bu rēwhna ı?”

O kaa, “Rēwhna m bu Lijōni, kwnornu nū a zı agıda.” ¹⁰ O rıasnosi Jizōsi rikne o chfhalā be n'eli wam.

¹¹ Kōvu agıda ezni zı pıam naata wiri nū ngeri rugwu zı ndūndu. ¹² Kpakara rēnwu ojo wam rıasnō Jizōsi, kaa, “Zizne aı nū rime ezni ma a bna nū rime be.”

¹³ Jizōsi kweru be, kpakara rēnwu ojo wam whūyaru zne bna nū rime ezni wam, kpakara rımu anohia wam, ke dūru pokwu lawūru, gbadnarnū nū ngwulangwu ngeri mini, rinwū nū rime mini.

¹⁴ Ele nōoznu be gbawhuru, tnūsi a n'eli-ohna ma nū rime ekwu. Be va whnū nhne mernu. ¹⁵ Be vakwnusi Jizōsi, whnū nye wam agıda rēnwu ojo nwūgwu nū mbōm, hne o dazı eli, woru iwo, mkpōma a zumasıri ozu, be tū ogwnu. ¹⁶ Ele whnūrnū a tnūrnū nhne mernu nye wam rēnwu ojo nwūgwu nū odokwnu ezni wam.

¹⁷ Be bete arıasnō Jizōsi o whōga nū ngeri eli be.

¹⁸ Nga o naabna nū rime ogbo, nye wam rēnwu ojo nwūgwu nū mbōm rıasnō a ma o snornu a la.

¹⁹ Jizōsi kwéle. Kōvu o kanū a “La n'oro ı, lakwnusi ele ke i, tnūsinu be kpakara nhne Nyenwe aı mennu, nū kpa o dōnnu ı obirizi.”

²⁰ Nwerukna wam la, panızo nōotnu nū rime Dekapolisi nhne Jizōsi mennu a, o duru kpakara ele badnū ehni.

Nnwọ rinya matị nụ nwerinya ntụ ọvna

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Nga Jizọsi lahnarnụ aznụ bna n'ogbo dū nū aznū osimini kiyari, agida ele badnū jihiaru nū hne ọ zị. Ọ daziri nū ngeri osimini. ²² Otu nū rime ele risi ọro ọgbako ele Ju, nye rẹwhna a bu Jarịosi, varu, nga o whnurnu Jizọsi, ọ dna n'eli n'ochi a, ²³ riasno a, kaa, "Nnwọ m rinya matị zị n'onu ẹnwu, va soso tūkwasi a aka i lawuru ma i dōhia a, ọ ziri bụdnū."

²⁴ Jizọsi snornu a zne. Agida badnū snornu a naakpagbu a.

²⁵ Otu nyerinya ke naaria ntụ ọvna nri nū awha lawuru sno nū igbudu ele badnū wam, ²⁶ ke whnurnu agida awhnūwhnu n'aka agida ele dibia, tuwhukwo kpakara nhne o nwernu, kovu ọ bnána mbnarna ọbula, ọ joru bujo ke agida. ²⁷ Nga ọ nurnu nhne gbasiri Jizọsi, ọ va n'aznū a n'igbudu badnū wam, kpatū iwo a aka, ²⁸ kwnornu nū ọ karū, "Ọ buru me kpatū iwo a aka kpọi, o jeeme ẹhni buru m oma."

²⁹ Ngangam ọvna a gbabiri, o metu a n'ehni nū be gwolam a nriria ojo wam. ³⁰ Ngangam Jizọsi mahiaru nū rikne hilem n'ehni a whoga. Ọ tūhnasna n'igbudu badnū wam sika, "Nyele kpaturu iwo m aka?"

³¹ Ele sno apna a kanu a, "I whnurnu igbudu badnū naadnagidne i, i naakaa, 'Nyele kpaturu m aka?'"

³² O le anya gburugburu ma ọ jowhnu nye ke mernu nhne ka. ³³ Nwerinya wam, kpa ọ mahiaru nhne mernu a, ọ yahna n'ogwnu naama a ririri, dna n'eli n'ochi a, kowanu a kpakara ezi oka zị a. ³⁴ Jizọsi kanu a, "Nnwọ m rinya, okwnata mkpoma i znohialam ji, la nū udno, nriria i la."

³⁵ Nga Jizọsi kpū oka n'onu, ele hi n'oro nye risi ọro ọgbako ele Ju wam va, naakaa, "Nnwọ i rinya nwunam. Ndaa ke i naakpaknata Nye-zni-nhne ẹhni?"

³⁶ Jizọsi bnoge nsni nū nhne be nookwu, ọ kanu nye risi ọro ọgbako ele Ju wam, "I tuko ogwnu, kweru kpọi."

³⁷ O kwéle nye ọbula snornu a zne, okwolem Pita, nū Jemisi nū Joni nwene Jemisi. ³⁸ Nga be vaduru n'oro nye risi ọro ọgbako ele Ju wam, ọ whnurnu mkpakpo, nū agida ele naakwna ẹkwna, neesi okokoba. ³⁹ Nga ọ bnazernu, ọ sika be "Ndaa nhne anu naakpakponu, naakwna? Nnwọ rinya ka nwuna onwu, kovu ọ zị n'anyarna."

⁴⁰ Be mu a rumu. Nga ọ chihalaru kpakara be, o kwuru nda watakiri wam nū nne a nū ele nū ya sno bna nū hne watakiri wam dnanyi. ⁴¹ Ọ nwugwuru watakiri wam n'aka, kanu a, "Talita kumi," ke bu, "Nnwọ rinya matị, m ka m ji, lizo."

⁴² Ngangam, nnwọ rinya matị wam lizo, neezne izne (ọ gbaru nri nū awha lawuru). O duru be ẹhni k'agida. ⁴³ Jizọsi do be aka nū nsni ọ ziko nye mahia nhne mernu. Ọ kaa masi be nyee a nhne o ri.

Be juru Jizọsi nū Nazarẹti

(Mat 13:53-58; Luk 4:15-30)

6 Jizọsi hi hnam whoga, va n'eli a, ele sno apna a snornu a. ² Ọ dū n'Ọbochi Ozukwa Inwe, ọ panizo o zni nhne n'oro ọgbako ele Ju. Nga be nurnu nhne o neezni, o duru be ẹhni, be ẹsika, "Ndaa hne nwerukna ka nwehjaru kpakara nhne ka? Kiri bu akoniche ke be nyernu a. Ndaa kpa o ji nornu kpakara ẹrnu ndu-ẹhni ka? ³ Ka ọ buo nye okwa-nka wam, nnwọ Meri, nū nwene Jemisi nū Josefu, nū Judasi, nū Saimoni? Ọ buo rumu nne a rinya zị n'esilawuru ai hna?" Be we ovu ẹhni megidne a.

⁴ Jizōsi kanu be, “Okwolem nu eli ke a nu ezi-nu-oro a, ma nu esilawuru ele ke a, bu hne nye owhnurninya nwée osobisinu.”

⁵ O nūlìge ɛnu ndu-ehni n'eli ki, okwolem nu o bikwasiri ele nriria ele nu ele aka, me ehni siri be rikne. ⁶ Okwe ekwe be duru a ehni.

Jizōsi zihalaru ele izi a nri nu ɛbo

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-5)

Jizōsi zne nu rime eli-ohna zi ichne ichne zi be ndundu, neezni nhne. ⁷ O sukwu ele izi nri nu ɛbo wam, panizo neezihala be ɛbo ɛbo, nyee masi be rikne nu hne renwu ojo zi. ⁸ O nyee be iwu be jikō nhne obula n'izne be, okwolem mkpara, be jikō nhne oriri, mōbu rēkpa, mōbu iwai nu rēkpa iwo be. ⁹ O karu be woru okoro-ochi, be woko iwo lawuru. ¹⁰ O kanu be, “Anu dazigidne n'oro obula anu jaabna, tem anu whoga n'eli wam. ¹¹ Hne obula be nābnanyana anu mōbu bnōne nsnī n'ikwu-ōnu anu, anu jowhoga pii, lishnama rizna ke zi n'ochi anu, ma o buru nhne akebne megidne be.”

¹² Be whoga nookwunu ele badnu ikwu-ōnu Chiokike, be tuhna mkpoma. ¹³ Be chihalaru agida renwu ojo, tesi masi agida ele naarja arja mōno, me ehni siri be rikne.

Enwu Jōni Nye Wu Mini

(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Eze Erodu nurnu a, kwnornu nu rehna Jizōsi wholam iwhne. Agwna badnu naakaa nu Jōni Nye Wu Mini hilem n'enwu lizo, o bu nhne mernu kpakara rikne ka ji nornu ɛnu ndu-ehni nu rime a. ¹⁵ Ele berere karu, “O bu Elaija.”

Ele berere kaa, “O bu nye owhnurninya, lele otu nu rime ele owhnurninya gbaka.”

¹⁶ Kōvu Erodu nurnu a, o kaa, “O bu Jōni Nye Wu Mini, nye me biri risi, o lizolam.” ¹⁷ Erodu karu nu mōm be nwudne Jōni, kne a eriri n'oro ikelu kwnornu nu Erodiasi nnwerne Filipu nwene a, nye o luru. ¹⁸ Jōni kannu Erodu, “O buo oma n'iwu olu nnwerne nwene i.”

¹⁹ Erodiasi beteru o vunu Jōni irno nu mkpoma, o piuru o gbu a, kōvu nu o nwée rikne, ²⁰ kwnornu nu Erodu turu ogwnu Jōni. O mahiaru nu o bu nye mee mma nu nye zi nsō, o bikwata a nkari. Ige obula o nurnu ikwu-ōnu a, oriri jihia mkpoma, kōvu nu o ji snarnima nurnu ikwu-ōnu a.

²¹ N'ipne-aznu, oghere whuyan Erodiyasi. Erodu siri wiri o chenwanya omumu a. O sukwu ele nu ya sno neechi, nu ele risi ogwnu nu ele risi eli Galili. ²² Nga nnwo rinya Erodiasi bnanyarnu tne eri soru Erodu nu ele nu ya zi n'onu k'agida, eze kanu woknornokno wam, “Rjo m nhne obula masiri i, m jeenye i.” ²³ O kweru a mkwna kwesi a rikne, kaa, “Nhne obula i rioru m, m jeenye i, o bubedi o keme eli-eze m ɛbo.”

²⁴ O whoga sika nne a, “Kini bu nhne me jorio?”

O kanu a, “Risi Jōni Nye Wu Mini.”

²⁵ Nnwo rinya wam gba eso kwnusi eze, kanu a, “M choru m i nyee m risi Jōni Nye Wu Mini n'agbugba kitna.”

²⁶ Ehni nwurnu eze, kōvu kwnornu mkwna wam o kweru nu ele ya nu be dazi neeri wiri, o masila a o la aznu nu mkwna o kweru a. ²⁷ Ngangam, o zihala nye gbu badnu, nyee a iwu o bihia risi Jōni. O zne bihia risi Jōni n'oro ikelu. ²⁸ O vuya risi a n'agbugba, nyee a nnwo rinya wam, nnwo rinya wam nyee a nne a. ²⁹ Nga ele sno apna Jōni nurnu a, be va vuru iznu a lite.

Jizōsi nyernu pokwu badnū isne wiri
(*Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jōn 6:1-14*)

³⁰ Ele izi Jizōsi hiebnyarnū hne Jizōsi zī, be tñusinu a kpakara nhne be mernu nū kpakara nhne be znirni ele badnū. ³¹ Kwnornu nū agīda ele badnū naava, naala, oghere o ri wiri zīla, Jizōsi kanū be, “Anū va ichne nū hne kōru owu, zukwaru inwe.” ³² Be nū nsnūnu be bna n'ogbo zne hne kōru owu.

³³ Agīda badnū whnūnu nga be neezne. Be mahīaru be, be hi nū kpakara ēli-ōhna gweru ōchi gbakō nū pii, beru be ōsno dū. ³⁴ Nga Jizōsi whūyaru n'ogbo, ō whnū igbudu ele badnū, ō donu be obirizi, kwnornu nū be nū lele atnūnu nwée nye nōoznu be. Ō panīzo neezni agīda nhne. ³⁵ Nga ōbochi znemirnu, ele sno apna a vakwnusi a, kaa, “Hna kōgwu owu, ōbochi zneminem. ³⁶ Zihala ele ka ma be zne nū rime ēkwu ma nū rime ēli-ōhna zne zūru nhne oriri.”

³⁷ Kōvu Jizōsi kanū be, “Anū nyee be nhne be jeeri.”

Be sīkwa a, “A jeezne zūya brēdi riwhu mkpūru iwai lawūru, nyega be, ma be ri?”

³⁸ Ō sīkwa be, “Anū nwernu ike brēdi ele? Zne lekasi.”

Nga be mahīaru, be kaa, “Ike brēdi isne, nū aznū lawūru.”

³⁹ Jizōsi kanū be mee kpakara be dazīri ēli nū mkpūru nū mkpūru n'olu achara būdnu. ⁴⁰ Be dazīri ēli nū mkpūru nū mkpūru, ele otu riwhu nū ele nri isne. ⁴¹ Jizōsi gweru ike brēdi isne wam nū aznū lawūru wam, le anya n'oligwe, tū mmamma, nyawama ike brēdi isne wam, nyee ele sno apna a ma be nyee ele wam. Ō keme aznū lawūru wam n'esilawūru kpakara be. ⁴² Kpakara be ri, riji rūwho. ⁴³ Ele sno apna a tūtukota rūvnuruvnu brēdi nū aznū ke gwnarnū

ke jihīaru nri nū nkīta lawūru. ⁴⁴ Ele riri brēdi wam bū pokwu ele rukna isne.

Jizōsi znernu izne n'olu mini

(*Mat 14:22-33; Jōn 6:15-21*)

⁴⁵ Ngangam o mee ele sno apna a bna n'ogbo, beru a ōsno kwōwhe aznū osimini dū ēli Bētesaida, nga o neezila igbudu badnū wam. ⁴⁶ Nga o zilakworu be, o zne n'olu rugwu zne kpe okpukpe. ⁴⁷ N'ogbednachi, ōgbo wam zī n'esilawūru okne osimini, ya nū nsnūnu a zī n'olu ēli. ⁴⁸ Ō whnū be hne be zī nōodoli nōokwo ōgbo kwnornu nū ruwhere neewhegidne be. Ō vakwnusi be nū ōnu ōsisi neezne izne n'olu mini. Ō pio o whe be, ⁴⁹ kōvu nga be whnūnu a hne o neezne izne n'olu osimini, ō nū be lele rēnwu. Be si okokoba k'agīda. ⁵⁰ Kpa kpakara be whnūnu a, mkpōma la be mini.

Ō kanū be, “Mkpōma si anū rikne, ō bū mawa. Anū tūko ogwnu.” ⁵¹ Ō pnekwnusi be nū rime ōgbo, ruwhere wam whebiri. Ō duru kpakara be ēhni k'agīda. ⁵² Be ghōyage ērnu ndu-ēhni gbasīri ike brēdi isne wam, mkpōma be ghōyagele a.

Jizōsi gwōru ele nrīria
n'ēli Gēnezareti

(*Mat 14:34-36*)

⁵³ Nga be wheru, be vadu n'ēli Gēnezareti kpōkwnusi ōgbo be. ⁵⁴ Kpa be whūyaru n'ogbo, ngangam agīda ele badnū mahīaru Jizōsi. ⁵⁵ Be gbazu kpakara ēli wam, panīzo noovuya n'ōkpata ele nrīria penupe ōbula be nūnu ō zī. ⁵⁶ Hne nū hne ōbula ō bnaznernu, n'ēli matī, mōbu ēli hna ezi, mōbu n'ēkwu, be dnanyīta ele nrīria n'ahīa, be naarīasno a ma be kpatū ke bū ōnu iwo aka. Ō gwōru kpakara ele kpatūru ōnu iwo a aka.

Omen'eli ke ele mbom

(Mat 15:1-9)

7 Nga ele Farisi nu agwna ele zni iwu ele Ju hiri nu Jeruselem vakwnusi Jizosi, ² be whnurnu nu ele sno apna a ji aka kpuru rune neeri wiri, ke bu aka be kwola okwo. ³ Ele Farisi nu kpakara ele Ju ri wiri hne be kwola aka nkari. Be naabita omen'eli ke ele mbom zirniri be. ⁴ Be hi ahia yahna, be ri nhne obula hne be hnage ehni. O zi masi omen'eli berere ke be nahjaru, noosno, lele kpa be snu okiko, nu ite, nu okwu.

⁵ Ele Farisi nu ele zni iwu ele Ju sikwa Jizosi, "Kini kpayaru ele sno apna i za naabita omen'eli ele mbom? Be gweru aka be kwokwala nkari neeri wiri."

⁶ Jizosi saru be, "Azaya whnurnu owh-nurninya gbasiri anu k'ezi, naakaa, anu bu ele ruwhnu lawuru, lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsu, naakaa,

'Ele ka ji mgbele-onu etekne nosobisinu m,

kovu mkpoma be zi ikere nu hne me zi.

⁷ Be nokponu m risi eli n'etekne, neezni nhne badnu nyernu n'iwu lele nu o bu iwu ke Chiokike.'

⁸ Anu naagharu iwu ke Chiokike, nwukwaru omen'eli ke badnu."

⁹ Jizosi kanu be, "Anu marnu ama gharu nhne Chiokike nyernu n'iwu ma anu bita omen'eli anu. ¹⁰ Kwnornu nu Mozizi karu, 'Sobisinu nda i nu nne i,' nu 'Nye obula ke jovu nda a mibu nne a onu, be gbu a.' ¹¹ Kovu anu karu nye obula ke jaakanu nda a mibu nne a, 'Nhne i jeerihia n'aka m bu Kobani' (ke bu nkesi o nyernu Chiokike) ¹² ige wam anu jeekwe o menu nda a mibu nne a nhne berere. ¹³ Anu neeme nhne ka neegweru ikwu-onu Chiokike neeme nhne etekne hite n'omen'eli ke anu, neenyewhete a n'aka ele berere. Nu agida nhne nu kpa anu neeme."

Nhne neemeru badnu

(Mat 15:10-20)

¹⁴ Jizosi sukwuru igbudu badnu wam berere kanu be, "Anu bnote nsni n'ikwu-onu m, anu ghohia a masi. ¹⁵ O za nhne ke hi n'ederezi bna nu rime badnu ke nwernu rikne meru a. Kovu nhne ke hiri nu rime badnu whuya bu nhne neemeru badnu." [¹⁶ Nye nwernu nsni o ji o nu nhne o nurnu.]

¹⁷ Nga o gharuru agida ele badnu wam bna nu rime oro, ele sno apna a sikwaru a ajiji gbasiri elulu wam. ¹⁸ O saru be, "Ke bu nu anu nwée oghohia? Anu ma nu nhne ke hiri n'ederezi bna nu rime badnu nwée rikne meru a? ¹⁹ Kwnornu nu o bnana nu rime mkpoma a, hne o barnu bu ruwho a, be nynohala a n'osoro." (Ka bu ke Jizosi jiri kaa nu kpakara wiri zi richna.)

²⁰ Jizosi zi koriri nookwu, "Nhne ke hiri nu rime badnu whuya bu nhne neemeru badnu. ²¹ Kwnornu nu o bu nu rime mkpoma badnu bu hne kpakara oriri ojo hi noowhuya, ome oyi, oznu buznu, ogbu badnu, ²² ome oyi ele nwernu nnwerne nu ele nwernu nzi, anyakwu, aruru-eli, aghigho, ogba ewhere, owho-anya, okaja, oknomokno, iwhnirniwhno, ²³ Kpakara nhne ojo ka hi nu rime badnu whuya, be meru badnu."

Okwnata oву otu nwerinya Sirofinisa

(Mat 15:21-28)

²⁴ Jizosi hi nu rime pii whoga, zne n'eli zi Taya ndundu. O bna n'otu oro, o piole ele badnu mahia, kovu nu be nwée rikne bigwa a. ²⁵ Ngangam, otu nyerinya ke nnwo a rinya matu nwernu renwu ojo nurnu nhne gbasiri Jizosi, o varu dna n'eli n'ochi a. ²⁶ Nwerinya wam buo nye Ju, be murnu a nu Sirofinisa. O riasno a ma o chihala renwu ojo wam n'ehni nnwo a rinya. ²⁷ Jizosi kanu a, "Beru osno nyejite rumu takiri wiri ruwho,

kwnornu nù ọ b́iọ ọma o gweru wiri rùmu takiri t́hаланu nkíta.”

²⁸ Kọvu ọ saru, “Nyenwe aị, ọ b́ubedi rùmu nkíta ke zị nù mkpururu ikpechi neeri rùvnuruvnu wiri rùmu takiri.”

²⁹ Jizọsi kanu a, “Kwnornu nù nhne ka i kwuru, la, renwu ojo wam whogalam n'ehni nnwọ rinya.”

³⁰ Ọ la n'oro a, whnu nù nnwọ a dnanyi n'olu okpata, nù renwu ojo wam whogalam masi.

Jizọsi gworu nye mgbu nù nsnị inyo

³¹ Jizọsi whogaru nù ngeri Taya gawhe n'esilawuru Saidoni, hi n'esilawuru eli Dekapolisi du Osimini Galili. ³² Be kwuyanụ a otu nyenum ke dnarnu mgbu ke nu nsnị, be riasno a ma o bikwasị a aka a. ³³ Jizọsi kwuhala a n'esilawuru agida badnu whoga ichne, ọ yisi mkpaka a nu nsnị a lawuru, gbụ onu-mini, kpatu riro a aka. ³⁴ O lelizo anya n'oligwe, snu idne, kaa, “Éfata,” ke risi a bu, “Kpume.”

³⁵ Ngangam nsnị a lawuru kpumernu, nhne knesnirni a riro tomarnu, o kwukwata oka. ³⁶ Jizọsi kasinu be rikne be kanukwadia nye obula, kovu kpa ọ naakanusinu be rikne bu kpa be neewheke a. ³⁷ O duru kpa be hna ehni k'agida, be naakaa, “O neeme kpakara nhne buru oma. O mernu ele nsnị inyo nu nsnị, ele mgbu kwu oka.”

Jizọsi nyernu pokwu badnu eno wiri

(Mat 15:32-39)

8 N'ige wam nga agida ele badnu gbakoru berere, be nwée masi nhne be jeeri. Jizọsi sukwu ele sno apna a, kanu be, ² “M nọdonu agida ele badnu ka obirizi, kwnornu nu me nu be dazilam obochi eto, be nwée nhne be jeeri. ³ Ọ buru nu me zihala be n'onu etekne, anyaju joovu be n'apna, agwna be hi hne zị ikere va.”

⁴ Ele sno apna a sikwa a, “Ndaa kpa badnu jeeji nyeji ele badnu ka wiri ruwho n'eli-ikpa hna?”

⁵ Ọ sikwa be, “Anu nwernu ike bredi ele?”

Be kaa, “Esau.”

⁶ Ọ kanu agida ele badnu wam daziri eli. O gweru ike bredi esau wam, tunu Chiokike mmamma, ọ nyawama be, nyee ele sno apna a be bete neenye ele badnu, ele sno apna a kesiri ele badnu wam wiri. ⁷ Be nwemasiri aznu matị ele nu ele, ọ tu kwno mmamma, kaa be nyee ele wam. ⁸ Be ri, ruwho ji be, be tutukota rùvnuruvnu bredi ke gwnarnu, ekperi nkíta esau jiharu. ⁹ Be duru pokwu eno, Jizọsi zihala be. ¹⁰ Jizọsi bna nu rime ogbo, ya nu ele sno apna a, be va nu eli Dalamana.

Ele Farisi pioru nhne elekema

(Mat 16:1-4)

¹¹ Ele Farisi varu panizo nesikwa a ajiji, noopio nhne elekema hi n'oligwe, naakpa a iru. ¹² Ọ snu idne k'agida nu rime ovu a, kaa, “Kini kpaharu ebiri ka noopio nhne elekema? N'ezị me kanu anu, ọ za nhne elekema be jeenye ebiri ka.” ¹³ Ọ gharu be bna kwno nu rime ogbo whe aznu osimini kiyari.

Nhne whu bredi ele Farisi nu Erodu

(Mat 16:5-12)

¹⁴ Ele sno apna a chezuru o gweru bredi, be ji otu ike bredi kpọ nu rime ogbo. ¹⁵ Jizọsi kasinu be rikne, “Anyu du anu eli, anu neeze nhne whu bredi ke ele Farisi nu Erodu.”

¹⁶ Be notnurita n'esilawuru be, naakaa, “Ọ bu kwnornu nu a jile bredi.”

¹⁷ Nga Jizọsi maharu a, ọ kanu be, “Kini kpaharu anu naakaa nu anu jile bredi? Anu yoghoyage? Nduu otula anu sa? ¹⁸ Anu nwernu anya, anu whnu osno? Anu nwernu nsnị, anu nu nhne? Anu gbadiyala? ¹⁹ Nga me keru

ike bredi isne n'esilawuru pokwu badnu isne, nkita ele jihiaru nu ruvnruruvnu anu vulizoru?"

Be kaa, "Nri nu ebo."

²⁰ "Nga me keru esau nye pokwu badnu eno, ruvnruruvnu nkita ele bu nhne anu vulizoru?"

Be kaa, "Esau."

²¹ O kanu be, "O bu nu anu yogho-hiala koriri?"

Jizosi gworu nye isni nu Betesaida

²² Jizosi nu ele sno apna a va n'eli Betesaida. Be kwuyan a otu nye isni, riasno a ma o kpatu a aka. ²³ O nwugwuru nye isni wam n'aka, duru a zne n'aznu eli-ohna wam. O gbusi a onu mini n'anya, tukwasi a aka a lawuru, o sikwa, "O zi nhne i n'owhnu?"

²⁴ O le anya n'olu, kaa, "M n'owhnu badnu, kovu be nu lele isisi neezne izne."

²⁵ Jizosi tukwasi kwno a aka a lawuru n'anya a berere, o legidne anya, anya a buru oma, o whnusunama kpakara nhne nkari. ²⁶ O zihala a n'oro a, kanu a, "I lahnakwadia nu rime eli-ohna berere."

Pita kahiaru nye Jizosi bu

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jizosi whoga, ya nu ele sno apna a bna nu kpakara eli-ohna mati zi ndundu Sizaria Filipai. Nga be zi n'apna, o sikwa ele sno apna a, "Ele badnu be naakaa nu me bu nyele?"

²⁸ Be saru a, "Agwna be naakaa Joni Nye Wu Mini, ele ke berere naakaa Elaija, ele ke berere kaa otu nu rime ele owhnurninya."

²⁹ O sikwa, "Anu n'iwuru anu, anu kanu nu m bu m nyele?"

Pita saru a, "Ji n'iwuru i bu Karaisi wam."

³⁰ O do be aka nu nsni, kaa, "O za nye anu kanu nhne gbasiri m."

Jizosi kwuru oka gbasiri enwu a

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jizosi panizo neezni be nhne, naakaa, "Nnwọ ke Badnu jaatariri agida awnhwuhnu, ele okno badnu nu ele risi ariohna nu ele zni iwu ele Ju jooju a, be gbu a, nga obochi eto whemernu, o jeehi n'enwu lizo." ³² O kwuru ka kpa nye obula jogho-hia. Pita kwuhala a, naabnanu a. ³³ Nga o tuhnsarnu whnu ele sno apna a, o bigbo Pita, kanu a, "Zne n'aznu m, Setani, kwnornu nu i neeche echiche lele badnu, o buo lele Chiokike."

³⁴ O sukwu igbudu badnu wam nu ele sno apna a, o kanu be, "O buru nu nye obula joosno m n'aznu, o jooju ehni a, vuru ogba a sno m. ³⁵ Nye obula ke noopio o dohia budnu a jootuwu a, kovu nye obula ke jootuwu budnu a kwnornu m nu izi oma, o jooznohia a. ³⁶ Mbnarna kini bu nhne badnu jeenwe o buru nu o rihia kpakara owa n'iru tuwhume budnu a? ³⁷ Kini bu nhne badnu jeeji gbanwo budnu a? ³⁸ Nye obula ke iwhnerne m nu ikwu-onu m jootu n'ebiri ewhere nu aruru-eli ka, iwhnerne nye wam jootu Nnwọ ke Badnu nga o jaava n'igwugwu ke Nda a, ya nu ele enine izi a zi nsọ."

9 Jizosi kanu be, "Me kanu anu ezi oka, agwna ele gwuzo hna jonwu enwu tem be whnu eli-eze Chiokike hne o ji iknema va."

Onwoghari Jizosi

(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Nga obochi isunu whemernu, Jizosi kwuru Pita, nu Jemisi, nu Joni duru be pnezne n'olu rugwu zi olu whoga ichne. O nwoghari nu ruwhnu be. ³ Iwo a noonwu va-a-a ke o za nye zi n'owa ka jooznuli iwo ki. ⁴ Be whnurnu Elaija nu Mozizi, be nu Jizosi nookwurita oka. ⁵ Pita kanu Jizosi, "Nda-ai-kwu, o buru

oma a daziri hna, ngwa ma a wu ọro-
eka eto, otu buru ke i, otu ke Mozizi, otu
ke Elaija.”⁶ Ogwu turu be ke kpayaru
o maá nhne o nookwu.

⁷ Erumeru oligwe varu kpusni be,
akpiri hiri nu erumeru oligwe wam
whuya, kaa, “Ka bu Nnwọ m me wh-
nuru n’anya, anu bnotenu a nsni.”
⁸ Kpurugadnam, nga be leru anya gbu-
rugburu, o za nye be whnuru, okwolem
Jizosi kpoi.

⁹ Nga be hiri n’olu rugwu wam hiehna,
o kasinu be rikne, be kanu nye obula
nhne be whnuru, tem Nnwọ ke Badnu
hi n’enu lizo.

¹⁰ Be bita nhne ka nu mkpoma be. Be
neesikwa n’esilawuru ehni be, “Kini bu
risi olizo n’enu?”¹¹ Be sikwa a, “Kini
kpayaru ele zni iwu ele Ju jiri kaa nu
Elaija jeebe osno va?”

¹² Jizosi saru be, “O bu n’ezi nu Elaija
jeebe osno va, bikwata kpakara nhne lele
kpa o zi nu mbom. Kini mernu be gbaru a
n’okwukwo nsọ gbasiri Nnwọ ke Badnu,
nu o jaata agida awhnuwhnu, be ju masi
a?”¹³ Kovu me kanu anu nu Elaija valem,
be mee a kpa o jiri masi be, lele kpa be
gbaru a n’okwukwo nsọ gbasiri a,”

Jizosi gworu nnwọ rukna

(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Nga Jizosi nu badnu eto ele sno
apna a vakwnusiri ele sno apna a ele
berere, be whnuru igbudu badnu gbaru
be gburugburu, whnu masi ele zni iwu
ele Ju hne be nọdogbuta.¹⁵ Ngangam
o du kpa be hna ehni k’agida nga be wh-
nuru a, be gbazne, bekwu a.¹⁶ Jizosi
sikwa ele sno apna a, “Kini bu nhne anu
nu be nọdogbuta?”

¹⁷ Otu nyenum nu rime igbudu
badnu wam saru a, “Nye-zni-nhne,
m kwuyannu m ji nnwọ m rukna ke
nwernu renwu dnarnu mgbu.¹⁸ Penupe

obula o nwugwuru a, o vudna a
n’eli, o nọogbo okoto n’onu, naata
rukwnurnu-ize, roknete ehni. M kanu
ele sno apna i ma be chihala a, kovu nu
be nwée rikne.”

¹⁹ Jizosi saru be, “Anu ebiri ke nwée
okwnata mkpoma, me nu anu jaadazi
du ngele? Me jeesinu anu ovu du ngele?
Anu kwuyanụ m nnwọ wam hna.”

²⁰ Be kwuyanụ a nnwọ rukna wam.
Nga renwu ojo wam whnuru Jizosi,
ngangam, o dosi nnwọ rukna wam rikne.
O dna n’eli nọoturni a, o nọogbo okoto
n’onu.²¹ Jizosi sikwa nda a, “Ndaa nga
nhne ka beteru eme a?”

O kaa, “Hite nga o bu nnwọ mati.
²² Agida ige, o dobnarnu a nu rime bekw-
wnu ma nu rime mini ma o gbu a. O buru
nu o nwernu nhne i jeemeli, donu ai ob-
irizi, yisinu ai aka.”

²³ Jizosi kanu a, “I naakaa, o buru nu o
nwernu nhne me jeemeli? Kpakara nhne
jeemelinu nye nwernu okwnata ovu.”

²⁴ Ngangam, nda nnwọ watakiri wam
siwama, “M kweru m, yisinu okwe ekwe
m aka.”

²⁵ Nga Jizosi whnuru nu agida badnu
naagbaya, o bigbo renwu ojo wam kaa,
“Ji renwu ke dnarnu mgbu nu nsni inyo,
m neenye i iwu, hi nu rime a whuya, i
bnama nu rime a berere.”

²⁶ Renwu ojo wam si okokoba, dosi a
rikne, hi nu rime a whuya. Nnwọ wam
dna lele nye nwernu onwu, ke kpayaru
agida badnu jiri kaa, “O nwunam we.”
²⁷ Kovu Jizosi nwugwuru a n’aka dolizo
a, o lizo.

²⁸ Nga Jizosi bnanyarnu n’oro, ele sno
apna a sikwa a ichne, “Kini kpayaru a
nwene rikne chihala renwu ojo wam.”

²⁹ O kanu be, “Renwu nu lele ka
joochwoga nu nhne obula, okwolem
n’okpukpe.”**

**9:29 Agwna okwukwo kwuru: hite n’okpukpe nu ovu onu.

Jizōsi kwukwnornu ōka gbasiri ẹnwu a

(Mat 17:22,23; Luk 9:43b-45)

³⁰Be hi nū pji whūya gawhe n'esilawuru Galili. O kwéle nye ọbula mahja hne be zi, ³¹kwnornu nū o neezni ele sno apna a nhne, naakaa, “Be jeegweru Nnwọ ke Badnu resi n'aka ele badnu, be joogbu a, nga ọbochi ẹto whemernu, o jeeji n'ẹnwu lizo.”

³²Kọvu nū be ghọhiala ọka wam, ogwnu kwéle be sika a nhne gbasiri a.

Nyele kakwo ibne a?

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³Be vadu Kapanom, nga Jizōsi barnu n'oro, ọ sika be, “Kini bu nhne anu nookwu n'apna?”

³⁴Kọvu be mesnirni onu be, kwnornu nū be ọodogbuta n'apna nye kakwo ibne a n'esilawuru be. ³⁵Jizōsi daziri ẹli sukwu ele sno apna a nri nū ẹbo wam. Ọ kanu be, “Ọ buru nū nye ọbula noo ọ bu nye risi, ọ jọbu nye ipne-aznu, nū nye neeznenu kpakara ele badnu izi.” ³⁶O kwuru otu watakiri gwuzote a n'esilawuru be, o jiri a n'aka a, kanu be, ³⁷“Nye ọbula ke jaanaru otu nū rime watakiri ka nū rewhna m, nanaru m, nye ọbula ke jaanaru m k'ezi, ọ buo me bu nye ọ nanaru k'ezi, ọ bu nye ziyaru m.”

Nye zá neemegidne ai dagwunu ai

(Luk 9:49,50)

³⁸Joni kanu a, “Nye-zni-nhne, a whuru otu badnu hne ọ naachihala renwu ojo nū rewhna i, a bnosi a, kwnornu nū ọ zá noosno ai.”

³⁹Jizōsi kaa, “Anu bnosi a, kwnornu nū ọ zá nye jorunu ẹnu ndu-ehni nū rewhna m, ke jaakaa m ọka ojo ngwa ngwa. ⁴⁰Nye zá neemegidne ai dagwunu ai. ⁴¹M naakanu anu ezi ọka, nye ọbula ke jookwute anu otu okiko mini anu

nwo kwnornu nū anu bu ele Karaisi jaanahariri ogwo ẹnu a.”

Nhne jeeme badnu mehie

(Mat 18:6-9; Luk 17:1,2)

⁴²“Nye ọbula ke jeeme otu nū rime ele matı ka mehie, bu ele kweru nū me, ọ jaakanu a mma nū be gweru okne rugwu ogwe-wiri nyasi a n'ili, migbu a n'okne osimini.” ⁴³Ọ buru nū aka i jeeme i, i mee mmehie, gbubime a, ọ jaakanu i mma ọ bna nū budnu kwó okwo vuru ọru karu o nwernu aka i lawuru bna nū bekwnu ẹli renwu chni echni. [⁴⁴Ki bu hne rukpurukpuru be nwı onwu, bekwnu be chni echni.] ⁴⁵Ọ buru ması nū ọchi i jeeme i, i mee mmehie, gbubime a, ọ jaakanu i mma ọ bna nū budnu kwó okwo nū mgworo karu o nwernu ọchi lawuru i, be tubna i nū bekwnu ẹli renwu. [⁴⁶Ki bu hne rukpurukpuru be nwı onwu, bekwnu be chni echni.] ⁴⁷Ọ buru ması nū anya i jeeme i, i mee mmehie, gwupu a, ọ jaakanu i mma ọ bna n'ẹli-eze Chiokike nwernu otu anya karu o nwernu anya lawuru be tubna i nū bekwnu ẹli renwu. ⁴⁸Ki bu hne rukpurukpuru be nwı onwu, bekwnu be chni echni.

⁴⁹“Lele kpa a ji arua mee wiri so n'onu, ọ bu kpa Chiokike neeji bekwnu awhnuwhnu mee ele ke a buru ele agwa oma.

⁵⁰“Arua buru oma, kovu arua tuwhu oso n'onu a, be jeeji kini mee a ọ so n'onu? Anu nwernu arua nū rime anu ma anu nū ibne anu ziri n'udno.”

Ọgba nnam

(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

10 Jizōsi whoga zne n'ike ẹli Judiya n'aznu Osimini Jodani kiyari, agida ele badnu jipiya kwno hne ọ zi. Lele kpa o mesi, o neezni be nhne.

²Agwna ele Farisi vakwnusi a, sika a, “Ọ buru oma n'iwu nyerukna gba nnwerne a nnam?” Be naakpa a iru.

³ Ọ sika be, “Kini bu nhne Mozizi ny-ernu anu n'iwu?”

⁴ Be kaa, “Mozizi kweruru nyerukna gba okwukwo nnam nyee nnwerne a, chihala a.”

⁵ Jizosi kanu be, “Kwnornu nu mkpoma ojo anu kpararu Mozizi gbaru iwu ka n'okwukwo. ⁶ Kovu hite n'opanizo okike owa, Chiokike kpuru be nyerukna nu nyerinya. ⁷ Kwnornu nu ka, nyerukna jaagharu nda a nu nne a, takwnusi n'ehni nnwerne a, ⁸ be lawuru jogho otu ano-ehni. Be buma badnu lawuru, kovu otu ano-ehni. ⁹ Nhne Chiokike knekotaru, badnu tomana a.”

¹⁰ Nga be barnu nu rime oro, ele sno apna a sika a ajiji gbasiri oka ka berere. ¹¹ Ọ kanu be, “Nye obula ke jaagba nnwerne a nnam lu nnwerne berere, neemegidne a oyi. ¹² Ọ buru masi nu nnwerne gba nzi a nnam, gboru nzi berere, o neeme masi oyi.”

Jizosi goziri rumu takiri

(*Mat 19:13-15; Luk 18:15-17*)

¹³ Ele badnu nookwuyanu Jizosi rumu takiri ma o kpatu be aka, kovu ele sno apna a bigboru ele kwuyaru be. ¹⁴ Nga Jizosi whuru a, o we ehni k'agida, o kanu be, “Anu gharu rumu takiri ma be vakwnusi m, anu bnosi be, kwnornu nu eli-eze Chiokike bu ke ele nu kpa. ¹⁵ Me kanu anu ezi oka, nye obula ke jeegweru eli-eze Chiokike lele nnwo mati, o jabna nu rime a rja rja.” ¹⁶ O kwuru be n'aka a lawuru, tukwasi be aka a, gozi be.

Otu nye ochichi

(*Mat 19:16-30; Luk 18:18-30*)

¹⁷ Nga Jizosi whogaru n'apna, otu nyenum gbakwnusi a, gbunu a mpnerne ochi, sika a, “Omamarna Nye-zni-nhne, kini bu nhne me jeeme ma m kehja m budnu kwokwo?”

¹⁸ Jizosi saru a, “Kini kpararu i noosukwu m nye oma? Ọ za nye bu nye oma, okwolem otu badnu, bu Chiokike kpoi. ¹⁹ I maam kpakara nhne be nyernu n'iwu, i gbuko badnu, i meko oyi, i znuko buznu, i gbako akebne aghalaghala, i megbuko badnu, sobisinu nda i nu nne i.”

²⁰ Ọ kanu a, “Nye-zni-nhne, kpakara nhne ka bu nhne me bitaru hite n'ikoro m.”

²¹ Jizosi leri a anya oma, kanu a, “Otu nhne gwnarnu i jeeme, la, re kpakara nhne i nwernu, kesi ele mboni, i jeenwe ekwnu n'oligwe, vaa, sno m.” ²² Ruwhnu gbaruru a n'oka wam, o la, naagbaru ruwhnu, kwnornu nu o nwernu ekwnu k'agida.

²³ Jizosi leri anya gburugburu, kanu ele sno apna a, “Le kpa o jiri ra ehni ele nwernu ekwnu o bna n'eli-eze Chiokike!”

²⁴ Oka wam du ele sno apna a ehni, kovu nu Jizosi ka masinu be, “Rumu m, le kpa o jiri ra ehni o bna n'eli-eze Chiokike. ²⁵ Ọ zinu anohia kameli ewheke o gawhe n'anya alanga karu ele nwernu ekwnu o bna n'eli-eze Chiokike!”

²⁶ O du kpakara ele sno apna a ehni k'agida, be sikwarita ehni be, “Ndakwanu nye be joznohia?”

²⁷ Jizosi leri be anya kaa, “Hne badnu zi be jeemeli a, kovu o buo hne Chiokike zi. Be meli kpakara nhne hne Chiokike zi.”

²⁸ Pita panizo naakanu a, “Le, a sigbasiri kpakara nhne a nwernu, snornu i.”

²⁹ Jizosi kanu, “Me kanu anu ezi oka, o za nye obula ke sigbasiri oro, mobu rumu nwene rukna, mobu rumu nwene rinya, mobu nne, mobu nda, mobu rumu, mobu ekwu kwnornu m nu izi oma, ³⁰ ke janaanija karu riwhu nga riwhu n'ige ka, oro nu rumu nwene rukna, nu rumu nwene rinya, nu nne,

nụ rụmu, nụ ẹkwu, be nụ mmekpẹhni masị, nụ bụdnu kwó okwo n'ige vagwu nụ ruwghnu. ³¹ Kọvu agida ele be ọsno jọobu ele ipne-aznụ, ele ipne-aznụ jọobu ele be ọsno.”

**Jizọsị kwuru ọka gbasịru
enwu a ke mgba ẹto**

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Nga be zị n'apna neezne Jeruselem, Jizọsị neezne nụ ruwghnu be, o du ele sno apna a ẹhni, ele snogwu a n'aznụ nọotu ogwnu. O kwuru kwno nri nụ badnụ lawuru wam ichne, panizo naakanụ be nhne jeeme a. ³³ Ọ kanụ be, “A neezne Jeruselem, be jeegweru Nnwọ ke Badnụ nyewhete n'aka ele risi ariohna nụ n'aka ele zni iwu ele Ju, be jaama a ikpe enwu, gweru a nyee n'aka ele bụio ele Ju. ³⁴ Be jeeme a nhne rụmu, gbụ a ọnu mini, pnja nhne, gbu a, nga ọbochi ẹto whemernu o jeehi n'enwu lizọ.”

Aririo rụmu Zebidi

(Mat 20:20-28)

³⁵ Jemisi nụ Jóni rụmu Zebidi, vakwnusi Jizọsị, rịo a, “Nye-zni-nhne, a nọorio ma i menu aị nhne ọbula a jọorio i.”

³⁶ Ọ sịkwa be, “Kini bụ nhne anụ noopio me menu anụ?”

³⁷ Be kanụ a, “Mee kpa a jaadaziri otu n'akarikwnunga i, otu n'akarita i, n'igwugwu i.”

³⁸ Jizọsị kanụ be, “Anụ máa nhne anụ nọorio. Anụ jọonwoli okiko ke me nọonwo? Mọbu be wụli anụ mini ke be nọowu m?”

³⁹ Be kanụ a, “A nwernu rikne.”

Jizọsị kanụ be, “Okiko me nọonwo bụ ke anụ jọonwo, mini be wụru m bụ ke be jọowu anụ. ⁴⁰ Kọvu ọ dazị n'akarikwnunga m nụ akarita m bụio ke m n'onyea. Ọ bụ ke ele Chiokike bık-watannu a.”

⁴¹ Nga ele sno apna a nri ke gwnarnụ nurnu a, be wesanụ Jemisi nụ Jóni ẹhni k'agida. ⁴² Jizọsị sukwukọta be, kanụ be, “Anụ magwụ nụ ele be gwnurnu n'ele risi ke ele bụio ele Ju neeme ele be nẹchi kpa ọ masiri be, ele kwu be ji aka rikne nẹchi ele zị nụ mkpururu be. ⁴³ Kọvu ọ bụio kpm n'esilawuru anụ. Nye piuru ọ buri nye kwu n'esilawuru anụ jọobu nye neeznenu anụ izi. ⁴⁴ Nye piuru ọ buri nye mbom n'esilawuru anụ, jọobu ọhi kpakara anụ. ⁴⁵ Kwnornu nụ Nnwọ ke Badnụ váge ma be znenu a izi, kọvu ma o neeznenu ele berere izi, ma o gweru masị bụdnu a nyee, ma ọ buri nhne ọgbahia agida badnụ.”

Jizọsị gwọru Batimọsị nye isni

(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Be vadu Jeriko, nga Jizọsị nọowhoga nụ Jeriko, ya nụ ele sno apna a nụ agida ele badnụ, Batimọsị nnwọ rukna Timọsị nye kpuru isni dazị nụ ngeri apna nọorio nhne. ⁴⁷ Nga ọ nurnu nụ ọ bụ Jizọsị nye Nazareti neewhe, ọ panizo neesi okokoba, naakwnakwu a, “Jizọsị, Nnwọ Devidi, donu m obirizi.”

⁴⁸ Agida ele badnụ bigbọru a ma o kpusnime ọnu a, kọvu o siwama k'agida, “Ji Nnwọ Devidi, donu m obirizi.”

⁴⁹ Jizọsị gwuzoru, kaa, “Anụ sukwu a.”

Be sukwu nye isni wam, kanụ a, “Mkpoma si i rikne, lizọ, o noosukwu i.”

⁵⁰ Ọ chihwume iwo a, wulizo, kwnusi Jizọsị.

⁵¹ Jizọsị sịkwa a, “Kini bụ nhne i piuru me menu i?”

Nye isni wam kaa, “Nyenwe aị, mee ma m whnurnu m ọsno.”

⁵² Jizọsị kanụ a, “La, ọkwnata mkpoma i znohialam ji.”

Ngangam o bete ọ whnụ ọsno, snornu Jizọsị n'apna.

Jizōsi bnazernu Jeruselem

(Mat 21:1-11; Luk
19:28-40; Jōn 12:12-19)

11 Nga Jizōsi nū ele sno apna a naavadu Jeruselem ndundu, n'eli Bētifagi nū Bētani, be vadu nū Rugwu Olivu, o zizne badnū lawūru nū rime ele sno apna a. ²Ọ kanū be, “Anū zne nū mgbu matī ke zī nū ruwhnu anū, ngangam anū naabna nū rime a, anū jōowhnu nnwọ iyinya be kpogwu eriri, ke ọ zīko nye daziri n'olu a, anū tōma a, tōya hna.” ³Ọ zī nye sīkwaru anū, “Kīni mernu anū neeme nhne ka?” Anū kaa, “Ọ zī Nyenwe aī mkpa, o jeegwehnahe a kītna.”

⁴Be znernu whnū nnwọ iyinya be kpogwu n'ōnu-mgbo ọro zī n'apna, be tōpiya a. ⁵Ele gwuzogwu pīi sīkwa be, “Kīni bụ nhne anū neeme, nōoto nnwọ iyinya wam?”

⁶Be kanū be nhne Jizōsi karū, be gharū be. ⁷Be tōyanu Jizōsi nnwọ iyinya wam, wūkwasi a iwo be n'olu a, ọ daziri n'olu a. ⁸Agīda ele badnū gbata iwo be n'apna, ele berere nkala isisi ke be gbuhīaru n'ohia. ⁹Ele neezne nū ruwhnu nū ele noosno, neesi okokoba, naakaa, “Ozana!

Chiokike gozi nye ke naava nū rēwhna Nyenwe aī.

¹⁰Nhne be goziri ọgozi bụ ẹli-eze nda i Devidi!

Ozana nū hne kakwo n'olu!”

¹¹Jizōsi bna nū rime Jeruselem, bnazne Ọro Nsọ, nga o lekworu kpakara nhne anya, kpa ọ bụ ogbednachi, o whōga zne Bētani, ya nū nri nū badnū lawūru wam, ele sno apna a.

Jizōsi vuru isisi be kwu figi ọnu

(Mat 21:18,19)

¹²N'ekile a, nga be hiri nū Bētani naava, wiri gwnūru Jizōsi. ¹³Nga ọ whnūru isisi figi nū hne zī ikere ke nwernu

ọkwukwo būdnu, o zne ma ọ zī nhne ọ jōowhnu n'olu a. Nga ọ vaduru a ẹhni, ọ whnūna nhne ọbula okwolem ọkwukwo būdnu, kwnornu nū ọ būo ige mkpūru figi. ¹⁴Ọ kanū isisi figi wam, “Ọ zá badnū ọbula jeeri mkpūru hi n'olu i berere.” Ele sno apna a nūru a.

Nhne Jizōsi mernu n'Ọro Nsọ Chiokike

(Mat 21:12-17; Luk
19:45-48; Jōn 2:13-22)

¹⁵Be vadu Jeruselem, Jizōsi bna Ọro Nsọ Chiokike panjōo ọ chīhala ele neere, nū ele nōozu ahjā n'Ọro Nsọ Chiokike. O kpute ikpechi kpakara ele naagbanwo iwai ruwhnu n'eli nū ngadna ele neere nduru. ¹⁶O kwéle badnū ọbula vuru nhne gawhe Ọro Nsọ Chiokike. ¹⁷O neezni nhne, naakaa, “Be gbarū a n'ọkwukwo nsọ, kaa, ‘Be jookwu ọro m ọro okpukpe ke kpakara mba.’

Kovu anū mernu a ọ buru ọbna ele buznu.”

¹⁸Ele risi arīohna nū ele zni iwu ele Ju nūru a, pio kpa be joogbu a. Kovu nū be tūru ogwnu o mee a nhne ọbula, kwnornu nū nhne o znirni duru agida ele badnū ẹhni.

¹⁹N'ige ogbednachi, Jizōsi whōga n'eli-ohna Jeruselem, ya nū ele sno apna a.

Isisi figi wam kpōnwurnu

(Mat 21:20-22)

²⁰Nga be neezne n'osisi, be whnū isisi figi wam nū ọ kpōnwunam dū ẹgwngwnu a. ²¹Pita chenwanya, kanū a, “Nda-aj-kwu, le isisi figi wam i vuru ọnu kpōnwunam.”

²²Jizōsi sarū be, “Anū nwe ọkwnata ovu nū Chiokike. ²³N'ezī me kanū, nye ọbula ke jaakanū rugwu ka, ‘Lizō, dnabna osimini,’ ke nwée mkpōma lawūru, kovu nū o kwerru nū nhne

o kwuru jeeme, o jeemenu a kpam. ²⁴Kam kpayarū, me naakanū anū, nhne ɔbula anū jɔorio n'okpukpe, kweru nū anū nwehialam a, ɔ jɔobu masi ke anū. ²⁵Berere, nga anū gwuzoru neekpe okpukpe, anū gbarūnu nye ɔbula nhne ojo o mernu anū, ma Nda anū ke zi n'oligwe gbarūnu anū kpakara nhne ojo anū. [²⁶Kɔvu ɔ buru nū anū jáagbarūnu badnū, Nda anū ke zi n'oligwe jáagbarūnu anū nhne ojo anū.]

Rikne Jizosi

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷Be va kwno berere nū Jeruselem. Nga Jizosi neeznegharı nū rime Ọro Nso Chiokike, ele risi arıohna nū ele zni iwu ele Ju nū ele okno badnū vakwnusiri a. ²⁸Be sika a, “Rikne kını bu nhne i ji neeme kpakara nhne ka? Ọ bu nyele nyernu i rikne neeme i ji neeme be?”

²⁹Jizosi sarū be, “M jaasikwa anū otu ajiji, anū sa m, omekwo, m jaakanū anū rēwhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka. ³⁰Ọwu mini Jɔni, o hiri n'oligwe mɔbu n'aka badnū? Anū sa m.”

³¹Be kwu a n'esilawuru be, kaa, “Ọ buru nū a kaa, ‘O hiri n'oligwe,’ ɔ jaasikwa ai, ‘Kını mernu anū kwéle a?’

³²Kɔvu ɔ buru nū a kaa, ‘O hi n'aka badnū...’” (Be ɔnotu ogwnu ele badnū kwnornu nū kpakara badnū kweru nū Jɔni bu nye ɔwhnurninya n'ezi.) ³³Be sarū Jizosi, “A máa.”

Jizosi kanū be, “M jáaka masinu anū rēwhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka.”

Elulu ele ɛrnu ɛkwu vaji

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

12 Jizosi panizo nookwunu be oka n'elulu, “Otu nyerukna kparū vajini, ɔ gba a mgbugba gburugburu. O gwu igbodo hne be zosna mkpuru isisi. O wuru ọro olu ele nse, o gweru ɛkwu wam yisi n'aka ele jeelekota a, whoga zne n'eli

berere. ²Nga ige ɔ gho mkpuru duru, o ziznenu ele ɛrnu ɛkwu wam otu ohi, ma ɔ nahia be agwna mkpuru hi n'ekwu wam. ³Be nwugwu a, pnja nhne, zihala a n'aka etekne. ⁴O zizne kwno ohi berere, be liwa nye ki risi, mee kwno a nhne iwhnerne. ⁵O zizne kwno nye berere, be gbu nye ki, nū agida ele berere, be pnja agwna nhne, gbu agwna be.

⁶“Nyerukna wam nwernu otu badnū ke gwnarnū, bu nnwo ɔ whnurnu n'anya, o zizne a n'ipne-aznū, kaa, ‘Be jɔsobisinu nnwo m.’

⁷“Kɔvu nū ele ɛrnu ɛkwu wam kwuritaru n'esilawuru be, ‘Ka bu nye jeeri mkpe nye nwe ɛkwu ka, anū va ma a gbu a, nhne mkpe a jɔobu ke ai.’ ⁸Be nwugwu a gbu a, tuwhume a n'aznū ɛkwu wam.

⁹“Kını bu nhne nye nwe ɛkwu wam jeeme? Ọ jaava, gbumekwo ele ɛkwu wam, gweru ɛkwu wam nyewhete n'aka ele berere. ¹⁰Anū gwnuna nhne be gbarū n'okwukwo nso, ‘Akaworugwu ke ele noowu ọro juru, kiyam gholam risi nsukala ọro.

¹¹Ka bu ɛrnu Nyenwe ai, ɔ bu nhne ndu-ehni n'anya ai?”

¹²Be pio kpa be jɔonwugwu a, kwnornu nū be mahjaru nū be bu ele o kwno tnū elulu ka. Kɔvu nū be turu ogwnu agida ele badnū wam, be gharu a lahna.

Ọtu ntū-eli

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³Be ziznenu a agwna ele Farisi nū ele dagwunu Erɔdu ma be nwugwu a n'ikwu-ɔnu a. ¹⁴Be vaa, kanū a, “Nye-zni-nhne, a magwu nū i kwu ezi oka, i sɔ badnū anya, kwnornu nū i lé badnū anya nū ruwhnu, kɔvu i neezni apna Chiokike n'ezi oka, ɔ buru ɔma n'iwu a tū ntū nyee Siza, sɔbu nū ɔ búo ɔma? A tū sɔbu a tú?”

¹⁵ Jizōsi mahıaru ruwhnu lawuru be. O kanu be, “Anu kwno kini naakpa m iru? Gweyanu m otu mkpuru iwai me ledu a anya.”

¹⁶ Be gweyanu a, o sikwa be, “Nyele nwe ruwhnu nu rehna ka?”

Be kaa, “Siza nwe.”

¹⁷ Jizōsi kanu be, “Anu nyee Siza nhne ke Siza, nyee masi Chiokike nhne ke Chiokike.”

O du kpakara be ehni nu hne o zi.

Ajiji gbasiri olizo n'enu

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Ele Sadusi, ka bu ele karu nu olizo n'enu za, vakwnusi Jizōsi, sikwa a, ¹⁹“Nye-zni-nhne, Mozizi gbaru n'okwukwo nyee ai, kaa, ‘O buru nu nwene rukna nyerukna nwu, ghasa nnwerne a, kovu nu o nwée rumu, nwene a rukna jooluru nnwerne a mughianu nwene a rukna rumu.’ ²⁰ Rumu nne esau zi, ke mbom luru nnwerne nwuma, nwée nnwo, ²¹ ke ebo kwuru a, o nwu masi, o nwée nnwo, ke eto masi otu aka wam. ²² Ele rukna esau wam nwée nnwo, n'ipne-aznu kpakara be nu nwerinya wam nwukparu. ²³ N'olizo n'enu, nyerinya wam o jobu nnwerne nyele n'esilawuru be, kwnornu nu be esau luru a nu nnwerne?”

²⁴ Jizōsi saru be, “Anu gahieru apna, anu ma nhne be gbaru n'okwukwo nso, mambu rikne ke Chiokike. ²⁵ Kwnornu nu nga be jeehi n'enu lizo, be lu nnwerne, be gbó nzi, kovu nu be nu lele ele enine izi n'oligwe. ²⁶ Nu nhne gbasiri olizo n'enu ke ele nwurnu onwu, anu gwnuna n'okwukwo Mozizi nu hne be gbaru nhne gbasiri isisi matı wam neerne bekwnu, kpa Chiokike jiri kanu a, ‘Mawa bu Chiokike ke Ebereham, nu Chiokike ke Aziki, nu Chiokike ke Jekopu?’ ²⁷ O buo Chiokike ke ele nwurnu onwu, kovu Chiokike ke ele zi budnu. Anu naagahie apna k'agida.”

Iwu ke kakwo ibne a

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Otu nu rime ele zni iwu ele Ju varu, nu hne be neesikwarita ehni be ajiji, o mahıaru nu Jizōsi sakwaru be nkari, o sikwa a, kaa, “Ndaa ke bu ke mbom nu kpakara nhne be nyernu n'iwu?”

²⁹ Jizōsi saru a, kaa, “Ke mbom bu ka, ‘Anu bnote nsni Izireli, Nyenwe ai Chiokike ai, Nyenwe ai bu otu. ³⁰ I jowhnu Nyenwe ai bu Chiokike i n'anya, hite nu kpakara mkpoma i, hite nu kpakara enine i, hite nu kpakara oriri i, hite nu kpakara iknernema i.’ ³¹ Ke ebo bu ka, ‘I jowhnu nye agbatibi i n'anya lele ehni i.’ O za nhne berere be nyernu n'iwu ke kakwo ka.”

³² Nye zni iwu ele Ju wam kaa, “Owe! Nye-zni-nhne, i kalam n'ezi nu o bu otu Chiokike, nu o za nye berere, okwolem ya, ³³ nu o whnu a n'anya hite nu kpakara mkpoma i, hite nu kpakara oghohia i, hite nu kpakara iknernema i, nu o whnu nye agbatibi i n'anya lele ehni i, kakwo kpakara arıohna okporne bekwnu nu arıohna berere.”

³⁴ Nga Jizōsi whurnu nu o sakwayaru a lele nye nwernu akoniche k'ezi, o kanu a, “I zila ikere nu hne eli-eze Chiokike zi.”

Nga ka wheru, o zıma nye berere nwernu rikne sikwa a ajiji berere.

Karaisi bu nnwo nyele?

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Nga Jizōsi neezni nhne n'Oro Nso Chiokike, o sikwaru, “Ndaa kpa ele zni iwu ele Ju jiri naakaa nu Karaisi bu Nnwō Devidi? ³⁶ Enine Nso hiri n'onu Devidi kwu oka, kaa, ‘Nyenwe ai kanu Nyenwe m, Daziri eli n'akarikwnunga m, tem du nga me jaabita ele irno i nu mkpururu ochi i lawuru.’

³⁷Devidi n'iwuhuru a noosukwu a Nyenwe a, ndaa kpa o jeeji buru nnwo Devidi?"

Anu zeru ele zni iwu ele Ju

(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)

Agida ele badnu wam jiri snarnima nurnu ikwu-onu a. ³⁸Kpa Jizosi neezni nhne, o kaa, "Anu zeru ele zni iwu ele Ju, ele o naaması be o wo iwo awura ogologo naagaharı, o naaması be ele badnu neebekwu be ikwu n'ahıa, ³⁹nu o dazi nu risi ngadna n'oro ogbako ele Ju, ma nu ngadna kakwo mma n'ogbako iriri anu. ⁴⁰Be bu ele neeridna oro ele rinya nzi be nwurnu, neekpe ogologo okpukpe ma ele badnu whnu be. Be jaata awh-nwuhnu ke kakwo."

Nkesi ke nwerinya nzi a nwurnu

(Luk 21:1-4)

⁴¹Jizosi daziri n'Oro Nso Chiokike kete ruwhnu nu hne be bitaru nhne ntı, o whnurnu agida ele badnu hne be notusi iwai nu nhne be notubna iwai. Agida ele kwu notusi k'agida. ⁴²Otu nyerinya, bu womboni ke nzi a nwurnu varu, tubna mkpuru iwai matı lawuru, ke whuyaru iwai matı. ⁴³O sukwu ele sno apna a, kanu be, "Me kanu anu ezi oka, nwerinya ka bu womboni ke nzi a nwurnu, tusiri iwai kakwo ke kpakara ele berere tubnarnu hne be bi iwai. ⁴⁴Kpakara be masiri aka n'agida ekwnu be nwernu gweboru tısi, kovu nu ya, womboni wam, tusikworu kpakara nhne o nwernu o jiri wuru."

Be joolulu Oro Nso Chiokike

(Mat 24:1,2; Luk 21:5,6)

13 Nga Jizosi whuyaru n'Oro Nso Chiokike, otu nu rime ele sno apna a karu, "Nye-zni-nhne, le kpa oro ele ka nu akaworugwu be jiri wu be nu mma."

²Jizosi saru a, "I whnuna kpakara oro kwu ele ka? Otu akaworugwu joo gwuzo n'olu ibne a hna, be jaakwnadna kpakara be n'eli."

Mmekpehni nu okpakna ehni

(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

³Nga o daziri eli n'olu Rugwu Olivu ke kegwu ruwhnu n'Oro Nso Chiokike, Pita nu Jemisi, nu Joni, nu Anduru, sikwa a ichne, kaa, ⁴"Kanu ai nga kpakara nhne ele ka jeeme. Kini jeegesi ige nhne ka jeemezu?"

⁵Jizosi kanu be, "Anyu du anu eli, o zi nye obula duhie anu. ⁶Kwnornu nu agida ele badnu jaava nu rewhna m, naakaa, 'Mawa bu Karaisi,' be jooduwu agida ele badnu. ⁷Nga anu jonu ogwnu nu otutnu ogwnu, anu tiko ogwnu. Kpakara nhne ka jeebe osno mee, kovu okwukwo nhne yoduge. ⁸Mba jeelizo megidne mba berere, eli-eze jeelizo megidne eli-eze berere, eli otne enye jaazi nu hne zi odo n'odo, okwnunyo jaazi. Kpakara nhne ka jonu lele opanizo igbugbu omumu nnwo.

⁹"Kovu anyu du anu eli hne anu zi. Be jeegweru anu nyee n'aka ele ikpe zi odo n'odo, be jaapnia anu nhne n'oro ogbako ele Ju zi odo n'odo, anu joogwuzo nu ruwhnu ele risi nu ele eze kwnornu nu me, ma o buru nhne akebne. ¹⁰Be jeeberu osno kpo okwo izi oma nu kpakara mba. ¹¹Nga be nwugwuru anu gweya anu n'oro ikpe, anu beekwadia osno rigbu ehni anu n'oriri nhne anu jaakaa. Anu kwu nhne obula Chiokike karu anu kwu ige wam, kwnornu nu Enine Nso jookwunu anu onu anu. ¹²Nwene jeegweru nwene a nyee n'aka enwu, nda jeegweru nnwo a nyemako. Rumu jeelizo megidne ele murnu be, mee ma be nwu enwu. ¹³Kpakara ele badnu joosno anu irno kwnornu nu me. Kovu be jooznohia nye obula ke jaak-

nata mkpoma, dazigidne dü okwukwo kpakara nhne.

Awhnụwhnu ke ele Jeruselem jaata

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴“Nga anụ jọowhnu nhne ruru ọru ke zị nụ hne o kwésile ọ zị, nye nọogwnu nhne ka, ghọhia, ele zị nụ ẹli Judiya n'ige wam gbazne n'olu rugwu. ¹⁵Nye ke zị n'olu ọro, o híednakọ, mọbu bna nụ rime ọro zne kwahala nhne zị nụ rime ọro a. ¹⁶Nye zị masị n'ẹkwu, ọ lánna aznụ zne chiri iwo a. ¹⁷Awhnụwhnu jaazinu ele rinya zị rime nụ ele neechi nnwọ rema n'ige wam. ¹⁸Anụ kpe okpukpe ọ búkọ n'ige okirika. ¹⁹Kwnornu nụ ige wam agida mmekpẹhni jaazị ke zíkolele ke nga ọwa ke Chiokike kpuru panizoru dü kítna, owe, ọ jáazị kwno berere. ²⁰Ọ buru nụ Nyenwe aị méne ọbochi wam zị ichichi, ọ zá badnụ ọbula be jọoznohiali. Kọvu kwnornu nụ ele ọ hōhiaru, o mernu ọbochi wam ziri ichichi.

²¹“N'ige wam, ọ buru nụ badnụ ọbula jaakanụ anụ, ‘Le, Karaịsi zị hna,’ mọbu ‘Ọ zị pịari,’ anụ kwéko. ²²Karaịsi aghalaghala zị ọdo n'ọdo, nụ ele ọwh-nurninya aghalaghala zị ọdo n'ọdo jọowo iwhe, neegesi nhne elekema nụ nhne ndu-ẹhni zị ọdo n'ọdo, ma be duwhu ele Chiokike hōhiaru, ọ buru nụ o jeekwe omume. ²³Kọvu anya dü anụ ẹli, m bele m ọsno kakwnonu anụ kpakara nhne nga be yéemene eme.

Nnwọ ke Badnụ wawa

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴“N'ige wam, nga mmekpẹhni wam whemernu, ‘Ehnam jaagba ọchichiri, ẹnwa jéenye iwhe a, ²⁵mbọ ke oligwe jaadna, kpakara iknernema ke zị oligwe joohnio ohnio.’

²⁶“N'ige wam be jọowhnu Nnwọ ke Badnụ hne ọ naava n'okne iknernema nụ igwugwu. ²⁷O jeezihala ele enine izi a be hite nụ ruwhere ẹno k'owa chikota ele ke a Chiokike hōhiaru, hite n'otu ọsotoma ọwa dü n'ọsotoma berere.

Muhia nhne hite n'isisi be kwu figi

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸“Anụ muhia nhne hite n'isisi figi. Nga nkala a zilam piali piali, nooruhia masị ọkwukwo ikne, anụ mahia nụ nduru-mini zị ndundu. ²⁹Kpam masị, nga anụ jọowhnu kpakara nhne ka hne be beteru neeme, anụ mahia nụ n'ige wam zị ndundu, n'onu-mgbo. ³⁰Me kanụ anụ ezi ọka, ebiri ka jéewhe rja rja tem kpakara nhne ka mezu. ³¹Oligwe nụ ọwa jaagawhe, kọvu kpakara ikwu-ọnu m jáagawhe rja rja.

Ọ zá nye magwụ ọbochi wam

(Mat 24:36-44)

³²“Kọvu ọ zá nye magwụ ọbochi wam mọbu ọtnu-ige wam, ele enine izi zị n'oligwe máa masị, Nnwọ wam máa masị. Okwolem Nda m kpọi bụ nye magwụ. ³³Anyá dü anụ ẹli, anụ se nse, kpe okpukpe, kwnornu nụ anụ máa nga ige jaava. ³⁴Ọ nụ lele hne badnụ neezne nhne, nga ọ nọowhoga n'ọro a, o nyewhete ọro a n'aka ele ọhi a, ma be legidne a anya. O nyee kwno nye ọbula nhne ọ jọornu, nyee masị nye ke zị n'onu-mgbo iwu o se nse. ³⁵Kam kpayaru, anụ neese nse, kwnornu nụ anụ máa nga nyenwe ọro jaava, mọbu n'anyasnu, mọbu n'esilawuru abali, mọbu ige ọchichi kwnarnụ ẹkwna, mọbu n'ọsisi. ³⁶Anụ se nse, ọ zị ọ wa kpurugadnam, whnụ hne anụ neezni anyarna. ³⁷Nhne me naakanụ anụ bụ nhne me naakanụ kpakara badnụ, anụ se nse.”

Be gbarụ iznuznu o gbu Jizōsi

(Mat 25:1-5; Luk 22:1,2; Jōn 11:45-53)

14 Ọ gwnarnụ ọbochi lawuru ọ dū Iriri Ọgawhe nū Iriri Brēdi Whúge Ọwhu. Ele risi arịohna nū ele zni iwu ele Ju noopio apna be jōonwugwu Jizōsi n'aghigho, ma be gbu a. ²Be karụ, “Kọvu ọ jọbu n'Iriri ka, ọ zị a kpasu ọhna.”

Be teru Jizōsi mōno nū Bētani

(Mat 26:6-13; Jōn 12:1-8)

³Nga Jizōsi zị nū Bētani n'oro Sai-
moni nye rjaru nchnichna, ọ dazị neeri
wiri. Otu nyerinya bnanyarnụ, nye vu
mōno otute zị n'ite alabasita gburu ọnu
be ji ẹknarna nadi zị snam mee. Ọ
lịwama ite wam, wụsi mōno otute wam
nū risi Jizōsi. ⁴Agwna ele zị pijeru
ẹhni k'agịda naakaa, “Kini kpayarụ be
wuwhuru mōno otute ka etekne? ⁵Be zn-
ernu ere ya riwhu mkpuru iwai ẹto nyee
ele mboni.” Be naatamunu nwerinya
wam.

⁶Jizōsi kanụ be, “Anụ gharụ a! Ndaa
nhne anụ kwno neemekpa a ẹhni? Ọ
nruru ẹnu ọma n'ẹhni m. ⁷Ele mboni
nụ anụ zị ige ọbula, ige ọbula anụ pioru,
anụ nwernu rikne menu be nhne ọma,
kọvu nū anụ jéenwehija m ige ọbula. ⁸O
mernu nhne o nwernu rikne o mee. Ọ
beru ọsno te ẹhni m mōno, bıkwata m
n'olili m. ⁹Me kanụ anụ ezi ọka, hne
nū hne ọbula be kporu okwo izi ọma
ka nū kpakara ọwa, be jookwuhija nhne
nwerinya ka mernu, ma ọ buru nhne be
jeeji neechenwanya a.”

Judasị kweruru o re Jizōsi

(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰Judasị Isikarioti, otu nū rime nri
nū badnụ lawuru ele sno apna a, znek-
wnusiri ele risi arịohna, ma o gweru
Jizōsi nyee n'aka be. ¹¹Nga be nurnu a,

be nwudnarnu, be kwe o nyee a iwai. O
bete o pio oghere o jeegweru Jizōsi nyee
be.

Jizōsi nū ele sno apna a riri Iriri Ọgawhe

(Mat 26:17-25; Luk
22:7-14,21-23; Jōn 13:21-30)

¹²N'ọbochi mbom ke Iriri Brēdi
Whúge Ọwhu, nga be naakwa arịohna
atnurnu Ọgawhe, ele sno apna a
sịkwa Jizōsi, “Ndaa hne i pioru ma a
mekwatanụ i ma i ri Iriri Ọgawhe?”

¹³O zihala badnụ lawuru nū rime ele
sno apna a, ọ kanụ be, “Anụ zne nū rime
Jeruselem, otu nyerukna vugwu idudu
mini jaavakwnusi anụ, anụ sno a. ¹⁴Anụ
snornu a zne n'oro ọbula ọ bnaznenu,
anụ kanụ nyenwe ọro wam, ‘Nye-zni-
nhne karụ, Ndaa hne ọro ele izne m zị,
hne me nū ele sno apna m jeeri Iriri
Ọgawhe?’ ¹⁵O jeegesi anụ otu ọnu-oro
zị rude n'oro olu be mekwatarụ, bıkwata
masị. Anụ mekwatanụ aị pijer.”

¹⁶Ele sno apna a whoga, bna nū
Jeruselem whnukpa kpakara nhne lele
kpa Jizōsi karụ. Be mekwata Iriri
Ọgawhe.

¹⁷N'ogbednachi, Jizōsi nū nri nū
badnụ lawuru ele sno apna a snornu
va. ¹⁸Nga be daziri ẹli neeri wiri, Jizōsi
kaa, “N'ezi me kanụ anụ, otu badnụ
n'esilawuru anụ, bụ nye me nū a neeriko
wiri, jeere m.”

¹⁹Ọ panizo noogbu be igbugbu n'ovu,
be nēsikwa a n'otu n'otu, “Ọ bụ mawa
sa?”

²⁰Ọ kanụ be, “Ọ bụ otu nyenum nū
rime anụ nri nū badnụ lawuru, nye me
nū a noosnukota wiri n'otu agbugba wiri.
²¹Nnwọ ke Badnụ jaala lele kpa be gbarụ
a n'okwukwo nsọ gbasiri a, kọvu nū awh-
nūwhnu jaazinu nyerukna wam be jeehi
n'aka a re Nnwọ ke Badnụ. Ọ buru ọma
ọ buru be muna nyerukna wam.”

Wiri Anyasnu Nyenwe aị

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kọr 11:23-25)

²² Nga be zị neeri wiri, Jizọsi gweru bredi, tūnu Chiokike mmamma, nyawama a, nyee ele sno apna a, kaa, “Anụ gweru, ka bụ aṅ-ehni m.”

²³ O gweru okiko, tū mmamma o nyee be, kpakara nworu nū rime a. ²⁴ O kanụ be, “Ka bụ ọvna m ke ọgba-njọ-ehni be nọowusi kwnornu agịda badnụ. ²⁵ N'ezị me kanụ anụ, m jọonwoma m manya hi n'isisi vāni whūya rīa rīa tem dū n'ọbochi me jōonwo a ke ikne n'eli-eze Nda m.”

²⁶ Nga be gwnụkparu eri, be whọga zne nū Rugwu Olivu.

Jizọsi karụ nū Pita jọgonahoru a

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jọn 13:36-38)

²⁷ Jizọsi kanụ be, “Kpakara anụ jaagbakwo ẹso, kwnornu nū be gbarū a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘M joogbu nye nọoznu atnurnu, atnurnu a jaagbakeme.’

²⁸ Kọvu nga me hiri n'ẹnwu lizọ, m jeebe anụ ọsno zne Galili.”

²⁹ Pita kanụ a, “O bụrubedi nū kpakara badnụ gbakwo ẹso, kọvu m jáagba ẹso.”

³⁰ Jizọsi kanụ a, “N'ezị me naakanụ i, n'abalị ka, nga okne ọchichi náakwnana ẹkwna mgba lawuru, i jọgonahoru m mgba ẹto.”

³¹ Kọvu o kwusiri rikne k'agịda kaa, “O buri nū ọ zị mkpa nū m joosno i nwū, m jọgonahoru i rīa rīa.” Kpakara be kakwnornu kpm.

Jizọsi kperu okpukpe nū Gẹsemani

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Be vadu nū hne be kwu Gẹsemani, Jizọsi kanụ ele sno apna a, “Anụ daziri hna, me kpe okpukpe.” ³³ O kwuru Pita nū Jemisi nū Jōni, ọ panizọ o gbu a ig-

bugbu nū o wute a nū mkpoma. ³⁴ O kanụ be, “O noogbu m mkpoma m igbugbu k'agịda dū ẹnwu, anụ dazigidne hna, se nse.”

³⁵ O znetu nū ruwhnu, dna kpu ruwhnu n'eli kpe okpukpe, ma ige awh-nūwhnu ka gawheru a, ọ buri nū o jeekwe omume. ³⁶ O kaa, “Papa, Nda m, i meli nhne dum, gwemenu m okiko awh-nūwhnu ka, kọvu ọ buri nhne me pioru, kọvu nhne i pioru.”

³⁷ O va whnū hne be neezni anyarna, ọ kanụ Pita, “Sajimoni, i neezni anyarna? I nwée rikne se nse otu ọtnu-ige? ³⁸ Anụ se nse, kpe okpukpe, ọ zị anụ dnabna nū rime ọrnurna. Enine ke badnū zị bẹkwu, kọvu nū aṅ-ehni zila rikne.”

³⁹ O zne kwno berere kpe okpukpe, nookwu otu ọka wam. ⁴⁰ O yahna berere whnū ele sno apna a hne be neezni anyarna kwnornu nū anya be zị rinya, be máa nhne be jaasa a.

⁴¹ O va ke mgba ẹto, ọ kanụ be, “Anụ zị kọriri neezni anyarna, noozukwa inwe? O kwana kpm, ọ dulam, be neegweru Nnwọ ke Badnū resi n'aka ele mmehie. ⁴² Anụ lizọ, ma a zne. Le nye neegweru m nyee zị ndundu.”

Be nwudneru Jizọsi

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jọn 18:3-12)

⁴³ Ngangam Jizọsi kpugwu ọka wam n'ọnu, Judasi, otu nū rime nri nū badnū lawuru wam ele sno apna a varū, ya nū agịda badnū ele ji ama-ogwnu nū okpuri hite nū hne ele risi arịohna nū ele zni iwu ele Ju nū ele okno badnū zị va. ⁴⁴ Nye reru a nyenem be nhne elekema, kaa, “Nye ọbula ke me joosnutu ọnu nye wam bụ ya, anụ nwugwu a, duru a zne.”

⁴⁵ Ngangam Judasi varū, o znekwnusi Jizọsi, sukwu a, “Nye-zni-nhne.” O snutu a ọnu. ⁴⁶ Be tūkwasi Jizọsi aka, nwugwusi a rikne. ⁴⁷ Otu n'ele gwuzogwu

ndundu mniohiaru ama-ogwnu a, gbu nye izi nye risi ariohna, bihala a nsni.

⁴⁸ Jizosi kanu be, “Anu kpagwu ama-ogwnu nu okpiri whuya o nwugwu m lele m bu m nye neemegidne iwu eli?”

⁴⁹ Kpakara obochi me nu anu zi n'Oro Nso Chiokike hne me neezni anu nhne, anu nwuge m, kovu kpakara nhne ka mernu ma nhne be gbaru n'okwukwo nso mezu.”

⁵⁰ Kpakara ele sno apna Jizosi ghasaru a gbawhu.

⁵¹ Otu wikoro snogwu Jizosi, nye ji iwo abochna kpusni ehni a. Be nwugwu a, ⁵² o sigbasi iwo abochna a, gbaru eto gbawhu.

Jizosi gwuzo nu ruwhnu ele eze-ikpe

(Mat 26:26,57-68; Luk 22:54,55,63-71; Jon 18:13,14,19-24)

⁵³ Be duru Jizosi znekwnusi nye risi ariohna, kpakara ele risi ariohna nu ele okno badnu nu ele zni iwu ele Ju gbakoru. ⁵⁴ Pita snornu a nu hne zi ikere, bna nu rime ederezi nye risi ariohna, o daziri n'esilawuru ele nse, naanya bekwnu. ⁵⁵ Ele risi ariohna nu kpakara ele eze-ikpe pioru nhne be ji gbagidne Jizosi akebne ma be gbu a, be pihiala. ⁵⁶ Agida ele badnu gbaru akebne aghalaghala gbagidne a, kovu nu akebne be buo otu.

⁵⁷ Agwna be lizo, gba akebne aghalaghala gbagidne a, naakaa, ⁵⁸ “A nurnu hne o karu, ‘M jaakwnadna Oro Nso Chiokike ka be jiri aka wu, n'obochi eto m joowu Oro Nso berere ke be jile aka wu.” ⁵⁹ Kovu nu akebne be dnakotala.

⁶⁰ Nye risi ariohna lizoru n'esilawuru be sikwa Jizosi, kaa, “O za nhne i naasa? Kini bu akebne ka ele badnu ka naagbagidne i?”

⁶¹ Kovu Jizosi kpusnirnu onu, o za nhne o saru. Nye risi ariohna sikwa kwno a, “O bu jiwa bu Karaishi, Nnwọ Chiokike be goziri gozi?”

⁶² Jizosi kaa, “O bu mawa, anu joowhnu masi Nnwọ ke Badnu hne o dazi n'akarikwnunga Chiokike ke bu Dikne, naava masi n'erumeru oligwe.”

⁶³ Nye risi ariohna dowama iwo a, kaa, “Ndaa nhne a kwno noopio ele akebne berere?” ⁶⁴ Anu nurnu okwulu wam o kwuru kwugidne Chiokike, kini bu echiche anu?”

Kpakara be marnu a ikpe enwu, kaa, “O kwesiri o nwu enwu.”

⁶⁵ Agwna be panizo o gbusi a onumini, nu o knesni a ruwhnu, noogbo a aka, naakanu a, “Whnunu ai owhnurninya.” Ele nse donawhuru be Jizosi, noogbo aka.

Pita gonahoru Jizosi

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Luk 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Nga Pita zi nu ederezi, otu nnwo oknornokno ele neeznenu nye risi ariohna izi varu. ⁶⁷ Nga o whnurnu Pita naanya bekwnu, o le a anya, kaa, “Ji niwhuru i nu Jizosi nye Nazareti zi.”

⁶⁸ Kovu o goru kaa, “M maam, m ghohiala m nhne i naakaa.” O whoga zne n'onu-mgbo, okne ochichi kwna ekwna.

⁶⁹ Woknornokno wam whnu a, o naakanu kwno ele gwuzo ndundu, “Nwerukna ka bu otu nu rime be.” ⁷⁰ Pita go kwno berere.

Nga ige mati whemernu ele gwuzo ndundu kanu Pita berere, “N'ezi, i bu otu nu rime be, kwnornu nu i bu nye Galili.”

⁷¹ O panizo noogo ngugo, noodu risi, naakaa, “M maam nyerukna ka anu nookwu oka a.”

⁷² Ngangam, okne ochichi kwnarnu ekwna ke mgba lawuru. Pita chenwanya ikwu-onu wam Jizosi kwunnu a, “Nga okne ochichi yaakwnana ekwna mgba lawuru, i joogonahoru m mgba eto.” Nga o chenwanyarnu a, o kwna ekwna.

Jizōsi gwuzo nū ruwhnu Pailetı

(Mat 27:1,2,11-14; Luk 23:1-5; Jōn 18:28-38)

15 N'ōnu ősisi, ele risi ariōhna nū ele okno badnū nū ele zni iwu ele Ju nū kpakara ele eze-ikpe gbarū iznuznu, be kne Jizōsi eriri, duru a zne, gweru a nyewhete n'aka Pailetı. ² Pailetı sika a, "İ bụ eze ele Ju?"

Jizōsi sarū a, "Owe! Jı n'iwihuru i karū kpatam."

³ Ele risi ariōhna noobno a agıda nhne.

⁴ Pailetı sika kwno a berere, "Ọ zā nhne i naasa? Le agıda nhne be noobno i."

⁵ Kōvu Jizōsi sála nhne ọbula. Ka duru Pailetı ẹhni.

Be marnū Jizōsi ikpe ẹnwu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jōn 18:39—19:16)

⁶ N'İriri Ọgawhe ọbula Pailetı nẹsigbasinu be otu nye ikelu, nye be rioru a. ⁷ Otu nye zı n'ikelu be nookwu Barabasi nye zı n'ikelu ya nū ele lizōru lusi ele risi ọchichi ọgwnu. O gburu badnū n'ọgwnu wam. ⁸ Agıda ele badnū wam panizo nōorio Pailetı ma o menu be lele kpa o ji neemenu be. ⁹ Pailetı sika waru be, "Anū piuru me sigbasinu anū eze ele Ju?" ¹⁰ Ọ mahiari nū ele risi ariōhna kwuyannū a Jizōsi kwnornu ọwho-anya.

¹¹ Kōvu ele risi ariōhna sigidnenu igbudu ele badnū wam be kaa ọ sigbasinu be Barabasi, ọ bụo Jizōsi. ¹² Pailetı sika waru berere, "Ọ bụ kini nhne anū piuru me mee nye wam anū nookwu eze ele Ju?"

¹³ Be siwama okokoba berere, "Kpogidne a n'ogba."

¹⁴ Pailetı sika be, "Kini mernu? Kini bụ nhne ojo ke o mernu?"

Be siwama okokoba ke kakwo, "Kpogidne a n'ogba."

¹⁵ Kpa Pailetı piuru o mee nhne jaaması agıda ele badnū wam, ọ sigbasinu be Barabasi. Nga ọ pniakworu Jizōsi nhne, o gweru a nyewhete be ma be kpogidne a n'ogba.

Ele ọgwnu kpariri Jizōsi

(Mat 27:27-31; Jōn 19:2,3)

¹⁶ Ele ọgwnu duru Jizōsi bna n'obna nye ọchichi. Be sukwukota kpakara odobiri ele ọgwnu. ¹⁷ Be wosi a iwo naachna odno odno, be kpa okpu igwnu, kpusi a nū risi. ¹⁸ Be panizo neebekwu a, naakaa, "A bekwulem ji, Eze ele Ju." ¹⁹ Be gweru isisi nẹli a nū risi, nōogbu a ọnu-mini, gbu mpnerne ọchi n'ẹli, kponu a risi ẹli. ²⁰ Nga be mekworu a nhne rumu, be tuma a iwo odno odno wam, wosi a kpakara iwo a. Be duru a zne ma be kpogidne a n'ogba.

Be kpogidnenu Jizōsi n'ogba

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jōn 19:17-27)

²¹ Be sigidne otu nye neewhe ewhe, kanū a, o vuru ọgba a. Nye ka bụ Saımoni nye Sirini, nda Alekizanda nū Rufosi, hne o hi n'aznū mba naabnanya Jeruselem. ²² Be duru Jizōsi zne nū hne be kwu Golugota, ke bụ "Hne Okpokoro Risi." ²³ Be nyega a manya be gwarū maa, kōvu nū ọ nwona a. ²⁴ Be kpogidne a n'ogba, ele ọgwnu ke iwo a n'esilawuru be nga be vukworu ọgbanuchi ke gesiri ke nye ọbula jeegwe. ²⁵ Ọ bụ nū ọtnu-ige tolu^{††} n'osisi nga be kpogidnenu a n'ogba. ²⁶ Be gbaharu nhne be bnornu a, "Eze ele Ju." ²⁷ Be kpogidnenu ya nū ele rukna lawuru nooznu buznu n'olu ọgba, otu badnū n'akarikwnunga a, nye ke berere n'akarita a. [²⁸ Nhne be gbarū n'okwukwo nsọ mezuru ke karū, "Be gwnukotaru ya n'ele aruru-ẹli."]

^{††}15:25 ọtnu-ige tolu: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa ke ẹto

²⁹ Ele naagawhe naakaja a, neewh-nuwhe risi be, naakaa, “Ngwanu! Jî nye jaakwnadna Oro Nso Chiokike, wu kwno a n’obochi ęto. ³⁰ Znohia ęhni i, hi n’olu ogba hiedna.”

³¹ O bu masî kpa ele risi ariohna nu ele znî iwu ele Ju naakparî a n’esilawuru be, naakaa, “O znohiaru ele berere, o nwęe rikne znohia ęhni a. ³² Karaşî eze Izireli, hi n’olu ogba hiedna kîtna, ma a whnu, kweru masî.”

Ele be kpoğidnenu be nu Jizosi n’olu ogba zî masî naakparî a.

Enwu Jizosi

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Hite n’esilawuru iwhehnie,^{‡‡} oçhichiri gbasnirni kpakara ęli wam du n’otnu-ige ke ęto.^{¶¶} ³⁴ N’otnu-ige ke ęto, Jizosi jiri okne nkoli siwama, “Eloi, Eloi lama sabatani,” ke bu, “Chiokike m, Chiokike m, kîni mernu i ghasaru m?”

³⁵ Agwna ele gwuzogwu ndundu, nga be nurnu a, be naakaa, “Bno nsni, o noosukwu Ełaija.” ³⁶ Otu nyenum gbaru ęso, gweru manya gbaru oka rusi sponji ke zî n’isisi nu rime a, nyee Jizosi ma o nwọ, kaa, “Gharu a, a lesi ma Ełaija jaava o gwedna a n’ogba.”

³⁷ Jizosi gweru okne nkoli si okokoba, nwebime inwe.

³⁸ Ikpe obnosni ke Oro Nso Chiokike gbawaru ębo hite n’olu du ęli. ³⁹ Nga nye risi ogwnu neęchi otu riwhu ele ogwnu gwuzo ndundu kela ruwhnu hne o zî, whnurnu kpa o jiri kna inwe, o kaa, “Nezi, nyerukna ka burî Nnwọ Chiokike.”

⁴⁰ Ele rinya zî ikere neelekiri nhne neeme, agwna be bu Meri Magidalini, nu Meri nne Jemisi ke matî nu Josis, nu Salomi. ⁴¹ Ele ka snornu Jizosi nga o zî nu

Galili, ele neeznenu a izi. Nu agida ele rinya berere ele snornu a va Jeruselem.

Be liri Jizosi

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁴² Nga o duru ogbednachi, hne o bu obochi ojknernu, ke bu obochi begwu Obochi Ozukwa Inwe osno, ⁴³ Josefu nye Arimatiya varu, nye bu otu nu ele ikpe, bu masî nye be nosobisinu, nye neese ęli-eze Chiokike, nwerukna ka ji anya rikne znekwnusi Paleti rio a iznu Jizosi. ⁴⁴ O gbagwojiri Paleti anya nu Jizosi nwunam. O sukwu nye risi ogwnu wam sikwa a ma o nwuna. ⁴⁵ Nga o mahiaru n’onu nye risi ogwnu wam nu Jizosi nwunam, o kweru be vute Josefu iznu a. ⁴⁶ Josefu zuya ikpe marnu mma, nga o vudnarnu iznu a, o whu a n’ikpe marnu mma wam, vubna a nu rime ilili ke be gwuharu nu rime rugwu. O gweru otu rugwu kpusni onu ilili wam. ⁴⁷ Meri Magidalini, nu Meri nne Josis whnurnu hne o liri a.

Jizosi lizoru n’enu

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

16 Nga Obochi Ozukwa Inwe wheru, Meri Magidalini nu Meri nne Jemisi, nu Salomi, zuyaru monono neesni ęknarna oma zî odo n’odo ma be zne te iznu Jizosi monono. ² N’onu osisi n’obochi mbom n’ikwezu, be znenu n’ilili a nga ęhnam waru. ³ Be nookwurita n’ęhni be, “Nyele jookpumeni a rugwu wam n’onu ilili?” ⁴ Nga be lelizoru anya be whnurnu nu be vumenem rugwu wam. O zî rinya k’agida. ⁵ Be bna rime ilili whnu wikoro dazigwu n’akarikwnunga, o wogwu awura abochna, ogwnu turu be.

^{‡‡}15:33 n’esilawuru iwhehnie: okwukwo ke mbom kwuru ige awa isunu

^{¶¶}15:33 otu-ige ke ęto: okwukwo ke mbom kwuru ige awa tolu

⁶Ọ kanụ be, “Ogwu tũko anụ. Anụ noopio Jizọsi nye Nazareti, nye be kpogidneru n'ogba. O lizolam, ọ zıla hna. Le hne be bítaru a. ⁷Kovu anụ la, kanụ ele sno apna a nụ Pita, ‘O belem anụ ọsno neezne Galili, anụ jowwhu a pji, lele kpa ọ kannu anụ.”

⁸Be whoga, hi n'ilili wam gbahala, eñi naama be ririri nụ ogbagwoji anya jigwu be, ọ zá nye be kannu nhne obula, kwnornu nụ ogwu nootu be.

Jizọsi mernu Meri Magidalini whnụ a anya

(Mat 28:9,10; Jọn 20:11-18)

⁹Nga Jizọsi hiri n'enwu lizo n'onu ọsisi n'obochi mbom n'ikwezu, o beru ọsno gesi eñi a Meri Magidalini, nye ọ chihalaru renwu ojo esau nụ rime a. ¹⁰O zne kanụ ele nụ Jizọsi dazigwu nụ mbom hne be zị naagba mkpe, naakwna ekwna. ¹¹Nga be nurnu nụ Jizọsi zị budnu, nụ ya n'iwuhuru a whnurnu a, be kwéle. ¹²Nga ka wheru, Jizọsi mernu badnu lawuru whnụ a n'ozizi berere nga be neezne aznụ mba. ¹³Be lahna zne kanụ ele gwnarnu, be kwéle nhne be kwuru masi. ¹⁴Omekwo, Jizọsi whuya

iwuhne hne nri nụ otu badnu wam ele sno apna a zị neeri wiri. Ọ bnanu be mbna kwnornu n'ókwe ekwe be nụ mkpoma osi rikne be, ke mernu be kwéle ikwu-onu ele whnurnu a nga o hiri n'enwu lizo. ¹⁵Ọ kanụ be, “Anụ zne nụ kpakara ọwa kpõnu kpakara badnu okwo izi oma. ¹⁶Nye kwerruru, be wu a mini, bu nye be jooznohia a, nye ke kwéle, be jaama a ikpe. ¹⁷Nhne elekema ele ka joosno ele kweru, be jaachihala renwu ojo nụ rewhna m, be jookwu oka nụ riro ikne zị ọdo n'odo. ¹⁸Be jaachi agwo n'aka, ọ buru nụ be nwọ nhne obula ke jaakpaya enwu, ọ zá nhne o jeeme be, be jootukwasi ele nriria aka, mee eñi buru be oma.”

Jizọsi larụ n'oligwe

(Luk 24:50-53; Eru 1:9-11)

¹⁹Nga Nyenwe aị Jizọsi kwukwonnu be oka, be gwelizo a la n'oligwe, ọ daziri eli n'akarikwnunga Chiokike. ²⁰Ele sno apna a whogaru nookpo okwo izi oma hne obula, Nyenwe aị noosno be, noornu ernu, neegesi nụ ikwu-onu Chiokike bu ezi oka, hite n'ernu ndu-eñi zị ọdo n'odo ke be noornu.]

Izi oma lele kpa

Lukwu

gbarụ a n'okwukwo

Nhne gbasiri okwukwo ka

Izi oma lele kpa Lukwu gbarụ a n'okwukwo neegesi Jizosi lele Nye Oznohia Izireli n' Nye Oznohia ke kpakara ele badnu zi n'owa. Lukwu gbarụ n' Enine Nyenwe a' sukuru Jizosi ma o zni "ele mboni izi oma." Lukwu nye dibia snornu ele sno apna Jizosi n'izi oma be znirni, ma Pölu nye izi Jizosi. O sikwahiaru nhne n'önu ele whnurnu Jizosi nga o zi n'owa. Ka mernu o nwernu önu rikne o gbanu Tiofilosi okwukwo. Lukwu kwuru nhne gbasiri budnu Jizosi, hite n'omumu a, ige o bu wikoro, ernu a, enwu a, olizo n'enwu tem du nga Jizosi laru oligwe.

Nhne zi n'okwukwo ka

Omumu Jizosi nu wikoro a (1:1—2:52)

Qwuwu mini Jizosi nu ornuna a (3:1—4:13)

Enu Jizosi nu rime Galili (4:14—9:50)

Enu Jizosi nu apna nga o neezne Jeruselem (9:51—19:27)

Enu Jizosi nu rime Jeruselem (19:28—20:47)

Oka Jizosi kwuru gbasiri nhne ke jeeme nu ruwhnu (21:1-38)

Enwu Jizosi nu olizo n'enwu a (22:1—24:53)

Nye gbarụ okwukwo ka: Lukwu nye dibia

Risi nhne o kwno gba a: O gesi ot-nutnu zuru ozu gbasiri budnu nu ernu Jizosi Kara'isi, obirizi a n'ehni ele be neemegbu, nu oznohia ke ele buo ele Ju.

1 Tiofilosi, agida ele badnu yisiri aka be n'ogba okwukwo gbasiri nhne be mernu n'esilawuru ai, ²lele kpa be ny-

ernu ai n'aka a bita. Ele nyernu ai bu ele hiri n'opanizo gweru anya be whnu be, buru ele izi ikwu-onu Chiokike. ³O buru oma hne me snornu kpakara nhne nkari hite nu mbom, me gbanu i okwukwo nu ekere nu ekere, Tiofilosi zi igwugwu, ⁴mee ma i mahia nu kpakara nhne be jiri ikwu-onu önu zni i bu nhne kwesiri okwnata mkpoma.

Omumu Joni Nye Wu Mini

⁵N'ige Erodu bu eze Judiya, otu nye okwa ariohna zi, be kwu Zakaraya, ke hi n'oro Abija, nnwerne a bu Elizabeti nye hi n'ebnurnu Eröni. ⁶Be lawuru bu ele oma nu ruwhnu Chiokike, be naabita kpakara nhne Nyenwe ai nyernu n'iwu, be nwée öru. ⁷Kövu nu be nwée nnwo, kwnornu nu Elizabeti bu nyerinya rekpa nnwo a mesnirni emesni. Be lawuru menem okno badnu.

⁸Otu obochi, ige ele otu Zakaraya noornu ernu, Zakaraya zi noornu ernu nye ariohna nu ruwhnu Chiokike, ⁹lele kpa ernu ariohna jiri zi, o dnabnarnu nu o bu ya jookporne isensi n'Oro Nso Nyenwe ai. ¹⁰Kpakara ele Ju neekpe okpukpe n'ederezi ige o nookporne isensi.

¹¹Enine izi Nyenwe ai mernu Zakaraya whnu a anya hne o gwuzo n'akarikwnunga ojo ariohna hne be nookporne isensi. ¹²Nga Zakaraya whnurnu a, mkpoma laru a mini, ogwnu tumako a. ¹³Enine izi wam kanu a, "Ogwnu tuko i, Zakaraya, Chiokike nuna m okpukpe i. Elizabeti nnwerne i joomunu i nnwo rukna, i jookwu rehwna a Joni. ¹⁴I jonwudna, mkpoma joso masi i n'önu, agida ele badnu jeenwe snarnima kwnornu omumu a. ¹⁵O jobu nye kwu n'anya Nyenwe ai. O jonwo manya mobu nhne obula ke bna n'anya rja rja. Enine Nso Chiokike jeejhia nu rime a, hite nu rime ruwho nne a. ¹⁶O jeeme agida ele Izireli hehnakwnusi Nyenwe

aị Chiokike be. ¹⁷O jeezne nụ ruwhnu Nyenwe aị n'enine nụ rikne Ẹlajia. O jeeme ele nda tũhnasna mkpoma hne rumu be zị, ma ele zá noobno nsnị bna n'apna akoniche ele oma, o jiknenu Nyenwe aị ele kwesiri a.”

¹⁸Zakaraya sịkwa enine izi wam, “Ndaa nhne me jeeji mahia ka? Le, me nụ nnwerne m menem okno badnụ k'agida.”

¹⁹Enine izi wam saru a, “Mawa bu Gebureli, nye noogwuzo nụ ruwhnu Chiokike. Chiokike ziyaru m me kanu i oka ka nụ o zni i izi oma ka. ²⁰Le, i jaadna mgbu, i jeenwe rikne kwu oka tem du obochi kpakara nhne ka jeeme, kwnornu nụ i kwéle ikwu-onu m ke jeemezu n'ige a.”

²¹Ele badnụ wam zị neese Zakaraya n'ederezi, be naari nhne kpararu o gburu okwnu n'Oro Nso Chiokike. ²²Nga o whuyaru, o nwée rikne o kwunu be oka. Be mahia nụ o whnurnu owhnurninya n'Oro Nso Chiokike, o neewheni be aka, kovu o nwée rikne kwunu be oka.

²³Nga ige eru a zuru n'Oro Nso Chiokike, Zakaraya lahna oro a. ²⁴Nga nhne ka mekworu, Elizabeti nnwerne a turu rime, o tugwa ehi a enwa isne nụ rime oro. ²⁵O kaa, “Ka bu nhne Nyenwe aị mennu m, o gesilem ruwhnu oma a, ma o kwnosnama iwhnerne m n'esilawuru ele badnụ.”

Be kwuru oka gbasiri omumu Jizosi

²⁶N'enwa isunu a,^{§§} Chiokike zizneru enine izi Gebureli zne n'eli Nazareti ke zị nụ Galili, ²⁷znekwnusi otu nnwo oknornokno máa nyerukna be kwu Meri, nye Josefu ke hi n'ebnurnu Devidi kweru o lu. ²⁸Enine izi wam zne hne o zị, kaa, “M bekwulem o, ji nye Nyenwe aị dagwunu, i bu nye owa oma.”

²⁹Mkpoma laru Meri mini nga o nurnu ikwu-onu a, o naagbadi nụ mkpoma a oka ibekwu ke nụ kpa. ³⁰Kovu enine izi wam kanu a, “Meri, ogwnu tuko i, Chiokike menu i oru k'agida. ³¹I jootu rime, muhia nnwo rukna, i jookwu a Jizosi. ³²O joubu nye kwu, be jookwu a Nnwọ Nye Kakwo Nhne Dum Olu. Nyenwe aị Chiokike jeenye a nagnada eze nda a, Devidi. ³³O jaachi oro Jekopu tim tom, eli-eze a jookwo okwo.”

³⁴Meri saru enine izi wam, “Ndaa kpa be jeeme nhne ka, hne me máa nyerukna?”

³⁵Enine izi wam saru a, “Enine Nso jaadnakwasị i, iknernema ke Nye Kakwo Nhne Dum Olu jookpusni i. Be jookwu nnwo wam zị nso ke i joomu Nnwọ Chiokike. ³⁶Le, Elizabeti nwene i rinya zị rime omumu n'okno badnụ a, o bu nye be nookwu nnwerne nwée nnwo, ka bu enwa isunu a. ³⁷O zá nhne nyirni Chiokike.”

³⁸Meri saru, “Le, m bu m nnwo izi ke Nyenwe aị, o menu m lele kpa i kwuru.” Enine izi wam gharu a la.

Meri znenu o lekasi Elizabeti

³⁹Ige wam, Meri jiknenu wara wara zne n'otu eli rugwu ke zị nụ Judiya. ⁴⁰O bna n'oro Zakaraya bekwusi Elizabeti. ⁴¹Nga Elizabeti nurnu ibekwu Meri, nnwo zị a nụ ruwho wulizoru olu. Enine Nso jipiyaru Elizabeti. ⁴²O gweru okne nkoli kwu oka kaa, “I bu nye owa oma n'esilawuru ele rinya, nnwo ke i joomu bu masi nye owa oma. ⁴³M bu m nye ruwhnu oma nū nne ke Nyenwe m jaava lekasi m. ⁴⁴Kwnornu nū kpa me nurnu ibekwu i, nnwo zị m nū ruwho wulizoru olu nū snarnima. ⁴⁵I bu nye owa oma kwnornu nū i kweru nhne Nyenwe aị kwuru nū o jeemezu a.”

§§1:26 Ka bu kpa Elizabeti turu rime.

Meri gwnurru eri ojija

⁴⁶ Meri kaa,

“Mkpoma m ja Nyenwe aị,

⁴⁷ ovu m nnonwudna onwudna kwnornu
nụ Chiokike Nye Oznohia m,

⁴⁸ kwnornu nụ o chenwanyarnu
nnwọ izi a ovu hieru ẹli.

Hite nụ kịtna kpakara ele ebiri jookwu
m nye owa oma,

⁴⁹ kwnornu nụ Chiokike Nye bụ Dikne
mennu m nhne hna ezi,

rewhna a zị nsọ.

⁵⁰ Chiokike nọdonu ele nọtutu ogwnu a
obirizi,

hite n'otu ebiri dọ ebiri berere.

⁵¹ O ji aka dikne a mee nhne hna ezi,

ọ chisaru kpakara ele oknomokno nụ
kpakara mmuma be.

⁵² O gwednarnu ele eze nụ ngadna eze
be,

o gwelizoru ele ovu hieru ẹli.

⁵³ O nyejilem ele wiri nọogwnu ruwho,
koyu ọ gbataru ele eze aka.

⁵⁴ O yinu nye izi a Izireli aka,

ọ chenwanyarnu ọ donu a obirizi,

⁵⁵ ke o kweru Ebereham nụ ẹbnurnu a
mkwna tim tom,

lele kpa ọ kanu ele nda aị.”

⁵⁶ Meri daziri n'oro Elizabethi enwa eto,
lahna oro a.

Omumu Joni Nye Wu Mini

⁵⁷ Ige omumu nnwọ Elizabethi duru, ọ
muhia nnwọ rukna. ⁵⁸ Ele agbatibi* a
nụ rumu nwene a nurnu nụ Nyenwe
aị donnu a obirizi k'agida, be snornu a
nwudna.

⁵⁹ O dọ n'obochi esato, be varu ọ kpa
nnwọ wam nka. Be noopio ọ jita a
rewhna Zakaraya ma ọ buru ogbo nda
a, ⁶⁰ koyu nne a karu, “Oza, rewhna a bu
Joni.”

⁶¹ Be kanu a, “O za nye naaza rewhna
ka n'esilawuru ele ke i.”

⁶² Be whenu nda a aka, jikwa a rewhna
be jookwu nnwọ wam. ⁶³ O kaa be nyee
a nhne ogba okwukwo, ọ gbagwojuru be
anya nga ọ gbasiri, “Rewhna a bu Joni.”

⁶⁴ Ngangam, onu a kpumernu, riro a
toma, o bete nookwu oka, naaznari

Chiokike. ⁶⁵ Ogwnu turu kpakara ele ag-
batibi be, be wheke otutnu ka kpakara

eli rugwu Judiya. ⁶⁶ Nye obula ke nurnu
a zị nechenwu, be neesikwa, “Okpa

badnu kini bu nhne nnwọ ka jobu?”

Kwnornu nụ be whnurnu nụ aka Nyenwe
aị zị n'ehni a.

Zakaraya gwnurru eri ojija

⁶⁷ Enine Nso jipiyaru Zakaraya nda
Joni, ọ whnu owhnurninya, kaa,

⁶⁸ “Ojija zinu Nyenwe aị, Chiokike ke
Izireli,

kwnornu nụ o lekasiri ma ọ gbahia ele
ke a.

⁶⁹ O gweyaru nye dikne jooznohia aị
hite n'oro nnwọ izi a Devidi,

⁷⁰ lele kpa o kwuru hite n'onu ele owh-
nurninya a zị nsọ agida ige wheru
ewhe.

⁷¹ O jooznohia aị hite n'aka kpakara ele
sno aị irno.

⁷² O donnu ele nda aị obirizi,

o chenwanyarnu ogba-njo-ehni nsọ a.

⁷³ O kwesiri Ebereham nda aị mkwna
rikne,

⁷⁴ ọ dohia aị n'aka ele irno aị,

ma a kpenu aị n'enwe ogwnu,

⁷⁵ ma a ziri nsọ nụ ele mee mma nụ
ruwhnu a kpakara budnu aị.

⁷⁶ Ji, nnwọ m mati, be jookwu i nye owh-
nurninya ke Nye Kakwo Nhne Dum
Olu,

kwnornu nụ i jeezne nụ ruwhnu Nyenwe
aị neemekwatanu a apna.

⁷⁷ I jeeme ele ke a mahia oznohia,

* 1:58 agbatibi: ele ya nụ a wuta ndundu

hite n'ogbarunu be mmehie be.

⁷⁸Hite n'obirizi n'ụ ovu ọma ke Chiokike aị,
o jeeme ẹnam n'oomukwasi aị hite n'oligwe,

⁷⁹iwhne j'oomukwasi ele zị n'ochichiri n'ụ ele zị n'oyinyo ke ẹnwu, noodumakọ ọchi aị n'apna udno."

⁸⁰Nnwọ wam nooso oso, gbasị rikne n'ụ enine, o wu n'ẹli-ikpa tem d'ụ nga be gesiri a ele Izireli.

Ọmumu Jizọsi

(Mat 1:18-25)

2 N'ige wam, eze Siza Ọgositosi yiri iwu be gbasị r'ẹwhna kpakara ele wu n'ẹli ele Rom n'ẹchi n'okwukwo. ²(Ka b'ụ ọgba r'ẹwhna n'okwukwo ke mbom nga Kwirinọsi b'ụ nye n'ẹchi Siriya.) ³Nye ọbula la n'ẹli a zne gba r'ẹwhna n'okwukwo.

⁴Josefu hiri n'ẹli Nazareti ke zị n'ụ Galili zne B'etilehem n'ụ Judiya, ẹli be m'urnu Devidi, kwnornu n'ụ o hi n'ẹbnurnu ọro Devidi. ⁵O znernu ma be gbasị r'ẹwhna ya n'ụ Meri n'okwukwo, b'ụ nwerinya o kweru n'ụ ọ j'oolu, nye zị rime ọmumu. ⁶Nga be zị n'ụ B'etilehem, ige Meri j'omumu nnwọ d'uru. ⁷Ọ m'uhia ọziri nnwọ rukna a, ọ wh'ụ a n'ikpe nute a n'ụ rime nhne be b'iganu an'ohia wiri, kwnornu n'ụ ọ z'á ọro z'inu be n'oro ele izne.

Ele n'oznu atnurnu n'ụ ele enine izi

⁸Ele n'oznu atnurnu zị n'ẹli wam n'ụ rime ọhia neese atnurnu be n'abalị. ⁹Enine izi Nyenwe aị mernu be whn'ụ a anya, igwugwu Nyenwe aị m'ukwasiri be, ogwnu t'uru be k'agida. ¹⁰K'ovu enine izi wam kan'ụ be, "Ogwnu t'uko an'ụ. An'ụ bno nsn'ị, m gweyan'ụ m an'ụ izi ọma ke snarn'ima ke jaazinu kpakara ele badn'ụ. ¹¹Tnawa, n'ẹli Devidi be m'urnu an'ụ Nye

Ọznohia, Kara'isi Nyenwe aị.[†] ¹²Ka b'ụ nhne an'ụ jeeji mah'ia a, an'ụ j'owhnu nnwọ ikne be wh'uru n'ikpe nute n'ụ rime nhne be b'iganu an'ohia wiri."

¹³Ngangam, agida ele enine izi wh'ụ-yaru snornu enine izi wam naaznarn'ị Chiokike, naakaa,

¹⁴"Oson'anya dum b'uru ke Chiokike n'ụ hne kakwo n'olu, udno z'iri n'owa n'esilaw'uru ele nhne be naamas'ị a."

¹⁵Nga ele enine izi wam lahnarn'ụ oligwe, ele n'oznu atnurnu wam kan'ụ ẹhni be, "An'ụ va ma a zne B'etilehem whn'ụ nhne mernu ke Nyenwe aị kann'ụ aị."

¹⁶Be gweru ẹso gweru izne zne whn'ụ Meri n'ụ Josefu, n'ụ nnwọ ikne wam be nuteru n'ụ rime nhne be b'iganu an'ohia wiri. ¹⁷Nga be whnurnu a, be tn'usa nhne enine izi kwuru gbas'iri nnwọ ikne ka. ¹⁸O duru kpakara ele nurnu nhne ele n'oznu atnurnu wam kwuru ẹhni. ¹⁹K'ovu Meri b'itaru kpakara nhne ka n'ụ mkpoma a, n'ẹchinwu a. ²⁰Ele n'oznu atnurnu wam lahnarn'ụ, n'ogwnu eri, naaja Chiokike kwnornu n'ụ nhne be nurnu, whn'ụ mas'ị lele kpa enine izi wam kan'ụ be.

Be j'iri Jizọsi r'ẹwhna

²¹N'obochi ẹsato, be va ọ kpa nnwọ wam nka, be j'ita r'ẹwhna a Jizọsi, b'ụ r'ẹwhna enine izi wam kwuru a s'ụ be t'uru rime a.

Be kwubnarnu Jizọsi

Ọro Nsọ Chiokike

²²Ige d'uru ma Josefu n'ụ Meri mee ma be z'iri r'ichna lele kpa Iwu Mozizi kwuru, be kwuru nnwọ wam zne Jeruselem, chete a n'ụ ruwhnu Nyenwe aị. ²³Lele kpa be gbar'ụ a n'iwu Nyenwe aị, "Be jaabitanu Nyenwe aị nnwọ rukna ọbula

[†]2:11 **Kara'isi:** Kara'isi b'ụ Nye Ọznohia wam Chiokike kweru mkwna o ziya.

be beru ọso mụ nsọ.”²⁴ Be kwa arịohna lele kpa iwu Nyenwe aị kwuru, “Nduru lawuru mọbu rumu weresi lawuru.”

²⁵Otu nwerukna zị nụ Jeruselem, nye rẹwhna a bụ Simiōni, nye mee mma, nye nọotu ogwnu Chiokike. O bụ nye neese ọznohia ke Izireli, Enine Nsọ zị n'ehni a.

²⁶Enine Nsọ kannu a nụ ọ jọonwu ẹnwu tem ọ whnụ Karaisi Nyenwe aị. ²⁷Enine Nsọ duru a zne n'Oro Nsọ Chiokike nga ele murnu Jizōsi varu o menu a lele kpa Iwu Mozizi kwuru. ²⁸Simiōni kwuru nnwọ wam n'aka a, znarni Chiokike, kaa, ²⁹“Nyenwe m, kweru ma nnwọ izi i la n'udno,

lele kpa i kweru m mkwna,

³⁰kwnornu nụ anya m whnūnam ọznohia i,

³¹ke i bīkwataru n'anya kpakara ele badnụ,

³²iwhne ke jookpume nhne gbasiri i nyee ele bụo ele Ju,

nụ igwugwu ke ele ke i Izireli.”

³³Nhne be kwuru gbasiri nnwọ ikne ka duru nda a nụ nne a ehni. ³⁴Simiōni gozi be, kanụ Meri, nne a, “Nnwọ ka jọoburu nhne jaakpahia ọdidna nụ olizọ agida badnụ n'Izireli, buri masi nhne elekema be jookwu ọka megidne.

³⁵O jookpume echiche agida ele badnụ. Kọvu nhne igbugbu jọduwa mkpoma i lele ama-ogwnu.”

³⁶Otu nwerinya ọwhnurninya zị, nye rẹwhna a bụ Ana, adna Fanūeli, ke hi n'ebnurnu Asa whuya. Nwerinya ka nụ nzi a wuru awha ẹsau kpọi, ³⁷kọvu ọ menem okno badnụ ke gbarụ nri awha ẹsato nụ ẹno, ọ bụ nnwerne nzi a nwurnu ọnwu. O zá nọowhoga n'Oro Nsọ Chiokike iwhnehnie nụ abali, ọ zị neekpe okpukpe, noovu ọnu. ³⁸O bnanyarnu n'ige wam, ọ tūnu Chiokike mmamma, kwu ọka gbasiri nnwọ ikne

wam, kanụ kpakara ele neese ogbahia ke Jeruselem.

Be kwuru Jizōsi lahna Nazareti

³⁹Nga Josefu nụ Meri mekworu kpakara nhne iwu Nyenwe aị kwuru, be lahna Galili zne eli ke be, Nazareti. ⁴⁰Watakiri wam nooso, gbasị rikne, akoniche jihiaru nū rime a, oru Chiokike zị masi a n'ehni.

Wikoro Jizōsi zị n'Oro Nsọ Chiokike

⁴¹Ele murnu a neezne Jeruselem kpakara awha n'Iriri Ogawhe.[‡] ⁴²Nga Jizōsi gbarụ nri nū awha lawuru, be zne Iriri Ogawhe lele kpa be mesi.

⁴³Nga be mekworu Iriri wam, be bete ọ lahna ọro be, kọvu wikoro Jizōsi daziri nū Jeruselem, kọvu ele murnu a máa.

⁴⁴Be neeche nū ọ zị n'igbudu badnụ, be zne izne otu ọbochi, be noopio a n'esilawuru ele enyi be nū rumu nwene be. ⁴⁵Nga be whnūna a, be hiehna nū Jeruselem noopio a. ⁴⁶N'ọbochi ke ẹto, be whnū a n'Oro Nsọ Chiokike, hne ọ dazị n'esilawuru ele zni iwu ele Ju, noobno nsnī nhne be nookwu, neesikwa be ajiji. ⁴⁷Kpakara ele murnu ikwu-ọnu a nū akọ zị nū nhne ọ saru be, o duru be ehni. ⁴⁸Nga ele murnu a whnurnu a, o du be ehni, nne a kanu a, “Nnwọ m, kini kpayaru i jiri mee me nū nda i kpa? Me nū nda i ji anya-mini noopio i.”

⁴⁹O sika be, “Kini kpayaru anu noopio m? Anu máa nū m jorun ẹnu Nda m?” ⁵⁰Kọvu be ghóyage nhne ọ kannu be.

⁵¹Jizōsi snornu be la Nazareti, noobnonu be nsnī. Kọvu nne a bitaru kpakara nhne ka nū mkpoma a. ⁵²Jizōsi nooso n'akoniche nū dimkpa, neenwe oru nū ruwhnu badnū nū Chiokike.

[‡]2:41 *Iriri Ogawhe*: Iriri Ogawhe bụ ige ele Ju neechenwanya nga Chiokike dọhiaru be n'ohi n'aka ele Ijipiti. Okwnehala 12:1-27; Ditaronomi 16:1-8.

Ikwu-ọnu Jọni Nye Wụ Mini

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jọn 1:19-28)

3 N'awha ke nri nụ isne ke ọchichi Taberōsi Siza, nga Pōntiosi Paileti nēechi Judiya, nga Erōdu nēechi Galili, nwene a rukna Filipu nēechi Ituria nụ Tirakonitisi, Lisanasị nēechi Abilini, ²Anasị nụ Kayafasị bụ ele risi ariohna, ige wam ikwu-ọnu Chiokike dūru Jōni, nnwọ Zakaraya nsnị n'eli-ikpa. ³O zne nụ kpakara eli ke zị Osimini Jodani gburugburu, nọokpo okwo naakaa ele badnụ tūhnasna mkpoma ma be wụ be mini, ma Chiokike gbarūnu be mmehie. ⁴Lele kpa be gbarū a n'okwukwo nsọ hite n'ọnu Azaya nye ọwhnurninya, kaa, "Akpiri otu badnụ nọokpo okwo n'eli-ikpa,

anụ mekwata apna Nyenwe aị,
anụ mee apna a snị asnị.

⁵Be jeemesni kpakara ngwulangwu, be jaakwnadna kpakara rugwu nụ rugwu matị.

Kpakara apna zị mgbahirigodo jaasni asnị,

kpakara apna zị ndagwurugwu jaazi snam.

⁶Kpakara ele badnụ jowhnu ọznohia Chiokike."

⁷Jōni kanụ igbudu badnụ nọowhokwnusi a ma ọ wụ be mini, "Anụ ẹbnurnu agwọ, nyele kannụ anụ gbanahoru ovu owe ẹhni Chiokike ke naava?

⁸Anụ mīnya mkpuru ke neegesi nū anụ tūhnasarnu mkpoma. Anụ kaa nū Ebereham bụ nda anụ. Kwnornu me kanụ anụ ezi ọka, Chiokike nwernu rikne mee kpakara akaworugwu ka ghọ rumu Ebereham. ⁹Be bitalam ehni n'ikwunu kpakara isisi, isisi ọbula ke mīnyala mkpuru oma, be joogbudna a, tūbna nū rime bẹkwnu."

¹⁰Ele badnụ wam sịkwa a, "Kini bụ nhne a jeeme?"

¹¹Jōni sarū be, "Nye nwernu iwo lawuru, o kesi nye nwée otu, nye nwernu wiri, mee masị kpm."

¹²Ele ọna ntụ varū ma Jōni wụ be mini, be sịkwa a, "Nye-zni-nhne, kịni bụ nhne a jeeme?"

¹³Jōni sarū be, "Anụ nāhĩa ele badnụ iṅwai kakwo kpa be nyernu anụ iwu."

¹⁴Ele ọgwun sịkwa a, "Kini bụ nhne a jeeme?"

Ọ kanū be, "Anụ mée ele badnụ nhne rikne, mọbu bno ele badnụ nhne aghalaghala, ọgwọ ẹrnu anụ ji anụ rụwho."

¹⁵Ele badnụ neele anya nū Jōni bụ Karaisi. ¹⁶Jōni kanū be, "M ji m mini wụ anụ mini, kovu nū nye kakwo m rikne vawa, nye me kwésile o whudnahie tōma eriri okoro-ochi a lawuru. Nye wam jeeji Enine Nsọ nū bẹkwnu wụ anụ mini.

¹⁷Nye nhne ọwhusna ikpa zị n'aka a, ọ jowhusna ikpa a nkari, chibna ikpa a n'obna, kovu o jeeji bẹkwnu chnị echni kporne ruznurnuznu ikpa." ¹⁸Jōni ji agida ikwu-ọnu zị ichne ichne zni izi oma, naariasno be tūhnasna mkpoma.

¹⁹Kovu nū Jōni bigboru Eze Erōdu kwnornu Erodiasi nnwerne nwene a, nū agida nhne ojo berere ke Erōdu mernu.

²⁰Erōdu tūkwasi n'olu nhne ojo ka, nga o yisiri Jōni ikelu.

Ọwuwu mini Jizōsi

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹Nga Jōni wukparu ele badnụ mini, ọ wuru Jizōsi mini masị.[¶] Nga Jizōsi neekpe okpukpe, oligwe kpumernu.

²²Enine Nsọ whekwasiri a lele nduru, otu akpiri hiri n'oligwe dna kaa, "Ji bụ Nnwọ m, me whnurnu n'anya, nhne i masiri m."

[¶]3:21 Nhne ka mernu tūtu Erōdu yisiri Jōni n'ikelu.

Osnusno ọmumu Jizọsi*(Mat 1:1-17)*

²³ Nga Jizọsi gbarụ nri awha ẹto, ọ panịzo ẹrnu izi ọma a, ele badnụ naari nụ ọ bụ nnwọ Josefu, nnwọ Hili, ²⁴ nnwọ Matatị, nnwọ Livai, nnwọ Meliki, nnwọ Janai, nnwọ Josefu, ²⁵ nnwọ Matatayasi, nnwọ Emoši, nnwọ Nahum, nnwọ Ẹsili, nnwọ Nagai, ²⁶ nnwọ Matị, nnwọ Matatayasi, nnwọ Sẹmeni, nnwọ Joseki, nnwọ Joda, ²⁷ nnwọ Jonani, nnwọ Resa, nnwọ Zerubabeli, nnwọ Seateli, nnwọ Neri, ²⁸ nnwọ Meliki, nnwọ Adị, nnwọ Kosam, nnwọ Ẹlimadam, nnwọ Ẹr, ²⁹ nnwọ Josua, nnwọ Eleza, nnwọ Jorim, nnwọ Matatị, nnwọ Livai, ³⁰ nnwọ Simiọni, nnwọ Juda, nnwọ Josefu, nnwọ Jonam, nnwọ Ẹliakim, ³¹ nnwọ Mela, nnwọ Mena, nnwọ Matata, nnwọ Natani, nnwọ Devidi, ³² nnwọ Jesi, nnwọ Obedi, nnwọ Boazi, nnwọ Salimoni, nnwọ Nasọni, ³³ nnwọ Aminadabu, nnwọ Ram, nnwọ Hezirọni, nnwọ Pẹrezi, nnwọ Juda, ³⁴ nnwọ Jekọpu, nnwọ Aziki, nnwọ Ebereham, nnwọ Tera, nnwọ Nahọ, ³⁵ nnwọ Sẹrugị, nnwọ Ru, nnwọ Pẹlegi, nnwọ Ebe, nnwọ Sela, ³⁶ nnwọ Kainani, nnwọ Afazadi, nnwọ Sẹm, nnwọ Noa, nnwọ Lamẹki, ³⁷ nnwọ Metusela, nnwọ Inoku, nnwọ Jarẹdi, nnwọ Mahalalẹli, nnwọ Kainani, ³⁸ nnwọ Enọsi, nnwọ Sẹti, nnwọ Adam, nnwọ Chiokike.

Ọrnurna Jizọsi*(Mat 4:1-11; Mak 1:12,13)*

4 Enine Nsọ jihjaru nụ rime Jizọsi nga o hiri nụ Osimini Jodani hiehna, Enine Nsọ duru a zne n'ẹli-ikpa. ² Ọ zị n'ẹli-ikpa nri ọbochi ẹno, Ekwensu naarna a ọrnurna, ọ zá nhne o riri kpakara ọbochi wam, omekwo, wiri gwnurru a.

³ Ekwensu kanu a, “Ọ buru nụ i bụ Nnwọ Chiokike, kanu akaworugwu ka ọ ghọ brẹdi.”

⁴ Jizọsi saru a, “Be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘Ọ búo brẹdi bụ nhne badnụ kpọi jeeri ziri budnu.’”

⁵ Ekwensu duru a pnezne n'olu rugwu gerisi a kpakara ẹli-eze k'owa n'ige matị.

⁶ Ọ kanu a, “M jeenye i kpakara rikne ka nụ igwugwu be, kwnornu nụ be nyernu m be, m jeenye a nye ọbula masiri m. ⁷ Ọ buru nụ i jọkponu m risi ẹli, kpakara a jọbu ke i.”

⁸ Jizọsi saru a, “Be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘I jọkponu Nyenwe i, Chiokike i risi ẹli, ọ bụ ya kpọi bụ nye i jeekpenu.’”

⁹ Ekwensu duru a zne nụ Jeruselem, mee o gwuzoru n'olu towa Ọro Nsọ Chiokike, kanu a, “Ọ buru nụ i bụ Nnwọ Chiokike, gbudna ẹhni i n'ẹli hna. ¹⁰ Be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘O jeenye ele enine izi a iwu gbasiri i ma be chekwata i nkari.

¹¹ Be jeegheru i n'aka be, ma i gharu ọ kpọi i ọchi nụ rugwu.’”

¹² Jizọsi saru a, “Be gbakwnornu a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘I rna Nyenwe i, Chiokike i ọrnurna.’”

¹³ Nga Ekwensu rnakworu a ọrnurna, ọ gharu a ige matị.

Jizọsi panizoru ẹrnu a*(Mat 4:12,17; Mak 1:14,15)*

¹⁴ Jizọsi lahna Galili nụ rikne Enine Nsọ, be tñsi ọtnutnu a kpakara ọhna.

¹⁵ O zni nhne kpakara n'oro ogbako ele Ju, kpakara ele badnu naaznarni a.

Be juru Jizosi nu Nazareti

(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Jizosi zne nu Nazareti hne o soru, o bna n'oro ogbako ele Ju n'Obochi Ozukwa Inwe ele Ju lele kpa o mesi, o lizo ma o gwnu okwukwo nsọ. ¹⁷ Be nyee a okwukwo Azaya nye owhnurninya, o kpume a whnu hne be gbaru,

¹⁸ “Enine Nso Nyenwe ai zi n'ehni m, kwnornu nu Chiokike ai teru m mono, o zni ele mboni izi oma.

O ziyaru m o kpo okwo ogbahia ele zi n'oro ikelu,

mee ele isni whnurnu osno,

nu o dphia ele be neemegbu,

¹⁹ nu o kpo okwo awha Nyenwe ai jooznohia ele ke a.”

²⁰ O kpusni okwukwo wam nyehnata nye neezne izi, daziri eli. Kpakara ele zi n'oro ogbako ele Ju legidne a anya. ²¹ O panizo naakanu be, “Be mezuru nhne okwukwo nsọ kwuru n'anya anu tna.”

²² Kpakara ele badnu kwuru a oka oma, ikwu-onu oma a duru agida be ehni, be neesikwa, “Ka o buo nnwo Josefu?”

²³ Jizosi kanu be, “Nezi anu joot-nunu m elulu ka, ‘Wodibia digba ehni i, kpakara nhne a nurnu i mernu nu n'eli Kapanom, mee be hna n'eli i.’”

²⁴ “Me kanu anu ezi oka, nye owhnurninya nwée oso anya n'eli a. ²⁵ Kovu me kanu anu, agida ele nnwerne nzi be nwurnu zi n'eli Izireli n'ige Elaija, nga Chiokike mesnirni oligwe, mini zoge awha eto nu enwa isunu, ke kphajaru okne okwnunyo dnarnu nu kpakara eli. ²⁶ Be ziznege Elaija znekwnusi nye obula nu rime be, okwolem otu nnwerne nzi a nwurnu ke zi nu Zerefati[§] ke zi ndundu Sajdoni. ²⁷ Agida ele nchnichna zi masi

n'eli Izireli n'ige Elisia nye owhnurninya, o za nye be mernu o ziri richna, okwolem Nemanu nye Siriya.”

²⁸ Onuma jihjaru kpakara ele zi n'oro ogbako ele Ju mkpoma nga be nurnu nhne ka. ²⁹ Be lizo, chihala a n'eli be, duru a zne n'onu rugwu hne be wukwasiri eli be ma be kwnadna a n'eli. ³⁰ Kovu o hiri n'esilawuru be whoga.

Jizosi chihalaru renwu ojo

(Mak 1:21-28)

³¹ Jizosi zne Kapanom n'eli Galili, n'Obochi Ozukwa Inwe neezni ele badnu nhne. ³² Ehni duru be nu nhne o neezni, kwnornu nu o neezni nhne lele nye nwernu rikne n'aka Chiokike.

³³ Otu nwerukna ke renwu ojo nwugwu zi n'oro ogbako ele Ju wam, o gweru okne nkoli si lulo, ³⁴ “Kini bu nhne ai nu ji nwekogwu, Jizosi nye Nazareti? I varu ma i gbumekwo ai? M maam nye i bu, i bu nye nsọ ke Chiokike.”

³⁵ Jizosi bigboru a, kanu a, “Kpusni onu i, hi nu rime a whuya.” Renwu ojo wam vudna a n'eli nu ruwhnu ele badnu wam, hi nu rime a whuya, o mekasila a nhne.

³⁶ O duru kpakara ele badnu ehni, be neesikwarita ibne be, “Ka bu iznizni kini? Nwerukna ka nwernu rikne o ji nootunu renwu ojo oka, be whuya masi.”

³⁷ Otutnu gbasiri a gbasaru kpakara eli zi be gburugburu.

Jizosi gworu ele badnu

(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jizosi hi n'oro ogbako ele Ju wam whuya, bna n'oro Sajmoni. Nne nnwerne Sajmoni naarja ehni orne bekwu, be riasno Jizosi o yinu a aka. ³⁹ O zne gwuzoru nu ngeri okpata a, bigbo ehni

[§]4:26 Zerefati: Ka buo eli Izireli.

orne bękwu wam, ọ sigbasi a. O lizo ngangam neeznenu be izi.

⁴⁰ Nga ęhnam dnarnu, be kwuyanu Jizosi kpakara ele naaria ęhni igbugbu zi ọdo n'odo, ọ tukwasi be aka a otu otu, gwọ kpakara be. ⁴¹ Ręnwu ojo hi nu rime agida ele badnu whuya, neesi lulo. "Ji bu Nnwọ Chiokike."

Kovu Jizosi bigboru be, o kwęle be kwu oka, kwnornu nu be magwu nu ya bu Karaisi wam.

**Jizosi znirni izi oma
n'oro ogbako ele Ju**

(Mak 1:35-39)

⁴² Nga chi boru, o zne nu hne koru owu. Ele badnu noopio a, nga be piohjaru a, be kwęle ọ gharu be whoga.

⁴³ Kovu Jizosi kanu be, "M jeezne n'eli ele ke berere zni be izi oma eli-eze Chiokike, kwnornu nu ka bu nhne Chiokike kwno ziya m."

⁴⁴ O neezni izi oma nu kpakara oro ogbako ele Ju zi nu rime Judiya.

Ele mbom sno apna Jizosi

(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

5 Otu obochi Jizosi gwuzo nu ngeri Osimini Genzareti, agida ele badnu naadnagidne a, nonu ikwu-onu Chiokike. ² O whnu ogbo lawuru zi nu ngeri mini, ele noogbu aznu whogaru nu rime be nosnu igbo be. ³ Jizosi bna n'otu ogbo ke bu keru Sajmoni, kanu a o nubna matu nu rime mini, ọ daziri eli nu rime ogbo wam neezni ele badnu nhne.

⁴ Nga o znikworu nhne, ọ kanu Sajmoni, "Nubna ogbo nu rime mini wusi igbo i, gbu aznu."

⁵ Sajmoni saru a, "Nda-ai-kwu, a doligburu ęhni a n'ernu kpakara abali ka, ọ zia nhne obula a gburu, kovu kwnornu nu ikwu-onu i, m jowusi igbo." ⁶ Nga be wusiri igbo, be gbu agida aznu, ke mernu igbo bete noodoka. ⁷ Be whenu ele ibne be aka ele zi n'ogbo berere, be

va yinu be aka. Be va gbuji ogbo lawuru wam n'aznu, be bete neemi. ⁸ Nga Sajmoni Pita whnurnu nhne mernu, ọ dna n'eli n'ochi Jizosi kaa, "Nyenwe ai, hi nu hne me zi whoga kwnornu nu m bu m nye ojo."

⁹ Aznu be gburu duru be ęhni k'agida. ¹⁰ O bu masi kpa o duru Jemisi nu Joni rumu Zebidi ęhni, ele be nu Sajmoni sno noogbu aznu. Jizosi kanu Pita, "Ogwnu tiko i, hite nu kina i jobu nye jookwnuhia badnu."

¹¹ Be kwohia ogbo be n'onu mini, sigbasi kpakara nhne snornu Jizosi.

Jizosi gworu nye nchnichna

(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Nga Jizosi zi rime eli-ohna, otu nwerukna naaria nchnichna vakwnusiri a. Nga ọ whnurnu Jizosi, ọ dna n'eli nu ruwhnu a, riasno, kaa, "Nyenwe ai, ọ buru nu i pioru, i nwernu rikne mee m ziri richna."

¹³ Jizosi dosnima aka a, kpatu a, kaa, "M pioru m, ziri richna." Ngangam, nchnichna wam whogaru n'ehni a.

¹⁴ Jizosi doru a aka nu nsu kanu a, "O za nye obula i kanu, kovu la, gweru ęhni gesi i nye okwa ariohna, gweru nhne Mozizi nyernu n'iwu kwa ariohna ma ọ buru nhne akebe nyee be nu i zi richna."

¹⁵ Kovu otnutnu a gbasaru k'agida, ke kpyaru agida ele badnu naava nonu ikwu-onu a, ma ọ gwọ nririra be. ¹⁶ Agida ige Jizosi whoga, zne hne koru owu, neekpe okpukpe.

**Jizosi gworu nye ęhni a
donwurnu odonwu**

(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ O du n'otu obochi, nga Jizosi neezni nhne, ele Farisi nu ele zni iwu ele Ju ele hi nu kpakara mgbu ke zi n'eli Galili nu Judiya nu Jeruselem va, be dazi, rikne Nyenwe ai zi n'ehni a, ọ noogwo

ele nriria. ¹⁸ Ele rukna vuyanu a otu nye ngeri ẹhni a ɔnɔwurnu ɔdonwu, nye dnanyi n'olu ɔkpata, be pio kpa be joovubna nɔ ruwhnu Jizosi. ¹⁹ Nga be nwée rikne ɔ ẹhni kwnornu nɔ agida ele badnɔ wam, be pne n'olu ɔro, hi nɔ hne be ɔkahalaru nhne vudna a n'olu ɔkpata ɔ dnanyi n'esilawuru igbudu badnɔ wam nɔ ruwhnu Jizosi.

²⁰ Nga Jizosi whnurnu ɔkwnata mkpoma be, ɔ kaa, "Nwerukna, be gbarunam ji kpakara mmehie i."

²¹ Ele Farisi nɔ ele zni iwu ele Ju neesikwa nɔ mkpoma be, "Nwerukna ka bu nyele ke nookwulu Chiokike? Ndaa nye nwernu rikne ɔ gbarɔ mmehie, hne ɔ buo Chiokike kpoi?"

²² Jizosi mahjaru nhne be naari nɔ mkpoma be, ɔ sikwa be, "Kini kpahjaru anɔ naari ɔriri ka nɔ mkpoma anɔ? ²³ Ndaa ke zi ewheke nɔ ɔ kaa, 'Be gbarunam ji kpakara mmehie,' sobu ɔ kaa, 'Lizo zne izne?' ²⁴ M pioru m anɔ mahja nɔ Nnwɔ ke Badnɔ nwernu rikne n'owa ɔ gbarɔ mmehie." ɔ kanu nwerukna wam ngeri ẹhni a ɔnɔwurnu ɔdonwu, "M ka m ji, lizo, vuru ɔkpata i, la ɔro i."

²⁵ Ngangam, o lizo nɔ ruwhnu be, chiru etere ɔ dnanyi n'olu a, la n'oro a, naaznarni Chiokike. ²⁶ Eɔhni du kpakara be, be tu ogwnu znarni Chiokike, naaka, "A whnunam nhne ikne tna."

Jizosi sukwuru Livai

(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Nga nhne ka mekworu, Jizosi who-garu whnɔ otu nye ɔna ntɔ be kwu Livai, hne ɔ dazi n'oro ntɔ, Jizosi kanu a, "Sno m." ²⁸ Livai lizo, sigbasi kpakara nhne snornu a.

²⁹ Livai sinu Jizosi okne iriri n'oro a, agida ele ɔna ntɔ nɔ ele berere snornu be neeri wiri. ³⁰ Ele Farisi nɔ ele zni iwu ele Ju sikwa ele sno apna a, "Kini mernu

anɔ noosno ele ɔna ntɔ nɔ ele mmehie neeri wiri?"

³¹ Jizosi saru be, "Mkpa dibja ziko naakpa ele ẹhni buru oma, okwolem ele nriria. ³² M vage m o sukwu ele oma, kovu ele mmehie ma be tuhnasna mkpoma."

Ajiji gbasiri oву ɔnu

(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Be kanu a, "Ele sno apna Joni noovu ɔnu neekpe okpukpe ige obula, ma ele sno ele Farisi neeme masi kpam, kovu ele sno apna i neeri, nonwo."

³⁴ Jizosi saru be, "Ele varu hne be noolu nnwerne ikne be joovu ɔnu hne be nɔ nye noolu nnwerne ikne zi? ³⁵ Kovu obochi vawa, nga be jaanahoru be nye noolu nnwerne ikne, ɔ bu nga be joovu ɔnu n'obochi wam."

³⁶ Jizosi tɔnu be elulu ka, "O za nye joodokaru mkpekele ikpe ikne dnusni n'iuo ɔknani, o mene kpam, ɔ joodoka ke ikne, ikpe ikne nɔ ke ɔknani jaadnabna. ³⁷ O zi masi nye jeegweru manya ikne gbasu n'olori akpukpo ɔknani, o mene kpam, manya ikne wam jaagbawama olori akpukpo ɔknani, manya nɔ olori akpukpo whume etekne. ³⁸ Kovu be gbasu manya ikne n'olori akpukpo ikne. ³⁹ O za nye ke nwornu manya ɔknani noopio ke ikne, kwnornu nɔ ɔ karu ke ɔknani ka mma."

Ajiji gbasiri Obochi Ozukwa Inwe

(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

6 O du otu Obochi Ozukwa Inwe, Jizosi nɔ ele sno apna a naagawhe n'esilawuru ekwu ikpa, ele sno apna a bete noogho ikpa, naata, naariria a n'aka be. ² Agwna ele Farisi sikwa, "Kini mernu anɔ neeme nhne kwesile n'iuo n'Obochi Ozukwa Inwe?"

³ Jizosi saru be, "Anu gwnuna nhne Devidi mernu nga wiri gwnurnu a, ya nɔ ele sno a? ⁴ O bnaznenu n'oro nsɔ

Chiokike, gweru bredi be bitaru nu ruwuhu Chiokike ke ele ariohna bu ele kwesiri o ri, ri a, nyee masi ele nu ya sno.”

⁵ Jizosi kanu be, “Nnwọ ke Badnu bu Nyenwe Obochi Ozukwa Inwe.”

Nwerukna aka donwurnu donwu

(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ O du n'Obochi Ozukwa Inwe berere, Jizosi bna n'oro ogbako ele Ju neezni nhne, otu nwerukna aka donwurnu donwu zi pii. ⁷ Ele Farisi nu ele zni iwu ele Ju noopio nhne be jeeji bno Jizosi nhne, be needne a ma be jowhnu ma o jogwo nriria n'Obochi Ozukwa Inwe. ⁸ Kovu nu Jizosi mahjaru nhne be naari nu mkpoma be. O kanu nwerukna wam aka donwurnu donwu, “Lizo, gwuzoru nu ruwuhu kpakara ele badnu.” O lizo, gwuzoru.

⁹ Jizosi kanu be, “Me sikwa anu, o buru oma n'iwu o mee nhne oma n'Obochi Ozukwa Inwe sobu o mee nhne buo oma, o znohia budnu sobu o gbu ogbu?” ¹⁰ O lezute be anya, kanu nwerukna wam, “Doshima aka i.” O doshima aka a, aka a buru oma lele kpa o zi nu mbom.

¹¹ Kovu ovu weru be ehni k'agida, be bete nesikwarita ehni be nhne be jeeme Jizosi.

Jizosi hohiaru nri nu badnu lawuru ele izi

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Nige wam Jizosi whogaru zne nu rugwu zne kpe okpukpe, o neekpenu Chiokike tem chi bo. ¹³ Nga chi boru, o sukwukota ele sno apna a, horu nri nu badnu lawuru nu rime be, sukwu be ele izi. ¹⁴ Ka bu rehna be, Saimoni, nye o sukwuru Pita, nu Anduru nwene a, Jemisi, Joni, Filipu, Batolomi, ¹⁵ nu Matiyu, Tomosi, Jemisi nnwo Alifayosi, Saimoni nye zi nesilawuru ele noonwu

bekwnu nu mkpoma, ¹⁶ nu Judasi nnwo Jemisi, nu Judasi Isikarioti, nye reru a.

Jizosi znirni nhne gwọ nriria

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Nga ya nu be hiri nu olu rugwu hiedna, be gwuzoru n'eli etekne, agida ele sno apna a nu agida ele badnu ele hiri nu kpakara Judiya, nu Jeruselem ma ele wu nu ngeri mini eli Taya nu Saidoni varu gbako nu hne be zi. ¹⁸ Kpakara ele ka varu ma be nurnu ikwu-onu a, ma Jizosi gwọ be nriria be. O gworu ele renwu ojo nwugwu. ¹⁹ Kpakara ele badnu wam noopio ma be kpatu a aka, kwnornu nu rikne hiri n'ehni a nogwo kpakara be nriria be.

Ovu oso n'onu nu nhne igbugbu ke mkpoma

(Mat 5:1-12)

²⁰ Jizosi gwelizo anya a olu le ele sno apna a, kaa, “Owa oma zinu anu ele mboni, kwnornu nu anu jeenwe eli-eze Chiokike.

²¹ Owa oma zinu anu ele wiri nogwunu kitna, kwnornu nu ruwhu jeeji anu.

Owa oma zinu anu ele naakwna ekwna kitna,

kwnornu nu be joomu rumu.

²² Owa oma zinu anu nga ele badnu snornu anu irno, nga be jaachihala anu n'ogbako be, kpari anu,

kaa nu anu bu ele ojo kwnornu Nnwọ ke Badnu.

²³ “Anu nwudna onwudna, anu tne eri snarnima, ogwo ernu anu zi agida n'oligwe. Kwnornu nu o bu kpa ele nda be mernu ele owhnurninya.

²⁴ Kovu nu awhnuwhnu jaazinu anu ele eze,

kwnornu nu anu ritem iru ke anu.

²⁵ Awghnuwhnu jaazinu anu ele neeriji ruwho kitna, kwnornu nu wiri jogwunu anu. Awghnuwhnu jaazinu anu ele noomu rumu kitna, kwnornu nu anu jaakwana ekwana, gba masi mkpe. ²⁶ Awghnuwhnu jaazinu anu nga kpakara ele badnu naakaa anu oka oma, o bu kpa ele nda be mernu ele owh-nurninya aghalaghala.

Whnu ele irno anu n'anya

(Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Kovu me naakanu anu, anu ele nonu ikwu-onu m, anu whnu ele irno anu n'anya, anu menu ele snornu anu irno nhne oma. ²⁸ Anu gozi ele novu anu onu, kpenu ele neemegbu anu okpukpe. ²⁹ O buru nu nye obula gboru i aka nu nti, chetenu a berere masi. O buru nu nye obula chinahoru i iwu olu i, chita masi a iwo rime i. ³⁰ Nyega nye obula noorio i nhne, o buru nu nye obula nahoru i nhne i, i kaa o nyehnata i. ³¹ Lele kpa anu pioru ma ele badnu menu anu, anu menu be kpa.

³² “O buru nu anu whnurnu ele wam n'anya bu ele noowhnu anu n'anya, kini bu mbnarna anu nwernu? O bubedi ele mmehie noowhnu ele whnurnu be n'anya n'anya. ³³ O buru masi nu anu neemenu ele neemenu anu nhne oma nhne oma kpoi, kini bu mbnarna anu nwernu? Ele mmehie neeme kpa. ³⁴ O buru nu anu gbaznisiri ele anu jaanahia nhne n'aka be nhne kpoi, mbnarna kini anu nwernu? Ele mmehie naag-baznisi ele mmehie be jaanahoru nhne n'aka be nhne. ³⁵ Kovu anu noowhnu ele irno anu n'anya, anu menu be nhne oma, anu gbaznisi be nhne, le anya nu anu jaanahia nhne obula n'aka be. Ige wam ogwo ernu anu jaazi agida, anu jobu rumu Nye Kakwo Nhne Dum Olu, kwnornu nu Chiokike neemenu ele nwée

mkpoma mmamma nu ele ojo imerne oma. ³⁶ Anu nwe mkpoma obirizi lele kpa Nda anu nwernu mkpoma obirizi.

O kpe ele berere ikpe

(Mat 7:1-5)

³⁷ “Anu kpe ikpe, ma Chiokike gharu o kpe anu ikpe. Anu ma nye obula ikpe, ma Chiokike gharu ama anu ikpe. Anu gbarunu ele mernu anu nhne ojo, ma Chiokike gbarunu anu masi. ³⁸ Anu nyega, be jeenyega masi anu. Nhne otutu buru oma, be bniarnu aka, yuyo ke ji-whereu ejiwhe, bu nhne Chiokike jeenye i ke ji nu nsunu i jeenwe rikne vuli. Kwnornu nu nhne anu jiri tunu nye berere bu nhne be jeeji tunu anu.”

³⁹ Jizosi tnu be elulu ka, “Nye isni o nwernu rikne noodu nye isni? Be lawuru be jaadabna nu rime olulu? ⁴⁰ Nye sno apna nye-zni-nhne jaakakwo nye zni a nhne. Kovu nye obula muhiaru nhne nkari joonu lele nye znirni a nhne.

⁴¹ “Kini kphiaru i neele nhne mati ke zi n'anya nwene i, kovu i za naari oriri gbasiri igwe-isisi ke zi n'anya i? ⁴² Ndaa kpa i jeeji kanu nwene i, ‘Nwene, sete me gweme nhne mati ke zi n'anya i, nga i whuna igwe-isisi ke zi i n'anya?’ Ji nye ruwhnu lawuru, beru osno gweme igwe-isisi ke zi n'anya ke i, ige wam i jowhnusna osno o gweme nhne mati ke zi n'anya nwene i.

Isisi nu mkpuru a

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “O za isisi oma obula ke jaami mkpuru ojo, isisi ojo nwée rikne mi mkpuru oma. ⁴⁴ Be mahia isisi hite nu mkpuru a. Ele badnu za noogho mkpuru figi hite n'isisi akukara, mobu mkpuru vaini n'igwnu-ogna. ⁴⁵ Badnu oma neegwehia nhne buru oma hite n'ekwnu oma ke zi nu mkpoma a. Badnu ojo hite n'ekwnu ojo ke mkpoma a neegwehia

nhne ojo. Kwnornu nū ọnu nookwu hite nū nhne ke zị nū mkpọma a.

Ntụ-ẹli lawuru

(Mat 7:24-27)

⁴⁶“Kini kpayaru anū noosukwu m, ‘Nyenwe aị, Nyenwe aị,’ kọvu anū zá neeme nhne me kwuru? ⁴⁷Nye ọbula ke vakwnusiri m, nurnu ikwu-ọnu m, neeme masị be, m jeegesi anū nye o yiri. ⁴⁸O yiri otu nwerukna noowu ọro, o gwubna ẹli nkari, tū ntụ-ẹli a n'olu rugwu. Nga mgba-mini ẹli gbarū, kwna ọro wam, o nwée rikne kwnadna ọro wam, kwnornu nū be wusiri a rikne. ⁴⁹Kọvu nye ọbula ke nurnu ikwu-ọnu m ọ zá neeme be, yiri otu nwerukna wuru ọro a n'olu rızna, ke gwúmigwo ẹli nkari, mini-ẹli gba, kwna ọro wam, ọ dna gi-rigidim, tū ogwnu.”

Jizọsi gwọru nnwọ izi nye risi ogwnu

(Mat 8:5-13)

7 Nga Jizọsi kwukworu kpakara ọka ka nū nsnị ele badnū wam, ọ bna Kapanom. ²Otu nye ogwnu nēchi otu riwhu ele ogwnu nwernu otu nnwọ izi zị a mkpa k'agịda, ke zị n'ọnu ẹnwu. ³Nga ọ nurnu nhne gbasiri Jizọsi, o ziznenu a ele okno badnū ele Ju, rıasno a ma ọ va gwọ nnwọ izi a. ⁴Nga be vakwnusiri Jizọsi, be rıasnosi a rikne, “Nwerukna ka kwesiri nye i jeemenu nhne nū kpa. ⁵Nwerukna ka whnurnu ẹli aị n'anya, o wunnu aị ọro ogbako.”

⁶Jizọsi snornu be zne.

Nga ọ zị ndundu n'oro a, nye ogwnu wam ziznenu a ele enyi a, kanū a, “Nyenwe aị, i dọgbu ẹhni ọ va, m kwésile m nye i va ọro a. ⁷Ka mernu me gwnúsigwe ẹhni m nū nye kwesiri ọ vakwnusi i. Kọvu kwu ọka kpọi, be joogwo nnwọ izi m. ⁸Kwnornu nū m bụ nye zị n'ọchichi, m nwernu m ele ka m, nū ele me ka. Me kanū nye ka ‘Zne,’ o zne, kanū

nye berere ‘Vaa,’ ọ va. Me kanū nnwọ izi m ‘Mee ka,’ o mee a.”

⁹Nga Jizọsi nurnu ọka ka, o duru a ẹhni, ọ tūhnasna, kanū igbudu badnū wam sno a, “Me kanū anū ezi ọka, m whnụlele m ọkwnata ovu hna kpa n'Izireli.”

¹⁰Ele wam o ziyaru lahna n'oro a, be whnū nū be gwọlam nnwọ izi wam.

Jizọsi gwọru nnwọ rukna nwerinya nzi a nwurnu

¹¹Kpa ige matị whemernu, Jizọsi zne otu ọhna be kwu Neni, ele sno apna a nū igbudu badnū snornu a zne. ¹²Kpa be naabna n'ọnuhna ẹli-ọhna wam, ele badnū vu iznu, otu nnwọ nwerinya nzi a nwurnu nwernu, agịda ele ẹli wam sno a. ¹³Nga Nyenwe aị whnurnu a, ọ donu a obirizi, kanū a, “I kwnáma ẹkwna.”

¹⁴O znekwnusi ele vu ọkpata-iznu wam, kpatū a aka, be gwuzoru. Jizọsi kaa, “Wikoro rukna, m ka m jị, lizọ.” ¹⁵Nye wam nwurnu onwu lizọ, daziri ẹli nookwu ọka, Jizọsi kwuru a nyehnata nne a.

¹⁶Kpakara ele badnū tū ogwnu naaja Chiokike. Be kaa, “Otu nye ọwhnurninya hna ezi whụyalam n'esilawuru aị, Chiokike valẹm o yinu ele ke a aka.”

¹⁷Osusu gbasiri Jizọsi gazu kpakara Judiya nū kpakara ẹli zị a gburugburu.

Jizọsi nū Jọni Nye Wụ Mini

(Mat 11:2-19)

¹⁸Ele sno apna Jọni kanū a kpakara nhne ka. O sukwu badnū lawuru nū rime be, ¹⁹be zne sịkwa Nyenwe aị, “Ọ bụ jịwa bụ nye ke jaava, sọbu a le anya nye berere?”

²⁰Nga be vakwnusiri Jizọsi, be kaa, “Jọni Nye Wụ Mini ziyaru a sịkwa i, ‘Ọ bụ jịwa bụ nye ke jaava, sọbu a le anya nye berere?’”

²¹Ige wam Jizọsi gwọru agịda ele nriria zị ọdo n'odo, renwu ojo hiri nū

rime ele badnụ whụya, ele isni wh-nurnu osno. ²² O saru ele izi wam, “Anu lahna kanu Joni kpakara nhne anu wh-nurnu nu ke anu nurnu. Ele isni wh-nurnu osno, ele mgworo znernu izne, be neeme ele nchnichna ziri richna, ele nsni inyo nonu nhne, ele nwurnu onwu lizoru n'enwu, be neezni ele mboni izi oma. ²³ Chiokike jogozi nye obula ke julá m kwnornu nhne me mernu.”

²⁴ Nga ele izi Joni laru, Jizosi bete naakanu igbudu badnu wam nhne gbasiri Joni. “Kini bu nhne anu znernu o whnu n'eli-ikpa? Ekere achara ruwhere noovu? ²⁵ O bu kini nhne anu znernu o whnu? Nwerukna wogwu iwo marnu mma sa? Le, ele noowo iwo marnu mma, ele wu budnu oriri nu onwunwo zi n'oro ele eze. ²⁶ M ka m, risi kini bu nhne anu znernu o whnu? Nye owhnurninya sa? Owe! Me kanu anu, o bu nye kakwo nye owhnurninya. ²⁷ Ka bu nye wam be gbaru nhne n'okwukwo nsogbasiri a, 'M jeezizne nye izi m nu ruwhnu i, nye jeemekwata apna nu ruwhnu i.'

²⁸ Me kanu anu, n'esilawuru ele ele rinya muru, o za nye kakwo Joni, kovu nye zikaru mati n'eli-eze Chiokike kakwo Joni.”

²⁹ (Nga kpakara ele badnu, ma ele ona ntụ nurnu nhne Jizosi kwuru, be kweru nu apna Chiokike zi snam, kwnornu nu Joni wuru be mini. ³⁰ Kovu ele Farisi nu ele zni iwu ele Ju juru mmuma Chiokike, kwnornu nu Joni wuge be mini.)

³¹ Jizosi sikwa be, “Ndaa nhne me jeeji sninu ebiri ka? Be nu lele kini?”

³² Be nu lele rumu takiri dazigwu n'ahia noosukwu ibne be ikwu, kaa,

'A kwannu anu eri,
anu tnege eri,

A gwnu eri mkpe
anu kwnage ekwina.'

³³ Joni Nye Wu Mini varu, o rife wiri, nwoge manya, anu kaa, 'O nwernu

renwu ojo.' ³⁴ Nwog ke Badnu varu, neeri wiri, nonwo manya, anu kaa, 'Nye ka bu nye okne wiri nu nye nwog okne manya, enyi ele ona ntụ nu ele mmehie.' ³⁵ Kovu nhne ele magwu Chiokike neeme negesi nu akoniche Chiokike ziri ezi.”

Be teru Jizosi mono

³⁶ Otu nye Farisi sukwuru Jizosi wiri n'oro a, o zne n'oro nye Farisi wam daziri n'ikpechi neeri wiri. ³⁷ Otu nwerinya ke wu budnu mmehie n'eli wam mahjaru nu Jizosi neeri wiri n'oro nye Farisi, o zne zuya mono otute zi n'ite alabasita. ³⁸ O gwuzoru n'aznu Jizosi naakwina ekwina n'ochi a, anya-mini a nowu n'ochi Jizosi. O gweru rukeri-ize a kwnosnama be, snutu ochi a onu, gweru mono otute wam te ochi a lawuru.

³⁹ Nga nye Farisi wam sukwuru Jizosi wiri whnurnu a, o kaa nu mkpoma a, "O buru nu nwerukna ka bu nye owhnurninya, o znernu a mahja nu nwerinya ka naakpatu aka bu nye mmehie.”

⁴⁰ Jizosi saru a, "Sajmoni, o nwernu nhne me jaakanu i.”

O kaa, "Kanụ m, Nye-zni-nhne.”

⁴¹ Jizosi kanu a, "Otu nwerukna ke naagbarnisi ele badnu iwai nwernu ele rukna lawuru ji a ogwo. Otu nyenum ji a riwhu mkpuru iwai isne, nye berere ji nri isne. ⁴² Be lawuru nwee nhne be jeeji nokwu ogwo, o gbarunu be ogwo wam be ji a. Nyele n'esilawuru be joowhnu a n'anya karukwo?”

⁴³ Sajmoni saru, "M che m nu o bu nye wam o gbarunu ogwo zi agida.”

Jizosi kanu a, "I kperu ikpe oma.”

⁴⁴ Jizosi tuhnasna hne nwerinya wam zi kanu Sajmoni, "I whnurnu nwerinya ka? M varu m oro i, i nyege m mini me snu ochi m, kovu o ji anya-mini a snu ochi m lawuru, gweru rukeri-ize a kwnosnama be. ⁴⁵ I snuge m onu, kovu nwerinya ka, hite n'ige me varu, zi noos-

nutu ọchi m lawuru ọnu. ⁴⁶I tége risi m mọno, kọvu ọ wụsiri mọno ẹknarna ọma n'ọchi m lawuru. ⁴⁷Kam kpayaru, me kanu i, lele kpa be gbarunu a agida mmehie, ọwhnun'anya a zi agida. Nye be gbarunu nhne matị nwernu ọwhnun'anya zi matị.”

⁴⁸Jizọsi kanu nwerinya wam, “Be gbarunam ji mmehie i.”

⁴⁹Ele nu Jizọsi dazi neeri wiri nook-wurita n'ehni be, “Nye ka bu nyele ke naagbaru mmehie?”

⁵⁰Jizọsi kanu nwerinya wam. “Okw-nata mkpoma i znohialam ji, la n'udno.”

Agwna ele rinya ke snornu Jizọsi

8 Nga ka mekworu, Jizọsi znernu hite n'otu eli matị du n'eli agida berere ọnokpo okwo izi ọma ẹli-eze Chiokike. Nri nu badnu lawuru wam ele izi a sno a, ²ma agwna ele rinya be gworu renwu ojo nu nriria zi ọdo n'odo, Meri, nye be kwu Magidalini, nye Jizọsi chihalaru renwu ojo esau nu rime a, ³Joana nnwerne Kuza, nye neelegidne oro Erodu, ele rinya berere sno a bu Suzana nu agida ele berere. Ele rinya ka neeyinu be aka nu mkpa be hite nu nhne hi n'aka be whuya.

Elulu nye ọgha mkpuru

(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴Kpa igbudu badnu naagbakọ hne Jizọsi zi, hite n'agida ẹli-ọhna, ọ tnu nu be elulu ka.

⁵“Otu nye ẹnu ẹkwu znernu agha mkpuru. Kpa ọ naagha mkpuru, agwna mkpuru dna nu ngeri apna, ele badnu zo be ọchi, rumu onunu tuturu be ta. ⁶Agwna be dnarnu n'olu rugwu, nga be furu, be chnanwu kwnornu nu be nwée mini. ⁷Agwna mkpuru berere dnarnu n'esilawuru igwnu, igwnu wam sohia kpagbu be. ⁸Agwna mkpuru berere dnarnu n'eli buru ọma, be so, minya

mkpuru, otu riwhu kakwo kpa be kparu be.”

Nga o kwukworu ọka ka, ọ kaa, “Nye nwernu nsni o ji ọ nu nhne, ọ nurnu.”

Nhne o kwno tnu elulu

(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)

⁹Ele sno apna a sika a risi elulu ka.

¹⁰Jizọsi kanu be, “Be mernu ma anu mahia nhne tugwaru otugwa ke ẹli-eze Chiokike, kọvu be jookwunu ele berere ọka n'elulu, ma,

‘Be neele anya, kọvu be jowhnu osno, be noobno nsni, kọvu be jowghohia.’

Risi elulu nye ọgha mkpuru wam

(Mat 13:18-23; Mak 4:13-20)

¹¹“Ka bu risi elulu wam. Mkpuru wam bu ikwu-ọnu Chiokike. ¹²Mkpuru ke zi nu ngeri apna nu lele ele nurnu ikwu-ọnu Chiokike, Ekwensu va gweme ikwu-ọnu wam nu mkpoma be, ma be gharu o kweru, be znohia be. ¹³Ele ke zi nu rugwu nu lele ke nurnu ikwu-ọnu wam gweru snarnima nwugwu a, kọvu nu be nwée ẹgnugwnu, be kweru ige matị, kọvu nga nhne ọkpa iru varu, be dnahnala aznu. ¹⁴Mkpuru ke dnarnu n'esilawuru igwnu nu lele ele nurnu ikwu-ọnu wam, kọvu kpa be nooso, ọriri nu ẹkwu nu nhne ọso n'onu k'owa ka, kpagbu be, ọ ghọ nhne mfin mkpuru. ¹⁵Kọvu ele ke dnarnu nu hne ẹli buru ọma bu ele ke ji mkpoma ọma be nu ezi ọka, bita ikwu-ọnu ka nga be nurnu a, be hite n'osnuta mkpoma minya mkpuru.

Tonji zi olu nhne tonji

(Mak 4:21-25)

¹⁶“Q za nye nomusi tonji bita a nu mkpururu ọkpata, mọbu kpusni a nhne, tnuma, ọ bita a n'olu nhne be bita tonji, ma ele naabnanya oro whnurnu iwhe a. ¹⁷Nhne obula be tugwaru otugwa jowhuya iwhe, be jookpume kpakara nhne be kpusniri okpusni ma

ele badnu whnurnu be. ¹⁸Kam kpayaru, anya du anu eli nhne anu nonu. Be jeenye nye obula ke nwernu, kovu nye nwée, be jaanahoru a o bubedi, ke o riri nu o nwernu.”

Nne Jizosi nu rumu nne a

(*Mat 12:46-50; Mak 3:31-35*)

¹⁹Nne Jizosi nu rumu nne a varu ma be whnu a anya, kovu nu be nwée rikne zne ndundu kwnornu igbudu badnu wam. ²⁰Be kanu Jizosi, “Nne i nu rumu nne i gwuzogwu n'ederezi noopio o whnu i.”

²¹Jizosi saru be, “Nne m nu rumu nne m bu ele nurnu ikwu-onu Chiokike, neeme be.”

Jizosi bigboru ruwhere osimini

(*Mat 8:23-27; Mak 4:35-41*)

²²Otu obochi Jizosi kanu ele sno apna a, “Anu ngwa ma a whe aka osimini ki-yari.” Be bna nu rime otu ogbo zneba. ²³Kpa be neezne, Jizosi znirni anyarna. Okne ruwhere neewhe, mini noowubna nu rime ogbo, ogbo noopio o mii.

²⁴Ele sno apna a vakwnusi a, kpat-nenya a, kaa, “Nda-ai-kwu, mini neeri ai.”

O lizo, bigbo ruwhere wam nu abakamini wam, be whebi, ohna dna bii. ²⁵Jizosi sika ele sno apna a, “Ndaa hne okwnata mkpoma anu zi?”

Be tu ogwnu, o ji be anya, be nesikwarita ibne be, “Nye ka bu nyele? O notunu ruwhere nu abaka-mini oka, be bnonu a nsni.”

Jizosi gworu nye renwu ojo nwugwu

(*Mat 8:28-34; Mak 5:1-20*)

²⁶Jizosi nu ele sno apna a kworu ogbo be zne n'eli ele Gerasa ke zi n'aznu Osimini Galili. ²⁷Nga Jizosi hiri n'ogbo whuya, otu nye renwu ojo nwugwu

hi n'eli wam kwnusi a. Nwerukna ka gbulem okwnu o wo iwo, o wu n'oro, oro a bu n'ilili. ²⁸Nga o whnurnu Jizosi, o si lulo dna n'eli n'ochi a, siwama n'okne nkoli, “Kini bu me nu ji nwekogwu, Jizosi Nnwọ ke Chiokike Kakwo Nhne Dum Olu? Bikno, i ta m awhnwhnu.” ²⁹O kwuru kpa kwnornu nu Jizosi nyernu renwu ojo wam iwu o hi nu rime a whuya. Agida ige be kpagidnenu nwerukna wam, be tu a ijigba ochi nu aka, be neese a nse, o gbajikwo ijigba, renwu ojo chibna nu hne koru owu.

³⁰Jizosi sika a, “Kini bu renhna i?”

O kaa, “Lijoni,”** kwnornu nu agida renwu ojo bnarnu nu rime a. ³¹Be riasno Jizosi o chibna be n'olulu awhnwhnu.

³²Odokwnu ezni zi nu ndundu naata wiri n'olu rugwu, renwu ojo riasno Jizosi o kweru be zne bna nu rime ezni wam, o karu be zne. ³³Renwu ojo wam hiri nu rime nwerukna wam whuya, bna nu rime ezni wam, odokwnu ezni wam gbadna ngwulangwu wam, dnabna nu rime mini, rinwu nu rime mini.

³⁴Nga ele noozu ezni wam whnurnu nhne mernu, be gbawhu, zne tnusin ele zi nu rime eli-ohna ma nu ekwu. ³⁵Ele badnu whoga zne whnu nhne mernu, be vakwnusi Jizosi, whnu nwerukna wam renwu ojo whogaru nu rime a hne o dazi eli n'ochi Jizosi, woru iwo, echiche a zuru ozu, ogwnu tu be. ³⁶Ele whnurnu nhne mernu kanu ele badnu kpa be gworu nwerukna wam renwu ojo nwugwu. ³⁷Kpakara ele wu n'eli Gerasa gburugburu kanu Jizosi o whoga n'eli be, kwnornu nu ogwnu notu be. O bna nu rime ogbo lahna.

³⁸Nwerukna wam renwu ojo whogaru nu rime a riasno a ma o snornu a la, kovu Jizosi chihala a, kanu a, ³⁹“La n'oro i, kanu ele badnu nhne Chiokike mennu i.”

**8:30 *Lijoni* ke bu agida ele ogwnu.

Nwerukna wam la, n'otnusa kpakara n'eli-ohna nhne Jizosi mennu a.

**Nnwọ rinya matị nụ
nwerinya ntụ ọvnarna**

(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Nga Jizosi lahnarnu, igbudu badnu nabnanyarnu a, kwnornu nu be neele anya a. ⁴¹ Otu nwerukna rewhna a bu Jarjosi, nye risi oro ogbako ele Ju, vakwnusiri a, dna n'eli n'ochi Jizosi, riasno a o va oro a. ⁴² O riasno a kwnornu nu o nwernu otu nnwo rinya kpoi, ke gbaru nri nu awha lawuru, nye zi n'onu enwu.

Kpa Jizosi neezne n'apna, igbudu badnu snornu a naadnagidne a. ⁴³ Otu nwerinya ke naarija ntụ ọvnarna nri nu awha lawuru, zi n'esilawuru igbudu badnu wam, tuwhukwo kpakara nhne o nwernu n'aka ele dibia, kovu o za nye nwernu rikne gwọ a. ⁴⁴ O varu n'aznu Jizosi kpatu onu iwo a aka, ngangam, ọvnarna a gbabiri.

⁴⁵ Jizosi sikwa, "Nyele kpaturu m aka?"

Kpakara be goru. Pita kaa, "Nda-ajkwu, igbudu badnu ka naadnagidne i."

⁴⁶ Kovu Jizosi karu, "Otu badnu kpaturu m aka, m maam nu rikne hiri n'ehni m whoa."

⁴⁷ Nga nwerinya wam whnurnu nu o nwée rikne tugwa, ehni naama a ririri, o dna n'eli n'ochi Jizosi, kahia nu ruwhnu igbudu badnu wam nhne mernu o jiri kpatu iwo a aka, nu kpa be gworu a ngangam. ⁴⁸ Jizosi kanu a, "Nnwọ m rinya, okwnata mkpoma i znohialam ji, la n'udno."

⁴⁹ Kpa Jizosi kpu oka n'onu, otu badnu hiri n'oro Jarjosi va, kanu Jarjosi nye nnwo a naarija arja, "Nnwọ i rinya nwunam. I kpaknama Nye-zni-nhne ehni berere."

⁵⁰ Nga Jizosi nurnu a, o kanu Jarjosi, "I tuko ogwnu, kweru kpoi, be joogwo a."

⁵¹ Nga o vaduru n'oro, o kwéle nye obula snornu a bna nu rime oro, okwolem Pita, Joni nu Jemisi, nu nda nu nne nnwo rinya wam. ⁵² Kpakara ele badnu zi naakwna ekwna, naagbanu nnwo rinya wam mkpe. Jizosi kanu be, "Anu kwnama ekwna, nnwo rinya ka nwuna onwu, o neezni anyarna."

⁵³ Be nu a rumu, kwnornu nu be magwu nu nnwo rinya wam nwurnu onwu. ⁵⁴ Kovu nu Jizosi nwugwuru a n'aka, kaa, "Nnwọ, lizo." ⁵⁵ Enine a hiehnarnu, o lizo ngangam. Jizosi kanu be, be nyee a nhne, ma o ri. ⁵⁶ O duru ele murnu a ehni, kovu Jizosi kanu be, be kahianu nye obula nhne mernu.

Jizosi zihalaru nri nu badnu lawuru

(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

9 Jizosi sukwukota ele izi nri nu ebo wam n'otu, nyee be rikne nu rikne ochichi o chihala renwu ojo nu o gwọ nriria. ² O zihala be zne kpo okwo elize Chiokike, gwọ ele nriria. ³ O kanu be, "Anu ji nhne obula kpa anu neezne. Anu ji mkpara mọbu rekpa, mọbu bredi, mọbu iwai, anu chi iwo lawuru. ⁴ Oro obula anu bnarnu, anu daziri pii tem anu whoa n'eli-ohna wam. ⁵ O buru nu ele badnu nabnanyana anu, anu whoa n'eli-ohna wam, lisnama rizna ke zi n'ochi anu, ma o buru nhne akebne megidne be."

⁶ Be whoa, zne hite n'otu eli zne eli berere, nokpo okwo izi oma, noogwo ele nriria kpakara ohna.

O gbagwojiri Erọdu anya

(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Nga Erọdu nye neechi Galili nurnu kpakara nhne neeme, o gbagwojiri a anya, kwnornu nu agwna ele badnu naakaa nu Joni hilem n'enwu lizo, ⁸ ele berere naakaa nu Elaija whuyaru iwihne, ele berere naakaa nu otu nu rime ele owhnurninya gbaka hiri n'enwu lizo.

⁹ Erọdu kaa, “M biri m Jōni risi, nyele bụ nye ka me n̄onu nhne gbasiri a?” O pio o whnụ Jizōsi.

Jizōsi nyernu pokwu badnụ isne wiri
(*Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jōn 6:1-14*)

¹⁰ Nga ele izi wam hiehnarnu, be kanụ Jizōsi nhne be mernu. O kwuru be whōga ichne, zne ẹli B̄etesaida. ¹¹ Nga igbudu badnụ wam mahīaru, be snornu a. O kwubnanya be, kwunu be ọka gbasiri ẹli-eze Chiokike, gwō masi ele nr̄iria.

¹² N'ogbednachi nga chi neeji, nri nū badnụ law̄uru wam vakwnusi Jizōsi, kanụ a, “Zihala ele ka ma be zne nū rime ẹli-ohna ma nū rime ẹkwu, zuru nhne oriri, dnanyi n'abal̄i a, kwnornu nū a zi nū hne k̄oru owu.”

¹³ Jizōsi saru be, “Anu nyee be nhne be jeeri.”

Be saru a, “Nhne a nwernu hna kwolem ike b̄edi isne nū aznū law̄uru, okwolem ma a jeezne zuya wiri a jeenye igbudu badnū ka.” ¹⁴ Pokwu ele rukna isne zi p̄ii.

Kovu Jizōsi kanu ele sno apna a, “Anu mee ma be daziri ẹli nū mkpuru nri badnū isne, mkpuru nri badnū isne.”

¹⁵ Ele sno apna a mee kpam, nye obula daziri ẹli. ¹⁶ Jizōsi gweru ike b̄edi isne wam nū aznū law̄uru wam, le anya n'oligwe, tū mmamma, nyawama be. O nyee be ele sno apna a, be nyee igbudu badnū wam. ¹⁷ Kpakara be ri, riji r̄uwho, ele sno apna a t̄utukota r̄vnuruvnu ke gwarnu, nri nū nk̄ita law̄uru jih̄iaru.

Pita kah̄iaru nye Jizōsi b̄u

(*Mat 16:13-19; Mak 8:27-29*)

¹⁸ Otu obochi, nga Jizōsi neekpe okpukpe ichne, ele sno apna a nū ya zi, o s̄ikwa be, “Ele badnū be naakaa nū me b̄u nyele?”

¹⁹ Be saru a, “Agwna be naakaa, Jōni Nye W̄u Mini, ele berere naakaa, Ẹlajia,

ele berere masi naakaa, otu nū rime ele owhnurninya gbaka hiri n'enu lizo.”

²⁰ Kovu Jizōsi s̄ikwa be, “Anu n'iwuhuru anu, anu kanu nū m b̄u m nyele?”

Pita saru a, “I b̄u Karāsi ke Chiokike.”

Jizōsi kwuru ọka gbasiri ẹnwu a

(*Mat 16:20-28; Mak 8:30—9:1*)

²¹ Jizōsi d̄o be aka nū ns̄i be k̄anu nye obula. ²² O kanu be, “Nnw̄o ke Badnū jaatariri aḡida awhn̄whnu, ele okno badnū nū ele risi ar̄iohna nū ele neezni iwu ele Ju j̄oju a, be gbu a, nga obochi ẹto whemernu, o jeehi n'enu lizo berere.”

²³ O kanu k̄pakara be, “O b̄uru nū nye obula jooosno m n'aznū, o j̄oju ẹhni a, vuru ogba a k̄pakara obochi sno m.

²⁴ Kwnornu nū nye obula ke noopio o zn̄ohia b̄udnu a, jootuw̄hu a, kovu nye obula ke jootuw̄hu b̄udnu a kwnornu m, j̄oozn̄ohia a. ²⁵ Mbnarna k̄ini b̄u nhne badnū jeenwe o b̄uru nū o rih̄ia k̄pakara ọwa n'iru, kovu tuwhume b̄udnu a?

²⁶ Nye obula ke iwhnerne m nū ikwu-onu m j̄ootu, Nnw̄o ke Badnū j̄ootu iwhnerne nye wam nga o jaava n'igwugwu a nū n'igwugwu ke Nda a nū ke ele enine izi ns̄o. ²⁷ N'ezi me kanu anu, agwna ele gwuzo hna j̄onwu ẹnwu tem be whnū ẹli-eze Chiokike.”

Onwoghari ke Jizōsi

(*Mat 17:1-8; Mak 9:2-8*)

²⁸ Nga obochi ẹsato whemernu k̄pa Jizōsi kwuru ikwu-onu ka, o kwuru Pita, Jōni nū Jemisi yisinu ẹhni a zne n'olu rugwu kpe okpukpe. ²⁹ Kpa o zi neekpe okpukpe, ruwhnu a gbanwornu, iwo naacha va-a-a, neeke eke lele am̄uma. ³⁰ Ngangam, be whnū ele rukna law̄uru nū ya nookwurita ọka, be b̄u Mozizi nū Ẹlajia. ³¹ Be wh̄yaru n'igwugwu, be nū Jizōsi kwu ọka gbasiri ẹnwu a ke jeemezu nū Jeruselem. ³² Anyarna t̄uru

Pita nū ele nū ya zị, kọvu nga anya dnornu be, be whnurnu igwugwu Jizōsi nū ele rukna lawuru be nū a gwuzo. ³³ Kpa be nọowhoga hne Jizōsi zị, Pita kanu a, “Nda-ai-kwu, o buru oma a daziri hna. Ngwa ma a wu ọr-eka ẹto hna, otu ke i, otu ke Mozizi, otu Ẹlaija.” (O máa nhne o jookwu.)

³⁴ Kpa o kpu oka ka n'onu, erumeru oligwe whuyaru kpusni be, ogwnu turu be kpa be zị n'erumeru oligwe wam. ³⁵ Otu akpiri hiri n'erumeru oligwe wam, kaa, “Ka bu Nnwọ m, nye me hohiaru, anu bnotenu a nsni.”

³⁶ Nga akpiri wam kwukworu, be whnurnu Jizōsi nsnu a. Ele sno apna a bitaru nhne be whnurnu nū mkpoma be, o zá nye be kannu nhne be whnurnu ige wam.

Jizōsi gwọru wikoro rukna

(*Mat 17:14-18; Mak 9:14-27*)

³⁷ N'ekile a, nga be hiri nū rugwu wam hiedna, igbudu badnu vakwnusiri Jizōsi. ³⁸ Otu nwerukna hiri n'igbudu badnu wam siwama lulo, “Nye-zni-nhne, bikno le nnwọ m rukna anya, kwnornu nū o bu otu nnwọ me nwernu. ³⁹ Renwu ojo nwugwu a, o si lulo, o vudna n'eli nọodo a, o nọogbo okoto n'onu, o gbu okwnu su o sigbasi a, ma o gbu a. ⁴⁰ M riasno ele sno apna i ma be chihala a, kovu be nwée rikne.”

⁴¹ Jizōsi saru be, “Anu ebiri ka nwée okwnata mkpoma, ele mkpoma hiri aghi, me nū anu jaadazi du ngele? Me jeesinu anu mkpoma du ngele?” O kanu nwerukna wam, “Kwuya nnwọ i rukna hna.”

⁴² Nga nnwọ rukna wam naava, renwu ojo wam vudna a n'eli, dosi a rikne. Kovu Jizōsi bigboru renwu ojo wam, gwọ a, kwuhnata a nda a. ⁴³ Rikne ẹnu Chiokike duru kpakara be ehni.

Jizōsi kwukwnornu oka gbasiri ẹnwu a

(*Mat 17:22,23; Mak 9:30-32*)

Kpakara nhne o neeme noodu ele badnu ehni, Jizōsi kanu ele sno apna a, ⁴⁴ “Anu bno nsni nhne me naakanu anu. Be jeegweru Nnwọ ke Badnu resi n'aka ele badnu.” ⁴⁵ Kovu be ghoyage nhne o nookwu. O bu nhne tugwaru otugwa n'anya be, be máa nhne o bu. Ogwnu kwéle be sikwa a nhne gbasiri a.

Nyele kakwo ibne a?

(*Mat 18:1-5; Mak 9:33-37*)

⁴⁶ Ele sno apna a bete neesigha oka n'esilawuru be nye kakwo ibne a. ⁴⁷ Nga Jizōsi mahiaru nhne zị be nū mkpoma, o kwuru otu watakiri gwuzote a nū ngeri a. ⁴⁸ O kanu be, “Nye obula ke jaanaru watakiri ka nū rewhna m, nanaru m, nye obula ke nanaru m, nanaru nye ziyaru m. Kwnornu nū nye kakwo mati n'esilawuru anu, nye wam bu nye kakwo.”

Nye zá neemegidne anu, dagwunu anu

(*Mak 9:38-40*)

⁴⁹ Joni kanu a, “Nda-ai-kwu, a whnurnu otu badnu ke naachihala renwu ojo nū rewhna i, a bnosi a, kwnornu nū o zá noosno ai.”

⁵⁰ Jizōsi kaa, “Anu bnosi a, kwnornu nū nye zá neemegidne anu, dagwunu anu.”

Otu mgbu kwéle o nabnanya Jizōsi

⁵¹ Kpa ige nọodu o jaala oligwe, Jizōsi kpebitem o zne Jeruselem. ⁵² O zihala ele izi nū ruwhnu a, be zne otu eli Sameria ma be mekwatanu a nhne. ⁵³ Kovu ele eli wam kwéle o nabnanya a, kwnornu nū o nū lele nū o neezne Jeruselem. ⁵⁴ Nga ele sno apna a Jemisi nū Joni whnurnu ka, be sikwa a, “Nyenwe ai, i pioru

ma a sukwudna bękwu n'oligwe megbukwo kpakara be?"

⁵⁵ Kọvu nụ Jizọsi tųhnasarnu, bigbo be. ⁵⁶ [O kaa, "Anụ maa enine anụ nwernu. Nnwọ ke Badnụ vąge ma o gbu badnụ, kọvu o znọhia bųdnu badnụ."] Be whe zne ęli berere.

Nhne o joowhu ele sno apna Jizọsi

(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Kpa be neezne nụ apna, otu nwerukna kanụ a, "M joosno i hne ọbula i neezne."

⁵⁸ Jizọsi kanụ a, "Edu nwernu mkpewu hne be dnanyi, ọnunu oligwe nwernu alikwu hne be zukwa inwe, kọvu Nnwọ ke Badnụ nwée hne o jaabita risi a."

⁵⁹ O kanụ nye berere, "Sno m."

Kọvu nwerukna wam kaa, "Nyenwe ai, kweru me beru ọsno lite nda m."

⁶⁰ Jizọsi kanụ a, "Gharu ele nwurnu ọnwu ma be lite ele nwurnu ọnwu ibne be, kọvu zne kpọ okwo izi ọma ęli-eze Chiokike."

⁶¹ Nye berere kwno kaa, "Nyenwe ai, m joosno i, kọvu kweru m me beru ọsno zne bekwu ele ọro m ikwu ipne-aznu."

⁶² Jizọsi kanụ a, "O za nye ọbula ke yisiri aka nụ mfama ękwu ke anọ ọro nọpnughari, daziri neele anya n'aznu, kwesiri ęli-eze Chiokike."

Jizọsi zihalaru nri badnụ ęsau nụ ębo

10 Nga ka mekworu, Jizọsi hohiaru nri badnụ ęsau nụ ębo, ma o zihala be ębo ębo nụ rime ęli-ọhna nụ mgbu ọbula o jaabna. ² O kanụ be, "Ogwe nhne ękwu zi agida, kọvu nụ ele ęnu zi ele nụ ele. Kam kpayaru, anụ rjọ Nyenwe ogwe nhne ękwu ma o zizne ele ęnu n'ękwu a. ³ Anụ zne, m neezne anụ lele rumu atnurnu n'esilawuru edu. ⁴ Anụ jf rękpa iwai, mọbu rękpa, mọbu okoro-ochi, anụ bękwu nye ọbula n'apna.

⁵ "Nga anụ bnarnu ọro ọbula, anụ beru ọsno kaa, 'Udno zinu ọro ka.' ⁶ O buru nụ nye udno zi n'oro wam, udno anụ jaazinu a, o buru nụ nye udno zila, udno anụ jaahiehnakwnusi anụ. ⁷ Anụ dazigidne n'oro wam, neeri, noonwo nhne be jeenye anụ. Ka bu kwnornu nụ nye ęnu kwesiri ọgwo ęnu a. Anụ znęko n'oro n'oro.

⁸ "Nga anụ bnarnu ęli-ọhna ọbula ke be nabnanyarnu anụ, anụ ri nhne ọbula be jeenye anụ. ⁹ Anụ gwọ ele nriria zi pii, anụ kanụ be, 'Eli-eze Chiokike zi anụ ndundu.' ¹⁰ Kọvu nụ ęli ọbula anụ bnarnu ke be nabnanyana anụ, anụ zne n'apna a, kaa, ¹¹ 'O bųbedi rizna ęli anụ ke takwnsiri n'ochi ai, a lįsnarnu a megidne anụ. Kọvu anụ mahia nụ ęli-eze Chiokike zi ndundu.' ¹² Me kanụ anụ, Chiokike jọdonu ęli Sodom obirizi karu ęli wam n'ọbochi ikpe.

Ęli-ọhna kwę ekwe

(Mat 11:20-24)

¹³ "Awhnųwhnu jaazinu i, ji Korazini. Awhnųwhnu jaazinu i, ji Bętesaida. Kwnornu nụ ęnu ndu-ęhni ke be rnurnu nụ rime anụ, o buru nụ be rnų be nụ ęli Taya nụ ęli Saịdoni, be znernu ọtuhnasna mkpọma agida ige wheru ewhe, daziri n'ikpe mkpe nụ rętnu. ¹⁴ Kọvu be jọdonu Taya nụ Saịdoni obirizi n'ikpe karu anụ. ¹⁵ Jiwa masi, Kapanom, be jeegwelizo i olu du oligwe? Be jeegwedna i ęli, du bękwu ęli ręnwu.

¹⁶ "Nye noobnonu anụ nsni noobnonu m nsni, nye juru anụ nọju m. Nye ọbula ke juru m nọju nye ziyaru m."

Nri badnụ ęsau nụ ębo wam hieharu

¹⁷ Nri badnụ ęsau nụ ębo wam jiri snarnima hiehna, kaa, "Nyenwe ai, ele ręnwu ojo bnonnu ai nsni nụ ręwhna i."

¹⁸ Jizọsi kanụ be, "M whnurnu m Ekwensu hne o hi n'oligwe dna lele amuma. ¹⁹ M nyernu m anụ rikne o zokwasi agwo

nụ akpị ọchi nù o megbu kpakara rikne ke nye irno, ọ zá ke nwernu rikne mekasi anụ nhne rịa rịa. ²⁰ Kọvu mkpoma só anụ n'ọnu kwnornu nù ẹnwu ojo noobnonu anụ risi, kọvu anụ nwudna nù be gbarụ ẹnwhna anụ n'ọkwukwo n'oligwe.”

Jizọsi nwudnarnu

(Mat 11:25-27; 13:16,17)

²¹ Ige wam Jizọsi nwudnarnu k'agịda nù rime Enine Nso, kaa, “Meka, Nda, Nyenwe oligwe nù ọwa, kwnornu nù i bígwaru nhne ka n'anya ele akọ nù ele marnụ nhne, kọvu i kpumennu be ọmụ takiri. Owe! Nda, meka, kwnornu nù ọ bụru ọma kpam n'anya i.

²² “Nda m yisiri kpakara nhne n'aka m. Ọ zá nye magwụ nye Nnwọ wam bụ, okwolem Nda. Ọ zá nye magwụ masị nye Nda bụ, okwolem Nnwọ wam, nù ele Nnwọ wam pioru o kpumenu a.”

²³ Ige wam ọ tughnasna hne ele sno apna a zị, kanụ be ichne, “Ọwa ọma zinu anya ke whnuru nhne anụ whnuru. ²⁴ Me kanụ anụ, agịda ele ọwhnurninya nù ele eze pioru ọ whnụ nhne anụ ọowhnu kọvu be whnuna, nù ọ nurnu nhne anụ ọonu, kọvu nù be nuna.”

Elulu nye Sameria ọma

²⁵ Otu mgba, nye ọgwu iwu lizọru naakpa Jizọsi iru, sịkwa a, “Nye-zinihne, kịni bụ nhne me jeeme ma m kehia m budnu kwó okwo?”

²⁶ Jizọsi saru a, “Kini bụ nhne be gbarụ n'iwu? Ndaa kpa i ọogwuu a?”

²⁷ Ọ saru, “I jeegweru kpakara mkpoma i nù kpakara mkpuru ovu i, nù kpakara iknernema i nù kpakara echiche i whnụ Nyenwe aị Chiokike i n'anya. Whnụ masị nye agbatibi i n'anya lele ẹni i.”

²⁸ Jizọsi kanụ a, “I sakwahiaru a, mee kpam, i jaazi budnu.”

²⁹ Kọvu o pioru o mee ẹni a nye ọma, ọ sịkwa Jizọsi, “Nyele bụ nye agbatibi m?”

³⁰ Jizọsi saru a, “Otu nwerukna hiri nù Jeruselem neezne Jeriko, ọ dnabna n'aka ele buznu. Be woru iwo a, li a nhne, gbawhu, sigbasi a n'onu ẹnwu.

³¹ Ọ dnabna nù otu nye ariohna neewhe n'apna wam, nga ọ whnuru a, ọ garu ngeri berere znernu hne o znezne. ³² Kpam masị, otu nye Livai, nga ọ vaduru hne ọ zị, whnụ a, ọ garu ngeri berere znernu hne o znezne. ³³ Kọvu

otu nye Sameria neewhe n'apna wam, vaduru hne ọ zị, nga ọ whnuru a, ọ donu a obirizi. ³⁴ O znekwunusi a, wusi a mono nù manya, knesi ẹnya a. O vukwasị nwerukna wam n'olu anọ ọro a, kwuzne a n'oro ele izne, legidne anya nkari. ³⁵ N'ekile a, o nyee nyenwe ọro ele izne wam iwai, kanụ a, ‘Legidne a anya nkari, me hiehna, m jookwu i nhne ọbula i mewhuru nù risi.’

³⁶ “N'esilawuru badnu ẹto ka, ndaa nye i cheru gesiri nù nye wam dnabnarnu n'aka ele buznu bụ nye agbatibi a?”

³⁷ Nye ọgwu iwu wam kaa, “Nye wam ke donu a obirizi.”

Jizọsi kanụ a, “Zne, mee kpam.”

Jizọsi znernu ọro Mata nù Meri

³⁸ Nga be neezne n'apna, Jizọsi nù ele sno apna a va otu ẹli-ọhna, zne n'oro Mata nye gbamanu a ọro a. ³⁹ Mata nwernu otu nwene rinya ẹnwhna a bụ Meri, Meri znernu daziri ẹli n'ochi Nyenwe aị, ọonu ikwu-ọnu a. ⁴⁰ Kọvu echiche Mata jihiaru n'ernu ọ ọonu, ọ vakwnusi Jizọsi kaa, “Nyenwe aị, ọ gbásiła i nù nwene m rinya sigbasiri me nunsnu m ọonu ẹnu? Kanụ a ma o yisinu m aka.”

⁴¹ Jizọsi saru a, “Mata, Mata, i naari ọriri, neemekpa ẹni i ẹni kwnornu agida nhne. ⁴² Kọvu otu nhne zị mkpa.

Meri hōrulam nhne ke ka mma, ọ zá nye jeenwe rikne nahōru a ya.”

Jizōsi znirni nhne gbasiri okpukpe

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

11 Ọ dū otu ọbochi Jizōsi zị neekpe okpukpe n'otu hnanum, nga o kpekworu, otu nū ele sno apna kanū a, “Nyenwe aị, zni aị kpa be kpe okpukpe lele kpa Jōni znirni ele sno apna a.”

² Ọ kanū be, “Nga anū neekpe, anū kaa,

‘Nda aị,

rewhna ị bụru nhne zị nsọ.

Ẹlị-eze ị va.††

³ Nyee aị wiri tna, ke joozunu aị ọbochi tna.

⁴ Gbarūnu aị mmehie aị,

lele kpa a jaagbarūnu ele mehieru aị.

I yisi aị nū rime nhne ọrnurna.”‡‡

⁵ Ọ kanū be, “Ọ bụru nū otu nū rime anū nwernu enyi, o zneknwusi a n'esilawuru abali, kaa, ‘Enyi m, gbaznisi m ike brēdi ẹto. ⁶ Otu enyi m berere vakwnusiri m, m nwée m nhne me jeenye a.’

⁷ “Enyi a hi nū rime ọro sa a, ‘Ị kpákna m ẹhni. M tūsnilem ọro, me nū rumu m dnanyi n'ọkpata. M jéenwe rikne lizọ nye i nhne ọbula.’ ⁸ Me kanū anū, ọ bụ n'ezị nū o jéelizọ nye a kwnornu nū ọ bụ enyi a, kovu kwnornu nū iwħnerne zá ọotu nye ọrio, o jeelizọ nye a.

⁹ “Kpam masị, me kanū anū, anū rịo, be jeenye anū, anū pio, anū joopiohia, anū znu aka n'ọnu-mgbo, be jaagbamanū. ¹⁰ Kwnornu nū nye ọbula ke ọorio, ọoriohia, nye noopio, noopiohia, nye nooznu aka nū mgbo be jaagbamanū a.

¹¹ “Ndaa nye bụ nda n'esilawuru anū, nye nnwọ a jōorio aznū, o nyee a agwọ?

“¹² Mọbu ọ rịo a ẹkwna ọchichi, o nyee a akpi? ¹³ Ọ bụru anū ele jooḡburu ẹhni anū nū bụjo mahjaru o nyee rumu anū nkesi bụru ọma, ọ kọ bụru Nda anū ke oligwe, ọ bụ nū o jéenye ele ọorio a Enine Nso?”

Jizōsi nū Bẹlizibolu

(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Jizōsi naachihala reñwu ojo ke dnarnū mgbu. Nga reñwu ojo wam whogaru, nwerukna wam ke dnarnū mgbu kwuru ọka, o du kpakara ele badnū ẹhni. ¹⁵ Kovu agwna be kaa, “O ji rikne Bẹlizibolu nye risi ele reñwu ojo naachihala reñwu ojo.” ¹⁶ Ele berere naakpa a iru, kaa, o gesi be nhne elekema hi n'oligwe.

¹⁷ Jizōsi mahjaru mkpoma be, ọ kanū be, “Ẹlị-eze ọbula kewama megidne ẹhni a, ọ jootubiri etekne, ọro ọbula kewama megidne ẹhni a, ọ jaadna. ¹⁸ Ọ bụru nū Setani kewama megidne ẹhni a, ẹlị-eze a jóogwuzoli. M nookwu ka kwnornu nū anū karū nū m ji m rikne Bẹlizibolu naachihala reñwu ojo. ¹⁹ Kịtna, ọ bụru nū m ji m rikne Bẹlizibolu naachihala reñwu ojo, ele sno anū ji rikne nyele naachihala be? Be jōobu ele ikpe anū. ²⁰ Kovu ọ bụru nū m ji m aka Chiokike naachihala reñwu ojo, ẹlị-eze Chiokike dulam anū ẹhni.

²¹ “Nga nye dikne woru mgwna ọgwnu a, neese ọro a, ẹkwnu a zị n'udno. ²² Kovu nga nye kakwo a rikne varū, megbu a, ọ nahōru a kpakara mgwna ọgwnu a ke ọ tūkwasiri mkpoma, kesa ẹkwnu a.

²³ “Nye dágwunu m, neemegidne m, nye snóne m chikota nhne, ọobosa ọbosa.

††11:2 Agwna nhne be gbarū kwuru be mee nhne i noopio n'owa lele kpa be mee a n'oligwe

‡‡11:4 Agwna nhne be gbarū kwuru dohia n'aka nhne ọrnurna

“11:11 Agwna nhne be gbarū kwuru brēdi

Renwu ojo hiehnarnu

(Mat 12:43-45)

²⁴“Nga renwu ojo hiri nu rime badnu whoga, o zneghari n'eli chna chna chna, noopio hne o joozukwa inwe. O buru nu o whnuna, o kaa, 'M jaalahna n'oro me hiri whuya.' ²⁵Nga o vaduru, o whnu nu be zasnarnu oro wam bikwata nhne nkari. ²⁶O jeezne chiri renwu ojo esau ibne a ele nwernu risi rikne karu a, be wuru nu rime nye wam. Onodi ipne-aznu nye wam johnasi bujo karu kpa o zi nu mbom.”

Nye owa oma n'ezi

²⁷Kpa Jizosi zi nookwu oka ka, otu nwerinya siwama n'igbudu badnu wam, “Rywho ke vuru i nu rema ke i nwornu bu nhne be goziri ogozi.”

²⁸Jizosi saru, “Ele owa oma karukwo bu ele nonu ikwu-onu Chiokike, neeme be.”

Nhne elekema ke Jona

(Mat 12:38-42)

²⁹Kpa igbudu badnu wam gbakoru hne Jizosi zi, o kanu be, “Ebiri ojo ka noopio nhne elekema, o za nhne elekema be jeenye be, okwolem nhne elekema Jona. ³⁰Lele kpa Jona bu nhne elekema ke ele Ninive, o bu kpa Nnwọ ke Badnu jobunu ebiri ka. ³¹Eze nwerinya Seba jeelizo ya nu ele ebiri ka bna n'ikpe, o jaama be ikpe, kwnornu nu o hiri n'osotoma k'owa va nurnu akoniche Solomoni. Kovu le, nhne kakwo Solomoni zi hna. ³²Ele Ninive jeelizo, be nu ebiri ka bna n'ikpe, be jaama be ikpe, kwnornu nu be tuhnasnarnu mkpoma n'okpo okwo Jona. Kovu le, nhne kakwo Jona zi hna.

Iwhne ke ehni

(Mat 5:15; 6:22,23)

³³“O za nye joomusi tonji bita a nu hne tugwaru otugwa, mọbu bita nu mkpururu nkita. Tnnuma, be bita a n'olu nhne be bita tonji, ma ele naabnanya oro whnurnu iwhne a. ³⁴Any a bu iwhne ke ehni. O buru nu anya i buru oma, kpakara ehni i jobu iwhne iwhne. Kovu o buru nu anya i buo oma, kpakara ehni i jaagba ochichiri. ³⁵Anu ledukom anya o zi iwhne ke zi anu n'ehni bo ghọ ochichiri. ³⁶Ka kpararu, o buru nu kpakara ehni i bu iwhne iwhne, o za ngeri ke gbaru ochichiri, kpakara ehni i jobu iwhne lele nga tonji nomukwasi i iwhne a.”

Ele Farisi nu ele zni iwu ele Ju

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷Nga Jizosi kwukworu oka ka, otu nye Farisi sukwa a, o va snornu a ri wiri, o snornu a zne, o daziri n'ikpechi. ³⁸Nye Farisi wam whnurnu nu Jizosi kwoge aka bete ri wiri, o du a ehni.

³⁹Nyenwe ai kanu a, “Kitna anu ele Farisi beru osno snu aznu okiko nu agbugba wiri, kovu nu owho-anya nu agwa ojo jihiaru nu rime anu. ⁴⁰Anu ele iwhnirniwhno! O buo otu badnu wam mernu rime okiko nu aznu a? ⁴¹Anu gweru nhne zi nu rime agbugba wiri donu ele mboni obirizi, kpakara nhne jaazinu anu richna.

⁴²“Awhnwhnu zinu anu ele Farisi, kwnornu nu anu nookwu otu nga nu nri ke kpakara mkporo okwukwo nwernu eknarna oma ke ekwu, kovu anu juru ikpe zi snam nu owhnun'anya Chiokike. O zi mkpa nu anu zernu eme nhne ka nu ke berere.

⁴³“Awhnwhnu zinu anu, ele Farisi, kwnornu nu anu whnurnu risi ngadna n'oro ogbako anu n'anya, o naamasj anu ele badnu neebekwu anu ikwu n'ahia.

⁴⁴“Awhnụwhnu zīnu anụ, ele Farisi, kwnornu nụ anụ nụ lele ilili ke ele badnụ máa nọozo ọchi n'olu a.”

⁴⁵Otu nye ọgwu iwu sarụ Jizọsi, “Nye-zni-nhne, ọka ka i nookwu naakpasị aị iwghnerne.”

⁴⁶Jizọsi sarụ nye ọgwu iwu wam, “Awhnụwhnu jaazīnu anụ ele ọgwu iwu, kwnornu nụ anụ noovute ele badnụ ivu rīnya be vuru, kọvu anụ n'iwghuru anụ jéegweru otu mkpaka anụ yinu be aka. ⁴⁷Awhnụwhnu zīnu anụ, kwnornu nụ anụ noowu ilili ele ọwhnurninya, ele nda anụ ọknani gburu. ⁴⁸Anụ bụ ele akebbe nụ ele kwnagidnenu nhne ele nda anụ ọknani mernu, be gburu ele ọwhnurninya, anụ wu ilili be. ⁴⁹Chiokike nụ nhne ọmuma a karụ, ‘M jeeziznenu be ele ọwhnurninya nụ ele izi, be joogbu agwna be, be jaakpakna ele berere ẹhni.’ ⁵⁰Kam kpayarụ, ebiri ka jaata awhnụwhnu kpakara ọvnarna ele ọwhnurninya be gburu hite n'ọpanizo ọwa, ⁵¹hite n'ọvnarna Ebeli dū n'ọvnarna Zakaraya, nye be gburu n'iketa ojo ariohna nụ hne zī nsọ. Owe! Me kanụ anụ, ebiri ka jọkwu kpakara ọgwọ ọvnarna ka.

⁵²“Awhnụwhnu zīnu anụ ele ọgwu iwu, kwnornu nụ anụ gwemernu snambị ke naagbama ọnuhna akoniche, anụ bnáge, anụ kwéle ele piuru ọ bna be bna.”

⁵³Nga Jizọsi hiri nụ pii whọga, ele Farisi nụ ele zni iwu ele Ju nookwunu a ọnu rikne, néesikwa ajiji agịda nhne. ⁵⁴Be needne, noopio ma be jọonu nhne be jeeji bno a nhne.

Ọ dọ aka nụ nsni gbasiri ruwhnu lawuru

(Mat 10:26,27)

12 Nga igbudu ele badnụ gbakoru hne Jizọsi zī ke mernu be nọozo ibne be ọchi, Jizọsi beru ọsno naakanụ

ele sno apna a, “Anụ neeze nhne whụ brēdi ke ele Farisi, ke bụ ruwhnu lawuru. ²Kwnornu nụ be jookpume kpakara nhne be kpusnirni okpusni, kpakara nhne be tugwaru otugwa jọowhuya iwghne. ³Nhne anụ kwuru n'ochichiri, be jookwuhia n'iwghnehie, ke anụ tukasiri nụ nsni nụ rime ọro matị, be jookwuhia n'olu ọro.

Nye anụ kwesiri ọ tū ọgwu

(Mat 10:28-31)

⁴“Ele enyi m, me kanụ anụ, anụ tū ọgwu ele noogbu anọ-ẹhni, ele nwée rikne o mee nhne berere. ⁵Kọvu me kanụ anụ nye anụ jootu ọgwu a, anụ tū ọgwu nye wam ke nwnernu rikne gbu anọ-ẹhni, tūbna enine nụ rime bẹkwunu. Owe! Me kanụ anụ, anụ tū ọgwu a. ⁶Be zá neere wonzna isne mkpuru iwai matị lawuru? Kọvu Chiokike zá neechezu otu nụ ruwhnu a. ⁷N'ezi, be gwnurnu kpakara rukeri-ize ke risi anụ ọnu. Ọgwu tū anụ, anụ zī okne ọnu ahia karụ agịda wonzna.

Ọ kwuhia nụ ọ jū Karaisi

(Mat 10:32,33; 12:32; 10:19,20)

⁸“Me kanụ anụ, nye ọbula ke jookwuhia m nụ ruwhnu ele badnụ, Nnwọ ke Badnụ jookwuhia nye wam nụ ruwhnu ele enine izi Chiokike. ⁹Kọvu nye ọbula ke jọgonahoru m nụ ọ máa nye me bụ nụ ruwhnu ele badnụ, m jọgonahoru a nụ ruwhnu ele enine izi Chiokike. ¹⁰Nye ọbula ke kwuru ọka ojo megidne Nnwọ ke Badnụ, be jaagbarunu a, kọvu nye ọbula ke kwuru kwugidne Enine Nsọ, be jáagbarunu a.

¹¹“Nga be jookwuru anụ zne n'oro ọgbako ele Ju, nụ ruwhnu ele ọchichi nụ ele risi, kpe anụ ikpe, mkpoma lákọ anụ mini kpa anụ jọogoru ọnu anụ mọbu nhne anụ jookwu. ¹²Enine Nsọ jeezni anụ n'ige wam nhne anụ jookwu.”

Elulu nye eze iwahnirniwhno

¹³Otu badnụ n'esilawuru igbudu badnụ wam, kanụ Jizōsi, “Nye-zni-nhne, kanụ nwene m rukna ma o keme mkpe aị.”

¹⁴Jizōsi saru a, “Enyi m, nyele mernu m nye ikpe mọbu nye ke mkpe n'esilawuru anụ?” ¹⁵Ọ kanụ be, “Anyadụ anụ ẹli gbasiri kpakara owho-anyan, kwnornu nụ budnu badnụ híge n'agida ẹkwnu o nwernu whuya.”

¹⁶Jizōsi tñunu be elulu ka, “Ekwu otu nye eze mirmi agida mkpuru. ¹⁷Nye eze wam naari nụ mkpoma a, ‘Ndaa nhne me jeeme? M nwée m obna hne me jaabita mkpuru m.’

¹⁸“O kaa, ‘Ka bu nhne me jeeme, m jaakwnadna kpakara obna m, wu obna ikne ke zi rude, m jaabita kpakara mkpuru m nū ẹkwnu m nū rime be. ¹⁹M jaakanu ẹhni m, I nwernu agida ẹkwnu i kpabitaru agida awaha, zukwaru inwe, ri, nwo, mkpoma so i n'onu.’

²⁰“Kovu Chiokike kannu a, ‘Ji nye iwahnirniwhno, be noopio budnu i n'aka i n'abalị ka. Nyele jeenwe kpakara nhne i kpabitannu ẹhni?’”

²¹“Ka bu kpa o jaazinu kpakara ele kpabitannu ẹhni be ẹkwnu, kovu be nwée ẹkwnu nū ruwhnu Chiokike.”

Anu kwnata Chiokike mkpoma

(Mat 6:25-34)

²²Jizōsi kanu ele sno apna a, “Ka bu nhne me kwno naakanu anu, anu rigbuko ẹhni anu n'oriri gbasiri budnu anu, nhne anu jeeri, mọbu gbasiri ẹhni anu, iwo anu joowo. ²³Budnu kakwo wiri, ẹhni kakwo iwo. ²⁴Anu le rumu onunu, be gha mkpuru, be za neegwe nhne n'ekwu, be nwée obna hne be bita mkpuru, kovu Chiokike nooznu be. Anu zi okne onu ahia karukwo rumu onunu. ²⁵Ndaa badnu n'esilawuru anu ke nwernu rikne tukwasi nhne nu budnu

a hite n'origbu ẹhni a? ²⁶Hne o bu nu anu nwée rikne mee nhne matị nu kpa, kini mernu anu naarigbu ẹhni anu gbasiri nhne ke berere?

²⁷“Anu lekoma atna kpa be nooso. Be za noodogbu ẹhni be n'ernu, be kwné ikpe. Kovu me kanu anu, o bubedi Solomoni n'iwuru a nu kpakara igwugwu a, yiye eyi lele otu nu rime be. ²⁸Ọ buru nu Chiokike noowosi achara ke zi n'ekwu iwo, bu ke zi tna, ekile be kpone be nu bekwnu, o kọ buru anu, o joowosi anu iwo, anu ele okwnata ovu matị. ²⁹Anu tukwasi mkpoma anu nu nhne anu jeeri mọbu nhne anu jooonwo, anu rigbu ẹhni anu gbasiri a. ³⁰Kwnornu nu kpakara nhne ka bu nhne ele maá Chiokike noopio, Nda anu magwu nu kpakara nhne ka zi anu mkpa. ³¹Kovu anu pio ẹli-eze Chiokike, o jootukwasinu anu kpakara nhne ka masi.

Ekwnu ke zi n'oligwe

(Mat 6:19-21)

³²“Anu tu ogwnu, ogbori atnurnu matị, kwnornu nu o masiri Nda anu o nyee anu ẹli-eze a. ³³Anu re nhne anu nwernu kesi ele mboni. Anu mehianu ẹhni anu rekpa iwai ke ka aka, anu kpabita ẹkwnu n'oligwe ke kwó okwo, hne nye buznu nwée rikne zne, akika za naata ẹkwnu zi pji. ³⁴Kwnornu nu hne ẹkwnu anu zi bu hne mkpoma anu jaazi masi.

Ele izi anya duru ẹli

³⁵“Anu jiknenu noornu ernu, ele tonji be noonwu onwu. ³⁶Lele ele neese nyenwe be zneru iriri olulu nnwerne ikne ma o hiehna, nga o hieru, znu aka n'onu-mgbo, be gbamanu a oro wara wara. ³⁷Owa oma zinu ele izi wam nyenwe be joowhnu hne be neese nse nga o hiehnarnu. Me kanu anu ezi oka, o joosuru ajni n'ikwnu, kanu be, be daziri ẹli ri wiri, o buru nye izi be. ³⁸Owa oma

zĩnu ele izi wam, ọ bũru nũ nyenwe be varũ n'esilawũru abalĩ mọbu n'ọnu ọsisi, ọ jọowhnu nũ be zĩ neese nse. ³⁹Kọvu anũ mahĩa nũ ọ bũru nũ nye nwe ọro mahĩaru ọtnu-ige nye buznu jaava, o béekwele be liwa ọro a. ⁴⁰Kam kpayarũ, anũ neese masĩ nse, kwnornu nũ Nnwọ ke Badnũ jaava ige anũ tũge anya a.”

Ọhi ke kwesiri ọ kwnata mkpọma

(Mat 24:45-51)

⁴¹Pita sĩawa a, “Nyenwe ai, ì nọot-nunu ai elulu ka, sọbu kpakara badnũ.”

⁴²Nyenwe ai sarũ a, “Nyele bũ ọhi wam ke be kwesiri ọ kwnata mkpọma,

nye nyenwe a mernu nye risi ọro a, ma o neenye ele ọhi wiri n'ige kwesiri?

⁴³Nye risi ọro wam jọobu nye ọwa ọma ọ bũru nũ nyenwe a jaava whnũ nũ o mernu nhne kwesiri. ⁴⁴Me kanũ anũ ezi ọka,

nyenwe a jeeme a nye jeelekọta kpakara ẹkwnu a. ⁴⁵Kọvu ọ bũru nũ ọhi wam jaakaa nũ mkpọma a, ‘Nda m kwu gbulem ọkwnu,’ o bete naaligbu

ele ọhi rukna nũ rinya, neeri, nọonwo manya, manya noogbu masĩ a. ⁴⁶Nda kwu ọhi wam jaava n'ọbochi ọ tũge anya a nũ n'ige ọ máa. O joogbubi a ichichi

lawũru, mee ya nũ ele kwé ekwe takọ awhnũwhnu.

⁴⁷“Nye izi ke marnũ nhne nda a kwu piuru, o jĩknernune o mee a, be jaapnĩa agĩda mbĩnibini. ⁴⁸Kọvu nye ke máa, ke mernu nhne kwesiri be ta a awhnũwhnu,

be jaapnĩa a mbĩnibini matĩ. Kwnornu nũ nye be nyernu agĩda nhne, bũ nye be joo pio agĩda nhne n'aka a. Nye be nyernu agĩda nhne o legidne anya, be joo pio nhne zĩ agĩda karũkwo n'aka a.

⁴⁷“Nye izi ke marnũ nhne nda a kwu piuru, o jĩknernune o mee a, be jaapnĩa agĩda mbĩnibini. ⁴⁸Kọvu nye ke máa, ke mernu nhne kwesiri be ta a awhnũwhnu,

be jaapnĩa a mbĩnibini matĩ. Kwnornu nũ nye be nyernu agĩda nhne, bũ nye be joo pio agĩda nhne n'aka a. Nye be nyernu agĩda nhne o legidne anya, be joo pio nhne zĩ agĩda karũkwo n'aka a.

⁴⁷“Nye izi ke marnũ nhne nda a kwu piuru, o jĩknernune o mee a, be jaapnĩa agĩda mbĩnibini. ⁴⁸Kọvu nye ke máa, ke mernu nhne kwesiri be ta a awhnũwhnu,

be jaapnĩa a mbĩnibini matĩ. Kwnornu nũ nye be nyernu agĩda nhne, bũ nye be joo pio agĩda nhne n'aka a. Nye be nyernu agĩda nhne o legidne anya, be joo pio nhne zĩ agĩda karũkwo n'aka a.

⁴⁷“Nye izi ke marnũ nhne nda a kwu piuru, o jĩknernune o mee a, be jaapnĩa agĩda mbĩnibini. ⁴⁸Kọvu nye ke máa, ke mernu nhne kwesiri be ta a awhnũwhnu,

be jaapnĩa a mbĩnibini matĩ. Kwnornu nũ nye be nyernu agĩda nhne, bũ nye be joo pio agĩda nhne n'aka a. Nye be nyernu agĩda nhne o legidne anya, be joo pio nhne zĩ agĩda karũkwo n'aka a.

⁴⁷“Nye izi ke marnũ nhne nda a kwu piuru, o jĩknernune o mee a, be jaapnĩa agĩda mbĩnibini. ⁴⁸Kọvu nye ke máa, ke mernu nhne kwesiri be ta a awhnũwhnu,

be jaapnĩa a mbĩnibini matĩ. Kwnornu nũ nye be nyernu agĩda nhne, bũ nye be joo pio agĩda nhne n'aka a. Nye be nyernu agĩda nhne o legidne anya, be joo pio nhne zĩ agĩda karũkwo n'aka a.

⁴⁷“Nye izi ke marnũ nhne nda a kwu piuru, o jĩknernune o mee a, be jaapnĩa agĩda mbĩnibini. ⁴⁸Kọvu nye ke máa, ke mernu nhne kwesiri be ta a awhnũwhnu,

be jaapnĩa a mbĩnibini matĩ. Kwnornu nũ nye be nyernu agĩda nhne, bũ nye be joo pio agĩda nhne n'aka a. Nye be nyernu agĩda nhne o legidne anya, be joo pio nhne zĩ agĩda karũkwo n'aka a.

cheru nũ m gweyarũ m udno n'owa? Óza! Me kanũ anũ, m gweyarũ m okewa.

⁵²Hite nũ kĩtna zne nũ ruwhnu, badnũ isne zĩ n'otu ọro jeekewa, badnũ ẹto

megidne badnũ lawũru, badnũ lawũru megidne badnũ ẹto. ⁵³Be jeekewa

Nda megidne nnwọ a rukna, nnwọ rukna megidne nda a,

nne megidne nnwọ a rinya, nnwọ rinya megidne nne a,

nne nzi megidne nnwerne nnwọ a, nnwerne nnwọ megidne nne nzi a.”

Anũ ghọhia ige ka

(Mat 16:2,3)

⁵⁴Jizọsi kanũ igbudu badnũ wam, “Nga anũ whnũrnũ rũnwurnũ oligwe

hi n'ọdidna ẹhnam, ngangam anũ kaa, ‘Mini joozo,’ mini zo masĩ. ⁵⁵Nga anũ whnũrnũ ruwhere ndidna hne o neewhe,

anũ jaakaa, ‘O jeerne bẹkwnu,’ ọ ziri kpm. ⁵⁶Anũ ele ruwhnu lawũru! Anũ magwũ kpa be le ọwa nũ ruwhnu oligwe

anya gwnũ nhne ọ jọobu. Kọvu ndaa kpa anũ máa ige ka?”

⁵⁴Jizọsi kanũ igbudu badnũ wam, “Nga anũ whnũrnũ rũnwurnũ oligwe hi n'ọdidna ẹhnam, ngangam anũ kaa, ‘Mini joozo,’ mini zo masĩ. ⁵⁵Nga anũ whnũrnũ ruwhere ndidna hne o neewhe,

anũ jaakaa, ‘O jeerne bẹkwnu,’ ọ ziri kpm. ⁵⁶Anũ ele ruwhnu lawũru! Anũ magwũ kpa be le ọwa nũ ruwhnu oligwe anya gwnũ nhne ọ jọobu. Kọvu ndaa kpa anũ máa ige ka?”

Jĩ nũ nye irno i mee udno

(Mat 5:25,26)

⁵⁷“Kĩni mernu anũ máa nhne bũru ọma nũ omume? ⁵⁸Nga jĩ nũ nye kwu i neezne ikpe zĩ n'apna, gbalĩ ma jĩ nũ

a mee udno n'apna, ọ búla kpm, ọ joo pnurnu ì nyee nye risi ikpe, nye risi ikpe nyewhete i nye neelekọta ele ikelu,

ọ tũbna a n'ọro ikelu. ⁵⁹Me kanũ ì, ì jọowhuya pĩ tem ì kwũhnata kpakara ìwai ipne-aznũ ì jigwu.”

⁵⁷“Kĩni mernu anũ máa nhne bũru ọma nũ omume? ⁵⁸Nga jĩ nũ nye kwu i neezne ikpe zĩ n'apna, gbalĩ ma jĩ nũ a mee udno n'apna, ọ búla kpm, ọ joo pnurnu ì nyee nye risi ikpe, nye risi ikpe nyewhete i nye neelekọta ele ikelu,

ọ tũbna a n'ọro ikelu. ⁵⁹Me kanũ ì, ì jọowhuya pĩ tem ì kwũhnata kpakara ìwai ipne-aznũ ì jigwu.”

⁵⁷“Kĩni mernu anũ máa nhne bũru ọma nũ omume? ⁵⁸Nga jĩ nũ nye kwu i neezne ikpe zĩ n'apna, gbalĩ ma jĩ nũ a mee udno n'apna, ọ búla kpm, ọ joo pnurnu ì nyee nye risi ikpe, nye risi ikpe nyewhete i nye neelekọta ele ikelu,

ọ tũbna a n'ọro ikelu. ⁵⁹Me kanũ ì, ì jọowhuya pĩ tem ì kwũhnata kpakara ìwai ipne-aznũ ì jigwu.”

⁵⁷“Kĩni mernu anũ máa nhne bũru ọma nũ omume? ⁵⁸Nga jĩ nũ nye kwu i neezne ikpe zĩ n'apna, gbalĩ ma jĩ nũ a mee udno n'apna, ọ búla kpm, ọ joo pnurnu ì nyee nye risi ikpe, nye risi ikpe nyewhete i nye neelekọta ele ikelu,

ọ tũbna a n'ọro ikelu. ⁵⁹Me kanũ ì, ì jọowhuya pĩ tem ì kwũhnata kpakara ìwai ipne-aznũ ì jigwu.”

⁵⁷“Kĩni mernu anũ máa nhne bũru ọma nũ omume? ⁵⁸Nga jĩ nũ nye kwu i neezne ikpe zĩ n'apna, gbalĩ ma jĩ nũ a mee udno n'apna, ọ búla kpm, ọ joo pnurnu ì nyee nye risi ikpe, nye risi ikpe nyewhete i nye neelekọta ele ikelu,

ọ tũbna a n'ọro ikelu. ⁵⁹Me kanũ ì, ì jọowhuya pĩ tem ì kwũhnata kpakara ìwai ipne-aznũ ì jigwu.”

13 Agwna ele zĩ nũ pĩ kanũ Jizọsi nhne gbasĩri ele Galili ele Paĩleti

jiri ọvnarna be gwasĩ n'arĩohna be. ²Jizọsi sarũ be, “Anũ che nũ ele Galili ka bũ ele mmehie kakwo ele Galili berere

kwnornu nũ be tarũ awhnũwhnu kpa?

³ Me kanụ anụ, óza. Kọvu okwolem ma anụ tũhnasarnu mkpọma, anụ jọonwu lele be. ⁴ Mọbu anụ che nụ nri nụ badnụ ẹsato ele ọro olu ke zị nụ Saịlom dnagburu, nụ be bụ ele ikpe marnụ karụ ele berere ele zị nụ Jeruselem? ⁵ Me kanụ anụ, óza. Kọvu ọ bụru nụ anụ tũhnas-nana mkpọma, anụ jọonwu lele be.”

Elulu isisi figi

⁶ Jizọsi tñunu be elulu ka, “Otu nwerukna kpasiri figi n'ekwu a, o zne noopio mkpuru n'olu a, kọvu ọ whnụna mkpuru ọbula. ⁷ Ọ kanụ nye neelekwa ẹkwu figi wam, ‘Ka bụ awaha ẹto me naava hna noopio mkpuru n'olu isisi figi ka, kọvu m zá nọowhnu mkpuru ọbula. Gbudna a! Ndaa ke o noolulu ẹli n'etekne?’

⁸ “Ọ sarụ a, Nda-ai-kwu, ‘Gharụ a otu awaha berere, m joogwu ẹli gburugburu wusi a nsni anọ. ⁹ Ọ bụru nụ ọ minya mkpuru, ọ bụru oma, kọvu ọ bụru nụ ọ minyage mkpuru, i gbudna a.”

Jizọsi gworu nriria n'Ọbochi Ozukwa Inwe

¹⁰ N'otu Ọbochi Ozukwa Inwe, Jizọsi zị neezni nhne n'oro ọgbako ele Ju, ¹¹ otu nwerinya zị nụ nriria nri awaha nụ ẹsato, ke kpayarụ nụ o gbewhu egbewhu, o nwée rikne gwuzoru kwem rịa rịa. ¹² Nga Jizọsi whnurnu a, o sukwu a, kanụ a, “Nwerinya, nriria i lalam.” ¹³ Ọ tũkwasi a aka a lawuru, ngangam, nwerinya wam gwuzoru kwem, znarni Chiokike.

¹⁴ Kọvu ovu weru nye risi ọro ọgbako ele Ju ẹhni k'agida kwnornu nụ Jizọsi gworu nriria n'Ọbochi Ozukwa Inwe. Ọ kanụ ele badnụ wam, “A nwernu ọbochi isunu a ji nọornu ẹrnu, anụ va ma be gwọ anụ nriria n'ọbochi ele ka, kọvu ọ bụo n'Ọbochi Ozukwa Inwe.”

¹⁵ Nyenwe ai sarụ a, “Anụ ele ruwhnu lawuru, anụ zá nọtoma ehni anụ mọbu

iyinya anụ n'Ọbochi Ozukwa Inwe zne nyee a mini? ¹⁶ Nwerinya ka ke bụ nnwọ rinya Ebereham nye Ekwensu knernụ eriri nri awaha nụ ẹsato ka, ọ bụo oma be toma a eriri ka ma o nwernu ẹhni a n'Ọbochi Ozukwa Inwe?” ¹⁷ Nga o kwuru ka, iwhnerne tị kpakara ele noogwuzogidne a. Kọvu igbuda badnụ wam nwudnarnu kwnornu agida ẹrnu ndu-ẹhni ọ nọornu.

Mkpuru mositadi nụ nhne whụ bredi

(Mat 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jizọsi sịkwa be, “Eli-eze Chiokike, o yiri lele kini? Kini bụ nhne me jeeji gbu esi a? ¹⁹ Ọ nụ lele mkpuru isisi be kwu mositadi ke badnụ kpasiri n'ekwu a. O so, gho isisi ke rụmu ọnunu oligwe nọornu alikwu nụ nkala a.”

²⁰ Berere kwno, ọ kaa, “Ndaa nhne me jeeji sninu ẹli-eze Chiokike? ²¹ Ọ nụ lele nhne whụ bredi ke nyerinya gweru gwasị n'agida ikpa tem kpakara a whụ.”

Ọnu-mgbo ke zị nworonwo

(Mat 7:13,14,21-23)

²² Jizọsi neezne hi nụ otu ẹli-ohna dū ẹli-ohna berere neezni nhne kpa o neezne Jeruselem. ²³ Otu badnụ sịkwa a, “Nyenwe ai, okwole badnụ ele nụ ele bụ ele be jooznohia?”

Jizọsi sarụ be, ²⁴ “Anụ yisi ẹhni garụ n'ọnu-mgbo ke zị nworonwo, me kanụ anụ ezi oka, agida ele badnụ joo pio ọ bna, kọvu be jéenwe rikne bna. ²⁵ Nga nda kwu nwe ọro lizoru gbasni ọro, anụ joogwuzo n'ederezi nooznu aka, naarijasno, ‘Nda-ai-kwu, bikno, gbamanụ ai ọro.’

“Ọ jaasa anụ, ‘M máam ele anụ bụ mọbu hne anụ hi va.’

²⁶ “Ige wam anụ jaakaa, ‘A sno i ri wiri, nwọ nhne ọnwunwo, i znirni nhne n'ẹli ai.’

²⁷ “Kọvu o jaasa anụ, ‘M máam ele anụ bụ mọbu hne anụ hi va. Anụ hi hne me zị whọga, anụ ele arụru-ẹli.’

²⁸ “Ọkwna ẹkwna nụ ọta rụkwurnnu-ize jaazị nụ pịi nga anụ jọowhnu Ebereham, Aziki nụ Jekọpu nụ kpakara ele ọwhnurnniny a n'ẹli-eze Chiokike, kọvu anụ bụru ele be chihalaru n'ederezi.

²⁹ Ele badnụ jeehi n'ọbosi ẹnam nụ ọdidna ẹnam, hi nụ rugwu nụ ọdidna va, daziri ẹli n'iriri ke ẹli-eze Chiokike.

³⁰ N'ezị ọka, agwna ele ipne-aznụ jọbu ele be ọsno, agwna ele be ọsno jọbu ele ipne-aznụ.”

Jizọsi whnurnu Jeruselem n'anya

(Mat 23:37-39)

³¹ Ige wam agwna ele Farisi vakwnusiri Jizọsi kanụ a, “Hi nụ hna whọga, zne hne berere. Erodụ pioga o gbu i.”

³² Jizọsi sarụ be, “Anụ zne kanụ edu wam, m jaachihala renwu ojo, gwọ masị ele nriria tna nụ ekile, n'ọbochi ke ẹto, m jọornuzu ẹrnu m. ³³ Kpa o zị, m jeezn-eriri tna nụ ekile nụ ọbochi ke sno a, kwnornu nụ o kwésile be gbu nye ọwhnurnniny nụ hne bụo Jeruselem.

³⁴ “Chei! Jeruselem, Jeruselem, jị ke noogbu ele ọwhnurnniny, ke jị akaworugwu nọolo ele be ziyannu i. Mgba ele kpa me pioru ọ chikota rụmu i lele kpa enwerne ọchichi nẹchikota rụmu a nụ mkpururu aka nkwa a lawuru, kọvu i kwéle. ³⁵ Le, be nẹsigbasinụ anụ ọro anụ ma ọ tọbiri etekne. Me kanụ anụ, anụ jọowhnu m berere tem dụ nga anụ jaakaa, ‘Chiokike gozi nye wam ke naava nụ rẹwhna Nyenwe ai.’”

Jizọsi zị n'oro nye Farisi

14 Ọ dụ otu Ọbochi Ozukwa Inwe, nga Jizọsi zị n'oro otu nye Farisi be marnụ rẹwhna a neeri wiri, ele badnụ zị needne a. ² Otu nwerukna ọchi a

lawuru nụ aka a zarụ aza zị nụ ruwhnu a. ³ Jizọsi sịkwa ele Farisi wam nụ ele zni iwu, “Ọ bụru oma n'iwu ọ gwọ nriria n'Ọbochi Ozukwa Inwe, sọbu ọ bụo oma?” ⁴ Kọvu be kpusnirni ọnu be. Jizọsi nwugwu nwerukna wam n'aka gwọ a nriria wam, zihala a.

⁵ Jizọsi sịkwa be, “Ọ bụru nụ i nwernu nnwọ rukna mọbu ehni ke dnabnarnu ọmi n'Ọbochi Ozukwa Inwe, anụ jéegwehja a n'Ọbochi Ozukwa Inwe?” ⁶ Ọ zá nhne be sarụ a.

Badnụ o gwedna ẹhni a ẹli nụ ovu oma

⁷ Nga Jizọsi whnurnu kpa ele be sukwuru nọohoru risi ngadna be jaadazi, ọ tñunu be elulu ka, ⁸ “Nga badnụ ọbula sukwuru i ikwu iriri ọlulu nnwerne, i dazị nụ risi ngadna, kwnornu nụ nye nwernu igwugwu kakwo i nwernu rikne va. ⁹ Ọ bụru kpa, nye sukwuru anụ lawuru jaavakwnusi i, kanụ i, ‘Nye nwerukna ka ngadna i.’ Ige wam i jeeji iwhnerne daziri nụ ngadna ke zị ẹli ẹli.

¹⁰ Kọvu nga be sukwuru i, daziri ẹli nụ ngadna ke zị ẹli ẹli. Nye wam ke sukwuru i jaavakwnusi i, kanụ i, ‘Enyi m, zne nụ ngadna ke ka mma.’ Ige wam i jeenwe igwugwu nụ ruwhnu ele varu pji.

¹¹ Kwnornu nụ be jeegwedna nye ọbula ke gwelizọru ẹhni a olu, nye ọbula ke gwednarnu ẹhni a ẹli, be jeegwelizọ a.”

¹² Jizọsi kanụ nye wam sukwuru a, “Nga i siri wiri ọsisi mọbu ke anyasnu, i sịkwa ele enyi i kpọi, nụ rụmu nwene i mọbu ele ibne i ele eze, i mee kpa, be jeesi wiri sukwu kwno i, ige wam be kwulam jị ọgwọ. ¹³ Kọvu nga i mernu iriri, sukwu ele mboni, nụ ele ọru, nụ ele mgworo nụ ele isni, ¹⁴ be jọgozi i. Ọ bụ n'ezị nụ be nwée rikne kwụ i ọgwọ, kọvu Chiokike jọkwuhnata i nga ele oma jeehi n'enwu lizọ.”

Elulu okne iriri

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Nga otu nye dazị neeri wiri nurnu a, o kanụ Jizọsi, “Owa oma zinu nye jeeri wiri n’eli-eze Chiokike.”

¹⁶ Jizọsi sarụ a, “Otu nwerukna siri okne iriri sukwu agịda ele badnụ. ¹⁷ N’ige iriri wam, o zihala nye izi a, o kanụ ele be sukwuru, ‘Vaa, be mekwolem kpakara nhne.’

¹⁸ “Kọvu kpakara be n’otu bete ọọri be gharu be. Nye ke mbom kaa, ‘M zuru m ẹli ẹkwu, m jeezne lekwa a, bikno gwnusi m n’ele i gharuru.’

¹⁹ “Nye berere kaa, ‘M zuru m nri ehni be knekotaru ẹbo ẹbo, m neezne o tula be, bikno gwnusi m n’ele i gharuru.’

²⁰ “Nye berere kaa, ‘M luru m nnwerne ikne, m jeezne rikne va.’

²¹ “Nye izi wam hiehna kanu nda a kwu kpakara nhne ka. Ige wam ovu weru nda nwe ọro wam ehni, o kanu nye izi a, ‘Wara wara, zne nu ngeri apna nu kpakara apna ke eli-ohna kwubnanya ele mboni, nu ele ọru nu ele isini nu ele mgworo.’

²² “Nye izi wam zne, hiehna, kaa, ‘Nda-ai-kwu, m mene m nhne i karu me mee, kovu oghere zi koriri.’

²³ “Nda a kwu kanu a, ‘Zne n’apna ma nu ẹkwu, kwnagidne ele badnu ma be bnanya, ma ele badnu jihia n’oro m.’

²⁴ Me kanu i, kpakara ele wam me sukwuru ikwu nu mbom, o za otu badnu nu rime be ke jeeri iriri m.”

Nhne nye sno apna Jizọsi jowhnu

(Mat 10:37,38)

²⁵ Agida ele badnu sno Jizọsi neezne, o tuhna kanu be, ²⁶ “O buru nye obula vakwnusiri m, kovu o snone nda a nu nne a, nu nnwerne a, nu rumu a, nu rumu nne a rukna nu rumu nne a rinya irno, ma budnu ke a masi, o jobuli nye

sno apna m. ²⁷ Nye obula ke vurule ogra a sno m, jobuli nye sno apna m.

²⁸ “Ndaa otu badnu n’esilawuru anu ke noopio o wu ọro olu, o jeebe osno daziri eli gwnu nhne o jeegwe a, ma o nwernu iwai o jeeji wukwo a? ²⁹ Kwnornu nu o buru nu o wa eli, kovu o nwee rikne wukwo a, nye obula ke whnurnu a joomu a rumu, ³⁰ kaa, ‘Nwerukna ka panizoru o wu ọro, kovu o nwee rikne wukwo a.’

³¹ “Mebu ndaa eze ke neezne ogwnu megidne eze berere, ke jeebe osno daziri eli tule ma o nwernu rikne gweru nri pokwu ele ogwnu gwuzogidne nye chi nri pokwu lawuru megidne a? ³² O buru nu o nwee rikne, nga nye wam zi ikere, o jeezine ele izi rio nhne udno. ³³ Kpam masi, o za nye obula nu rime anu ke jobu nye sno apna m, o buru nu o gharula kpakara nhne o nwernu.

Arua bnana iru

(Mat 5:13; Mak 9:50)

³⁴ “Arua buru oma, kovu o buru arua tuwhu oso n’onu a, be jeeji kini mee a o so n’onu? ³⁵ O buma oma n’eli mbu nu mkpomkpo. Be jootuwhu a n’ederezị.

“Nye nwernu nsni o ji o nu nhne, o nurnu.”

Elulu atnurnu whuru owhu

(Mat 18:12-14)

15 Ele ona ntụ nu ele mmehie gbakoru nonu ikwu-onu Jizọsi. ² Kovu ele Farisi nu ele zni iwu ele Ju naatamu, be kaa, “Nwerukna ka nanabnanya ele mmehie, ya nu be sno neeri wiri.”

³ Jizọsi tñnu be otu elulu, ⁴ “O buru nu otu badnu n’esilawuru anu nwernu otu riwhu atnurnu, otu kpawhu ori. O jaaghasa nri tolu nu tolu ke gwnarnu n’ohia zne pio otu ke kpawhuru akpawhu tem o piohia a? ⁵ Nga o piohiaru a, o tukwasi a n’obe-aka a, nonwudna.

⁶Ọ la ọro sukwu ele enyi a nū ele agbatibi a, kaa, ‘Anū snornu m nwūdna, nū m piohjaru m atnurnu m ke kpawhuru ọri.’ ⁷Me kanū anū, ọ bụ kpa snarnjima jaazị n’oligwe nū risi otu nye mmehie ke tūhnasarnu mkpoma, kakwo nri tolu badnū nū tolu ele oma ke ọtuhnasna mkpoma zá mkpa.

Elulu mkpuru iwai whuru owhu

⁸“Ọ bụru nū nyerinya nwernu nri mkpuru iwai, otu whunahoru a. Ọ jomusi tonji, za ọro a, piosi a rikne tem o piohia a. ⁹Nga o piohjaru a, o sukwu ele enyi a nū ele agbatibi a, kaa, ‘Anū snornu m nwūdna, m piohjaru m iwai m me tuwhuru.’ ¹⁰Me kanū anū, ọ bụ kpa snarnjima jaazị nū ruwhnu ele enine izi Chiokike nū risi otu nye mmehie ke tūhnasarnu mkpoma.”

Elulu nnwọ whuru owhu

¹¹Jizosi tñu kwno elulu berere, kaa, ‘Otu nwerukna nwernu rumu rukna lawuru. ¹²Ke matị kanū nda a, ‘Nda m, kesi m mkpe ke m.’ Nda a keme ekwnu a n’esilawuru be lawuru.

¹³“Nga obochi ele nū ele whemernu, nnwọ ke matị chikota kpakara ekwnu a, lizo, zne mba zị ikere, daziri pji lulukwo kpakara ekwnu a nū budsonu ojo. ¹⁴Nga o mewhukworu kpakara nhne o nwernu, okne oknuno dnarnu n’eli wam, ọ bna nū mkpa. ¹⁵O zne yisi ehni n’ernu n’aka otu nye eli wam, nye wam zizne a ọ znu ezni n’ohia. ¹⁶Ọ masiri a o ri ori ezni, kovu ọ zá nye nyernu a.

¹⁷“Nga anya dornu a nū risi, ọ kaa, ‘Kpakara ele nda m gornu ernu nwernu wiri be ri, nootuwu agwna a, kovu m zị m hna nonwu n’ogwnu wiri. ¹⁸M jeelizo, lahnakwnusi nda m, m jaakanu a, Nda m, m mehielem megidne oligwe ma ji. ¹⁹M kwésile m be kwu m nnwọ i berere, kovu me buri otu nū rime ele i

gornu ernu.’ ²⁰Ngam, o lizo, znekwnusi nda a.

“Kovu nga ọ zị hne zị ikere, nda a whurnu a, donu a obirizi k’agida, gba eso kwnusi a, bnagidne a, snutu a onu.

²¹“Nnwọ wam kanū nda a, ‘Nda m, m mehiele m megidne oligwe ma ji. M kwésile m be kwu m nnwọ i berere.’

²²“Kovu nda a kanū ele izi a, ‘Wara wara, anū chiya iwo ke kakwo mma, anū wosi a, gbasị a arị mkpaka n’aka a, anū wosi a okoro-ochi n’ochi a. ²³Anū toya nnwọ ehni be zurnu oznu gbu a, mee iriri ma a nwūdna. ²⁴Kwnornu nū nnwọ m ka nwurnu onwu, kovu ọ zị budsonu, o whuru owhu, be piohia a.’ Be bete nonwudna.

²⁵“Kpa nhne ka neeme, onarna a zị n’ekwu. Nga ọ vaduru ọro ndundu nū eri nū eri be neetne, ²⁶o sukwu otu nye izi sika nhne be neeme. ²⁷Ọ saru a, ‘Nwene i rukna hiehnarnu, nda i gbulem nnwọ ehni be zurnu oznu, kwnornu nū ọ whurnu a n’ehni siri rikne.’

²⁸“Ovu weru nwene a rukna ke soro a ehni k’agida, o kwéle ọ bna n’oro. Nda a vakwnusi a, riasno a. ²⁹Ọ saru nda a, ‘Le, agida awha me zị nonunu i ernu lele ohi, ọ zá ige me mernu risi rikne nū nhne i nyernu n’iwu. Kovu i nyélele m otu nnwọ owu me nū ele enyi m ri. ³⁰Kovu nga nnwọ i ka ke mewhukworu kpakara ekwnu i, ya nū ele rinya ewhere varu, i gbunnu a nnwọ ehni be zurnu oznu.’

³¹“Nda a kanū a, ‘Nnwọ m, me nū ji zị ige dum, kpakara nhne me nwernu bụ ke i. ³²A kwesiri ọ nwūdna, kwnornu nū nwene i rukna ka nwurnu onwu, kovu ọ zị budsonu, o whuru owhu, kovu be piohjaru a.”

Elulu nye neelekota ekwnu

16 Jizosi kanū ele sno apna a, “Otu nye eze nwernu nye neelekota ekwnu a, be kanū nye eze wam nū nye

neelekoṭa ẹkwnu a noolulu kpakara ẹkwnu a. ²O sukwu a, sɔkwa a, ‘Kini bu ọntutnu ka me nonu gbasiri i? Vaa ma a piakota kpakara nhne i nonu, kwnornu nu i jeelekoṭama ẹkwnu m berere.’

³“Nye neelekoṭa wam kanu ẹhni a, ‘Kini bu nhne me jeeme? Nda m kwu neegweme m n’ernu. M nwée m ikn-ernema me jeeji nru ẹrnu rikne, iwhnerne o bu nye orio notu m. ⁴M maam nhne me jeeme, nga me whogaru n’ernu, ele badnu jeekweru me bnanya oro be.’

⁵“O sukwu ele jigwu nda a kwu ogwo n’otu n’otu. O sɔkwa nye mbom, ‘I ji nda m kwu kini?’

⁶“O kaa, ‘Otu riwhu obele mono.’

“Nye neelekoṭa ẹkwnu wam kanu a, ‘Gweru okwukwo, daziri eli, gbasiri nri isne wara wara.’

⁷“O sɔkwa nye ke ẹbo, ‘I ji nda m kwu iwai ele?’

“O kaa, ‘Otu pokwu otutu ikpa wheti.’

“O kanu a, ‘Gweru okwukwo gbasiri riwhu esato.’

⁸“Nda kwu nye neelekoṭa wam ke kparu agwa ojo znarni a, kwnornu nu o mernu lele nye nwernu echiche. Kwnornu nu rumu ke owa ka nwernu echiche o mee nhne gbasiri be kakwo rumu ke iwhne. ⁹Me kanu anu, anu gweru ẹkwnu k’owa ka mee ele badnu enyi, nga ẹkwnu anu jookwome, be kweru anu bnanya n’oro kwó okwo.”

¹⁰“Nye be kwesiri o kwnata mkpoma nu nhne mati, kwesiri be kwnata a mkpoma nu nhne hna ezi. Nye bu masi badnu ojo nu nhne mati bu badnu ojo nu nhne hna ezi. ¹¹O buru nu anu buo ele be kwnata mkpoma n’ekwu k’owa, nyele jeenye anu ezi ẹkwnu? ¹²O buru nu anu buo ele be kwnata mkpoma n’ekwu nye berere, nyele jeenye anu ẹkwnu ke aka anu?

¹³“O za ohi ke nwernu rikne buru ohi nda kwu lawuru. O buru kpa, o joosno

otu irno, whnu ke berere n’anya. Mbu o joosobisinu otu k’agida, ledna ibne a anya. Anu jobuli ohi Chiokike nu ohi ẹkwnu.”

Agwna ikwu-onu Jizosi

(*Mat 11:12,13; 5:31,32; Mak 10:11,12*)

¹⁴Nga ele Farisi ele whnurnu iwai n’anya nurnu ikwu-onu ka, be mu Jizosi rumu. ¹⁵Jizosi kanu be, “Anu bu ele noogwnu ẹhni anu nu anu bu ele oma nu ruwhnu ele badnu, kovu Chiokike magwu mkpoma anu. Nhne zi okne onu n’anya ele badnu bu nhne ruru oru n’anya Chiokike.

¹⁶“Nhne be nyernu n’iwu nu ele owhnurninya zi tem Joni, hite n’ige wam, be nookpo okwo izi oma eli-eze Chiokike, nye obula neeyisi ẹhni ma o bna nu rime a. ¹⁷O zi ewheke nu oligwe nu owa jaagawhe kakwo otu nhne ke zikakworu mati n’iwu jaadna.

¹⁸“Nye obula ke jaagba nnwerne a nnam, lu nyerinya berere neeme oyi, nyerukna obula ke luru nnwerne be gbaru nnam neeme oyi.

Nye eze nu Lazarosi

¹⁹“Otu nye eze zi, ke noowo iwo odno odno nu abochna marnu mma, wu budnu iriri kpakara obochi. ²⁰Otu nye mboni be dnanyitaru n’ogodo onumgbo a, nye rewhna a bu Lazarosi, nye enya kpuru kpakara ẹhni. ²¹O noogwnu a ma be nye a ruvnuruvnu wiri ke hi n’ikpechi nye eze wam dna. Rumu nkita varu naarasna enya a.

²²“Ige duru nu nye orio wam nwurnu, ele enine izi vuru a zne hne Ebereham zi. Nye eze wam nwu masiri, be lite a. ²³Nu rime bekwnu eli renwu hne o zi noowhnuji anya, o le anya n’olu whnu Ebereham nu hne zi ikere nu Lazarosi zi n’akwankó a. ²⁴Nye eze wam sukwu a, ‘Nda ai Ebereham, donu m obirizi, zizne Lazarosi o rusi onu mkpaka a nu mini

mejì riro m, kwnornu nù m ñowhnuji anya nù rime békwnu ka.’

²⁵“Kòvu Ebereham sarù a, ‘Nnwò m, chenwanya nù nga ì zì bùdnu i riru nhne òma, kòvu Lazaròsi naahjaru nhne búo òma. Kìtna be naakasi a mkpòma, kòvu ì ñowhnuji anya. ²⁶Be gweme kpakara nhne ka, be gwuru otu olulu hna ezi n'ìketa aì nù anù, ke kpayarù ele noopio o hi nù hna vakwnusi anù jéenwe rikne, ò zì masì nye nwernu rikne hi hne anù zì vakwnusi aì.’

²⁷“Nye eze wam sarù, ‘Bikno, nda, zizne Lazaròsi òro nda m, ²⁸kwnornu nù m nwernu rùmu nne rukna isne, ò dọ be aka nù nsni, ma be gharù ò va hne òwhnuji anya ka.’

²⁹“Ebereham sarù a, ‘Be nwernu Mozizi nù ele òwhnurninya, be bnonu be nsni.’

³⁰“Nye eze wam karù, ‘Óza, nda Ebereham, ò buru nù badnù hi n'ènwu lizò znekwnusi be, be jootuhnasna mkpòma.’

³¹“Ebereham kanù a, ‘Ò buru nù be jóobnonu Mozizi nù ele òwhnurninya nsni, be jóotuhnasna mkpòma ò búbedi nù badnù hiri n'ènwu lizò.’”

Mmehie, òkwnata mkpòma nù ẹrnu

(Mat 18:6,7,21,22; Mak 9:42)

17 Jizòsi kanù ele sno apna a, “Nhne neeme ma badnù mee mmehie jaavarìri, kòvu awhnùwhnu jaazìnu nye o jeehi n'aka a va. ²Ò jaakanù nye wam mma ò buru nù be gweru okne rugwu ogwe-wiri nyasì a n'ìli túbna n'osimini karù o mee ma otu nù rime ele ka zì matì mehie. ³Anù ledu anya nù nhne anù neeme.

“Ò buru nù nwene i rukna mmehie i, bigbò a, ò buru nù ò tũhnasna mkpòma a, gbarùnu a. ⁴Ò buru nù o mehieru i mgba ẹsau n'òbochi, tũhnasna

masì mgba ẹsau, kaa ‘M tũhnasarnu m,’ gbarùnu a.”

⁵Ele sno apna a kanù Nyenwe aì, “Mejitenu aì òkwnata mkpòma.”

⁶Jizòsi sarù be, “Ò buru nù anù nwernu òkwnata mkpòma lele mkpùru mọsitadi, anù jaakanù okne isisi ka, ‘Be whome i kpasì ì n'esilawùru osimini,’ o jooobnonu anù nsni.

⁷“Ò buru nù otu badnù nù rime anù nwernu otu nye izi ke ñoornu ẹkwu a mọbu ñoornu atnùrnù a, nga o hiri ẹkwu hiehna, ò jaakanù a, ‘Vaa dazìri ẹli, ri wiri?’ ⁸Óza! Kòvu ò jaakanù a, ‘Mesinu m wiri, woru iwo i, sete m me rikwo wiri, omekwo, i ri ke i.’ ⁹Be zá naakanù nye izi meka nù o mernu nhne be karù o mee. ¹⁰Ò bú kpa ò zìnu anù, nga anù mernu kpakara nhne be karù anù mee, anù kaa, ‘A bú ele izi etekne, a rnùrnù ẹrnu aì.’”

Jizòsi gwọru nri ele nchnìchna

¹¹Nga Jizòsi zì nù apna neezne Jeruselem, ò naagawhe n'esilawùru Sameria nù Galili, ¹²kpa ò naabna nù rime otu ẹli-òhna, nri ele rukna nchnìchna kwnusiri a. Be gwuzoru nù hne zì ikere, ¹³be gweru okne nkọli siwama, “Nda-aì-kwu, Jizòsi, dọnu aì obirizi.”

¹⁴Nga Jizòsi whnùrnù be, ò kaa, “Anù zne gesi ele ariohna ẹhni anù.” Kpa be neezne, be gwọru be nchnìchna wam.

¹⁵Nga otu nyenum nù rime be whnùrnù nù be gwọlam a, ò lahna, gweru okne nkọli naaja Chiokike. ¹⁶Ò dna n'ẹli n'ọchi Jizòsi tũnu a mmamma. Nwerukna ka bú nye Sameria.

¹⁷Jizòsi sịkwa a, “Be gwọla nri badnù? Ndaa badnù tolu ele berere? ¹⁸Ò zá nye varù ò tũnu Chiokike mmamma, okwolem nye izne ka?” ¹⁹Jizòsi kanù a, “Lizò, la, òkwnata mkpòma ì dọhialam ì.”

Ige ẹli-eze Chiokike

(Mat 24:23-28,37-41)

²⁰ Agwna ele Farisi sɔkwa Jizosi nga ige ẹli-eze Chiokike jaava. Jizosi saru be, “Ẹli-eze Chiokike jáava lele kpa ele badnu neele anya a. ²¹ O zá nye jaakaa, ‘Le o zi hna,’ mọbu ‘Piari,’ kwnornu nu ẹli-eze Chiokike zi nu rime anu.”

²² Ige wam Jizosi kanu ele sno apna a, “Ige wava nga o jooḡwnu anu o whnu otu rime obochi ke Nnwọ ke Badnu, kovu anu jooḡwhnu a. ²³ Ele badnu jaakanu anu, ‘Le, Nnwọ ke Badnu zi pi,’ mọbu ‘O zi hna.’ Anu snó be zne. ²⁴ Lele kpa amuma oligwe neehi n’otu osotoma oligwe mukesi n’osotoma berere, bu kpa obochi ke Nnwọ ke Badnu jaazi. ²⁵ Kovu o jeeberu osno ta agida awhnuwhnu, ebiri ka jooju a.

²⁶ “Lele kpa o nu n’obochi Noa, o bu kpa o joonu n’obochi Nnwọ ke Badnu. ²⁷ Ele badnu zi neeri, nonwo, noolu nnwerne, noogbo nzi, du n’obochi Noa bnaznenu nu rime ogbo, mgba-mini ẹli gbukwo kpakara be.

²⁸ “O bu masi kpam n’obochi Lotu, kpakara be zi neeri, nonwo, neere, nozo ahia, naakpa mkpuru, noowu oro. ²⁹ Kovu n’obochi Lotu whogaru nu ẹli Sodom, Chiokike wudnarnu bekwnu nu rugwu bekwnu lele mini ozuzo, gbukwo kpakara be.

³⁰ “O bu kpa o jaazi n’obochi be jookpume Nnwọ ke Badnu. ³¹ N’obochi wam, nye obula ke zi n’olu oro a, o bna nu rime oro a zne kwahala nhne a, kpam masi, nye ke zi n’ekwu lahna aznu kwnornu nhne obula. ³² Anu chenyanya nnwerne Lotu. ³³ Nye obula ke noopio o znohia budnu a, jootuwu a, nye nootuwu budnu a, jooznohia a. ³⁴ Me kanu anu, n’abali wam, badnu lawuru jaadnanyi n’okpata, be gweru otu gharu ibne a. ³⁵ Ele rinya lawuru jaazi neegwe wiri, be gweru otu, gharu ibne

a. [³⁶ Ele rukna lawuru jaazi n’ekwu, be gweru otu ghasa ibne a.”]

³⁷ Ele sno apna a sɔkwa a, “Ndaa po, Nyenwe ai?”

Jizosi saru be, “Idele jaaziri hne obula iznu nwurnu onwu zi.”

Nwerinya nzi a nwurnu nu nye ikpe

18 Jizosi tnu nu be otu elulu neezni be kpa be kpe okpukpe kpakara ige neegweme aka. ² O kaa, “Otu nye ikpe zi n’otu ẹli, nye za nootu ogwnu Chiokike mọbu so badnu anya. ³ Otu nyerinya nzi a nwurnu zi masi n’eli wam, o neezne oro nye ikpe ka, naariasno a, ‘Bikno, kpenu m ikpe oma megidne nye neemeḡbu m.’

⁴ “O kwela o yinu a aka gbu okwnu. Omekwo, o kanu ehni a, ‘O bu n’ezi nu m za m nootu ogwnu Chiokike, mọbu so badnu anya. ⁵ Kovu kwnornu nu nwerinya ka nzi a nwurnu naakpakna m ehni, m jeekpenu a ikpe oma, o zi rikne gwu m kwnornu nu o naava ige obula.”

⁶ Nyenwe ai kaa, “Anu bno nsni nhne nye ikpe ojo wam kwuru. ⁷ Chiokike, o jooznohia ele ke a, ele o hohiaru, bu ele naakwnakwu a iwhnehnie nu abali? O jooḡbu okwnu o dohia be. ⁸ Me kanu anu, o jooznohia be wara wara. Kovu nga Nnwọ ke Badnu jaava, o jooḡwhnu ele kwesiri okwnata mkpoma n’owa?”

Elulu nye Farisi nu nye ona ntụ

⁹ Jizosi tnu nu ele kwnataru mkpoma n’imerne oma be, kovu ledna ele berere anya elulu ka. ¹⁰ “Ele rukna lawuru zneru Oro Nso Chiokike zne kpe okpukpe, otu nye Farisi nu otu nye ona ntụ. ¹¹ Nye Farisi gwuzoru ichne kpenu ehni a okpukpe, kaa, ‘Chiokike, meka nu m buo m nye owho-anya, mọbu nye ojo, mọbu nye neeme oyi lele ele berere. Meka nu m buo m nye ojo lele nye ona ntụ ka. ¹² M noovu onu mgba lawuru

n'ikwezu, m n'okwu otu n'ụ nri nga kpakara nhne me nwernu.'

¹³“Kọvu nye ọna ntụ wam gwuzoru n'ụ hne zị ikere, o nwée rikne gwelizo a anya le oligwe, kọvu ọ kwa aka n'ụ mkpoma, o wute a, kaa, 'Chiokike, ọnu m me nye mmehie obirizi.’”

¹⁴Jizọsi kaa, “Me kanụ anụ, nye ọna ntụ ka n'ụ Chiokike mernu udno s'ụ ọ larụ ọro a, ọ b'ụo nye Farisi, kwnornu n'ụ be jeegwedna nye ọbula ke gwelizoru ẹhni a olu, nye ọbula ke gwednarn'ụ ẹhni a ẹli, be jeegwelizo a.”

Jizọsi g'oziri r'umu takiri

(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵Agwna ele bad'ụ nookwuyanu Jizọsi r'umu takiri be ma ọ kpat'ụ be aka. Nga ele sno apna a whn'urnu be, be bnan'ụ be mbna. ¹⁶Kọvu Jizọsi sukwuru r'umu takiri vakwnusi a, kaa, “An'ụ ghar'ụ r'umu takiri ma be vakwnusi m, an'ụ bn'osni be, kwnornu n'ụ ẹli-eze Chiokike b'ụ ke ele n'ụ kpa. ¹⁷Me kan'ụ an'ụ ezi ọka, nye ọbula ke jéegweru ẹli-eze Chiokike lele nnw'ọ mat'ị, ọ jáabna n'ụ rime a r'ia r'ia.”

Otu nye ọchichi

(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸Otu nye n'echi ele Ju s'ikwaru Jizọsi, “Nye zni-nhne ọma, k'ini b'ụ nhne me jeeme ma m keh'ia m b'udnu kw'ó okwo?”

¹⁹Jizọsi sar'ụ a, “K'ini kpayar'ụ i noosukwu m nye ọma? Ọ z'á nye b'ụ nye ọma, okwolem otu bad'ụ, b'ụ Chiokike kp'oi. ²⁰I maa m nhne be nyernu n'iwu, 'I mék'ọ ọyi, i gb'úk'ọ bad'ụ, i zn'úk'ọ buznu, i gb'ák'ọ akebne aghalaghala, s'obisinu nda i n'ụ nne i.’”

²¹Nye ọchichi wam kaa, “M b'itaru m kpakara nhne hite n'ige me b'ụ w'ikoro.”

²²Nga Jizọsi n'urnu nhne ka, ọ kaa, “I jeeme otu nhne kp'oi. La, re kpakara

nhne i nwernu, kesi ele mboni, i jeenwe ẹkwnu n'oligwe, vaa, sno m.”

²³Nga nye ọchichi wam n'urnu ka, o wuteru a k'ag'ida, kwnornu n'ụ o nwernu ẹkwnu k'ag'ida. ²⁴Jizọsi le a anya, kaa, “Ọ b'ụ nhne rar'ụ ẹhni k'ag'ida n'ụ ele nwernu ẹkwnu ọ bna n'ẹli-eze Chiokike.

²⁵N'ezi, ọ z'inu an'ohia be kwu kam'eli ewheke ọ gawhe n'anya alanga kar'ụ ele nwernu ẹkwnu ọ bna n'ẹli-eze Chiokike.”

²⁶Ele n'urnu ọka ka, s'ikwa, “Ndakwan'ụ nye be j'oznohia?”

²⁷Jizọsi sar'ụ, “Nhne rar'ụ ẹhni hne bad'ụ z'ị, be meli kpakara nhne hne Chiokike z'ị.”

²⁸Pita kan'ụ a, “Le, a sigbasiri kpakara nhne snornu i.”

²⁹Jizọsi kan'ụ be, “Me kan'ụ an'ụ ezi ọka, ọ z'á nye ọbula ke sigbasiri ọro, m'obu nnwerne, m'obu nwene, m'obu ele m'urnu a, m'obu r'umu, kwnornu ẹli-eze Chiokike, ³⁰ke jáanah'ia kar'ukwo n'ige ka, n'ige ke jaava, b'udnu kw'ó okwo.”

Jizọsi kwuru ọka gbasiri ẹnwu a ke mgba ẹto

(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹Jizọsi kwuru nri n'ụ bad'ụ law'uru wam, kan'ụ be, “A neezne Jeruselem, kpakara nhne ele ọwhnurninya gbar'ụ n'okwukwo gbasiri Nnw'ọ ke Bad'ụ jeemezu. ³²Be jeegweru a nyewhete n'aka ele b'ụo ele Ju. Be jeeme a nhne r'umu, nyee a mkpar'ị, gb'ụ a ọnu mini, ³³pn'ia a nhne, gb'ụ a. N'ọbochi k'ẹto, o jeehi n'ẹnwu lizo.”

³⁴Ele sno apna a gh'oyage kpakara nhne ka. Be kp'usnirni ọka ka n'anya be. Be m'aa risi nhne o nookwu.

Jizọsi gw'oru nye ọrio isni

(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵Nga Jizọsi naavadu Jeriko, otu nye isni daz'ị n'ụ ngeri apna n'ọrio nhne.

³⁶Nga ọ n'urnu ag'ida bad'ụ neewhe,

o sɔkwa be nhne neeme. ³⁷ Be kanu a, “Jizosi nye Nazareti neewhe hna.”

³⁸ O siwama lulo, “Jizosi, Nnwọ Devidi, donu m obirizi.”

³⁹ Ele be Jizosi osno bigboru a, o kpusni onu a, kovu, o siwama k'agida, “Ji Nnwọ Devidi, donu m obirizi.”

⁴⁰ Jizosi gwuzoru, kaa, be kwuyanụ a ya. Nga o varu, Jizosi sɔkwa a. ⁴¹ “Kini bu nhne i piuru me menu i?”

Nye isni wam kaa, “Nyenwe ai, mee ma m whnuru m osno.”

⁴² Jizosi kanu a, “Whnuru osno, okw-nata mkpoma i gwolan ji.” ⁴³ Ngangam, o bete o whnu osno, snornu Jizosi n'apna, naaznari Chiokike. Kpakara ele whnuru a znarni Chiokike.

Jizosi nu Zakiyosi

19 Jizosi bnazne nu rime Jeriko, neewhe n'esilawuru a. ² Otu nye risi ele ona ntu rewhna a bu Zakiyosi zi pii, o bu nye baru aba. ³ O noo-pio kpa o jowhnu Jizosi, kovu o nwée rikne kwnornu nu o bu nye zi ichichi n'esilawuru igbudu badnu. ⁴ O gba eso zne nu ruwhnu, pne n'olu isisi sikamo ma o whnu Jizosi nga o jeewhe nu apna wam.

⁵ Nga Jizosi duru nu piyam, o le anya n'olu, kanu a, “Zakiyosi, hiedna wara wara, kwnornu nu m jaadazi n'oro i tna.”

⁶ Zakiyosi mee wara wara hiedna, nabnanya a nu mkpoma oso n'onu.

⁷ Kpakara ele badnu whnuru a, be bete naatamu, kaa, “Nwerukna ka zn-ernu o buru nye izne n'oro nye mmehie.”

⁸ Zakiyosi lizo kanu Nyenwe ai, “Nyenwe ai, m jeekewa kpakara nhne me nwernu eli lawuru, kesi ele mboni, nye obula ke me ghogburu, m jookwuhnata a eli eno.”

⁹ Jizosi kanu a, “Oznohia varu n'oro ka tna, kwnornu nu nwerukna ka bu masi nnwọ Eberham. ¹⁰ Kwnornu nu Nnwọ ke Badnu varu o pio nu o znohia ele whuru owhu.”

Elulu nri mkpuru iwai be kwu minasi^{§§}

(Mat 25:14-30)

¹¹ Kpa be zi noobno nsni, Jizosi zne nu ruwhnu tnu be otu elulu, kwnornu nu o zi Jeruselem ndundu, ele badnu wam naari nu eli-eze Chiokike jowhuya iwhne kitna. ¹² O kaa, “Otu nwerukna be marnu rewhna a znernu mba zi ikere ma be chni a eze su o hiehna eli a. ¹³ Hne o zne, o sukwu nri ele ohi a, nyee be nri mkpuru iwai, kanu be, ‘Anu zu ahia tem m hiehna.’

¹⁴ “Kovu ele eli wam snornu a irno, be zizne izi kaa, ‘A chola nwerukna ka buru eze ai.’”

¹⁵ “Be chni a eze, o hiehna. O sukwu ele ohi a ele o nyernu iwai ma o mahia mbnarna be nwehjaru nu iwai o nyernu be.

¹⁶ “Nye ke mbom varu, kaa, ‘Nyenwe ai, mkpuru iwai i nyernu m nwehjaru nri mkpuru iwai mbnarna berere.’”

¹⁷ “Nyenwe a kanu a, ‘I mekwaru nkari, ohi oma. Kwnornu nu i kwesiri be kwnata i mkpoma nu nhne mati, neechi nri mba.’”

¹⁸ “Nye ke ebo varu, kaa, ‘Nyenwe ai, mkpuru iwai i nwehjaru mkpuru iwai isne berere.’”

¹⁹ “Nyenwe a saru a, ‘Buru nye neelekota eli-ohna isne.’”

²⁰ “Nye ke eto varu kaa, ‘Nyenwe ai, le iwai i, m knernu m iwai i n'ikpe tug-watanu i ya. ²¹ Ogwnu i turu m, kwnornu nu i bu nye anya rikne. I neegweru nhne

^{§§}19:10 *minasi*: Jizosi tnu elulu mkpuru iwai be kwu minasi. N'ige mbom, ogwo ernu obochi bu otu mkpuru iwai etekne. Otu minasi hna lele otu riwhu mkpuru iwai.

búo ke i, neegwe nhne n'èkwu hne i kpála mkpúru.'

²²“Nyenwe a sarú, ‘M jeeji nhne hi n'ònu i kpe i ikpe, jì òhi ojo. Ì magwú nù m bú m nye anya rikne, neegweru nhne búo ke m, m neegwe nhne n'èkwu me kpála mkpúru. ²³Kìni mernu i yísige ìwai m n'aka ele ọro ìwai? Kpa me hiehnarnu, m znernu m anahọru ìwai m nù mbnarna a.’

²⁴“Ọ kanú ele gwuzo ndúndu, ‘Anú nahía a ìwai kí nyega nye wam ke nwernu nri.’

²⁵“Be kanú a, ‘Nda-ai-kwu, o nwernu nri.’

²⁶“Ọ sarú be, ‘Me kanú anú, nye ọbula ke nwernu be jeenye a, o nwehnasiru, kọvu nye ke nwée, be jaanahọru a ọ búbedi ke o nwernu. ²⁷Kítina, ele irno m ele kwége me búru eze be, anú kwuya be hna gbumekwo kpakara be nù ruwhnu m.’”

Jizọsi bnaznenu Jeruselem

(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jọn 12:12-19)

²⁸Nga Jizọsi kwukworu ọka ka, o beru be ọsno neezne Jeruselem. ²⁹Nga ọ vaduru Bẹtifagi nù Bẹtani nù Rugwu Olivu o zizne ele sno apna a lawúru, kanú be, ³⁰“Anú zne nù mgbu matì ke zì nù ruwhnu anú, kpa anú naabna, anú jọowhnu otu nnwọ ìyinya be kpọgwu pìi, ke ọ zá nye dazìri n'olu a, anú tọma a, tọya hna. ³¹Ọ búru nù badnú ọbula síkwa anú, ‘Kìni mernu anú nọotoma a,’ anú kanú a, ‘Ọ zì Nyenwe aì mkpa.’”

³²Ele o dusiri zne whnú lele kpa Jizọsi kanú be. ³³Kpa be nọotoma nnwọ ìyinya wam, ele nwe a síkwa be, “Kìni mernu anú nọotoma nnwọ ìyinya wam?”

³⁴Be sarú be, “Ọ zì Nyenwe aì mkpa.”

³⁵Be tọyanu a Jizọsi, wúkwasì iwo be n'olu a, dazìta Jizọsi n'olu a. ³⁶Kpa Jizọsi neezne, ele badnú naagbasa iwo be n'apna.

³⁷Nga ọ vaduru hne apna larú Rugwu Olivu, igbudu badnú ele sno apna a bete nnonwudna, nọotunu Chiokike mmamma n'okne nkọli kwnornu agída ẹru ndu-ẹhni be whnúru.

³⁸Be naakaa,

“Chiokike gọzi eze

ke naava nù rẹwhna Nyenwe aì,

Udno n'oligwe,

ọznarni zìnu Chiokike nù hne kakwo n'olu.”

³⁹Agwna ele Farisi ele sno igbudu badnú wam kanú Jizọsi, “Nye-zni-nhne, bigbọ ele sno apna ì ma be kpusni ọnu.”

⁴⁰Jizọsi sarú be, “Me kanú anú, ọ búru nù ele ka kpusni ọnu be, akaworugwu ele ka jeesi lùlo.”

Jizọsi kwnanú Jeruselem ẹkwna

⁴¹Jizọsi vadu Jeruselem ndúndu, whnú a, kwnanú a ẹkwna. ⁴²Ọ kaa, “Ọ búru nù ì mahíaru ọbochi tna nhne jeegweyanú anú udno, kọvu anya anú kpuru isni. ⁴³Ọbochi vawa nga ele irno anú jaadazìgidne anú, gbagidne anú n'apna ọbula. ⁴⁴Be jọozopia anú nù rọmu takìri anú, be joolulu ẹlì ka nù ele wu nù rime a, be jéesìgbasi otu akaworugwu n'olu ibne a hna, kwnornu nù anú máa ige Chiokike varú ọ znọhia anú.”

Nhne Jizọsi mernu n'Ọro Nsọ Chiokike

(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jọn 2:13-22)

⁴⁵Jizọsi bnazne Ọro Nsọ Chiokike, chíhala ele neere ahía pìi. ⁴⁶Ọ kanú be, “Be gbarú a n'ọkwukwo nsọ, kaa, ‘Ọro m jọobu ọro okpukpe,’ kọvu anú mernu a ọ búru ọbna ele buznu.”

⁴⁷Jizọsi zì neezni nhne kpakara ọbochi n'Ọro Nsọ Chiokike. Ele risi ariọhna nù ele zni iwu ele Ju nù ele okno badnú Izirelì needne kpa

be joogbu a. ⁴⁸ Kọvu be máa nhne be jeeme, kwnornu nù kpakara ele berere zì kọriri noobno nsnì nù nhne o nookwu.

Rikne Jizọsi

(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)

20 Ọ dọ otu ọbochi nga Jizọsi zì n'Oro Nso Chiokike neezni izi ọma, ele risi ariọhna nù ele zni iwu ele Ju, be nù ele okno badnù Izireli varu. ² Be kanu a, "Kanù aì rẹwhna rikne i ji neeme kpakara nhne ka. Nyele nyernu i rikne ka?"

³ Jizọsi saru be, "M jaasikwa anu otu ajiji masi, anu kanu m, ⁴ ọwu mini Joni, o hiri n'oligwe mobu n'aka badnu va?"

⁵ Be kwu a n'esilawuru be, kaa, "Ọ buru nu a kaa, 'O hiri n'oligwe,' ọ jaasikwa ai, 'Kini mernu anu kwéle a?'"

⁶ "Kovu a kaa nu o hi n'aka badnu, kpakara ele badnu ka jootugbu ai akaworugwu, kwnornu nu be kweru nu Joni bu nye owhnurninya."

⁷ Be saru a, "A máa hne o hi va."

⁸ Jizọsi kanu be, "M jáaka masinu anu rẹwhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka."

Elulu ele ọnu ẹkwu vaiini

(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Jizọsi tnu ele badnu elulu ka, "Otu nyerukna kparu vaiini, gweru ẹkwu wam yisi n'aka ele jeelekota a, whoga gbu okwnu." ¹⁰ Nga ige o gho mkpuru duru, o zizne otu nye izi o znekwnusi ele ọnu ẹkwu wam ma be nyee a agwna mkpuru vaiini. Kovu ele ọnu ẹkwu wam pnia a nhne, zila a n'aka etekne. ¹¹ O zizne kwno nye izi berere, ele ọnu ẹkwu wam li a nhne, kpasì a iwhnerne, zila a n'aka etekne. ¹² O zizne kwno nye izi ke ẹto, be mekasi a nhne, tuwhu a n'ederezi.

¹³ "Ige wam nye nwe ẹkwu vaiini wam karu, 'Ndaa nhne me jeeme? M jeez-

izne nnwo m me whnurnu n'anya, eleghi anya be joso a anya.'

¹⁴ "Kovu nga ele ọnu ẹkwu wam whnurnu a, be kanu ẹhni be, 'Ka bu nye jeeri mkpe nye nwe ẹkwu ka, anu va ma a gbu a, a jeekeri mkpe a.' ¹⁵ Be tuwhu a n'aznu ẹkwu wam gbu a.

"Kini bu nhne nye nwe ẹkwu wam jeeme ele ojo wam? ¹⁶ Ọ jaava gbumekwo ele ọnu ẹkwu ojo wam, gweru ẹkwu wam nyewhete n'aka ele berere."

Nga ele badnu wam nurnu oka ka, be kaa, "Chiokike kwé."

¹⁷ Jizọsi le be anya, sikwa be, "Kini bu risi nhne be gbaru n'okwukwo nso? 'Akaworugwu ke ele noowu ọro juru kiyam gholam risi nsukala ọro.'

¹⁸ Nye obula ke jaadnakwasì akaworugwu ka, jaagbawa ibekala ibekala, kovu nye obula ke akaworugwu ka jaadnakwasì, o jeegweri a lele retnu."

¹⁹ Ele zni iwu ele Ju nu ele risi ariọhna pio kpa be joonwugwu Jizọsi ngangam, kwnornu nu be magwu nu o tnu ele be elulu ka. Kovu be ọotu ogwnu ele badnu.

Otu ntụ-eli

(Mat 22:15-22; Mak 12:3-17)

²⁰ Be zizne ele naadna ndidna ele mernu lele nu be bu ele ezi oka. Be noopio kpa be jeeji nwugwu Jizọsi hite n'ikwu-onu a ma be gweru a nyewhete n'aka nye ọchichi. ²¹ Be sikwa Jizọsi, "Nye-zni-nhne, a magwu nu i kwu ezi oka neezni nhne kwesiri, i zá neele badnu anya nu ruwhnu, kovu i neezni apna Chiokike n'ezi oka. ²² Ọ buru ọma a tu ntụ nyee Siza sobu o buo ọma?"

²³ Jizọsi whnuru aghigho ke mkpoma be, o kanu be, ²⁴ "Anu gesi m otu mkpuru iwai. Nyele nwe ruwhnu ka nu nhne be gbakwasiri n'olu a?"

²⁵ Be saru a, "Siza nwe."

Jizōsi kanụ be, “Anụ nyee Siza nhne ke Siza, nyee masị Chiokike nhne ke Chiokike.”

²⁶ Be nwée nhne be jeeji nwụgwu a hite n'ikwu-ọnu o kwuru nụ ruwhnu ọhna. Ọsisa ọ sarụ be jiri be anya, be daziri bii.

Ajiji gbasiri olizọ n'ẹnwu

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Agwna ele Sadusi, ka bụ ele karụ nụ olizọ n'ẹnwu zịla, vakwnusiri Jizōsi, sịkwa a ajiji, ²⁸ “Nye-zni-nhne, Mozizi gbarụ n'ọkwukwo iwu nyee aị, ‘Ọ bụru nụ nyerukna nwurnu sigbasi nnwerne a, hne be nwée rụmu, nwene a rukna jọoluru nnwerne nwene a wam mụhi-anu nwene a rukna rụmu.’ ²⁹ Rụmu nne ẹsau nụ aị zị, ke mbom luru nnwerne, nwuma hne o nwée nnwọ. ³⁰ Nye ke ẹbo luru a, ³¹ nye ke ẹto lụ a, otu aka wam kpa rụmu nne ẹsau wam luru nwerinya wam, kpakara be nwée nnwọ, be nwụkwo. ³² N'ipne-aznụ nwerinya wam nwụ masị. ³³ Kịtna, n'ọbochi olizọ n'ẹnwu, nwerinya wam jọobu nnwerne nyele n'esilawuru be, kwnornu nụ be ẹsau luru a?”

³⁴ Jizōsi sarụ be, “Ele badnụ k'owa ka ọọlu nnwerne, neekesi nzi. ³⁵ Kọvu ele kwesiri o kehja igwe n'olizọ n'ẹnwu ma be zị bụdnụ n'ige ke jaava, be lụ nnwerne, be gbọ nzi. ³⁶ Be jọonwu ẹnwu berere, kwnornu nụ be nụ lele ele enine izi. Be bụ rụmu Chiokike kwnornu nụ be hiri n'ẹnwu lizọ. ³⁷ Kọvu Mozizi neegesi nụ ele nwurnu ọnwu jeehi n'ẹnwu lizọ, hite nụ nhne ọ gbarụ n'ọkwukwo gbasiri isisi matị wam neerne bẹkwnu. O sukwuru Nyenwe aị ‘Chiokike ke Ebereham, Chiokike ke Aziki, nụ Chiokike ke Jekọpu.’ ³⁸ Chiokike bụ Chiokike ke ele zị bụ bụdnụ, ọ bụo ke ele nwurnu ọnwu, kpakara ele badnụ zị bụdnụ n'anya Chiokike.”

³⁹ Agwna ele zni iwu ele Ju karụ, “Nye-zni-nhne, ị sakwarụ nkari.” ⁴⁰ Ọ zịma nye nwernu rikne sịkwa a ajiji berere.

Karaisi bụ nnwọ nyele?

(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Jizōsi kanụ be, “Ndaa kpa be naakaa nụ Karaisi bụ Nnwọ Devidi? ⁴² Kwnornu nụ Devidi n'iwihuru a kwuru n'ọkwukwo Eri Ọma,

‘Nyenwe aị kannụ Nyenwe m, Daziri ẹli n'akarikwungwa m

⁴³ tem dū nga me jaabita ele irno ị lele nhne ị jootukwasi ọchi ị lawuru.’

⁴⁴ Devidi sukwuru a ‘Nyenwe m,’ ndaa kpa o jeeji bụru kwno nnwọ a?”

Anụ zeru ele zni iwu ele Ju

(Mat 23:1-36; Mak

12:38-40; Luk 11:37-54)

⁴⁵ Kpa kpakara ele badnụ wam zị noobno nsni, Jizōsi kanụ ele sno apna a, ⁴⁶ “Anụ neeze ele zni iwu ele Ju. Ọ naamasị be o wo awura ogologo naagaghari, ọ naamasị be ele badnụ neebekwu be ikwu n'ahja, be ọohoru risi ngadna n'oro ogbako ele Ju, ma ngadna kakwo mma n'ogbako iriri anụ. ⁴⁷ Be bụ ele neeridna ọro ele rinya nzi be nwurnu, neekpe ogologo okpukpe ma ele badnụ whnurnu be. Be jaata awhnwhnu ke kakwo.”

Nkesi nwerinya nzi a nwurnu

(Mak 12:41-44)

21 Jizōsi leri anya whnụ ele eze ọnotusi nhne nkesi be nụ hne be ọnotusi iwai n'Oro Nso Chiokike. ² Ọ whnụ otu womboni nzi a nwurnu hne o ọnotusi mkpuru iwai matị lawuru. ³ Jizōsi kaa, “Me kanụ anụ ezi ọka, nwerinya ka bụ womboni nzi a nwurnu tūsiri karukwo kpakara ele ọnotusi iwai. ⁴ Kpakara ele badnụ ka masiri aka n'agida ẹkwnu be nwernu gwẹbọru

tusi, kovu nwerinya mboni ka tukparu kpakara nhne o nwernu.”

Be joolulu Oro Nso Chiokike

(Mat 24:1,2; Mak 13:1-2)

⁵ Agwna ele sno apna a nookwu, naa-jakiri Oro Nso Chiokike nu akaworugwu be jiri a wu mma, ya nu nkesi be jiri cho Oro Nso Chiokike mma. Kovu Jizosi kaa, ⁶ “Kpakara nhne anu nnowhnu, ige vawa nga otu akaworugwu joo gwuzo n'olu ibne a, be jaakwnadna kpakara be n'eli.”

Mmekpèhni nu okpakna èhni

(Mat 24:3-14; Mak 13:3-13)

⁷ Be sika a, “Nye-zni-nhne, ndaa nga nhne ka joo bu? Kini joo bu nhne jeegesi nga nhne ka jeeme?”

⁸ Jizosi saru be, “Anya du anu eli, anu kwé be duhie anu. Agida ele badnu jaava nu rewhna m, naakaa, ‘O bu mawa, ige valem,’ kovu anu sno be. ⁹ Nga anu joonu otnutnu ogwnu nu omegidne, ogwnu tuko anu. Kpakara nhne ka jeebe osno mee, kovu okwukwo nhne yoduge.”

¹⁰ O kanu be, “Mba jeelizo megidne mba, eli-eze jeelizo megidne eli-eze.”

¹¹ Okne eli otne enye jaazi nu hne zi ichne ichne, okwnunyo nu nriria ojo jaazi nu hne zi ichne ichne. Nhne zi ogwnu nu okne nhne elekema jeehi n'oligwe va.

¹² “Kovu su kpakara nhne ka mee, be joonwugwu anu, kpakna anu ehni, gweru anu nyee n'aka ele ikpe be kpe anu ikpe n'oro ogbako ele Ju, be yisi anu n'oro ikelu. Anu joogwuzo nu ruwhnu ele eze nu ele ochichi kwnornu nu rewhna m. ¹³ Ka joo bu oghere anu jeeji gba akebe izi oma. ¹⁴ Kovu anu beru osno rigbu ehni anu kpa anu jeeji goru onu anu. ¹⁵ Kwnornu nu m jeeyisi oka nu akoniche ke ele irno anu jeeuwe rikne gwuzogidne mobu megbu anu. ¹⁶ Ele

murnu anu jeegweru anu nyewhete, rumu nne anu nu rumu nwene nu ele enyi, be joogbu agwna anu. ¹⁷ Kpakara ele badnu joosno anu irno kwnornu nu me. ¹⁸ Kovu otu rukeri-ize ke risi anu jaadna n'eli mobu whu etekne. ¹⁹ Anu gwuzosi rikne ma anu znohia budnu anu.

Be joolulu Jeruselem

(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ “Nga anu joo whnu ele ogwnu ele irno gbaru Jeruselem ngaramanga, anu mahia n'olulu a zi ndundu. ²¹ Ige wam ele zi nu Judiya gbazne n'olu rugwu, ele zi n'eli-ohna whoga, ele zi n'ekwu be lahna nu rime eli-ohna. ²² Kwnornu nu ka bu ige o ta awhnuwhnu ma kpakara nhne be gbaru n'okwukwo nso mezu. ²³ Awhnuwhnu jaazinu ele rinya zi rime nu ele neechi nnwo rema n'ige wam. Okne awhnuwhnu jaadnakwasi eli ka, Chiokike joonwudna ovu owe ehni a megidne ele badnu ka. ²⁴ Be jeegweru ama-ogwnu gbu agwna badnu, be joodoru ele berere lele ele ikelu zne kpakara mba. Ele buo ele Ju joozodna Jeruselem tem ige be zu.

Nnwọ ke Badnu vawa

(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ “Nhne elekema jaazi n'ehnam nu enwa nu mbu. N'owa mkpoma ola mini jaazi n'esilawuru kpakara mba, be jootu ogwnu abaka-mini nu ruwhere osimini. ²⁶ Ele badnu jootubo kwnornu ogwnu nu nhne be nnowhnu jeeme n'owa, kwnornu nu kpakara iknernema ke oligwe joohnio ohnio. ²⁷ Ige wam be joo whnu Nnwọ ke Badnu hne o naava n'erumeru k'oligwe, n'iknernema nu okne igwugwu. ²⁸ Nga kpakara nhne ka beteru neeme, anu lizo, gwelizo risi anu olu kwnornu nu ige oznohia anu zi ndundu.”

Mùhia nhne hite n'isisi be kwu figi

(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Jizōsi tñunu be elulu ka, “Anụ le isisi figi nụ kpakara isisi berere. ³⁰ Nga anụ nọowhnu nụ be nooruhia ọkwukwo bụdnu, anụ mahia nụ nduru-mini zị ndūdu. ³¹ Kpam masi, nga anụ jọowhnu kpakara nhne ka neeme, anụ mahia nụ ẹli-eze Chiokike zị ndūdu.

³² “Me kanụ anụ ezi ọka, ebiri ka jée-whe sụ kpakara nhne ka mee. ³³ Oligwe nụ ọwa jaagawhe, kọvu ikwu-ọnu m jáa-gawhe ría ría.

Ọdo aka nụ nsni

³⁴ “Anyá dụ anụ ẹli, anụ kwé okne nhne oriri nụ nhne ọnwunwo nụ ọriri ke bụdnu ka, jihia mkpoma anụ, ke jeeme ọbochi wam vakwnusi anụ nụ nga anụ túge anyá a. ³⁵ Kwnornu nụ ọ jaavakwnusi kpakara ele zị n'ọwa lele mbita be sninnu anohia. ³⁶ Anụ neese nse ige ọbula, anụ kpe okpukpe ma anụ nwe rikne gbanahoru kpakara nhne ka jeeme, nụ ọ gwuzo nụ ruwhnu Nnwọ ke Badnụ.”

³⁷ Jizōsi zị neezni nhne kpakara ọbochi n'Ọro Nsọ Chiokike, n'ige ogbednachi ọ whọga zne Rugwu Olivu zukwaru inwe nụ ọ dnanị tem chi bọ. ³⁸ Kpakara ele badnụ neezne Ọro Nsọ Chiokike n'ọnu ọsisi ma be nurnu nhne ọ neezni.

Be gbarụ iznuznu o gbu Jizōsi

(Mat 26:1-5; Mak 14:1,2; Jọn 11:45-53)

22 Ige Iriri Brẹdi Whúge Ọwhu ke be kwu Ọgawhe zị ndūdu. ² Ele risi ariohna nụ ele zni iwu ele Ju noopio oghere be jeeji gbu Jizōsi, kpa be nọotu ogwnu ele badnụ.

Judasị kweruru o re Jizōsi

(Mat 26:14-16; Mak 14:10,11)

³ Ekwensu bna nụ rime Judasị nye be kwu Isikarioti, nye bụ otu nụ rime ele

sno apna a nri nụ ẹbo wam. ⁴ Judasị znekwnusi ele risi ariohna nụ ele risi ele neese Ọro Nsọ Chiokike, gba iznuznu kpa o jeenye be Jizōsi. ⁵ Ovu sọru be n'ọnu, be kwe o nyee a iwai. ⁶ Judasị kweru, o noopio kpa o jeenwe oghere o gweru Jizōsi nyee be nga ele badnụ máa.

Be jiknernu o ri Iriri Ọgawhe

(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Jọn 13:21-30)

⁷ Ọ dụ n'ọbochi ke Iriri Brẹdi Whúge Ọwhu, nga be naakwa ariohna atnurnu Ọgawhe. ⁸ Jizōsi zizne Pita nụ Jóni, “Anụ zne bıkwatanu aị Iriri Ọgawhe.”

⁹ Be sịkwa a, “Ndaa hne i pioru a bık-wata a?”

¹⁰ Jizōsi kanụ be, “Kpa anụ naabna n'ẹli ka, anụ jọowhnu otu nwerukna vugwu idudu mini, anụ snornu a bna n'oro ke ọ jaabna. ¹¹ Anụ kanụ nyenwe ọro wam, ‘Nye-zni-nhne kaa a sịkwa i, Ndaa ọro ele izne hne me nụ ele sno apna m jeeri Iriri Ọgawhe?’ ¹² O jeegesị anụ otu ọnu-oro zị rude n'oro olu, be mekwataru, anụ mekwata kpakara nhne.”

¹³ Be zne whnụ kpakara nhne lele kpa Jizōsi kannụ be. Be mekwata Iriri Ọgawhe.

Wiri Anyasnu Nyenwe aị

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Kọr 11:23-25)

¹⁴ Nga ige duru, Jizōsi nụ ele izi a daziri neeri wiri. ¹⁵ Ọ kanụ be, “N'ezị ọ gwnsiri m rikne me nụ anụ riko Iriri Ọgawhe ka sị me ta awhnwhnu. ¹⁶ Kwnornu me kanụ anụ, m jéeri kwno a berere tem o mezu n'ige ẹli-eze Chiokike.”

¹⁷ Jizōsi gweru okiko, tũnu Chiokike mmamma, kaa, “Anụ gweru ka, keme n'esilawuru anụ. ¹⁸ Kwnornu me kanụ anụ, m jónwoma manyá hi n'isisi vaịni whuya ría ría tem ẹli-eze Chiokike va.”

¹⁹O gweru br̄edi, t̄unu Chiokike mmamma, nyawama a, nyee be, kaa, “Ka b̄u aṅo-ẹhni m me nyernu kwnornu an̄u, an̄u neeme ka neechenwanya m.”

²⁰Kpam masi, nga wiri anyasnu wheru, o gweru okiko, kaa, “Okiko ka b̄u oḡba-n̄jo-ẹhni ikne ke oṽnarna m, ke me w̄siri kwnornu an̄u. ²¹Koṽu an̄u le, nye neere m n̄u me daz̄igwu n'ikpechi neeri wiri. ²²Nnw̄o ke Badn̄u jaala lele kpa Chiokike kpebiri a, koṽu aw̄hn̄whnu jaaz̄inu nyerukna wam be jeehi n'aka a re Nnw̄o ke Badn̄u.”

²³Be neesikwarita ẹhni be nye jeeme nhne ka.

Nye kakwo ibne a

²⁴Ele sno apna a bete n̄odogbuta nye kakwo n'esilaw̄uru be. ²⁵Jiz̄osi kan̄u be, “Ele eze ele b̄ūo ele Ju neechi ele ke be n'aka rikne, ele nwernu rikne hne be z̄i kaa n̄u be b̄u enyi ele badn̄u. ²⁶Koṽu o kw̄sile o z̄i kpam n'esilaw̄uru an̄u. Nye kakwo ibne a n'esilaw̄uru an̄u j̄oṽnu lele watak̄iri, nye noodu an̄u lele nye izi. ²⁷Kwnornu nyele kakwo, nye neeri wiri n'ikpechi s̄obu nye neezne izi? O b̄u nye daz̄i ẹli neeri wiri. Koṽu m z̄i m n'esilaw̄uru an̄u lele nye izi.

²⁸“An̄u daz̄igidn̄ernu m n'or̄nurna m. ²⁹M jeenye an̄u rikne o ch̄i ẹli-eze lele kpa Nda m nyernu m, ³⁰ma an̄u snornu m ri wiri, nw̄o masi n̄u ẹli-eze m, daz̄iri n̄u ngadna eze neekpe ẹbnurnu nri n̄u ẹbo ke Izireli ikpe.

Jiz̄osi kar̄u n̄u Pita j̄oḡgonahoru a

(*Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; J̄on 13:36-38*)

³¹“Saj̄moni, Saj̄moni, le, Ekwensu r̄ioru o ȳo i lele kpa be ȳo ikpa. ³²Koṽu m kpennu m j̄i okpukpe, Saj̄moni, ma okwnata mkp̄oma i z̄iri kwem. Nga i t̄uhnasnarnu, kwnagidne r̄umu nda i.”

³³Koṽu Pita sar̄u, “Nyenwe āi, m jikn̄ernu m o sno i zne ikelu m̄obu nw̄uma.”

³⁴Jiz̄osi sar̄u a, “Pita, me kan̄u i, s̄u okne ōchichi kwna ẹkwna tna, i j̄oḡgonahoru m mgba ẹto.”

R̄ekpa mat̄i, r̄ekpa n̄u ama-oḡwnu

³⁵Jiz̄osi s̄ikwa be, “Nga me zihalaru an̄u, an̄u j̄ile r̄ekpa iwai, m̄obu r̄ekpa, m̄obu okoro-ōchi, o nwernu nhne koṽu an̄u?”

Be sar̄u a, “O z̄a nhne koṽu āi.”

³⁶O kan̄u be, “Koṽu k̄itna, nye nwernu r̄ekpa iwai gweru a, nye nwernu r̄ekpa berere, gweru a, o b̄uru n̄u i nw̄ee ama-oḡwnu, re iwo olu i, z̄uru otu. ³⁷Kwnornu n̄u be gbar̄u a n'okwukwo nso, 'Be gwn̄kotaru ya n̄u ele mmehie,' be jeemezu nhne ka. Owe! Nhne be gbar̄u gbas̄iri m jeemezu.”

³⁸Ele sno apna a kaa, “Nyenwe āi, le ama-oḡwnu law̄uru.”

Jiz̄osi kan̄u be, “O joozu.”

Jiz̄osi kperu okpukpe n̄u Rugwu Olivu

(*Mat 26:36-46; Mak 14:32-42*)

³⁹Jiz̄osi wh̄oḡa zne n̄u Rugwu Olivu lele kpa o mesi, ele sno apna a snornu a. ⁴⁰Nga o vaduru p̄i, o kan̄u be, “An̄u kpe okpukpe o z̄i an̄u dnabna n̄u rime or̄nurna.” ⁴¹O wh̄oḡa zne n̄u ruwhnu mat̄i, gbu mpnerne ōchi n'ẹli kpe okpukpe, kaa, ⁴²“Nda m, o b̄uru n̄u o mas̄iri i, gwemenu m okiko aw̄hn̄whnu ka, koṽu o b̄ūo nhne me piuru, koṽu nhne i piuru.” ⁴³Enine izi hi n'oligwe var̄u gba inwe. ⁴⁴Hite n'igbugbu, o kpe okpukpe k'ez̄i, r̄uhara bar̄u a n̄u lele okne okpukrukp̄u oṽnarna naadnasa n'ẹli.

⁴⁵Nga o kpe kworu okpukpe, o lah-nakwnusi ele sno apna a, wh̄n̄u n̄u be neezni anyarna hite n̄u nhne igbugbu n̄u rikne gwuru be. ⁴⁶O s̄ikwa be, “K̄ini mernu an̄u neezni anyarna? An̄u liz̄o kpe okpukpe o z̄i an̄u dnabna n̄u rime or̄nurna.”

Be nwudnernu Jizōsi

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jōn 18:3-11*)

⁴⁷ Kpa Jizōsi kpu ọka n'ọnu, Judasị, otu nū rime ele sno apna a nri nū ẹbo wam, duru igbudu ele badnū va, o znekwnusi Jizōsi, snutu a ọnu. ⁴⁸ Kọvu Jizōsi sịkwaru a. “Judasị, i ji osnutu ọnu neere Nnwọ ke Badnū?”

⁴⁹ Nga ele sno Jizōsi whnurnu nhne neeme, be kaa, “Nyenwe aị, a gweru ama-ogwnu aị lū ogwnu sa?” ⁵⁰ Otu nyenun n'esilawuru be, ji ama-ogwnu gbu, bihala nnwọ izi nye risi ariohna nsnị akarikwnunga a.

⁵¹ Kọvu Jizōsi sarū be, “Ozulem!” Ọ kpatū nsnị nwerukna wam aka, gwọ a.

⁵² Jizōsi kanū ele risi ariohna nū ele risi ele neese Ọro Nsọ Chiokike nū ele okno badnū, ele varū ọ nwugwu a, “Anū ji ama-ogwnu nū okpiri va lele nū m bu m nye neemegidne iwu ẹli. ⁵³ Me nū anū zị kpakara obochi n'Ọro Nsọ Chiokike, anū nwée rikne nwugwu m. Kọvu ka ige ke anū, ige rikne ọchichiri nēechi.”

Pita gonahoru Jizōsi

(*Mat 26:57,58,69-75; Mak 14:53,54,66-72; Jōn 18:12-18,25-27*)

⁵⁴ Kpa be nwugwu Jizōsi, be duru Jizōsi zne n'ọro nye risi ariohna, Pita snornu nū be nū hne zị ikere. ⁵⁵ Nga be kpawhusiri bẹkwnu n'esilawuru ederezi, Pita snornu be daziri ẹli nū ngeri bẹkwnu. ⁵⁶ Otu nnwọ oknornokno ele neezne izi whnurnu Pita hne ọ zị nū ngeri bẹkwnu. O legidne a anya, kaa, “Nwerukna ka nū Jizōsi sno.”

⁵⁷ Pita gọ, kaa, “Nwerinya, m máam nye ọ bu.”

⁵⁸ Ige matị wheme, otu nwerukna whnurnu a, kaa, “Ị bu otu nū rime be.”

Pita sarū a, “Nwerukna, m búla m.”

⁵⁹ Nga otu awa whemernu, nye berere kwusi a rikne kaa, “N'ezi ọka, nwerukna

ka nū ya sno, kwnornu nū ọ bu nye Galili.”

⁶⁰ Pita sarū, “Nwerukna, m máam nhne i nookwu.” Kpa ọ kpū ọka n'ọnu, okne ọchichi kwnarnū ẹkwna.

⁶¹ Nyenwe aị tūhnasna legidne Pita anya. Pita chenwanya ikwu-ọnu Nyenwe aị kwunnu a, “Sū okne ọchichi kwna ẹkwna tna, ị jọogonahoru m mgba ẹto.” ⁶² Pita whọga ederezi kwna ẹkwna mkpuru ovu k'agida.

Jizōsi zị nū ruwhnu ele eze-ikpe

(*Mat 26:67,68; Mak 14:65*)

⁶³ Ele neese nse bete naapnịa Jizōsi nhne nọomu a rumu. ⁶⁴ Be gweru ikpe knesi a anya, kaa, “Whnūnu aị ọwhnurninya, nyele gbọru ị aka?” ⁶⁵ Be kwu nhne berere zị ichne ichne, kpasị a iwghnerne.

Jizōsi gwuzo nū ruwhnu ele eze-ikpe

(*Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jōn 18:19-24*)

⁶⁶ Nga chi bọru, ele okno badnū ele Ju, nū ele risi ariohna nū ele zni iwu ele Ju, gbakọru n'otu, be kwuyanū be Jizōsi n'ikpe be. ⁶⁷ Be kaa, “Ọ bụru nū ị bu Karaịsi, kanū aị.”

Jizōsi sarū be, “Ọ bụru nū me kanū anū, anū jéekweru m. ⁶⁸ Ọ bụru me sịkwa anū ajiji, anū jáasa. ⁶⁹ Kọvu hite nū kịtna zne nū ruwhnu, Nnwọ ke Badnū jaadazị n'akarikwnunga ke Chiokike ke bụ Dikne.”

⁷⁰ Be sịkwa a, “Ọ bu jịwa bụ Nnwọ Chiokike?”

Ọ sarū be, “Anū karū nū m bụ m.”

⁷¹ Be kaa, “A píole akebne berere, a nurnu nhne hi n'ọnu a whuya.”

Jizōsi gwuzo nū ruwhnu Paịleti

(*Mat 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Jōn 18:28-38*)

23 Ele iznuznu ikpe ele Ju lizọ duru Jizōsi zne nū ruwhnu Paịleti, ² be

bete noobno a nhne, be kaa, “A whnurnu nwerukna ka hne o nooduwu ele ke aị, o nookwu be tũkwadia ntũ nye Siza, naakaa masị nũ ọ bụ Karaịsi, eze aị.”

³ Paịleti sịkwa a, “I bụ eze ele Ju?”

Jizọsi saru a, “Owe! Jị n'iwuru i karu kpm.”

⁴ Paịleti kanu ele risi arịohna nũ igbudu badnu wam, “Ọ zą nhne ojo me whnurnu nũ rime nwerukna ka.”

⁵ Kọvu be kwusiri a rikne, “O neegweya ọnu gharu ọnu n'esilawuru ele Ju zị nũ Judiya hite nũ nhne o neezni. Ọ panizoru a nũ Galili tem ọ vadu hna.”

Jizọsi gwuzo nũ ruwhnu Erọdu

⁶ Nga Paịleti nurnu a, ọ sịkwa be ma nwerukna ka ọ bụ nye Galili. ⁷ Nga ọ mahjaru nũ Jizọsi hi n'eli ke Erọdu neechi, o ziznenu a Erọdu nye zị nũ Jeruselem n'ige wam.

⁸ Mkpoma soru Erọdu n'onu k'agida nga ọ whnurnu Jizọsi, kwnornu nũ o noopio ọ whnu a agida ige wheru ewhe. Hite nũ nhne ọ nurnu gbasiri a, o neele anya nũ Jizọsi jorunu ọnu ndu-ehni nũ ruwhnu a. ⁹ Kam kpayarũ, Erọdu sịkwa Jizọsi agida ajiji, kọvu nũ Jizọsi sála a oka ọbula. ¹⁰ Ele risi arịohna nũ ele zni iwu ele Ju gwuzoru pii noobno Jizọsi agida nhne. ¹¹ Erọdu nũ ele ọgwu a mee Jizọsi nhne rumu, kpasị a iwernerne. Be wosi a iwo marnu mma, zihnaznenu a Paịleti. ¹² Paịleti nũ Erọdu buru enyi hite n'ọbochi wam, kwnornu nũ be bụ ele irno nũ mbom.

Be marnu Jizọsi ikpe ẹnwu

(*Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39—19:6*)

¹³ Paịleti sukwukota ele risi arịohna nũ ele neechi ẹchi nũ kpakara ele badnu, ¹⁴ ọ kanu be, “Anu kwuyannu m nwerukna ka nũ ọ bụ nye nooduhie ele badnu, m lebnana m anya nũ kpakara nhne anu bnornu nwerukna ka nũ

ruwhnu anu, ọ zą nhne me whnurnu bu risi nhne anu noobno a. ¹⁵ Erọdu masị whnuge nhne ojo ọbula nũ rime a, kwnornu nũ o zihnayarnu aị ya, ọ zą nhne kwesiri ẹnwu ke o mernu. ¹⁶ M jaapnia nhne, gharu a, ọ la.” [¹⁷ N'ige Iriri Ọgawhe ọbula, Paịleti neesigbasinu be otu nye ikelu.]

¹⁸ Kpakara igbudu badnu gweru otu nkoli siwama, “Gbu nwerukna ka, sigbasinu aị Barabasị.”

¹⁹ (Be yisiri Barabasị n'oro ikelu kwnornu nũ o yiri aka n'ele megidnenu nye neechi ẹchi, o gburu badnu.) ²⁰ Paịleti pioru ma ọ sigbasi Jizọsi, ọ riasno igbudu badnu wam. ²¹ Kọvu be siwama koriri, “Kpogidne n'ogba, kpogidne a n'ogba.”

²² Paịleti sịkwa be ke mgba ẹto, “Kini mernu? Kini bụ nhne ojo ke o mernu? M whnuge m nhne ojo ke o mernu ke kwesiri ẹnwu. M jaapnia nhne, sigbasi a, ọ la.”

²³ Kọvu be zị koriri neesi lulo n'okne nkoli be kpogidne a n'ogba, be nwejaru nhne be neesi. ²⁴ Paịleti marnu Jizọsi ikpe, o nyee be nhne be pioru. ²⁵ Ọ sigbasinu be nye wam zị n'oro ikelu nye megidnenu ele neechi ẹchi, gbu masị badnu, nye be rioru a. O gweru Jizọsi nyewhete be.

Be kpogidnenu Jizọsi n'ogba

(*Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27*)

²⁶ Be duru Jizọsi zne, n'apna be sigidne Saimoni nye Sirini, nye hi n'aznu mba naabnanya, be vukwasị a ogba, ma o vuru a snornu Jizọsi n'aznu. ²⁷ Agida ele badnu snornu a, ma ele rinya ele naakwnanu Jizọsi ẹkwna. ²⁸ Jizọsi tuhnasarnu, kanu be, “Ele rinya Jeruselem, anu kwnanu m ẹkwna, kọvu anu kwanu ehni anu nũ rumu anu ẹkwna. ²⁹ Kwnornu nũ ige vawa nga be jaakaa, ‘Ele rinya nwée nnwo bụ ele ọwa

oma, nū ele mūge nnwọ nū ele chíge rumu rema.’³⁰ Ige wam, Ele badnū jaakanū rugwu, ‘Dnagidne ai,’ nū rugwu matị ‘Kpusni ai.’

³¹ O bụru nū ele badnū mee kpa nga isisi zị bụdnu, ndaa kpa o joonu nga o kporu bẹkwnu?”

³² Be kwuru ele ojo lawuru berere ma be gbu be nū Jizọsi. ³³ Nga be vaduru nū hne be kwu Okpokoro Risi, be kpogbu a, ya nū ele ojo wam, otu badnū n’akarikwnunga a, nye ke berere n’akarita a. ³⁴ Jizọsi kaa, “Nda m, gbarūnu be kwnornu nū be máa nhne be neeme.”

Be keru iwo a n’esilawuru be, nga be vukworu ogbanuchi. ³⁵ Ele badnū gwuzoru neelekiri, ele risi ele Ju nọomu a rumu. Be kaa, “O znọhiaru ele berere, o znọhia ẹhni a, o bụru nū o bụ Karaịsi wam, nye Chiokike hōhiaru.”

³⁶ Ele ogwnu nọomu a rumu. Be nyee a manya gbarū ọka, ³⁷ be kaa, “O bụru nū i bụ eze ele Ju, znọhia ẹhni i.”

³⁸ Be gbarū nhne gbasiri a n’olu ogba a, “Ka bụ Eze ele Ju.”

³⁹ Otu nyenum nū rime ele be kpogidnenu ya nū be, nọogo a ngugo, “Kwa i bụ Karaịsi, znọhia ẹhni i, znọhia masị ai.”

⁴⁰ Nye ke berere bigbo a, kaa, “I tị ogwnu Chiokike, i zị n’otu ikpe wam. ⁴¹ A naata awnūwhnu kwesiri ai, kwnornu nū a nanahia ogwo ẹnu ai. Kọvu nwerukna ka méne nhne ojo obula.”

⁴² O kanū Jizọsi, “Jizọsi, chenwanya m nga i jaava chi lele eze.”

⁴³ Jizọsi saru a, “Me kanū i ezi ọka, me nū ji jaazị tna nū Paradasi.”

Enwu Jizọsi

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jọn 19:28-30)

⁴⁴ Hite n’esilawuru iwnehnie,* ọchichiri gbasnirni kpakara ẹli wam dū n’otnu-ige ke ẹto,[†] ⁴⁵ kwnornu nū ẹnam gbarū ọchichiri. Ikpe ke bnosnirni hne zị nsọ n’Oro Nsọ Chiokike gbawaru nga lawuru. ⁴⁶ Jizọsi gweru okne nkọli siwama lulo, “Nda m, m neeyisi enine m n’aka i.” Nga o kwuru ka, o kna inwe.

⁴⁷ Nga nye neechi otu riwhu ele ogwnu whnurnu nhne mernu, o znarni Chiokike, kaa, “N’ezi, nwerukna ka bụ nye mee oma.” ⁴⁸ Nga ele gwuzo neelekiri whnurnu nhne mernu, be kwa aka nū mkpoma, whoga. ⁴⁹ Kọvu kpakara ele magwu Jizọsi nū ele rinya ele snornu a hite nū Galili gwuzo nū hne zị ikere, nọowhnu nhne neeme.

Be liri Jizọsi

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jọn 19:38-42)

⁵⁰ Otu nwerukna rewhna a bụ Josefu, nye bụ otu nū ele ikpe, nye be nọoso anya, nye oma. ⁵¹ O bụ nye ikpe, kọvu o snoge be kwekorita nū nhne be kpebiri nū nhne be mernu, nye hi nū Arimatiya ke zị nū Judiya, nye neese nga ige ẹli-eze Chiokike jaava. ⁵² O znekwunusi Pailetị, rịo a iznu Jizọsi. ⁵³ O vudna iznu Jizọsi n’olu ogba, gweru ikpe marnū mma whu a, lite a nū rime ilili ke zị nū rime rugwu ke o zá nye be liru nū rime a nū mbom. ⁵⁴ O bụ obochi ojiknenu, Obochi Ozukwa Inwe ele Ju gwnarnū matị o panizo.

⁵⁵ Ele rinya wam hi nū Galili va snornu Josefu whnū kpa ilili a nū, nū kpa o dnanyitaru a Jizọsi. ⁵⁶ Be lahna oro,

*23:44 n’esilawuru iwnehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa isuru

†23:44 otnu-ige ke ẹto: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa tolu

gwakota mono otute nwernu eknarna oma be jeete iznu a.

Be zukwa inwe n'Obochi Ozukwa Inwe lele kpa nhne be nyernu n'iwu kwuru.

Jizosi lizoru n'enwu

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jhon 20:1-10)

24 N'onu osisi n'obochi mbom n'ikwezu, ele rinya wam gweru mono otute wam be gwakotaru ke nwernu eknarna oma, zne ilili Jizosi. ²Be whnurnu nu be vumernu akaworugwu be jiri kpusni onu ilili wam. ³Be bnazne nu rime ilili, be whnuge iznu Nyenwe a Jizosi. ⁴Be gwuzoru naari nhne ka bu, ngangam, ele rukna lawuru wogwu iwo abochna noogbu amuma gwuzoru nu ngeri be. ⁵Ogwu tu ru ele rinya wam, be dna kpu ruwgnu n'eli, kovu ele rukna wam kanu be, "Kini kpararu anu noopio nye zi budnu n'esilawuru ele nwurnu onwu?" ⁶O zila hna, o hilem n'enwu lizo. Anu chenwanya nhne o kanu anu nga o zi nu Galili, ⁷nu be jeegweru Nnwọ ke Badnu nyega ele mmehie, be kpogidne a n'ogba, n'obochi ke eto, o jeehi n'enwu lizo." ⁸Ele rinya wam chenwanya ikwu-onu a.

⁹Be hi n'ilili wam lahna, kanu nri nu otu badnu ele sno apna a nu ele berere nhne be whnurnu. ¹⁰Ele rinya wam bu Meri Magidalini, nu Joana, nu Meri nne Jemisi, be nu ele rinya berere kanu ele izi wam oka ka. ¹¹Kovu be kwége nhne ele rinya kwuru, be naari nu o bu oka etekne. ¹²Pita lizo, gba eso zne n'ilili, o whudna, whnu ikpe iznu, o za nhne berere o whnurnu. O lahna oro naari nhne mernu.

N'apna zne Emaosi

(Mak 16:12,13)

¹³N'obochi wam, ele sno apna a lawuru neezne eli Emaosi, nhne nu lele maili esau. ¹⁴Be nookwurita kpakara

nhne mernu. ¹⁵Kpa be neezne nookwu nhne ka, Jizosi n'iwuru a kpayabeturu ndundu, snornu be neezne. ¹⁶Be whnu a, kovu be maá nu o bu Jizosi.

¹⁷Jizosi sika be, "Kini bu nhne anu notnurni kpa anu neezne?"

Be gwuzoru bii, gbaru ruwgnu. ¹⁸Otu nu rime be rewhna a bu Kilopasi, sika a, "Okwole jiwa bu nye izne ke zi nu Jeruselem nye maá nhne mernu obochi ele nu ele ka wheru ewhe?"

¹⁹Jizosi sika a, "Kini bu nhne ko?"

Be kaa, "Nhne gbasiri Jizosi nye Nazareti, nwerukna ka bu nye owhnurninya Chiokike, o bu dikne n'ikwu-onu ma nu ernu nu ruwgnu Chiokike ma nu ruwgnu ele badnu. ²⁰Ele risi arjohna nu ele risi ai gweru a nee ma be kpe ikpe enwu, be kpogidne a n'ogba. ²¹Kovu a leru anya nu o bu nye jaagbahia Izireli. Ke kakwo, tna bu obochi eto a kpa nhne ka mernu. ²²Agwna ele rinya ai nu be zi kpasiri ai ogwu tna. Be znernu n'ilili a n'onu osisi, ²³kovu be whnuge iznu a. Be va kanu ai nu be whnurnu owhnurninya ele enine izi, ke kanu be nu o zi budnu. ²⁴Agwna ele ai nu be zi znernu ilili a, whnu masi lele kpa ele rinya wam kwuru, kovu be whnuge iznu a."

²⁵Jizosi kanu be, "Anu bu ele iwhnirniwhno, anu zila gnarnagnarna nu okweru nhne kpakara ele owhnurninya kwuru. ²⁶O zi mkpa nu Karaisi jaata kpakara awhnuwhnu, bna n'igwugwu a." ²⁷Jizosi kowamanu be nhne be gbaru n'okwukwo nsọ gbasiri ehni a, hite n'okwukwo Mozizi nu ele owhnurninya.

²⁸Kpa be vaduru eli wam be neezne, Jizosi mee lele o neewhe ruwgnu, ²⁹be sigidne a, kaa, "Snornu ai daziri, obochi zneminem." O snornu be daziri.

³⁰O snornu be daziri eli n'ikpechi wiri, o gweru bredi, tu mmamma, nyawama a, bete neenye be. ³¹Any a be kpume, be mahia a, kovu o whume n'anya be. ³²Be

kwukwarita n'ehni be, "O nū lele nū bẹk-wnu neerne nū mkpoma aị nḡa o nook-wunu aị oka n'apna, nọokowanu aị ok-wukwo nsọ."

³³ Be lizo ngangam lahna Jeruselem. Be whnū ele sno apna a nri nū otu wam, hne be gbakogwu nū otu nū ele berere. ³⁴ Be naakaa, "O bụ n'ezị, Nyenwe aị hilem n'ẹnwu lizo, o mernu Saịmoni whnū a anya." ³⁵ Badnū lawuru wam kowanu be nhne mernu n'apna, nū kpa be jiri mahia Nyenwe aị nḡa o nyawaru bredi.

Jizosi mernu ele sno apna a whnū a anya

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23; Eru 1:6-8)

³⁶ Kpa be zị nookwu oka ka, Jizosi gwuzoru n'esilawuru be, kanū be, "Udno zinu anū."

³⁷ Ogwnu tūru be k'agida, be che nū be whnurnu renwu. ³⁸ Jizosi kanū be, "Kini mernu ogwnu notu anū? Kini mernu anū neenwe mkpoma lawuru nū mkpoma anū?" ³⁹ Anū le aka m lawuru nū ochi m lawuru. O bụ mawa. Anū kpatu m aka whnurnu, renwu nwée anọ-ehni nū okpukpu, lele kpa anū whnurnu me nwernu."

⁴⁰ Nga o kwuru ka, o gesi be aka a lawuru nū ochi a lawuru. ⁴¹ Be nwée rikne kweru kwnornu ovu oso n'onu nū

otun'anya, o sika be, "Anū nwernu wiri o riri hna?" ⁴² Be nyee a otu aznū be siri esi, ⁴³ o gweru a ri nū ruwhnu be.

⁴⁴ O kanū be, "Ka bụ nhne me kannū anū nḡa me nū anū zị. Kpakara nhne be gbarū n'okwukwo nsọ gbasiri m n'iwu Mozizi jeeme, ma ke ele owhnurninya nū Eri Oma."

⁴⁵ O kpume echiche be ma be ghohia nhne be gbarū n'okwukwo nsọ. ⁴⁶ O kanū be, "Ka bụ nhne be gbarū n'okwukwo nsọ, nū Karaịsi jaatariri awhnūwhnu, nū o jeehi n'ẹnwu lizo n'obochi ke eto, ⁴⁷ nū be jeeji renwhna a kpọ okwo otuh-nasna mkpoma nū rime kpakara mba, ma Chiokike gbarū mmehie be. Be jeehite nū rime Jeruselem panizo nọokpo okwo. ⁴⁸ Anū bụ ele akebe kpakara nhne ka. ⁴⁹ M jeeziyanu anū nhne Nda m kweru nū mkwina, kovu anū daziri nū Jeruselem tem rikne ke hi n'oligwe dnakwasị anū."

Jizosi larū n'oligwe

(Mak 16:19,20; Eru 1:9-11)

⁵⁰ Jizosi duru be whoga zne n'eli Betani, o chilizo aka lawuru olu, gozi be. ⁵¹ Kpa o zị nọgozi be, be gwelizo a la n'oligwe. ⁵² Be kponu a risi eli, lahna Jeruselem, snarnima jihia mkpoma be. ⁵³ Be dazigidne n'Oro Nso Chiokike notunu Chiokike mmamma.

Izi oma lele kpa

Jōni

gbarụ a n'okwukwo

Nhne gbasiri okwukwo ka

Izi oma lele kpa Jōni gbarụ a n'okwukwo gwehīaru Jizōsi iwhne lele Ikwu-Onu Chiokike, nye “ghōru badnụ, va wuru n'esilawuru aī” (1:14). Lele kpa okwukwo wam kwuru, be gbarụ izi oma ka ma ele badnụ kweru nụ Jizōsi bụ Nye Oznohia wam, Nnwō Chiokike, hite n'okwnata mkpoma nụ rēwhna a, be nwehija budsonu (20:31).

Jōni mernu a mahija nụ Jizōsi bụ Ikwu-Onu Chiokike. Eru ndu-ehni Jizōsi gesiri nụ o bụ Nye Oznohia wam Chiokike kweru mkwna. Okwukwo ka gesiri nụ agwna ele badnụ kweru nụ Jizōsi ghō ele sno apna a, kovu ele berere kwēle nụ a, be buru ele neemegidne Jizōsi dū n'enwu a.

Jōni kwusiri nhne gbasiri nkesi budsonu kwō okwo rikne hite nụ Karaisi, nookwu nụ Jizōsi bụ apna, ezi oka nū budsonu. Nū okwukwo Jōni, a whnurnu nū nhne a nōwhnu anya kpakara obochi lele mini, bredi, iwhne, nye znu atnurnu nū atnurnu a, isisi nū mkpuru a, neegesi nhne ke Enine.

Nhne zī n'okwukwo ka

Opanizo (1:1-18)

Jōni Nye Wū Mini nū ele sno apna Jizōsi mbom (1:19-51)

Eru Jizōsi nū ohna (2:1—12:50)

Obochi ipne-aznū nū rime Jerusalem (13:1—19:42)

Olizō n'enwu nū owhuya iwhne Nyenwe aī (20:1-31)

O whuyaru iwhne nū Galili (21:1-25)

Nye gbarụ okwukwo ka: Jōni

Risi nhne o kwno gba a: Ma ele badnụ kweru nū Jizōsi bụ Karaisi wam, ma hite n'okwnata mkpoma nū rēwhna a, be nwehija budsonu.

Ikwu-onu ke ghōru badnụ

1 Nū mbom hne Ikwu-onu wam zī, Ikwu-onu wam nū Chiokike zī nū mbom, Ikwu-onu wam bụ Chiokike. ² Ya nū Chiokike zī nū mbom.

³ Be keru kpakara nhne hite n'aka a, o zá nhne ke be keru hne o zīla. ⁴ Ikwu-onu wam bụ risi budsonu, budsonu wam bụ masi iwhne ke badnụ. ⁵ Iwhne wam nōomu nū rime ochichiri, ochichiri nwée rikne nwegidne a.[‡]

⁶ Chiokike ziyaru otu nyerukna rēwhna a bụ Jōni. ⁷ Jōni varū lele nye akebne ke iwhne wam, ma kpakara ele nurnu izi a kweru n'iwhne wam. ⁸ Jōni būo iwhne wam, kovu o bụ nye akebne iwhne wam. ⁹ Ka bụ iwhne wam n'ezi bụ ke varū n'owa, ke neenye kpakara ele badnụ iwhne.

¹⁰ Ikwu-onu wam zī n'owa, o bụ n'ezi nū Chiokike keru owa hite nū rime a, kovu owa maa nye o bụ. ¹¹ O vakwnusiri ele ke a, kovu ele ke a nābnanyana a. ¹² Kovu kpakara ele nabnanyarnū a, kwerumako nū rēwhna a, o nyernu be rikne be buru rumu Chiokike. ¹³ Be muge ele ka lele kpa be murnu ele badnụ. Be muge be hite n'echiche ke badnụ, mōbu hite nū nda k'owa, kovu Chiokike bụ Nda be.

¹⁴ Ikwu-onu wam ghōru badnụ, va wuru n'esilawuru aī. A whnurnu igwugwu a, bụ igwugwu ke Nnwō Nda a murnu kpōi, oru nū ezi oka jihiaru nū rime a.

¹⁵ Jōni gbarụ akebne gbasiri a, siwama, kaa, “Ka bụ nye me nookwu oka a nū o snogwu m n'aznū, kovu o kakwu m, kwnornu nū o zī sū be murnu m.”

[‡]1:5 nwée rikne nwegidne a: mōbu nwée rikne ghōhia a.

¹⁶Hite n'oru a zị agịda, a nwernu ngozi tũkwasi nụ ngozi. ¹⁷Chiokike hiri n'aka Mozizi nyee iwu, Chiokike nyee masiri oru nụ ezi oka hite n'aka Jizōsi Karaịsi. ¹⁸Ọ zá nye whnuleru Chiokike anya. Nnwọ Nda a mụrnu kpọi, nye bụ Chiokike, nye zị n'akwankọ ke Nda a, mernu ele badnụ mahia Nda a.

Jōni karu nụ ọ bụo Karaịsi

(*Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18*)

¹⁹Ka bụ akebne Jōni gbarụ nga ele risi ele Ju zị nụ Jeruselem ziznenu ele ariohna nụ ele Livai be sịkwa a, “Ị bụ nyele?”

²⁰Jōni saru be, ọ gọla ego, kovu o kwusiri a rikne, kaa, “M bula ma Karaịsi.”

²¹Be sịkwa a, “Ị bụ kọ nyele? Ị bụ Elaija sa?”

Jōni kaa, “Ọza.”

Be sịkwa a, “Ị bụ Nye Ọwhnurninya wam?”[¶]

Ọ saru be, “Ọza.”

²²Be kaa, “Kanụ aị nye ị bụ, ma a mahia nhne a jaakanu ele dusiri aị. Kini bụ nhne i kwuru gbasiri ehi i?”

²³Jōni saru be,

“M bụ m akpiri nye nookpo okwo n'elikpa,

‘Anụ mekwata apna Nyenwe aị ma ọ sniri asị,’

lele kpa Azaya nye ọwhnurninya kwuru.”

²⁴Ele izi ele Farisi ziyaru, ²⁵sikwaru Jōni, “Ị bụo Karaịsi, mọbu Elaija, mọbu Nye Ọwhnurninya wam, kini mernu ị nọwu ele badnụ mini?”

²⁶Jōni saru be, “M ji m mini nọwu ele badnụ mini, kovu otu nyenum gwuzo n'esilawuru anụ, nye anụ máa. ²⁷Ọ snogwu m n'aznụ, kovu m kwésile m ọ tọma eriri okoro-ochi a.”

²⁸Kpakara nhne ka mernu nụ Betani n'obosi ehnam ke aznụ Osimini Jodani kiyari, hne Jōni nọwu ele badnụ mini.

Jizōsi, Nnwọ Atnurnu Chiokike

²⁹N'ekile a, Jōni whnurnu Jizōsi hne o naavakwnusi a, ọ kaa, “Anụ le, ka bụ Nnwọ Atnurnu ke Chiokike, nye noovume mmehie k'owa. ³⁰Ka bụ nye wam me nookwu oka nga me karu, ‘Otu nyenum sno m n'aznụ, kovu ọ kakwo m, kwnornu nụ ọ zị sụ be murnu m.’ ³¹M máam nye ọ bụ, kovu m nọwu ele badnụ mini ma ele Izireli mahia nye ọ bụ.”

³²Ka bụ akebne Jōni gbarụ, “M whnurnu m Enine Nso hi n'oligwe lele nduru dnakwasị a, daziri n'olu a. ³³Kovu nụ m máam nye ọ bụ. Chiokike nye ziyaru m me wu ele badnụ mini kannu m, ‘Ị jowhnu Enine Nso hi n'oligwe dnakwasị otu badnụ dazigidne nụ ya, nye wam bụ nye jeeji Enine Nso nọwu ele badnụ mini.’ ³⁴Me nụ iwhuru m whnurnu a, gba akebne nụ nye ka bụ Nnwọ Chiokike.”

Ele mbom sno apna Jizōsi

³⁵N'ekile a, Jōni nụ ele sno apna a lawuru gwuzo. ³⁶Nga ọ whnurnu Jizōsi hne o neewhe, ọ kaa, “Anụ le Nnwọ Atnurnu ke Chiokike.”

³⁷Ele sno apna a lawuru wam nurnu a, be snornu Jizōsi. ³⁸Jizōsi tũhnasarnu whnụ nụ be noosno a n'aznụ, ọ sịkwa be, “Kini bụ nhne anụ noopio?”

Be kaa, “Rabai” (ke bụ, Nye-zni-nhne), “Ndaa hne i wu?”

³⁹Jizōsi saru be, “Anụ va whnurnu.” Ọ bụ nhne nụ lele ọtnu-ige ke eno n'iwhnehnie,[§] be snornu a zne whnurnu hne o wu, be nụ a daziri kpakara obochi wam.

[¶]1:21 Nye Ọwhnurninya wam: Gwnu Ditaronomi 18:15; Eru Ele Izi 3:22

[§]1:39 Ọtnu-ige ke eno n'iwhnehnie: okwukwo ke mbom kwuru ige nri awa

⁴⁰Otu nū rime ele nurnu nhne Jōni kwuru ke snornu Jizōsi bụ Anduru nwene rukna Saịmoni Pita. ⁴¹Ngangam, o pioh̄aru nwene a rukna, Saịmoni, ọ kanụ a, “A whn̄una m Mezaya” (ke bụ Karaịsi). ⁴²O kwuznenu Jizōsi Saịmoni.

Jizōsi legidne Pita anya kaa, “Ị bụ Saịmoni nnwọ Jōni, be jookwu i Kifasi,” be tūhn̄asna a, Pita, ke bụ rugwu.

Jizōsi sukwuru Filipu nū Natanēli

⁴³N'ekile a, Jizōsi kpebi o zne Galili, o pioh̄a Filipu, ọ kanụ a, “Snornu m zne.”

⁴⁴Filipu, Anduru nū Pita hi nū ẹli B̄etesaida. ⁴⁵Filipu poh̄a Natanēli, ọ kanụ a, “A whn̄urnu nye wam Mozizi nū ele ọwhnurninya gbarū nhne gbas̄iri a n'ọkwukwo nsọ, Jizōsi nye Nazarēti, nnwọ Josefụ.”

⁴⁶Natanēli s̄ikwa a, “Ẹli Nazarēti, o nwernu nhne ọma ọbula ke jeehi n'ẹli Nazarēti wh̄uya?”

Filipu sarū a, “Vaa, whn̄urnu.”

⁴⁷Nga Jizōsi whn̄urnu Natanēli naavakwnusi a, o kwu nhne gbas̄iri a, “Ka bụ nye Izirēli n'ezi, nye aghigho z̄ila nū rime a.”

⁴⁸Natanēli s̄ikwa a, “Nda kpa i jiri mah̄a m?”

Jizōsi sarū a, “M whn̄urnu m j̄i nū mkpururu isisi figi s̄u Filipu sukwuru i.”

⁴⁹Natanēli sarū a, “Nye-zni-nhne, ị bụ Nnwọ Chiokike. Ị bụ eze Izirēli.”

⁵⁰Jizōsi s̄ikwa a, “Ị kweruru kp̄oi kwnornu nū m karū m nū m whn̄urnu m j̄i nga ị z̄i mkpururu isisi be kwu figi? Ị j̄owh̄nu nhne ke kakwo ka.” ⁵¹Ọ kanụ be, “Me kanụ anū ezi ọka, anū j̄owh̄nu hne oligwe kpumernu, nū ele enine izi Chiokike neepnezne, neehidna n'olu Nnwọ ke Badnū.”

Jizōsi mernu mini gh̄o manya

2 N'ọbochi ke ẹto, ọlulu nnwerne z̄i n'ẹli Kana n'ẹli Galili, nne Jizōsi z̄i mas̄i p̄ji. ²Be sukwuru Jizōsi nū ele

sno apna a n'ọlulu nnwerne wam. ³Nga manya be n̄onwo kworu, nne Jizōsi kanụ a, “Be nwéma manya.”

⁴Jizōsi sarū a, “Ọ gbás̄ila m, s̄i nwerinya. Ige m yóoduge.”

⁵Nne a kanụ ele neezne izi, “Anū mee nhne ọbula ọ karū anū mee.”

⁶Idudu mini isunu gwuzo ndundu be jiri rugwu kp̄u, ke ele Ju j̄i n̄osnu nhne lele kpa omen'ẹli be jiri z̄iri, ke otu jeeri nri lawuru m̄obu nri ẹto gal̄oni mini.

⁷Jizōsi kanụ ele neezne izi, “Anū gbajite be nū mini.” Be gbaji be mini d̄u n'ọnu be.

⁸Ọ kanụ be, “Anū kwuh̄ia agwna mini wam gweznenu nye risi ngadna iriri.”

Be gweznenu a. ⁹O det̄u mini wam ke gh̄oru manya riro. Ọ máa hne manya wam hi, k̄ovu ele neezne izi ele gbarū mini wam magw̄u. O sukwu nye n̄olu nnwerne, ¹⁰ọ kanụ a, “Nye ọbula neekesi manya kakpa mma n'oziri, nga ele izne nwọkparu manya, o ke manya ojo. K̄ovu ị b̄itaru manya kakpa mma d̄u k̄itna.” ¹¹Ka bụ ẹrnu ndu-ẹhni mb̄om Jizōsi nr̄urnu. Ọ nr̄urnu a nū Kana n'ẹli Galili, o gesi igwugwu a, ele sno apna a kwnata a mkp̄oma.

¹²Nga ka whemernu, Jizōsi nū nne a, nū r̄umu nne a, nū ele sno apna a zne Kapan̄om, be daz̄iri p̄ji ọbochi ele nū ele.

Nhne Jizōsi mernu n'Ọro Nsọ Chiokike

(Mat 21:12,13; Mak 11:15-17; Luk 19:45,46)

¹³Iririri Ọgawhe ele Ju z̄i ndundu, Jizōsi zne Jerusēlem. ¹⁴Ọ whn̄urnu ele neere atn̄urnu nū ehni nū nduru nū ele naagbanwo ịwai daz̄igwu n'ikpechi n'Ọro Nsọ Chiokike. ¹⁵O gweru eriri mee mb̄inibini, ch̄ihala kpakara be, ma ehni ma atn̄urnu. O kp̄ute ikpechi kpakara ele naagbanwo ịwai ruwh̄nu n'ẹli, ch̄isakwo ịwai be. ¹⁶Ọ kanụ ele neere nduru, “Anū

whóga hna, anụ méma ọro Nda m ọro ahia.”

¹⁷ Ele sno apna a chenwanya nhne be gbarụ n'okwukwo nsọ, “Nhne gbasiri Ọro Nsọ Chiokike neerne lele bẹkwnu nụ rime m.”

¹⁸ Ele Ju sịkwa a, “Ndaa ẹrnu ndu-ẹhni ke i jọornu ke neegesi nụ i nwernu rikne mee nhne i neeme?”

¹⁹ Jizọsi sarụ a, “Anụ kwnadna Ọro Nsọ ka, m joowulizọ a n'ọbochi ẹto dai.”

²⁰ Ele Ju sarụ a, “Be jiri nri awha ẹno nụ isunu wu Ọro Nsọ ka, i joowu a n'ọbochi ẹto?” ²¹ Kọvu Jizọsi kwuru ọka gbasiri ẹhni a lele Ọro Nsọ Chiokike. ²² Nga Jizọsi hiri n'ẹnwu lizọ, ele sno apna a chenwanya nụ o kwuru ọka ka, be kweru nhne okwukwo nsọ kwuru nụ nhne Jizọsi kwuru.

²³ Kpa Jizọsi zị nụ Jeruselem nụ Iriri Ọgawhe, agida ele badnụ kweru nụ ya kpa be whnurnu agida ẹrnu ndu-ẹhni o nọornu. ²⁴ Kọvu Jizọsi kwéle o nyee be ẹhni a, kwnornu nụ o magwụ kpakara badnụ nkarị nkarị. ²⁵ O zịla mkpa nụ be kanụ a nhne gbasiri nye ọbula, kwnornu nụ o magwụ nhne zị nụ mkpoma be.

Jizọsi nụ Nikodimọsi

3 Otu nwerukna be kwu Nikodimọsi, otu nụ rime ele Farisi, nye risi ele Ju, ² vakwnusiri Jizọsi n'abali. O kaa, “Rabai, a magwụ nụ i bu Nye-zni-nhne ke Chiokike ziyaru, kwnornu nụ o zá nye jọornuli ẹrnu ndu-ẹhni i nọornu okwolem ma Chiokike dagwunu a.”

³ Jizọsi sarụ, “Me kanụ i ezi ọka, o zá nye jọowhnu n'eli-eze Chiokike anya, o bụru nụ be múgele a berere.”**

⁴ Nikodimọsi sịkwa a, “Ndaa kpa be jọomu badnụ berere nga o mernu okno badnụ? O jaabna nụ ruwho nne a berere, be mụ a?”

⁵ Jizọsi sarụ a, “Me kanụ i ezi ọka, o zá nye jaabna n'eli-eze Chiokike o bụru nụ be múgele a hite nụ mini nụ Enine. ⁶ Nye ke badnụ etekne murnu bu anọ-ẹhni, nye Enine murnu bu enine. ⁷ O gbágwoji i anya nụ m karụ m nụ be joomuriri anụ berere. ⁸ Ruwhere neewhe hne o masigwu a, i nọonu imerne a, kọvu i máa hne o hi mọbu hne o neezne. Nye ọbula ke be murnu hite n'Enine nụ kpa.”

⁹ Nikodimọsi sịkwa a, “Ndaa kpa be jeeme nhne nụ kpa?”

¹⁰ Jizọsi sarụ a, “I bu nye-zni-nhne n'eli Izireli, kọvu i máa nhne ka. ¹¹ Me kanụ i ezi ọka, a nookwu nhne a magwụ, a naagba akebne nhne ke a whnurnu, kọvu anụ kwé o nahọru akebne aj. ¹² Anụ kwé nhne me kwuru gbasiri nhne k'owa. Ndaa kpa anụ jeekweru o bụru me kanụ anụ nhne k'oligwe? ¹³ O zá badnụ ọbula ke znernu oligwe nụ mbom, okwolem Nnwọ ke Badnụ nye hiri n'oligwe hiedna. ¹⁴ Lele kpa Mozizi gwelizọru agwọ n'olu isisi n'eli chna chna chna, o bu kpa be jeegwelizọ Nnwọ ke Badnụ olu, ¹⁵ ma nye ọbula ke kweru nụ ya jeenwe budsonu kwó okwo. ¹⁶ Kwnornu nụ Chiokike whnurnu ọwa n'anya kpa, o gweru Nnwọ o murnu ya nụ nsnunu a kpoi nyega, ma nye ọbula ke kweru nụ ya jónwu ẹnwu, kọvu o jeenwe budsonu kwó okwo. ¹⁷ Kwnornu nụ Chiokike ziyage Nnwọ a n'owa o bụru nye kpe k'owa, kọvu ma o bụru Nye Ọznohia k'owa. ¹⁸ Be jéekpe nye ọbula ke kweru nụ Nnwọ wam ikpe, kọvu nye ọbula ke kwége bu nye be kperu ikpe, kwnornu nụ o kwége nụ Nnwọ Chiokike murnu ya nụ nsnunu a. ¹⁹ Ka bu ikpe wam be kperu ọwa, iwhne varụ n'owa, ele badnụ whnurnu ọchichiri n'anya karụ iwhne, kwnornu nụ be nọornu ẹrnu ojo. ²⁰ Nye ọbula ke

**3:3 be múgele a berere: mọbu be múgele a hite n'oligwe.

nọornu ẹrnu ojo bụ nye irno ke iwihne, ọ jáava nù rime iwihne ọ zị iwihne kpume ẹrnu ojo a. ²¹ Kọvu nye ọbula ke nọornu ẹrnu oma jaava nù rime iwihne ma iwihne gesi nù ẹrnu a bụ nhne ọ nrũru hite nù Chiokike.”

Jizọsi nù Jōni Nye Wụ Mini

²² Nga ka mekworu, Jizọsi nù ele sno apna a znernu n'ẹli Judiya, ya nù be daziri ige matị, ọ wụ ele badnụ mini. ²³ Jōni masị zị nọowu mini n'Enōni ke zị Salim ndũdu, kwnornu nù agịda mini zị pji. Ele badnụ neeznekwnusi a, ọ nọowu be mini. ²⁴ (Be yéeyisige Jōni n'oro ikelu n'ige ka.) ²⁵ Agwna ele sno apna Jōni nù otu nye Ju nọdogbuta nhne gbasiri ọsnusnu nhne lele kpa omen'ẹli ele Ju jiri ziri. ²⁶ Be vakwnusi Jōni kanụ a, “Nye-zni-nhne, nwerukna wam ji nù a zị n'aznụ Osimini Jodani kiyari, nye i gbarụ akebne gbasiri a, ọ nọowu ele badnụ mini, agịda ele badnụ neeznekwnusi a.”

²⁷ Jōni sarụ be, “Ọ zá nye ọbula ke jeenwe nhne ke Chiokike késile a. ²⁸ Anụ bụ ele akebne m nù m karụ m, ‘M búo m Karaịsi, kọvu be beru ọsno ziya m nù ruwhnu a.’ ²⁹ Nye nọolu nnwerne ikne bụ nye nwe nnwerne ikne, kọvu enyi nye noolu nnwerne ikne, nye noogwuzo noobno nsni, mkpoma nọoso a n'ọnu nù ọ nrũru nkọli nye wam nọolu nnwerne ikne. Ọ bụ kpa snarịma m jiri zu ozu kịtna. ³⁰ Ọ jaazị naaba aba, kpa me jaazị naaya ẹli ẹli.”

Nye ke hiri n'oligwe va

³¹ Nye wam ke hiri n'oligwe va kakwo kpakara badnụ, nye hi n'ọwa bụ nye ke ọwa, o nookwu nhne ke ọwa. Nye hiri n'oligwe kakwo kpakara badnụ. ³² O nookwu nhne ọ whnrũru nù nhne ọ nrũru, kọvu ọ zá nye neekweru

izi a. ³³ Nye ọbula ke jeegweru izi a naakahia nù Chiokike bụ nye ezi ọka. ³⁴ Nye Chiokike ziyaru nookwu ikwu-ọnu Chiokike, kwnornu nù Chiokike nyéne a Enine a n'apna zị matị. ³⁵ Nda whnrũru Nnwọ a n'anya, gweru kpakara nhne yisi n'aka a. ³⁶ Nye ọbula ke kweru nù Nnwọ wam nwernu bũdnu kwó okwo, nye ọbula ke zá noobnonu Nnwọ wam nsni, jéenwe bũdnu, kọvu ovu owe ẹhni Chiokike jaazị nù risi a ọkwnukokwnu.

Jizọsi nù nwerinya Sameria

4 Ele Farisi nrũru nù Jizọsi neewe-hia ele sno apna a, nọowu be mini karụ Jōni, ² ọ bụ n'ezi nù Jizọsi wúge ele badnụ mini, kwolem ele sno apna a. ³ Nga Jizọsi nrũru a, ọ whụya nù Judiya naalahna Galili.

⁴ Ọ zị mkpa nù ọ jaagawhe n'esilawuru ẹli Sameria. ⁵ Ọ vadu n'otu ẹli-ọhna Sameria be kwu Saika, ke zị ndũdu otu ẹli Jekọpu nyernu nnwọ a rukna Josefu. ⁶ Ọmi Jekọpu zị pji. Inwe gwuru Jizọsi kwnornu nù izne wam, ọ daziri ẹli nù ngeri ọmi wam n'iwhnehnie.††

⁷ Otu nwerinya Sameria varụ ọ tũru mini n'ọmi, Jizọsi kanụ a, “Kesi m mini.” ⁸ (Ele sno apna a znernu nù rime ẹli-ọhna ọ zụ wiri.)

⁹ Nwerinya Sameria wam kanụ a, “Ị bụ nye Ju, m bụ m nye Sameria, ndaa kpa i nọorio m mini?” (Ele Ju nù ele Sameria mékọta nhne.)

¹⁰ Jizọsi sarụ a, “Ọ bũru nù i magwụ nkesi Chiokike, nù nye ke nọorio i mini, i jọorio a ma o kesi i mini ke bũdnu.”

¹¹ Nwerinya wam kaa, “Nda-aj-kwu, i nwée nhne i jeeji nọotu mini, ọmi ka miri emi k'agịda, ndaa hne i jeegwehia mini bũdnu ka. ¹² Ị kakwo nda aj Jekọpu nye nyernu aj ọmi ka, ọ nwọru mini hi nù rime a, ma rụmu a, ma rụmu anọhia a?”

††4:6 n'iwhnehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ọtnu-ige ke isunu

¹³ Jizōsi saru a, “Nye obula ke joonwo mini ke hi n'omi ka, akpiri jookpo a bekwunu berere, ¹⁴ kovu nye obula ke joonwo mini ke me jeenye a, akpiri jookpo a bekwunu berere. Mini ke me jeenye a joogho risi mini ke jaagba du budnu kwó okwo.”

¹⁵ Nwerinya wam kaa, “Nda-ai-kwu, kesi m mini ka ma akpiri gharu o kpo m bekwunu, ma m gharu m o va o tu mini n'omi ka.”

¹⁶ Jizōsi kanu a, “Zne, sukwu nzi i, va hna.”

¹⁷ Nwerinya wam kaa, “M nwée m nzi.”

Jizōsi kanu a, “I kwukwaru nkari nu i nwée nzi, ¹⁸ kwnornu nu i gbolam nzi isne, nye ke ji nu a wu kitna buo nzi i. I kwuru ezi oka nu i nwée nzi.”

¹⁹ Nwerinya wam kaa, “Nda ai-kwu, m whnurnu nu i bu nye owhnurninya. ²⁰ Ele nda ai kporu risi eli n'olu rugwu ka, kovu anu ele Ju karu nu hne be kwe-siri o kpo risi eli bu nu Jeruselem.”

²¹ Jizōsi kanu a, “Nwerinya, kweru nhne me naakanu i, ige wawa nga ele badnu jookponu Nda risi eli n'olu rugwu ka mobu nu Jeruselem. ²² Anu ele Sameria maá nye anu nookponu risi eli, ai ele Ju magwu nye a nookponu risi eli, kwnornu nu oznohia hi n'aka ele Ju va.

²³ Kovu ige wawa, owe, ige wam valem masi, nga ele nookponu Nda risi n'eli n'ezí jookponu a risi eli n'enine nu n'ezí oka. Ka bu ele Nda pioru kponu a risi eli. ²⁴ Chiokike bu enine, ele nookponu a risi eli jookporirinu a risi eli n'enine nu n'ezí oka.”

²⁵ Nwerinya wam kanu a, “M maam nu Mezaya, nye be kwu Karaísi, jaava. Nga o varu, o jaakanu ai kpakara nhne.”

²⁶ Jizōsi kanu a, “Me nye nookwunu i oka, bu ya.” ²⁷ Ige wam ele sno apna Jizōsi hiehna, o jiri be anya nu ya nu nyerinya nookwurita oka. Kovu o zá nye sikwaru, “Kini bu nhne i noopio?” mobu,

“Kini mernu i nookwunu nwerinya ka oka?”

²⁸ Nwerinya wam sigbasi idudu mini a, lahna nu rime eli-ohna, kanu ele badnu, ²⁹ “Anu va whnurnu nwerukna ke kannu m kpakara nhne me mernu. Nye ka o joburu Karaísi sa?” ³⁰ Be gbahala nu rime eli-ohna znekwnusi Jizōsi.

³¹ Kovu ele sno apna a zi naariasno Jizōsi, kaa, “Nye-zni-nhne, ri wiri.”

³² Jizōsi kanu be, “M nwernu m wiri ke anu maá.”

³³ Ele sno apna a nesikwarita ehni be, “O nwernu nye gweyanu a wiri sa?”

³⁴ Jizōsi kanu be, “Wiri m bu o bita echiche nye ziyaru m nu o rnukpa ernu o nyernu m. ³⁵ Anu naakaa, ‘O gwarnu enwa eno, anu gwe nhne n'ekwu.’ Kovu me kanu anu, anu le anya n'ekwu, mkpuru chnanam ma be ghoru nhne n'ekwu. ³⁶ Nye neegwe nhne n'ekwu nwernu ogwo ernu, o chibna ele badnu lele mkpuru ma be nwehia budnu kwó okwo. Kpam, nye ke kparu mkpuru nu nye ke gweru nhne n'ekwu jeenwekota snarnima. ³⁷ Nhne be kwuru bu ezi oka, ‘Otu badnu kpasiri mkpuru, nye berere ghoru mkpuru.’ ³⁸ M ziznenu m anu ghoru mkpuru n'ekwu ke anu rnuge ernu nu rime a. Ele berere nrurnu ernu, anu nwehia mbarna n'ernu be.”

³⁹ Agida ele Sameria ele wu nu rime eli-ohna wam kweru nu Jizōsi kwnornu nu nhne nwerinya wam kwuru, “O kanu m kpakara nhne me mernu.” ⁴⁰ Nga ele Sameria vakwnusiri a, be riasno a ma ya nu be daziri, Jizōsi daziri pii obochi lawuru. ⁴¹ Agida ele berere kweru kwnornu nu izi oma o znirni be.

⁴² Be kanu nwerinya wam, “A kweru kitna, o buo nu nhne i kannu ai, kovu kwnornu nu a nrurnu nhne o kwuru, a magwu nu nye ka bu Nye Oznohia ke owa n'ezí.”

Jizòsi gwòru nnwò rukna nye risi

⁴³ Nga obochi lawùru wam whemernu, o whòga pji zne Galili. ⁴⁴ Jizòsi n'iwuhuru a karù, "Nye owhnurninya nwée igwugwu n'èli a." ⁴⁵ Nga o vaduru èli Galili, ele zì nù Galili naakweru a kwnornu nù be znernu Iriri Oğawhe nù Jeruselem, be whnurnu kpakara nhne o mernu n'Iriri Oğawhe wam.

⁴⁶ Jizòsi lahna nù Kana ke Galili hne o mernu mini ghò manya. Otu nye risi oçhichi ke nnwò a rukna zì n'èhni igbugbu nù Kapanòm. ⁴⁷ Nga o nurnu nù Jizòsi hiri nù Judiya va Galili, o zneknwusi a, kanù a, o va gwò nnwò a rukna èhni igbugbu, nye zì n'ònu ènwu.

⁴⁸ Jizòsi kanù a, "Anù jéekweru kwekòlam ma anù whnurnu èrnu ndu-èhni nù èrnu rikne."

⁴⁹ Nwerukna wam kaa, "Nda-aj-kwu, snornu m zne, o zì nnwò m nwù."

⁵⁰ Jizòsi kanù a, "La, nnwò i rukna zì budnu."

Nwerukna wam kweru nhne Jizòsi kanù a, la. ⁵¹ Nga o zì n'apna, ele izi a kwnusi a, kanù a, "Nnwò i rukna zì budnu." ⁵² O sikkwa be ige èhni buru nnwò a rukna oma, be kanù a, "N'òtnu-ige ke mbòm n'iwhehnie^{††} n'ekile wheru ewhe, èhni orne bèkwnu wam sigbasiri a."

⁵³ Nda nnwò wam chenwanya nù o bu ige wam Jizòsi kannù a, "Nnwò i rukna zì budnu." Kam kpayarù, ya nù kpakara ele oro a kweru.

⁵⁴ Ka bu èrnu ndu-èhni ke èbo Jizòsi nrnurnu nga o hiri nù Judiya va Galili.

Ogwugwo n'Olulu Mini Bètisaida

5 Nga ka whemernu, Jizòsi znernu iriri ele Ju nù Jeruselem. ² Otu olulu mini zì ngeri Onu-Mgbo Atnurnu nù Jeruselem ke nwernu mgbemge oro

isne, ke ele Hiburu nookwu Bètizata. ³ Agida ele nriria naadnanyi nù ngeri a, ele isni, nù ele mgworo, nù ele ngeri èhni be donwurnu odonwu. [Be zì neese ma be gbarù mini wam. ⁴ Kwnornu nù enine izi Nyenwe aj neehiedna hite n'ige dù n'ige gbarù mini wam. Nye nriria obula ke beru osno dnabna nù rime mini wam nga enine izi gbarùkparu a, èhni a jooburu oma hite nù nriria obula o naaria.] ⁵ Otu nwerukna ke naaria nriria nri awha èto nù èsato zì pji. ⁶ Nga Jizòsi whnurnu a hne o dnanyi, o mahjaru nù o zì nù nriria gbu okwnu, o sikkwa a, "I pioru be gwò i nriria i?"

⁷ Nye nriria wam sarù a, "Nda-aj-kwu, m nwée m nye jeeysisi m nù rime olulu mini nga be gbarùru mini, kpa me neezne, nye berere beru m osno dnabna."

⁸ Jizòsi kanù a, "Lizò, chiri etere i, zne izne." ⁹ Ngangam, be gwòru nwerukna wam. O chiri etere a, zne izne.

Nhne ka mernu n'Obochi Ozukwa Inwe. ¹⁰ Ka mernu ele Ju kanù nwerukna wam Jizòsi gwòru nriria, "Tna bu Obochi Ozukwa Inwe, o megidnernu n'iwu nù i neechiri etere i."

¹¹ Nwerukna wam sarù be, "Nwerukna ke gwòru m nriria kannù m, 'Chiri etere i, zne izne.'"

¹² Be sikkwa a, "Nyele bu nye ke karù ji chiri etere i zne izne?"

¹³ Kòvu nù nwerukna wam be gwòru máa nye Jizòsi bu, kwnornu nù Jizòsi bnanam n'esilawùru igbudu badnù wam whòga.

¹⁴ Omekwo, Jizòsi piohjaru a n'Oro Nso Chiokike, o kanù a, "Le, be gwòru i nriria i, i méma mmehie, o zì nhne ojo ke kakwo ka dnakwasì i." ¹⁵ Nwerukna wam whòga kanù ele risi ele Ju nù o bu Jizòsi gwòru a nriria a.

^{††}4:52 Otnu-ige ke mbòm n'iwhehnie: okwukwo ke mbòm kwuru ige awa ke esau

Budnu hi nu Nnwọ Chiokike

¹⁶ Ele Ju bete o mekpa Jizọsi ẹhni kwnornu nu ọ gwọru nriria n'Ọbochi Ozukwa Inwe. ¹⁷ Jizọsi kanu be, "Nda m ọornu ẹnu kpakara ige, ọ bu masi kpa me ọornu." ¹⁸ Ikwu-ọnu ka mernu ele risi ele Ju ovu owe ẹhni k'agida, be noopiosi rikne o gbu Jizọsi, ọ buo nu o luluru Ọbochi Ozukwa Inwe be kpọi, kovu nu ọ karu nu Chiokike bu Nda a, naakaa nu ya nu Chiokike hna n'otu.

¹⁹ Jizọsi kanu be, "Me kanu ezi ọka, ọ za nhne ke Nnwọ nwernu rikne o mee n'ẹhni a, kovu o neeme nhne ọ whnurnu Nda a neeme. Kwnornu nu Nnwọ ọornu nhne Nda a ọornu. ²⁰ Nda whnurnu Nnwọ a n'anya, neegesi a kpakara nhne o neeme. O jeegesi a nhne ke kakwo ka ke jaagbagwoji anu anya. ²¹ Lele kpa Nda neeme ele nwurnu ọnu hi n'ẹnwu lizo, nyee be budnu, ọ bu masi kpa Nnwọ neenye ele masiri a budnu. ²² Nda za neekpe nye ọbula ikpe, kovu o yisiri kpakara ikpe n'aka Nnwọ a, ²³ ma kpakara ele badnu sobisinu Nnwọ a lele kpa be ọsobisinu Nda. Nye ọbula ke za ọsobisinu Nnwọ, za ọsobisinu Nda nye ziyaru a.

²⁴ "Me kanu anu ezi ọka, nye ọbula ke ọonu ikwu-ọnu m kweru nu nye wam ke ziyaru m, nwernu budnu kwọ okwo. Be jaama a ikpe, kovu o hilem n'ẹnwu whe nu budnu. ²⁵ Me kanu anu ezi ọka, ige wawa, ige wam valẹm masi, nga ele nwurnu ọnu ọonu nkọli ke Nnwọ Chiokike, ele nurnu a jaazi budnu. ²⁶ Kwnornu lele kpa Nda nwernu budnu nu rime a, ọ bu masi kpa o mernu Nnwọ nwernu budnu nu rime a. ²⁷ O nyernu Nnwọ rikne o kpe ikpe, kwnornu nu ọ bu Nnwọ ke Badnu.

²⁸ "Ọ gbágwoji anu anya nu ige wawa, nga ele zi n'ilili ọonu nkọli a, ²⁹ be jeehi n'ilili lizo, ele mernu mma jeelizo n'ẹnwu

ziri budnu, ele mmehie jeelizo n'ẹnwu buru ele be jaama ikpe.

³⁰ "M nwée m rikne mee nhne ọbula nu rikne ke aka m. M neekpe ikpe kpa Nda m kannu m me kpe. Ka neegesi nu ikpe m zi snam, kwnornu nu m za neeme nhne me pioru, kovu kwekọlam nhne nye ziyaru m pioru.

Akebne gbasiri Jizọsi

³¹ "Ọ buru nu me naagbanu ẹhni m akebne, akebne m buo ezi. ³² Kovu ọ zi nye naagbanu m akebne, m magwu m nu akebne a zi kwem. ³³ Anu ziznenu ele izi znekwnusi Joni, o kwuru nhne gbasiri ezi ọka. ³⁴ Ka za neegesi nu m neegweru akebne ke badnu, m nookwu nhne ka ma anu nwehia ọznohia. ³⁵ Joni nu lele tonji ke noonwu, ọomuke, anu kpebiri ọ nwudna ige matị n'iwhe a.

³⁶ "M nwernu m nhne akebne ke kakwo akebne Joni gbaru. M ọornu ẹnu ke Nda m nyernu m, ẹnu wam naagbanu m akebne, neegesi nu Nda m ziyaru m. ³⁷ Nda m nye ziyaru m naagbanu m akebne. Anu nulele nkọli a mọbu whnu ruwhnu a. ³⁸ Anu za naabita ikwu-ọnu a nu mkpoma anu, kwnornu nu anu kwéle nu nye wam o ziyaru. ³⁹ Anu tusa ẹhni nyosna nhne be gbaru n'okwukwo nso anu, anu neeche nu anu jeenwe budnu kwọ okwo hite nu nhne be gbaru nu rime a, be naagbanu m akebne. ⁴⁰ Kovu anu kwé ọ vakwnusi m, ma anu nwehia budnu kwọ okwo.

⁴¹ "M za m nananu ọznarni hite n'aka badnu. ⁴² M magwu m anu, anu nwée ọwhnun'anya Chiokike nu mkpoma anu. ⁴³ M ji m rewhna Nda m va, anu kwége m, kovu ọ buru nu nye berere jiri rewhna a va, anu jeegweru a. ⁴⁴ Ndaa kpa anu jeekwe, hne anu noopio ọznarni ke badnu, kovu anu nwée rikne pio ọznarni ke hi n'aka nye ke bu Chiokike kpọi va.

⁴⁵“Anụ chéko nụ m jooḅno anụ nhne nụ ruwhnu Nda m. Kọvu ọ bụ Mozizi nye anụ kwnatarụ mkpọma, jooḅno anụ nhne. ⁴⁶Ọ bụru nụ anụ kweruru Mozizi n'ezì, anụ jeekweru m, kwnornu nụ ọ gbarụ nhne gbasiri m. ⁴⁷Kọvu hne anụ kwége nhne Mozizi gbarụ n'òkwukwo nsọ, ndaa kpa anụ jeekweru nhne me nookwu?”

Jizọsi nyernu pokwu badnụ isne wiri

(*Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17*)

6 Nga ka mekworu, Jizọsi whe aznụ Osimini Galili (ka bụ Osimini Taberasi). ²Agịda ele badnụ snornu a, kwnornu nụ be whnurnu ọru ndu-ẹhni ọ rnurnu, nga ọ gwọru ele nrịria. ³Jizọsi pnezne n'olu rugwu daziri eli, ya nụ ele sno apna a. ⁴Ige Iriri Ọgawhe ele Ju zị ndundu.

⁵Nga Jizọsi lehnatarụ anya whnụ agịda ele badnụ naavakwnusi a, ọ kanụ Filipu, “Ndaa hne a joozuya wiri a jeenye igbudu ele ka?” ⁶Ka bụ ma ọ kpa Filipu iru, kwnornu nụ ọ magwụ nhne o jeeme.

⁷Filipu sarụ a, “Ọ bụru nụ a zụ brẹdi riwhu mkpuru iwai lawuru, o jeezu ma nye ọbula ri matị matị.” ⁸Otu nụ rime ele sno apna a, Anduru, nwene rukna Saimoni Pita, kaa, ⁹“Otu wikoro matị zị hna nye ji ike brẹdi balị”^f isne nụ aznụ matị matị lawuru. Ọ zá nhne kam bụ n'esilawuru igbudu ele badnụ ka.”

¹⁰Jizọsi kanụ be, “Anụ kanụ be daziri eli.” Agịda achara zị pji. Kpakara ele badnụ wam daziri eli, be hna lele pokwu ele rukna isne. ¹¹Jizọsi gweru brẹdi wam, tų mmamma, nyee kpakara ele wam dazigwu eli. O gweru aznụ wam mee kwno kpam. Be ri, riji ruwho be.

¹²Nga be rikworu, Jizọsi kanụ ele sno apna a, “Anụ tųtukota kpakara ruwnuru-vnu ke gwnarnụ, ọ zá ke whu.” ¹³Be tų-

tukota kpakara ruwnuru-vnu a, ke jiri nri nụ nkita lawuru hite n'ike brẹdi balị isne wam ke ele badnụ riri.

¹⁴Ele zị nga Jizọsi rnurnu ọru ndu-ẹhni ka karụ, “N'ezì ọka, ka bụ nye ọwh-nurninya wam ke jaava n'owa.” ¹⁵Nga Jizọsi whnuru nụ be noopio o chni a eze nụ rikne, o hi n'esilawuru be whọga, ya nụ nsnunu a zne n'olu rugwu.

Jizọsi zneru izne n'olu mini

(*Mat 14:22,33; Mak 6:45-52*)

¹⁶N'ogbednachi, ele sno apna a zne osimini. ¹⁷Be bna n'ogbo neewhe aznụ osimini kiyari neezne Kapanom. Jizọsi yáavage hne be zị tem dų n'abalị. ¹⁸Okne ruwhere nụ abaka-mini neewhe n'olu mini. ¹⁹Ele sno apna a kwọ ọgbo nhne nụ lele maịli ẹto mọbu ẹno nga be whnurnu Jizọsi naavakwnusi be, neezne izne n'olu mini. Be tų ogwnu k'agida. ²⁰Kọvu Jizọsi kanụ be, “Anụ tųko ogwnu, ọ bụ mawa.” ²¹Be kweru a, ọ bnakwnusi be nụ rime ọgbo, ngangam ọgbo be dų n'eli wam be neezne.

Ele badnụ noopio Jizọsi

²²N'ekile a, agịda ele badnụ ele zị n'aznụ osimini kiyari mahiaru nụ otu ọgbo matị zị pji whogalam vuru ele sno apna Jizọsi kpọi. Jizọsi snóge be. ²³Ọgbo ele ke berere hiri nụ Taberasi va nụ ngeri hne ele badnụ wam riri brẹdi, nga Nyenwe aị tųkparu mmamma. ²⁴Nga ele badnụ wam whnurnu nụ Jizọsi zịla pji, ma ele sno apna a, be bna n'ogbo wam zne Kapanom noopio Jizọsi.

Jizọsi bụ Wiri ke Bụdnu

²⁵Nga ele badnụ wam whnurnu a n'aznụ osimini kiyari, be sịkwa a, “Nye-zni-nhne, ndaa nga i varu hna?”

²⁶Jizọsi sarụ be, “Me kanụ anụ ezi ọka, anụ noopio m kwnornu nụ anụ

^f6:9 balị Ka bụ ikpa be ji neeme brẹdi.

rjiri rúwho nú brędi me nyernu anų, ọ búo kwnornu nú anų whnųrnu ęrnu ndu-ęhni. ²⁷ Anų dógbu ęhni anų n'ęrnu kwnornu nú wiri ke nooro oro, tnųnuma, anų dógbu ęhni anų n'ęrnu kwnornu nú wiri ke jaazı tem dų búđnu kwó okwo, ke Nnwọ ke Badnú neenye anų. Ya bú nye Chiokike nyernu rikne o mee křam.”

²⁸ Be sıkwa Jizọsi, “Kini bú nhne a jeeme ma a rnų ęrnu Chiokike?”

²⁹ Jizọsi sarų be, “Ka bú ęrnu Chiokike, anų kweru nú nye wam o ziyaru.”

³⁰ Be sıkwa a, “Kini bú ęrnu ndu-ęhni i jeeji gesi ma a whnųrnu, kweru? Kini bú nhne i jeeme? ³¹ Ele nda aı ọknani riri mana n'ęli chna chna chna, lele křa ọkwukwo nsọ kwuru, ‘O nyernu be brędi ke hi n'oligwe va, be ri.’”

³² Jizọsi kanų be, “Me kanų anų ezi ọka, ọ búo Mozizi nyernu anų brędi ke hi n'oligwe va, křvu Nda m neenye anų ezi brędi ke hi n'oligwe va. ³³ Kwnornu nú brędi ke Chiokike neenye bú nye wam ke hi n'oligwe va, bú nye neenye ele ọwa búđnu.”

³⁴ Be kaa, “Nda-aı-kwu, neenye aı brędi ka křakara ige.”

³⁵ Jizọsi kanų be, “Mawa bú brędi ke neenye búđnu, nye vakwnusiri m, wiri jọogwnu a řia řia, nye kweru nú me, akřiri jọokpo a bękwnu řia řia. ³⁶ M karų m, anų whnųrnu m, křvu anų kwęge. ³⁷ Nye ọbula ke Nda m nyernu m jaavakwnusi m, m jáachihala a řia řia. ³⁸ Kwnornu nú m hiri m n'oligwe hiedna mee echiche nye ziyaru m, ọ búo o mee echiche m. ³⁹ Ka bú echiche nye ziyaru m, me túwhu nye ọbula ke o nyernu m, křvu me mee ma be hi n'ęnwu lizọ n'ọbochi ipne-aznú. ⁴⁰ Kwnornu nú ka bú nhne Nda m noopio, nye ọbula ke jọowhnu Nnwọ wam, kweru nú a, jeenwe búđnu kwó okwo, m jeeme nye wam hi n'ęnwu lizọ n'ọbochi ipne-aznú.”

⁴¹ Ele Ju bete ọ takpo megidne a, kwnornu nú ọ karų, “Mawa bú Brędi ke hiednarnų n'oligwe.” ⁴² Be kaa, “Nye ka ọ búo Jizọsi nnwọ Josefu? A magwų nda a nú nne a, ndaa křa ọ naakaa nú o hi n'oligwe hiedna?”

⁴³ Jizọsi kanų be, “Anų tákpoma n'esilawųru ęhni anų. ⁴⁴ Ọ zá nye jaavakwnusi m okwolem ma Nda m nye ziyaru m jọodoru a vakwnusi m, m jeeme o lizọ n'ęnwu n'ọbochi ipne-aznú.

⁴⁵ Ele ọwhnurninya gbarų a n'ọkwukwo nsọ, ‘Chiokike jeezni křakara ele badnú nhne.’ Nye ọbula ke bnoteru Nda nsni mųhia nhne n'aka a, jaavakwnusi m. ⁴⁶ Ọ zá nye ọbula ke whnųleru Nda anya nú mbọm, kwekọlam nye wam ke hi hne Chiokike zı whnųrnu Nda anya. ⁴⁷ Me kanų anų ezi ọka, nye ọbula ke kweru nwernu búđnu kwó okwo. ⁴⁸ Mawa bú wiri ke búđnu. ⁴⁹ Ele nda anų ọknani riri mana n'ęli chna chna chna, be nwų. ⁵⁰ Křvu wiri ke hi n'oligwe hiedna, nye ọbula ke riri a, jọonwu ęnwu. ⁵¹ Mawa bú wiri ke zı búđnu ke hi n'oligwe hiedna. Ọ búru nú badnú ọbula ri wiri ka, o jaazı búđnu tim tọm. Anọ-ęhni m bú wiri ke me jeenye ọwa ma be ziri búđnu.”

⁵² Ka křayarų ọdogbuta whųyarų n'esilawųru ele Ju. Be kaa, “Nwerukna ka, o jeenye aı anọ-ęhni a ma a ri?”

⁵³ Jizọsi kanų be, “Me kanų anų ezi ọka, okwolem ma anų riri anọ-ęhni ke Nnwọ ke Badnú, nwọ ọvnarna a, anų jéenwe búđnu nú rime anų. ⁵⁴ Nye ọbula ke jeeri anọ-ęhni m, nwọ ması ọvnarna m nwernu búđnu kwó okwo. ⁵⁵ Kwnornu nú anọ-ęhni m bú wiri n'ezi, ọvnarna m bú ması nhne be nwọ ọnwọ n'ezi. ⁵⁶ Nye ọbula ke jeeri anọ-ęhni m, nwọ ọvnarna m, wu nú rime m, m wu ması m nú rime a. ⁵⁷ Lele křa Nda ke zı búđnu ziyaru m, m zı m búđnu kwnornu nú Nda m, křam ması, nye ọbula ke jeeri anọ-ęhni m jaazı búđnu kwnornu me. ⁵⁸ Ka bú wiri wam

ke hi n'oligwe hiedna, o búo kpa nda anụ ọknani riri mana be nwụ. Nye ọbula ke jeeri wiri ka jaazị bụdnu tim tọm.”⁵⁹ Ka bú nhne Jizọsi kwuru nga o neezni nhne nụ ọro ọgbako ele Ju zị nụ Kapanom.

Ikwu-ọnu ke bụdnu kwó okwo

⁶⁰ Nga agịda ele sno apna a nurnu ọka a, be kaa, “Ikwu-ọnu ka siri rikne, nyele jeemeli a?”

⁶¹ Nga Jizọsi mahjaru nụ ele sno apna a naatakpo gbasiri ọka ka, o kanụ be, “Ka o mernu ovu we anụ ẹhni sa? ⁶² Ndaa kpa o ọjonu nga anụ ọjowhnu Nnwọ ke Badnụ lahna hne o zị nụ mbom? ⁶³ Enine neenye bụdnu, badnụ etekne nwée rikne mee nhne ọbula. Ọka me nookwunu anụ bú enine bú masị bụdnu. ⁶⁴ Kọvu agwna anụ kwége.” Jizọsi magwụ hite n'ọziri ele kwé ekwe nụ nye jeere a. ⁶⁵ O kanụ be, “Ka kpayarụ me jiri kanụ anụ nụ o zá nye jaavakwnusi m, okwolem ma Nda m nyernu a rikne o mee kparam.”

⁶⁶ Hite nụ nhne Jizọsi kwuru, agịda ele sno apna a lahna aznụ kwnornu nụ ikwu-ọnu ka, be snóge a berere. ⁶⁷ Jizọsi sịkwa nri nụ badnụ lawuru wam ele sno apna a, “Anụ jaalahna masị?”

⁶⁸ Sajmoni Pita, kaa, “Nyenwe aị, a jaalakwnusi nyele? I nwernu ikwu-ọnu ke neenye bụdnu kwó okwo. ⁶⁹ Kịtna, a kweru, mahjia masị nụ i bú nye nsọ ke Chiokike.”

⁷⁰ Jizọsi kanụ be, “Me hohiaru anụ nri nụ ẹbo, kọvu otu nyenum nụ rime anụ bú ekwensu.” ⁷¹ O nookwu gbasiri Judasị, nnwọ Sajmoni Isikarioti, kwnornu nụ Judasị jeere a, o bú n'ezi nụ o bú otu nụ rime nri nụ badnụ lawuru wam ele sno apna Jizọsi.

Jizọsi nụ rụmu nne a

7 Nga ka mekworu, Jizọsi neezneghari nụ rime Galili. O chọla o zne Judiya kwnornu nụ ele Ju noopio o gbu a. ² Ige Irii Ọro Igwugwu ele Ju zị ndundu.

³ Rụmu nne Jizọsi kanụ a, “Whoga hna zne Judiya ma ele sno apna i wh-nurnu ẹrnu i noornu. ⁴ Nye piuru ma ele badnụ mahjia nye o bú rnụ ẹrnu tugwaru otugwa. Mee ma ọwa whnurnu ẹrnu i noornu.” ⁵ Rụmu nne a kwuru ka kwnornu nụ be kwéle nụ ya.

⁶ Jizọsi kanụ be, “Ige m yóoduge, kọvu ige anụ zị n'aka anụ. ⁷ Ele ọwa jéenwe rikne sno anụ iro, kọvu be snornu m irno, kwnornu nụ m naakaa nụ ẹrnu be búo ọma. ⁸ Anụ zne n'Irii ka, m jáava n'Irii ka kịtna, kwnornu nụ ige m yóoduge.” ⁹ Nga Jizọsi kwukworu kpa, o dazigidne nụ Galili.

Jizọsi znernu Irii Ọro Igwugwu

¹⁰ Nga rụmu nne a znernu Irii wam, Jizọsi snornu be zne Irii wam nụ mgwugwa, o búo nụ ruwhnu ọhna. ¹¹ Ele Ju zị noopio a n'Irii wam, be neesikwa, “Ndaa hne o zị?”

¹² Agịda ele badnụ ọnotnurita n'esilawuru be, be naakaa, “O bú nye ọma.” Ele berere naakaa, “Ọza, o nooduwu ele badnụ.” ¹³ Kọvu o zá nye nookwuhjia nhne gbasiri a nụ ruwhnu ọhna, kwnornu nụ be ọnotu ogwnu ele risi ele Ju.

¹⁴ N'esilawuru Irii wam, Jizọsi znernu n'Ọro Nsọ Chiokike bete neezni nhne. ¹⁵ Nhne o neezni jiri ele risi ele Ju anya, be kaa, “Nwerukna ka mụlele nhne, ndaa kpa o jiri mahjia nhne?”

¹⁶ Jizọsi sarụ be, “Nhne me neezni búo ikwu-ọnu ke m, kọvu ke nye ziyaru m. ¹⁷ Nye ọbula ke jeeme echiche nye ziyaru m, nye wam jaamahjia ma nhne me neezni ma o hi n'aka Chiokike mọbu o hi n'aka ke m. ¹⁸ Nye nookwu nhne aka ke a, noopio igwugwu ke ẹhni a, kọvu nye noopio igwugwu nye ziyaru a bú nye ezi ọka, aghigho zila nụ rime a. ¹⁹ O búo Mozizi nyernu anụ iwu? Kọvu o zá otu nụ rime anụ ke naabita iwu. Kini mernu anụ noopio o gbu m?”

²⁰ Ele badnú wam kaa, “Í bú nye reñwu ojo nwúgwu. Nyele noopio o gbu í?”

²¹ Jizòsi kanú be, “M rñrnu m otu ernu ndu-èhni, o ji anú anya. ²² Mozizi nyernu anú iwu ò kpa rúmu anú nka (ò bú n'ezi nù òkpa nka híge n'aka Mozizi, kòvu o hi n'aka ele gbaka), anú naakpa rúmu anú nka n'Òbochi Ozukwa Inwe. ²³ Ò búru nù anú naakpa rúmu anú nka n'Òbochi Ozukwa Inwe, ma anú bíta Iwu Mozizi, ndaa kpa ovu ji neewe anú èhni kwnornu nù m gwòru m nye nríria n'Òbochi Ozukwa Inwe? ²⁴ Anú kpé ikpe hite nù nhne anya nòwhnu, kòvu anú kpe ikpe búru óma.”

Jizòsi, ò bú ya bú Mezaya?

²⁵ Agwna ele zì nù Jerusèlem kaa, “Ka ò búio nye be noopio o gbu? ²⁶ Le, o nookwu óka n'òhna, ò zá nye nookwu nhne òbula megidne a. Ele risi aì be magwù nù nye ka bú Karaìsi n'ezi?”

²⁷ Kòvu nga Karaìsi jaava, ò zá nye jaamahíja hne o jeehi va. Kòvu kpakara aì magwù hne nwerukna ka hi va.

²⁸ Kpa Jizòsi neezni nhne n'Òro Nso Chiokike, o gweru okne nkòli siwama lùlo, kaa, “Anú magwù nye me bú, anú magwù masì hne me hi va, kòvu m váge m nù rikne aka m, nye ziyaru m bú ezi óka. Anú máa nye ò bú. ²⁹ Kòvu m maam nye ò bú, kwnornu m hi m hne ò zì va, ya ziyaru m.”

³⁰ Be pio kpa be jòonwugwu a, kòvu ò zá nye tükwasiri a aka, kwnornu nù ige a yóoduge. ³¹ Kòvu agída ele badnú n'esilawùru igbudu badnú wam kweru nù ya, be kaa, “Nga Karaìsi jaava, ò jòornu ernu ndu-èhni kakwo ke nwerukna ka nòornu?”

Be ziznèrnu ele nse be nwudne Jizòsi

³² Ele Farisi nurnu nhne igbudu ele badnú wam nookwu gbasìri a, be nù ele risi arìohna zizne ele neese Òro Nso Chiokike ma be nwúgwu Jizòsi. ³³ Jizòsi

kaa, “Me nù anú jaazì ige matì, omekwo, m lakwnusi nye ziyaru m. ³⁴ Anú joo-pio m, anú jòowhnu m, kwnornu nù anú jéenne rikne va nhne me naala.”

³⁵ Ele risi ele Ju síkwa èhni be kaa, “Ndaa hne o jeezne hne a jòopiohíali a? O jeezne hne ele Ju wu n'esilawùru ele Giriki, zni ele Giriki nhne? ³⁶ Kìni bú risi nhne o nookwu? Ò karú, ‘Anú joo-pio m, kòvu anú jòowhnu m, hne me neezne anú jéenne rikne va.’”

Osimini ke neenye búdnú

³⁷ N'okne òbochi ipne-aznú ke Iriri wam, Jizòsi gwuzoru, gweru okne nkòli siwama, kaa, “Nye òbula ke akpìri nòokpo bekwnu, ò vakwnusi m, nwòrnu mini. ³⁸ Lele kpa ókwukwo nsò kwuru, ‘Nye òbula ke kweru nù me, osimini ke mini búdnú jeehi nù rime rùwho a naagbahíja.’” ³⁹ Jizòsi kwuru ka kwnornu nù Enine Nso ke ele kweru nù ya jaanahíja. N'ige wam be ényene Enine Nso, kwnornu nù be ényene Jizòsi igwugwu.

Okewa n'esilawùru ele badnú

⁴⁰ Agwna ele zì n'igbudu ele badnú wam, nga be nurnu ikwu-ònu ka, be kaa, “N'ezi, nwerukna ka bú nye òwh-nurninya wam.”

⁴¹ Ele berere kaa, “Ò bú Karaìsi.”

Kòvu ele berere kaa, “Karaìsi o jeehi nù Galili va? ⁴² Ókwukwo nsò kwuru nù Karaìsi jeehi nù avnurnu Devidi va, nù be jòomu a nù Betilehem, èlì-òhna hne Devidi wuru.” ⁴³ Ka kpararu okewa n'esilawùru igbudu ele badnú wam kwnornu nù Jizòsi. ⁴⁴ Agwna be pì-oru ò nwudne a, kòvu ò zá nye tükwasiri a aka.

Ókwe ekwe ke ele risi ele Ju

⁴⁵ Omekwo, ele neese Òro Nso Chiokike lahnakwnusi ele risi arìohna

nụ ele Farisi, be sịkwa be, “Kini mernu anụ nwúyagele a?”

⁴⁶ Ele nse wam sarụ be, “Ọ zá nye kwuleru ọka lele kpa nwerukna ka kwuru.”

⁴⁷ Ele Farisi sịkwa be, “O duhie masịla anụ sa? ⁴⁸ O nwernu otu nye Farisi mọbu ele risi ele Ju ke kweru nụ ya sa? ⁴⁹ Ele ka máa nhne ọbula gbasiri iwu, ọvu ọnu Chiokike zị nụ risi be.”

⁵⁰ Otu nye Farisi rẹwhna a bu Nikodimosi, nye znekwnusiri Jizosi n'abalị, kanụ be, ⁵¹ “Iwu aị zá naama badnụ ikpe sị ọ n'na nhne hi n'ọnu a, nụ nhne o mernu.”

⁵² Be sarụ a, “I bu masị nye Galili sa? Lekasi nụ nhne be gbarụ n'okwukwo nsọ, ọ zá nye ọwhnurninya ke hi nụ Galili whuya.”

[⁵³ Be gbasá, nye ọbula la n'oro a.

Nwerinya be nwụgwuru n'oyi

8 Jizosi znernu nụ Rugwu Olivu. ² N'ọnu ọsisi, ọ lahna n'Oro Nso Chiokike, kpakara ele badnụ gba a gbu-rugburu, ọ daziri eli bete neezni be nhne. ³ Ele zni iwu ele Ju nụ ele Farisi kwuyanụ a otu nwerinya be nwụgwuru n'oyi, be gwuzote a n'esilawuru be. ⁴ Be kaa, “Nye-zni-nhne, a nwụgwuru nwerinya ka hne ya nụ nyerukna dnanyi. ⁵ N'iwu aị, Mozizi karụ be gweru akaworugwu tughbu a. Kini bu nhne i kwuru?” ⁶ Be kwuru ka naakpa a iru ma be bno Jizosi nhne.

Kọvu Jizosi whudnahie eli gweru mkpaka a gba nhne nụ rịzna. ⁷ Be zị kọriri neesikwa a, o lizo, kanụ be, “Nye ọbula n'esilawuru anụ ke mékọlele mmehie beru ọsno tų a akaworugwu.” ⁸ O whudnahie eli berere naagba nhne nụ rịzna.

⁹ Nga be nurnu a, be hite nụ nye okno badnụ dụ nụ nye matị, otu otu be whoga kwo. Ọ gwnata Jizosi nụ nwerinya wam.

¹⁰ Jizosi lizo, sịkwa a, “Nwerinya, ndaa

ele noobno i nhne? Ọ zá nye gwnarnụ ke jaama i ikpe?”

¹¹ Nwerinya wam kaa, “Ọ zá, sụ Nda-aị-kwu.”

Jizosi kanụ a, “M máge m masị m jị ikpe, kọvu la, i méma mmehie berere.”]

Jizosi, iwhne ke ọwa

¹² Jizosi kakwnonu be, “Mawa bu iwhne ke ọwa. Nye ọbula ke joosno m jeenwe iwhne ke bụdnu, o jéezne izne n'ọchichiri.”

¹³ Ele Farisi kaa, “I naagbanụ ẹhni i akebne kịtna, nhne i nookwu bụo ezi ọka.”

¹⁴ Jizosi sarụ be, “Ọ bụbedi nụ m naagbanụ ẹhni m akebne, nhne me nookwu bu ezi ọka, kwnornu nụ m magwụ m hne me hi nụ hne me neezne. ¹⁵ Anụ neekpe ikpe lele badnụ. M zá m neekpe nye ọbula ikpe. ¹⁶ Ọ bụru nụ me kpe ikpe, ikpe m ziri ezi kwnornu nụ me nụ nsnunu m zá n'ikpe, me nụ Nda m nye ziyaru m zị. ¹⁷ Be gbarụ a n'iwu anụ, nụ akebne badnụ lawuru gbarụ bu ezi ọka. ¹⁸ M gbanụ m ẹhni m akebne, Nda m nye ziyaru m gbakwnonu m akebne.”

¹⁹ Be sịkwa a, “Ndaa hne Nda i zị?”

Jizosi sarụ be, “Anụ máa m, anụ máa masị Nda m. Ọ bụru nụ anụ magwụ nye me bu, anụ znernu amahia Nda m.”

²⁰ Jizosi kwuru kpakara nhne ka nga o neezni nhne n'Oro Nso Chiokike, nụ rime hne be naabita igbe iwai. Ọ zá nye tukwasiri a aka megidne a kwnornu nụ ige a yáavage.

Anụ jéezneli hne me neezne

²¹ Jizosi kanụ be berere, “M jaala, anụ joopio m, anụ jọonwu nụ rime mmehie anụ. Anụ jéenwe rikne va hne me jaala.”

²² Ele risi ele Ju kaa, “Ọ kaa nụ a jáavali hne ọ naala. O joogbu ẹhni a sa?”

²³ Jizosi kanụ be, “Anụ hi hna, kọvu m hi m n'olu va. Anụ bu ele ọwa ka, kọvu m bụo m nye ọwa ka. ²⁴ Ọ bu nhne me jiri

kanu anu nu anu jounwu nu rime mmehie anu. O buru nu anu kwege nu m bu m nye me bu, anu jounwu nu rime mmehie anu.”

²⁵ Be sikwa a, “I bu nyele?”

Jizosi kanu be, “M bu m nye me karu nu m bu m n'oziri. ²⁶ M nwernu m agida nhne me jookwu n'ikpe megidne anu. Kovu nye ziyaru m bu ezi oka, m jaakanu owa nhne me nuru hite n'onu a.”

²⁷ Be ghoyage nhne o nookwu gbasiri Nda. ²⁸ Ka kpararu, Jizosi kannu be, “Nga anu jeegwelizo Nnwọ ke Badnu olu, ige wam anu jaamahia nu m bu m nye me bu. O za nhne ke me neeme nu rikne aka ke m, kovu m neezni kpakara nhne Nda m znirni m. ²⁹ Nye wam ziyaru m dagwunu m, o gharu me nu nsnunu m rja rja, kwnornu nu m neeme nhne naamasị a kpakara ige.” ³⁰ Agida ele nuru nhne Jizosi kwuru kweru nu ya.

Badnu nwernu ehni a n'ezi

³¹ Jizosi kanu ele Ju ele ke kweru nu ya, “O buru nu anu dazigidne n'ikwu-onu m, anu joburu ele sno apna m n'ezi.

³² Anu jaamahia ezi oka, ezi oka wam jeeme anu nwernu ehni anu.”

³³ Be saru Jizosi, “A bu rumu Ebereham, a bukolele ohi n'aka badnu obula. Ndaa kpa i naakaa nu a jeenwernu ehni ai?”

³⁴ Jizosi saru be, “Me kanu anu ezi oka, nye obula ke neeme mmehie bu ohi ke mmehie. ³⁵ Ohi za naadazigidne n'oro tim tom, kovu nnwo nwe oro okwnukokwnu. ³⁶ O buru nu Nnwọ jeeme anu nwernu ehni anu, anu jeenwernu ehni anu n'ezi. ³⁷ M magwu m nu anu bu rumu Ebereham, kovu anu noopio o gbu m, kwnornu nu anu kwege ikwu-onu m. ³⁸ M naakanu anu nhne Nda m gesiri m, kovu anu neeme nhne nda anu kannu anu.”

³⁹ Be saru a, “Ebereham bu nda ai.”

Jizosi kanu be, “O buru nu Ebereham bu nda anu n'ezi, anu joomu ernu Ebereham nuru. ⁴⁰ Nhne me mernu bu o kanu anu ezi oka me nuru n'onu Chiokike, anu noopio o gbu m. Ebereham mene kpam. ⁴¹ Anu neeme nhne anu nda anu mernu.”

Be kaa, “Chiokike bu Nda a nwernu kpoi. A buo rumu oyi.”

Rumu ke Ekwensu

⁴² Jizosi kanu be, “O buru nu Chiokike bu Nda anu n'ezi, anu znernu owhnu m n'anya, kwnornu nu m hi m hne Chiokike zi whuya, va hna. M vage m nu rikne aka ke m, kovu ya ziyaru m. ⁴³ Nhne mernu anu ghoyage nhne me nookwu, o bu nu anu bnoge nsi n'ikwu-onu m. ⁴⁴ Anu bu rumu nda anu Ekwensu, anu joomu ernu nda anu noopio. O bu nye noogbu badnu hite n'opanizo. O zila n'ezi oka, kwnornu nu ezi oka za nu rime a. Omen'eli a bu o gha aghalaghala, kwnornu nu o bu nye aghalaghala nu nda kpakara aghalaghala. ⁴⁵ Me nookwunu anu ezi oka, kovu anu za neekweru m. ⁴⁶ Nyele n'esilawuru anu jaama m ikpe mmehie? O buru nu me kanu anu ezi oka, kini mernu anu kwege m? ⁴⁷ Nye obula bu ke Chiokike jobno nsi ikwu-onu Chiokike. Kovu anu jobno nsi kwnornu nu anu buo ele ke Chiokike.”

Jizosi nu Ebereham

⁴⁸ Ele Ju saru Jizosi, “A kwukwaru nkarị nga a kwuru nu i bu nye Sameria ke renwu ojo nwugwu.”

⁴⁹ Jizosi kanu be, “O za renwu ojo nwugwu m, kovu m neenye Nda m igwugwu, kovu anu za neenye m igwugwu. ⁵⁰ M za m noopio igwugwu ke m. O nwernu nye ke noopio igwugwu m, nye wam bu nye ikpe. ⁵¹ Me kanu anu ezi oka, o buru nu nye obula bita ikwu-onu m, o jowhnu enwu anya rja rja.”

⁵² Ele Ju kanu a, “Kítna hne a mahjaru nu renwu ojo nwugwu i. Ebereham nu kpakara ele owhnurninya nwurnu enwu. I zi hna naakaa nu nye obula ke jaabita ikwu-onu i jonwu onwu rja rja.

⁵³ Nda ai Ebereham nwurnu enwu. I kákwole Ebereham nu ele owhnurninya ele nwurnu enwu. I che nu i bu di nyele?”

⁵⁴ Jizosi saru, “O buru nu me nyee ehni m igwugwu, o za nhne o bu. Nda m nye anu naakaa nu o bu Chiokike anu neenye m igwugwu. ⁵⁵ O bu n'ezi nu anu maá nye o bu rja rja. Kovu m maam nye o bu. O buru me kaa nu m maam nye o bu, m joburu nye aghalaghala lele anu, kovu m magwu m nye o bu, m naabita ikwu-onu a. ⁵⁶ Nda anu Ebereham nwernu ovu oso n'onu nu o jowhnu obochi m, o whnu masi a, o nwudnarnu.”

⁵⁷ Ele Ju kanu a, “I yooduge nri awha isne, i whnurnu Ebereham n'ezi?”

⁵⁸ Jizosi kanu be, “Me kanu anu ezi oka, m zi m su be murnu Ebereham.”

⁵⁹ Be chiru akaworugwu be jootugbu a, kovu Jizosi tugwa ehni a, hi n'Oro Nso Chiokike whoga.

Jizosi gworu nye be murnu n'isni

9 Kpa Jizosi neewhe, o whnu otu nyerukna be murnu n'isni. ² Ele sno apna a sikwa a, “Nye-zni-nhne, o bu mmehie nyele mernu be murnu nwerukna ka n'isni? Mmehie ke a sobu ke ele murnu a?”

³ Jizosi kaa, “Isni kpuru a buo kwnornu nu mmehie ke a mobu ke ele murnu a. Kovu o kpuru isni ma ernu Chiokike whuya iwhe n'ehni a. ⁴ A jaazi noornu ernu nye wam ziyaru m kpa obochi gwnarnu, kwnornu nu abali wawa, nga o za nye jeenwe rikne rnu ernu. ⁵ Kpa me ziko n'owa, mawa bu iwhe ke owa.”

⁶ Nga o kwukworu ka, o gbusa onu-mini n'eli, gweru onu-mini wam me orura, o te orura wam n'anya nwerukna

wam. ⁷ O kanu a, “Zne snu ruwhnu i n'Olulu Mini Sailom” (ke bu nye be zizn-ernu). Nwerukna wam zne, snu ruwhnu a, hiehna nowhnu osno.

⁸ Ele agbatibi a nu ele whnurnu hne o noorio nhne nu mbom sikwa, “Ka o buo nwerukna wam dazi eli noorio nhne?”

⁹ Agwna be kaa, “O bu ya.”

Ele berere kaa, “Oza, o yiri ya.”

Kovu nwerukna wam karu, “O bu mawa.”

¹⁰ Be sikwa a, “Ndaa kpa anya i jiri kpume?”

¹¹ O saru, “Otu nwerukna be kwu Jizosi mernu orura tesi n'anya m, kanu m, ‘Zne n'Olulu Mini Sailom snu ruwhnu,’ kpa me snurnu, m whnurnu m osno.”

¹² Be sikwa a, “Nda hne o zi?”

O kaa, “M maam.”

Ele Farisi nootule ogwugwo wam

¹³ Be kwuznenu ele Farisi nwerukna wam kpuru isni nu mbom. ¹⁴ Jizosi mernu orura kpume anya nwerukna wam n'Obochi Ozukwa Inwe. ¹⁵ Ele Farisi sikwa nwerukna wam berere kpa o jiri nowhnu osno. O kanu be, “O yisiri orura n'anya, m snu ruwhnu m, kitna, m nowhnu osno.”

¹⁶ Agwna ele Farisi kaa, “Nwerukna ka hige nu hne Chiokike zi va, kwnornu nu o za naabita iwu ke Obochi Ozukwa Inwe.”

Ele berere kaa, “Ndaa kpa nye mmehie jeenwe rikne rnu ernu ndu-ehni ele ka?” Ka vuyaru okewa n'esilawuru be. ¹⁷ Ele Farisi sikwa kwno nwerukna wam berere, “Ndaa nhne i kwuru gbasiri nye wam kpumernu anya i?”

O saru be, “O bu nye owhnurninya.”

¹⁸ Kovu ele risi ele Ju kwege nu o kpuru isni nu mbom kovu nowhnu osno kitna tem be sukwa ele murnu nwerukna wam. ¹⁹ Be sikwa be, “Ka o bu nnwo anu, nye anu karu nu o kpuru isni nga anu

murnu a? Ndaa kpa o jiri nõowhnu õsno kítna?”

²⁰ Ele murnu a saru be, “O bu n'ezi nu o bu nnwo ai, nye a murnu n'isni. ²¹ Kõvu a máa kpa o jiri nõowhnu õsno kítna mõbu nye kpumernu anya a. Anu sikkwahia a, o bu okno badnu, o jookwulinu ehni a.”

²² Ele murnu a kwuru ka kwnornu nu be nõotu ogwnu ele risi ele Ju. Kwnornu nu ele risi ele Ju kwekõtaru nu nye õbula ke jookwuhia nu Jizõsi bu Karaisi, be jaachihala a n'oro õgbako ele Ju. ²³ Ka kpahiaru ele murnu a karu, “O bu okno badnu, anu sikkwa a.”

²⁴ Be sukwu kwno nwerukna wam be murnu n'isni, be kanu a, “Nye Chiokike õznarni, a magwu nu nwerukna ka bu nye mmehie.”

²⁵ Nwerukna wam kaa, “M maam ma o bu nye mmehie, ma o buo nye mmehie. Kõvu otu nhne bu ke me mahiaru, m kpuru m isni nu mbom, kítna m nõowhnu õsno.”

²⁶ Be sikkwa kwno a, “Kini bu nhne o mernu i? Ndaa kpa o jiri kpume anya i?”

²⁷ O saru be, “M kannu m anu nu mbom, anu kwele o bno nsni. Anu pioru o nu a berere? Anu noopio o buru ele sno apna a sa?”

²⁸ Be kpasí a iwhnerne, kaa, “I bu nye sno apna nye ka, a bu ele sno apna Mozizi. ²⁹ A magwu nu Chiokike kwunnu Mozizi oka, kõvu nye ka, a máa hne o hi va.”

³⁰ Nwerukna wam saru be, “Ka bu nhne tu n'anya, anu máa hne o hi va, kõvu o kpumernu anya m. ³¹ A magwu nu Chiokike zá noobnonu ele mmehie nsni, kõvu o noobnonu ele nõosobisinu a nsni bu ele neeme nhne naamasí a. ³² Ke owa panizoru, o zá nye nuleru nu o nwernu nye kpumernu anya nye be murnu n'isni. ³³ O buru nu nwerukna ka hige n'aka Chiokike, o jéenwe rikne mee nhne õbula.”

³⁴ Be saru a, “Be murnu i, znulizo i nu rime mmehie. I jõobu nye jeezni ai nhne sa?” Be chihala a nu rime oro õgbako ele Ju.

Isni ke Enine

³⁵ Nga Jizõsi murnu nu be chihalaru a, o pohia a, kaa, “I kweru nu Nnwõ ke Badnu?”

³⁶ Nwerukna wam sikkwa Jizõsi, “Ndaa ai-kwu, kanu m nye o bu ma m kweru m nu ya.”

³⁷ Jizõsi kanu a, “I whnunam a, o bu nye nookwunu i oka kítna.”

³⁸ Nwerukna wam kaa, “Nyenwe ai, m kweru m.” O kponu a risi n'eli.

³⁹ Jizõsi kaa, “M varu m n'owa o kpe ikpe, ma ele kpuru isni whnurnu õsno, ma ele nõowhnu õsno kpu isni.”

⁴⁰ Agwna ele Farisi zi hne o zi nurnu nhne o kwuru, be sikkwa a, “A bu ele isni masi?”

⁴¹ Jizõsi kaa, “O buru nu anu kpuru isni, ikpe mmehie ba mana anu, kõvu anu karu nu anu nõowhnu õsno, anu bu ele ikpe mmehie marnu.”

Jizõsi õmamarna nye znu atnurnu

10 Jizõsi kaa, “Me kanu anu ezi oka, nye õbula ke gala nu õnumgbo bna n'oro atnurnu, kõvu garu apna berere bna, bu nye buznu n'ezi. ² Nye ke garu n'õnu-mgbo bna n'oro atnurnu bu nye nõoznu atnurnu. ³ Nye neese õnumgbo jaagbanu a oro, rumu atnurnu a nurnu nkoli a, o sukwu rumu atnurnu a nu rewhna be, duru be whoga. ⁴ Nga o chihiaru be, o beru be õsno, rumu atnurnu a snornu a n'aznu, kwnornu nu be magwu nkoli a. ⁵ Be jõosno nye berere, kõvu be jaagbawhu, kwnornu nu be máa nkoli nye izne.” ⁶ Ka bu elulu Jizõsi tnunnu be, kõvu be ghõyage nhne o naakanu be.

⁷ Jizõsi kanu be berere, “Me kanu anu ezi oka, mawa bu õnu-mgbo ke atnurnu.

⁸Kpakara ele beru m ọsno va bụ ele buznu n'ezi. Atnụnu wam bnóne be nsni. ⁹Mawa bụ ọnu-mgbo. Be jooznohia nye ọbula ke jeehi nụ rime m bna, ọ jaabna nụ rime, whọga kwno n'ederezi, whnụ ọri ọ jaata. ¹⁰Nye buznu varu ma o znu buznu, gbu ogbu, lulu nhne, kovu m varu m ma be nwehja budnu, bụ budnu ke zuru ozu.

¹¹“Mawa bụ ọmama nye znu atnụnu. Ọmama nye znu atnụnu jikneru ọ nwunu atnụnu a ẹnwu. ¹²Nye be gnornu ẹnu, nye atnụnu wam bụo ke a, jeesigbasi atnụnu gbawhu nga ọ whnụnu edu naava. Edu tagbu atnụnu, chikeme kwo be. ¹³Ọ gbaru ẹso kwnornu nụ atnụnu bụo ke a, ọ bụ nye be gnornu ẹnu, budnu rụmu atnụnu wam zila a mkpa.

¹⁴“Mawa bụ ọmama nye znu atnụnu. M maam atnụnu m, atnụnu m magwu m masi. ¹⁵Lele kpa Nda m magwu m, bụ kpa me magwu Nda m. M nootusanu rụmu atnụnu m budnu m. ¹⁶M nwernu m rụmu atnụnu berere ke zá n'ogbori atnụnu ka, m jeegweya be. Be masi joonu nkoli m, kpakara be jọburu otu ogbori atnụnu. Be jeenwe otu nye znu atnụnu. ¹⁷Ka bụ nhne kpayaru Nda m jiri whnụ m n'anya kwnornu nụ m kweru m ọ tūbita budnu m, ma m gwelizo a berere. ¹⁸Ọ zá nye nanahja m budnu m. Mawa bitaru a hite nū mkpoma m. M nwernu rikne ọ bita a, m nwe masiri m rikne o gwelizo a. Ka bụ nhne Nda m nyernu m n'iwu.”

¹⁹Ka kpayaru okewa kwno n'esilawuru ele Ju. ²⁰Agida be naakaa, “Renwu ojo nwugwu a, ọ bụ nye ẹra. Kini mernu anu noobno a nsni?”

²¹Kovu ele berere kaa, “Nye renwu ojo nwugwu, o jookwu oka kpa? Ndaa kpa renwu ojo jookpumeli anya nye isni?”

Ókwe ekwe ke ele Ju

²²N'ige Iriri Onyewhete Oro Nso Chiokike duru nū Jeruselem, n'ige okirika, ²³Jizosi zi n'Oro Nso Chiokike neezne izne nū mgbemgbe ọro Solomoni. ²⁴Ele Ju gba a gburugburu, znekwnusi a, kaa, “I bitaru a n'ochichiri ogologo ige, kawamanu ai ọ buru nū jiwa bụ Karaishi.”

²⁵Jizosi saru be, “M kannu m anu, kovu anu kwege. Eru ndu-ehni me noornu nū rewhna Nda m naagbanu m akebe. ²⁶Kovu anu kwege kwnornu nū anu bụo atnụnu ke m. ²⁷Atnụnu ke m noonu nkoli m, m maam be, be noosno m n'aznu. ²⁸M neenye be budnu kwó okwo, be jónwu rja rja. Ọ zá nye nwernu rikne dọhala be n'aka m. ²⁹Nda m nye nyernu m be kakwo kpakara nhne berere. Ọ zá nye nwernu rikne dọhala be n'aka Nda m. ³⁰Me nū Nda m bụ otu.”

³¹Ele risi ele Ju tuturu kwno akaworugwu be jootu a. ³²Jizosi kanu be, “M rnurnu m agida ẹnu ndu-ehni nū ruwhnu anu ke Nda m nyernu m, ndaa ẹnu ke anu kwnornu nū a nootu m akaworugwu?”

³³Ele Ju saru a, “A jootu i akaworugwu kwnornu nū ẹnu oma, kovu kwnornu nū i kwuluru Chiokike hne i bụ badnu etekne, i neeme ehni i Chiokike.”

³⁴Jizosi saru be, “Okwukwo nso anu kwuru nū Chiokike sukwuru be chi. ³⁵O sukwuru be chi bụ ele nurnu ikwu-onu Chiokike, aghalaghala zila nū nhne be gbaru n'okwukwo nso. ³⁶Nda m hojiaru m, bita m nso, ziya m n'owa. Ndaa kpa me nookwulu Chiokike kwnornu nū m karu m nū m bụ m Nnwọ Chiokike? ³⁷Anu kwé, ọ buru nū m zá m noornu ẹnu Nda m. ³⁸Kovu ọ buru nū m noornu ẹnu Nda m, ọ bụbedi nū anu kwéle nū me, anu kweru n'ẹnu m, ma anu mahja nū Nda m zi nū rime m, me nū rime Nda

m.”³⁹ Be pio ọ nwudne a berere, ọvụ o hi n'aka be whọgaru.

⁴⁰ Jizọsi lahna n'aznụ Osimini Jọdani kiyari, hne Joni wuru mini nụ mbom. Ọ daziri pji. ⁴¹ Agida ele badnụ vakwnusi a, kaa, “Joni rnige ọnu ndu-ehni, ọvụ kpakara nhne Joni kwuru gbasiri nwerukna ka bu ezi ọka.” ⁴² Agida be kweru nụ ya pji.

Enwu Lazarosi

11 Otu nwerukna rewhna bu Lazarosi, nye wu nụ Betani, dnarnu ehni igbugbu. Betani bu hne Meri nụ nwene a rinya Mata wu. ² Ka bu Meri wam ke wusiri Jizosi mono otute, gweru rukeri-ize a kwnosnama ọchi a, bu nye nwene a rukna Lazarosi dnarnu ehni igbugbu. ³ Rumu nne a rinya ziznenu Jizosi izi kaa, “Nyenwe aị, enyi i ke i whnurnu n'anya naaria arija.”

⁴ Nga Jizosi nurnu a, ọ kaa, “Ehni igbugbu ka jọbu enwu Lazarosi, ọvụ o jeenye Chiokike igwugwu ma be hite nụ a nyee Nnwọ Chiokike igwugwu.”

⁵ Jizosi whnurnu Mata nụ nwene a rinya nụ Lazarosi n'anya. ⁶ Ọvụ nga ọ nurnu nụ Lazarosi naaria ehni igbugbu, ọ daziri nụ hne ọ zị ọbochi lawuru berere.

⁷ Omekwo, ọ kanu ele sno apna a, “Anu va ma a lahna Judiya.”

⁸ Ele sno apna a kanu a, “Nye-zni-nhne, o gbule okwuu ele Ju pioru ọ tu akaworugwu, i naalahna koriri pji?”

⁹ Jizosi saru be, “Otu ọbochi nwernu nri nụ awa lawuru, nye ọbula ke zn-ernu izne n'iwhehnie jọkpobi ọchi, kwnornu nụ ọ nọowhnu iwhehnie k'owa.

¹⁰ Ọvụ ọ buru nụ o zne izne n'abalị, ọ jọkpobi ọchi, kwnornu nụ ọ zị iwhehnie zị nụ rime a.”

¹¹ Nga Jizosi kwukworu kpa, ọ kaa, “Lazarosi enyi aị neezni anyarna, ọvụ m jeezne ma m kpatne a.”

¹² Ele sno apna a kaa, “Nyenwe aị, ọ buru nụ ọ neezni anyarna, ehni jọoburu a oma.” ¹³ Ọvụ nhne Jizosi nookwu bu nụ Lazarosi nwunam. Ọvụ be neeche nụ ọ bu ozni anyarna etekne.

¹⁴ Jizosi kawhnomenu be, “Lazarosi nwunam. ¹⁵ Mkpoma nọso m n'onu kwnornu anu, nụ m zila m hne ọ nwurnu, ma anu kweru. Anu lizo ma a znekwnusi a.”

¹⁶ Totosi, nye be kwu Didimosi (ke bu ejima) kanu ele sno apna a ibne a, “Anu lizo ma a snornu a zne, ma a snornu a nwu enwu.”

Jizosi, olizo n'enwu nụ budnu

¹⁷ Nga Jizosi vaduru, ọ whnurnu nụ be lilem Lazarosi ọbochi eno wheru ewhe. ¹⁸ Betani dila maili lawuru hite nụ Jeruselem. ¹⁹ Agida ele Ju varu ọ kasi Mata nụ Meri mkpoma kwnornu enwu nwene be rukna. ²⁰ Nga Mata nurnu nụ Jizosi wawa, ọ whoga znekwnusi a, ọvụ Meri daziri n'oro.

²¹ Mata kanu Jizosi, “Nyenwe aị, ọ buru nụ i zi hna, nwene m rukna bo ọ nwuna. ²² Ọvụ m maam nụ nhne ọbula i rioru n'aka Chiokike, o jeenye i ya.”

²³ Jizosi kanu a, “Nwene i rukna jeelizo berere.”

²⁴ Mata sa a, “M maam nụ o jeelizo berere n'ọbochi ipne-aznụ.”

²⁵ Jizosi kanu a, “Mawa bu olizo n'enwu nụ budnu. Nye ọbula ke kweru nụ me, ọ burubedi nụ ọ nwurnu onwu, ọ jaazi budnu. ²⁶ Berere kwno, nye ọbula ke zị budnu kweru nụ me jjonwu enwu tim tom. Mata, i kweru nhne me nookwu?”

²⁷ Mata saru, “Owe! Nyenwe aị, m kweru m nụ jị bu Karaisi, Nnwọ Chiokike ke varu n'owa.”

Jizosi kwnarnu ekwna

²⁸ Nga Mata kwukworu ka, ọ lahna, sukwu Meri nwene a rinya ichne kanu

a, “Nye-zni-nhne zị hna, o noosukwu i.”
²⁹Nga Meri nurnu ka, o lizọ wara wara ma o kwnusi Jizọsi. ³⁰Jizọsi yáavaduge nụ rime ẹli-ọhna, ọ zị koriri nụ hne Mata kwnusiri a. ³¹Ele Ju be nụ Meri zị n'oro naakasi a mkpọma, snornu a nga be whnurnu nụ o lizọru wara wara whọga. Be neeche nụ o neezne akwna ẹkwna n'ilili.

³²Nga Meri duru hne Jizọsi zị, whnụ a, ọ dna n'ẹli n'ọchi a, kaa, “Nyenwe aị, ọ buru nụ ị zị hna, nwene m rukna bọ ọ nwuna.”

³³O meturu Jizọsi nụ mkpọma nga ọ whnurnu Meri nụ ele Ju sno a naakwna ẹkwna, o gbu a igbugbu nụ mkpoma. ³⁴Ọ sịkwa be, “Ndaa hne anụ vubiri a?”

Be kaa, “Nyenwe aị, va whnurnu.”

³⁵Jizọsi kwnarnụ ẹkwna.

³⁶Ele Ju kaa, “Le, ọ whnurnu a n'anya k'agida.”

³⁷Kovu agwna be kaa, “O kpumernu anya nwerukna kpuru isni, ọ bụ nụ o jéenwe rikne mee Lazarọsi gharu ọ nwu ẹnwu?”

Jizọsi mernu Lazarọsi hi n'ẹnwu lizo

³⁸O gbu kwno Jizọsi igbugbu nụ mkpọma, o zne n'ilili be gwuru nụ rime rugwu, be jiri rugwu kpusni onu a. ³⁹Jizọsi kaa, “Anụ gweme rugwu ka.”

Mata, nwene rinya nwerukna wam nwurnu onwu kaa, “Nyenwe aị, ọ jeenwe ẹknarna ojo, kwnornu nụ tna bụ ọbochi eno be liri a.”

⁴⁰Jizọsi kaa, “Me kannu ị nụ i jọowhnu igwugwu Chiokike ọ buru nụ i jeekweru kpọi?”

⁴¹Be vume rugwu wam. Jizọsi lelizọ anya n'olu, kaa, “Nda m, meka, kwnornu nụ i bnonem me nsni. ⁴²M magwu m nụ i noobnonu m nsni ige ọbula, kovu kwnornu nụ ele ka zị hna m nookwu a ma be kweru nụ jị ziyaru m.”

⁴³Nga o kwukworu ka, o gweru okne nkọli siwama, “Lazarọsi, whuya.”

⁴⁴Nwerukna wam nwurnu onwu whuya,

nye be ji ikpe iznu whu a aka lawuru nụ ọchi lawuru, nụ ikpe be jiri whu ruwhnu a. Jizọsi kanu be, “Anu toma a, ma o la.”

Be gbaru iznuznu o gbu Jizọsi

(*Mat 25:1-5; Mak 14:1,2; Luk 22:1,2*)

⁴⁵Agida ele Ju ele varu elekwa Meri whnurnu nhne Jizọsi mernu, kweru nụ ya. ⁴⁶Kovu agwna be lahna kanu ele Farisi nhne Jizọsi mernu. ⁴⁷Ele Farisi nụ ele risi ariohna kwu ikwu kaa, “Ndaa nhne a neeme? Nwerukna ka noornu agida ẹnu ndu-ehni. ⁴⁸Ọ buru nụ a gharu a, o neezne nụ ruwhnu, kpakara ele badnu jeekweru nụ ya. Ele Rom jaava lulu ẹli aị ma Oro Nso aị.”

⁴⁹Otu nyenum n'esilawuru be, rewhna a bu Kayafasi, nye bu nye risi ariohna n'awha wam, kaa, “Anu ma nhne rja rja. ⁵⁰Ọ buru oma nụ otu badnu nwuhianu kpakara badnu ẹnwu, ma kpakara mba gharu o whu etekne.”

⁵¹N'ezi oka, o kwuge nhne ka hite nụ mkpoma a, kovu lele nye risi ariohna n'awha wam, ọ whnurnu owhnurninya nụ Jizọsi joonwuhianu ele Ju ẹnwu. ⁵²Ọ buo ele Ju kpọi, kovu kwnornu kpakara rumu Chiokike be chisaru nụ kpakara ọwa, chikota be ma be buru otu. ⁵³Hite n'ọbochi wam ele risi ele Ju bete ọ gba iznuznu kpa be joogbu Jizọsi.

⁵⁴Kam kpayaru, Jizọsi zima neezne izne nụ ruwhnu ohna n'esilawuru ele Ju, kovu ọ whoga zne hne zị ndundu n'eli-ikpa, bna n'otu ẹli be kwu Ifirem, ya nụ ele sno apna a daziri pii.

⁵⁵Ige Iriri Ogawhe ele Ju zị ndundu, agida ele Ju zne Jerusalem, zne ọ bita ehni be nsọ sụ ọ dụ Iriri Ogawhe be. ⁵⁶Be noopio Jizọsi, be gbako n'Oro Nso Chiokike, be neesikwa ibne be, “Ndaa nhne bu echiche anu? Ọ bu nụ ọ jaava Iriri ka sa?” ⁵⁷Ele risi ariohna nụ ele Farisi nyernu iwu, kaa, nye ọbula ke magwu hne Jizọsi zị kanu be ma be nwudne a.

Be teru Jizōsi mōno nū Bētani

(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)

12 Ọ gwarnānū ọbochi isunu Iriri Ọgawhe ele Ju dū. Jizōsi znernu Bētani hne Lazarōsi nwerukna wam o mernu o hi n'ẹnwu lizọ. ²Be sinu Jizōsi wiri anyasnu, Mata neezne izi, Lazarōsi bụ otu nū ele Jizōsi dazị neeri wiri. ³Meri gweru otu olori mōno otute zị gburu ọnu be jiri nadi zị snam mee, ke nwernu ẹknarna ọma wūsi n'ọchi Jizōsi, gweru rukeri-ize a kwnosnama a. Ẹknarna mōno wam jihia rime ọro.

⁴Otu nū rime ele sno apna Jizōsi be kwu Judasị Isikarioti, nye jeere Jizōsi, kaa, ⁵“Kini mernu be réle mōno otute ka riwlu mkpuru iwai ẹto, kesi ele mboni?”

⁶Ọ búio nū nhne gbasiri ele mboni neemetu a nū mkpoma mernu o jiri kwu kpa. Kọvu kwnornu nū ọ bụ nye buznu, ya neeji rẹkpa iwai be, neeri nhne zị a nū rime.

⁷Jizōsi saru a, “Gharu nwerinya ka, ọ bitaru ka kwnornu ọbochi be jeeli m. ⁸Ji nū ele mboni zị kpakara ige, me nū ji jaazi kpakara ige.”

Be gbaru iznuznu o gbu Lazarōsi

⁹Agida ele Ju nurnu nū Jizōsi zị nū Bētani, be va, ọ búio kwnornu Jizōsi kpọi, kọvu ma be whnurnu Lazarōsi nye Jizōsi mernu o hi n'ẹnwu lizọ. ¹⁰Ele risi arịohna ma mmuma kpa be joogbu Lazarōsi masi. ¹¹Agida ele Ju gharuru ele risi ele Ju kweru nū Jizōsi kwnornu Lazarōsi.

Jizōsi bnaznenu Jeruselem

(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹²N'ọbochi ke sno a, agida ele badnu ele varu Iriri Ọgawhe nurnu nū Jizōsi

wava Jeruselem. ¹³Be gburu igwugwu bukwo whoga zne kwnusi a, neesi lulo, “Ozana! ^{ss}Chiokike gozi nye naava nū rewhna Nyenwe aj, Chiokike gozi eze Izireli.”

¹⁴Jizōsi pohia otu nnwo iyinya daziri n'olu a, lele kpa okwukwo nso kwuru, ¹⁵“I tuko ogwnu, ji adna Zayoni, Le, eze i gba nnwo iyinya naava.”

¹⁶Ele sno apna a ghoyage n'ige wam, kovu nga Jizōsi hiri n'ẹnwu lizọ n'igwugwu, be chenwanya nhne okwukwo nso kwuru gbasiri a nū be mernu a nhne ka.

¹⁷Agida ele badnu wam whnurnu nga Jizōsi sukwhiaru Lazarōsi n'ilili, mee ma o hi n'ẹnwu lizọ. Be kahiaru nhne mernu. ¹⁸Ka kpayarū agida ele badnu znekwnusi a, kwnornu nū be nurnu nū ọ nurnu ẹnu ndu-ehni ka. ¹⁹Ele Farisi kanu ibne be, “Le, ọ za nhne a neemeli, kpakara ọwa sno a n'aznu.”

Agwna ele Giriki noopio Jizōsi

²⁰Agwna ele Giriki znernu Jeruselem n'ige Iriri wam zne kponu Chiokike risi eli. ²¹Be vakwnusi Filipu nye Betesaida nū eli Galili, kaa, “Nda-ai-kwu, a noopio ọ whnu Jizōsi.” ²²Filipu zne kanu Anduru, be lawuru zne kanu Jizōsi.

²³Jizōsi saru be, “Ige wam valem ma be nyee Nnwo ke Badnu igwugwu. ²⁴M kanu anu ezi oka, otu mkpuru ikpa zị etekne nga be kpasila a nū rime n'eli. Nga be kpasiri a, ọ nwuma, fuhia, mi agida ike ikpa berere. ²⁵Nye obula ke noowhnu budnu a n'anya jootuwu a, kovu nye sno budnu a irno n'owa ka jaabita a du budnu kwó okwo. ²⁶Nye obula ke noornunu m ẹnu joosno m n'aznu. Hne me zị nnwo izi m jaazi pii. Nda m jiosobisinu nnwo izi m.

^{ss}12:13 Ozana n'ikwu-ọnu ele Hiburu, ke bu “Znhia!”

Jizòsi kwuru òka gbasìri ẹnwu a

²⁷ “Kìtna mkpòma m naala mini. Ndaa nhne me jaakaa? M jaakaa, ‘Nda m, i kwéko ige ka va?’ Kòvu ka bù risi nhne me kwnornu va. ²⁸ Nda m, nyee rẹwhna ì igwugwu.”

Otu nkòli hiri n'oligwe dna, kaa, “M nyene m a igwugwu, m jeenye kwno a igwugwu berere.”

²⁹ Igbudu ele badnu wam gwuzo piji kaa, “Egbe oligwe gbaru.” Ele berere kaa, “Enine izi kwunnu a òka.”

³⁰ Kòvu Jizòsi karu, “Ò búio kwnornu me nhne nkòli ka kwuru òka, ò bù kwnornu anu. ³¹ Kìtna bù ige be jeekpe owa ka ikpe, kìtna be jeechihala nye risi ke owa ka. ³² Kòvu me, ò bùru nu be gwelizo m olu n'owa, m jòdoru kpakara badnu nyee ẹhni m.” ³³ O kwuru ka ma o gesi òkpa ẹnwu ò jòonwu.

³⁴ Igbudu ele badnu wam kaa, “A nurnu hite n'iwu aì nu Karaisi jaazi tim tom. Ndaa kpa ì naakaa nu be gwelizo Nnwò ke Badnu olu? Nyele bù Nnwò ke badnu?”

³⁵ Jizòsi kanu be, “Anu jeenwe iwhe ige matì, anu zne izne nu rime a, ò zì òchichiri vakwnusi anu. Kwnornu nu nye neezne izne n'òchichiri máa nhne o neezne. ³⁶ Anu tũkwasi ovu n'iwhe kìtna anu nwernu a, ma anu bùru rumu ke iwhe.” Nga Jizòsi kwukworu òka ka, ò whoga, tugwa ẹhni a.

Òkwe ekwe ke ele Ju

³⁷ Ò bù n'ezi nu Jizòsi nrurnu kpakara ẹrnu ndu-ẹhni ka n'anya be, be kwéruge nu ya. ³⁸ Ka bù ma nhne Azaya nye òwh-nurninya kwuru mezu,

“Nyenwe aì, nyele kweru izi a ziri, ndaa nye Nyenwe aì kpumennu aka dikne a?”

³⁹ Kwnornu nu be kwéle, Azaya kwuru nu hne berere,

⁴⁰ “Chiokike mernu be kpu isni,

mee mkpòma be bùru nhne nwurnu onwu,

ma be gharu o ji anya be whnu osno, gweru mkpòma be ghòhia, ma be tũhnasna, ma m gwò m be.”

⁴¹ Ka bù nhne Azaya kwuru kwnornu nu ò whnurnu igwugwu Jizòsi, o kwu òka gbasìri a.

⁴² N'ige wam agida ele risi ele Ju kweru nu Jizòsi, kòvu kwnornu nu ele Farisi, be nwée rikne kwuhia nhne gbasìri a, ò zì be chihala be n'oro ògbako ele Ju. ⁴³ Be mernu kpa, kwnornu nu be whnurnu òznarni ke badnu n'anya kakwo òznarni ke Chiokike.

Ikwu-ònu Jizòsi jeekpe ikpe

⁴⁴ Jizòsi gweru okne nkòli siwama, kaa, “Nye obula ke kweru nu me, o kwéruge nu me kpoì, kòvu ma nu nye ziyaru m. ⁴⁵ Nye obula ke neele m anya jòowhnu nye ziyaru m. ⁴⁶ M varu m n'owa lele iwhe, ma nye obula ke jeekweru nu me jáadazigidne n'òchichiri.

⁴⁷ “Nye obula ke jòonu ikwu-ònu m, kòvu zá naabita be, m jéekpe a ikpe, kwnornu nu m váge m o kpe owa ikpe, kòvu ò znòhia owa. ⁴⁸ Nye ke zũsaru m, zá naabita ikwu-ònu m nwernu nye jeekpe a ikpe. Ikwu-ònu me kwuru jeekpe a ikpe n'òbochi ipne-aznu. ⁴⁹ Kwnornu nu m kwúge m òka ke m, kòvu Nda m nye ziyaru m nyernu m iwu nhne me jaakaa, nu nhne me jookwu. ⁵⁰ M magwu m nhne o nyernu n'iwu bù búdnú kwó okwo. Nhne me kwuru bù nhne Nda m karu me kwu.”

Jizòsi snurnu òchi ele sno apna a

13 N'òbochi ke boru obochi Iriri Ogawhe, Jizòsi magwu nu ige ò jaaghasa owa ka lakwnusi Nda a dũlam. Ò whnurnu ele ka ele zì n'owa n'anya. Ò whnurnu be n'anya dù ipne-aznu.

²Kpa be neeri wiri anyasnu, Ekwensu yisiri a nù mkpoma Judasì Isikarioti nnwọ Sajmoni o re Jizọsi. ³Jizọsi magwụ nù Nda a yisilem kpakara nhne n'aka a, nù o hi hne Chiokike zì va, ọ naalahnakwnusi Chiokike. ⁴O lizọ n'olu wiri, wopu iwo olu a, gweru akata kne n'ikwnu a. ⁵Ọ wụsi mini nù rime agbugba, bete nọosnu ọchi ele sno apna a, gweru akata o kne n'ikwnu nookwnosna be.

⁶O va hne Sajmoni Pita zì, Pita sịkwa a, “Nyenwe aì, ì jọosnu ọchi m?”

⁷Jizọsi sarụ a, “Ì máa nhne me neeme kịtna, kọvu omekwo, ì jaamahja.”

⁸Pita kaa, “Ì jọosnu ọchi m rịa rịa.”

Jizọsi sarụ a, “Ọ buru nù m snúge m ọchi ì, me nù jì nwéko nhne ọbula.”

⁹Pita sarụ a, “Ọ buru kpam, ì snú ọchi m kpọi, kọvu snù ma aka m lawuru ma risi m.”

¹⁰Jizọsi sarụ a, “Nye hnjaru ẹhni zì rịchna kpam kpam, o kwésile ọ snù ẹhni a berere, okwolem ọ snù ọchi a. Kpakara anụ zì rịchna, kọvu ọ búo kpakara anụ.”

¹¹Kwnornu nù Jizọsi magwụ nye jeere a, bú nhne o kwno kaa nù kpakara be zì rịchna, okwolem otu badnụ kpọi nye zịla rịchna.

¹²Nga ọ snụkparu be ọchi, o woru iwo olu a berere daziri ẹli nù hne ọ zì nù mbọm. Ọ sịkwa be, “Anụ ghojiaru nhne me mennu anụ? ¹³Anụ noosukwu m Nye-zni-nhne, nù Nyenwe anụ, ọ bú ezi ọka, kwnornu nù ọ nhne me bú.

¹⁴Kịtna, me bú Nyenwe anụ nù Nye-zni-nhne snurnu ọchi anụ, anụ kwesiri ọ snurita ọchi ibne anụ. ¹⁵M gesiri m anụ nhne atụ ma anụ mee kpa me mernu.

¹⁶Me kanụ anụ ezi ọka, ọ zá ọhi ke kakwo nyenwe a, ọ zá nnwọ izi ke kakwo nye dusiri a izi. ¹⁷Mkpoma jọoso anụ n'onu, ọ buru nù anụ mahjaru nhne ka, neeme be.

¹⁸“M zá m nookwu kwnornu kpakara anụ. M magwụ m ele me hojiaru, kọvu

nhne ọkwukwo nsọ kwuru jeemezuri, ‘Nye riri wiri m lizọru megidne m.’ ¹⁹M naakanụ anụ ezi ọka kịtna sị o mee, ma nga o jeeme anụ kweru nù m bú m ya. ²⁰Me kanụ anụ ezi ọka, nye ọbula ke jaanabnanya nye me ziznenu, nabnanyarnụ m, nye nabnanyarnụ m, nabnanyarnụ nye ziyaru m.”

Jizọsi kwuru ọka gbasiri o rure a

(Mat 26:20-25; Mak

14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹Nga Jizọsi kwuru ka, o gbu a igbugbu nù mkpoma k'agida, ọ kaa, “Me kanụ anụ ezi ọka, otu badnụ n'esilawuru anụ jeere m.”

²²Ele sno apna a lehnata ẹhni be anya. Be máa nye ọ naakaa. ²³Otu nye sno apna a Jizọsi whnrnu n'anya ke dazì Jizọsi ndundu n'ehni. ²⁴Sajmoni Pita kanụ a, “Sịkwahia a nye ọ bú.”

²⁵Nye sno apna wam dnabnenu nù mkpoma Jizọsi sịkwa a, “Nyenwe aì, ọ bú nyele?”

²⁶Jizọsi sarụ a, “Ọ bú nye me jeerusi brẹdi ka nù rime wiri nyee.” O gweru otu ibekala brẹdi, rusi a nù wiri nyee Judasì, nnwọ Sajmoni Isikarioti. ²⁷Ngangam Judasì gweruru brẹdi wam, Ekwensu bna nù rime a. Jizọsi kanụ a, “Ọ zì nhne ì neeme, mee a wara wara.” ²⁸Ọ zá nye zì pji neeri wiri mahjaru nhne Jizọsi nookwu. ²⁹Hne ọ bú Judasì vugwu rẹkpa iwai, agwna ele sno apna Jizọsi neeche nù Jizọsi kannụ a o zne zuya nhne be jeeri n'Iriri wam, mọbu o kesi ele mboni iwai. ³⁰Judasì narnụ brẹdi wam, ọ whọga ngangam. Ka neeme n'abalì.

Iwu ikne

³¹Nga Judasì whogaru, Jizọsi kaa, “Kịtna, be jeenye Nnwọ ke Badnụ igwugwu, be jeenye masì Chiokike igwugwu nù rime a. ³²Ọ buru nù be nyee Chiokike igwugwu nù rime a, Chiokike

jeenye Nnwọ a igwugwu n'iwuhuru a. O jeeme a kịtna.

³³“Rumu m, me nụ anụ jáazị gbu ọkwnu. Anụ joopio m, kọvu me kanụ anụ nhne me kannụ ele risi ele Ju, anụ jéenwe rikne va hne me neezne.

³⁴“M neenye anụ iwu ikne, anụ whnụ ibne anụ n'anya. Lele kpa me whnurnu anụ n'anya, anụ ji ọgwo ọ whnụ ibne anụ n'anya. ³⁵Kpakara ele badnụ jaamahia nụ anụ bụ ele sno apna m, ọ bụru nụ anụ whnụ ibne anụ n'anya.”

Jizọsi kwuru nụ Pita jọgonahoru a

(Mat 26:31-35; Mak
14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶Sajmoni Pita sịkwa a, “Nyenwe aị, i zne hnele?”

Jizọsi sarụ a, “Anụ jéenwe rikne sno m hne me neezne kịtna, kọvu omekwo, anụ joosno m.”

³⁷Pita sịkwa a, “Kini mernu me jéenwe rikne sno i kịtna? M jọonwunu i ẹnwu.”

³⁸Jizọsi sarụ a, “I jọonwu kwnornu m n'ezị? Me kanụ i ezi ọka, sụ okne ọchichi kwna ẹkwna, i jọgonahoru m mgba ẹto.”

Jizọsi bụ apna

14 “Mkpoma ląkwadia anụ mini. Anụ kweru nụ Chiokike, anụ kweru masị nụ me. ²Agida ọro jiri n'oro Nda m, m naala zne mekwatanụ anụ ọndi. Ọ bụru ọ bụo kpa, m znernu m okanu anụ. ³Me zne mekwatanụ anụ ọndi, m jeehiehna, kwuru anụ yisi n'ehni m, ma me nụ anụ daziri n'otu hnanum. ⁴Anụ magwụ apna hne me neezne.”

⁵Tomosi kanụ a, “Nyenwe aị, a máa hne i neezne, ndaa kpa a jaamahia apna a?”

⁶Jizọsi sarụ a, “Mawa bụ apna nụ ezi ọka nụ bụdnu. Ọ zá nye jeezne hne Nda m zị okwokọlam ma o hiri nụ me. ⁷Ọ bụru nụ i magwụ m n'ezị, i jaamahia Nda

m masị. Hite kịtna anụ magwụ Nda m, anụ whnuna a anya.”

⁸Filipu kaa, “Nyenwe aị, gesi aị Nda i, o joozunu aị.”

⁹Jizọsi sarụ a, “Filipu, me nụ anụ zị ogologo ige ka, i máa nye me bụ? Nye ọbula ke whnurnu m, whnurnam Nda m. Ndaa kpa i naakaa, ‘Gesi aị Nda.’ ¹⁰Ọ bụru nụ i kwége sa nụ m zị m nụ rime Nda m, Nda m zị nụ rime m? Ikwu-ọnu me nookwu bụo ke m. Nda m ke zị nụ rime m nọornu ẹrnu a. ¹¹Anụ kweru nga me karu nụ m zị m nụ rime Nda m, Nda m zị nụ rime m. Ọ bụru nụ ọ zá nhne berere, anụ kweru kwnornu nụ ẹrnu ele ka. ¹²Me kanụ anụ ezi ọka, nye ọbula ke kweru nụ me jọornu ẹrnu me nọornu. Owe! Ọ jọornu ẹrnu ke kakwo ka kwnornu nụ m naalakwnusi Nda m. ¹³Kpakara nhne anụ jọorio nụ rewhna m, m jeeme a, ma be nyee Nda igwugwu hite nụ Nnwọ a. ¹⁴Nhne ọbula anụ rjoru nụ rewhna m, m jeeme a.

Jizọsi kweru mkwna Enine Nso

¹⁵“Ọ bụru nụ anụ whnurnu m n'anya, anụ jaabita nhne me nyernu n'iwu. ¹⁶M jaariasno Nda m, o jeenye anụ Nye Okasi Mkpoma berere, nye jaadazinu anụ tim tom. ¹⁷Ọ bụ Enine ezi ọka, ke ọwa jáanahiali, kwnornu nụ ele zị n'owa nwée rikne whnụ a mọbu mahia a. Kọvu anụ magwụ a, kwnornu nụ o wu nụ rime anụ, ọ jaadazigid-nenu anụ. ¹⁸M jáagharu anụ etekne, m jeehiehnakwnusi anụ. ¹⁹Ige matị ọwa jọowhnu m, kọvu anụ jọowhnu m. M zị m bụdnu, kam kpayaru anụ jaazị masị bụdnu. ²⁰N'obochi wam, anụ jaamahia nụ m zị m nụ rime Nda m, anụ nụ rime m, lele kpa me zị nụ rime anụ.

²¹“Nye ọbula ke jaabita nhne me nyernu n'iwu, bụ nye whnurnu m n'anya. Nye whnurnu m n'anya bụ nye Nda m jọowhnu n'anya, m jọowhnu masị a n'anya, gweru ehni m gesi a.”

²²Judasí (o búo Isikarioti) kaa, “Nyenwe aí, ndaa kpa i jeegesi aí eñni í, o búo ele owa?”

²³Jizosi saru a, “Nye obula ke whnurnu m n'anya, jaabita ikwu-onu m. Nda m joowhnu a n'anya, me nu Nda m jaavakwnusi a, ai nu ya joowu. ²⁴Nye obula ke whnuge m n'anya, jaabita ikwu-onu m. Ikwu-onu ke anu nurnu buo ke m. Be hi n'aka Nda m, nye ziyaru m.

²⁵“M naakanu anu ka kpa me nu anu zi. ²⁶Kovu Nye Okasi Mkpoma wam, Enine Nso, nye Nda m jeeziyanu anu nu rewhna m, jeezni anu kpakara nhne. O jeeme anu chenwanya kpakara nhne me znirni anu. ²⁷M nesigbasinu anu udno, m neenye anu udno m, o buo lele kpa owa neenye bu kpa me neenye anu. Mkpoma lakwadia anu mini. Anu tiko ogwnu.

²⁸“Anu nurnu kpa me karu nu m jaala, kovu m jeehiehnakwnusi anu. O buru nu anu whnurnu m n'anya, anu znernu onwudna, kwnornu nu m naalakwnusi Nda m, kwnornu nu Nda m kakwo m. ²⁹M kannu m anu kitna hne o yeemege, ma nga o jeeme anu kweru. ³⁰M jaakanu anu agida oka berere, kwnornu nu nye nechi owa ka wawa. Kovu o nwée rikne hne me zi. ³¹Kovu owa jaamahia nu m whnurnu Nda m n'anya, bu nhne kpararu me neeme kpakara nhne lele kpa o nyernu m iwu. Anu va ma a whoga hna.

Isisi vaini nu nkala a

15 “Mawa bu isisi vaini n'ezi, Nda m bu nye ernu ekwu. ²Nkala obula ke mige mkpuru nu rime m, o gbukwama a. O kwnasna nkala obula ke naami mkpuru ma o minya agida mkpuru, ma o ziri richna. ³Anu zi richna hite n'ikwu-onu me kwuru. ⁴Anu dazigidne nu rime m, me nu rime anu. O za nkala ke nwernu rikne mi mkpuru n'ehni a, okwolem ma o zi n'isisi, otu aka wam, anu

nwée rikne mi mkpuru, okwolem ma anu dazigidnenu nu rime m.

⁵“Mawa bu isisi vaini, anuwa bu nkala a. Nye obula ke jaadazigidne nu rime m, me nu rime a, jaami agida mkpuru, kwnornu nu anu nwée rikne meli nhne obula hne me zila. ⁶Nye obula ke dazigidnene nu rime m, be jootuwhu a lele nkala ke mige mkpuru. O kponwu, ele badnu chikota kporne a nu bekwnu. ⁷O buru nu anu dazigidne nu rime m, ikwu-onu m dazigidne nu rime anu, anu jorio nhne obula zi anu mkpa, o jooburu ke anu. ⁸Ka bu nhne neenye Nda m igwugwu, anu minya agida mkpuru, ke jeegesi nu anu bu ele sno apna m.

⁹“Lele kpa Nda m whnurnu m n'anya, bu kpa me whnurnu anu n'anya. Anu dazigidne n'owhnun'anya m. ¹⁰O buru anu bita nhne me nyernu n'iwu, anu jaadazigidne n'owhnun'anya m, lele kpa me bitaru nhne Nda m nyernu n'iwu, m dazigidne n'owhnun'anya a. ¹¹M naakanu anu nhne ka ma ovu oso n'onu m ziri nu rime anu, ma ovu oso n'onu anu zu ozu. ¹²Ka bu nhne me nyernu n'iwu, anu whnurita ibne anu n'anya lele kpa me whnurnu anu n'anya. ¹³O za owhnun'anya ke kakwo ka, nu badnu tuwhuru budnu a kwnornu ele enyi a. ¹⁴Anu bu ele enyi m, o buru nu anu mee nhne me nyernu n'iwu. ¹⁵M za m noosukwu anu ele izi berere, kwnornu nu nnwo izi ma nhne nyenwe a neeme. Kovu m sukuru m anu ele enyi m, kwnornu nu kpakara nhne me nurnu n'onu Nda m bu nhne me kannu anu. ¹⁶O buo anu hohiaru m, kovu me hohiaru anu, bita anu ichne, ma anu zne minya mkpuru, ma mkpuru anu dazigidne. Ka jeeme, nhne obula anu jorio Nda m nu rewhna m, o jeenye anu. ¹⁷Ka bu nhne me nyernu n'iwu, anu whnurita ibne anu n'anya.

Ọwa snornu ele sno apna Jizọsi irno

¹⁸“Ọ bụru n'ọwa sno anụ irno, anụ chenwanya nụ o beru ọsno sno m irno. ¹⁹Ọ bụru nụ anụ bụ ke ọwa, ọwa jọowhnu anụ n'anya lele nhne ke a. Kọvu m hohiaru m anụ hite n'ọwa, anụ búo ke ọwa, ka kpayarụ ọwa snornu anụ irno. ²⁰Anụ chenwanya nhne me kannụ anụ, Ọ zá ọhi ke kakwo nyenwe a. Ọ bụru nụ be kpaknarnụ m ẹhni, be jaakpakna anụ ẹhni masị. Ọ bụru nụ be bitaru ikwu-ọnu m, be jaabita ke anụ. ²¹Be jeeme anụ kpakara nhne ka kwnornu nụ anụ kweru nụ rẹwhna m, be máa nye ziyaru m. ²²Ọ bụru nụ m váge m kwunu be ọka, ikpe mmehie báamana be. Kịtna be jeeji kịni gọhoru ẹhni be hite nụ mmehie? ²³Nye ọbula ke snornu m irno, snornu Nda m irno. ²⁴Ọ bụru nụ m rnúge m ẹrnu n'esilawuru be ke ọ zá nye berere rnurnu, ikpe mmehie báamana be. Kịtna be whnurnu nhne me rnurnu, be sno me nụ Nda m irno. ²⁵Ka bụ ma nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ mezu, 'Be snornu m irno hne ọ zá nhne me mernu be.'

²⁶“Nga Nye Ọkasi Mkpọma wam varụ, Enine ke ezi ọka, Nye me jeeziya hite nụ hne Nda m zị, nye hi hne Nda m zị va, ọ jaagbanụ m akebne. ²⁷Anụ jọobu masị ele akebne m kwnornu nụ me nụ anụ zị hite n'ọpanizo.

16 “M kannụ m anụ kpakara nhne ka ọ zị anụ dnahnala hite n'ọkwnata ovu anụ. ²Be jaachihala anụ n'oro ọgbako ele Ju, ige vawa nga nye ọbula ke gburu anụ jeeche nụ ọ nọornu ẹrnu Chiokike. ³Be jeeme anụ nhne nụ kpa kwnornu nụ be máa Nda m mọbu me. ⁴M kannụ m anụ nhne ele ka, ma nga be jeeme anụ chenwanya nụ m kannụ m anụ nhne gbasiri be. M káge m be nụ m bọm kwnornu nụ me nụ anụ zị.

Ẹrnu ke Enine Nsọ

⁵“Kịtna, m naalahna hne nye ziyaru m zị. Kọvu ọ zá nye n'esilawuru anụ nẹsikwa m, 'Ndaa hne i neezne?' ⁶Kịtna me kannụ anụ, o noogbu anụ igbugbu nụ mkpọma. ⁷Kọvu me kanụ anụ ezi ọka, ọ kanụ anụ mma me lahna, kwnornu nụ ọ bụru m láge m, Nye Ọkasi Mkpọma wam jáavakwnusi anụ. Kọvu me la, m jeeziyanu anụ ya. ⁸Nga ọ varụ, ọ jaabanụ ọwa mbna kwnornu mmehie, nụ ome mma nụ ikpe. ⁹Ọ jaabanụ ọwa mbna gbasiri mmehie, kwnornu nụ be kwége nụ me, ¹⁰gbasiri ome mma, kwnornu nụ m naalakwnusi Nda m, anụ jọowhnuma m anya berere, ¹¹gbasiri ikpe, kwnornu nụ ikpe hieru nye risi nẹechi ọwa ka.

¹²“Agida nhne zị ke me jaakanụ anụ, kọvu anụ jéenwe rikne vuru be kịtna. ¹³Kọvu nga Enine ezi ọka wam varụ, o jooduru anụ bna nụ kpakara ezi ọka. O jóokwu nhne aka ke a, kọvu kpakara nhne ọ jọonu bụ nhne ọ jaakanụ anụ. Ọ jaakanụ anụ nhne ke jaava nụ ruwhnu. ¹⁴O jeenye m igwugwu kwnornu o jeegweru nhne me kwuru kanụ anụ. ¹⁵Kpakara nhne Nda m nwernu bụ ke m. Ọ bụ nhne me jiri kaa nụ Enine Nsọ jeegweru nhne ke m kanụ anụ.

Nhne igbugbu nụ snarnịma

¹⁶“Ige matị anụ jọowhnu m berere, omekwo, ige matị anụ jọowhnu m.”

¹⁷Agwna ele sno apna a nẹsikwarita ibne be, “Kini bụ risi nhne ka? Ọ karụ, 'Ige matị anụ jọowhnu m, ige matị anụ jọowhnu m,' berere, 'M naalakwnusi Nda m.'” ¹⁸Be nẹsikwarita ibne be, “Kini bụ ige matị? A máa nhne o nookwu ọka a.”

¹⁹Jizọsi whnurnu nụ be noopio ọ sịkwa a, ọ kanụ be, “M karụ m ige matị anụ jọowhnu m, omekwo, ige matị anụ jọowhnu m. Ọ bụ nhne anụ nẹsikwarita

n'esilawuru anụ? ²⁰ Me kanụ anụ ezi ọka, anụ jaakwana ẹkwana, gba mkpe, ọvu ọwa ọonwudna. Anụ jeenwe nhne igbugbu, ọvu nhne igbugbu anụ ọogho ovu ọso n'ọnu. ²¹ Nga nyerinya ọnomu nnwọ, ọ zị nụ nhne igbugbu kwnornu nụ rime neeme a, ọvu nga ọ mụdnarnu nnwọ, ọ chezu kpakara nhne igbugbu a, kwnornu snarnịma nụ ọ murnu nnwọ ikne n'ọwa. ²² Kpam masi, anụ nwernu nhne igbugbu kịtna, ọvu m ọowhnu anụ anya berere, anụ jeenwe snarnịma, ọ zá nye jeenwe rikne nahọru anụ ovu ọso n'ọnu anụ. ²³ N'ọbochi wam, anụ jọorio m nhne ọbula, me kanụ anụ ezi ọka, Nda m jeenye anụ nhne ọbula anụ jọorio a nụ rẹwhna m. ²⁴ Tem dụ kịtna, ọ zá nhne ọbula anụ rjoru nụ rẹwhna m. Anụ rjoro, anụ jenwehija, ma ovu ọso n'ọnu anụ zu ozu.

Mmeri megidne ọwa

²⁵ “M ji m elulu kwunu anụ ọka, ige vawa nga me jọokwunu anụ ọka n'elulu berere. M jookwunu anụ ọka zị snam nhne gbasiri Nda m. ²⁶ N'ọbochi wam, anụ jọorio nhne nụ rẹwhna m, m jáakaa nụ m jọorio Nda m nụ risi anụ. ²⁷ Kwnornu nụ Nda m n'iwuhuru a whnurnu anụ n'anya, kwnornu nụ anụ whnurnu m n'anya, anụ kweru nụ m hi m hne Chiokike zị va. ²⁸ M hi m hne Nda m zị va bna n'ọwa, kịtna, m nẹsigbasi ọwa naalahna hne Nda m zị.”

²⁹ Ele sno apna a kaa, “Kịtna, ị nookwunu a ị ọka dnornu a ị anya, ị zá nookwu n'elulu. ³⁰ Kịtna a magwụ nụ i magwụ kpakara nhne. Ọ zá mkpa nụ nye ọbula sịkwa ị ajiji. Ka mernu a kweru nụ ị hi hne Chiokike zị va.”

³¹ Jizọsi sarụ be, “Anụ kweru kịtna? ³² Ige vawa, ige wam valẹm, nga be jẹechisa kpakara anụ, nye ọbula n'oro ke a. Anụ jẹesigbasi me nụ nsnunu m, ọvu m zá m nụ nsnunu m, kwnornu nụ me nụ Nda m zị.

³³ “M kannụ m anụ nhne ka ma anụ nwe udno nụ rime m. N'ọwa anụ jeenwe mmekpẹhni, ọvu mkpoma si anụ rikne, m megbulem ọwa.”

Jizọsi kpennu ele sno apna a okpukpe

17 Nga Jizọsi kwukworu ọka ele ka, o lelizo anya n'oligwe, kaa, “Nda m, ige wam valẹm, nyee Nnwọ ị igwugwu, ma Nnwọ ị nyee ị igwugwu. ² I nyernu a iknernema nụ hne kpakara ele badnụ zị, ma o kesi kpakara ele ke i nyernu a bụdnụ kwó okwo. ³ Ka bụ bụdnụ kwó okwo, ma ele badnụ mahija ị, ị bụ otu Chiokike ke bụ ezi, nụ Jizọsi Karaisi nye ị ziyaru. ⁴ M nyernu m ị igwugwu n'ọwa hite n'ornukpa ẹrnu i nyernu m me rnụ. ⁵ Kịtna Nda m, nyee m igwugwu nụ ruwhnu ị, bụ igwugwu ke me nwernu sụ ị kpuru ọwa.

⁶ “M mernu ele badnụ mahija rẹwhna ị bụ ele i nyernu m hite n'ọwa. Be bụ ele ke i. Jị nyernu m be. Be bítaru ikwu-ọnu ị. ⁷ Kịtna, be magwụ nụ kpakara nhne i nyernu m hi n'aka ị va. ⁸ M nyernu m be ikwu-ọnu ke i nyernu m. Be gweru a, be magwụ n'ezị nụ m hi m hne ị zị whuya, be kweru nụ jị ziyaru m. ⁹ M neekpenu be okpukpe. M zá m neekpenu ọwa okpukpe, ọvu ele wam i nyernu m, kwnornu nụ be bụ ke i. ¹⁰ Kpakara nhne me nwernu bụ ke i, kpakara nhne i nwernu bụ ke m masi, be bụ igwugwu m. ¹¹ M zịma m n'ọwa berere, ọvu be zị n'ọwa, m naavakwnusi ị, Nda zị nsọ, bıkwata be hite nụ rikne ke rẹwhna ị, rẹwhna ke i nyernu m, ma be ziri n'otu lele kpa a zị n'otu. ¹² Nga me nụ be zị, m bítaru m be nụ rẹwhna ị, bụ rẹwhna ke i nyernu m, m segidnenu m be. Ọ zá nye whuru owu nụ rime be, okwokọlam nye wam whuzne owuzne, ma nhne be gbarụ n'okwukwo nsọ mezu.

¹³ “M naavakwnusi ị kịtna, m nookwu nhne ka n'ọwa ma be nwernu ovu ọso n'ọnu m, ma ovu ọso n'ọnu be zu ozu.

¹⁴M nyernu m be ikwu-onu i, owa snornu be irno kwnornu nu be buo ke owa, lele kpa me buo ke owa. ¹⁵M za m naakaa ji gweme be n'owa. Kovu m n'orio i ma i bita be zoma n'aka nye ojo wam. ¹⁶Be buo ke owa, lele kpa me buo ke owa. ¹⁷Bitu be nsu hite n'ezi oka i, ikwu-onu i bu ezi oka. ¹⁸Lele kpa i ziyaru m n'owa, bu kpa me neezizne be n'owa. ¹⁹M kwnornu be bita ehni m nsu, ma be bita be nsu n'ezi oka.

²⁰"M za m neekpenu be okpukpe kpoi, kovu m neekpekotanu ele jeekweru nu me hite n'ikwu-onu be. ²¹M neekpe ma kpakara be ziri n'otu, Nda m, lele kpa i zi nu rime m, me nu rime i. Kpakara be ziri n'otu ma owa kweru nu ji ziyaru m. ²²M nyernu m be igwugwu ke i nyernu m, ma be ziri n'otu lele kpa a zi n'otu. ²³Me ziri nu rime be, ji nu rime m, ma be zu ozu n'ozu n'otu, ma owa mahia nu ji ziyaru m, nu i whnurnu be n'anya lele kpa i whnurnu m n'anya.

²⁴"Nda m, ji nyernu m be, m noopio be daziri hne me zi, ma be whnu igwugwu m, ka bu igwugwu ke i nyernu m kwnornu nu i whnurnu m n'anya si i kpuo owa.

²⁵"Nda ke mee mma, owa ma nye i bu, kovu m magwu m nye i bu, ele ka magwu masi nu ji ziyaru m. ²⁶M mernu m be mahia i, m jaazi neeme kpa ma owhnun'anya ke i whnurnu m ziri nu rime be, ma me nu be buru otu."

Be nwudnenu Jizosi

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

18 Nga Jizosi kpekworu okpukpe ka, ya nu ele sno apna a whoga whe mini Kidironi. Be bna n'otu ekwu ke zi pii.

²Judasu nye reru a magwu pii, kwnornu nu Jizosi nu ele sno apna a neezne pii ige obula. ³Judasu chiri ele ogwnu nu ele neese Oro Nso

Chiokike, ele ele risi arionna nu ele Farisi ziznenu, be vu tonji nu owa, nu mgwna ogwnu.

⁴Kpa Jizosi magwu kpakara nhne jaadnakwasu a, o znekwunusi be, sikwa be, "Anu noopio nyele?"

⁵Be kaa, "Jizosi, nye Nazareti."

Jizosi kaa, "O bu mawa." Judasu nye reru a nu be gwuzo. ⁶Nga Jizosi karu, "O bu mawa," Be lahna aznu, dna n'eli.

⁷Jizosi sikwa kwno be, "Ndaa nye anu noopio?"

Be kaa, "Jizosi, nye Nazareti."

⁸Jizosi kanu be, "M kannu m anu nu me bu ya. O buru nu anu noopio m, anu gharu ele ka ma be la." ⁹Ka bu ma nhne o kwuru mezu, "Kpakara ele i nyernu m, o za otu ke me tuwhuru."

¹⁰Sajmoni Pita ji ama-ogwnu, o mnihia a, gbu nye izi nye risi arionna, bihala a nsu akarikwungu. Rewhna nye izi wam bu Makosi.

¹¹Jizosi kanu Pita, "Mniohnasi ama-ogwnu i n'obo a. O bu nu m jonwo okiko awhnuwhnu Nda m nyernu m me nwo?"

Jizosi gwuzo nu ruwhnu Anasi

(Mat 26:57,58; Mak 14:53,54; Luk 22:54)

¹²Ele ogwnu nu nye risi be, nu ele neese Oro Nso Chiokike nwudne Jizosi, be kne a eriri. ¹³Be beru osno gwezne a nu ruwhnu Anasi, nda nnwerne Kayafasi, nye risi arionna n'awha wam. ¹⁴O bu Kayafasi nye kannu ele Ju nu o buru oma otu badnu nwuhianu kpakara be enwu.

Pita gonahoru Jizosi

(Mat 26:69,70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵Sajmoni Pita nu nye sno apna Jizosi ke berere snornu Jizosi. Nye risi arionna magwu nye sno apna a ka, o snornu Jizosi bna n'ederezi nye risi

ariöhna. ¹⁶ Kòvu Pita daziri nù ngeri mgbo n'ederezi, nye sno apna wam ke nye risi ariöhna magwù zne kanù nnwò rinya zì n'ònu-mgbo, o kwubnanya Pita.

¹⁷ Nnwò rinya zì n'ònu-mgbo kanù Pita, “Ì bụ otu nù rime ele sno apna nwerukna ka.”

Pita sarù, “M búla m.”

¹⁸ Iyi nòotu, ele izi nù ele neese nhne kpawhùsi bèkwu, be gwuzoru gburugburu bèkwu wam naakwna iyi. Pita gwuzo masì n'esilawùru be, naakwna iyi.

Nye risi ariöhna neesikwa Jizòsi ajiji

(*Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71*)

¹⁹ Nye risi ariöhna sịkwa Jizòsi ajiji gbasiri ele sno apna a, nù nhne o neezni.

²⁰ Jizòsi sarù a, “M kwuru m óka nù ogbo óhna, kpakara nhne me znirni bụ n'òro ógbako ele Ju nù n'Òro Nsò Chiokike hne kpakara ele Ju naagbakò. Ó zá nhne me kwuru nù mgwùgwa.

²¹ Ì sịkwa m ajiji, sịkwa ele nùru nhne me kwuru. Be magwù masì nhne me kwuru.”

²² Nga Jizòsi kwuru ka, otu nye neese nhne gbo a aka, kaa, “Kìni mernu i nookwunu nye risi ariöhna óka kpa?”

²³ Jizòsi sarù a, “Ó bụru nù m kwuru m nhne búo óma, gba akebne nhne ójo me kwuru. Kòvu ó bụru nù m kwuru m ezi óka, kịni mernu ì gbòru m aka?” ²⁴ Anasị zizne a ke Kayafasì nye risi ariöhna, hne o kne kòriri eriri.

Pita gònahoru Jizòsi berere

(*Mat 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62*)

²⁵ Kpa Sajmoni Pita gwuzo naakwna iyi, be sịkwa a, “Ì búo otu nù rime ele sno apna a sa?”

Pita gò, kaa, “M búla m.”

²⁶ Otu nù rime ele izi nye risi ariöhna nwene nwerukna wam Pita bihalaru nsnì a, gwelìzò ónu, sịkwa a, “Ó búo jì nye me

whnùru n'èkwu wam?” ²⁷ Berere kwno, Pita gò, ngangam, okne óchichi kwna èkwna.

Jizòsi gwuzo nù ruwhnu Paìleti

(*Mat 27:1,2,11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5*)

²⁸ Be hi n'òro Kayafasì kwuru Jizòsi zne n'òbna nye óchichi, n'ònu ósisi. Ele Ju bnána nù rime n'òbna kwnornu nù be noopio ó bíta èhni be rìchna ma be nwe rikne ri Iriri Ógawhe. ²⁹ Paìleti whòkwunusi be n'ederezi sịkwa be, “Ndaa nhne anù noobno nwerukna ka?”

³⁰ Be sarù a, “Ó bụru nù ó búo nye aghorome, a znéne okwuyanù ì ya.”

³¹ Paìleti kaa, “Anù kwuru a kpe a ikpe lele kpa iwu anù kwuru.”

Be kaa, “A nwée rikne gbu nye óbula.” ³² Ka bụ ma nhne Jizòsi kwuru mezu ke gbasiri ókpa ẹnwu ó jòonwu. ³³ Paìleti lahna n'òbna, sịkwa Jizòsi, “Ì bụ eze ele Ju?”

³⁴ Jizòsi sịkwa a, “Kì ó bụ echiche ì, sòbu ele berere kannù nhne gbasiri m?”

³⁵ Paìleti sa a, “M bụ nye Ju? Ó bụ ele ke ì nù ele risi ariöhna be kwuyannù m jì. I mernu kịni?”

³⁶ Jizòsi kaa, “Èli-eze m búo ke ówa ka. Ó bụru nù ó bụ ke ówa ka, ele izi m znernu ólu ógwnu ma ele risi ele Ju gharù o gweru m nyee n'aka be. Ó zá, èli-eze m búo ke ówa ka.”

³⁷ Paìleti sịkwa a, “Ke bụ nù ì bụ eze?”

Jizòsi sarù a, “Jìwa karù nù m bụ m eze. Ka bụ risi nhne be kwnornu mụ m nù nhne me kwnornu va nù rime ówa, ma m gbanù m ezi óka akebne. Nye óbula ke zì n'ezi óka noobnonu m nsnì.”

³⁸ Paìleti sịkwa a, “Kìni bụ ezi óka?”

Be marnù Jizòsi ikpe ẹnwu

(*Mat 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25*)

Paìleti whòkwunusi kwno ele risi ele Ju n'ederezi kanù be, “Ó zá nhne ójo me

whnurnu nu rime nwerukna ka rja rja. ³⁹ O bu omen'eli anu me sigbasinu anu otu nye ikelu n'ige Iriri Ogawhe. Anu pi-oru me sigbasinu anu eze ele Ju?"

⁴⁰ Kpakara be siwama, "Oza, o buo nwerukna ka, sigbasinu aị Barabasi." (Barabasi bu nye buznu.)

19 Paileti kwuru Jizosi pnja nhne. ² Ele ogwnu kpa okpu igwnu kpusi a nu risi, be wosi a iwo odno odno. ³ Be zneknwusi a, kaa, "A bekwulem ji, Eze ele Ju." Be gbo aka nu ruwhnu.

⁴ Paileti lahana kwno hne ele risi ele Ju zi, o kanu be, "Anu le, m jookwuyanu anu ya, ma anu marnu nu o za nhne ojo me whnurnu nu rime a." ⁵ Jizosi woru iwo odno odno nu okpu igwnu whuya ederezi, Paileti kanu be, "Anu le nwerukna wam."

⁶ Nga ele risi arjohna nu ele neese Oro Nso Chiokike whnurnu a, be siwama, "Kpogidne a n'ogba, kpogidne n'ogba."

Paileti kanu be, "Anu kwuru a kpogidne a n'ogba n'aka anu. Kovu me kanu anu, o za nhne ojo me whnurnu nu rime a."

⁷ Ele risi ele Ju kwusi rikne, "A nwernu iwu, iwu a kwuru nu o kwesiri enwu kwnornu nu o kanu nu o bu Nnwọ Chiokike."

⁸ Nga Paileti nuru ka, o tu ogwnu k'agida. ⁹ O lahana kwno n'obna, o sikwa Jizosi, "Ndaa hne i hi va?" Kovu Jizosi sala a oka obula. ¹⁰ Paileti kanu a, "I za naasa m oka, o bu nu i ma nu m nwernu m rikne o sigbasi i mabu o kpogidne i n'ogba?"

¹¹ Jizosi kaa, "I beenwene rikne megidne m o buru nu be nyene i rikne hite n'oligwe, nye kwuru m nyee n'aka i nwe mmehie ke kakwo."

¹² Nga Paileti nuru ka, o gbalu o sigbasi Jizosi. Kovu ele risi ele Ju si olo, "O buru nu i sigbasi a, i buo enyi Siza. Nye

obula ke neeme eni a eze neemegidne Siza."

¹³ Nga Paileti nuru nhne ka, o kwuhala Jizosi ederezi, daziri eli nu ngadna nu hne be jiri akaworugwu mee, be kwu n'onu Hiburu Gabata. ¹⁴ Nhne ka mernu n'iwnehnie, n'otnu-ige ke nri nu ebo* n'obochi ojknernu Ogawhe.

Paileti kanu be "Anu le eze anu."

¹⁵ Be siwama, "Gwepu a, gwepu a, kpogidne a n'ogba."

Paileti sika be, "Me kpogidne eze anu n'ogba?"

Ele risi arjohna saru a, "A nwee eze berere kwolem Siza."

¹⁶ Paileti nyewhete be Jizosi, ma be kpogidne a n'ogba.

Be kpogidnenu Jizosi n'ogba

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

Ele ogwnu kwuru Jizosi. ¹⁷ Jizosi vuru ogba a, o whoga zne hne be kwu Hne Okpokoro Risi (ke bu n'onu Hiburu Golugota.) ¹⁸ Be kpogidne a n'ogba pii, ya nu ele rukna lawuru berere, otu badnu n'akarikwnunga a, nye ke berere n'akarita a. Jizosi ziri n'esilawuru be.

¹⁹ Paileti gbasiri nhne be joogwnu tukwasi a n'olu ogba a, "Jizosi, nye Nazareti, Eze ele Ju." ²⁰ Agida ele Ju gwnurnu a, kwnornu nu hne be kpogidnenu Jizosi n'ogba zila ikere nu rime elihna. Be gbaru nhne ogwnugwnu wam n'onu Hiburu, Latini nu Giriki. ²¹ Ele risi arjohna ele Ju kanu Paileti, "I gbasị 'Eze ele Ju,' kovu gbasị, 'Nwerukna ka karu nu o bu eze ele Ju.'"

²² Paileti saru be, "Nhne me gbaru dazim kpa me gbaru a."

²³ Nga ele ogwnu kpogidnenu Jizosi n'ogba, be gweru kpakara iwo a keru n'esilawuru be, keme be nga eno, be

*19:14 Otnu-ige ke nri nu ebo: okwukwo ke mbom kwuru ige awa ke isunu

gweru a otu otu. Be chíri iwo olu a ke be d'wala odowa be d'uru hi n'olu d'ụ n'eli.

²⁴ Be kaa, "A jóodowa iwo ka, k'ovu a joovu ogbanuchi ma a mahia nye jeenwe a." Ka bu ma nhne be gbarụ n'okwukwo nsò mezu, ke kwuru, "Be keriri kpakara iwo m n'esilawuru be, be ji iwo m vu ogbanuchi."

Ka bu nhne ele ogwnu wam mernu.

²⁵ Ele gwuzo ndundu nu hne ogba wam zị bu nne Jizosi nu nwere rinya nne a, nu Meri nnwerne Kilopasi, nu Meri Magidalini. ²⁶ Nga Jizosi whnrnu nne a nu nye sno apna a wam o whnrnu n'anya, o kanu nne a, "Nwerinya, le nnwo i." ²⁷ O kanu nye sno apna a wam, "Le nne i." Hite n'ige wam, nye sno apna a wam kwuru a la n'oro a.

Enwu Jizosi

(*Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49*)

²⁸ Kpa Jizosi magwu nu be mezulem kpakara nhne, o mee ma nhne be gbarụ n'okwukwo nsò mezu, o kaa, "Akpiri nookpo m bekwu." ²⁹ Otu idudu manya gbarụ oka zị pị, be rusi sponji nu rime a, knesi a nu nkala hisopu, gwelizo nu mgbele-onu Jizosi. ³⁰ Kpa Jizosi nworu manya wam, o kaa, "Okwolem." O piaya risi a nwuma.

Be duru Jizosi ara nu ikpurutu

³¹ Nhne ka mernu n'obochi ojikneru, ke bu obochi ke sno Obochi Ozukwa Inwe. O masila ele risi ele Ju o sigbasi iznu be n'olu ogba n'Obochi Ozukwa Inwe kwnornu nu o bu okne obochi. Be riasno Paileti ma be gbaji kpakara be ochi ma be vudna iznu be n'olu ogba. ³² Ele ogwnu wam zne gbaji ochi nye ke mbom nu nye ke berere ele be kpogidneru be nu Jizosi n'ogba. ³³ Kovu nga be vaduru hne Jizosi zị, be whnrnu nu o nwunam, be gbajile ochi a. ³⁴ Otu nye ogwnu gweru ara du Jizosi nu ikpu-

rutu, ngangam, ogvanna nu mini gbahia. ³⁵ Nye wam ke whnrnu nhne ka gbarụ akebne, akebne a bu ezi oka. O magwu nu o nookwu ezi oka ma anu kweru. ³⁶ Kpakara nhne ka mernu ma nhne be gbarụ n'okwukwo nsò mezu, "Be jaagbaji otu okpukpu a." ³⁷ Nhne be gbarụ n'okwukwo nsò ke berere kwuru, "Ele badnu jeele anya nye wam be duru ara."

Be liri Jizosi

(*Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56*)

³⁸ Omekwo, Josefu nye Arimatiya, zne riu Paileti ma o vuru iznu Jizosi. Josefu bu nye sno apna Jizosi nu mgwugwa, kwnornu nu o nootu ogwnu ele Ju. Paileti kweru, o va vuru iznu a whoga. ³⁹ Nikodimosi nye znekwnusiri Jizosi n'abali, snornu Josefu, o gweya mono nweru ekarna oma be gwaru nhne be kwu maa nu alosi, zị agida. ⁴⁰ Ele rukna lawuru ka vuru iznu Jizosi, whu a n'ikpe marnu mma nu mono wam, kwnornu nu kpam bu kpa ele Ju neeme iznu si be li. ⁴¹ Otu ekwu zị ndundu hne be kpogburu Jizosi, otu ilili be gwuru ikne zị nu rime ekwu wam, o za nye be liru nu rime a nu mbom. ⁴² Kwnornu nu o bu obochi ojikneru Obochi Ozukwa Inwe ele Ju, ilili wam zị masi ndundu, be lite Jizosi nu rime a.

Ilili ke o za nye zị a

(*Mat 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12*)

20 N'onu osisi n'obochi mbom n'ikwezu, o gba koriri ochichiri, Meri Magidalini zneru ilili wam whnu nu be vumenem rugwu be jiri kpusni onu ilili wam. ² O gba eso znekwnusi Sajmoni Pita nu nye sno apna a wam Jizosi whnrnu n'anya. O kanu be, "Be vumenem iznu Nyenwe ai n'ilili, a ma hne be bitaru a."

³ Pita nu nye sno apna a wam whoga, neezne n'ilili. ⁴ Be lawuru bete agba eso,

kõvu nye sno apna a kiyari gbawhe Pita, beru Pita osno gbadu ilili. ⁵O whudnahie ãli whnu ikpe marnu mma wam, kovu o bnaãge nu rime. ⁶Saĩmoni Pita va, bna nu rime ilili. O whnurnu ikpe marnu mma wam dazĩ etekne, ⁷n'ikpe be jiri whũ risi Jizõsi, ya nu ikpe be piakotaru be n'otu ichne. ⁸Nye sno apna a wam ke beru osno va, bna nu rime ilili, o whnurnu, kweru masĩ. ⁹(Be ghõyage nhne be gbarũ n'õkwukwo nsõ, nu o jeehi n'enwu lizõ.) ¹⁰Ele sno apna a wam lahna.

Jizõsi gesiri Meri Magĩdalini ãhni a

(Mat 28:9,10; Mak 16:9-11)

¹¹Kõvu Meri gwuzoru n'ederezi ilili wam naakwna ãkwana. Kpa o naakwa ãkwana, o whudnahie le anya nu rime ilili wam. ¹²O whnu ele enine izi lawũru wogwu iwo abõchna dazĩ ãli nu hne iznu Jizõsi zĩ nu mbõm, otu nu risi a, otu n'õchi a.

¹³Be sĩawa a, "Nwerinya, kĩni neeme i ãkwana?"

O kaa, "Be vumenem Nyenwe m, m mãam hne be vubiri a." ¹⁴Nga o kwuru ka, o tũhnasna whnu Jizõsi, kovu o mãã nu o bu Jizõsi.

¹⁵Jizõsi sĩawa a, "Nwerinya, kĩni neeme i ãkwana? Ndaa nye i noopio?"

Meri che nu o bu nye ãnu ãkwnu, o kaa, "Nda-ai-kwu, o buru nu o bu jĩ vumernu a, kanũ hne i vubiri a, m jeezne vuru a."

¹⁶Jizõsi sukwu a, "Meri."

Meri tũhnasna, kete a ruwhnu, siwama n'õnu Hiburu, "Raboni!" (ke bu Nye-zni-nhne).

¹⁷Jizõsi kanũ a, "I kpãkwadia m aka, kwnornu nu m yãalakwnuznege m Nda m. Kõvu znekwnusi rĩmu nda m, kanũ be m naalakwnusi Nda m nu Nda anũ, nu Chiokike m nu Chiokike anũ."

¹⁸Meri Magĩdalini zne kanũ ele sno apna a nu o whnurnu Nyenwe ai, nu ka bu nhne o kanũ a.

Jizõsi gesiri ele sno apna a ãhni a

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹N'ogbednachi, n'õbochi mbõm wam n'ikwezu, ele sno apna a gbakõru n'otu o ro tũgidne ãhni be õnuhna, kwnornu be nõotu ogwnu ele risi ele Ju. Jizõsi varũ gwuzoru n'esilawũru be, kaa, "Udno zĩnu anũ." ²⁰Nga o kwuru ka, o gesi be aka a lawũru nu ikpurutu a. Mkpõma sõ ele sno apna a n'õnu kpa be whnurnu Nyenwe ai.

²¹Jizõsi kaa kwno berere, "Udno zĩnu anũ, lele kpa Nda m ziyaru m, o bu kpa me neezni anũ." ²²Nga o kwuru ka, o nwesi be inwe, kaa, "Anũ nahõru Enine Nsõ. ²³O buru nu anũ gbarũnu ele badnu mmehie be, be jaagbarũnu be mmehie be, kovu o buru nu anũ jãagbarũnu be, be jãagbarũnu be."

Jizõsi nu Tõmosi

²⁴Otu nu nri nu badnu lawũru wam sno apna Jizõsi, nye rewhna a bu Tõmosi, nye be kwu Didimõsi nu be zĩla nga Jizõsi varũ. ²⁵Ele sno apna a ele berere kanũ a, "A whnurnu Nyenwe ai."

Tõmosi kanũ be, "Okwolem ma m whnurnu m anũnu ituru nu aka a lawũru, m yisi mkpaka aka m nu rime be, yisi aka m n'ikpurutu a, m jéekweru."

²⁶N'ikwezu a, ele sno apna Jizõsi gbakõgwu kwno n'otu o ro, tũgidne ãhni õnuhna, Tõmosi nu be zĩ masĩ. Be tũnirni o ro, kovu Jizõsi varũ gwuzoru n'esilawũru be, kaa, "Udno zĩnu anũ." ²⁷O kanũ Tõmosi, "Yisi aka i hna, le aka m lawũru, dnõsnima aka i yisi n'ikpurutu m, i nwẽma mkpõma lawũru, kweru."

²⁸Tõmosi sarũ a, "Nyenwe m nu Chiokike m."

²⁹ Jizōsi kanu a, “I kweruru kwnornu nu i whnurnu m, ngozi zinu ele whnuige, kovu be kweru.”

Risi okwukwo ka

³⁰ Jizōsi rnurnu agida ernu ndu-ehni berere nu ruwhnu ele sno apna a ke be gbage n'okwukwo ka. ³¹ Kovu be gbaru ka ma anu kweru nu Jizōsi bu Karaishi wam, Nnwọ Chiokike, ma hite n'okwnata mkpoma nu rewhna a, anu jeenwe budnu.

Jizōsi gesiri ele sno apna a esau ehni a

21 Omekwo, Jizōsi gesiri ele sno apna a ehni a n'apna berere, nu ngeri Osimini Taberasi. ² Sajmoni Pita, Tomosi nye be kwu Didimosi, nu Nataneli nye Kana ke Galili, nu rumu rukna Zebidi, nu ele sno apna a lawuru berere zi. ³ Sajmoni Pita kaa, “M neezne o gbu aznu.”

Be kanu a, “A joosno i zne.” Kpakara be zne bna n'otu ogbo, kovu o za nhne be gburu kpakara abali wam.

⁴ N'onu osisi, Jizōsi gwuzoru n'onu mini, kovu ele sno apna a ma a nu o bu Jizōsi.

⁵ O sika be, “Rumu takiri, o zi aznu anu gbuharu?”

Be sa a, “Oza.”

⁶ Jizōsi kanu be, “Anu wusi igbo anu n'akarikwunga ogbo, anu jowhnu aznu.” Be wusi igbo be, be nwée rikne doli igbo wam kwnornu nu be gburu agida aznu.

⁷ Nye sno apna wam Jizōsi whnurnu n'anya kanu Pita, “O bu Nyenwe ai.” Kpa Sajmoni Pita nurnu nu o bu Nyenwe ai, o jeru ikpe a (kwnornu nu o gba eto) dnabna mini. ⁸ Ele sno apna a ele berere kworu ogbo, doru igbo wam aznu jiri va mkpomkpo eli. Be za ikere nu mkpomkpo eli, nhne hne lele riwhu rula eto. ⁹ Nga be duru mkpomkpo eli, be wh-

nurnu esekere bekwu nu aznu nu zi n'olu a nu bredi zi pji.

¹⁰ Jizōsi kanu be, “Anu gweya agwna aznu anu gburu.”

¹¹ Sajmoni Pita zne doru igbo wam nu mkpomkpo eli, aznu okpotokpo jiri a, otu riwhu nu nri isne nu eto, Igbo wam dokala, o bu n'ez i nu aznu zi agida.

¹² Jizōsi kanu be, “Anu va ri wiri.” O za nye sno apna a ke nwernu rikne o nyipohia sika wa, “I bu nyele?” Be magwu nu o bu Nyenwe ai. ¹³ Jizōsi gweru bredi wam nyee be, ya nu aznu. ¹⁴ Ka mernu mgba eto Jizōsi gesiri ele sno apna a ehni a kpa o hi n'enwu lizo.

Jizōsi nu Pita

¹⁵ Nga be rikworu wiri, Jizōsi kanu Sajmoni Pita, “Sajmoni nnwọ Jōni, i whnurnu m n'anya kakwo nhne ele ka?”

O sa a, “Owe, Nyenwe ai, i magwu nu m whnurnu m ji n'anya.”

Jizōsi kanu a, “Nyee atnurnu m wiri.”

¹⁶ Jizōsi kanu a ke mgba lawuru, “Sajmoni, nnwọ Jōni, i whnurnu m n'anya n'ez i oka?”

O sa a, “Owe, Nyenwe ai, i magwu nu m whnurnu m ji n'anya.”

Jizōsi kanu a, “Nooznu atnurnu m.”

¹⁷ Jizōsi kanu a ke mgba eto, “Sajmoni, nnwọ Jōni, i whnurnu m n'anya?”

O gbu Pita igbugbu nu Jizōsi kannu ke mgba eto, “I whnurnu m n'anya?” O kaa, Nyenwe ai, i magwu kpakara nhne, i magwu nu m whnurnu m ji n'anya.

Jizōsi kanu a, “Nyee atnurnu m wiri. ¹⁸ Me kanu i ezi oka, nga i bu wikoro, i noosnu ajni n'ikwnu i zne hne obula o masiri i. Kovu, nga i jeeme okno badnu, i jodosni aka i, nye berere snusi i ajni, kwuru i zne hne masila i.” ¹⁹ Jizōsi kwuru ka ma o gesi kpa Pita joonwu enwu, ma o nyee Chiokike igwugwu. Jizōsi kanu a, “Sno m.”

Jizòsi nù nye sno apna a ke berere

²⁰Pita tũhnasna whnũ nye sno apna a wam, nye Jizòsi whnũrnu n'anya, nye dnabnerneru Jizòsi nga be neeri wiri anyasnu wam, sũkwa a, "Nyenwe aĩ, nyele jeere i?" ²¹Nga Pita whnũrnu a, ọ kanũ Jizòsi, "Nyenwe aĩ, ndaa nhne i kwuru gbasĩri nwerukna ka?"

²²Jizòsi sarũ a, "Ọ bũru nũ m pioru m ọ zĩri bũdnu tem m va, ọ gbásĩla ì, sno m." ²³Be tũsa a n'esilawũru ele sno apna Jizòsi nũ nye sno apna a ka jónwũ ẹnwu. Kọvu Jizòsi kála nũ ọ jónwũ

ẹnwu, kọvu o karũ, "Ọ bũru nũ m pioru m ọ zĩri bũdnu tem m va, ọ gbásĩla ì."

²⁴Ya bũ nye sno apna a ke kwuru kpakara nhne ka, nye gba masĩri a n'ọkwukwo, a magwũ nũ nhne ọ gbarũ bũ ezi ọka.

Okwukwo

²⁵Agĩda nhne ele berere ke Jizòsi mernu, ọ bũru nũ be gba kpakara be n'ọkwukwo, m che m nũ kpakara ọwa n'iwhuru a jéenwe rikne vuli kpakara ọkwukwo be jaagba.

Ernu Ele Izi

Nhne gbasiri ọkwukwo ka

Ernu Ele Izi sno izi oma lele kpa Lukwu gbarụ n'ọkwukwo n'aznụ. Risi ọka a bụ o gesi kpa ele sno apna Jizosi panizoru ernalu izi oma be. Enine Nso duru be gbasa Izi Oma gbasiri Jizosi hite n'ụ Jeruselem, n'ụ kpakara Judiya n'ụ Sameria, tem d'ụ n'osotoma owa (1:8). Nye gbarụ ọkwukwo ka mernu ma ele noogwnu a mahia n'ụ ele Chiokike (Kirisiteni) buo otu ele noodo ochichi ke neemegidne ochichi ele Rom.

Be kewarụ ọkwukwo ka nga eto, ke neegesi kpa be kporu okwo Izi Oma gbasiri Jizosi n'ụ opanizo ogbako Chiokike. (1) Opanizo otu ele Chiokike n'ụ Jeruselem nga Jizosi laharnu oligwe. (2) Ogbasa izi oma n'ụ kpakara eli Palositini. (3) Ogbasa izi oma d'ụ kpakara owa, d'ụ Rom.

Otu nhne zi okne mkpa n'ụ *Ernu Ele Izi* b'ụ ernalu Enine Nso, nye nyernu be rikne n'obochi Pentikosi, nye zi koriri naagba ogbako Chiokike inwe n'ụ ele risi a. Okwukwo *Ernu Ele Izi* neegesi iknernema ikwu-onu Chiokike n'ụ budnu ele kweru n'ụ omekorita ele ogbako Chiokike.

Nhne zi n'okwukwo ka

Ojikneru o gba akebne (1:1-26)

Nhne Jizosi nyernu n'iwu ipne-azn'ụ n'ụ mkwna (1:1-14)

Nye gweruru onodi Judasi (1:15-26)

Akebne be gbar'ụ n'ụ Jeruselem (2:1—8:3)

Akebne n'ụ rime Judiya n'ụ Sameria (8:4—12:25)

Ernu Polu (13:1—28:31)

Ogaghari neezni izi oma ke mbom (13:1—14:28)

Ogbo ke zi n'ụ Jeruselem (15:1-35)

Ogaghari neezni izi oma ke ebo (15:36—18:22)

Ogaghari neezni izi oma ke eto (18:23—21:16)

Polu nye ikelu n'ụ Jeruselem, Sizeria n'ụ Rom (21:17—28:31)

Jizosi kweru mkwna Enine Nso

1 Tiofilosi, n'okwukwo mbom ke me gbar'ụ, m gbar'ụ m kpakara nhne Jizosi mernu n'ụ nhne o znirni hite n'ige o panizoru ernalu a, ²tem d'ụ n'obochi be gweruru a la n'oligwe. Si o lar'ụ oligwe, o nyernu ele rukna wam o hohiaru iwu hite n'ụ rikne ke Enine Nso. ³Nga o takworu awn'whnu, o gesiri ele izi wam o hohiaru ehni a, nyee be agida nhne mesiri a rikne n'ụ o zi budnu. Be whn'urnu a, ya n'ụ be kwu ọka gbasiri elizee Chiokike nri obochi eno. ⁴Nga be gbakoru n'otu, o nyernu be iwu ka, "Anu hiko n'ụ Jeruselem whoga, kovu anu seru nkesi ke Nda m kweru mkwna, ke anu nurnu nhne me kwuru gbasiri a. ⁵Joni jiri mini wu ele badnu mini, kovu be jeeji Enine Nso noowu anu mini nga obochi ele n'ụ ele whemernu."

Jizosi lar'ụ oligwe

(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶Nga ele izi wam gbakoru n'otu, be sikwa Jizosi, "Nyenwe ai, i jeegweru ochichi ka nyehnata ele Izireli kitna?"

⁷Jizosi kanu be, "Nda m ji iknernema a bita ige n'ụ obochi, o kwesige anu mahia a. ⁸Kovu n'ụ anu jaanahia rikne nga Enine Nso wam dnakwasiri anu, anu jobu ele akebne m n'ụ rime Jeruselem, ma n'ụ kpakara Judiya, n'ụ Sameria n'ụ hne owa sotoru." ⁹Nga o kwukworu oka ka, kpa be neele a anya, be gwelizo a la n'oligwe, erumeru gweme a n'anya be.

¹⁰Kpa be zi neelegidne anya n'oligwe kpa o naala, ele rukna lawuru wogwu iwo abochna gwuzoru n'esilawuru be. ¹¹Be kaa, "Ele rukna Galili, ndaa kpa anu gwuzo neele anya n'oligwe? Jizosi ka, nye be gweruru la oligwe, jaava

berere lele kpa anụ whnụrnu a la oligwe.”

Matayasi gweruru onodi Judasi

¹² Ele izi wam lahna Jeruselem hite nụ Rugwu Olivu, nhne nụ lele izne otu Obochi Ozukwa Inwe. ¹³ Be zne Jeruselem, bna nụ rime ọro olu hne be wu. Pita, Jōni, Jemisi, nụ Anduru, Filipu nụ Tōmosi, Batolomi nū Matiyu, Jemisi nnwọ Alifayosi, Saimoni nye zị n'esilawuru ele noonwu bẹkwnu nū mkpoma nū Judasi nnwọ Jemisi. ¹⁴ Kpakara be zị n'otu neekpe okpukpe ige obula, be nū ele rinya wam nū Meri nne Jizōsi nū rumu nne a.

¹⁵ N'obochi wam, Pita gwuzoru n'esilawuru ele sno apna Jizōsi, be bụ otu riwhu nū nri lawuru. ¹⁶ Q kaa, “Rumu nda m, nhne be gbarụ n'okwukwo nsọ ke Enine Nsọ kwuru hite n'onu Devidi gbasiri Judasi nye duru ele nwugwuru Jizōsi, jeemezu. ¹⁷ Judasi bụ otu badnụ nū rime aị, be hohiaru a ma o kehia igwe n'ernu aị.” ¹⁸ (Judasi bụ nye ji iwai be kwuru a n'ernu aruru-eli a zụ otu eli, o dna, kpu ruwhnu n'eli, kpakara nhne zị a nū ruwho wuhia. ¹⁹ Kpakara ele wu nū Jeruselem nurnu a, be kwu eli wam n'ikwu-onu be, Akelidama, ke bụ Eli Ovnarna.)

²⁰ “Kwnornu nū be gbarụ n'okwukwo Eri Oma, ‘Oro a daziri etekne, o zá nye wu nū rime a.’ Be gba kwno a nū nhne berere, ‘Nye berere gweru onodi ernu a.’”

²¹ Kĩtna, o zị mkpa a horu otu nyerukna n'esilawuru ele sno aị n'ige Nyenwe aị Jizōsi snornu aị whoga, bnanya masi n'esilawuru aị, ²² hite n'owu mini Jōni dū nga Jizōsi larụ n'oligwe. Nye wam jjoburu nye joosno aị gba akebe nū Jizōsi hiri n'enwu lizo.”

²³ Be hohia ele rukna lawuru, Josefu nye be kwu Basabasi nye rewhna a berere bụ Jositosi nū Matayasi. ²⁴ Be kpe okpukpe kaa, “Nyenwe aị, jị nye magwu mkpoma kpakara ele badnụ, bi-kno, Nyenwe aị, gesi aị nye i hohiaru n'esilawuru ele rukna lawuru ka, ²⁵ nye jeegweru onodi ernu nye izi ke Judasi ghasaru zne hne o kwesiri.” ²⁶ Be wu ogbanuchi, ogbanuchi wam dnakwasị Matayasi, be gwnusi a n'esilawuru ele izi nri nū otu wam.

Enine Nsọ varu n'obochi Pentikosi

2 Nga obochi Pentikosi zuru, kpakara be gbakoru n'otu ọro. ² Ngangam, imerne ke nū lele okne ruwhere hiri n'oligwe va, jipiya kpakara ọro wam be zị. ³ Be whnurnu nhne nū lele riro bẹkwnu ke daziri n'olu risi be otu otu. ⁴ Enine Nsọ mejihiaru be, be bete nookwu oka nū riro ele berere lele kpa Enine Nsọ wam nyernu be iknerna a kwu oka.

⁵ Agwna ele Ju ele nootu ogwnu Chiokike wu nū Jeruselem, ele hi nū kpakara mba ke zị nū mkpururu oligwe va. ⁶ Nga be nurnu mkpakpo ka, be gbako, o turu be n'anya kwnornu nū be nurnu kpa ele sno apna Jizōsi nookwu oka nye obula nū ikwu-onu ke a. ⁷ Eñni nwurnu be, be kaa, “Kpakara ele ka nookwu oka, be buo ele Galili sa? ⁸ Ndaa kpa a nonu be nookwu oka n'ikwu-onu be jiri mu aị? ⁹ Ele Patia, nū Midia, ele Elam, ele hi nū Mesopotemia, Judiya nū Kapadosia, nū ele hi nū Pontosi nū Esia, ¹⁰ ele hi nū Firigia nū Pamfilia, ele hi nū Ijipiti nū ele hi agwna eli Libiya ke zị Sirini ndundu, nū agwna ele hi nū Rom, ¹¹ ma ele Ju ma ele bnarnu okpukpe ele Ju, ele Kiriti nū ele Arabu, a nurnu kpa be nookwu oka n'ikwu-onu aị gbasiri ernu ndu-ehni Chiokike.” ¹² O gbagwo-jiri be anya, kpakara be neesikwa, “Ka bụ kịni?”

¹³ Kọvu ele berere mernu be nhne mk-pari, be kaa, “Manya noogbu ele ka.”

Pita kwunnu igbudu badnu ọka

¹⁴ Pita gwuzoru ya nu nri badnu nu otu wam bete nookwunu ele badnu wam ọka n'okne nkoli, kaa,

“Ele Ju ibne n nu kpakara anu ele wu nu Jeruselem, anu bnote nsni nu nhne me nookwu gbasiri nhne anu wh-nuru. ¹⁵ O za manya noogbu ele rukna ka lele kpa anu cheru, o bu otu-ige tolu ke osisi.” ¹⁶ Kọvu ka bu nhne nye owh-nurninya Juweli kwuru ọka gbasiri a,

¹⁷ Chiokike karu kpa,
‘Ka bu nhne me jeeme n'obochi ipne-aznu,
m jowukwasi Enine m n'ehni kpakara ele badnu,

rumu anu ele rukna nu ele rinya jookpo okwo ikwu-onu Chiokike,
rumu ikoro anu jowhnu owhnurninya, ele okno badnu anu joro mboro.

¹⁸ M jowukwasi ele izi m rukna nu rinya Enine m n'obochi wam,
be jowhnu owhnurninya.

¹⁹ M jeeges ernu ndu-ehni n'oligwe nu nhne elekema n'owa nu mkpururu oligwe,
onarna nu bekwnu nu okne runwurnu bekwnu.

²⁰ Ehnam jaagba ochichiri,
enwa jaachna ihie ihie lele onarna,
ka jeeme si okne obochi ke zi igwugwu ke Nyenwe ai va.

²¹ Be joznohia nye obula ke noosukwu rehwna Nyenwe ai.’

²² “Ele Izireli, anu bnote nsni n'oka ka, Chiokike jiri kpakara ernu ndu-ehni nu nhne tu n'anya nu elekema ka n'esilawuru anu gesi nu ya ziyaru Jizosi nye Nazareti. Kpakara anu magwu kpam. ²³ Chiokike marnu ama kweru be gweru a nyega anu, anu gweru a nyee

n'aka ele ma Chiokike, be kpogidne a n'ogba, gbu a. ²⁴ Kọvu nu Chiokike mernu o hi n'enwu lizo, gweme nhne igbugbu ke enwu kwnornu nu enwu nwee rikne nwugwu a. ²⁵ Ka bu nhne Devidi kwuru gbasiri a,
‘M whuru m Nyenwe ai nu ruwhnu m kpakara ige.

O zi n'akarikwnunga m,
ovu jaala m mini.

²⁶ Ka kpararu ovu soru m n'onu, riro m nwudnaru k'agida,
ano-ehni m jaazi budnu n'olile anya.

²⁷ Kwnornu nu i jesisgbasi mkpuru ovu m n'ilili,
i jeekwe nye nsọ ke i ro oro.

²⁸ I gesiri m apna ke budnu,
ruwhnu i mernu snarnima jihia mkpoma m.’

²⁹ “Rumu nda m, m nookwunu anu ọka n'anya rikne nhne gbasiri nda ai oknani bu Devidi, o wuru enwu, be li a, ilili a zi hna du tna. ³⁰ O bu nye owh-nurninya, o magwu nu Chiokike kwe-siri a mkwna rikne nu o jeeme otu nye hi nu avuru a daziri nu ngadna eze a. ³¹ O whuru nu hne zi nu ruwhnu, o kwu ọka gbasiri olizo n'enwu Karaisi, Chiokike jesisgbasi a n'ilili, ano-ehni a joro oro. ³² Chiokike mernu Jizosi ka hi n'enwu lizo. A bu ele akebne ezi ọka ka.

³³ Be gwelizoru a olu n'akarikwnunga Chiokike, o naharu n'aka Nda a mkwna ke Enine Nso bu ke o wukwasiri ai, ke anu whuru, uru masi. ³⁴ Devidi lage olu nu rime oligwe, kovu o kwuru,

‘Nyenwe ai kanu Nyenwe m,
Daziri eli n'akarikwnunga m,
³⁵ tem du nga me jaabita ele irno i lele nhne i jootukwasi ochi i lawuru.’

³⁶ “Kam kpararu, kpakara ele Izireli, anu mahia n'ezi ọka nu o bu Jizosi ka, nye anu kpogidnenu n'ogba bu nye Chiokike mernu Nyenwe ai nu Karaisi.”

[†]2:15 otu-ige tolu ke osisi: okwukwo ke mbom kwuru ige awa ke eto

³⁷ Nga be nurnu ka, o gburu be igbugbu k'agida nu mkpoma, be kanu Pita nu ele izi berere, "Rumu nda ai, kini bu nhne a jeeme?"

³⁸ Pita kanu be, "Nye obula hi nu mmehie a tuhna, ma be wu anu mini nu rehna Jizosi Karaishi, ma Chiokike gbarunu anu mmehie anu. Ige wam anu jeenwehia nkesi Chiokike ke bu Enine Nso. ³⁹ Kwnornu nu mkwna Chiokike ka zinu anu, nu rumu anu, nu kpakara ele zi ikere, nu Nyenwe ai Chiokike joosukwu."

⁴⁰ Pita ji agida ikwu-onu berere do be aka nu nsi, kaa, "Anu gweme ehni anu awnwhnu ke ebiri ojo ka." ⁴¹ Be wuru ele kweru izi oma ka mini. Be tukwasinu be pokwu badnu eto n'otu obochi.

Mmekota ke ele kweru ekwe

⁴² Be dazigidne nu iznizni ele izi, snornu be mekota nhne, ri wiri nu neekpe okpukpe. ⁴³ Ele izi wam nrurnu agida ernu ndu-ehni nu elekema ke mernu ogwnu tu ele badnu. ⁴⁴ Kpakara ele kweru ekwe dazikota n'otu, neekeri nhne n'otu. ⁴⁵ Be re ekwu be nu ekwnu be nwernu, keme iwai n'esilawuru be lele kpa mkpa kparu nye obula. ⁴⁶ Be dazigidne n'otu n'Oro Nso Chiokike kpakara obochi. Be neezne n'oro nu oro, gweru mkpoma zi richna neeri wiri n'otu nu ovu oso n'onu. ⁴⁷ Be naaznarni Chiokike, neenwe ruwhnu oma nu hne ele badnu zi. Nyenwe ai nootukwasinu be ele badnu n'obochi n'obochi ele be jooznohia.

Pita gworo nye mgworo

3 Otu obochi, Pita nu Joni znernu Oro Nso Chiokike n'otnu-ige ke eto n'iwnehnie,[‡] ke bu ige okpukpe. ² Otu nyerukna ke dnarnu mgworo hite nga be murnu a, ele badnu nookwuru a zne

n'Ogodo Onuhna Marnu Mma ke Oro Nso Chiokike kpakara obochi, ma o rio nhne n'aka ele naabna Oro Nso Chiokike. ³ Nga o whnurnu Pita nu Joni hne be naabna Oro Nso Chiokike, o rio be nhne. ⁴ Pita nu Joni legidne a anya, Pita kaa, "Le ai anya." ⁵ Nyerukna wam legidne be anya ma o jaanahia nhne n'aka be.

⁶ Pita kaa, "M nwée m siliva mōbu golu, kōvu m jeenye i nhne me nwernu, nu rehna Jizosi Karaishi nye Nazareti, lizo, zne izne." ⁷ O nwugwuru a n'akarikwnunga a, dolizo a olu, ngangam, ochi nyerukna wam nu ekenkele-ochi a lawuru nwehia rikne. ⁸ O wulizo olu, gwuzoru, bete neezne izne. O snornu be bna n'Oro Nso Chiokike, neezne izne, noowulizo olu, naaznarni Chiokike. ⁹ Kpakara igbudu ele badnu wam whnurnu a hne o neezne izne, naaznarni Chiokike. ¹⁰ Be mahia nu o bu nye orio wam naadazi n'Ogodo Onuhna Marnu Mma. O duru be ehni, tu be n'anya k'agida nu nhne mernu.

Pita znirni izi oma n'Oro Nso Chiokike

¹¹ Kpa nye mgworo wam nwugwuru Pita nu Joni n'aka, ogwnu turu kpakara ele badnu wam, be gbako nu mgbemgbe oro Solomon. ¹² Nga Pita whnurnu be, o kanu be, "Ele Izireli, ndaa kpa nhne ka noodu anu ehni, anu neele ai anya lele nu a ji rikne aka ai mōbu ozi nso ai mee nyerukna ka zne izne. ¹³ Chiokike ke Ebereham, nu ke Aziki, nu ke Jekopu, Chiokike ke ele nda ai oknani, nyernu Nnwō a Jizosi igwugwu. Ya bu nye anu reru, anu gonahoru a nu ruwhnu Paileti, o bu n'ez i nu Paileti kweru o sigbasi a. ¹⁴ Anu gonahoru nye nso nu nye mee mma, gweru nye noogbu badnu. ¹⁵ Anu gburu nye nwe budnu. Kōvu Chiokike mernu o hi n'enwu lizo, a bu ele akebne a. ¹⁶ Anu le nwerukna ka anu magwu,

[‡]3:1 otnu-ige ke eto n'iwnehnie: okwukwo ke mbom kwuru ige awa ke tolu

o bu okwnata ovu nu rewhna Jizosi nyernu a rikne. O bu rewhna Jizosi nu okwnata ovu nu rewhna a nyernu nwerukna ka ogwugwo zuru ozu, kpa anu whnurnu.

¹⁷ “Kĩtna, rumu nda m, m maam nu nhne anu nu ele risi anu mernu Jizosi bu nu anu maá ama. ¹⁸ Kovu nu Chiokike hiri n’onu kpakara ele owhnurninya agida ige wheru ewhe kwu nu Karaisi jaata awhnwhnu, o mezuru nhne o kwuru. ¹⁹ Anu tuhna, kete ruwhnu hne Chiokike zi, ma o kwnosnama kpakara mmehie anu, ²⁰ ma anu nwehia rikne ikne hite nu ruwhnu Chiokike, ma o ziyanu anu Jizosi bu Karaisi nye o hohiannu anu. ²¹ O jaadazi n’oligwe tem ige Chiokike jeeme kpakara nhne ziri ikne, lele kpa o kweru mkwna agida ige wheru ewhe hite n’onu ele owhnurninya a zi nsọ. ²² Kwnornu nu Mozizi karu, ‘Nyenwe ai Chiokike anu jeeziyanu anu nye owhnurninya lele me, hite nu ele ke anu, anu joobno nsni nu kpakara nhne o jaakanu anu. ²³ Nye obula ke joobno nsni nu nhne nye owhnurninya wam kwuru, be jeekewahala a n’esilawuru ele ke Chiokike.’

²⁴ “N’ezi oka, kpakara ele owhnurninya hite nu Sameli nu ele sno a n’aznu kwuru nhne gbasiri obochi ele ka. ²⁵ Kpakara mkwna Chiokike hite n’onu ele owhnurninya a zinu anu, anu nwernu igwe nu ogba-njo-ehni Chiokike gbaru ya nu ele nda anu, lele kpa o kannu Ebereham, ‘M joozoi kpakara ele zi n’owa hite avnurnu i.’ ²⁶ Nga Chiokike gwelizoru Nnwọ a Jizosi, o beru osno ziyanu anu ya, ma o gozi anu, ma anu hi nu rime apna ojo anu yahna.”

Pita nu Joni zi nu ruwhnu ele eze-ikpe

4 Kpa Pita nu Joni zi nookwunu ele badnu oka n’Oro Nso Chiokike, ele ariohna nu nye risi ele neese Oro Nso

Chiokike nu ele Sadusi vakwnusiri be. ² Ovu weru be ehni nu ele izi lawuru wam neezni ele badnu nu Jizosi hiri n’enuw lizo, ke neegesi nu ele nwurnu onwu jechi n’enuw lizo berere. ³ Be nwudne be, yisi be ikelu tem chi bo, kwnornu nu obochi zneminem. ⁴ Kovu agida ele nurnu izi oma be kweruru, onu ogwnugwnu be bu pokwu badnu isne.

⁵ N’ekile a, ele risi ele Ju nu ele okno badnu nu ele zni iwu ele Ju gbakoru nu Jeruselem, ⁶ be nu nye risi ariohna Anasi, nu Kayafasi, nu Joni nu Alekizanda, nu ele oro nye risi ariohna. ⁷ Be kwuya Pita nu Joni gwuzote be nu ruwhnu be, be sikwa be, “Ndaa rikne mobu rewhna nyele hne anu jiri neeme nhne ka?”

⁸ Enine Nso jipiharu nu rime Pita, o kaa, “Ele risi nu ele okno badnu Izireli, ⁹ anu neesikwa ai ajiji tna kwnornu nu nhne oma ke be mennu nye mgworo ka nu kpa be jiri gwọ a. ¹⁰ Kpakara anu ma kpakara ele Izireli mahia, nu nyerukna ka gwuzo hna nu ruwhnu anu n’ehni zuru ozu, bu nye be gworu hite nu rikne ke zi nu rewhna Jizosi Karaisi nye Nazareti. Anu kpojidnernu a n’ogba, kovu Chiokike mernu o hi n’enuw lizo.

¹¹ Ya bu

‘akaworugwu ke anu ele noowu oro juru, kiyam ghulam risi nsukala oro.’

¹² “Oznohia zi nu rewhna a kpoi. Kwnornu nu o za rewhna berere nu mkpururu oligwe be nyernu ke badnu jeenwe oznohia.”

¹³ Onu rikne Pita nu Joni duru ele risi ikpe ehni. Be mahiaru nu be bu ele o za nhne be bu, ele muge okwukwo. Be mahiaru kwono nu be nu Jizosi ziri. ¹⁴ O za nhne be nwernu rikne kwu kwnornu nu be whnurnu nyerukna wam be gworu gwuzo nu ngeri Pita nu Joni. ¹⁵ Be kanu be whoga n’oro ikpe, be gba iznuznu n’esilawuru be. ¹⁶ Be kaa, “Ndaa nhne a jeeme ele rukna ka. Kpakara ele wu

nụ Jeruselem magwụ nụ be nr̄nru okne ernalu ndu-eh̄ni ka, a nwée rikne gona-horu a. ¹⁷ Kọvu a jéekwe be gbasal ot-nutnu ka n'esilawuru ele badnu, a do be aka nu nsni be kwu oka berere nu r̄whna Jizosi."

¹⁸ Be sukwa ele rukna wam, kanu be, be kwuoma oka r̄a r̄a m̄bu zni nhne nu r̄whna Jizosi. ¹⁹ Kọvu Pita nu Joni saru be, "Anu tule a ma o buru oma nu anya Chiokike, a bnonu anu nsni sobu a bnonu Chiokike nsni. ²⁰ Kwnornu nu a nwée rikne gharu o kwu nhne a whnr̄nu nu nhne a nr̄nu."

²¹ Ele ikpe wam dosi be aka nu nsni rikne, sigbasi be la. Be nwée nhne be jeeji ta be awhnuwhnu kwnornu nu ele badnu naaznari Chiokike nu nhne mernu. ²² Nyerukna be gworu ernu ndu-eh̄ni ka wheru nri awha eno.

Ele Karaishi kperu okpukpe

²³ Nga be sigbasiri be, Pita nu Joni lakwnusi ele ke be, kanu be nhne ele risi ar̄ohna nu ele okno badnu kwuru. ²⁴ Nga be nr̄nu a, be yisi onu n'otu kwnakwu Chiokike n'okpukpe, kaa, "Nyenwe ai Chiokike, nye keru oligwe nu owa, nu okne osimini, nu kpakara nhne zi nu rime be. ²⁵ I jiri Enine Nso kwu oka hite n'onu ohi i Devidi, nda ai oknani, kaa, 'Kini vuteru ele buo ele Ju onuma kini mernu ele badnu naagba iznuznu etekne?'

²⁶ Ele eze k'owa ka gwuzoru be nu ele neechi echi, gba iznuznu megidne Nyenwe ai megidne nye ke a o teru mono."[¶]

²⁷ N'ez i oka, Er̄du nu Pontiosi Paileti gbakoru n'otu n'eli ka, be nu ele buo ele Ju nu ele Izireli, megidne Nnw̄o nso i Jizosi, nye i teru mono. ²⁸ Be gbakoru ma be mee nhne i jiri rikne i nu echiche i kaa

nu o bu nhne be jeeme. ²⁹ Nyenwe ai, binko, le be naakpas i ai ogwnu, nyega ai ele izi i, onu rikne a jeeji zni izi oma i. ³⁰ Dosnihala aka i nu ogwo eh̄ni igbugbu nu onu elekema nu ernu ndu-eh̄ni hite nu r̄whna ohi i zi nso Jizosi."

³¹ Nga be kperu okpukpe, hne be zi neekpe okpukpe znr̄nu biri biri. Enine Nso dnakwas i kpakara be, be bete nookwu ikwu-onu Chiokike n'onu rikne.

Ele kweru neekeri kpakara nhne n'otu

³² Kpakara ele kweru ekwe bu otu nu echiche be ma nu mkpoma be. O za nye kanu nhne o nwernu bu ke a, kovu be neekeri kpakara nhne be nwernu. ³³ Ele izi wam ji onu rikne naagba akebne olizo n'enu Nyenwe ai Jizosi. Chiokike tukwasinu be agida oru. ³⁴ O za nye obula n'esilawuru be nhne kogwu. Ele nwernu eli m̄bu oro re be, gweya iwai be reru a, ³⁵ be nye a ele izi, ele izi keme iwai wam lele kpa mkpa kparu nye obula.

³⁶ Josef u, nye Livai be nr̄nu nu Sai-porosi, nye ele izi jiri Banabasi, ke bu "Nnw̄o osnuta mkpoma," ³⁷ o re eli o nwernu, gweya iwai a bita a n'ochi ele izi.

Ananayasi nu Safira

5 Kovu otu nyerukna r̄whna a bu Ananayasi, ya nu nnwerne a Safira, reru ekwu be. ² Ya nu nnwerne a kwekotaru o bita agwna iwai, o gweya ke gwarnu bita n'ochi ele izi. ³ Pita kanu a, "Ananayasi, ndaa kpa Ekwensu jiharu mkpoma i, mee i i ghanu Enine Nso aghalaghala, i bitaru agwna iwai i reru ekwu. ⁴ Jiwa nwe ekwu su i reru a. Nga i reru a, iwai wam zi n'aka i o mee kpa o jiri masi i. Ndaa kpa i jiri ri oriri o mee nhne nu kpa? I ghanu Chiokike aghalaghala, o buo badnu."

[¶]4:26 nye ke a o teru mono: Ke bu Mezaya, Karaishi.

⁵Nga Ananayasị nurnu oka ka, o dna n'eli, nwuma. Ogwnu turu kpakara ele nurnu nhne mernu. ⁶Rumu ikoro ele rukna va whu a n'ikpe, vuru iznu a zne, lite a.

⁷Nga nhne nu lele awa eto wheru, nnwerne a varu, kovu o maá nhne mernu. ⁸Pita sika a, "Kanụ m, ka o bu onu iwai anụ reru eli wam?"

O kaa, "Owe, o bu onu ahia a."

⁹Pita kanu a, "Kini mernu ji nu nzi i kwekotaru o rna Enine Chiokike orurna? Ele rukna ele liri nzi i gwuzo n'onu-mgbo kina, be joovuru i zne."

¹⁰Ngangam, o dna n'eli n'ochi a, nwuma. Be vuru a whoga, lite a nu ngeri nzi a. ¹¹Kpakara ogbako Chiokike nu ele berere ke nurnu a turu ogwunu k'agida.

Ele izi wam gworu ele nrira

¹²Ele izi nrurnu agida ernu ndu-ehni nu ernu elekema n'esilawuru ele badnu. Kpakara ele kweru naagbako nu mgbe-mgbe oro Solomoni. ¹³O za nye berere nwernu rikne sno be, o bu n'ezi nu ele badnu naakaa be oka oma. ¹⁴Kovu agida ele badnu snornu ele kweru ekwe, ele rukna nu ele rinya. ¹⁵Ka mernu be kwuya ele naaria ehni igbugbu, dnanyita be nu ngeri apna n'olu okpata be nu etere be, ma kpa Pita naagawhe enine a metu agwna be. ¹⁶Igbudu ele badnu hi n'eli gbaru Jeruselem gburugburu va kwuya ele ke be naari ehni igbugbu, ma ele renwu ojo nwugwu, be gworu kpakara be.

Be kpakarnu ele izi ehni

¹⁷Ige wam okwno-awuwa jihjaru nye risi ariohna nu ele nu ya sno, bu ele otu Sadusi, mkpoma. ¹⁸Be nwudne ele izi, yisi be ikelu nu ruwhnu ohna. ¹⁹Kovu enine izi Nyenwe ai varu n'abali, gbamanu be onuhna ikelu, kwuhia be. ²⁰O kanu be, "Anu zne gwuzoru n'Oro Nso

Chiokike, kanu ele badnu kpakara izi ke budnu ikne ka."

²¹Ele izi wam zne n'Oro Nso Chiokike ke chi boru neezni ele badnu nhne.

Nga nye risi ariohna nu ele nu ya sno varu, be sukwukota ele eze-ikpe nu kpakara ele risi Izireli, zizne izi ma be kwuhianu be ele izi wam. ²²Ele be zizneru oro ikelu, whnuge be n'oro ikelu. Be lahna kanu ele dusiri be, ²³"Nga a duru oro ikelu, oro turu otu, kpakara ele nse neese onuhna, kovu nga a gbamarnu oro, o za nye zi nu rime oro." ²⁴Nga nye risi ele neese Oro Nso Chiokike nu ele risi ariohna nurnu a, o gbagwojiri be anya.

²⁵Ige wam otu badnu va, kanu be. "Anu le, ele rukna wam anu yisiri n'ikelu zi n'Oro Nso Chiokike neezni ele badnu nhne." ²⁶Nye risi ele neese Oro Nso Chiokike nu ele ya nu be neese Oro Nso zne kwuya ele izi wam, be mene be nhne rikne kwnornu nu be notu ogwunu ele badnu jootu be akaworugwu.

²⁷Be kwuya ele izi wam gwuzote be nu ruwhnu ele eze-ikpe. Nye risi ariohna sika be, ²⁸kaa, "A duru anu aka nu nsni anu zní nhne nu rewhna Jizosi. Anu mernu kpakara eli Jeruselem jihia n'iznizni anu, anu noovukwasi ai enwu onarna Nyerukna ka."

²⁹Pita nu ele izi saru be, "A kwe-siri o bnonu Chiokike nsni karu badnu. ³⁰Chiokike ke ele nda ai mernu Jizosi hi n'enwu lizo, bu nye anu gburu, kpojidne a n'olu ogba. ³¹Chiokike gwelizoru a olu n'akarikwnunga a ma o buru Nye Risi nu Nye Oznohia, ma ele Izireli tuh-nasna, ma Chiokike gbarunu be mmehie be. ³²A bu ele akebe nhne ele ka, ma Enine Nso, ke bu nkesi Chiokike nyernu ele noobnonu a nsni."

³³Nga be nurnu oka ka, ovu weru be ehni k'agida, be kpebi o gbu ele izi wam. ³⁴Kovu otu nye Farisi rewhna a bu Gamalieli, nye zni iwu ele Ju, nye ele badnu nooso anya, gwuzoru

n'esilawuru ele ikpe, kaa ele izi wam whoga n'ederezi. ³⁵ O kanu ele ikpe wam, "Ele Izireli, anya du anu eli nhne anu noopio o mee ele rukna ka. ³⁶ N'ige wheru ewhe, Tadiyosi whuyaru neeme ehni a nu o bu nye zi rikne, riwhu badnu eno snornu a. Be gburu a, kpakara ele snornu a gbasaru, otu a nwurnu. ³⁷ Omekwo, Judasi nye Galili whuyaru n'ige be gwnurnu ele badnu, o doru agida ele badnu, be gburu a masi, kpakara ele snornu a gbasaru. ³⁸ Kitna me kanu anu, anu mee nhne obula megidne ele rukna ka. Anu sigbasi be. O buru nu nhne ka bu ernu aka ke badnu, o joowhu. ³⁹ Kovu o buru nu o hi n'aka Chiokike, anu nwee rikne megbu be. Anu joowhnu nu anu noolusi Chiokike ogwnu."

Be kweru nhne o kwuru bu ezi oka. ⁴⁰ Be sukwu ele izi wam, pnia be nhne, kanu be kwuma oka berere nu rewhna Jizosi, be sigbasi be, be la. ⁴¹ Ele izi wam whoga nu ruwhnu ele ikpe, ovu nooso be n'onu kwnornu nu Chiokike gwnusiri be ele kwesiri o ta awhnuwhnu kwnornu nu rewhna Jizosi. ⁴² Kpakara obochi be zi n'Oro Nso Chiokike, neezne n'oro n'oro ele badnu nookpo okwo izi oma nu Jizosi bu Karaisi.

Ele ernu esau

6 N'ige wam, nga onu ogwnugwnu ele kweru ekwe zi naaba aba, odogbuta whuyaru n'esilawuru ele Ju nookwu Giriki nu ele Ju nookwu Hiburu. Ele Ju Giriki kanu be lewhuru ele rinya be nzi be nwurnu anya nu wiri be neeke n'obochi n'obochi. ² Ele izi nri nu ebo wam sukwu kpakara ele sno apna Jizosi n'otu, kaa, "O buo oma a gharu nhne gbasiri ikwu-onu Chiokike neeke wiri. ³ Kitna, rumu nda ai, anu hohia ele rukna esau n'esilawuru anu ele nwernu agwa oma, ele Enine Chiokike nu akoniche

jiharu, ma a yisi be nu nhne gbasiri nhne ka. ⁴ Kovu aila jeegweru ehni ai yisi n'okpukpe nu okpo okwo ikwu-onu Chiokike."

⁵ Kpakara be kweru nhne ele izi wam kwuru. Be hohia Sitivini, nyerukna ke okwnata ovu nu Enine Nso jiharu, nu Filipu nu Porokorosi, Nikano, Timoni, Pamenasi nu Nikolasi, nye Antioku nye bnarnu okpukpe ele Ju. ⁶ Be gwuzote be nu ruwhnu ele izi, be kpe okpukpe tukwasi be aka.

⁷ Ikwu-onu Chiokike neezne nu ruwhnu. Onu ogwnugwnu ele sno apna Jizosi nu rime Jeruselem zi koriri naaba aba. Agida ele okwa ariohna kwnata Chiokike mkpoma.

Be nwudnernu Sitivini

⁸ Sitivini bu nwerukna Chiokike goziri ke nwernu rikne o rnu ernu ndu-ehni nu nhne elekema n'esilawuru ele badnu. ⁹ Kovu nu agwna ele zi n'oro ogbako ele Ju, ele be kwu Ele Nwernu Ehni be, nu ele Ju hiri nu Sirini nu Alekizandaria, lizoru megidne a. Be nu ele Ju hi nu Silisia nu Esia nu Sitivini bete neesigha oka. ¹⁰ Kovu nu be nwee rikne megidne Enine nu akoniche ke Sitivini ji nookwu oka. ¹¹ Be gno ele badnu be kaa, "A nuru hne o nookwulu Mozizi nu Chiokike."

¹² Ele ka kpakne ele badnu, be lizo, be nu ele okno badnu nu ele zni iwu, vakwnusi Sitivini, nwudne a, kwuzne a nu ruwhnu ele eze-ikpe. ¹³ Be kwuya agwna ele jaagba akebne aghalaghala megidne a. Be kaa, "Nwerukna ka ziko nookwu oka megidne Oro Nso nu Iwu Mozizi. ¹⁴ A nuru hne o naakaa nu Jizosi nye Nazarati ka jaakwnadna Oro Nso Chiokike ka, gbanwo kpakara omen'eli ai ke Mozizi nyernu ai."

¹⁵ Kpakara ele eze-ikpe legidne Sitivini anya, be whnu nu ruwhnu a nu lele ruwhnu enine izi.

Ikwu-ọnu Sitivini

7 Nye risi ariohna sika Sitivini, “Nhne ka be nookwu megidne i, ọ bu n'ezi?”

² Sitivini saru be, “Rumu nda m, nu ele nda, anu bnote nsni. Chiokike ke zi igwugwu mernu Ebereham, nda ai oknani, whnu a anya nga o zi n'eli Mesopotemia, su o znerna wuru nu Harani. ³ O kanu a, ‘Sigbasi ezi-nu-oro i nu eli i, zne n'eli ke me jeegesi i.’

⁴ “O sigbasi eli Kalidia zne wuru nu Harani. Nga nda Ebereham nwurnu, Chiokike mernu o bnanya n'eli ka, hne anu wu kitna. ⁵ N'ige wam Chiokike nyene Ebereham agwna eli ka ma o buru ke a, o bubedi otu renu ochi, kovu Chiokike kweru a mkwna nu o jeenye a eli ka, ma o buru ke a nu eburnu ele joosno a n'aznu. Nga Chiokike kweru mkwna ka, Ebereham nwee rumu. ⁶ Ka bu nhne Chiokike kannu a, ‘Rumu i joowu n'eli berere, hne be joburu ele ohi, be jeeme be nhne ojo riwhu awha eno.’ ⁷ Kovu Chiokike karu, ‘M jeekpe ele wam be jobunu ohi ikpe, omekwo, be jeehi n'eli wam whuya, be jookponu m risi eli nu hna.’ ⁸ Chiokike mernu ogbanjo-ehni okpa nka ziri n'esilawuru ya nu Ebereham. Ebereham kparu Aziki nnwo a nka nga o gbaru obochi esato kpa be muru a, Aziki kpa Jekopu nka, Jekopu kpa nri nu rumu a lawuru ele nda ai oknani nka.

⁹ “Ele nda ai oknani kwnosiri nwene be Josefu awuwa, be rezne a Ijipiti lele ohi, kovu Chiokike dagwunu a, ¹⁰ dokia a nu kpakara mkpa a. Nga Josefu gwuzo nu ruwhnu Fero, eze Ijipiti, Chiokike nyernu a ruwhnu oma nu akoniche. Fero mernu a nye risi ochichi kpakara Ijipiti nu kpakara oro eze.

¹¹ “N'ige wam oknunyo dnarnu nu kpakara eli Ijipiti nu Kenani, ke vuyaru agida awnwhnu. Ele nda ai ok-

nani nwee wiri. ¹² Nga Jekopu nuru nu wiri zi nu Ijipiti, o zizne ele nda ai oknani pii nu mbom. ¹³ Nga be znernu ke mgba lawuru, Josefu mernu rumu nne a mahia a, Fero mahia masi ezi-nu-oro Josefu. ¹⁴ Nga ka mekworu, Josefu ziznenu Jekopu nda a izi, kanu a, o kwuru kpakara ezi-nu-oro a va Ijipiti, be bu nri badnu esau nu isne. ¹⁵ Jekopu zne Ijipiti hne ya nu ele nda ai oknani zi nwu. ¹⁶ Be wuru iznu be zne Sekem hne be liri be n'ilili ke Ebereham zunahoru avurnu Hamo n'iwai.

¹⁷ “Nga ige Chiokike jeemezu mkwna o kweru Ebereham duru, onu ogwnugwnu ele ke ai zi nu Ijipiti zilam agida. ¹⁸ N'ipne-aznu, eze berere ke ma Josefu bete neechi Ijipiti. ¹⁹ O mernu ele nda ai oknani nhne rikne, gho be aghigho, mee be tuwhu rumu be, ma be nwuma.

²⁰ “O bu n'ige ke nu kpa bu nga be muru Mozizi, nnwo marnu mma nu ole anya, be legidne anya n'oro nda a enwa eto. ²¹ Nga be ghasaru a n'ederez, adna Fero kwuru a, znulizo a lele nnwo a rukna. ²² Be znirni a kpakara nhne omumu nu ako ele Ijipiti, Mozizi buru dikne n'ikwu-onu nu dimkpa nu rikne.

²³ “Nga Mozizi gbaru nri awha eno, o kpebi o zne lekasi rumu nda a, ele Izireli. ²⁴ O whnu hne otu nye Ijipiti neemegebu nye Izireli, o zne megwnahanu nye Izireli, gbu nye Ijipiti. ²⁵ O che nu ele ke a jooghohia nu Chiokike jeehi n'aka a dokia be, kovu be ghohiage. ²⁶ Ke chi a boru, o whurnu rumu Izireli lawuru noolu ogwnu, o zne bno be, o kaa, ‘Le, anu bu rumu nwene, kini mernu anu noolu ogwnu?’

²⁷ “Kovu nye ke mejoru nwene a kwahala Mozizi, sika a, ‘Nyele mernu i nye risi nu nye ikpe ai? ²⁸ I noopio o gbu m lele kpa i gburu nye Ijipiti n'ekile sa?’ ²⁹ Nga Mozizi nuru ka, o gbawhu, zne wuru nu Midia lele nye izne, hne o muru rumu rukna lawuru.

³⁰“Nga nri awha ẹno whemernu, enine izi Chiokike mernu ọ whnụ a anya nụ riro ẹkwonu isisi matị n'ẹli-ikpa zị Rugwu Saina ndundu. ³¹Nhne Mozizi whnurnu a jiri anya, o znedu isisi matị wam ndundu, ọ nurnu nkoli Nyenwe aị, ³²‘Mawa bu Chiokike ele nda i ọknani, Chiokike ke Ebereham, nụ Aziki nụ Jekọpu.’ Mozizi turu ogwnu k'agida, o nwée rikne legidne anya. ³³Nyenwe aị kanụ a, ‘Tuma okoro-ochi i, kwnornu nū hne i gwuzo bu ẹli nsọ. ³⁴M leru m anya, whnụ awhnūwhnu ele ke m n'Ijipiti. M nurnu m ọsnu-idne be, m hiednana m ma m znọhia m be. Kịtna, va, m jeezizne i Ijipiti.’

³⁵“Ka bu Mozizi wam be juru kaa, ‘Nyele mernu i nye risi nū nye ikpe aị?’ Ya bu nye Chiokike ziznenu lele nye risi nū nye ọznohia, hite nū oyi aka enine izi wam ke mernu ọ whnụ a anya n'isisi matị wam neerne ẹkwonu. ³⁶O duhia be hite nū Ijipiti hne ọ rnurnu ẹrnu ndu-ehni nū nhne elekema, ma n'Okne Osimini Ihie, ma nū ẹli-ikpa nri awha ẹno.

³⁷“Ọ bu Mozizi kannu ele Izireli, ‘Chiokike jeeziyanu anu nye ọwhnurninya lele me, hite nū ele ke anu.’ ³⁸Ọ bu Mozizi ka bu nye zị n'esilawuru agida ele wam n'ẹli-ikpa, ya nū ele nda aị ọknani, ma enine izi wam nye kwunnu a ọka nū Rugwu Saina. Ọ naharu ikwu-onu ke zị budnu ke Chiokike, ma o nyewhete aị ya n'aka.

³⁹“Kovu ele nda aị ọknani bnógele a nsni, be kwnahala a n'otu nkọ, nū be jaalahna Ijipiti. ⁴⁰Be kanu Eroni, ‘Menu aị rumu chi berere ke joodu aị. A máa nhne mernu Mozizi wam nye kwuharu aị n'Ijipiti.’ ⁴¹Nga wam be mee chi lele nnwọ ehni, kwanu a arjohna, kwu ikwu iriri, kwnornu nū nhne be jiri aka be kpụ. ⁴²Kovu Chiokike dasinnu be aznū, nyewhete be ma be kpenu mbọ ke oligwe, lele kpa be gbaru a n'okwukwo ele ọwhnurninya,

‘Ele Izireli, anu kwannu m arjohna nū nhne nkesi

nri awha ẹno n'ẹli-ikpa?

⁴³Anu vulizoru oro Moloku

anu vulizo mbọ Refani,

ke bu chi anu kpuru, kponu be risi ẹli.

M jeezihala anu whe Babiloni.’

⁴⁴“Ele nda aị ọknani vu Oro-Eka ruwhnu Chiokike n'ẹli-ikpa. Be wuru a lele kpa Chiokike kannu Mozizi wu a, lele odi ke be gesiri Mozizi. ⁴⁵Omekwo, ele nda aị ọknani ele nahoru Oro-Eka wam n'aka ele nda be, wuru a zne be nū Josua, nahoru ele mba wam ẹli be, bu ele Chiokike chihalaru nū ruwhnu be. Oro-Eka wam zị tem du ige Devidi. ⁴⁶Devidi naharu ruwhnu oma n'aka Chiokike, ọ rjo Chiokike ọ gharu a ma o wutenu Chiokike Jekọpu oro. ⁴⁷Kovu Solomoni bu nye wunnu a oro wam.

⁴⁸“Kovu Nye Kakwo Nhne Dum Olu zá noowu n'oro badnu wuru, lele kpa nye ọwhnurninya kwuru,

⁴⁹‘Ka bu nhne Nyenwe aị kwuru,

Oligwe bu ngadna eze m,

owa bu nhne otukwasi ochi m lawuru,

Ndaa okpa oro ke anu joowunu m?

Ndaa hne me jeezukwa inwe?

⁵⁰Ọ buo me keru kpakara nhne ka?’

⁵¹“Anu ele risi rikne nū ele ke be kpáge nka nū mkpoma, anu mesirni nsni anu. Anu noogwuzigidne Enine Nso, lele kpa ele nda anu ọknani mernu. ⁵²Ndaa nyenum n'esilawuru ele ọwhnurninya ke ele nda anu kpáknana ehni? Be gburu ele izi Chiokike ele kwuru n'ige wheru ewhe nū nye mee mma jaava, kovu anu reru a, gbu a. ⁵³Anu nahoru iwu Chiokike hite n'aka ele enine izi, kovu anu bítagele a.”

Be turu Sitivini akaworugwu

⁵⁴Kpa ele eze-ikpe bnornu nsni nhne Sitivini nookwu, onuma jiharu be mkpoma, be ta rukwnurnu-ize megidne a n'ovu owe ehni. ⁵⁵Enine Nso jipiyaru Sitivini, o lelizọ anya n'oligwe

whnụ igwugwu Chiokike, nụ Jizōsi hne o gwuzo n'akarikwnunga Chiokike. ⁵⁶ Ọ kaa, “Anụ le, m whnurnu m hne oligwe kpumernu, nụ Nnwọ ke Badnụ hne o gwuzo n'akarikwnunga Chiokike.”

⁵⁷ Be siwama lulo, gweru aka kpus-nime nsnị be, kpakara be gbagidne a. ⁵⁸ Be tōhala a n'aznụ ẹli-ọhna, gweru akaworugwu logbu a. Ele akebne chibita iwo be n'ochi otu nnwọ ikoro rewhna bu Sọlu. ⁵⁹ Be logbu Sitivini, o kwnakwu Nyenwe aị, kaa, “Nyenwe aị Jizōsi, narnụ enine m.” ⁶⁰ O gwute mpnerne ọchi, gweru okne nkoli siwama lulo, “Nyenwe aị, bikno, ị gwnụ mmehie ka nụ risi be.” Nga o kwuru kpa, ọ nwuma.

8

Sọlu bniasiri aka n'ẹnwu Sitivini.

Sọlu kpaknarnụ ogbako Chiokike ẹhni

N'ọbochi wam, be bete naakpakna ogbako Chiokike ke zị nụ Jeruselem ẹhni, kpakara ele kweru ekwe gbas a nụ rime kpakara ẹli Judiya nụ Same-ria, okwolem ele izi bu ele gwnarnu nụ Jeruselem. ² Agwna ele nọtutu ogwnu Chiokike zne vuru iznu Sitivini lite, be kwananụ a ẹkwana k'agida. ³ Kọvu Sọlu gbalị o lulu ogbako Chiokike, o neezne hite n'oro du n'oro, pnuhia ele rukna nụ ele rinya bu ele kweru ekwe tubna be n'oro ikelu.

Filipu znirni izi oma nụ Sameria.

⁴ Kpa kpakara ele kweru nụ Nyenwe aị gbasarụ, be zne neezni izi oma kpa be neezne. ⁵ Filipu zne n'ẹli Sameria kpọ okwo izi oma Karaisi pji. ⁶ Nga ele badnụ nurnu nhne Filipu nookwu ya nụ ernalu ndu-ehni ọ nọornu, be bnotenu a nsnị. ⁷ Renwu ojo hiri nụ rime agida ele badnụ neesi okokoba, be gworu agida ele ngeri ẹhni be donwurnu odonwu nụ ele mgworo. ⁸ Okne snarnima dnarnu nụ rime Sameria.

⁹ Otu nwerukna rewhna a bu Sai-moni wu nụ ẹli wam, nye mernu anya ji ele Sameria hite n'ernalu aghigho. Ọ karu nụ ọ bu nye siri rikne. ¹⁰ Kpakara ele wu n'ẹli wam nọsobisinu a, hite nụ nye matị du nụ nye zị n'olu. Be naakaa, “Nwerukna ka bu okne ikn-ernema Chiokike.” ¹¹ Ernu aghigho a bu nhne o jiri mee anya ji be gbu okw-wnu. ¹² Kọvu nga be kweru izi oma Fil-ipu znirni gbasiri ẹli-eze Chiokike nụ rewhna Jizōsi Karaisi, be wu be mini, ma ele rukna ma ele rinya. ¹³ Sai-moni masi kweruru, nga be wuru a mini, ọ dazitasi Filipu ndundu, ernalu elekema nụ ernalu ndu-ehni ọ whnurnu jiri a anya.

¹⁴ Ele izi ele zị nụ Jeruselem nurnu nụ ele Sameria kweruru ikwu-onu Chiokike, be zizne Pita nụ Jōni pji. ¹⁵ Nga be vaduru, be kpenu be okpukpe ma be nahoru Enine Nso. ¹⁶ Kwnornu nụ Enine Nso yadnakwasila nye obula n'esilawuru be. Be wuru be mini nụ rewhna Nyenwe aị Jizōsi kpọ. ¹⁷ Pita nụ Jōni tukwasi be aka nụ risi, be nahia Enine Nso.

¹⁸ Nga Sai-moni whnurnu nụ be nyernu be Enine Nso hite n'otukwasi be aka, o nyee Pita nụ Jōni iwai, ¹⁹ kaa, “Anụ nyee m rikne ka masi ma nye obula ke me tukwasiri aka m lawuru, ọ nahia Enine Nso.”

²⁰ Pita kanu a, “Ji nụ iwai ị whu n'ohia, kwnornu nụ i cheru nụ ị joozuhiali nkesi Chiokike n'iwai. ²¹ I nwée igwe nụ ernalu aị, kwnornu nụ mkpoma ị zila snam n'anya Chiokike. ²² Tuhnasna hite nụ mmuma ojo ị, kpe okpukpe, ma Nyenwe aị gbarunu ị. ²³ Kwnornu nụ m whnurnu m nụ agida okwno-awuwa jiri nụ rime mkpoma ị, ị bu nye ikelu ke mmehie.”

²⁴ Sai-moni kanu Pita nụ Jōni, “Anụ kpenu m okpukpe nụ ruwhnu Nyenwe aị ma nhne anu kwuru gharu a dnakwasi m.”

²⁵ Nga be gbarụ ama, kpọ okwo izi ọma Nyenwe aị, Pita nụ Ọnị lahna Jeruselem. Nụ apna kpa be naala be zni izi ọma nụ ẹli-ọhna zị nụ Sameria.

Filipu nụ nye chị-ịwai

²⁶ Enine izi Nyenwe aị kanụ Filipu, “Lizọ, zne apna ke zị nụ ẹli ẹli ke larụ Jeruselem zne Gaza apna ẹli chna chna chna.” ²⁷ Filipu lizọ, zne. Otu nwerukna Itiopia bụ okiri badnụ lazne ẹli a. Nwerukna ka bụ nye zị mkpa n'ẹli Itiopia, ọ bụ ọchi-ịwai eze nyerinya Itiopia nye rewhna bụ Kandasi. O zn-ernu o kpenu Chiokike nụ Jeruselem. ²⁸ Ọ dazị nụ rime ọgbo-ẹli a, nọgw-wnu ọkwukwo Azaya nye ọwhnurninya. ²⁹ Enine Nsọ kanụ Filipu, “Zne ndundu daziri n'ẹhni ọgbo-ẹli wam.”

³⁰ Filipu gba eso zne, nụ kpa ọ nọgw-wnu hite n'ọkwukwo Azaya nye ọwhnurninya, ọ sịkwa a, “Ị nọoghohia nhne ị nọogwunu?”

³¹ Ọ kaa, “Ndaa kpa me jeeji nọoghohia, okwolem ma o nwernu nye jọkowanu m?” O sukwu Filipu, o pnekwnusi a, daziri ẹli nụ rime ọgbo-ẹli a. ³² Nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ ọ nọogwunu bụ ka, “Ọ nụ lele atnurnu be duru zne o gbu ogbu lele nnwọ atnurnu ke dnarnu mgbu nụ ruwhnu ele nọoko a rijni, o kwúle ọka.

³³ Be gwednarnu a n'ẹli, be gọnahoru a n'ikpe zị snam, Ọ zá nye jookwuli nhne gbasiri rụmu a, kwnornu nụ be gwemernu bụdnụ a n'ọwa.”

³⁴ Nwerukna wam sịkwa Filipu, “Bikno, kanụ m, ndaa nye nye ọwhnurninya ka nookwu nhne gbasiri a? Ọ bụ ẹhni a sọbu nye berere?”

³⁵ Filipu bete nookwu ọka, hite nụ nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ ka, zni izi ọma gbasiri Jizọsi. ³⁶ Kpa be neezne, be

vadu hne mini zị, okiri badnụ wam kaa, “Le mini, kịni jeeme be gharụ ọ wụ m mini?”

[³⁷ Filipu kaa, “Be nwernu rikne wụ ị mini, ọ bụru nụ i jiri kpakara mkpoma ị kweru.” Ọ kaa, “M kweru m nụ Jizọsi Karaịsi bụ Nnwọ Chiokike.”]

³⁸ Nwerukna wam kanụ ọgbo-ẹli a kwnusi, Filipu nụ okiri badnụ wam bna nụ rime mini, ọ wụ a mini. ³⁹ Nga be hiri nụ mini whụya, Enine Nyenwe aị vuhala Filipu. Okiri badnụ wam whnuna a berere, kọvu, ọ la n'ẹli a nụ ovu ọso n'ọnu. ⁴⁰ Filipu whnụ ẹhni a nụ Azotosi. O zne nụ kpakara ẹli nọokpo okwo izi ọma tem ọ vadu Sizaria.

Ọtuhnasna mkpoma Sọlu

(Ernu 22:6-16; 26:12-18)

9 Sọlu zị koriri neemegidne ele noosno apna Nyenwe aị, naakpasị be ogwunu o gbu be. O znekwnusi nye risi arịohna, ² nahoru a ọkwukwo o jeenye kpakara ọro ọgbako ele Ju zị nụ Damasikosi, ọ bụru nụ ọ jọowhnu nye ọbula ke noosno apna Nyenwe aị pịi, ma ọ nwudne be, rukna nụ rinya, ma ọ pnurnu be va Jeruselem.

³ Kpa o neezne, ọ gwnarnu matị ọ dū Damasikosi, ngangam, okne iwhne hiri n'oligwe mukwasi a gburugburu. ⁴ Ọ dna n'ẹli, ọ nurnu otu akpịri naakanu a, “Sọlu, Sọlu, kịni mernu ị naakpakna m ẹhni.”

⁵ Ọ sịkwa, “Ị bụ nyele, Nyenwe aị?”

Akpịri wam kaa, “Mawa bụ Jizọsi, nye i naakpakna ẹhni. ⁶ Kọvu lizọ, bna nụ rime ẹli-ọhna, hne be jaakanu nhne i jeemeriri.”

⁷ Ele rukna be nụ Sọlu sno nwée rikne kwu ọka, be nurnu akpịri wam, kọvu ọ zá nye be whnurnu. ⁸ Sọlu lizọ n'ẹli, kpume anya a, kọvu o nwée rikne whnụ nhne ọbula. Be duru a n'aka bna nụ rime Damasikosi. ⁹ Ọ whnuna ọsno ọbochi ẹto, o ríle wiri, ọ nwóna mini.

¹⁰Otu nye sno apna Nyenwe aị zị nụ Damasịkosi, nye rẹwhna a bụ Ananayasi, ọ whnuru ọwhnurninya, hne Nyenwe aị sukwuru a, “Ananayasi.”

Ọ naakwe, “Le m, Nyenwe aị.”

¹¹Nyenwe aị kanu a, “Jikneru, zne n'apna be kwu Zirikwem, nu ọro Judasi, sika otu nye be kwu Solu, nye Tasosi. O neekpe okpukpe. ¹²Ọ whnuru ọwhnurninya otu nwerukna rẹwhna a bụ Ananayasi, varu tukwasi a aka a lawuru nu risi ma ọ whnuru osno berere.”

¹³Ananayasi kaa, “Nyenwe aị, agida ele badnu kannu m nhne gbasiri nwerukna ka, nu kpakara nhne ojo o mernu ele ke i nu Jeruselem. ¹⁴O jiri rikne ele risi ariohna va Damasịkosi ma ọ nwudne kpakara ele naakwnakwu rẹwhna i.”

¹⁵Nyenwe aị kanu a, “Zne, kwnornu nu m hohiaru m a ma o znenu m izi, o jeeme ele buo ele Ju nu ele eze mahia rẹwhna m ma ele Izireli. ¹⁶M jeegesi a kpakara awhnuwhnu ọ jaata kwnornu rẹwhna m.”

¹⁷Ananayasi zne, bna n'oro wam, tukwasi aka a lawuru nu risi Solu, kaa, “Nwene rukna Solu, Nyenwe aị Jizosi, nye mernu ma i whnu a anya n'apna nga i naava, ziyaru m ma i whnuru osno berere, ma Enine Nso jihia nu rime i.”

¹⁸Ngangam, nhne nu lele rukporo aznu dnahnala n'anya a, o bete ọ whnu osno, o lizo, be wu a mini. ¹⁹Nga o riri wiri, rikne bna a n'ehni.

Solu znirni izi oma nu Damasịkosi

Ọ daziri ọbochi ele nu ele ya nu ele sno apna Jizosi nu rime Damasịkosi. ²⁰Ọ bna kpakara ọro ọgbako ele Ju bete neezni izi oma gbasiri Jizosi, nu ọ bụ Nnwọ Chiokike. ²¹O jiri kpakara ele nuru a anya, be neesikwa, “Ka ọ buo nwerukna wam noogbu kpakara ele naakwnakwu rẹwhna ka nu Jeruselem? Ọ buo ma ọ pnuru be zne nyee ele risi ariohna

bụ nhne o kwnornu va hna?” ²²Kovu Solu gwuzosiri rikne neezni izi oma, neegesi nu Jizosi bu Karaisi n'ezi oka, ke gbagwojiri ele Ju zị nụ Damasịkosi anya. ²³Nga agida ọbochi whemernu, ele Ju gba iznuznu o gbu a. ²⁴Kovu Solu mahiaru mmuma be. Ele Ju zị neese onumgbo iwhnehnie nu abali ma be gbu a. ²⁵Kovu ele noosno a jiri abali znuhala a nu rime nkita n'iketa mkpo.

Solu nu rime Jeruselem

²⁶Solu zne Jeruselem, ọ gbalị ma o snornu ele sno apna Jizosi, kovu ogwnu turu be, kwnornu nu be kwehiala nu ọ bụ nye sno apna Jizosi. ²⁷Banabasi varu kwuru a kwuznenu ele sno apna Jizosi, ọ kowanu be kpa Solu whnuru Nyenwe aị n'apna, nu Nyenwe aị kwunnu a oka. Ọ kanu be kpa Solu znirni izi oma n'anya rikne nu Damasịkosi. ²⁸Be nu Solu daziri, o zne nu rime kpakara Jeruselem, gweru anya rikne ọokpo okwo izi oma nu rẹwhna Nyenwe aị. ²⁹Ya nu ele Ju nookwu Giriki ọdogbuta, be pio o gbu a. ³⁰Nga rumu nda nuru nhne gbasiri a, be kwuru Solu zne Sizaria, zizne a Tasosi.

³¹Kpakara ọgbako Chiokike ke zị nu Judiya nu Galili nu Sameria zukwaru inwe n'udno. Enine Nso mernu be gwuzosi rikne, ba aba, kpa be noowu budnu ọnotu ogwnu Nyenwe aị.

Pita nu rime Lida nu Jopa

³²Kpa Pita neezneghari kpakara ohna neelekasi rumu Chiokike, o zne lekasi ele zị nu Lida. ³³Ọ whnu otu nwerukna rẹwhna a bụ Eniasi, nye ngeri ehni a donwurnu odonwu, nye zị n'olu okpata awha esato. ³⁴Pita kanu a, “Eniasi, Jizosi Karaisi mernu i ehni si rikne, lizo, gbakwata okpata i.” Ngangam, o lizo. ³⁵Kpakara ele wu nu Lida nu Saroni whnuru a, tuhnasna hne Nyenwe aị zị.

³⁶Otu nwerinya rewhna a bu Tabita (ke bu Dokasi), nye sno apna Jizosi, zi nu Jopa. O bu nye neeme nhne oma ige obula, neeyinu ele mboni aka. ³⁷N'ige wam o rja ehni igbugbu, nwuma. Be hnia ehni a dobita n'oro olu. ³⁸Nga ele sno apna Jizosi nurnu nu Pita zi nu Lida, Jopa zila ikere nu Lida, be zizne ele rukna lawuru, rjasno a, kaa, "Bikno, va wara wara." ³⁹Pita jiknenu, snornu be zne. Nga o vaduru be kwuzne a n'oro olu. Kpakara ele rinya nzi be nwurnu zi naakwna ekwna, neegesi a kpakara iwo Dokasi dunnu be nga ya nu be zi.

⁴⁰Pita chihala kpakara be ederezi, gwu mkpnerne-ochi n'eli, kpe okpukpe, o tuhnsa hne iznu wam zi, kaa, "Tabita, lizo." O sama anya a, nga o whnurnu Pita, o daziri eli. ⁴¹Pita yis-inu a aka, o gwuzoru. O sukwu ele kweru ekwe nu ele rinya nzi be nwurnu, gesi be ya nu budnu. ⁴²Otnutnu gbasiri nhne ka gbasa nu kpakara Jopa, agida ele badnu kweru nu Nyenwe ai. ⁴³Pita daziri agida obochi nu rime Jopa n'oro otu nye noornu ernu akpukpo ano be kwu Sajmoni.

Pita nu Koneliosi

10 Otu nwerukna rewhna a bu Koneliosi zi nu Sizaria, nye risi ele ogwnu Rom be kwu Otu ele Itali. ²O bu nye nootu ogwnu Chiokike, ya nu kpakara ele oro a neekpenu Chiokike. O neeyinu ele mboni Ju aka, neekpe okpukpe nyee Chiokike kpakara ige. ³Otu obochi, n'otnu-ige ke eto n'iwhehnie^s o whnurnu enine izi Chiokike n'owhnurninya hne o vakwnusiri a, kaa, "Koneliosi."

⁴Nga o leri anya, ogwnu turu a, o kaa, "O kini, Nyenwe ai?"

Enine izi kaa, "Chiokike nurnu okpukpe i, o chenwanyarnu ernu oyinu

ele mboni aka i. ⁵Kitna, zizne ele badnu be zne Jopa, be sukwu otu nwerukna rewhna a bu Sajmoni Pita. ⁶O zi n'oro otu nwerukna rewhna a bu Sajmoni nye ernu akpukpo ano, nye oro a zi nu ngeri osimini."

⁷Nga enine izi wam ya nu a nookwu oka lahnarnu, Koneliosi sukwu ele izi a lawuru, nu otu nye ogwnu ke bu otu nu rime ele izi a, nye nootu ogwnu Chiokike. ⁸O kanu be nhne mernu, zizne be Jopa.

⁹Ngekile a, kpa be naavadu Jopa ndundu, Pita zne n'olu oro n'iwhehnie** zne kpe okpukpe. ¹⁰Nga wiri gwnurnu a, o pio nhne o jeeri, be zi neesi wiri, o whnurnu owhnurninya. ¹¹O whnurnu hne oligwe kpumernu, nu nhne nu lele etere be dodnarnu nu nkala eno a du eli. ¹²Kpakara anohia obula ma agwo, ma onunu oligwe zi nu rime a. ¹³Otu akpiri kanu a, "Pita, lizo, gbu, ri."

¹⁴Kovu Pita saru, "Oza, Nyenwe ai, kwnornu nu m rilele m nhne obula ruru oru, mabu ke zila richna."

¹⁵Akpiri wam kwu ke mgba lawuru, "Nhne obula Chiokike karu nu o zi richna, i kwula nhne zila richna."

¹⁶Nhne ka mernu mgba eto, kpakara be lahna nu rime oligwe. ¹⁷Kpa Pita zi naagbadi risi owhnurninya ka, ele rukna wam Koneliosi ziyaru mahiaru oro Sajmoni, be gwuzoru n'ogodo onuhna. ¹⁸Be jikwa, "O bu hna hne Sajmoni Pita zi?"

¹⁹Nga Pita zi koriri naagbadi risi owhnurninya ka, Enine Nso kanu a, "Le, ele rukna eto noopio i. ²⁰Jiknenu ehni i, snornu be zne, i s'igha oka o sno be zne, kwnornu mawa ziyaru be."

²¹Pita hiedna n'olu oro, kanu be, "Me bu nye anu noopio. Ndaa nhne anu kwnornu va?"

^s10:3 otu-ige ke eto n'iwhehnie: okwukwo ke mbom kwuru ige awa ke tolu

**10:9 iwhehnie: okwukwo ke mbom kwuru ige awa isunu

²² Be kaa, “K̄neliosi nye risi n̄echi ele ogwnu ziyaru aḡ, ọ b̄u nye mee mma n̄u nye n̄ootu ogwnu Chiokike. Kpakara ele Ju n̄oṣo a anya k'aḡida. Otu enine izi Chiokike kann̄u a o sukwu i n'oro a, ma o n̄urnu nhne i jookwu.” ²³ Pita kwubnanya be ọro, be dnanyi chi b̄o. N'osisi a, Pita n̄u agwna r̄umu nda ele z̄i n̄u J̄opa snornu be zne.

Pita z̄i n'oro K̄neliosi

²⁴ N'ekile a, ọ vadu Sizaria, hne K̄neliosi n̄u r̄umu nwene a n̄u ele enyi a o sukwuru z̄i neese a. ²⁵ Kpa Pita naabna n'oro, K̄neliosi kwnusi a, dna n'eli n'ochi a, kponu a risi eli. ²⁶ K̄ovu Pita t̄olizo a, kan̄u a, “Liz̄o, kwnornu n̄u m b̄u m badn̄u etekne.”

²⁷ Pita nookwunu K̄neliosi ọka, be bna n̄u rime ọro, ọ ọwhnu aḡida ele badn̄u gbak̄oru. ²⁸ Ọ kan̄u be, “Hite n'iwu aḡ, an̄u magw̄u n̄u nye Ju nw̄ee rikne mek̄o nhne ya n̄u nye b̄uo nye Ju m̄obu zne ọro be. K̄ovu n̄u Chiokike kar̄u me kw̄u badn̄u nhne z̄ila r̄ichna m̄obu nhne r̄uru ọru. ²⁹ Nga an̄u sukwuru m, m nw̄ee m rikne s̄ikwa ajiji. K̄itna, ndaa nhne mernu an̄u jiri sukwu m.”

³⁰ K̄neliosi kaa, “Ọbochi ẹno wheru ewhe, m z̄i m neekpe okpukpe n'otnu-ige ke ẹto n'iw̄hnehnie.†† Ngangam, otu nwerukna wogwu iwo naacha va-a-a, gwuzoru n̄u ruwhnu m. ³¹ Ọ kaa, ‘K̄neliosi, Chiokike n̄urnu okpukpe i, o chenyanyan̄u ẹrnu oyinu ele mboni aka i. ³² Zizne ele badn̄u J̄opa be sukwu otu nyerukna r̄ewhna a b̄u Saimoni Pita, ọ b̄u nye izne n'oro Saimoni nye ẹrnu akp̄ukpo an̄o, nye wu n̄u ngeri osimini.’ ³³ M ziyannu ji izi wara wara, i mekwaru nkar̄i va. K̄itna, kpakara aḡ z̄i n̄u ruwhnu Chiokike, neese ọ n̄urnu kpakara nhne Nyenwe aḡ nyernu n'iwu ji kan̄u aḡ.”

Ikwu-ọnu Pita n'oro K̄neliosi

³⁴ Pita bete o kwu ọka, kaa, “M mah̄jaru m k̄itna n'ez̄i ọka n̄u Chiokike z̄a neele badn̄u anya n̄u ruwhnu. ³⁵ K̄ovu Chiokike nookwubnanya nye ọbula ke n̄ootu ogwnu a, nye neeme mma hite n̄u mba ọbula. ³⁶ An̄u magw̄u izi Chiokike ziznenu ele Izireli, n̄ookpo okwo izi ọma udno hite n̄u Jiz̄osi Karaḡsi, nye b̄u Nyenwe kpakara badn̄u. ³⁷ An̄u magw̄u nhne mernu n̄u kpakara Judiya hite n̄u Galili, kpa J̄oni znikworu izi ọma ọwu mini. ³⁸ An̄u magw̄u mas̄i nhne gbas̄iri Jiz̄osi nye Nazareti, kpa Chiokike nyernu a Enine Ns̄o n̄u rikne. O zneghar̄iri n̄u rime kpakara eli neeme nhne ọma, n̄oogwo kpakara ele r̄enwu ọjo nw̄ugwu, kwnornu n̄u Chiokike dagw̄unu a.

³⁹ “A b̄u ele akebne kpakara nhne o mernu n'eli ele Ju ma n̄u rime Jeruselem. Be k̄pogidne a n'ogba, gbu a. ⁴⁰ K̄ovu Chiokike mernu ma o hi n'ẹnwu liz̄o n'ọbochi ke ẹto, mee ma ọ wh̄uya iw̄hne. ⁴¹ Ọ b̄uo kpakara ele badn̄u wh̄nurnu a, k̄ovu ọ b̄u aḡwa ele akebne Chiokike h̄ohiaru. Aḡ n̄u a snornu ri wiri, nw̄o mini nga o hiri n'ẹnwu liz̄o. ⁴² O nyee aḡ iwu a zne zni izi ọma ka nyee ele badn̄u, a gba akebne n̄u ọ b̄u ya nye Chiokike h̄ohiaru ọ b̄uru nye ikpe kpakara ele z̄i b̄udnu n̄u ele nw̄urnu ọnwu. ⁴³ Kpakara ele ọwhnurninya gbar̄u nhne gbas̄iri a, n̄u kpakara ele jeekweru n̄u ya, be jaagbar̄unu be mmehie be hite n̄u rikne ke z̄i n̄u r̄ewhna a.”

Ele b̄uo ele Ju nah̄jaru Enine Ns̄o

⁴⁴ Kpa Pita z̄i nookwu ọka, Enine Ns̄o dnakwas̄iri kpakara ele noobno nsn̄i n̄u izi ọma. ⁴⁵ Ọ gbagwojiri ele Ju kweru ekwe ele snornu Pita hi n̄u J̄opa va anya, n̄u Chiokike w̄ukwas̄iri ele b̄uo ele Ju

†† 10:30 ọtnu-ige ke ẹto n'iw̄hnehnie: ọkwukwo ke mb̄om kwuru ige awa ke tolu

Enine Nso. ⁴⁶ Be nurnu kpa be naaznarni Chiokike n'ikwu-onu zi odo n'odo.

Pita kaa, ⁴⁷ “Ele ka nahjaru Enine Nso lele ai, o zi nye joobnosni o wu be mini?” ⁴⁸ O nyee iwu be wu be mini nu rewhna Jizosi Karaisi. Be riasno Pita ma ya nu be daziri obochi ele nu ele.

Pita kowaru nhne o mernu

11 Ele izi nu rumu nda zi nu kpakara Judiya nurnu nu ele buo ele Ju nahjaru ikwu-onu Chiokike. ² Nga Pita znernu Jeruselem, ele be kparu nka lizo kwugidne Pita, ³ kaa, “I znernu n'oro ele be kpáge nka, ji nu be rikó wiri.”

⁴ Pita kanu be nhne mernu hite n'oziri du okwukwo, ⁵ “Kpa me zi neekpe okpukpe nu eli Jopa, m whnurnu m owhnurninya, m whnurnu nhne nu lele etere be dodnarnu nu ngeri eno a hite n'oligwe, o kwusi hne me zi. ⁶ M lebna anya n'olu a, m whnu nu rime a anohia, nu okne anohia ojo, nu agwo nu onunu oligwe. ⁷ M nurnu m otu akpiri naakanu m, ‘Lizo, Pita, gbu, ri.’

⁸ “Kovu m karu m, ‘Oza, Nyenwe ai, o za nhne obula ruru oru mobu ke zila richna bnaleru m onu.’

⁹ “Akpiri wam kwu ke mgba lawuru, kaa, ‘Nhne obula Chiokike karu nu o zi richna, i kwula nhne zila richna.’ ¹⁰ Nhne ka mernu mgba eto, omekwo, kpakara be lahnaru oligwe.

¹¹ “N'ige wam, ele rukna eto ele be ziyannu m hite nu Sizaria vaduru nu oro wam me zi. ¹² Enine Nso kanu m me sígha oka, kovu me snornu be zne. Rumu nda m isunu ka hiri nu Jopa snornu m zne Sizaria, kpakara ai bna n'oro Kone-liosi. ¹³ O kanu ai kpa o whnurnu enine izi gwuzo n'oro a, ke kannu a, ‘Zizne ele badnu zne Jopa, be sukwu otu nwerukna rewhna a bu Sajmoni Pita. ¹⁴ O jaakanu i oka ke be jooznohia ji nu ezi-nu-oro i.’ ¹⁵ Kpa me panizornu nookwunu be oka, Enine Nso dnakwasiri be lele kpa

o dnakwasiri ai n'oziri. ¹⁶ M chenwanya ikwu-onu Nyenwe ai kwuru, ‘Joni jiri mini wu ele badnu mini, kovu be jeeji Enine Nso noowu anu mini.’ ¹⁷ Chiokike nyernu be nkesi wam o nyernu ai kpa a kweru nu Nyenwe ai Jizosi Karaisi. M bu nyele ke me joobnosnili Chiokike?”

¹⁸ Nga be nurnu nhne ka, be kpusni onu be, be znarni Chiokike, kaa, “Chiokike nyernu ele buo ele Ju obirizi otuhnasna mkpoma ma be ziri budnu.”

Ogbako ke zi n'Antjoku

¹⁹ Kĩtna, okne okpakna ehni wam ke whuyaru kwnornu enwu Sitivini mernu ele kweru ekwe gbasa du Fonisia nu Sajporosi nu Antjoku. Be neezni ele Ju kpai izi oma. ²⁰ Kovu agwna ele kweru ekwe, ele rukna hiri nu Sajporosi nu Sirini znernu Antjoku, be nu ele buo ele Ju nookwu oka, nookpo okwo izi oma gbasiri Nyenwe ai Jizosi. ²¹ Iknernema Nyenwe ai sno be, agida ele badnu kweru, tuhnasna hne Nyenwe ai zi.

²² Otnutnu ka duru ogbako ke zi nu Jeruselem nsni, be zizne Banabasi Antjoku. ²³ Nga o varu, whnu ernu Chiokike n'esilawuru ele ke a, mkpoma sora a n'onu, o kanu be yisi ehni gweru kpakara mkpoma be tukwasi nu Nyenwe ai. ²⁴ Banabasi bu omamarna badnu ke nwernu Enine Nso nu otukwasi ovu. Agida ele badnu kweruru nu Nyenwe ai.

²⁵ Banabasi zne o pio Solu nu Tasosi. ²⁶ Nga o piohjaru a, o kwuya a Antjoku. Be lawuru zi neezni agida ele badnu nhne nu Antjoku otu awha. Be sukwuru ele sno apna Jizosi “Kirisiteni” oziri n'Antjoku.

²⁷ N'ige wam, agwna ele owhnurninya hiri nu Jeruselem zne Antjoku. ²⁸ Otu nyenum nu rime be nye rewhna a bu Agabosi, gwuzoru nu rikne Enine Nso whnu owhnurninya nu okne oknunyio jaazi nu kpakara owa. (Oknunyio ka

dnarnu nga Kalaudiōsi neechi.) ²⁹ Ele sno apna Jizōsi kpebi nu nye obula jeezizne nhne kpa o nwernu rikne yisinu rumu nda ele zi nu Judiya aka. ³⁰ Ka bu nhne be mernu, be bita iwai gweznenu ele risi ogbako hite n'aka Banabasi nu Solu.

Erōdu gburu Jemisi, tu Pita ikelu

12 N'ige ka Eze Erōdu panizoru o kpakna agwna ele zi n'ogbako Chiokike ehni. ² O gweru ama-ogwnu gbu Jemisi nwene rukna Joni. ³ Nga o whnurnu nu o soru ele Ju oву n'onu, o zne nu ruwhnu nwudne Pita. (Ka mernu n'ige Iriri Brēdi Whuge Owhu.) ⁴ Nga o nwudnenu Pita, o yisi a n'oro ikelu, o gweru a nyewhete n'aka otu ele ogwnu eno eno. Erōdu neese o gwehia a n'ikpe ohna nga Iriri Ogawhe wemernu. ⁵ Pita zi n'oro ikelu, kovu ogbako Chiokike neekpesi okpukpe rikne gbasiri a nu ruwhnu Chiokike.

Pita whuyaru n'oro ikelu

⁶ N'abalē ke jobo obochi Erōdu jeegweya nu ruwhnu ele ohna, Pita zi neezni anyarna n'esilawuru ele ogwnu lawuru ele neese a. Be turu a ijigba lawuru, ele neese nhne gwuzo n'onu-mgbo. ⁷ Ngangam, enine izi Nyenwe ai varu gwuzoru, iwhe mukwasi nu rime oro ikelu. Enine izi wam kpatu Pita aka nu ngeri ehni, o kanu a, "Lizo wara wara." Ijigba dnahnala n'aka Pita. ⁸ Enine izi wam kaa, "Suru ajni i, woru okoro-ochi i." Pita mee kpa, enine izi wam kanu a, "Woru iwo i, snornu m." ⁹ Pita snornu a whoga n'oro ikelu. O maā nu hne enine izi wam neeme bu nhne zi ire. O che nu o nōowhnu owhnurninya. ¹⁰ Be whe ele nse ke mbom, nu ke ebo, be va nu ke ipne-aznu ke bu onu-mgbo rugwe bnarnu nu rime eli-ohna. Onu-mgbo wam gbama n'aka a. Be whoga, be

neezne n'otu apna, ngangam, enine izi wam ghasa Pita.

¹¹ Pita mahia ehni a, o kaa, "Kɩtna, m maam nu o bu n'ezi nu Nyenwe ai ziyaru enine izi a, dōhia m n'aka Erōdu, dōhia m nu kpakara nhne ele Ju neele anya a." ¹² Nga o mahiaru nhne ka, o zne nu oro Meri nne Joni Makī. Agida ele badnu gbakoru pii neekpe okpukpe. ¹³ Pita znu aka nu onu-mgbo, otu nnwo rinya rewhna a bu Roda zne o nakwe a. ¹⁴ Nga o mahiaru nkoli a, oву oso n'onu mernu o nwēe rikne gbama oro, o gba eso zne kanu be nu Pita gwuzogwu nu onuhna.

¹⁵ Be kanu a, "Anya buo i oma." Kovu o kwusi a rikne, be kanu a, "O bu enine a."

¹⁶ Kovu Pita zi koriri nooznu aka n'onu-mgbo. Nga be gbamarnu oro, whnu a, o gbagwojiri be anya. ¹⁷ O whenu be aka be kpusnime onu be. O kanu be kpa Nyenwe ai gwehiaru a n'oro ikelu. O kanu be, "Anu kanu Jemisi nu rumu nda m ele berere." O whoga zne hne berere.

¹⁸ N'osisi, o mernu ele neese nhne anya aghari k'agida nhne mernu Pita. ¹⁹ Erōdu kaa be pio a, kovu be nwēe rikne pi-ohia a, o kaa be sikwa ele neese nhne ajiji, o nyee iwu be gbu kpakara be. Omekwo, Erōdu hiri nu Judiya zne nu Sizaria daziri ige mati.

Enwu Erōdu

²⁰ Ele Taya nu Sajdoni mernu Erōdu oву owe ehni, be ziri n'otu zne o whnu a, be mee ma Bilatōsi nye neelekwa oro eze gbagwasinu be. Be zne riasno Erōdu ma udno ziri, kwnornu nu eli be neenwehia nhne oriri hite n'eli a. ²¹ N'obochi be hohiaru, Erōdu woru iwo eze a daziri nu ngadna eze a, kwunu ele badnu wam oka. ²² Be siwama lulo, kaa, "O buo badnu nookwu oka ka, kovu o bu otu chi." ²³ Ngangam, enine izi Nyenwe

ai lidna Erodu kwnornu nu o nyene Chiokike igwugwu. Rukpurukpuru ri a, o nwuma.

²⁴Ikwu-onu Chiokike neezne nu ruwhnu, naagbasa, nooso oso. ²⁵Nga Banabasi nu Solu rnukworu ernu be, be hi nu Jeruselem hiehna kwuru Joni Maki. ^{**}

Be zihalaru Banabasi nu Solu

13 N'ogbako Chiokike ke zi nu Antjoku, ele neezni nhne nu ele owhnurninya zi, Banabasi, Simioni nye be kwu Naija, Lusosi nye Sirini nu Mane, nye ya nu Eze Erodu soru, nu Solu. ²Kpa be zi neekpenu Nyenwe ai, noovu onu, Enine Nso kaa, "Anu kewamanu m Banabasi nu Solu, ma be zne rnu ernu me kwnornu sukwu be." ³Nga be vukworu onu, kpe okpukpe, be tukwasi be aka nu risi, zihala be.

Nu rime Saipurosi

⁴Kpa Enine Nso zihalaru Banabasi nu Solu, be zne Selusia, hite nu pii zne Saiporosi. ⁵Nga be duru Salamisi, be kpo okwo ikwu-onu Chiokike nu rime oro ogbako ele Ju, be nu Joni Maki nye izi be. ⁶Be zne n'eli ohia esilawuru tem be du eli-ohna Pafosi, be whnu otu nye ernu aghigho rewhna a bu Ba-jizosi, nye Ju kwuru ehni a nye owhnurninya. ⁷O bu enyi nye neechi eli ohia esilawuru wam nye rewhna a bu Sajosi Polosi, nye nwernu akoniche. Nye ochichi wam sukuru Banabasi nu Solu nu ruwhnu a ma o nurnu ikwu-onu Chiokike. ⁸Kovu nye ernu aghigho ka, Elimasi (ke bu rewhna a nu ikwu-onu Giriki), pioru o kwnama nye neechi eli wam ma o gharu o kweru nu Jizosi. ⁹Solu, nye rewhna bu Polu, nye Enine Nso jiharu a nu rime, lekwasi a anya, ¹⁰kaa, "Ji nnwo Ekwensu,

nye irno kpakara nhne buru oma. Ji nye kpakara ernu aghigho nu aruru-eli jiri nu rime. I jeesigbasi o gbanwo apna ziri ezi ke Nyenwe ai? ¹¹Kitna, le, aka Chiokike zi n'olu risi megidne i, i jookpu isni, i jowhnu iwhne ke obochi ige mati."

Ngangam, Elimasi whurnu nhne nu lele rijiriji nu ochichiri n'anya a, o whoga noopio nye joodu a n'aka. ¹²Nye neechi eli wam kweru nga o whurnu nhne mernu, iznizni ikwu-onu Chiokike jiri a anya.

Nu rime Antjoku ke Pesidia

¹³Polu nu ele nu ya sno kworu ogbo hiri nu Pafosi zne Pega nu rime Pamfilia, kovu Joni Maki gharuru be, lahna Jeruselem. ¹⁴Be hi nu Pega va nu Antjoku ke Pesidia nu Obochi Ozukwa Inwe, be bna nu rime oro ogbako ele Ju daziri eli. ¹⁵Nga be gwnurnu hite n'Wu Mozizi nu nhne ele owhnurninya gbaru, ele risi oro ogbako zi be izi, "Rumu nda ai, o jaamasi ai o buru nu anu ji izi okwnata ovu anu jeezni ele ka."

¹⁶Polu gwuzoru, whenu be aka, bete nookwu oka, "Ele Izireli ibne m, nu kpakara ele eli berere neekpenu Chiokike, anu bnote m sni. ¹⁷Chiokike ke ele Izireli hohiaru ele nda ai oknani, mee be okne mba nu ige be zi n'eli Ijipiti, Chiokike hiri n'eli Ijipiti kwuhia be n'aka rikne. ¹⁸O nagidnenu be nri awha eno n'eli-ikpa. ¹⁹O luluru mba esau ke eli Kenani, gweru eli be nyee ele ke a ma o buru ke be. ²⁰Kpakara nhne ka mernu nhne nu lele riwhu awha eno nu nri isne.

"Omekwo, o nyee be ele ikpe, tem o du ige Sameli nye owhnurninya. ²¹Nga be pioru eze, Chiokike nyernu be Solu nnwo Kisi, ke hi n'avurnu Benjamini, buru eze nri awha eno. ²²Nga o gwe-

^{**}12:25 be hi nu Jeruselem hiehna kwuru Joni Maki Okwukwo berere kwuru, be lahna Jeruselem, be nu Joni Maki.

mernu a, Chiokike mernu Devidi eze be, ka bu nhne Chiokike kwuru gbasiri a, 'M whnrnu m Devidi nnwo Jesi, nye nu lele mkpoma m, nye jeeme kpakara nhne me pioru o mee.'

²³ "Hite n'avnrnu nwerukna ka, Chiokike gwelizoru Nye Oznohia Jizosi, nyee Izireli lele kpa o kweru mkwna. ²⁴ Si Jizosi panizoru ernu a, Joni beru osno kpo okwo ma kpakara ele Izireli tuhna m mkpoma ma be wu be mini. ²⁵ Kpa Joni norukpa ernu a, o kaa, 'Anu neeche nu m bu m nyele? M bu m nye wam anu neele anya a. Kovu o naava n'aznu m, m kwesige m owhudnahie toma eriri okoro-ochi a lawuru.'

²⁶ "Rumu nda m, ele avnrnu Ebereham nu kpakara ele eli berere ele neekpenu Chiokike, izi oznohia ka bu nhne be neezni ai. ²⁷ Ele wu nu Jeruselem nu ele risi be ma a nu ya bu Nye Oznohia, be ghohiage ikwu-onu ele owhnurninya be noogwnu kpakara Obochi Ozukwa Inwe. Kovu be mernu nhne ele owhnurninya kwuru mezu nga be kperu a ikpe enwu. ²⁸ O bu ezi nu be nwee nhne be ji ma a ikpe enwu, be kaa Paleti gbu a. ²⁹ Nga be mezuru kpakara nhne be kwuru n'okwukwo nsogbasiri a, be vudna n'olu ogba, lite a. ³⁰ Kovu Chiokike mernu o hi n'enwu lizo. ³¹ O mernu ele snornu a hi nu Galili va Jeruselem whnu a anya. Be bu ele akebe nyee ele Izireli.

³² "A neezni anu izi oma Chiokike kweru ele nda ai oknani mkwna. ³³ Chiokike mezunnu ai rumu be mkwna wam, hite nu ome Jizosi hi n'enwu lizo. Lele kpa be gbaru Eri Oma ke ebo, 'Jiwa bu Nnwom, m murnu m ji tna.'

³⁴ "Nhne Chiokike kwuru gbasiri ome ma o hi n'enwu lizo, o joro oro, bu ka, 'M jeenye i ngozi zi nsogbasiri o kwonata ovu me kweru Devidi mkwna.'

³⁵ O kwuru nu hne berere,

'I jeekwe ma nye nsogbasiri ke i ro oro.'

³⁶ "Devidi mernu nhne Chiokike pioru o mee n'ige ke a, o nwu, be lite a nu ngeri ilili ele ke a, o ro. ³⁷ Kovu nye wam Chiokike mernu o hi n'enwu lizo roge oro.

³⁸ "Rumu nda m, anu mahia nu o bu hite nu Jizosi hne a nookpo okwo ogbaru mmehie. ³⁹ Hite nu ya, kpakara ele kweru jeenwernu ehni be hite nu kpakara mmehie. Ka bu nhne Iwu Mozizi nwee rikne mee. ⁴⁰ Anya du anu eli, o zi nhne ele owhnurninya kwuru be mezu n'ehni anu,

⁴¹ 'Le, anu ele onu ojo,

o ji anu anya, anu nwu enwu,

kwnornu nu nhne me jorunu n'obochi anu,

bu nhne anu jeekweru,

o bubedi nu nye berere kanu anu.'"

⁴² Kpa Polu nu Banabasi norowhoga n'oro ogbako, be kanu be va n'Obochi Ozukwa Inwe berere kwunu be oka.

⁴³ Nga ogbako gbasaru, agida ele Ju nu ele bnarnu okpukpe ele Ju snornu Polu nu Banabasi. Be nookwunu be oka ma be dazigidne n'oru ke Chiokike.

⁴⁴ N'Obochi Ozukwa Inwe berere, kpakara ele zi n'eli wam znernu o nrnu ikwu-onu Nyenwe ai. ⁴⁵ Nga ele Ju whnrnu igbudu badnu wam, owho-anya jihia n'ovu be, be kwu oka megidne nhne Polu kwuru, kpasu a iwhnerne.

⁴⁶ Kovu Polu nu Banabasi jiri anya rikne kwu oka, kaa, "O zi mkpa nu a znernu ebe osno kwunu anu ikwu-onu Chiokike, kovu hne anu juru a, gwnu ehni anu ele kwesile budnu kwokwo, a jaagharu anu, zneknusi ele buo ele Ju. ⁴⁷ Kwnornu nu ka bu nhne Nyenwe ai nyernu n'iwu,

'M ziznernu m anu ma anu buru iwhne ke ele buo ele Ju,

ma anụ bụru apna ọznohia mmehie ke kpakara ọwa.”

⁴⁸Nga ele bụo ele Ju nurnu nhne ka, mkpoma sọru be n'ọnu k'agida, be znarni izi oma Nyenwe aị, ele be hohiaru kwnornu bụdnu kwó okwo kweru.

⁴⁹Ikwu-ọnu Nyenwe aị gbasaru nụ kpakara ẹli. ⁵⁰Kọvu ele Ju kpasu ele risi nụ rime ẹli nụ ele rinya kwu ele ẹli berere ele neekpenu Chiokike, be bete ọ kpakna Pọlu nụ Banabasi ẹhni, be chihala be n'ẹli be. ⁵¹Ele izi wam lisnama rizna ọchi be megidne be, zne Aikoniom. ⁵²Ele sno apna Jizosi zi nụ Antioku nwudna k'agida, Enine Nso jihia be.

Nụ rime Aikoniom

14 Nụ rime Aikoniom, Pọlu nụ Banabasi znernu nụ rime ọro ọgbako ele Ju lele kpa be mesi, be kwu ikwu-ọnu Chiokike nụ rikne ke mernu agida ele Ju nụ ele bụo ele Ju gho ele kweru ekwe. ²Kọvu ele Ju ele kwé ekwe kpasuru ovu owe ẹhni ele bụo ele Ju megidne rụmu nda aị. ³Pọlu nụ Banabasi daziri pii gbu okwnu, be kwusi nhne gbasiri oru Nyenwe aị rikne. Nyenwe aị mesiri ernalu izi oma be rikne hite n'ernalu ndu-ehni nụ ernalu elekema ke be nornu. ⁴Kọvu ele ẹli wam kewaru, agwna be danu ele Ju, ele berere dagwunu ele izi wam. ⁵Ele Ju nụ ele bụo ele Ju gba iznuznu, be nụ ele risi be mee be nhne rikne, ọ tu be akaworugwu nụ o gbu ele izi wam. ⁶Kpa ele izi wam nurnu a, be gbazne Lisitira nụ Debi, ẹli ele Laikonia, nụ ẹli ke gbaru a gburugburu, ⁷hne be zi neezni izi oma.

Nụ rime Lisitira nụ Debi

⁸Otu nwerukna zi nụ Lisitira nye dnarnu mgworo n'ochi lawuru, ọ bu nye mgworo kpa be murnu a, o znékojele izne. ⁹Ọ dazi noobno nsni nhne Pọlu nookwu, Pọlu le a anya whnu nụ o nwarnu otukwasi ovu be ji ọ gwọ a.

¹⁰Pọlu gweru okne nkoli si okokoba kaa, “Lizo n'ochi i lawuru.” Nwerukna wam gbụ ewuru, bete neezne izne.

¹¹Nga agida ele badnu wam whnurnu nhne Pọlu mernu, be bete esi okokoba n'ikwu-ọnu ele Laikonia, kaa, “Chi aị gholam badnu va lekasi aị.” ¹²Be jita Banabasi Zusi, be jita Pọlu Hemisi kwnornu nụ ọ bu ọnu nookwu oka. ¹³Nye naakwa ariohna Zusi ke ọro a zi nụ ruwhnu ẹli-ohna gweya ehni nụ igwugwere n'onuhna. Ya nụ agida ele badnu wam noopio ọ kwanu ele izi wam ariohna.

¹⁴Nga Pọlu nụ Banabasi nurnu nhne be noopio o mee, be dowa iwo be, gba eso bna n'esilawuru agida ele badnu wam, neesi okokoba, ¹⁵“Ele nwe m, ndaa nhne anu kwno neeme nhne ka? A bu badnu etekne lele anu. A varu ọ kpọ okwo izi oma ma anu hi nụ kpakara nhne ka bnana iru whuya, tuhnasnakwnusi ke Chiokike zi bụdnu, nye mernu oligwe nụ ọwa nụ okne osimini nụ kpakara nhne zi nụ rime be. ¹⁶N'ige wheru ewhe, Chiokike gharuru kpakara ele badnu ma be zne n'apna ke be, ¹⁷kọvu, Chiokike mernu ehni a whuya iwhe hite nụ nhne oma o neeme, o neenye anu mini ozuzo hite n'oligwe, nụ mkpuru n'ige o kwesiri, o neenye anu wiri, mee snarnima jihia mkpoma anu.” ¹⁸Ọ bu n'ezi nụ ele izi wam kwuru oka kpa, ọ bu nhne rarụ ehni o mee be gharu ọ kwanu be ariohna.

¹⁹Agwna ele Ju hiri nụ Antioku ke Pisia nụ Aikoniom va, be doru igbudu ele badnu wam yisi n'ehni be, be tu Pọlu akaworugwu, dōhala a nụ rime ẹli be, be neeche nụ ọ nwunam. ²⁰Kọvu kpa rụmu nda gbaru a gburugburu, o lizo lahna nụ rime ẹli-ohna, ke chi boru ya nụ Banabasi zne Debi.

Be lahna Antioku nụ rime Siriya

²¹Pọlu nụ Banabasi zne zni izi oma nụ Debi, be nwehia agida ele sno apna

Jizōsi. Be lahna Lisitira, hite pij zne Aikoniom, zne Antioku nu rime Pisidia. ²² Be mee ele kweru ekwe gwuzosi rikne, kasi be mkpoma ma be dazigidne n'okwnata ovu, be kaa, "A jeehi nu rime agida awhnuwhnu bna n'eli-eze Chiokike." ²³ Nu rime ogbako Chiokike obula, Polu nu Banabasi hohia ele okno badnu, hite nu okpukpe nu ovu onu chete be nu ruwhnu Nyenwe ai, nye be kwnataru mkpoma. ²⁴ Nga be znezuru eli Pisidia, be va nu Pamfilia. ²⁵ Be kpokwo izi oma nu rime Pega, hite pij zne Atalja. ²⁶ Be hite n'Atalja kworu ogbo lahna Antioku, hne be gweru be nyewhete n'oru ke Chiokike nu ernu be rnykworu^f kntna. ²⁷ Nga be vaduru nu rime Antioku, be sukwukota ele ogbako Chiokike kanu be kpakara nhne Chiokike jiri be rnu, nu kpa o gbamanu ele buo ele Ju onuhna ma be kweru. ²⁸ Be nu ele kweru ekwe daziri pij gbu okwnu.

Ogbako ke zi nu Jeruselem

15 Agwna ele rukna hiri nu Judiya va Antioku bete neezni rumu nda, kaa, "Be nwee rikne znohia anu okwolem ma be kparu anu nka, lele kpa Iwu Mozizi kwuru." ² Polu nu Banabasi nu be npodogbuta gbasiri nhne ka, be kwekota nu Polu nu Banabasi nu agwna ele zi nu Antioku jeezne Jeruselem whnu ele izi Karaisi nu ele okno badnu gbasiri nhne ka. ³ Ele ogbako Chiokike zizne be, be zne nu rime Fonisia nu Sameria, be kwuhia kpa ele buo ele Ju tuhnsnakwnusiri Chiokike. Otutnu ka mernu kpakara rumu nda nwudna k'agida. ⁴ Nga be vaduru Jeruselem, ogbako Chiokike, nu ele izi nu ele okno badnu nabnanyarnu be, be kanu be kpakara nhne Chiokike jiri be mee.

⁵ Kovu agwna ele kweru ekwe ele otu ele Farisi gwuzoru, kaa, "Be jaakpariri be nka, kanu be bita Iwu Mozizi."

⁶ Ele izi nu ele okno badnu zne iznuznu ma be lebna anya nhne gbasiri oka ka. ⁷ Nga be kwuru agida oka gbu okwnu, Pita gwuzoru, kaa, "Rumu nda m, anu magwu kpa n'ige wheru ewhe kpa Chiokike hohiaru m n'esilawuru anu, zne zni ele buo ele Ju izi oma ma be nurnu, kweru masi. ⁸ Chiokike nye marnu mkpoma kpakara badnu, gbaru akebne gbasiri be. O nyernu be Enine Nso lele kpa o nyernu ai. ⁹ O kpage ike n'esilawuru ai nu be, o snusnarnu ovu be kwnornu nu be kweruru. ¹⁰ Kini kparu anu jaakpa Chiokike iru kntna hite n'otukwasi ele kweru ekwe ivu ke ai nu ele nda ai oknani nwee rikne vuli. ¹¹ Oza, a kweruru, be znohia ai hite n'oru Nyenwe ai Jizosi lele be masi."

¹² Kpakara be daziri bii kpa be noobno nsni nhne Banabasi nu Polu nookwu gbasiri kpakara ernu ndu-ehni Chiokike hiri n'aka be rnu n'esilawuru ele buo ele Ju. ¹³ Nga be kwukworu, Jemisi gwelizo onu kaa, "Rumu nda m, anu bnote m nsni n'onu. ¹⁴ Saimoni karu kpa Chiokike hiri nu mbom gesi ele buo ele Ju ruwhnu oma a, o mernu agwna be buru ele ke a. ¹⁵ Ikwu-onu ele owhmurninya nu nhne ka dnakotaru n'otu, lele kpa okwukwo nsokwuru,

¹⁶ "Nyenwe ai karu, Omekwo, m jaalahna, m jeegwulizo oro Devidi dnarnu adna, m jeegweme mkpomkpo oro a, wulizo a, m jeeme a o gwuzosi rikne berere.

¹⁷ M jeeme ka ma kpakara ele badnu pio Nyenwe ai, kpakara ele buo ele Ju ele me sukwuru ma be buru ke m.

Ka bu nhne Nyenwe ai nye mernu kpakara nhne kwuru.

^f14:26 Gwnu Ernu Ele Izi 13:1,2.

¹⁸ O bụ nye mernu ele badnụ mahija kpakara nhne hite nụ mbom.”

¹⁹ Jemisi nookwuzne, “Echiche m bụ ka, a kpákna ele búo ele Ju ẹhni, bụ ele tũhnasnakwnusiri Chiokike. ²⁰ Kọvu a gbanụ be ọkwukwo, kanụ be, be rí wiri ọbula zíla ríchna be kwarụ arìohna nyee renwu, be mékọ ọyi, be ríko anọ ọbula be higburu ẹhigbu, anụ mékọ ọyi. O jọoburunu anụ oma ọ bụru anụ mee kpm. Anụ dazịkwaru nkari.”

Ele izi gbanụ ele búo ele Ju ele ọkwukwo

²² Ele izi nụ ele okno badnụ, be nụ kpakara ọgbako Chiokike, kpebi ọ hohia agwna ele badnụ n'esilawuru be zizne be Antiọku, be nụ Pọlu nụ Banabasị. Be hohia Judasị, nye be kwu Basabasị, nụ Saịlasi, ele rukna lawuru berere ele rumu nda nọoso anya. ²³ Be gba ọkwukwo izi ka zizne be,

“Aịwa ele izi Karaịsi nụ ele okno badnụ, rumu nda anụ, neebekwu kpakara rumu nda ele búo ele Ju wu nụ rime Antiọku, Siriya nụ Silisia. A bekwulem anụ.

²⁴ A nurnu nụ agwna ele rukna n'esilawuru aị varu kpakna anụ ẹhni, mee ovu la anụ mini hite nụ nhne be kwuru, be nuna nhne ka n'onu aị gbasiri a. ²⁵ A gbaru iznuznu n'otu, a kwekorita o zianu anụ ele izi a hohiaru, be nụ ele enyi aị a whnurnu n'anya, Banabasị nụ Pọlu, ²⁶ ele gweru budnu be nyee nụ nhne oze budnu kwnornu nụ n'ernu Nyenwe aị Jizosi Karaịsi. ²⁷ A ziyannu anụ Judasị nụ Saịlasi, ele jaakanu anụ nụ ruwhnu nụ ruwhnu nhne a gbaru n'okwukwo. ²⁸ Aị nụ Enine Nso kwekotaru, a tũkwasi ivu berere, be gweme kpakara nhne ka

zị mkpa. ²⁹ Anụ ríko wiri ọbula be kwaru arìohna nyee renwu, anụ ríko ọvnarna, anụ ríko anọ ọbula be higburu ẹhigbu, anụ mékọ ọyi. O jọoburunu anụ oma ọ bụru anụ mee kpm. Anụ dazịkwaru nkari.”

³⁰ Be zizne ele izi wam Antiọku, nga be duru Antiọku, be sukwukota kpakara ele kweru ekwe nyega be ọkwukwo izi wam. ³¹ Nga ele badnụ wam gwnurnu ọkwukwo izi wam, ovu soru be n'onu k'agida kwnornu nụ izi ọkwnagidne wam. ³² Judasị nụ Saịlasi, ele bụ masi ele ọwhnurninya, kwu oka gbu ọkwu naagba be inwe. ³³ Be daziri ige mati, be zihnala be n'udno znekwunusi ele ziyaru be. [³⁴ Kọvu ọ masiri Saịlasi ọ daziri pji.] ³⁵ Pọlu nụ Banabasị daziri ige mati nụ Antiọku be nụ agida ele berere, be zne kpo okwo ikwu-onu Nyenwe aị.

Pọlu nụ Banabasị kewaru

³⁶ Omekwo, Pọlu kanu Banabasị, “Ngwa ma a lahna, lekasi rumu nda aị nụ kpakara eli-ohna hne a znirni izi oma Nyenwe aị, whnu kpa be naagbalị.” ³⁷ Banabasị piuru ma be nụ Joni Makị snornu zne. ³⁸ Kọvu Pọlu kwege o snornu be, kwnornu a dazigidnege n'ernu wam, kọvu ọ ghasaru be nụ Pamfilia. ³⁹ Be dogbuta ka k'agida, be kewa ẹhni be. Banabasị kwuru Makị kwowhe mini zne Saiporosi. ⁴⁰ Pọlu horu Saịlasi, rumu nda gweru be yisi n'oru ke Nyenwe aị, be whoga. ⁴¹ O gawhe Siriya nụ Silisia naagba kpakara ọgbako Chiokike inwe.

Timoti snornu Pọlu nụ Saịlasi zne

16 Pọlu zne Dẹbi nụ Lisitira. Otu nye sno apna Jizosi zị pji, nye rewhna a bụ Timoti, nne a bụ nyerinya Ju ke kweru ekwe, kọvu nda a bụ nye Giriki. ² Kpakara rumu nda ele zị nụ Lisitira nụ Aikoniom nookwu Timoti oka oma. ³ Pọlu piuru o kwuru Timoti zne, ọ kpa

a nka. O mernu ka kwnornu nū kpakara ele Ju wu n'eli ka maam nū nda a búo nye Ju. ⁴Kpa be neezne hite n'otu ẹ̀li-ọ̀hna dū n'eli-ọ̀hna berere, be nyee ele kweru ekwe iwu ke ele izi nū ele okno badnū zī nū Jerusẹlem nyernu, kanū be be bīta kpakara iwu ka. ⁵Kpakara ọ̀g-bako Chiokike gwuzosi rikne n'ọ̀kwnata ovu, naabahnasī n'ọ̀bochi n'ọ̀bochi.

Pọlu whnurnu ọwhnurninya nū Torasi

⁶Be gawhe n'esilawuru ẹ̀li Firigia nū Galasia, kwnornu nū Enine Nsọ kwéle be kpọ okwo izi ọma nū ẹ̀li Esia. ⁷Nga be duru n'ike ẹ̀li Misia, be pio o zne ẹ̀li Bitinia, kọvu Enine Jizọsi kwéle be. ⁸Kam kpayarū be jiri zne Misia nū Torasi. ⁹Pọlu whnū ọwhnurninya n'abalī hne ọ whnurnu otu nwerukna Masidonia, gwuzo nū ruwhnu a naariasno a, “Bikno, va Masidonia yisinu aī aka.” ¹⁰Kpa Pọlu whnurnu ọwhnurninya ka, ngangam a jiknernu o zne Masidonia, kwnornu nū a kweru nū Chiokike sukwuru aī kpọ okwo izi ọma pji.

Lidiya nū ele ọro a

¹¹A kwọru ọgbo hite nū Torasi otu ngam zne Samotirasi, n'ekile a zne Niapolisi. ¹²A hite nū pji zne Filipai, ẹ̀li ele Rom nẹchi ke bū risi ọchichi ẹ̀li Masidonia. A daziri ọbochi ele nū ele n'ẹ̀li wam. ¹³N'Ọbochi Ozukwa Inwe a whọga n'ẹ̀li-ọ̀hna zne ngeri osimini, hne a leru anya nū a jọowhnu hne be kpe okpukpe. A daziri ẹ̀li bete o kwunu ele rinya ele gbakoru pji ọka. ¹⁴Otu nye bnoteru nsnī bū Lidiya nye hi nū Tajitira, nye neere iwo odno odno. O bū nwerinya neekpenu Chiokike, Nyenwe aī kpume mkpọma a, o bno nsnī nhne Pọlu nookwu. ¹⁵Nga be wuru a mini ya nū kpakara ele ọro a, o sukwu aī, kaa, “Ọ buru nū anū kweru nū m bū m nye

kweru nū Nyenwe aī, anū va daziri n'ọro m.” O kwnagidne aī.

Pọlu nū Sailasi n'ọro ikelu

¹⁶Otu ọbochi kpa a neezne hne okpukpe, otu ọhi rinya nye renwu ojo nwugwu zuru aī, nye nookwu nhne jeeme n'ige zī nū ruwhnu. Ọ naakpanū ele nwe a agida iwai hite n'ọwhnurninya. ¹⁷Nnwọ rinya ka snornu aī nū Pọlu neesi okokoba, kaa, “Ele rukna ka bū ele izi Chiokike ke Kakwo Nhne Dum Olu. Be neegesi anū apna anū jeenwe ọznohia.” ¹⁸Ka bū nhne o neeme agida ọbochi, tem ovu we Pọlu ẹ̀hni, ọ tūhnasna kanū renwu ojo wam, “M ji m rewhna Jizọsi Karaisi nyee i iwu, hi nū rime a whūya.” Renwu ojo wam hi nū rime a whūya ngangam.

¹⁹Nga ele nwe a whnurnu nū apna be neeji naakpa iwai mesnirni, be pnurnu Pọlu nū Sailasi zne n'esilawuru ahia n'aka ele nẹchi ẹ̀li-ọ̀hna. ²⁰Be gwuzote be nū ruwhnu ele risi, kaa, “Ele rukna ka bū ele Ju, be neegweya mkpakpọ nū rime ẹ̀li-ọ̀hna aī. ²¹Be neezni omen'ẹ̀li ke megidnernu iwu aī ele Rom, ke a nwée rikne bitali mọbu mee nhne be neezni.”

²²Agida badnū wam yisi aka megidne be, ele risi dọwa iwo Pọlu nū Sailasi, nyee iwu be pniā be nhne. ²³Nga be pniakworu be nhne k'agida, be tūbna be nū rime ọro ikelu, kanū nye risi ọro ikelu o legidne be anya nkari. ²⁴Nga nye risi ọro ikelu nurnu iwu ka, ọ tūbna be nū rime rime ọro ikelu, tūsi ọchi be nū rime igwe isisi.

²⁵N'esilawuru abalī Pọlu nū Sailasi bete neekpe okpukpe, noogwnunu Chiokike eri ọznarni, ele ikelu berere noobnonu be nsnī. ²⁶Ngangam, ẹ̀li tneru enye, ke mernu ntū-eli ọro ikelu mernu imerne. Ngangam, kpakara ọnuhna gbamarnū, ijigba dnahnala n'ẹ̀hni kpakara ele ikelu. ²⁷Nye risi ọro ikelu wam tnenyarnū n'anyarna, nga ọ

whnurnu kpakara ọro ikelu gbamarnu, o che nu kpakara ele ikelu gbawhulem, o mniornu ama-ogwnu a ma o gbu ehni a. ²⁸ Kọvu Pọlu siwama okokoba, kaa, “I mékasi ehni i nhne, kpakara ai zi hna.”

²⁹ Nye nye risi ọro ikelu wam kaa be nyee a tonji, o gbabna rime ọro ikelu, o marnu rururu dna n'eli n'ochi Pọlu nu Saịlasi. ³⁰ O kwuhia be, sika be, “Ele nwe m, kini bu nhne me jeeme ma be znohia m?”

³¹ Be kaa, “Kweru nu Nyenwe ai Jizosi, be jooznohia ji nu ele ọro i.” ³² Be kwunu a izi oma Nyenwe ai, ya nu kpakara ele zi n'oro a. ³³ N'ige abali wam, nye risi ọro ikelu wam kwuru be, snu enya be, otu ngam be wu ya nu ele ọro a mini. ³⁴ Nye risi ọro ikelu wam kwuru Pọlu nu Saịlasi la n'oro a, nyee be wiri, mkpoma sọru a n'onu, ya nu ele ọro a, kwnornu nu be kweruru nu Chiokike.

³⁵ N'osisi, ele risi eli-ohna zizne ele badnu be sigbasi ele rukna wam la. ³⁶ Nye risi ọro ikelu wam kanu Pọlu, “Ele risi nyernu iwu ji nu Saịlasi la. Anu la n'udno.”

³⁷ Kọvu Pọlu kanu ele wam be duyaru, “Be mágele ai ikpe nhne ojo obula, be pnia ai nhne n'ahia, hne a bu ele Rom. Be tubna ai n'oro ikelu. Kina, be neesigbasi ai nu mgwugwa? Óza! Ele ochichi ele risi eli-ohna jaava hna, gbahia ai n'oro ikelu.”

³⁸ Ele wam znernu kanu ele risi eli-ohna nhne Pọlu kwuru. Nga be nurnu nu be bu ele Rom, ogwnu turu be. ³⁹ Be zne riasno be, gbahia be n'oro ikelu, kanu be whoga nu rime eli be. ⁴⁰ Pọlu nu Saịlasi whoga n'oro ikelu, zne n'oro Lidiya. Be nu rumu nda whnu, be kwunu be ikwu-onu osnuta mkpoma, gharu be, la.

Nu rime Tesalonika

17 Be gawhe nu rime Amfipolisi nu Apolonia, be vadu Tesalonika, hne be whnurnu ọro ogbako ele Ju.

² Lele kpa omen'eli Pọlu zi, o zne n'oro ogbako ele Ju, n'Obochi Ozukwa Inwe obochi eto, ya nu ele badnu kwurita oka nhne zi n'okwukwo nsọ. ³ O kowanu be, gesi be nu Karaisi jaata awhnuwunu, omekwo, o hi n'enwu lizo. Pọlu kanu be, “Jizosi nye me nookpo okwo a, bu Karaisi wam.” ⁴ Agwna be kweru, snornu Pọlu nu Saịlasi, ma agida ele buo ele Ju neekpenu Chiokike nu agida ele rinya be marnu rewhna be.

⁵ Kọvu ele Ju kwnornu awuwa, chikota agwna ele ojo zi n'ahia, be lizo megidne be. Okne mkpakpo dna n'eli wam. Be zne n'oro Jasoni ma be pnuhia Pọlu nu Saịlasi nyee ele wam. ⁶ Kọvu kpa be whnuge be, be pnurnu Jasoni nu rumu nda berere zne nu ruwhnu ele risi eli, neesi okokoba, kaa, “Ele rukna ka noovuya mkpaghasi kpakara ohna valen eli ai. ⁷ Jasoni bikwataru be n'oro a. Be za naabita iwu Siza, be naaka eze berere zi, nye be nookwu Jizosi.” ⁸ Be ji ikwu-onu nu kpa mee okne mkpakpo dna n'eli-ohna ma n'esilawuru ele risi eli. ⁹ Ele risi eli mee Jasoni nu ele ya nu be sno kwu iwu, be sigbasi be la.

Nu rime Beria

¹⁰ Nga chi jiri, rumu nda zihala Pọlu nu Saịlasi zne Beria. Nga be duru, be zne n'oro ogbako ele Ju. ¹¹ Ele zi nu Beria nwernu ovu oma karu ele zi nu Tesalonika. Mkpoma be jiknernu o bno nsni n'ikwu-onu ka, be nyosna rime okwukwo nsọ kpakara obochi ma be whnu nhne Pọlu nookwu o bu ezi oka. ¹² Agida ele Ju kweru, ma agida ele buo ele Ju, ka bu ele rinya be marnu rewhna be, nu ele rukna, kweru masi.

¹³ Kọvu nga ele Ju ele zi nu Tesalonika nurnu nu Pọlu nookpo okwo izi oma Chiokike nu rime Beria, be va kpakne ovu ele badnu megidne Pọlu. ¹⁴ Ngangam, rumu nda zihala Pọlu zne ngeri osimini, kọvu Saịlasi nu Timoti

dazigidne nù Beria. ¹⁵ Ele rukna sno Pòlu snornu a dù Atènsi. Pòlu kanù be, be kanù Saìlasi nù Timoti kwnusi a wara wara. Ele rukna lahna Beria.

Nù rime Atènsi

¹⁶ Kpa Pòlu neese ma Saìlasi nù Timoti vakwnusi a n'Atènsi, o gburu a igbugbu kpa ò whnùrnù nù kpakara ele eli wam neekpenu rēnwu zì òdo n'òdo. ¹⁷ Ya nù be kwurita òka n'òro ògbako ele Ju, ma ele Ju ma ele b'ùo Ju ele neekpenu Chiokike. Ya nù kpakara ele ò whnùrnù nù rime ahia kpakara òbochi nookwurita òka. ¹⁸ Agwna ele zni nhne be kwu ele Epikuri nù ele Sitoiki nù Pòlu nòdogbuta, ele ka kaa, "Ndaa nhne nye iwhnirniwhno ka nookwu?" Ele berere kaa, "O nookwu nhne gbasìri chi ikne." Be kwuru ka kwnornu nù Pòlu nòokpo okwo izi òma gbasìri Jizòsi nù kpa o hiri n'ēnwu lizò. ¹⁹ Be kwuru Pòlu zne n'ogbo ele Ariopagosi, kaa, "A pi-oru ò mahia nhne gbasìri iznizni ikne i nookwu. ²⁰ Agwna nhne i nookwu bù nhne ikne nù nsnì aì, a pi-oru ò mahia risi òka ka." ²¹ (Kpakara ele Atènsi nù ele èli berere wu nù Atènsi nootuwu ige be noobno nsnì nù òtnutnu ikne òbula varu.)

²² Pòlu gwuzoru nù ruwhnu ògbako ele Ariopagosi, kaa, "Ele rukna Atènsi, m whnùrnù m nù anù nwernu ovu okpukpe n'apna òbula. ²³ Kpa me neezne izne nù rime èli anù, m whnùrnù m nhne zì òdo n'òdo anù neekpenu, m whnùrnù m masì otu ojo arìohna be gbasìri nhne n'olu a, 'Nye Chi ke a máa.' Nye wam anù neekpenu, ò bù n'èzi nù anù máa, bù nye me nookwu òka gbasìri a. ²⁴ Chiokike ke keru òwa nù kpakara nhne zì nù rime a, bù Nyenwe oligwe nù òwa, o wú n'òro okpukpe ke ele badnù jiri aka be wu. ²⁵ Nhne badnù mernu nyee a zìla mkpa, hne ò bù ya neenye badnù b'udnu nù inwe nù kpakara nhne. ²⁶ Hite nù otu

badnù o keru kpakara mba zì n'òwa, mee be wuru nù kpakara òwa. O jiri aka a kpa ike ige kwesiri nù hne ele badnù joowu n'òwa. ²⁷ O mernu ka ma ele badnù pio a, dna ndìdna gbasìri, pohia a. Kòvu Chiokike zìla ikere hne a zì. ²⁸ Lele kpa otu badnù kwuru, 'A zì b'udnu, neezne izne nù rime a.' Agwna ele nkari òkwukwo anù karù, 'A bù rùmu a masì.'

²⁹ "Hne a bù rùmu Chiokike, a chéko nù Chiokike nù lele nhne òbula be pñiornu òpnio lele golu mòbu siliva, mòbu akaworugwu ke badnù jiri nkari aka a nù akòniche a pñio. ³⁰ Chiokike le-whuru ige badnù máa nhne anya, kòvu, kítina, o nyernu iwu kpakara ele badnù hi nù nhne ojo be whùya. ³¹ Kwnornu nù ò b'itaru otu òbochi o jeeji ikpe zì snam kpe kpakara òwa ikpe, hite n'aka otu badnù o hòhiaru. O mernu ka whùya iwhne kwnornu nù o mernu o hi n'ēnwu lizò."

³² Nga be nurnu Pòlu kwuru nhne gbasìri olizò n'ēnwu, agwna be mee a nhne rùmu, kòvu agwna be kaa, "A pi-oru ò nurnu nhne ka n'ònu ì berere." ³³ Pòlu whòga nù rime ògbako be. ³⁴ Agwna ele rukna snornu Pòlu kweru, n'esilawùru be bù Dionisiosi nye otu ele Ariopagosi. Otu nwerinya rēwhna a bù Damarisi nù ele berere kweru masì.

Nù rime Kòrinti

18 Nga ka wheru, Pòlu whòga nù Atènsi zne Kòrinti. ² Ò whnùrnù otu nye Ju, rēwhna a bù Akwìla, nye be murnu nù Pòntosi, nye hiri n'Ìtali va, ya nù nnwerne a Prisila, kwnornu Kalaudiòsi nye nēchi nyernu iwu kpakara ele Ju whòga nù rime Rom. Pòlu zne ò whnù be. ³ Ya nù be wuru, o snornu be rnù ernu ome tēnti, kwnornu nù be nwernu otu aka ernu. ⁴ O nookwu òka n'òro ògbako ele Ju kpakara Òbochi Ozukwa Inwe, naakanù ele Ju nù ele Giriki òka.

⁵Nga Saĩlasi nũ Timoti hiri nũ Masi-
donia va, Põlu gweru kpakara ige yisi
nũ ọkpo okwo izi ọma, naagba ama nũ
Jizọsi bũ Karaĩsi nyee ele Ju. ⁶Nga be
lizọru megidne Põlu, kpari a, ọ lĩsname
iwo a kanũ be, “Ọvnarna anũ daziri nũ
risi anũ, aka m zĩ rĩchna. Hite kĩtna, m
jeeznekwnusi ẹli ele bũo ele Ju.”

⁷Ọ gharũ be, zne wuru n'oro otu nye
bũo nye Ju neekpenu Chiokike, rẹwhna
a bũ Taĩtosi Jositosi, nye oro a n'oro
ogbako ele Ju gba. ⁸Nye risi oro og-
bako ele Ju wam, nye rẹwhna a bũ
Kirisiposi, kweru nũ Nyenwe ai, ya nũ
ele oro a, nũ agida ele berere nũ rime
Korinti nũrnũ izi ọma, kweru, be wũ
be mini. ⁹Põlu whnũrnũ ọwhnurninya
n'otu abali, Nyenwe ai kanũ a, “Ogwũ
tũko i, nọkpo okwo, i kpũsni ọnu i. ¹⁰M
dagwũnu m ji, ọ zã nye jeenwe rikne
mekasi i nhne, m nwernu m agida ele
badnũ n'ẹli ka.” ¹¹Põlu daziri n'ẹli wam
otu awha n'enwa isunu, neezni ele badnũ
ikwu-ọnu Chiokike.

¹²Nga Galio bũ nye nẹchi Akaya, ele
Ju gbakoru n'otu mee mkpakpọ megidne
Põlu, be kwuru a zne n'oro ikpe. ¹³Be
kaa, “Nwerukna ka neezni ele badnũ kpa
be jeekpenu Chiokike ke megidnernu
iwu ai.”

¹⁴Põlu noopio o kwu ọka nga Galio
kanũ ele Ju, “Ọ bũru nũ ka bũ nhne
ojo ke megidnernu iwu ẹli, m jobnonu
anũ nsi. ¹⁵Kovu hne ọ bũ nhne gbasiri
rẹwhna, n'ọka ke iwu anũ, anũ lebna
anya nũ rime a, m jẹenwe rikne kpe ikpe
gbasiri a.” ¹⁶Ọ chihala be n'oro ikpe.
¹⁷Be nwudne Sositenisi, nye risi oro og-
bako ele Ju, li a nhne nũ ruwhnu oro
ikpe. Kovu o gbãsiła Galio rĩa rĩa.

Põlu lahnarnũ Antiọku nũ rime Siriya

¹⁸Põlu nũ rĩmu nda daziri nũ Korinti
agida ọbochi, ọ whọga, Prisila nũ Ak-
wĩla snornu a zne Siriya. Ọ kọ rukeri-
ize a nũ Kẹnkiria, kwnornu mkwna o

kweru ige wheru ewhe. ¹⁹Be dũ Efesọsi,
Põlu ghasa Prisila nũ Akwĩla. Ọ bna nũ
rime oro ogbako ele Ju, ya nũ ele Ju
kwurita ọka. ²⁰Be kanũ a, ọ daziri gbu
ọkwnu, kovu o kwéle. ²¹Nga ọ naala,
ọ kanũ be, “Ọ bũru ọ masi Chiokike,
m jeehiehnakwnusi anũ.” Ọ kworu ogbo
whọga nũ Efesọsi. ²²Nga ọ dũru Sizaria,
o zne Jeruselem bekwu ogbako Karaĩsi,
hite pii zne Antiọku. ²³Ọ daziri ige mati
pii, ọ whọga zne nũ rime Galasia nũ Fi-
rigia, naagba kpakara ele kweru ekwe
inwe.

Põlu nũ rime Efesọsi

²⁴Otu nye Ju rẹwhna a bũ Apolosu,
nye be mũrnũ nũ Alẹkizandaria varũ
Efesọsi, ọ bũ nye nkari ọka, nye marnũ
nhne be gbarũ n'okwukwo nsọ nkari.
²⁵Be znũrnũ a n'apna ke Nyenwe ai. O
ji onwunwu bekwu mkpoma zni nhne
gbasiri Jizọsi nũ kpa o kwesiri, kovu
o magwũ nhne gbasiri ọwu mini Joni
kpọi. ²⁶O bete nookwu ọka n'anya rikne
n'oro ogbako ele Ju. Nga Prisila nũ Ak-
wĩla nũrnũ a, be kwuru a la n'oro be,
znikwata a n'apna Chiokike nkari.

²⁷Apolosu kpebi o zne Akaya, rĩmu
nda ele zĩ n'Efesọsi gba okwukwo ma
rĩmu nda ele zĩ n'Akaya nabnanya a.
Nga ọ dũru, o znekwnusi ele kwehĩaru
hite n'oru Chiokike, o yinu be aka.
²⁸Hite n'anya rikne ke ọka a, o mernu ele
Ju kpũsni ọnu n'ọhna, o mernu be mahĩa
hite n'okwukwo nsọ nũ Jizọsi bũ Karaĩsi.

Põlu nũ rime Efesọsi

19 Kpa Apolosu zĩ nũ Korinti,
Põlu gawheru nũ rime ẹli vadu
Efesọsi. Ọ whnũrnũ agwna ele sno apna
Jizọsi pii. ²Ọ sĩawa be, “Anũ nahĩala
Enine Nsọ kpa anũ kweruru?”

Be kaa, “A nũna rĩa rĩa ma ọ zĩ nhne
be nookwu Enine Nsọ.”

³Põlu sĩawa be, “Nda kpa be wũru anũ
mini?”

Be kaa, “Hite n'owuwu mini Jōni.”

⁴ Pōlu kaa, “Jōni wūru ele tūhnas-narnu nū nhne ojo be mini, o kanū ele Izireli be kweru nū nye naava n'aznū a, nye wam bū Jizōsi.” ⁵ Nga be nūrnū a, be wū be mini nū rēwhna Nyenwe aī Jizōsi. ⁶ Pōlu tūkwasi be aka nū risi, Enine Nso dnakwasi be, be kwu ōka nū riro ikne, kwusa izi ōma Chiokike. ⁷ Be hna lele ele nri ele rukna lawūru.

⁸ Pōlu zne n'oro ōgbako ele Ju, ɛnwā ɛto ya nū be nōdogbuta, o jiri anya rikne kwu ōka gbalī o kanū ele Ju nhne gbasiri ɛli-eze Chiokike. ⁹ Kōvu agwna be mernu risi rikne, be kwéle o kweru, be kwu ōka ojo megidne apna Nyenwe aī nū ruwhnu agida ele badnū. Pōlu gharū be, kwuru ele sno apna Jizōsi, ya nū be nookwurita ōka kpakara ōbochi n'oro ōmumu ōkwukwo Tajranosi. ¹⁰ Be mernu nhne ka awha lawūru ke mernu kpakara ele wu n'eli Esia nūrnū ikwu-ōnu Nyenwe aī, ma ele Ju nū ele būo ele Ju.

¹¹ Chiokike nūrnū ɛrnu elekema zī n'ichne hite n'aka Pōlu. ¹² Hite n'ɛhni a be neegwepiya wepe nū nkīti nhne gweznenu ele nrīria zī ōdo n'odo ji, be gwō be, rēnwu ojo hi n'ɛhni be whōga.

¹³ Agwna ele Ju ele naagaghari nēchihala rēnwu ojo pio o ji rēwhna Jizōsi mee kpam. Be kanū rēnwu ojo, “M neenye i iwu nū rēwhna Jizōsi nye Pōlu nōokpo okwo a.” ¹⁴ Rūmu rukna ɛsau otu nye Ju, nye risi arīohna rēwhna a bū Sikeva, mernu kpa. ¹⁵ Kōvu rēnwu ojo wam kanū be, “M maam Jizōsi, m maam Pōlu, kōvu anū bū ele kele?” ¹⁶ Nwerukna wam rēnwu ojo wam wu nū rime a bna be, megbu kpakara be, mekasi be ɛhni. Be hi nū rime oro wam vuru ōru, gbarū ɛto gbawhu.

¹⁷ Kpakara ele Ju nū ele būo ele Ju wu nū Efesōsi nūrnū nhne ka, ogwnu tū kpakara be. Be sōbisinu rēwhna

Nyenwe aī Jizōsi k'agida. ¹⁸ Agida ele kweru ekwe varū kwuhia nhne be mernu nū ruwhnu ele badnū. ¹⁹ Agida ele amusu vuyarū kpakara ōkwukwo be, kpō be bēkwnu nū ruwhnu ele badnū. Be gwnūkota ōnu ahia be, pokwu mkpūru iwai siliva isne. ²⁰ Kpam ikwu-ōnu Chiokike gbasarū, ji iknernema gwuzosi rikne.

²¹ Nga nhne ka mekworu, Pōlu kpebi o gawhe Masidonia nū Akaya zne Jeruselem. O kaa, “Me znekwo, m jeezne Rom.” ²² O zizne ele neeyinu a aka izi, Timoti nū Erasitōsi, zne Masidonia. O daziri ige matī n'eli Esia.

Eli ghara ghara n'Efesōsi

²³ Okne ɛli ghara ghara dnarnū n'Efesōsi kwnornu n'apna Nyenwe aī. ²⁴ Otu nye nōokpu siliva, nye rēwhna a bū Demetirisi, nye nōokpu oro igbudu Dīana, chi ele Efesōsi, nye mernu ele ɛrnu a nwe mbnarna k'agida. ²⁵ O sukwukōta ele ɛrnu a nū kpakara ele nū ya nwernu otu aka ɛrnu, o kanū be, “Anū magwū nū a neenwehia agida iwai hite n'ɛrnu aī. ²⁶ Anū nōowhnu, nōonu nhne badnū ka be kwu Pōlu neeme. O karū nū chi be jiri aka kpu būo chi rīa rīa. O mernu agida ele badnū kweru ōka a, nū hna n'Efesōsi ma nū kpakara ɛli Esia. ²⁷ O būo nū ɛrnu aī joowhu dai, kōvu ogwnu nōotu aī nū oro okne chi aī Dīana jōoburu nhne etekne, igwugwu a whu, bū chi ke kpakara ele Esia nū kpakara ōwa nōokponu risi ɛli.”

²⁸ Nga agida ele badnū wam nūrnū a, ōnuma jihia be mkpōma, be bete neesi okokoba, “Dīana ele Efesōsi bū dikne.” ²⁹ Mkpakpō wam gbasā kpakara ɛli-ōhna. Agida ele badnū wam nwudne Gayōsi nū Arisitakosi, ele rukna Masidonia be nū Pōlu sno neezne izi, pnūrnū be zne ōgbakoro ɛli-ōhna. ³⁰ Pōlu pioru ma o zne nū ruwhnu ele badnū wam, kōvu ele kweru ekwe kwéle a. ³¹ Agwna ele

nēechi ẹchi ele enyi Pọlu zi izi, naarijasno a, o gésikọ ẹhni a n'ogbakoro.

³² Kọvu nọ mkpakpọ zị nọ rime ọro ọgbako wam, agwna badnụ neesi otu nhne, ele berere neesi nhne berere, ele kakwo n'esilawuru be máa nhne be kwnornu gbakọ. ³³ Agwna be kaa nọ Alẹkizanda bụ nye risi mkpakpọ wam, ele Ju gwuzote a nọ ruwhnu ọhna. Alẹkizanda whenu be aka ma o nwernu rikne kwu ọka, ma ọ gọhoru ọnu nọ ruwhnu ele badnụ.

³⁴ Kọvu nga be mahiaru nọ ọ bụ nye Ju, be si okokoba n'otu ọnu lele awa lawuru, kaa, “Djiana ele Efesosi bụ dikne.” ³⁵ N'ipne-aznụ, nye gba okwukwo ẹli-ọhna mee be daziri bii, ọ kaa, “Ele rukna Efesosi, ele badnụ magwụ nọ ẹli Efesosi bítaru ọro Djiana nọ igbudu a ke hiri n'olu dna. ³⁶ Badnụ nwée rikne gonahoru nhne ka. Anụ daziri bii, anụ mée nhne búo ọma. ³⁷ Anụ kwuyaru ele rukna ka hna, ọ bụ n'ezị nọ be znúge buznu n'oro Djiana, mọbu kpari chi aị. ³⁸ Ọ bụru nọ Demetiris nọ ele ẹrnu a noobno nye ọbula nhne, ọbochi ikpe zị, ele risi ikpe zimako, be kpe ẹhni be ikpe nọ ruwhnu ele ikpe. ³⁹ Ọ zị nhne berere anụ piuru, be jookwu a n'oro ọgbako ikpe lele kpa iwu kwuru. ⁴⁰ Kwnornu nọ ogwnu nọotu aị nọ be jaakaa nọ a mernu mkpakpọ nọ nhne mernu tna. A nwée rikne kọwali risi mkpakpọ ka mọbu kaa nhne vuyaru a.” ⁴¹ Nga o kwukworu kpa, ọ gbasa ọgbako wam.

Pọlu znernu Masidonia nọ Girisi

20 Nga mkpakpọ wam biri, Pọlu sukwukọta ele kweru ekwe n'otu, kwunu be ọka ọsnuta mkpọma, ọ kanụ be, be dazikwaru nkari, o whọga zne Masidonia. ² O zne nọ rime kpakara ẹli wam nookwu agida ikwu-ọnu ọsnuta mkpọma tem ọ vadu Girisi. ³ Ọ daziri pij enwa ẹto. Ele Ju naagba iznuznu

nhne be jeeme a kpa o piuru o zne Siriya, o kpebi ọ lahna hite nọ Masidonia. ⁴ Sopata nnwọ Pirosi nye Beria snornu a zne, ma Arisitakosi nọ Sekundosi hi nọ Tesalonika, Gayosi hi nọ Dẹbi, Tajikosi nọ Tirofimosi ele hi n'Esia, nọ Timoti. ⁵ Ele ka beru ọsno neese aị nọ Torasi. ⁶ Nga Iriri Brẹdi Whúge Ọwhu whemernu, a hi nọ Filipai kwọru ọgbo zne ke ọbochi isne wheru dọ Torasi. A daziri otu ikwezu.

Pọlu znernu Torasi

⁷ N'ọbochi mbom n'ikwezu, kpakara aị gbakọru ma a ri wiri n'otu, Pọlu bete nookwunu ele badnụ ọka tem dọ n'esilawuru abali, hne ọ bụ nọ ọ naala n'osisi. ⁸ Agida tonji noonwu n'oro olu hne a zị n'ogbako. ⁹ Otu nnwọ ikoro rukna rẹwhna a bụ Yutikosi dazigwu ẹli n'olu mgbo-wekpeke. O bete neezni anyarna kpa Pọlu zị koriri nookwu ọka, o hi n'olu ọro ke ikwnu ẹto dna n'eli n'anyarna. Be vulizo a, kọvu ọ nwunam. ¹⁰ Pọlu gbadna ẹli, dnagidne a, bnagidne a, ọ kaa, “Ogwnu túko anụ, ọ zị budnu.” ¹¹ Ọ lahna nọ rime ọro olu, nyawa brẹdi, ri, kpa o kwukworu ọka gbu ọkwnu tem ẹhnam wasi, ọ la. ¹² Be kwula nnwọ ikoro rukna wam ọro nọ budnu, be snuta be ovu k'agida.

Hite nọ Torasi zne Miletosi

¹³ A bna ọgbo kwọru zne Asosi, hne a jookwuru Pọlu n'ogbo. Ọ kannu aị a mee kpam, o jeeji ọchi zne pij. ¹⁴ Kpa o kwnusiri aị nọ Asosi, a vuru a n'ogbo zne Mitelini. ¹⁵ N'ekile a, a hi nọ pij kwọru ọgbo zne nhne zị Kijos ndundu. N'ọbochi ke sno a, a dọ Samosi n'ọbochi ke berere, a dọ Miletosi. ¹⁶ Pọlu kpebiri ọ kwọru ọgbo whe Efesosi ma ọ gharu o tuwhu ige n'Esia. Ọ zị a wara wara ọ dọ Jeruselem, ọ bụru nọ o jeekwe o mee n'ọbochi Pentikosi.

Polu kwunnu ele okno badnu Efesosi oka

¹⁷ Polu zizne izi hite nu Miletosi zne Efesosi kanu ele okno badnu ogbako whnu a. ¹⁸ Nga be vaduru, o kanu be, "Anu magwu kpa me tuwhuru ige me nu anu zi, hite n'obochi me varu eli Esia. ¹⁹ M ji m ovu hieru eli nu anya-mini ekwona nu ernu lele nnwo izi Chiokike, o bu n'ezi nu ele Ju ji mmuma ojo be kpakna m ehni. ²⁰ Anu magwu nu o za nhne ke jaabnanu anu iru ke me tugwanna anu kpa me neezni anu izi oma, kovu m znirni m nhne nu ruwhnu ohna nu hite n'oro anu zi ichne ichne. ²¹ Ma ele Ju ma ele bwo ele Ju, m doru m anu aka nu nsni, ma anu hi nu nhne ojo anu tuhnsnakwnusi Chiokike, kweru nu Nyenwe ai Jizosi. ²² Hite n'obno nsni nhne Enine Nso kwuru, m jeezne Jeruselem, m maam nhne jaadnakwasi m pii. ²³ Kovu m magwu m nu rime kpakara eli-ohna, Enine Nso doru m aka nu nsni, nu ikelu nu okpagbu neese m. ²⁴ Kovu nu kpakara nhne ka za naakpa m, m za m noogwnu budnu m nu nhne zi mkpa, ma m nrukwo m ernu Nyenwe ai Jizosi nyernu m me nu. Ernu wam bu o kpo okwo izi oma oru Chiokike.

²⁵ "M zneghariri m n'esilawuru anu zni izi oma eli-eze Chiokike. M magwu m nu anu jowhnu m anya berere. ²⁶ Me kanu anu tna, nu o za nye ikpe onarna a jaama m. ²⁷ Kwnornu nu o za nhne bu echiche Chiokike ke me bitaru, gharu o kanu anu. ²⁸ Anya du anu eli n'ehni anu, anu legidne rumu aturnu Chiokike ke Enine Nso yisiri n'aka anu. Anu znu rumu aturnu ogbako Chiokike jiri onarna Nnw a zuru. ²⁹ M magwu m nu me la, edu wanohia jaava n'esilawuru anu, be jodonu rumu aturnu wam obirizi. ³⁰ Ige wawa nga ele zi n'esilawuru anu joolulu ezi oka wam ma be duwhu ele kweru ekwe, mee be snornu be.

³¹ Anya du anu eli, anu chenwanya nu m ji m agida anya-mini ekwona iwhnehnie nu abali neezni anu nhne awha eto.

³² "Kitna, m neeyisi anu n'aka Chiokike nu ezi oka ke ikwu-onu oru a, ke nweru rikne o wulizo anu olu lele oro, nyee anu ngozi nhne okehja ke a n'esilawuru ele o bitaru nso. ³³ M nwege m owho-anya nu hne siliva mobu golu mobu iwo nye obula zi. ³⁴ Anu magwu nu aka m lawuru nruiaru kpakara nhne ke zi m mkpa, nu ke me nu ele sno m. ³⁵ M gesiri m anu nu hite n'ernu aka ai, a jeeyisinu ele za rikne aka. Anu chenwanya ikwu-onu Nyenwe ai, 'Owa oma zinu nye neekesi nhne kakwo nye nanahoru nhne."

³⁶ Nga Polu kwukworu oka ka, ya nu be gwute mpnerne ochi n'eli kpe okpukpe. ³⁷ Kpakara be naakwona ekwona kpa be bnakwnusiri a, snutu a onu ipne-aznu. ³⁸ Ehni nwurnu be n'ikwu-onu wam o kwuru nu be jowhnu a anya berere, Kpakara be snornu a zne, o bna n'ogbo.

Polu znernu Jeruselem

21 Nga ai nu be gbasaru, a kworu n'ekile a, a du Rodisi, hite pii a zne Patara. ² A whurnu otu ogbo neezne Fonisia, a bna ogbo kworu whoga. ³ Nga a duru hne a nowhnu Saiporosi, a gharu a n'akarita zne Siriya. A hiedna nu Taya hne ogbo wam noovume ivu a. ⁴ A whurnu agwna ele kweru ekwe pii, ai nu be daziri otu ikwezu. Hite nu rikne Enine Chiokike, be kanu Polu o zneko Jeruselem. ⁵ Kovu nga ige ai zuru, a whoga. Kpakara be nu nnwerne be, nu rumu be snornu ai whoga n'eli-ohna. Kpakara ai gwute mpnerne ochi nu ngeri osimini kpe okpukpe. ⁶ A bekwurita ehni ai, a bna n'ogbo, be lahna oro.

⁷ A kworu ogbo aị hite nụ Taya zne Pitolimasi, a zne bekwu rumu nda aị, aị nụ be daziri otu obochi. ⁸ N'obochi ke sno a, a vadu Sizaria. A bna n'oro otu nye nọkpo okwo izi oma Chiokike, nye rewhna a bu Filipu, a daziri n'oro a. Filipu bu otu nu rime ele izi esau wam be hohiaru nu Jeruselem. ⁸⁸⁹ Filipu nwernu rumu oknornoko eno yogbola izi ele nọkpo okwo izi oma Chiokike.

¹⁰ Kpa a dazi n'oro a agida obochi, otu nye owhnurninya be kwu Agabosi hiri nu Judiya va. ¹¹ O vakwnusi aị, gweru ajini Polu, kne ehni a ochi n'aka, o kaa, "Ka bu nhne Enine Nso kwuru, 'O bu kpa be ele Ju jeekne nye nwe ajini ka nu Jeruselem, gweru a nyewhete a n'aka ele buo ele Ju."

¹² Nga a nuru a, aị nụ ele eli wam riasno Polu o znekwadia Jeruselem. ¹³ Polu kaa, "Ndaa kpa anu naakwna ekwna neeme ma inwe gwu mkpoma m? Be jeekne m eriri kpai nu Jeruselem, kovu m kwelem o nwu enwu kwnornu rewhna Nyenwe aị Jizosi." ¹⁴ Kpa a nwee rikne mee o gbanwo ovu a, a gweme aka aị, kaa, "Chiokike mee nhne bu echiche a."

¹⁵ Nga a daziri ige matị pii, a jikneru o zne Jeruselem. ¹⁶ Agwna ele sno apna Jizosi ele zi nu Sizaria snornu aị, be duru aị zne n'oro otu nyerukna nye be kwu Masoni, nye Saiporosi, nye sno apna Jizosi gbu okwnu, a daziri nu n'oro a.

Polu vaduru Jeruselem

¹⁷ Nga a vaduru Jeruselem, rumu nda aị kwubnanya aị nkarị nkarị. ¹⁸ Ke chi boru, aị nu Polu snornu zne o whnu Jemisi, kpakara ele okno badnu ogbako Chiokike zi masi pii. ¹⁹ Polu bekwu be, kanu be otu otu kpakara nhne Chiokike

mernu n'esilawuru ele buo ele Ju hite n'ernu izi oma a.

²⁰ Kpa be nuru a, be znarni Chiokike. Be kanu Polu, "Nwene aị, agida pokwu ele Ju kweru ekwe, be zi koriri neerne bekwu nu mkpoma be, naabita Iwu Mozizi. ²¹ Agwna ele badnu kanu be nu i neezni kpakara Ju ele wu n'eli ele berere be sigbasi Iwu Mozizi, nu i neezni be kpa rumu be nka, be sno omen'eli ele Ju. ²² Be joonu nu i varu, ndaa kpa a jeeme? ²³ Bikno mee nhne a karu ji mee. Ele rukna eno zi n'esilawuru aị, ele kweru mkwna, ²⁴ snornu be zne mee mmemem obita ehni be richna, kwu ogwo nhne be mewhuru, ma be nwernu rikne koma risi be. Kpakara badnu jeeji ka mahia nu nhne be kwuru gbasiri i buo ezi oka, nu ji n'iwuru i naabita Iwu Mozizi. ²⁵ Kovu ele buo ele Ju ele kweru ekwe, a ziznenu be okwukwo izi, kanu be nhne a kpebiri, be rikoviri be kwaru arionna nyee renwu, moku onnarna, moku anu obula be higburu ehigbu, be meko oyi."

²⁶ Polu kwuru ele rukna wam, n'ekile a, ya nu be mernu mmemem obita ehni be richna. O bna n'oro Nso Chiokike, kanu ele badnu obochi be jeemezu o bita ehni be richna, kwa masi arionna nu risi kpakara be.

Be nwudneru Polu n'Oro Nso

²⁷ O gwarnu matị obochi esau obita ehni be richna zute, agwna ele Ju hiri n'Esia whnuru Polu n'Oro Nso. Be kpakne igbudu badnu wam, be nwudne Polu. ²⁸ Be siwama okokoba, "Ele Izireli, anu yisi aka, ka bu nwerukna wam naagahari kpakara ohna neezni ele badnu nhne megidne ele Izireli, megidne Iwu Mozizi, ma Oro Nso ka. Kitna, o kwubnarnu ele buo ele Ju n'Oro Nso, meru hna zi nso." ²⁹ Ka bu kwnornu nu be wh-

nurnu Tirofimoši nye Efesoši hne ya nū Pōlu sno nū rime ẹli-ọhna, be che nū Pōlu kwubnarnu a Ọro Nso.

³⁰ Okne mkpakpọ dna nū kpakara ẹli-ọhna, ele badnū gbakọta n'otu, nwudne Pōlu, dọhala a nū rime Ọro Nso, gbasni mgbo. ³¹ Igbudu badnū wam piuru o gbu Pōlu, kọvu izi duru nye risi ele ọgwunu Rom nsni nū kpakara Jeruselem neeme mkpakpọ. ³² Ngangam, nye risi ọgwunu ele Rom chirị ele nẹechi otu riwhu ele ọgwunu nū ele ọgwunu be, gbazne n'esilawuru igbudu badnū wam. Nga be whnurnu a, ya nū ele ọgwunu a, be sigbasi ọ lị Pōlu nhne.

³³ Nye risi ọgwunu wam znekwnusi Pōlu nwudne a, nyee iwu be tū a ijigba lawuru. Ọ sịkwa be, “Nyele bụ nwerukna ka, kịni bụ nhne o mernu?” ³⁴ Agwna ele zị n'igbudu badnū wam neesi otu nhne, ele berere neesi nhne berere. Okne mkpakpọ dnarnū ke mernu nye risi ọgwunu wam nwée rikne mahija risi nhne mernu. Ọ kanū ele ọgwunu be kwubna Pōlu rime hne ele ọgwunu wu. ³⁵ Ya nū be snornu dū mgbamgba ọchi ọro,* ele ọgwunu wam kwuru a, ọ zị ele badnū wam mekasi nhne kwnornu ọvnarna chnarnū be n'anya. ³⁶ Be gbasnornu a, neesi okokoba, “Gbu nwerukna ka.”

Pōlu ọruru ọnu a

³⁷ Kpa be nookwubna Pōlu nū rime hne ele ọgwunu wu, ọ kanū nye risi ọgwunu, “Me kanū ị ọka sa?”

Nye risi ọgwunu wam sịkwa a, “I jeenwe rikne kwu Giriki? ³⁸ I bụo nye Ijipiti wam nye n'ige wheru ewhe vuyaru omegidne, nye duru pokwu badnū ẹno ele ogbu badnū bna n'ẹli-ikpa?”

³⁹ Pōlu kaa, “M bụ m nye Ju, be murnu m nū Tasoši nū ẹli Silisia, m bụ m nye ẹli ke zị okne mkpa. Bikno, me kwunu ele badnū ka ọka.”

⁴⁰ Nye risi ọgwunu wam nyee a rikne, Pōlu gwuzoru nū olu mgbamgba ọchi ọro, whenu ele badnū wam aka. Nga be daziri bii, Pōlu kwunu be ọka ikwu-ọnu ele Hiburu.

22 Ọ kaa, “Ele rukna, rumu nda, nū ele nda, bikno, anū bno nsni kpa me nọgoru ọnu m nū ruwhnu anū.”

² Nga be nurnu kpa o nookwu ọka n'ọnu ele Hiburu, be daziri bii k'agida, Pōlu zne nū ruwhnu kaa, ³ “M bụ m nye Ju, be murnu m nū Tasoši n'ẹli Silisia, kọvu m soru m hna nū rime Jeruselem, lele nnwọ ọkwukwo ke Gamalieli znukwaru nkarị n'iwu ele nda ai, m ji m mkpoma orne bekwnu rnunu Chiokike ẹnu lele kpa anū zị tna. ⁴ M kpaknarnū m ele sno apna ka ẹhni dū n'ẹnwu. M nwudnenu m ele rukna nū ele rinya tūbna be n'oro ikelu. ⁵ Nye risi ariohna nū kpakara ele eze-ikpe magwū nū m nookwu ezi ọka. M naahjaru m n'aka be ọkwukwo izi be gbaznenu rumu nda ele Ju zị nū Damasikosi, m neezne pij ma m nwudne m ele badnū, tū be ijigba, pnurnu be va Jeruselem ma be ta be awhnūwhnu.

Pōlu kwuru nhne gbasiri ọtuhnasna a (Ernu 9:1-19; 26:12-18)

⁶ “Kpa me neezne, ọ gwarnū matị m dū Damasikosi, n'iwhehnie, nū ibiri, okne iwhe hiri n'oligwe mụkwasi m. ⁷ M dna n'ẹli, otu akpiri kannū m, ‘Solu, Solu, kịni mernu ị naakpakna m ẹhni?’

⁸ “M sịkwa, ‘I bụ nyele, Nyenwe ai?’

“Ọ kaa, ‘M bụ m Jizoši nye Nazareti, nye ị naakpakna ẹhni.’ ⁹ Ele rukna me nū be sno whnurnu iwhe wam, kọvu be nūge akpiri nye nookwunu m ọka. ¹⁰ M sịkwa, ‘Ndaa nhne me jeeme, Nyenwe ai?’

“Nyenwe ai kaa, ‘Lizo, zne nū rime Damasikosi, be jaakanū ị kpakara nhne Chiokike karū jị mee.’ ¹¹ Isni kpuru

*21:35 mgbamgba ọchi ọro: Ka bụ hne be pne neezne ọro olu.

m kwnornu okne iwhne wam, ele me nū be sno tōru m n'aka, duru m zne Damasikosi.

¹²“Otu nye rēwhna a bụ Ananayasi, nye nōotu ogwnu Chiokike lele kpa iwu aī kwuru, nye kpakara ele Ju wu nū Damasikosi nōoso anya, ¹³ọ vakwnusi m, gwuzoru n'ēhni m, kaa, 'Nnwọ nda Sọlu, whnurnu ọsno,' ngangam, m whnurnu m ọsno, le a anya.

¹⁴“Ọ kaa, 'Chiokike ke ele nda aī, hōhiaru ị ma ị mahia echiche a, ma ị whnū Nye Izi a ke mee mma, ma ị nurnu kpa o nookwunu ị ọka n'akpiri ke a. ¹⁵Ị jọobu nye akebe a, ma ị kanū ele badnū nhne i whnurnu nū nhne ị nurnu. ¹⁶Kịtna, i dāzịma, lizo, ma be wū ị mini, ma be snusnama mmehie i hite n'okpokwu rēwhna a.’

Pọlu, nye izi ele bụo ele Ju

¹⁷“M lahna nū rime Jeruselem, kpa me neekpe okpukpe n'Ọro Nsọ, m whnurnu m ọwhnurninya. ¹⁸M whnurnu m Nyenwe aī, ọ kaa, 'Lizo, wara wara, whọga nū rime Jeruselem, kwnornu be jéekwe akebe i gbasiri m.’

¹⁹“M kaa, 'Nyenwe aī, be magwū nū m znernu m n'otu ọro ọgbako ele Ju dū n'ọro ọgbako, nwudne ele kweru nū rēwhna ị, ị be nhne yisi be n'ikelu. ²⁰Nga be gburu Sitivini nye akebe i, m gwuzo m yisi aka n'ēnwu a, m legidnenu m iwo ele gburu a.’

²¹“Ọ kaa, 'Whọga, kwnornu m jeezizne i hne zị ikere, nū ẹli ele bụo ele Ju.’”

Pọlu bụ nye Rom

²²Ele badnū wam bnonu a nsni tem Pọlu kwu ka, be bete neesi okokoba n'okne nkoli, kaa, “Gweme nwerukna ka n'owa, o kwésile ọ zị bụdnu.” ²³Be neesi okokoba, neewhe iwo be n'olu risi be, nọbolizo ruznurnuznu. ²⁴Nye risi ogwnu wam nyee ele ogwnu a iwu be kwubna Pọlu rime hne ele ogwnu wu,

be pnia a nhne ma be mahia nhne ele Ju kwno neesi okokoba megidne a. ²⁵Kpa be knernū a eriri ma be pnia nhne, Pọlu kanū nye wam nēchi otu riwhu ele ogwnu gwuzo pii, “O kwesiri n'iwu ọ pnia nye Rom nhne, nye be kpége ikpe nhne ojo o mernu?”

²⁶Nga nye ogwnu wam nurnu a, ọ znekwnusi nye risi ogwnu kanū a, “Anyadụ ẹli nhne i neeme, nwerukna ka bụ nye Rom.”

²⁷Nye risi ogwnu wam znekwnusi Pọlu sịkwa a, “Kanū m, ị bụ nye Rom?”

Pọlu kaa, “Owe.”

²⁸Nye risi ogwnu wam kaa, “M kwuru m agida iwai sị me ghoru nye Rom.”

Pọlu kaa, “M bụ m nye be murnu lele nye Rom.”

²⁹Ngangam, ele rukna wam noopio ọ sịkwa Pọlu ajiji sigbasi a, ogwnu turu nye risi ogwnu nga ọ nurnu nū Pọlu bụ nye Rom, nū ọ turu a ijigba.

Pọlu nū ruwhnu ele eze-ikpe

³⁰Nye risi ogwnu pioru ọ mahia nhne bụ ezi ọka ele Ju kwno noobno Pọlu nhne, ke chi bōru, ọ tōma Pọlu ijigba, kanū ele risi arịohna nū kpakara ele eze-ikpe be gbako. O kwupiya Pọlu, gwuzote a nū ruwhnu be.

23 Pọlu lebna anya n'esilawuru ele eze-ikpe wam, kaa, “Rumu nda m, ovu m zị snam nū ruwhnu Chiokike kpakara bụdnu m dū tna.” ²Nye risi arịohna be kwu Ananayasi kanū ele gwuzo Pọlu ndundu be gbọ Pọlu aka n'onu. ³Pọlu kanū a, “Chiokike jọogbo ị aka, jị mkpọ be teru nznu. Ị dazị ẹli neekpe m ikpe lele kpa iwu kwuru, i noolulu iwu naakaa be gbọ m aka.”

⁴Ele rukna gwuzo Pọlu ndundu kaa, “Ị naakaja nye risi arịohna Chiokike?”

⁵Pọlu sarū be, “Rumu nda m, m máam nū ọ bụ nye risi arịohna Chiokike. Be gbarū a n'okwukwo nsọ, kaa, 'I kwú nhne ojo megidne nye risi ele ke i.’”

⁶ Nga Pọlu whnurnu nọ agwna ele eze-ikpe wam bọ ele Sadusi, ele berere bọ ele Farisi, o siwama, “Rumu nda m, m bọ m nye Farisi, ele nda m oknani bọ ele Farisi. Be kwuyaru m n'ikpe hna kwnornu okwnata mkpoma me nwernu n'olizo n'enwu ke budnu.”⁷ Kpa o kwuru ka, ele Farisi nọ ele Sadusi bete no-dugbuta, ogbako iznuznu ikpe wam kewa.⁸ (Kwnornu nọ ele Sadusi karu nọ ele nwurnu onwu jéelizọ n'enwu, enine izi zfla, nọ enine zfla masi, kovu ele Farisi kweru nọ eto wam zi.)⁹ Ogbugbo naala olu k'agida, agwna ele zni iwu ele otu Farisi gwuzoru kwusi oka rikne, kaa, “O zá nhne ojo a whnurnu nọ rime nwerukna ka, o buru nọ enine mọbu enine izi kwunu a oka.”¹⁰ Odogbuta wam laru olu k'agida ke mernu ogwnu turu nye risi ogwnu nọ be jodogbu Pọlu. O nyee ele ogwnu a iwu be zne n'esilawuru be gweme Pọlu, kwubna a nọ rime hne ele ogwnu wu.

¹¹ N'abalị ke sno a, Nyenwe aị gwuzoru n'ehni Pọlu, kaa, “Ogwnu tuko i, kpa i gbaru akebe m hna nọ Jeruselem, bọ kpa i jaagba akebe m nọ Rom masi.”

Be gbaru iznuznu o gbu Pọlu

¹² N'osisi, ele Ju gbakoru n'otu gba iznuznu. Be duru risi nọ be jéeri wiri mọbu nwọ nhne obula tem be gbu Pọlu.¹³ Be kakwo nri ele rukna eno ele snornu gba iznuznu be gbu Pọlu.¹⁴ Be znekwnusi ele risi arjohna nọ ele okno badnu, kaa, “A duru risi n'otu nọ a jéeri nhne obula tem a gbu Pọlu.¹⁵ Kıtna, bikno, jị nọ ele eze-ikpe ziznenu nye risi ogwnu ele Rom izi, ma o kwuhia Pọlu, anu mee lele nọ anu jaasikwahia nhne bọ risi oka. A joogbu a su o vadu hna.”

¹⁶ Nnwọ rukna nwene rinya Pọlu nurnu iznuznu wam, o zne bna nọ rime hne be bitaru Pọlu, kanu a.¹⁷ Pọlu

sukwu otu nye ogwnu neechi otu riwhu ele ogwnu, kanu a, “Kwuru nnwọ ikoro ka znekwnusi nye risi ogwnu, o nwernu nhne o jaakanu a.”

¹⁸ Nye ogwnu wam kwuru a, duzne a nọ hne nye risi ogwnu zi, kaa, “Pọlu nye ikelu sukwuru m, kaa me kwuya nnwọ ikoro ka hne i zi, kwnornu nọ o nwernu nhne o jaakanu i.”

¹⁹ Nye risi ogwnu wam toru a n'aka whoga, sika a, “Kini bọ nhne i jaakanu m?”

²⁰ O kaa, “Ele risi ele Ju kwekotaru nọ be jaakanu i kwuhianu be Pọlu nọ ruwhnu ele eze-ikpe ekile, be noogho aghigho, nọ ele ikpe jaasikwahia nhne bọ risi oka gbasiri a.²¹ Kovu i bnó be nsni, kwnornu nọ nhne nọ lele nri ele rukna eno jootugwa neese a. Be duru risi nọ be jéeri wiri mọbu nwọ mini tem be gbu Pọlu. Be jiknenu o mee kpam, be neese nhne i jeekpebi.”

²² Nye risi ogwnu wam kaa, “O zá nye i kanu nọ i tnusinu m.” O zihala nnwọ ikoro wam.

Be ziznenu Pọlu znekwnusi Felikisi

²³ Nye risi ogwnu wam sukwu ele ogwnu a lawuru neechi otu riwhu ele ogwnu, kanu be, “Anu jiknenu riwhu ele ogwnu lawuru o zne Sizaria, nọ ele gba iyinya nri esau, ele ama-ogwnu riwhu lawuru, be jiknenu o zne n'otnu-ige ke tolu n'abalị.[†] ²⁴ Anu gweya iyinya Pọlu jaagba, anu kwuzne a n'udno ke nye ochichi Felikisi.”

²⁵ Nye risi ogwnu wam gba okwukwo izi nọ kpa,

²⁶ Hite n'aka Kalaudiōsi Lisiasi, nyee Nye zi Ogwnu, nye ochichi Felikisi, m bekwulem jị.

²⁷ Ele Ju nwudnenu nwerukna ka noopio o gbu a, m nurnu m nọ o bọ nye Rom, m chiri ele ogwnu dōhia

[†]23:23 otu-ige tolu n'abalị: okwukwo ke mbom kwuru ige awa ke eto n'abalị

a n'aka be. ²⁸ M pioru m ọ mahia nhne be noobno a, m kwuru a zne nụ ruwhnu ele eze-ikpe be. ²⁹ M whnurnu m nụ ọ zá nhne o mernu be jeeji noogbu a mọbu tụ a ikelu, nhne be noobno a bụ nhne gbasiri iwu be. ³⁰ Nga be kannu m nụ agwa ele Ju naagba iznuznu megidne a, m kpebi o zianu i ya. M kanu ele noobno a nhne be va gwnu iwu be megidne a nụ ruwhnu i.

³¹ Ele ọgwu wam mee kpa be nyernu be iwu. Be kwuru Pọlu n'abalí wam zne Antipatirisi. ³² N'ekile a, ele ọgwu ji ọchi hiehna ọro, be sigbasi ele gba iyinya ma be kwuru Pọlu zne. ³³ Be kwuru a zne Sizaria, nyee nye ọchichi ọkwukwo izi wam, nyewhete a Pọlu masi. ³⁴ Nye ọchichi wam gwnu ọkwukwo izi wam, ọ sika Pọlu eli o hi. Nga ọ whnurnu nụ ọ hi nụ Silisia, ³⁵ ọ kaa, “M jọnu ọnu i nga ele noobno i nhne varu.” O nyee iwu be bita Pọlu n'obna Erọdu hne be jeese a nse.

Pọlu nụ ruwhnu Felikisi

24 Nga ọbochi isne whemernu, nye risi arịohna Ananayasi nụ agwna ele okno badnu nụ otu nye ọogwnu iwu be kwu Tẹtulasi znernu Sizaria. Be gwuzo nụ ruwhnu Felikisi, gwnuhia nhne be noobno Pọlu. ² Be sukwu Pọlu, Tẹtulasi bete noobno Pọlu nhne nụ ruwhnu Felikisi, kaa, “Nye zi Ogwnu, hite n'ọchichi i nụ akoniche i, a nwernu udno gbu ọkwu, i mernu agida nhne oma n'eli ai. ³ A nakweru ka, n'ige ọbula nụ kpakara ohna ai hite n'otu mmamma a ọotunu i. ⁴ M chíoge m o tuwhu ige i, m naariasno i, i gweru ovu oma i bno nsní nụ nhne a nookwu ige mati.

⁵ “A whnurnu nwerukna ka nụ ọ bụ nye naakpakna ele badnu ehni, o noovuya mkpakpo n'esilawuru ele Ju nụ kpakara owa, ọ bụ nye risi otu nye Nazareti. ⁶ O pioru o meru Oro Nso ai,

a nwudne a. [A pioru o kpe a ikpe lele kpa iwu ai kwuru. ⁷ Kọvu nye risi ọgwu Lisiasi varu gweru anya rikne ọhoru a n'esilawuru ai. ⁸ Lisiasi nyee iwu ele noobno nhne va nụ ruwhnu i.] Ọ buru nụ i sika a ajiji, i jaamahia hite n'onu a kpakara nhne a noobno a.”

⁹ Kpakara ele Ju yisi onu noobno Pọlu nhne nụ ọ bụ ezi ọka nhne Lisiasi kwuru.

Pọlu goru onu a nụ ruwhnu Felikisi

¹⁰ Nye ọchichi wam whenu Pọlu aka, o kwu ọka. Pọlu kaa, “M magwu m nụ i bụ nye ikpe eli ka agida awha. Mkpoma nooso m n'onu ọ goru onu m nụ ruwhnu i. ¹¹ I jeenwe rikne pohia nụ ọ kákwole nri ọbochi nụ ebo me znernu nụ Jeruselem ọ kpọ risi eli. ¹² Ele Ju whnúge me nụ nye ọbula ọodogbuta nụ rime Oro Nso, be whnúge hne me naakpakne mkpoma ele badnu mọbu n'oro ọgbako mọbu nụ hne berere nụ rime eli-ohna. ¹³ Be nwée rikne kahia nhne be kwno noobno m nhne. ¹⁴ Kọvu m nookwu ka nụ ruwhnu i, m neekpenu Chiokike ke ele nda ai hite nụ osno apna be karu nụ ọ bụo ezi apna. M kweru m nụ kpakara nhne be gbaru n'Iwu Mozizi nụ ọkwukwo ele ọwhnurninya. ¹⁵ M nwernu m otu olile anya nụ Chiokike kpa ele ka nwernu, nụ ele mee mma ma ele ojo jeehi n'enwu lizo. ¹⁶ Kwnornu nụ m nwernu m olile anya ka, m naakpakna ehni m ehni ma m nwernu m ovu zi snam nụ ruwhnu Chiokike ma nụ ruwhnu badnu ige ọbula.

¹⁷ “Agida awha m zila m nụ Jeruselem, m va gweyanu ele ke m iwai, kwa masi arịohna. ¹⁸ Kpa me neeme ka n'Oro Nso, be whnurnu m kpa me mezuru mmemem ọbita ehni m richna, be whnúge m hne me nụ ele badnu zi, ọ zá mkpakpo me naakpakne. ¹⁹ Kọvu agwna ele Ju hi n'Esia va zi pij, be n'iwuru be kwesiri ọ zi hna nụ ruwhnu i bno m nhne ọ buru nụ o nwernu nhne be ji megidne

m. ²⁰ Mọbu ele rukna ka zị hna kahja nhne ojo be piohjaru nụ rime m nga me gwuzoru nụ ruwhnu ele eze-ikpe, ²¹ okwolem otu nhne me kwuru nga me gwuzoru nụ ruwhnu be, ‘Anụ neekpe m ikpe tna nụ ruwhnu anụ kwnornu nụ m kweru m nụ ele nwurnu ọnwu jeelizo n’enwu bna nụ budnu.’”

²² Felikisi nye magwụ nhne gbasiri apna ka, mesni ikpe, kaa, “M jaawa ikpe nga nye risi ọgwu Lisiasi varu.” ²³ O kanụ nye ọgwu wam neechi otu riwhu ele ọgwu o legidne Pọlu anya, kọvu o nyee a oghere, kweru ele enyi a znenu a izi.

Pọlu nụ ruwhnu Felikisi nụ Durusila

²⁴ Nga ọbochi ele wheru, Felikisi nụ nnwerne a Durusila nyerinya Ju varu. O dusi be sukwu Pọlu ma o bno nsnị kpa o jookwu nhne gbasiri ọkwnata ovu nụ Karaisi Jizosi. ²⁵ Kpa Pọlu nookwu nhne gbasiri ome mma, badnụ ojikwaru ẹhni a, nụ ikpe ke jaava, ọgwu tūru Felikisi, ọ kaa, “Bikno, la kịtna, m joosukwu i nga me nwernu oghere.” ²⁶ O leri anya nụ Pọlu jeenye a iwai, o noosukwu a ige ọbula ya nụ a nookwurita ọka.

²⁷ Kpa awha lawuru whemernu, Pokiosi Fesitosi gweru ọnodi Felikisi lele nye ọchichi. Felikisi mernu ma mkpoma sọ ele Ju n’onu, ọ sigbasi koriri Pọlu n’oro ikelu.

Pọlu kweru o zne nụ ruwhnu Siza

25 Kpa Fesitosi varu, ke ọbochi ẹto whemernu, o hi nụ Sizaria zne Jeruselem. ² Ele risi arịohna nụ ele risi ele Ju bno Pọlu nhne nụ ruwhnu Fesitosi. Be rjasno a ³ o menu be nhne oma, o mee ma Pọlu va Jeruselem. Be kwuru kpa kwnornu nụ be gbalam iznuznu o gbu a n’apna. ⁴ Fesitosi kaa, “Pọlu zị n’ikelu nụ Sizaria, m jaalahna pij ige matị. ⁵ Ele risi anụ snornu m zne Sizaria

bno nwerukna ka nhne ọ bụru nụ o mernu nhne ojo.”

⁶ Fesitosi dazị ọbochi ẹsato mọbu nri berere, lahna Sizaria. N’ọbochi ke sno a, ọ daziri nụ ngadna ikpe, kaa be kwuya Pọlu. ⁷ Nga Pọlu varu, ele Ju hi nụ Jeruselem varu gwuzoru a ndundu, bete noobno a agida nhne tū ọgwu be nwée rikne gwuzote nkari.

⁸ Pọlu goru onu a, “Ọ zá nhne ojo me mernu megidne iwu ele Ju, mọbu Ọro Nso Chiokike mọbu Siza.”

⁹ Fesitosi ma o mee nhne joooso ele Ju n’onu, ọ sịkwa Pọlu, “Ọ jaamasị i o zne Jeruselem ma m kpe jị ikpe nụ nhne be noobno i nụ ruwhnu m pii?”

¹⁰ Pọlu kaa, “M gwuzo m nụ ruwhnu ọro ikpe Siza, hne be kwesiri o kpe m ikpe. Ọ zá nhne ojo me mernu ele Ju ke jị n’iwuru i magwụ. ¹¹ Ọ bụru nụ m luluru m iwu, mọbu mee nhne me kwesiri enwu, m kwerulem ọ nwụ enwu. Kọvu nụ nhne be noobno m bụo ezi ọka, ọ zá nye jeenwe rikne kwuru m nyee be, m jeezne nụ ruwhnu Siza.”

¹² Fesitosi nụ ele neezni a ezni gba iznuznu, ọ kaa, “I karu nụ i jeezne nụ ruwhnu Siza, i jeezne nụ ruwhnu Siza.”

Pọlu nụ ruwhnu Agiripa nụ Benisi

¹³ Kpa ọbochi ele nụ ele wheru, Eze Agiripa nụ nwene a rinya Benisi varu Sizaria va o bekwu Fesitosi. ¹⁴ Kpa be daziri agida ọbochi, Fesitosi kanu eze nhne gbasiri Pọlu, “Ọ zị otu nwerukna Felikisi sigbasiri n’ikelu hna. ¹⁵ Nga me znernu Jeruselem, ele risi arịohna ele Ju nụ ele okno badnụ bnornu Pọlu nhne, kaa, me kpe a ikpe enwu. ¹⁶ Kọvu m kannu m be nụ ele Rom zá neekpe nye ọbula ikpe enwu hna be béle ọsno mee ya nụ ele noobno a nhne whnuta ruwhnu nụ ruwhnu, ma o nwernu oghere goru onu a. ¹⁷ Nga be varu hna, m gbúgele m ọkwnu, ke chi bọru m daziri nụ ọro ikpe, kaa be kwuya

nwerukna wam. ¹⁸ Ele noobno a nhne nwée rikne bno a nhne ojo obula me neeche be joobno a. ¹⁹ Kovu be nu Polu nɔdogbuta nhne gbasiri okwa Chiokike be, nu otu nwerukna rewhna a bu Jizosi, nye nwurnu onwu, kovu Polu naakaa nu o zi budnu. ²⁰ M maam nhne me jeeme dna ndidna gbasiri oka ka, m sika Polu ma o jaamasị a o zne Jeruselem, ma m kpe m a ikpe kwnornu nhne be noobno a. ²¹ Kovu Polu karu be bita a n'ikelu ma Siza kpe a ikpe. M nyee iwu be bita a n'ikelu tem m zizne a ke Siza.”

²² Agiripa kanu Fesitosi, “M jeeji nsni m nurnu nwerukna ka.”

Fesitosi kaa, “I jonu a n'ekile.”

Polu nu ruwhnu Eze Agiripa

²³ N'ekile a, Agiripa nu Benisi jiri okne tne eri nu dudugna bnanya oro ogbako, ma ele risi ele ogwnu nu ele risi eli. Fesitosi kaa be kwuya Polu, be kwuya Polu. ²⁴ Fesitosi kaa, “Eze Agiripa, nu kpakara ele ai nu be zi hna, anu whnurnu nwerukna ka nye kpakara ele Ju zi hna nu Jeruselem dnarnu ikpo gbasiri a nu ruwhnu m. Be siwama okokoba nu o kwesile o zi budnu neezne nu ruwhnu. ²⁵ Kovu nu m piohala m nhne o mernu ke kwesiri be ji kpe a ikpe enwu. O kaa nu o jeezne nu ruwhnu Siza, m kaa nu m jeezizne a. ²⁶ Kovu m nwée m risi nhne me jaagbaznenu Siza okwukwo gbasiri a. O bu nhne mernu me kwuharu a nu ruwhnu anu, ke kakwo nu ruwhnu i, Eze Agiripa, ma a dna ndidna oka ka, m jeenwe risi nhne me jaagba n'okwukwo. ²⁷ Kwnornu nu m kwesile m o zizne nye ikelu hne me nwée rikne kahia risi nhne be noobno a.”

Polu nɔgoru onu nu ruwhnu Agiripa

26 Agiripa kanu Polu, “Ka bu oghere i nwnu i jookwu onu i.”

Polu dnosnima aka a, goru onu a, ² “Eze Agiripa, m gwnurnu m ehni m

nye ruwhnu oma nu m joogoru onu m nu ruwhnu i tna, hite nu kpakara nhne ele Ju noobno m. ³ Ke kakwo, kwnornu nu i magwu kpakara omen'eli ele Ju nu nhne a kwno nɔdogbuta, m naariasno, bikno, nwe ndidi, bnote m nsni n'onu. ⁴ Kpakara ele Ju magwu kpa budnu m zi hite nga me bu nwo ikoro. Be magwu hite nu mbom kpa me wuru kpakara budnu m nu rime eli m ma nu Jeruselem. ⁵ Be magwu, o buru be jeekwe agba akebne, nu hite nu mbom m bu m nye otu siri rikne nu okpukpe ai, m bu m nye Farisi. ⁶ Kitna, m gwuzogwu m n'ikpe kwnornu nu m nwnu m olile anya nu mkwna Chiokike kweru ele nda ai. ⁷ Ka bu mkwna ke Chiokike kweru kpakara nri avnurnu nu ebo ke ai, kpa be neekpenu Chiokike iwhnehnie nu abali. O bu kwnornu okwnata ovu ka, Eze Agiripa, nhne ele Ju kwno noobno m nhne. ⁸ Ndaa kpa anu nwée rikne kwe nu Chiokike neeme ele nwurnu onwu hi n'enwu lizo?

⁹ “Me n'iwuhuru m cheru nu m jeenwe rikne mee nhne megidne rewhna Jizosi nye Nazareti. ¹⁰ O bu nhne me mernu nu Jeruselem. M naharu m rikne n'aka ele risi ariohna yisi agida ele Chiokike n'ikelu, nga be noogbu be, m yisiri m aka m megidne be. ¹¹ Agida ige m znenu m hite n'otu oro ogbako ele Ju du berere ta be awhnwhnu, mee ma be gonahoru rewhna Jizosi, m vuru okne onuma ke mernu m zne n'eli ele berere kpakna be ehni.

Otuhasna mkpoma Polu

(Ernu 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Ka bu nhne me kwno neezne Damasikosi nu rikne nu iwu ele risi ariohna. ¹³ N'apna n'esilawuru iwhnehnie, Eze, m whnurnu m okne iwhne kpakpa iwhne ehnam hiri n'oligwe mukwasi me nu ele nu me sno. ¹⁴ Kpakara ai dna n'eli, m nurnu m otu

nkoli kanu m n'onu ele Hiburu, 'Solu, Solu, ndaa nhne i kwno naakpakna m eñni, i nwée rikne gba ochi n'igwnu.'

¹⁵“M sika, 'I bu nyele, Nyenwe ai?”

“Nyenwe ai kaa, 'M bu m Jizosi nye i naakpakna eñni. ¹⁶Lizo, gwuzoru n'ochi i lawuru. M mernu m ma i whnu m anya, ma m hohia m ji buru nye izi m, i jaakanu ele berere nhne i whnuru tna, nu nhne me jeegesi i nu ruwnu. ¹⁷M jodohia i n'aka ele Izireli ma n'aka ele buo ele Ju ele me jeezine i. ¹⁸M jeezine i ma i kpume anya be, mee be hi n'ochichiri bna n'iwhe, hite nu rikne Ekwensu tuhna hne Chiokike zi. Ngam, Chiokike jaagbaru be mmehie be, ma be nwehia oghere n'esilawuru ele Chiokike bitaru nsu hite n'okwnata ovu nu me.’

Polu tnrnu otutnu ernu a

¹⁹“Eze Agiripa, m mene m risi rikne n'owhnurninya wam hiri n'oligwe va.

²⁰Hite nu rime Damasikosi, Jeruselem nu kpakara Judiya, du ele buo ele Ju, m kporu m okwo be hi nu nhne ojo be tuhna, vakwnusi Chiokike, mee nhne neegesi nu be hiri nu mmehie be whya.

²¹Ka bu nhne mernu ele Ju nwugwuru m n'Oro Nso, ma be gbu m. ²²Kovu Chiokike yinu m aka du tna, m gwuzo m hna naagba akebe nyee ele ezi nu ele mati. Nhne me nookwu bu nhne ele owhnurninya nu Mozizi kwuru jeeme. ²³Be karu nu Karaisi jaatariri awhnuwhnu, kovu o jobu nye mbom jechi n'enwu lizo, gesi ele Ju iwhe ke onohia ma ele buo ele Ju.”

²⁴Kpa Polu zi nngoru onu a kpa, Fesitosi gweru okne nkoli si okokoba, kaa, “Polu, era naachna i, okne omumu okwukwo i neeme era naagba i.”

²⁵Polu kaa, “O za era naagba m, Fesitosi Nye zi Ogwnu. Nhne me nookwu bu ezi oka nu oka nye anya dnornu. ²⁶Eze, i magwu kpakara nhne me ji m

onu nookwu. M magwu m nu i magwu kpakara be, kwnornu nu o za nhne be mernu nu hne zi mgwugwa. ²⁷Eze Agiripa, i kwegwu nu nhne ele owhnurninya kwuru? M magwu m nu i kwegwu.”

²⁸Agiripa kanu Polu, “N'ige mati ka, i nweru rikne mee m buru nye kweru nu Karaisi?”

²⁹Polu saru a, “N'ige mati mobu ke kwu, okpukpe m hne Chiokike zi bu ma ji nu kpakara ele noobno m nsu tna buru nhne me bu, o buo n'ijigba ka.”

³⁰Eze nu nye ochichi nu Benisi nu kpakara ele nu be dazi lizo. ³¹Be whoga, zne nookwu n'esilawuru be, be kaa, “O za nhne ojo nwerukna ka mernu be jeeji gbu a mobu tu a ikelu.” ³²Agiripa kanu Fesitosi, “O buru nu nwerukna ka kwule nu o jeezne nu ruwnu Siza, be znernu sigbasi a, o la.”

Polu kworu ogbo zne Rom

27 Nga be kpebiri nu a jeezne Itali, be gweru Polu nu agwna ele ikelu berere yisi n'aka otu nye neechi otu riwhu ele ogwnu rewhna a bu Jiliosi, nye ogwnu ele otu Ogositosi. ²A bna ogbo hite n'Adiramitium ma a zne n'apna eli Esia, a kworu ogbo zne. Arisitakosi nye Tesalonika n'eli Masidonia snornu ai.

³Ke chi boru, a du Saïdoni. Hite n'ovu oma, Jiliosi sigbasi Polu o zne whnu ele enyi a, be nyee nhne zi a mkpa. ⁴A hite nu pi zne, kovu ruwhere neewhegidne ai, a kworu ogbo whe aznu eli ohia esilawuru Sajporosi. ⁵A kwowhe osimini Silisia nu Pamfilia, vadu Mira nu rime Lisia. ⁶Nye neechi ele ogwnu whnuru otu ogbo hi nu Alekizandaria ke neezne Itali, o yisi ai n'ogbo wam. ⁷A kworu wohnernerne agida obochi, hite nu nhne osi rikne a vadu n'eli Sinidusi, ruwhere kwéle a zne nu ruwnu, a kworu ogbo whe aznu eli Kiriti whe Salimone. ⁸A nookwo ogbo nu ngeri eli. Hite nu nhne

osi rikne a dū hne be kwu “Ọnu Mini Udno,” ke zá ikere nū ẹ̀lì-ọ̀hna Lasia.

⁹Kpa a tuwhuru agida ige, a whnurnu nū ọ kwọ ogbo kɪtna nū lele nhne aghom, kwnornu nū Ọbochi Okpusni Mmehie³ gawhelem. Pọlu zni be ezni, ¹⁰“Ele nwe m, m whnurnu m nū izne mini aɪ ka hite kɪtna jọoburu nhne aghom, ivu nū ogbo joolulu, ma bɔdnu ele badnu.”

¹¹Kovu nye neechi ele ogwnu gnernu nsi nhne nye nọokwo ogbo nū nye nwe ogbo kwuru karu nhne Pọlu kwuru. ¹²Ẹ̀lì ngeri osimini wam búo ọma ọ daziri n'ige okirika, agida ele kakwo kweru be kwọma ogbo bna osimini ma be zne Fonikisi. Hna bu ọnu mini n'ẹ̀lì Kiriti ke keteru ruwhnu nū nkala lawuru nū ọdidna ẹ̀hnam.

Abaka-mini osimini

¹³Ruwhere matɪ hite nū ẹ̀lì ẹ̀lì bete neewhe, ele rukna wam neeche nū be jeeme kpa be kwuru, be dọlizo nkno ogbo kwọru ogbo neezne nū ngeri Kiriti.

¹⁴O gbúle ọkwnu ruwhere siri rikne be kwu rugwu ọbosi ẹ̀hnam bete ewhe hite n'ẹ̀lì ọhia esilawuru wam. ¹⁵O whekwasɪ ogbo wam, a nwée rikne knekwali ogbo wam, a sigbasi a ma ruwhere vuru a neezne. ¹⁶A kwọru ogba whe aznū ẹ̀lì ọhia esilawuru matɪ be kwu Kauda. Ọ rarú ẹ̀hni o vubna ogbo matɪ aɪ nū rime ogbo aɪ. ¹⁷Nga be vuru ogbo matɪ wam, be gweru eriri knegidne ogbo aɪ gburugburu. Be nọotu ogwnu ọ zɪ be dnabna nū rime rɪzna rọto nū ngeri Libiya, be gwedna bala ogbo, sigbasi ogbo ma ruwhere vuru a neezne. ¹⁸Okne abaka-mini bete ewhe, ke chi bọru be bete nootuwu ivu zɪ n'ogbo nū rime mini. ¹⁹N'ọbochi ke sno a, be gweru aka be tɔbna nhne be ji nọokwo ogbo osimini. ²⁰Agida ọbochi, a whnuna ẹ̀hnam

mọbu mbo, ruwhere zɪ kọriri neewhesi rikne. A nwéma ntukwasi ovu nū o nwernu nye be jooznohia.

²¹Ele rukna wam dazɪ agida ọbochi, rife wiri, Pọlu gwuzoru nū ruwhnu be, kaa, “Ele nwe m, anu bnóne nsi nhne me kwuru, a znékele ọkwohala ogbo hite nū Kiriti, a znékele owu mwu kpakara nhne ka. ²²Kɪtna, anu nwe ovu siri rikne, ọ zá nye ọbula n'esilawuru anu jootuwu bɔdnu a, okwolem ogbo joowhu. ²³Kwnornu nū enine izi Chiokike nye nwe m, nū nye me neekpenu gwuzoru nū ngeri m abalɪ tna. ²⁴Ọ kaa, 'Pọlu, ogwnu tɔ ɪ, i joogwuzorɪri nū ruwhnu Siza, Chiokike hite n'oru a nyenem jɪ kpakara bɔdnu ele jɪ nū be zɪ n'ogbo.’ ²⁵Ele nwe m, anu nwe ovu siri rikne, kwnornu nū m kwnatarnu m Chiokike mkpọma nū o jeeme kpa ọ kanu m. ²⁶Kovu a jaakpotasi n'otu ẹ̀lì ọhia esilawuru n'osimini.”

Ogbo wam kpuru

²⁷N'ọbochi ke nri nū ẹ̀no n'abalɪ, abaka-mini noovughari aɪ nū osimini Adiratiki. N'esilawuru abalɪ ele nọokwo ogbo neeche nū a zɪ ndundu ngeri ẹ̀lì. ²⁸Be gwedna eriri whnū nū mini zɪ otu riwhu nū nri lawuru rula ẹ̀lì ẹ̀lì, ige matɪ be tɔ kwno a berere whnū nū ọ bu nri tolu. ²⁹Be nọotu ogwnu n'ogbo aɪ jookpotasi nū rugwu, be gwedna nkno ẹ̀no hite n'aznū ogbo, neekpe okpukpe ma iwhne whuya. ³⁰Ele nọokwo ogbo noopio ma be gbawhu n'ogbo, be gwedna ogbo matɪ nū mini nọogho aghigho lele be neezne bita nkno nū ruwhnu ogbo. ³¹Kovu Pọlu kanu nye neechi ele ogwnu nū ele ogwnu, “Ọ buri ele nọokwo ogbo dazɪla nū rime ogbo, be jooznohia anu.” ³²Ele ogwnu wam gbubi

³27:9 Ọbochi Okpusni Mmehie mọbu ọwhaji-ẹ̀lì Ọkwukwo ke mbom kwuru ọbochi ovu ọnu

eriri knegwu ogbo matị wam, sigbasi a, o wheru zne.

³³Kpa chi nọobo, Pọlu riasno be ri wiri, “Anụ neese ka bụ nri obochi nụ ẹno, anụ ríle nhne obula kpakara ige ka. ³⁴Bikno, anụ ri wiri, ọ zị mkpa ma anụ ziri bụdnu, otu rukeri-ize anụ jáadnahala nụ risi anụ.” ³⁵Kpa o kwukworu ka, Pọlu gweru bredi, tūnu Chiokike mmamma nū ruwhnu kpakara be, nyawa a, bete neeri. ³⁶Be yisi ẹhni, nye obula n'esilawuru be ri wiri. ³⁷A zị riwhu badnụ lawuru nū nri ẹsau nū isunu nū rime ogbo. ³⁸Kpa be rikworu wiri, be tūbna kpakara ikpa zị n'ogbo ma ogbo ziri ewheke n'olu mini.

³⁹Nga chi bọru, ele nọokwo ogbo máa ẹli ka, kọvu be whnurnu otu onu mini rızna rızna, be kaa, ọ bụru o jeekwe omume be jọokwo ogbo n'olu rızna. ⁴⁰Be gbuhala nkno, sigbasi ọ dnabna nū rime osimini, be kneme eriri kne nhne be jeeji ọ kwọ ogbo. Be gwelizo bala nū ruwhnu ogbo, ma ruwhere whekwasị a nū ruwhnu, be neezne nū mkpomkpo ẹli. ⁴¹Ogbo dnakwasị olu rızna, mii nū rızna, ruwhnu ogbo takwnụsi nwée rikne whụya, aznū a gbaja mpekele mpekele hite n'abaka-mini. ⁴²Ele ogwnu pioru ma be gbu kpakara ele ikelu, ọ zị otu badnụ gwu mini gbawhu. ⁴³Kovu nye neechi ele ogwnu pioru ọ bita Pọlu bụdnu, kwéle be mee kpam. Kovu ọ kanụ kpakara ele rukna wam ele marnū o gwu mini be dnabna mini, beru osno gwuru mini zne mkpomkpo ẹli. ⁴⁴Ọ kanụ ele berere snornu be, knernū aka n'isisi mọbu mpekele ogbo, kpakara aị mernu kpa dū olu ẹli.

N'ẹli Malịta

28 Nga a dūru n'ẹli n'udno, a nurnu nū ẹli ohia esilawuru wam be kwu a Malịta. ²Ele nwe ẹli wam gesiri aị ovu oma k'agịda, kpa mini noozo, iyi

nootu, be kpawhūsi bẹkwnu kwnornu aị. ³Pọlu chikota nkala isisi nọotubna be nū rime bẹkwnu, otu okpu-ẹli bẹkwnu chihiaru gbakwnusi Pọlu n'aka. ⁴Ele nwe ẹli whnurnu hne agwọ wam gbakwnusiri Pọlu n'aka, be kwu n'ẹhni be, “Nwerukna ka bụ nye noogbu badnū, ọ bụ n'ezi nū ọ whuyaru nū rime ogbo, nhne ojo a noosno a.” ⁵Kovu Pọlu kpabna agwọ wam nū rime bẹkwnu. Ọ zá nhne mernu a. ⁶Be neese, neele anya nū ọ jaaza, mọbu dna n'ẹli nwuma. Be se gbu okwnu, ọ zá nhne bụo oma be whnurnu, be gbanwo mkpoma be kaa, “Ọ bụ chi.”

⁷Hne zila ikere bụ agịda ẹli nye risi ẹli wam be kwu Pubiliyosi. O kwubnanyarnū aị nkari, obochi ẹto a zị n'oro lele ele izne. ⁸Nda Pubiliyosi dnanayi ẹli naaria ẹhni igbugbu ogori nū ruwho owuwu. Pọlu zne nū rime oro hne ọ zị, kpenu a okpukpe, tukwasi a aka a lawuru, gwọ a. ⁹Nga ka mernu, kpakara ele berere n'ẹli wam naaria ẹhni igbugbu varu, Pọlu gwọ kpakara be. ¹⁰Be nyee aị agịda nkesi, nga a bnarnū ogbo panizo izne mini aị, be nyee aị agịda nhne zị aị mkpa.

Hite nū Malịta dū Rom

¹¹Ke ẹnwa ẹto wheru, a kwọru ogbo hi nū Alẹkizandaria be kwu “Rumu Ejima.” Ogbo ka daziri hna n'okirika. ¹²A vadu ẹli Sırakosi daziri pij obochi ẹto. ¹³Hite nū pij, a kwọru ogbo zne ẹli Regium, ke chi a bọru, ruwhere bete neewhe hite nū ẹli ẹli, n'obochi lawuru a vadu ẹli Puteoli. ¹⁴A whnurnu agwna rumu nda, be riasno aị daziri otu ikwezu pij. Ka bụ kpa a jiri vadu Rom. ¹⁵Rumu nda ele zị nū Rom nurnu nhne gbasiri aị, be va hne zị ikere lele Ahia Apiusi nū Oro Ẹto Ele Izne, kwnusi aị. Nga Pọlu whnurnu be, ọ tūnu Chiokike mmamma, mesi mkpoma rikne.

Pọlu nụ rime Rom

¹⁶ Nga a vaduru Rom, be kweru Pọlu wuru ke a ichne ya nụ nye ogwnu neese a.

¹⁷ Kpa ọbochi ẹto wheru, Pọlu suk-wukọta ele risi Ju ikwu. Nga be gbakọru, ọ kanụ be, “Rumu nda m, ọ bụ n'ezị nụ ọ zá nhne ojo me mernu megidne ele ke aị mọbu omen'eli a nahiaru n'aka ele nda aị, be mernu m nye ikelu nụ rime Jeruselem, gweru m nyewhete n'aka ele Rom. ¹⁸ Be sịkwaru m ajiji, be pioru ọ sịgbasi m kwnornu nụ be whnurnu nụ ọ zá nhne ojo me mernu ke kwesiri ẹnwu.

¹⁹ Nga ele Ju kwéle, be mernu m, m kaa nụ m jeezne nụ ruwhnu Siza, ọ bụ n'ezị nụ ọ zá nhne me noobno ele ke m. ²⁰ Ọ bụ nhne me kwno pio ma me nụ anụ kwurita ọka, kwnornu be tūru m ijigba ka kwnornu nụ nhne wam kpakara ele Izireli neele anya a.”

²¹ Be saru Pọlu, “Ọ zá ọkwukwo izi ọbula a whnurnu hite nụ Judiya gbasiri i, ọ zá rumu nda aị vuyaru ọtnutnu mọbu ọka ojo ọbula gbasiri i. ²² Kọvu a ọonu nhne i jookwu, kwnornu nụ kpakara ele badnụ nookwu ọka megidne otu wam i noosno.”

²³ Be nụ Pọlu yi igba, agida be varu n'ọbochi wam hne Pọlu zị. Hite n'osisi dū abali o znirni be izi ọma ẹli-eze Chiokike. Ọ gbalị ma be jeekweru nhne gbasiri Jizosi. Pọlu kanụ be kpakara

nhne be gbaru n'Iwu Mozizi nū nhne ele ọwhnurninya gbaru n'ọkwukwo nsọ. ²⁴ Agwna be kweru ikwu-ọnu a, kọvu ele berere kwéle. ²⁵ Kpa be naala, okewa ziri n'esilawuru be, Pọlu kwuru otu nhne ka, “Enine Nsọ kwuru nkarị hite n'ọnu Azaya nye ọwhnurninya nyee ele nda anụ,

²⁶ “Zne kanụ ele ka,

Anụ jaazi nọonu kpọi, kọvu anụ jọoghohia.

Anụ jaazi neele anya, kọvu anụ jọowhnu ọsno.

²⁷ Kwnornu ovu ele ka zị rinya,

nsnị nynọru be,

anya be kpuru isni,

ọ zị be whnụ n'anya be,

nsnị be nurnu,

echiche be ghohia, be tūhnasna mkpọma,

m gwọ ẹhni igbugbu be.”

²⁸ Pọlu kwukwo ọka a, kaa, “Anụ mahia nū ọznohia Chiokike bụ nhne be gweznenu ele bụo ele Ju. Be joobno nsnị.” [²⁹ Kpa Pọlu kwukworu ọka, ele Ju la, nọdogbuta n'anya rikne n'esilawuru ẹhni be.]

³⁰ Awha lawuru Pọlu wuru n'oro ke a, nọokwu ogwo oro, nanabnanya kpakara ele naavakwnusi a. ³¹ Ọ kpọ okwo izi ọma ẹli-eze Chiokike, zni nhne gbasiri Nyenwe aị Jizosi Karaisi hite n'ọnu rikne, ọ zá nye noobnosni a.

*Okwukwo izi Pọlu**gbaznenu***Ele Rom****Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Okwukwo izi Pọlu gbaznenu ele Rom bu ma be jiknenu o nabnanya Pọlu nu Rom. Echiche a bu ma o rnu ọnu n'esiawuru be ige mati, hite n'oyi aka be, o zne Sipeni. Okwukwo izi ele Rom neegesi kpa Chiokike ọogwunu ele badnu ele ikpe mana, mee ya nu be ziri n'udno. Chiokike mernu ele badnu nu a ziri n'udno hite n'okwnata mkpoma ke zi nu Jizosi Karaishi. Nye Karaishi obula nwernu udno kwnornu nu Chiokike mernu badnu nwernu ehni a, whoga nu rikne ke mmehie nu enwu. Pọlu kwuru nu ele Ju nu ele buo ele Ju nwernu igwe n'oru Chiokike hite nu Jizosi Karaishi.

Nhne zi n'okwukwo ka

Ọpanizo (1:1-17)

Ọznohia hite nu mmehie zi mkpa (1:18—3:20)

Apna Chiokike kwnornu ọznohia (3:21—4:25)

Budnu ikne nu rime Karaishi (5:1—8:39)

Izireli zi nu mmuma Chiokike (9:1—11:36)

Agwa nye Karaishi (12:1—15:13)

Okwukwo nu obekwu ikwu (15:14—16:27)

1 Mawa Pọlu, nye izi Karaishi Jizosi, nye Chiokike sukwuru, ma m buru m nye izi Jizosi, hohia masi a ma m buru m nye zni izi oma a, naagba okwukwo izi ka. ²Ka bu izi oma Chiokike kweru mkwna ogologo ige wheru ewhe hite n'onu ele ọwhnurninya, lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ. ³Izi oma ka gbasiri Nnwọ a, Nyenwe ai Jizosi Karaishi, nye ghoru badnu, be mu a n'avnrnu Devidi. ⁴Chiokike gesiri nu Jizosi Karaishi bu

Nnwọ a, nga o mernu o hi n'enwu lizo hite nu rikne ke Enine Nso. ⁵Hite n'aka a, Chiokike nyernu ai oru o buru ele izi kwnornu Karaishi, ma a sukwu kpakara mba ma be kweru nu ya, bno a masi nsni. ⁶Kpakara anu ele zi nu Rom, zi n'esiawuru ele Chiokike sukwuru ma be buru ke Jizosi Karaishi. ⁷M naagbanu anu ele zi nu Rom okwukwo, ele Chiokike whnrnu n'anya, sukwu ma be buru ele ke a,

Oru nu udno ke Chiokike Nda ai nu Nyenwe ai Jizosi Karaishi dazinu anu.

Okpukpe ọtu mmamma

⁸Ke mbom, m ọtunu Chiokike mmamma hite nu Jizosi Karaishi kwnornu anu, nu okwnata mkpoma anu gazuru owa. ⁹Chiokike, nye me ji kpakara mkpoma m naakwanu, hite n'okpo okwo izi oma Nnwọ a, bu nye akebe m, nu m neechenwanya anu ige obula. ¹⁰Ige obula me neekpe okpukpe, m ọorio Chiokike ma hite n'echiche oma a, o nyee m oghere me va lekasi anu.

¹¹Kwnornu nu m pioru m o whnu anu anya ma me nu anu keru ngozi ke enine, ke jeeme anu gwuzosi rikne. ¹²Ke bu me va, a kasirita ehni ai ovu, okwnata ovu m jaakasi anu ovu, okwnata anu jaakasi m ovu. ¹³Rumu nda m, m pioru anu mahia nu agida ige, m pioru m o va lekasi anu, kovu m nwee m rikne du kitna. M pi-oru m o rihia mkpuru ovu n'esiawuru anu lele kpa me riharu mkpuru ovu n'esiawuru ele buo ele Ju. ¹⁴Kwnornu nu m ji m kpakara ele badnu ogwo okpo okwo izi oma, ma ele Giriki, ma ele buo ele Giriki, ele nwernu ako, ma ele nwee ako. ¹⁵Ke bu nu o zi m mkpa o zni anu ele zi nu Rom izi oma.

Iknerne ma ke izi oma

¹⁶Iwhnerne izi oma ka za notu m, o bu rikne Chiokike du ọznohia kpakara

ele kweru, ele Ju ke mbom, nu ele buo ele Ju. ¹⁷ Kwnornu nu ome mma ke Chiokike whuyaru iwhe n'izi oma, hite n'okwnata ovu du okwnata ovu, lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsu, "Nye mee mma jeehi nu okwnata ovu a ziri budu."

Onuma Chiokike megidne badnu

¹⁸ Kwnornu nu ovu owe ehni Chiokike hiri n'oligwe whuya iwhe megidne kpakara ele ma Chiokike, ele hi nu risi rikne aruru-eli be naakpagidne ezi oka. ¹⁹ Chiokike neewe ehni megidne be, kwnornu nu nhne be kwesiri o mahia gbasiri Chiokike whuyaru iwhe. O bu Chiokike n'iwuru a gesiri be ehni a. ²⁰ Hite n'okike owa, nhne be whnu anya gbasiri Chiokike, nu rikne a zi okwnukokwnu, nu oiyi a zi nsu bu ke badnu whnurnu anya, be whnurnu be nu kpakara nhne Chiokike keru, ke bu nu badnu nwee nhne o ji gonahoru ehni a.

²¹ Be marnu Chiokike, kovu be nyene a igwugwu kwesiri a, be tu mmamma, kovu echiche be bu nhne etekne, mkpoma iwhnirniwhno be jiharu n'ochichiri. ²² Be kaa nu be bu ele nwernu akoniche, be bu ele iwhnirniwhno. ²³ Tnnuma be jaakwanu Chiokike ke nwu onwu, be nokpo risi eli nyee nhne be pniornu onio lele badnu ke nonwu onwu, nu onunu, nu anohia nu agwo.

²⁴ Chiokike gweru be nyewhete n'aka nhne zila richna hite nu ome nhne ovu ojo be pioru, be gweru ehni be mee nhne tu iwheerne n'esilawuru ehni be. ²⁵ Be gweru aghalaghala gbanwo ezi oka Chiokike, be nokpo risi eli nyee nhne be keru eke tnnuma nye keru nhne n'iwuru a, nye nwe onzarni okwnukokwnu. Amim.

²⁶ Kam kpararu, Chiokike nyernu be n'aka ome nhne tu iwheerne. Ele rinya gharu o mee nhne lele kpa omen'eli

omekorita nyerukna nu nyerinya zi, be be neemekorita. ²⁷ Kpam masi, ele rukna sigbasiri o dnanyi ele rinya, be naadnanyitaru ehni be. Be neeme nhne tu iwheerne n'esilawuru be, be naata awhnwhnu nhne ojo be mernu.

²⁸ Kpa be kwela o marnu Chiokike nu mkpoma be, Chiokike nyewhete be n'aka ovu ruru oru, ma be mee nhne be kwesile o mee. ²⁹ Aruru-eli zi odo nu odo jiharu mkpoma be, mmehie, owoh-anya, okne nhne ojo, ntaknarnama ovu, ogbu badnu, olu ogwnu, aghigho, nu osno irno, ozno izno. ³⁰ Ele naakaja ehni be, be snornu Chiokike irno, ele so anya, ele noolu onu, ele neechehia apna ikne kpa be jeeme nhne ojo, ele za noobnonu ele muru be nsu, ³¹ ele nwee oghohia, ele za naabita ogba-njo-ehni, ele nwee ovu oma, ele za nonodonu ele berere obirizi. ³² Be magwu nu iwu Chiokike kwuru nu ele neeme nhne ojo ka jonwu enwu, o buo nu be neeme nhne ele ka kpoi, kovu be naadasinu ele neeme nhne ele ka n'ikwnu.

Ikpe zi snam ke Chiokike

2 Ji badnu, i nwee rikne gonahoru ehni i, ji nye neekpe nye berere ikpe, kwnornu nu hne i zi neekpe nye berere ikpe bu hne ikpe zi naama i, kwnornu nu i neeme otu nhne wam. ² A magwu nu Chiokike neekpe ikpe zi snam nu risi ele neeme kpakara nhne ka. ³ Ji badnu etekne ke neeme nhne ke i kwno neekpe ele berere ikpe, i che nu i jaagbanahoru ikpe Chiokike sa? ⁴ Mibu i neeledna okne ovu oma Chiokike anya, nu onabnanya a, nu ogologo onuta ovu a? N'ez, Chiokike neemenu i nhne oma ka ma o dubna i nu otuhnasna ovu. ⁵ Kovu hite nu ovu rikne nu ovu kwela oniaji i, i naabitano ehni i awhnwhnu ke kakwo n'obochi ovu owe ehni Chiokike nu okpume ikpe a zi snam. ⁶ Chiokike jookwu nye obula ogwo lele

kpa ẹnu a jiri zị. ⁷ Ele gwuzosi rikne neeme nhne oma, noopio igwugwu nụ ọsobisi, nụ nkọli bụdnu, Chiokike jeenye be bụdnu kwó okwo. ⁸ Kọvu, ele noopio nhne ke aka be, ele kwéle ezi ọka, ele noosno nhne ojo, Chiokike jọwukwasi be ovu owe ẹhni a nụ ọnuma a. ⁹ Okne awhnụwhnu nụ nhne igbugbu jaazinu kpakara ele neeme nhne ojo, ke mbom ele Ju, ma ele bụio ele Ju. ¹⁰ Kọvu igwugwu, ọsobisinu nụ udno jaazinu nye ọbula neeme nhne oma, ke mbom ele Ju, nụ ele bụio ele Ju. ¹¹ Kwnornu nụ Chiokike zá neele badnụ anya nụ ruwhnu.

¹² Kpakara ele mernu mmehie hne be nwée Iwu Mozizi jọnwu hne Iwu zila, ele mehieru hne Iwu zị, Iwu jeekpe be ikpe. ¹³ Ọ bụio ele nọonu Iwu bụ ele zị snam nụ ruwhnu Chiokike, kọvu ele neeme nhne Iwu kwuru. ¹⁴ Nga ele bụio ele Ju ele nwée Iwu hiri n'ovu be mee nhne Iwu kwuru, kam bünü be Iwu, ọ bụ n'ezị nụ be nwée Iwu. ¹⁵ Bụdnu be neegesi nụ be gbagwụ Iwu n'ovu be, ovu be naagbanụ be akebe, noobno be nhne, mọbu nọgomanu be. ¹⁶ Ka jọbu n'ọbochi Chiokike jeekpe nhne tugwaru otugwa ke badnụ ikpe, hite n'aka Karaịsi Jizọsi lele kpa izi oma me neezni kwuru.

Ele Ju nụ Iwu

¹⁷ I noosukwu ẹhni i nye Ju, nọtukwasi ovu n'Iwu, neeji Chiokike naanya risi. ¹⁸ I magwụ echiche a, i nahọru nhne ke kakwo mma, kwnornu nụ i mụhiaru a n'iwu. ¹⁹ I kwnataru ovu nụ i bụ nye noodu nye isni, iwhne ele zị n'ọchichiri, ²⁰ nye neezni ele iwhnirniwhno nhne, nye neezni rụmu takiri nhne, nye nwegwu akoniche zuru ozu, nụ ezi ọka. ²¹ Jị nye neezni ele berere nhne, i zní ẹhni i nhne sa? I neezni ọ zá nye znu buznu, jị n'iwuhuru i znú buznu sa? ²² I kaa, “Ọ zá nye mee oyi,” jịwa, i mée oyi sa? I snornu chi berere irno,

kọvu i znú buznu nụ ruwhnu renwu? ²³ Jị nye ji iwu Chiokike noolu onu, ọ bụ i zá neeme Chiokike nhne iwhnerne hite n'olulu iwu a? ²⁴ Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, “Ele bụio ele Ju naakaja rewhna Chiokike kwnornu anụ ele Ju.”

²⁵ Ọ bụru nụ i bita iwu, ọkpa nka i bụ nhne, kọvu ọ bụru nụ i bítage iwu, ọkpa nka i bụ nhne etekne. ²⁶ Ọ bụru nụ ele bụio ele Ju be kpáge nka, bita Iwu, be jeegweru be lele ele be kparu nka. ²⁷ Nye be kpáge nka n'anọ-ẹhni kọvu ọ bítaru Iwu jaama i ikpe, jị nye nwegwu Iwu be gbaru n'okwukwo nụ nye be kparu nka, kọvu i zá naabita Iwu. ²⁸ Badnụ bụio nye Ju n'anọ-ẹhni kpọi, ọkpa nka bụio masi ke anọ-ẹhni kpọi. ²⁹ Nye Ju n'ezị bụ nye Ju n'ovu. Ọkpa nka bụ ke be kparu n'ovu hite n'enine Chiokike, ọ bụio n'Iwu be gbaru n'okwukwo. Ọznarni badnụ wam híge n'aka badnụ, kọvu n'aka Chiokike.

Chiokike kwesiri ọ kwnata ovu

3 Kini bụ nhne ele Ju nwernu kakwo ele bụio ele Ju? Ọ zị mbnarna zị nụ ọkpa nka? ² Owe! K'agida n'apna ọbula. Ke mbom, Chiokike nyernu ele Ju ikwuonu a. ³ Ọ bụru nụ agwna be nwée okwnata ovu? O jeeme Chiokike bụru nye kwésile ọ tükwasi ovu? ⁴ Ọza rịa rịa! Chiokike jọburiri nye ezi ọka, ọ bụbedi nụ kpakara badnụ jọburu ele aghalaghala. Lele kpa okwukwo nsọ kwuru, “Ma i gesi nụ i bụ nye nookwu ezi ọka, Ikpe jáama i nga be neekpe i ikpe.”

⁵ Ọ bụru nụ a mernu nhne bụio oma, ke jeegesi ome mma Chiokike ke zị snam, kini bụ nhne a jookwu? Nụ Chiokike mernu nhne ojo nụ ọ ta aị awhnụwhnu nụ ovu owe ẹhni sa? (M nookwu lele badnụ etekne.) ⁶ Ọza rịa rịa! Ọ bụru nụ Chiokike bụio nye mee mma, ndaa kpa o jeeji kpe owa ikpe? ⁷ Ọ bụru nụ aghalaghala m jeenye Chiokike igwugwu hite nụ ome ezi ọka a whuya iwhne, ndaa kpa be jaama m ikpe lele nye mmehie? ⁸ Ọ

būru nū anū neeche kpam, anū jaakaa, “Ngwa ma a mee nhne ojo ma nhne būru oma va”? Agwna ele badnū nyernu m mkpari, noobno m nū ka bū nhne me neezni ele badnū. Be jaama be ikpe lele kpa o kwesiri.

Nye mee mma zá

⁹ Ndaa, a ka ele būo ele Ju mma? Óza rja rja. M karū m nū ele Ju ma ele būo ele Ju n'otu zī nū mkpururu mmehie. ¹⁰ Lele kpa okwukwo nsọ kwuru, “Ó zá nye bū nye mee mma, o būbedi otu.

¹¹ Ó zá nye nwernu akoniche, o zá nye noopio Chiokike.

¹² Kpakara ele badnū dasinnu Chiokike aznū,

o zá iru be bnarnū,

o zá nye neeme nhne oma

o būbedi otu.

¹³ Onu be nū lele ilili gberu anya,

riro be nookwu oka aghigho,

oka ojo lele njulu agwo neehi nū mgbele-
onu be whuya.

¹⁴ Ovu onu nū okne onu ojo jihjaru be nū mkpoma.

¹⁵ Ochi be zī snarna snarna n'owusa
ovnarna.

¹⁶ Olulu nhne nū nhne anya-mini noosno
be n'apna be.

¹⁷ Be máa apna udno.

¹⁸ Ogwnu Chiokike zá be n'anya.”

¹⁹ Kĩtna a magwū nū kpakara nhne Iwu kwuru zīnu ele zī nū mkpururu Iwu, ma be kpusni kpakara onu ele badnū, ma kpakara owa bna n'ikpe Chiokike. ²⁰ Kwnornu nū o zá nye mee mma n'anya Chiokike hite nū ome nhne Iwu kwuru, kovu Iwu neeme ele badnū mahja nū be mehieru.

Ome mma hite n'okwnata mkpoma

²¹ Kovu ome mma Chiokike whuyaru iwhne hne Iwu zila, o bū ezi oka nū Iwu nū ele owhnurninya naagbanū a akabne.

²² Ome mma Chiokike ka hiri n'okwnata ovu nū Jizosi Karaisi zīnu kpakara ele kwehjaru, kwnornu nū okpa ike zila nū rime a rja rja. ²³ Kwnornu nū kpakara ele badnū mehieru, be nwée rikne dū igwugwu Chiokike. ²⁴ Kovu nkesi ke oru Chiokike mernu kpakara badnū būru ele ikpe mámana hite n'ogbahia aī ke hi n'aka Karaisi Jizosi. ²⁵ Chiokike nyernu a lele nkesi owhaji-eli hite n'okwnata ovu, ka bū ma Chiokike gesi ome mma a. N'ige wheru ewhe Chiokike jiri ogologo onnuta ovu lewhuru mmehie ke badnū anya. ²⁶ O mernu kam ma o gesi ikpe a zī snam n'ige ka, ma o būru nye mee mma nga o neegweru badnū lele nye ikpe mámana hite n'okwnata ovu nū Jizosi.

²⁷ Ó būru kpam, ndaa hne mpako zī? Ó zila! Kĩni kpayaru a? Ó bū nū hite n'obita nhne Iwu kwuru? Óza! Kovu a kwnatarū ovu. ²⁸ A nookwusi a rikne nū be neegweru badnū lele nye ikpe mámana hite n'okwnata ovu, o būo hite n'ernu ke Iwu. ²⁹ Chiokike, o bū Chiokike ke ele Ju kpoi? Ó būo Chiokike ke ele būo ele Ju sa? Owe! Ó bū ya. ³⁰ Hne o bū otu Chiokike, o jogwnu ele be kparū nka lele ele ikpe mámana hite n'okwnata ovu be, nū ele be kpála nka hite n'okwnata ovu be. ³¹ A jaakaa nū ka neegesi n'Iwu bnáge nū nhne hite n'okwnata ovu ka? Óza rja rja, kovu a neeme Iwu gwuzosi rikne.

Okwnata ovu Ebereham

4 Ndaa nhne a jaakaa gbasiri Ebereham nda aī? Kĩni bū nhne o piohjaru? ² Ó būru nū be hiri n'ernu Ebereham gwnusi a nū nye mee mma, o zneru anyaa risi nū ka. Kovu o nwée rikne mee oknomokno nū ruwhnu Chiokike. ³ Okwukwo nsọ kwuru kĩni? “Ebereham kwerru Chiokike, Chiokike gwnusinu a nū o bū nye mee mma.” ⁴ Nye be kwuru ogwo ernu a, ogwo ernu a búla nkesi, kovu nhne o rnūhjaru n'ernu. ⁵ Kovu nye

nrúge ẹrnu, ke kwnataru Chiokike, nye noogwnu ele ojo lele ele ikpe mana ovu, Chiokike ji okwnata ovu a gwnu a nye mee mma. ⁶Ka bu nhne Devidi kwuru gbasiri nye owa oma, nye Chiokike hige n'ernu a gwnu nu nye mee mma,

⁷“Nye owa oma bu nye Chiokike gbarunu mmehie, nye be kpusnirni aruru-eli a.

⁸Nye owa oma bu nye Chiokike za noogwnu mmehie a megidne a.”

⁹Ngosi ka, o zinu ele be kparu nka kpoi sa? Oza, ma ele be kpala nka. Kwnornu nu a karu nu Ebereham kweruru Chiokike, Chiokike gwnusinu a nu o bu nye mee mma. ¹⁰Ndaa hne nhne ka mernu? O nga be kparu a nka, su o bu nga be kpala a nka? O bu nga be kpala nka. ¹¹Be kparu a nka ma o buru nhne elekema ke ome mma nu o kwnataru Chiokike ovu nga be kpala a nka, ma o buru nda kpakara ele kweru, ma be gwnusi be n'ele mee mma, o bu n'ezini be kpala be nka. ¹²O bu masi nda ele be kparu nka, o bu nu be kparu be nka kpoi, kovu nu be noowu budnu okwnata ovu lele nda ai Ebereham wuru su be kparu a nka.

Mkwana Chiokike

¹³Mkwana Chiokike kweru Ebereham nu avnurnu a nu be jeekehia owa buo hite n'obita Iwu, kovu ome mma ke hiri n'okwnata. ¹⁴O buru nu ele zi nu mkpururu Iwu jeekehia mkwana wam, okwnata ovu bu nhne etekne, mkwana Chiokike kweru bnana iru. ¹⁵Iwu neegweya ovu owe ehni Chiokike. Hne Iwu zila, o za nye jaadna Iwu.

¹⁶Mkwana wam hiri n'okwnata mkpoma. O mernu o hite n'oru gwuzoru kwem nu rime kpakara rumu Ebereham. O buo ele zi n'Iwu kpoi, kovu ma ele sno okwnata ovu Ebereham, kwnornu nu o bu nda kpakara ai. ¹⁷Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsu, “M mernu m

ji nda agida mba.” O bu nda ai n'anya Chiokike, nye o kwnataru ovu, Chiokike ke naakpatne nye nwurnu onwu, nye neeme nhne zigele a whuya iwhe.

¹⁸Nga olile anya zila a, Ebereham kwnataru ovu, o buru nda agida mba, lele kpa okwukwo nsu kwuru, “Mkpuru i jaazi agida kpa.” ¹⁹Okwnata ovu a dnage adna, nga o whnurnu nu anohni a bu nhne nwurnu onwu, hne o bu otu riwhu awha, nu rekpa-nnwu Sera nwurnu onwu. ²⁰Kovu okwnata ovu a dnage adna hite nu okwe ekwe mabu onwe mkpoma lawuru gbasiri nhne Chiokike kweru a mkwana, okwnata ovu a mernu o gwuzosi rikne naaznarni Chiokike. ²¹Ovu siri a rikne nu Chiokike nwernu rikne o mezu nhne o kweru mkwana. ²²Kam kpararu, “Chiokike gwnusinu a nu o bu nye mee mma.” ²³Nu be gwnusiri a nu nye mee mma, buo nhne ke zinu a kpoi. ²⁴O zi masinu ai ele be joogwnusi n'ele mee mma, ele kweru nu nye wam mernu Jizosi Nyenwe ai hi n'enwu lizo. ²⁵Be nyernu a ma o nwu kwnornu mmehie ai, o hiri n'enwu lizo ma Chiokike gwnusi ai lele ele ikpe mana.

Snarnima nu udno

5 Kirta, hne Chiokike gwurnu ai lele ele ikpe mana hite n'okwnata ovu, a nwernu udno nu Chiokike hite n'aka Nyenwe ai Jizosi Karaisi. ²Jizosi bu nye a hiri n'aka a, hite n'okwnata ovu gwuzoru n'oru Chiokike. A nonwudna onwudna nu a nwernu olile anya nu a jeekehia igwugwu Chiokike. ³O buo kam kpoi, a nonwudna nu rime awhnwhnu, kwnornu nu awhnwhnu neegweya osnuta ovu, ⁴osnuta ovu neegweya agwa oma, agwa oma gweya olile anya. ⁵Olile anya ai jobu nhne etekne, kwnornu nu Chiokike wukwasiri ai owhnun'anya a n'ovu ai hite n'Enine Nso, ke o kesiri ai.

⁶Kwnornu nū nga a nwée rikne, Karaịsi nwurnu kwnornu aị ele ojo máa Chiokike. ⁷Ọ bụ nhne siri rikne nū badnụ jookwno nye oma nwụ ẹnwu. Kọvu badnụ eleghi anya jeenwe rikne kwnornu nye mee mma nwụ. ⁸Kọvu Chiokike gesiri aị ọwhnun'anya a ke bụ nụ Karaịsi kwnornu aị nwụma kpa a zị kọriri nū rime mmehie.

⁹Be hiri n'ọvnarna a gwnụ aị lele ele ikpe mána, ọ jọoznohia aị n'ovu owe ẹhni Chiokike. ¹⁰Kwnornu nū a bụ ele irno Chiokike nū mbom, kọvu aị nū Chiokike mernu udno hite n'ẹnwu Nnwọ a. Kịtna, a bụ ele enyi Chiokike, ọ jọoznohia a hite nū bụdnụ Nnwọ a. ¹¹Ọ bụo kam kpọi, kọvu a nọonwudna ọnwudna nū rime Chiokike hite nū Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, nye mernu aị nū Chiokike ziri n'udno.

Adam nū Karaịsi

¹²Lele kpa mmehie hiri n'aka otu badnụ bna nū rime ọwa, mmehie vuyarụ ẹnwu, ẹnwu wam zuru kpakara ọwa, kwnornu nū kpakara badnụ mehieru. ¹³Mmehie zị n'ọwa sụ be nyernu Iwu, kọvu mmehie zịla ire nga Iwu zịla a. ¹⁴Enwu hiteru n'Adam dū n'ige Mozizi nẹchi kpakara badnụ, ma ele méhie lele kpa Adam mehieru. Adam bụ nye bítala nhne Chiokike nyernu n'iwu.

Adam bụ oyiya nye wam jaava. ¹⁵Kọvu nkesi wam nuna lele mmehie. Kwnornu ọ bụru nū agịda badnụ nwurnu hite nū mmehie otu badnụ, oru nū nkesi Chiokike zị agịda kakwo, ke gazuru kpakara ele badnụ hite n'oru otu nye wam bụ Jizọsi Karaịsi. ¹⁶Nkesi Chiokike zị ichne nū hne mmehie otu badnụ zị. Ikpe snornu otu mmehie wam ke vuyarụ ọmuma ikpe, kọvu nkesi wam sno agịda mmehie ke vuyarụ ọgwunusi badnụ lele nye ikpe mámana. ¹⁷Mmehie otu badnụ ka, Adam, mernu ẹnwu nẹchi ọwa, kọvu kpakara ele nahjaru nkesi oru

zị agịda ke Chiokike nū ome mma a, jeemegbu mmehie nū ẹnwu hite nū otu badnụ wam ke bụ Jizọsi Karaịsi.

¹⁸Owe! Otu mmehie Adam vuyarụ ọmuma ikpe nū risi kpakara ele badnụ, kọvu, otu ẹnwu ome mma Karaịsi mernu ele badnụ bụru ele ikpe mámana n'anya Chiokike, ke nyernu be bụdnụ. ¹⁹Hite nū risi rikne otu badnụ kpakara ele badnụ ghọru ele mmehie, otu aka wam masị, obno nsni otu badnụ jeeme kpakara ele badnụ bụru ele mee mma.

²⁰Iwu varụ ma nhne ojo zị agịda, kọvu hne mmehie zị agịda, oru Chiokike barụ aba k'agịda. ²¹Hne mmehie nẹchi hite n'ẹnwu, oru Chiokike nẹchi hite n'ome mma ke noodubna nū bụdnụ kwó okwo hite nū Jizọsi Karaịsi Nyenwe aị.

Nwụ nū mmehie, ziri bụdnụ nū Karaịsi

6 Kini bụ nhne a jaakaa? Ọ bụ ma a zị kọriri nū neeme mmehie ma oru Chiokike ba ọba? ²Ọza rịa rịa! Ndaa kpa aị ele nwurnu ọnwu nū rime mmehie jaazị kọriri bụdnụ nū rime a? ³Ọ bụ nū anụ máa sa, be wụru aị mini ma aị nū Karaịsi Jizọsi bụru otu, nū be wụru aị mini ma aị nū Karaịsi bụru masị otu n'ẹnwu a? ⁴Hite nū mini be wụru aị, be likọtaru aị nū Karaịsi n'ẹnwu a, ma a nū lele Karaịsi nga o hiri n'ẹnwu lizọ hite n'igwugwu ke Nda, a joowu bụdnụ ikne.

⁵Kwnornu nū ọ bụru nū aị nū a bụ otu n'ẹnwu a, kpam masị, aị nū a jọoburu otu n'olizọ n'ẹnwu a. ⁶A magwụ nū ẹhni ọknani aị bụ ke be kpogidnenu ya nū Karaịsi n'olu ọgba a, ma be lulu ẹhni mmehie, ma a gharụ ọ bụru ọhi ke mmehie. ⁷Kwnornu nga badnụ nwurnu, mmehie nwéma iknerna n'ẹhni a berere. ⁸Ọ bụru a snornu Karaịsi nwụ ẹnwu, a kwere nū a joosno a ziri bụdnụ. ⁹A magwụ nū Chiokike mernu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ, ọ jónwu kwno berere, ẹnwu nwéma iknerna hne ọ zị berere.

¹⁰ Ẹnwu ọ nwurnu, ọ nwurnu kwnornu mmehie otu mgba, ọ zị bụdnu kịta, ọ zịnu Chiokike bụdnu.

¹¹ Kpam masị, anụ gwnụ ẹhni anụ lele ele nwurnu ọnwu kwnornu mmehie, kọvu ele zị bụdnu nyee Chiokike hite nụ Karaịsi Jizọsi. ¹² Anụ kwé mmehie nẹchi anọ-ẹhni anụ, neeme anụ noobno nsnị nhne ojo anọ-ẹhni noopio. ¹³ Anụ kwéko ọ gweru ẹhni anụ nyee mmehie ma ọ bụru nhne ẹrnu ke risi rikne. Kọvu anụ gweru ẹhni anụ nyee Chiokike, lele ele hiri n'ẹnwu bna nụ bụdnu, anụ gweru kpakara ẹhni anụ nyee ma be bụru nhne ẹrnu ke nhne ọma. ¹⁴ Kwnornu nụ mmehie zá nẹchi anụ, anụ zịla nụ mkpururu Iwu, kọvu nụ mkpururu oru ke Chiokike.

Ele ọhi ke ome mma

¹⁵ Kịni bụ ka? A jaazị neeme mmehie kwnornu nụ a zá nụ mkpururu Iwu, kọvu mkpururu oru ke Chiokike? Óza rịa rịa. ¹⁶ Anụ magwụ nụ nye anụ noobno nsnị nhne o nookwu, anụ bụ ele ọhi nye anụ noobno nsnị. Anụ bụ ọhi ke mmehie ke noodubna n'ẹnwu, mọbu ọhi obno nsnị ke noodubna n'ome mma. ¹⁷ Kọvu ọz-narni zịnu Chiokike, kwnornu nụ mbom anụ bụ ọhi ke mmehie, kọvu anụ bnrnu nsnị hite nụ mkpoma anụ bna n'ezị ọka wam anụ nahiaru. ¹⁸ Be dọhiaru anụ nụ mmehie anụ, ma anụ bụru ọhi ke ome mma.

¹⁹ M nookwu lele badnụ, kwnornu nụ anụ zá rikne. Nụ mbom, anụ gweru ẹhni anụ nyee nhne zịla rịchna nụ risi rikne o mee nhne ojo, kpam masị, anụ gweru ẹhni anụ bụru ọhi ome mma bna n'ẹrnu zị nsọ. ²⁰ Nga anụ bụ ọhi ke mmehie, anụ nwée igwe n'ome mma. ²¹ Ndaa mbnarna anụ nwehjaru hite nhne kam ọnotu iwchnerne? Risi kpakara nhne kam, bụ ẹnwu. ²² Kọvu kịta, be dọhiaru anụ nụ rime mmehie, anụ bụru ele ọhi ke Chiokike, mbnarna anụ jeenwehija jeeme anụ ziri nsọ ke joodubna nụ

bụdnu kwó okwo. ²³ Kwnornu nụ ọgwo ẹrnu mmehie bụ ẹnwu, kọvu nkesi ke Chiokike bụ bụdnu kwó okwo hite nụ Karaịsi Jizọsi Nyenwe aị.

Nhne atụ ke ọlulu nzi nụ nnwerne

7 Rụmu nda m, m nookwunu anụ ọka lele ele magwụ Iwu, anụ magwụ nụ Iwu jigwu badnụ hne nye wam zị bụdnu. ² Nyerinya nwernu nzi zị n'iwu nga nzi a zị bụdnu, kọvu ọ bụru nzi a nwụ, ọ zịma iwu jigwu a lele nye zị nụ nzi. ³ Ka neegesi, ọ bụru nụ nzi a zị bụdnu, nyerinya wam gbọ nzi berere, be jookwu a nye neeme ọyi. Kọvu ọ bụru nụ nzi a nwurnu ọnwu, iwu jígele a, ọ bụru nụ ọ gbọru nzi berere. O méne ọyi.

⁴ Rụmu nda m, otu aka wam, bụ kpa ọ zịnu anụ. Anụ nwurnu ọnwu n'Iwu hite n'ẹhni Karaịsi. Anụ bụ ke nye wam hiri n'ẹnwu lizo, ma anụ bụru mgwana ẹrnu ke bnarnụ iru n'aka Chiokike. ⁵ Nga a zị bụdnu n'anọ-ẹhni, nhne ojo ke Iwu Mozizi vuyarụ bụ nhne a noosno, kpakara nhne a mernu dubnarnụ aị n'ẹnwu. ⁶ Kọvu kịta, a nwernunem ẹhni aị n'Iwu, kwnornu nụ a agbūrulam n'iwu wam jigwu aị, a kpenu Chiokike n'apna ikne ke Enine, ọ bụo n'apna ọknani ke Iwu be gbarụ n'ọkwukwo.

Iwu nụ mmehie

⁷ Kịni bụ nhne a jookwu? Iwu wam ọ bụ mmehie sa? Óza rịa rịa. Kọvu iwu mernu m mahija mmehie. M znégele m amahija nhne bụ a ọwho-anya ọ bụru n'Iwu kwúle, "I nwéko ọwho-anya." ⁸ Kọvu mmehie hite nụ nhne be nyernu n'iwu nwehjaru oghere ọ kpakne ọwho-anya zị ichne ichne. Kwnornu nụ mmehie nwurnu ọnwu hne iwu zịla. ⁹ M zị m bụdnu hne iwu zịla, kọvu nga nhne be nyernu n'iwu varụ, mmehie ziri bụdnu nụ rime m, m nwuma. ¹⁰ Nhne be nyernu n'iwu ke kwesiri o gweya bụdnu, vuyanu m ẹnwu.

¹¹ Mmehie hite nù nhne be nyernu n'iwu duwhuru m, hite nhne be nyernu n'iwu, gbu m. ¹² Iwu wam zì nsò, nhne be nyernu n'Iwu zì masì nsò, ò zì kwem, ò büru òma. ¹³ Ka o neegesi nù nhne büru òma vuyanu m ẹnwu? Óza rja rja. Ó bu mmehie ke kpayarù a. Mmehie gweruru nhne büru òma mee a o vuyanu m ẹnwu, ma mmehie whùya iwhe nù ò bu mmehie n'ezi. Hite nù nhne be nyernu n'iwu be jeegesi nù mmehie búo òma rja rja.

¹⁴ A magwù nù Iwu bú nhne enine. Kòvu m bú m badnú etekne, nye be reru lele òhi ke mmehie. ¹⁵ M máam nhne me neeme, kwnornu nù nhne me noopio o mee, m nwée m rikne mee a, kòvu nhne me píole o mee, bú nhne me neeme. ¹⁶ Nga me neeme nhne me píole o mee, ka neegesi nù Iwu wam büru òma. ¹⁷ Kòvu ò búo me neeme nhne ka, kòvu ò bú mmehie ke wu nù rime m. ¹⁸ M magwù m nù ò zá nhne òma òbula zì nù rime m (ke bú n'anò-ẹhni m). Kwnornu nù ò naamasì m o mee nhne büru òma, kòvu m nwée m rikne o mee a. ¹⁹ M méé m nhne òma me pioru o mee, kòvu nhne búo òma me píole o mee, bú nhne me neeme. ²⁰ Ó büru nù me mee nhne me píole o mee, ka neegesi nù ò búo me bú nye neeme a, kòvu ò bú mmehie wam ke wu nù rime m.

²¹ M magwù m nù iwu nòrnu ẹrnu, nga me pioru o mee nhne büru òma, nhne ojo zì nù ruwhnu m. ²² Nù rime enine m, m noopio iwu Chiokike. ²³ Kòvu m nòowhnu iwu berere nòrnu ẹrnu nù rime m, iwu ke nòolusi iwu ke ovu ọgwnu. O neeme m büru òhi iwu ke mmehie ke nòrnu ẹrnu nù anò-ẹhni m. ²⁴ M bú m badnú ke nòowhnuji anya. Nyele jòdohia m n'anò-ẹhni ke ẹnwu ka? ²⁵ A nòotunu Chiokike mmamma hite nù Nyenwe aì Jizòsi Karaìsi.

Hite n'echiche m, m bú m òhi ke iwu ke Chiokike, kòvu, anò-ẹhni m bú òhi iwu ke mmehie.

Budnu hite n'Enine

8 Kìtna, ò zá ikpe naama ele zì nù rime Karaìsi Jizòsi. ² Kwnornu nù iwu ke Enine ke neegweya budnu nù Karaìsi Jizòsi, mernu m whòga n'òhi iwu ke mmehie nù ẹnwu. ³ Nhne Iwu nwée rikne meli kwnornu nù anò-ẹhni badnú zìla rikne, Chiokike mernu a, o ziyaru Nnwò a lele badnú ke mmehie ma ò büru ariohna mmehie. Hite nù ya ò ma budnu mmehie ke badnú ikpe. ⁴ Chiokike mernu ka ma nhne ziri ezi ke Iwu zu ozu nù rime aì ele noowu budnu lele kpa Enine noopio, ò búo kpa anò-ẹhni noopio. ⁵ Ele noowu budnu n'anò-ẹhni neeme nhne anò-ẹhni noopio, ele noowu budnu n'Enine neeme nhne Enine noopio. ⁶ Nye anò-ẹhni nẹchi nwurnu ọnwu, kòvu nye Enine nẹchi nwernu budnu nù udno. ⁷ Kwnornu nù nye anò-ẹhni nẹchi bú nye irno Chiokike, o nwée rikne bíta iwu Chiokike, n'ezi, o jéenwe rikne bíta a. ⁸ Ele anò-ẹhni nẹchi jéenwe rikne mee nhne jòso Chiokike n'ònu.

⁹ Anò-ẹhni zá nẹchi anù, kòvu Enine, ò büru nù Enine Chiokike wu nù rime anù. Nye òbula ke nwée Enine Karaìsi, búo ke Karaìsi. ¹⁰ Ó büru nù Karaìsi zì nù rime anù, ò bú n'ezi nù anò-ẹhni anù nwurnu ọnwu kwnornu mmehie, kòvu enine anù zì budnu kwnornu ome mma. ¹¹ Ó büru nù Enine Chiokike ke mernu Jizòsi hi n'ẹnwu lizò wuru nù rime anù, nye wam ke mernu Karaìsi hi n'ẹnwu lizò jeeme anò-ẹhni anù zìri budnu hite n'Enine a ke wu nù rime anù.

¹² Kam kpayarù, rùmu nda m, a jigwu ọgwo o wu budnu aì, ò búo kpa anò-

^{8:1} Agwna ọkwukwo ọknani kwuru: ele zá noowu budnu lele kpa mmehie pioru, kòvu lele kpa enine noopio.

ehni noopio. ¹³ Kwnornu nū ọ bụru nū anū wu lele kpa anọ-ehni anū noopio, anū ọonwu ẹnwu, kọvu ọ bụru nū anū jeehi n'enine gbu kpakara ẹnū ojo ke anọ-ehni, anū jaazị bụdnu. ¹⁴ Kpakara ele Enine Nsọ Chiokike neechi bụ rụmu Chiokike. ¹⁵ Kwnornu nū Enine Chiokike nyernu anū méne anū ele ọhi, ke neeme anū bụru ele ogwnu. Kọvu Enine neeme anū bụru rụmu Chiokike, anū jeenwe rikne kwnakwu a, “Papa, Nda m.” ¹⁶ Enine Nsọ Chiokike naagbanū enine aị akebne nū a bụ rụmu Chiokike. ¹⁷ Ọ bụru nū a bụ rụmu Chiokike, a bụ ele neekhehịa mkpe, ele neekhehịa mkpe Chiokike, ele be nū Karaisi neekerikọta mkpe. Ọ bụru a snornu a ta awnhūwhnu, a joosno a kehịa igwugwu a masi.

Igwugwu ke zị nū ruwhnu

¹⁸ M whnūrnū m nū awnhūwhnu ke ige ka bụ nhne a jéeji tūsinu igwugwu ke be jookpumenu aị. ¹⁹ Kpakara nhne be keru eke ji olile anya siri rikne neese nga be jeegesi rụmu Chiokike. ²⁰ Kwnornu nū nhne be keru eke ghọru nhne etekne, ọ bụo nū rikne aka ke be, kọvu kpa Chiokike mernu be, be zị kọriri neele anya, ²¹ nū nhne be keru eke jeenwernu ehni be whọga n'ehni oro oro, kehịa igwe nū o nwernu ehni zị igwugwu ke be bītannu rụmu Chiokike.

²² A magwū dū kịtna nū kpakara nhne be keru eke nọsnu idne lele nye rime ọmumu nnwọ neeme. ²³ Kọvu ọ bụo nhne be keru eke kpọi, ma aị masi ele nwernu Enine ke bụ nkesi mbọm ke Chiokike, a nọsnu idne nū rime ovu aị, neese nga Chiokike jeeme a bụru rụmu a, ma ọ gbahịa anọ-ehni aị. ²⁴ Kwnornu be znọhiaru aị hite n'olile anya, kọvu ọ bụru a whnū nhne a neele anya a, ọ búma olile anya n'ezi. Ọ zá nye neele anya nhne ke ọ whnūgwu anya. ²⁵ Kọvu ọ bụru a neele anya nhne a zá nọowhnu anya, a jeeji nkasi ovu neese a.

²⁶ Kpam masi, Enine Nsọ neeyinu aị aka, ọ bụ ezi nū a zá rikne. Kwnornu nū a máa kpa a jeekpe okpukpe, kọvu Enine Nsọ Chiokike neekpehianu aị, hite n'ọsnu idne ke ọnu jóokwuli. ²⁷ Kwnornu nū Chiokike nye noonyosna mkpọma badnū magwū echiche Enine, ọ bụ Enine Nsọ nọorio aririo nū risi ele nsọ lele kpa echiche Chiokike jiri zị.

A kakwo ele mmeri

²⁸ A magwū nū Chiokike neeme kpakara nhne nọornuko ẹnū ọma n'otu kwnornu ele whnūrnū Chiokike n'anya, ele o sukwuru ma be mee echiche a. ²⁹ Kwnornu nū ele Chiokike mahiamarnu, ọ bītaru be ichne, ma be nū lele Nnwọ a, ma Nnwọ wam bụru Ọpnarna n'esilawuru agida rụmu nda. ³⁰ Ele Chiokike bītaru ichne, o sukwuru be, ele o sukwuru, o mee be ele ikpe mámana, ele o mernu ikpe ele mámana, o mernu be kehịa igwugwu a.

³¹ Ndaa nhne a jookwu nū kpakara nhne ka? Ọ bụru nū Chiokike dasi aị n'ikwnu, nyele jeemegidne aị? ³² Nye wam ke bītala Nnwọ a, kọvu kesi aị ya, ndaa kpa o jéenyé aị kpakara nhne? ³³ Nyele joobno ele Chiokike hōhiaru nhne? Ọ bụ Chiokike bụ nye neeme ele badnū ele ikpe mámana. ³⁴ Nyele bụ nye naama aị ikpe? Ọ búo Karaisi Jizọsi, nye nwūrnū ẹnwu, nye hiri n'ẹnwu lizo, daziri n'akarikwninga Chiokike nọorionu aị aririo. ³⁵ Nyele jeekewa aị n'ọwhnun'anya ke Karaisi? Ọ bụ mkpa, sọbu nhne osi rikne sa, sọbu okne ọkpagbu, sọbu ọknunyo, sọbu ogba-eto, sọbu aghọm, sọbu ama-ogwnu? ³⁶ Lele kpa be gbarū a n'ọkwukwo nsọ, “Kwnornu anū, ẹnwu neeché aị aka nū ruwhnu kpakara ọbochi, be nọopnughari aị lele atnūrnū be noogbu ogbu.”

³⁷ Óza! A nwernu omeri nū kpakara nhne ka hite nū nye wam ke whnūrnū

aị n'anya. ³⁸Kwnornu nụ m magwụ m nụ ẹnwu mọbu bụdnu, mọbu enine izi, mọbu ẹnwu ojo, mọbu nhne ke zị kịtna, mọbu nhne ke jaava, mọbu rikne ọbula, ³⁹mọbu olu mọbu nhne zị nụ rime ẹli, mọbu nhne berere be keru eke, jéenwe rikne kewama aị n'owhnnun'anya ke Chiokike ke zị nụ rime Karaịsi Jizọsi.

Chiokike nụ ele ke ọ hōhoruru

9 M nookwu ezi ọka nụ rime Karaịsi, ọ bụo aghalaghala, Enine Nsọ naagbanu ovu m akebne nụ m zá m naagha aghalaghala. ²Anyamini zị m nụ mkpoma, nhne igbugbu zị m nụ mkpoma kpakara ige. ³Ọ jaamasị m, ọ bụru nụ Chiokike vuru m ọnu, kewama m nụ hne Karaịsi zị, kwnornu rụmu nda m, ele ẹli m, ⁴ele Izireli. Chiokike mernu be bụru rụmu a, o okpumennu be igwugwu a, ya nụ be gbarụ njọ-ehni, o nyernu be Iwu, be nwernu okpukpe oma, nụ kpakara mkwna Chiokike, ⁵be bụ avnurnu kwu ele nda oknani, Karaịsi hiri n'avnurnu be va n'ano-ehni. Oznarni zinu Chiokike ke neechi kpakara nhne okwnukokwnu. Amim. ⁶Ọ bụo nụ Chiokike mezule ikwu-onu a, kwnornu nụ ọ bụo kpakara ele hi n'avnurnu Izireli bụ rụmu Izireli n'ezi. ⁷Kpakara be bụo rụmu Ebereham n'ezi, ọ bụbedi nụ be hi n'avnurnu Ebereham. Kwnornu nụ okwukwo nsọ kwuru, “Kovu be jọgwunu rụmu i hite n'Aziki.” ⁸Ka bụ nụ ọ bụo rụmu be murnu n'ano-ehni bụ rụmu Chiokike, kovu ele be murnu lele kpa Chiokike kwere Ebereham nụ mkwna bụ rụmu a n'ezi. ⁹Kwnornu nụ ka bụ nhne mkwna wam kwuru, “N'ige be karu aka, m jeehieha, Sera jomumu nnwọ rukna.”

¹⁰Ọ bụo ka kpọi, rụmu Ribeka nwernu otu nda, ke bụ nda oknani aị Aziki. ¹¹Sụ ọ murnu rụmu ejima rukna lawuru wam, nga be mége nhne oma mọbu ke ojo, ma nhne Chiokike kwuru gwuzosi rikne, ¹²ọ bụo hite n'ernu kovu kwnornu

nụ o sukwu ikwu a, Chiokike kannu Ribeka, “Nye ke okno badnu jeeznenye nye ke matị izi.” ¹³Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, “M whnurnu m Jekopu n'anya, sno Iso irno.”

¹⁴Ndaa nhne a jookwu? Ọ bụ nụ Chiokike bụ nye ndala sa? Ọza rịa rịa. ¹⁵Kwnornu nụ ọ kannu Mozizi, “M jodonu nye me jodonu obirizi, obirizi, mee masinu nye masiri m oru.”

¹⁶Ka neegesi nụ ọ bụo hite nụ nhne badnu noopio mọbu nhne be nornu, kovu ọ bụ obirizi Chiokike. ¹⁷Kwnornu nụ okwukwo nsọ kannu Fero, “Ka bụ nhne me kwno gwuzote i, ma m gesi m iknernema m n'ehni i, ma kpakara ọwa mahia rewhna m.” ¹⁸Chiokike nodonu nye masiri a obirizi, neemenu nye o pioru ma o knesni mkpoma, knesni mkpoma a.

Ikpe nụ obirizi Chiokike

¹⁹Otu badnu jaakanu m, “Ndaa kpa Chiokike naama aị ikpe? Nyele nwernu rikne o gwuzogidne echiche a?” ²⁰Ji badnu etekne, i bụ nyele naasa Chiokike ọka? Nhne be kpuru okpu ọ jaasikwa nye kpuru a ajiji, “I kwno kini kpu m kpa?” ²¹Ọ bụ nye nookpu ite o nwée rikne n'ehni otu orura wam kpu ite lawuru, otu bna n'ernu zị okne mkpa, ke berere be ji a rnu ernu kpakara ige?

²²Ọ zị Chiokike n'aka o gesi ikpe nụ iknernema a, kovu, ọ zị kwno a n'aka o gesi ogologo osnuta ovu n'ehni ele o neekpe ikpe, bụ ele ọ bitaru ma ọ la be n'iyi. ²³Ọ zị masi n'aka a ọ wukwasi okwnamarna igwugwu a nụ bụdnu ele ọ bitannu obirizi a. ²⁴Kwnornu nụ a bụ ele o sukwuru, ọ bụo hite n'avnurnu ele Ju kpọi, kovu ma hite n'eli ele bụo ele Ju. ²⁵Ka bụ nhne o kwuru n'okwukwo Hosiya,

“M jookwu be ele ke m, ele wam bụo ele ke m,

ele wam me whnúge n'anya, m jookwu
be ele me whnúnu n'anya.

²⁶ Ọ jọbu nù hne be zị kaa,
nù be búo ele ke m,
jọbu hne be jookwu be rụmu Chiokike
ke zị búdu.”

²⁷ “Azaya siri okokoba gbasiri rụmu
Izireli, kaa,
Ọ bú n'ezị nù rụmu Izireli nù lele rịzna
ke ngeri osimini,
ele be jọoznohia jaazi matị k'agịda.

²⁸ Kwnornu nù Jihova jeekpebi ikpe ọwa
wara wara n'ome mma.”

²⁹ Lele kpa Azaya kwuru nù mbòm,
“Ọ búru nù Chiokike ke Meli Nhne Dum
dónu aị obirizi ghasanụ aị agwna rụmu,
a znernu ọnu lele Sodom,
a znernu ọnu lele Gómora.”

Ele Izireli kwéle ọ nabnarnụ izi ọma

³⁰ Ndaa nhne a jookwu? Ọ bú nù ele
búo ele Ju ele zá noosno ome mma
Chiokike, nwehjaru ome mma ke hi
n'ọkwnata mkpọma? ³¹ Kọvu ele Izireli,
noosno iwu ome mma nwée nhne iwu
ome mma karụ, be pọhjala a. ³² Kịni
kpayarụ ka? Kwnornu nù be jíge ọtuk-
wasi ovu pio a, kọvu lele nù ọ bú
n'ernu. Be dna n'olu rugwu nọkpobi
ọchi. ³³ Lele kpa be gbarụ a n'ọkwukwo
nsọ, kaa,

“Le, m bítaru m otu akaworugwu nù
rime Zayoni

ke jeeme ele badnụ kpọbi ọchi,
rugwu ke jeeme be dna.

Kọvu nye ọbula ke tųkwasiri a mkpọma,
be jéekwe iwernerne tų a.”

10 Rụmu nda m, nhne nọogwnu m
nù mkpọma, m neekpe masjnu
Chiokike gbasiri ele ke m bú Izireli,
bú ma be znọhia be. ² M jaagbanụ
be akebne nù be nwegwu mkpọma o
kpenu Chiokike, kọvu be nwée ọgho-
hia. ³ Kwnornu nù be máa ome mma ke
Chiokike, be bete noogwuzote ome mma
ke be, be bítala ẹhni be nù mkpururu

ome mma Chiokike. ⁴ Karaịsi bú mbi-
mambi Iwu, nye ọbula ke tųkwasiri a
mkpọma, jeenwehja ome mma.

Ọznohia zịnu kpakara badnụ

⁵ Ka bú nhne Mozizi kwuru gbasiri
ome mma ke hi n'Iwu, “Nye ọbula ke bít-
taru Iwu jaazi búdu nù rime be.” ⁶ Kọvu
ome mma ke hiri n'ọtukwasi mkpọma
karụ kpa, “I kwúko nù mkpọma i, ‘Nyele
jeezne oligwe?’ (zne gwedna Karaịsi).
⁷ Mọbu, ‘Nyele jeezne nù rime ẹli?’ (zne
gwelizo Karaịsi n'ẹnwu).” ⁸ Kọvu ndaa
nhne o kwuru? “Ikwu-ọnu wam zị i
ndundu, ọ zị n'ọnu i ma n'ovu i.” Kam
bú ikwu-ọnu ọtukwasi ovu ke a nọokpo
okwo. ⁹ Ọ búru nù i jeeji ọnu i kwuhja
nù Jizọsi bú Nyenwe aị, gweru mkpọma
i kweru nù Chiokike mernu o hi n'ẹnwu
lizo, be jọoznohia i. ¹⁰ Kwnornu nù
badnụ ji ovu a kweru, be gwnụsi a nù
nye ikpe mána, o ji ọnu a kwuhja, o
nwehja ọznohia. ¹¹ Ọkwukwo nsọ kwuru
kpa, “Iwernerne zá nọotu ele kwnatarụ a
ovu.” ¹² Ọ zá nhne zị ichne hne nye Ju nù
nye búo nye Ju zị. Chiokike bú Nyenwe
kpakara badnụ, nọowukwasi ngozi a
nù risi ele naakwnakwu a. ¹³ Kwnornu
nù be jọoznohia kpakara ele noosukwu
rewhna Nyenwe aị.

¹⁴ Kọvu ndaa kpa be joosukwu a, ọ
búru nù be kwéle nù ya? Ndaa kpa
be jeekweru, ọ búru nù be nuna nhne
gbasiri a sa? Mọbu ndaa kpa be jọonu,
hne ọ zá nye nọokpo okwo izi ọma?
¹⁵ Ndaa kpa be jọokpo okwo hne ọ zá
nye ziznenu be? Lele kpa be gbarụ a
n'ọkwukwo nsọ, kaa, “Le kpa ọchi be
marnụ mma bú ele neezni izi ọma.”
¹⁶ Kọvu, ọ búo kpakara be kweru izi ọma
wam, kwnornu nù Azaya karụ, “Nyenwe
aị, nyele kweru izi a ziri?” ¹⁷ Ka neegesi
nù ọkwnata mkpọma jeehi nù ọnurnu izi
ọma va, ọnurnu jeehi n'ọkpo okwo izi
ọma Karaịsi. ¹⁸ Kọvu m nẹsikwa, ọ bú

ezi nù be nùna izi oma wam? Be nurnu a. Lele kpa okwukwo nsò kwuru, “Nkòli be gazuru kpakara owa, ikwu-ònu be òru hne owa sòtoru.”

¹⁹ M néesikwa kwno, o bù nù ele Izireli máa? Mozizi n'iwuru a beru osno kaa, “M jeeji ele mba o zá nhne be bù mee anù nwe anya-kwu, m jeeji mba ke nwée akòniche kpasu anù iwe.”

²⁰ Azaya kwusiri a rikne kaa, “Ele zá noopio m, piohiaru m, m mernu m ele zá néesikwa ajiji gbasiri m whnù m anya.”

²¹ Ka bù nhne o kwuru gbasiri Izireli, “Kpakara obochi, m gbasaru m aka m lawuru o kwubnanya ele risi rikne nù ele zá noobno nsni.”

Chiokike ghásala ele ke a

11 M síkwa kwno, o bù nù Chiokike ghasaru ele ke a sa? Óza! Ma n'iwuru m bù nye Izireli, ke avnurnu Ebereham, eriri ruwho Benjamini. ² Chiokike ghásala ele ke a o mahiamarnu nù mbòm. Anù magwu nhne okwukwo nsò kwuru nù hne Elaija naariasno Chiokike megidne Izireli, ³ “Nyenwe aji, be gburu ele owhnurninya i, be kwnadna ojo arìohna i, me nù nsnunu m gwnarnu, be noopio o gbu m.” ⁴ Kìni bù nhne Chiokike kannu a? “M bitannu m ehni m pokwu ele rukna esau, ele kpónna Balì risi eli.” ⁵ Kpam masi, n'ige ka, Chiokike, hite n'oru a hòhiaru ele ke gwnarnu. ⁶ Kwnornu nù o bù oru a, o búo n'ernu, o bùru nù o bù hite n'ernu, oru búma oru.

⁷ Kìni kwno? Ele Izireli píohjala nhne be noopio, kovu ele wam o hòhiaru pi-ohiaru a, ovu kporu ele berere bekwu.

⁸ Lele kpa be gbaru n'okwukwo nsò, kaa, “Chiokike nyernu be enine iwhnirniwhno

be nwernu anya, kovu be whnú osno,

be nwernu nsni, kovu be nú nhne, dù tna.”

⁹ Devidi karu, “Iri be gho mbita nù nhne joogbu be, be dna n'olu a, ta awnwhnu.

¹⁰ Isni kpu be, be whnú osno, ivu rinya nyigbu be okwnukokwuu.”

Oznohia ele búo ele Ju

¹¹ M néesikwa, ele Izireli be dnarnu ma be la n'iyi sa? Óza rja rja. Kwnornu nù mmehie be, ele búo ele Ju nwehiaru oznohia, ke jeeme ele Izireli nwe anya-kwu. ¹² O bùru nù mmehie be mernu kpakara owa nwe ngozi, be dnarnu mboni ma ele búo ele Ju nwehia ngozi, kpakara owa jeenwe agida ngozi nga be jeekweru nù Karaisi.

¹³ M nookwunu anù oka kítina ele búo ele Ju. Hne me bù nye izi ele búo ele Ju, m jeeji ernu m kpa nganga. ¹⁴ Nyele ma, m nwernu rikne mee ele eli m nwe anya-kwu, ma m nwernu m rikne znohia agwna be. ¹⁵ Kwnornu nù nga Chiokike ghasaru be, kpakara owa nù Chiokike mernu udno. Kìni jeeme nga Chiokike jookwubnanya be? O jòbu nù ele nwurnu onwu jaazi budnu. ¹⁶ O bùru nù mpekele bredi mbòm be nyernu Chiokike zi nsò, kpakara ke gw-narnu zi nsò. O bùru nù egwnugwnu isisi zi nsò, kpakara nkala a zi masi nsò.

¹⁷ O bùru nù be o gbukwahalaru agwna nkala olivu, be gweru anù bù nkala olivu ohia nyakwnusi a, anù neeri nhne oma ke hi n'isisi olivu wam. ¹⁸ Anù ménu nkala wam oknomokno, chenwanya nù o búo anù vu egwnugwnu, kovu egwnugwnu vugwu anù. ¹⁹ Kovu kwu kpa, “Be gbukwahalaru nkala isisi gweru aji nyakwnusi.” ²⁰ Owe! Be gbukwahalaru be kwnornu nù be kwé ekwe, kovu, anù gwuzo kwnornu nù anù tukwasiri ovu. Anù vúlizo ehni anù olu, tnuma, anù tu ogwnu. ²¹ Kwnornu nù o bùru nù Chiokike gharula o ta nkala isisi olivu ke

ruhíaru awhnūwhnu, ọ jáagharu ọ ta anu awhnūwhnu.

²²Le mkpoma oma nu nhne rikne ke Chiokike, nu o mesiri ele dnarnu adna rikne, kovu o donu anu obirizi, o buru nu anu jaadazigidne nu mkpoma oma a. O buru nu anu jaadazigidne nu mkpoma a, o joogbukwahala anu. ²³O buru nu ele Ju jeehi n'okwe ekwe be whuya, Chiokike jaanyakwnusi be berere, kwnornu nu Chiokike nwernu rikne o nyakwnusi be. ²⁴Anu bu nkala isisi olivu ohia, ke Chiokike nyakwnusiri n'ehni isisi olivu be znurnu oznu, lele kpa o kwesile. O buru nu Chiokike mernu kpa, anu mahia nu o nwernu rikne nyakwnuhnasi nkala isisi olivu be znurnu oznu n'ehni isisi olivu kam be zi.

Obirizi Chiokike zinu kpakara badnu

²⁵Rumu nda m, o nwernu nhne omimi me noopio anu mahia, ma anu gharu eche nu anu bu ele akọ n'anya anu. Nhne omimi kam bu nu risi rikne rumu Izireli jaazi okwnukokwnu. Kovu o jaazi tem onu ogwnugwnu ele buo ele Ju ele jaavakwnusi Chiokike zute. ²⁶Kpam masi, be jooznohia kpakara ele Izireli, lele kpa be gbaru a n'okwukwo nso, "Nye Oznohia jeehi nu Zayoni va, o joovume kpakara mmehie rumu Jekopu.

²⁷Me nu be jaagba njo-ehni, nga me vumernu mmehie be."

²⁸Ele Ju bu ele irno izi oma. Ka bu mbnarna ke anu ele buo ele Ju. Kovu be bu ele o hohiaru, whnu be n'anya kwnornu ele nda be oknani. ²⁹Chiokike za naagbanwo echiche a n'ehni ele o hohiaru, gozi masi. ³⁰Hne anu ele buo ele Ju zi, anu bnoge Chiokike nsni nu mbom, kovu kitna, anu nwernu obirizi Chiokike kwnornu ele Ju ele bnoge nsni. ³¹Kpam masi, anu nwehíaru obirizi Chiokike mernu ele Ju bnoge Chiokike nsni ma be nwehíaru masi ob-

irizi Chiokike. ³²Kwnornu nu Chiokike mernu kpakara ele badnu buru ele risi rikne ma be nwehíaru obirizi a.

Oznarni zinu Chiokike

³³A! Le kpa ekwnu nu akoniche nu nhne omuma Chiokike hna omimi.

Kpa a nwée rikne nyosna a echiche a, badnu nwée rikne piohiali apna a.

³⁴"Nyele magwu mkpoma Nyenwe ai? Nyele nwernu rikne zni a ezni?"

³⁵"Nyele nyeleru Chiokike nhne, ma Chiokike kwu a ogwo?"

³⁶Ya keru kpakara nhne, kpakara nhne ke zi bu ke a, ya nwe kpakara nhne. Ozarni zinu a okwnukokwnu. Amim.

Budnu nye ernu Chiokike

12 Rumu nda m, kam kpayaru, m ji m obirizi Chiokike naariasno anu, anu gweru ehni anu yisi n'aka Chiokike lele arjohna zi budnu, zi nso, ke nooso Chiokike n'onu, bu ke anu kwannu Chiokike n'ezi. ²Anu nuko lele ele owa ka, kovu Chiokike gbanwo echiche anu ma o ziri ikne ikne, ma anu mahia nhne bu echiche Chiokike, echiche oma a, ke nooso a n'onu, ke zuru ozu. ³Kwnornu nu oru Chiokike nyernu m, me kanu anu, o za nye vulizo ehni a olu n'oriri a karu kpa o kwesiri, kovu anya dno anu nu risi n'okpe ehni anu ikpe. Anu gweru okwnata ovu Chiokike tusinnu anu kpe ehni anu ikpe. ⁴Lele kpa a nwernu agida nhne ke zi ehni, ke obula nwernu ernu ke a. ⁵Kpam masi, o bu n'ezi nu a zi agida, a bu otu nu rime Karaisi, be knekotaru ai n'otu lele nhne zi odo nu odo n'otu ano-ehni. ⁶Nye obula nwernu nkesi ke a lele kpa oru Chiokike nyernu a. O buru nu nkesi otu badnu bu whnu owhnurninya, nye wam gweru otukwasi ovu mee a. ⁷O buru nu nkesi a bu o zne izi, o zne a, o buru o zni nhne, o zni nhne. ⁸O buru o gba ele badnu inwe, o mee kpam. Nye neekesi ele berere nhne, o mee a nu

mkpoma oma, nye noodu ele badnu, o nusi ernu a rikne. Nye nodo obirizi, o gweru mkpoma oma mee a.

Iznizni gbasiru owhnun'anya

⁹Owhnun'anya kwesiri o zi snam. Anu sno nhne ojo irno, anu knekwaru nhne oma aka rikne. ¹⁰Anu gweru owhnun'anya rumu nda whnu ibne anu n'anya nu rime Karaisi, anu sobisinu ibne anu karu ehni anu. ¹¹Anu buo ele ime mgwu, anu nusi ernu rikne, anu gweru mkpoma zi snam neeznenu Nyenwe aizi. ¹²Anu nwudna n'olile anya, anu snuta mkpoma nu rime okpagbu, neekpe okpukpe kpakara ige. ¹³Anu nu ele nwee nhne kerita ekwenu anu, anu lekota ele izne.

¹⁴Anu nogozi ele naakpagbu anu, anu nogozi, anu viko be onu. ¹⁵Anu snornu ele nonwudna onwudna, nwudnahoru, anu snornu ele naagba mkpe, gba mkpe. ¹⁶Nhne gbasiri ele berere metu anu nu mkpoma. Anu buko ele oknomokno, anu snornu ele ovu duru eli meko nhne. Anu buo ele ako n'anya anu.

¹⁷Anu jiko nhne ojo kwu nye mernu anu nhne ojo ogwo. Anu mee nhne buru oma n'anya ele badnu. ¹⁸Anu nu kpakara ele badnu ziri n'udno, o buru nu o kwe omume, kpa anu nwernu rikne. ¹⁹Ele me whnuru n'anya, anu megwnaru, kovu gharu onuma Chiokike ru ernu a, kwnornu nu okwukwo nsokwuru, nu Nyenwe a kwuru, "Mawa nwe mmegwnahia, m jeemegwnaru."

²⁰Kovu lele nhne okwukwo nsokwuru,

"O buru nu wiri nogwenu nye irno i, nyee a wiri,

o buru nu akpiri nookpo a bekwnu, kwute a mini, o nwornu,

kpa, i naaghakwasị esekere bekwnu n'olu risi a."

²¹Anu kwe nhne ojo megbu anu, kovu anu gweru nhne oma megbu nhne ojo.

Mkpuru ele ochichi

13 Nye obula bita ehni a nu mkpuru ochichi, kwnornu nu o za ele nechi ochichi ke Chiokike bitala, Chiokike bitaru kpakara ele nechi ochichi. ²Nye obula ke neemegidne ochichi neemegidne nhne Chiokike bitaru, nye mernu kpa jeegweyanu ehni a ikpe. ³Ele neeme nhne oma za notu ogwenu ele ochichi, kovu ele neeme nhne ojo jootu ogwenu. I pioru ogwenu ele nechi echi gharu o tu i? Mee nhne buru oma, be jaaznari i. ⁴Kwnornu nu o bu nnwo izi Chiokike neeme nhne oma. Kovu o buru nu i mee nhne ojo, ogwenu a tu i, kwnornu nu o vule ama-ogwenu a etekne. O bu nnwo izi Chiokike, neemegwnahianu a ovu owe ehni a n'ehni ele neeme nhne ojo. ⁵Kam kpararu, i joobno nsu ele ochichi, o buo kwnornu nu ovu owe ehni Chiokike kpo, kovu kwnornu nu mkpoma i. ⁶Ke bu anu jootu ntu-eli, kwnornu nu ele ochichi bu rumu izi Chiokike noornu ernu zinu be, ele ji kpakara ige be nechi ochichi. ⁷Anu kwu ogwo anu ji be, tu ntu-eli o buru anu ji ogwo ntu-eli, tu ntu ahia o buru nu anu ji ogwo ntu ahia, so nye kwesiri anya, bisinu nye kwesiri.

Whnu ibne anu n'anya

⁸Anu ji nye obula ogwo, kovu anu whnuru ehni anu n'anya. Nye obula ke noowhnu badnu ibne a n'anya mezuru Iwu. ⁹Iwu wam, "I meko oyi, i gbuko badnu, i znuko buznu, i nweko owho-anya." Ka nu kpakara iwu berere jikogwu aka n'otu iwu ka, "Whnu nye agbatibi i n'anya lele ehni i." ¹⁰Nye obula ke whnuru nye agbatibi a n'anya jeeme a nhne ojo. Owhnun'anya bu o mezu kpakara Iwu.

¹¹Anu mee kpa, anu magwu nhne ige ka bu. Ka bu ige anu jeetenya n'anyarna, kwnornu nu oznohia ai zi

ndundu kịta karu nga a kweru nu mbom. ¹²Chi jiminem, chi obubo zi masi ndundu, a gharu ernalu ochichiri, woru mgwana ogwnu ke iwhe. ¹³Ngwa ma a kpa agwa lele ele zi n'iwhe ke obochi, o buo ele okne iriri nu ele era manya naagba, o buo nu nhne rune nu nhne tu iwhe, o buo olu ogwnu, nu anyakwu. ¹⁴Kovu anu woru Nyenwe ai Jizosi Karaishi lele iwo, anu nyee anoghe anu oghere o mee nhne ojo ke noogwnu a.

Anu kpe rumu nda anu ikpe

14 Anu kwubnanya nye za rikne nu okwnata ovu, kovu anu nu a dogbuta kwnornu nhne o kweru. ²Okwnata ovu otu badnu kweru a, o ri kpakara nhne, kovu nye berere, okwnata ovu a za rikne, neeri okwukwo ohia kpoi. ³Nye ke neeri kpakara nhne ledna nye za neeri anya, nye za neeri kpakara nhne kpe nye neeri kpakara nhne ikpe kwnornu nu Chiokike nakweruru a. ⁴I bu nyele ke neekpe ohi nye berere ikpe? O bu nyenwe a jaaka ma o mekwaharu mibu o mekwahala. O jeemekwahala, kwnornu nu Nyenwe ai jeeme a o gwuzoru kwem.

⁵Otu badnu kanu otu obochi zi mkpa k'agida n'esilawuru obochi berere, nye berere jaaka nu kpakara obochi bu otu. Echiche nye obula ji a ruwho. ⁶Nye karu nu otu obochi zi mkpa k'agida neeme a nosobisinu Nyenwe ai, nye neeri nhne obula nosobisinu Nyenwe ai, kwnornu nu o notunu Chiokike mmamma nu wiri wam. Nye za neeri agwana nhne nosobisinu Nyenwe ai, notunu Chiokike mmamma. ⁷O za nye zinu ehni a budnu kpoi, o za nye nonwunu ehni a enwu. ⁸O buru nu a zi budnu, a zinu Nyenwe ai budnu, a nwuru enwu, a nwunu Nyenwe ai, ma a zi budnu ma a nwuru onwu, a bu ke Nyenwe ai.

⁹Kwnornu nu Karaishi nwuru, hi nenwu lizo ma o buru Nyenwe ele zi

budnu nu ele nwuru onwu. ¹⁰Jiwa, i kwno kini neekpe nwo nda i ikpe? I kwno kini neeedna nwo nda i anya? Kpakara ai joogwuzo nu ruwunu ngadna ikpe Chiokike. ¹¹Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nso,

“Nyenwe ai kwuru kpa, ‘Kpa me zi budnu

kpakara mperne ochi joogbunu m n'eli, kpakara riro jookwupiya nu mawa bu Chiokike.’”

¹²Kpakara ai n'otu n'otu jaakahala nhne a mernu nu ruwunu Chiokike.

¹³A gharu o kpe ehni ai ikpe, tnuma, i bita nhne jookpo nwo nda i ochi, mibu nhne jeeme o dna. ¹⁴M magwu m nu hite nu mmekorita ke me nu Nyenwe ai Jizosi, o za nhne ke zila richna, o buru nu badnu kaa nu otu wiri zila richna, o zila richna hne o zi. ¹⁵O buru nu nhne i riri jeemekasi nwo nda i ehni, i za neezne izne n'owhun'anya. I kweko nhne i riri lulu nye Karaishi kwnornu nwuru enwu. ¹⁶I kweko be kaa nu nhne oma i bu nhne ojo. ¹⁷Kwnornu nu eli-eze Chiokike buo nhne oriri nu onwunwo, kovu o bu ome mma, udno nu snarima nu rime Enine Nso. ¹⁸Kwnornu nu nye neeznenu Karaishi izi kpa neeme nhne noso Chiokike n'onu ma nu ruwunu ele badnu. ¹⁹Ngwa ma a neeme nhne jeegweya udno, nu ke joowuli ai olu lele oro. ²⁰I kwno wiri lulu ernalu aka Chiokike. Kpakara wiri zi richna, kovu o buo oma o ri nhne jeeme badnu dna. ²¹O buru oma i gharu o ri wiri, mibu nwo manya, mibu mee nhne obula ke jeeme nwo nda i dna.

²²Kpakara nhne i kweru nu rime nhne ele ka, dazinum ji nu Chiokike. Nye ikpe mage nu nhne o kweru bu nye owa oma. ²³Kovu o buru nu mkpoma badnu marnu a ikpe nu nhne o riri, Chiokike jaama a ikpe ma o ri a, kwnornu nu o kwnatala mkpoma nu nhne o neeme. Nhne obula ke hige n'okwnata mkpoma bu mmehie.

Mee nhne j̄ooso ele berere n'̄onu

15 Āi ele z̄i rikne n̄u ̄okwnata m̄kp̄oma kwesiri o vuru ekperi ele z̄a rikne. ̄O b̄īo neeme nhne n̄ooso āi n'̄onu. ²Nye ̄obula menu badn̄u ibne a nhne b̄uru ̄oma, ke j̄ooso a n'̄onu, ma o wuliz̄o a olu lele ̄oro. ³Kwnornu n̄u Karāisi m̄ene nhne j̄ooso ̄ehni a n'̄onu, lele kpa be gbar̄u a n'̄okwukwo ns̄o, “Nhne iw̄hnerne ele naakpas̄i ī iw̄hnerne dnakwas̄i m.” ⁴Kpakara nhne be gbar̄u n'̄okwukwo ns̄o n'̄obochi wheru ewhe z̄inu āi, neezni āi nhne, ma a nwernu olile anya hite n'ndidi n̄u ̄ogba inwe ke ̄okwukwo ns̄o nyernu āi.

⁵Chiokike ke neeny ndidi n̄u ̄ogba inwe mee an̄u nwernu enine ̄oziri n'otu kpa an̄u noosno Karāisi Jiz̄osi, ⁶ma kpakara an̄u n'otu jeegweru otu ̄onu znarn̄i Chiokike n̄u Nda Nyenwe āi Jiz̄osi Karāisi.

⁷An̄u kwubnanya ibne an̄u lele kpa Karāisi kwubnanyarn̄u an̄u ma an̄u znarn̄i Chiokike. ⁸M naakan̄u n̄u Karāisi gh̄oru nnw̄o izi ele Ju ma o gesi ezi ̄oka Chiokike, mezu mkwna o kweru nda be ̄oknani, ⁹ma ele b̄īo ele Ju nyee Chiokike igwugwu kwnornu obirizi a, lele kpa be gbar̄u a n'̄okwukwo ns̄o, “Ka b̄u nhne me kwno znarn̄i ī n'esilaw̄uru ele b̄īo ele Ju, m j̄oogwnunu r̄ewhna ī eri.”

¹⁰̄O kaa, berere,

“An̄u snornu r̄umu Chiokike nw̄udna, an̄u ele b̄īo ele Ju.”

¹¹̄O kaa, berere,

“An̄u ja Nyenwe āi, kpakara ele b̄īo ele Ju,

kpakara ele badn̄u gwn̄unu a eri ̄oznarn̄i.”

¹²Berere kwno, Azaya kar̄u,

“Otu Badn̄u jeehi n'̄ebnurnu Jesi va, o jeeliz̄o ch̄i kpakara mbam, ele b̄īo ele Ju jeelekwas̄i a anya.”

¹³K̄itna, Chiokike ke olile anya gweru ovu ̄oso n̄u udno mejite ̄okwnata m̄kp̄oma an̄u n̄u rime a, ma olile anya an̄u nooso oso hite n̄u rikne Enine Ns̄o.

P̄olu nye izi ele b̄īo ele Ju

¹⁴R̄umu nda m, m magw̄u m n̄u nhne ̄oma z̄i n̄u m̄kp̄oma an̄u. An̄u magw̄u kpakara nhne ka nkari nkari, ke jeeme an̄u nwernu rikne neeznitaru ̄ehni an̄u nhne. ¹⁵M ji m anya siri rikne gban̄u an̄u ̄okwukwo, ma an̄u chenwanya agwna nhne, kwnornu n̄u oru Chiokike nyernu m. ¹⁶Chiokike mernu m nye izi Karāisi Jiz̄osi, nye n̄oornunu ele b̄īo ele Ju ̄ernu, nye naakwa ar̄iohna, n̄ookpo okwo izi ̄oma Chiokike, ma ele b̄īo ele Ju b̄uru nhne ar̄iohna Chiokike jeegweru, ke Enine Ns̄o b̄itaru ns̄o.

¹⁷Kam kpayar̄u, m ji m ̄ernu m naanya risi n̄u rime Karāisi Jiz̄osi nhne gbas̄iri Chiokike. ¹⁸M j̄ookwu nhne berere kar̄u nhne Karāisi mernu hite n'aka m, o duru ele b̄īo ele Ju be b̄uru ele noobnonu Chiokike nsn̄i hite n'ikwu-̄onu m n̄u ̄ernu m. ¹⁹Hite n̄u rikne nhne ̄ogba akebne n̄u ̄ernu ndu-̄ehni ke Enine Chiokike hite n̄u Jeruselem du Ilirikom, m n̄ookpo okwo izi ̄oma gbas̄iri Karāisi n'apna zuru ozu.

²⁰̄O b̄u nhne z̄i n̄u m̄kp̄oma m o zni izi ̄oma hne be n̄una nhne gbas̄iri Karāisi, ma m ghar̄u m o wu ̄oro n'olu nt̄u-̄eli ̄oro nye berere. ²¹Lele kpa be gbar̄u a n'̄okwukwo ns̄o, “Ele be k̄ann̄u be nhne gbas̄iri a j̄oowhnurnu, ele n̄una nhne gbas̄iri a j̄ooghohia.”

²²Kam kpayar̄u, be kw̄ele me vakwnusi an̄u.

P̄olu marn̄u mm̄uma o zne Rom

²³K̄ovu k̄itna, ̄o z̄a nhne me j̄ornu n̄u kpakara ̄eli ka, ̄o n̄oogwnu m ̄o whn̄u an̄u anya agida aw̄ha ka. ²⁴M jeeme kpm k̄itna, m j̄oowhnu an̄u kpa me neezne Sipi. An̄u jeeyin m aka n'izne m, ma

me nū anū dazikwole ige matī. ²⁵ Kòvū kītna, m neezne Jeruselem kwnornu ele ke Chiokike zī pii. ²⁶ Kwnornu nū ọ masīri ọgbako Chiokike ke zī nū Masi-donia nū Akaya o gweya nhne be jeekesi ele mboni zī n'esilawūru rūmu Chiokike ke zī nū Jeruselem. ²⁷ Ọ masīri be o yinu be aka, kòvū ezi ọka zī a bụ ka, ọ bụ ẹrnu zīnu be o yinu ele mboni wam aka, kwnornu nū ele Ju nū ele b́o ele Ju neekerita ngozi ke enine, ele b́o ele Ju kwesiri o kesi ele Ju ngozi ke ẹkwnu be. ²⁸ Nga me nrụkparu ẹrnu ka, nyega be nhne be tūhiaru, m jòowhnu anū nga me neezne Sipeni. ²⁹ M magwū m nū nga me jaava, m jeeji agida ngozi Karaịsi va.

³⁰ M naariasno anū, rūmu nda m, hite nū Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi nū ọwh-nun'anya ke Enine Nso, anū snornu m kpesi okpukpe rikne nū ruwhnu Chiokike kwnornu nhne me nọowhnu. ³¹ Anū kpe okpukpe ma be dọhia m n'aka ele kwé ekwe zī nū Judiya, ma ele Chiokike zī nū Jeruselem nab-narnū ẹrnu m n'esilawūru be, ³² ma hite n'echiche Chiokike, m jeeji snarnima vakwnusi anū, ma me nū anū dazirikota nū mkpọma ọma. ³³ Chiokike ke udno dazīnu kpakara anū. Amīm.

Obekwu ikwu Pọlu

16 M neegesi anū nwene aị rinya Febi, ke nọornunu ọgbako Chiokike ke zī nū Kēnkiria ẹrnu. ² Anū bikno nabnanya a nū rẹwhna Nyenwe aị lele kpa rūmu Chiokike kwesiri, anū yisinu a aka nū nhne ọbula zī mkpa, kwnornu nū ọ bụ nye ovu ọma neeyinu agida ele berere aka ma me masī.

³ Anū bekwu Prisila nū Akwila, ele ẹrnu ibne m, ele me nū be sno nọornunu Karaịsi Jizọsi ẹrnu. ⁴ Be gweru b́dnu be b́ta nū nhne oze b́dnu nū risi m, m nọotnu be mmamma, ọ b́o me nū nsnūnu m kpọi, kòvū kpakara ọgbako Chiokike zī n'ẹli ele b́o ele Ju nọotu

masīnu be mmamma. ⁵ Anū bekwu ọgbako Chiokike zī n'oro be. Anū bekwu enyi m me whnurnu n'anya Epenetusi, nye mbom ke hi n'Esia kweru nū Karaịsi.

⁶ Anū bekwu Meri nye rnūnu anū agida ẹrnu.

⁷ Anū bekwu Andronikusi nū Junias, ele Ju ibne m me nū be zī n'ikelu, be bụ ele badnū marnū nkari nkari n'esilawūru ele izi, be beru m ọsno mahia Karaịsi.

⁸ Anū bekwu Ampilatusi, nye me whnurnu n'anya nū rime Nyenwe aị. ⁹ Anū bekwu Uribanusi nye ẹrnu ibne aị n'ẹrnu Karaịsi, nū Sitakisi enyi ọma m.

¹⁰ Anū bekwu Apelesi nye be kparu iru, o whe nū Karaịsi.

Anū bekwu ezi-nū-oro Arisitobulosi.

¹¹ Anū bekwu Erodiōni nye Ju ibne m. Anū bekwu ele ezi-nū-oro Nakisosi, ele zī nū rime Nyenwe aị.

¹² Anū bekwu Terifena nū Terifosa ele ẹrnu nū rime Nyenwe aị, nū nye me whnurnu n'anya bụ Pesisisi nye ẹrnu nū rime Nyenwe aị.

¹³ Anū bekwu Rufosi, nye ẹrnu Nyenwe aị hohiaru. Anū bekwu nne a, nye bụ masī nne m.

¹⁴ Anū bekwu Asikiritosi, Filegoni, Hẹmisi, Patirobasi, Hẹmasi nū kpakara rūmu nda anū nū be zī.

¹⁵ Anū bekwu Filologosi nū Julia, nū Nerusi nū nwene a rinya, nū Olimpasi nū kpakara rūmu Chiokike be nū be zī.

¹⁶ Anū gweru obekwu ikwu nso ke rūmu nda bekwurita ẹhni anū. Kpakara ọgbako Chiokike neebekwu anū.

Ezni ipne-aznū Pọlu

¹⁷ Rūmu nda m, anū bikno, anya dū anū ẹli gbasiri ele neegweya okewa nū naakpahie okwnata ovu ele badnū anya, ele neezni nhne ke neemegidne iznizni anū nahjaru. Anū neeze be. ¹⁸ Kwnornu nū ele nū kpam zá nọornunu Karaịsi ẹrnu, kòvū rụwho be. Hite n'onu biri biri be nū ọka so n'onu, be noduwhu ele

zị snam nụ mkpoma. ¹⁹Kpakara ọhna nurnu obno nsnị anụ, ke mernu mkpoma sọ m n'ọnu k'agịda kwnornu anụ. Kọvu m pioru m anụ buru ele nwernu akoniche hne nhne oma zị, ele ikpe mána hne nhne ojo zị.

²⁰N'ige matị Chiokike ke udno jọ-zogbu Ekwensu nụ mkpururu ọchi anụ. Oru ke Nyenwe aị Jizọsi dazinu anụ.

²¹Timoti nye ẹrnu ibne m neebekwu anụ, ya nụ Lusọsi, nụ Jasoni nụ Sọsipata ele Ju ibne m.

²²Mawa, Tetiọsi, nye gbarụ ọkwukwo ka neebekwu anụ nụ rime Nyenwe aị.

²³Gayọsi nye me zị n'oro a, nye ọgbako Chiokike zị n'oro a, neebekwu anụ. Ọchi-ịwai ọhna bụ Erasitosi nụ nwene aị

rukna Kwatusi neebekwu anụ. [²⁴Oru ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazinu kpakara anụ. Amim.]

²⁵Ọznarni zịnu Chiokike nye nwernu rikne mee anụ gwuzoru lele kpa izi oma me neezni kwuru, nụ ọkpo okwo Jizọsi Karaịsi, lele kpa okpume nhne gwnarnụ agwna ke zị omimi ogologo ige wheru ewhe. ²⁶Kọvu be kpumernu a hite nụ nhne ele ọwhnurninya gbarụ n'ọkwukwo hite n'iwu Chiokike zị ọkwukokwunu. O mernu kpakara mbam mahja, ma be kweru bonu a nsnị. ²⁷Ọznarni zịnu Chiokike nye nụ nsnunu a bụ nye akọ hite nụ Jizọsi Karaịsi ọkwukokwunu. Amim.

Okwukwo izi

ke Mbom

Pōlu gbaznennu

Ele Kōrinti

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Okwukwo izi Pōlu gbaznennu ele Kōrinti ke mbom neelebna anya nū būdnu nū okwnata mkpōma ke nye Karaīsi. O nookwu ōka gbasiri mkpa ke zī nū ogbako Chiokike ke zī nū Kōrinti ke Pōlu miteru. Nū ige wam, Kōrinti bụ ẹli-ohna ke zī mkpa n'eli Girisi, ke bụ risi oḥichi ẹli Rom n'odoru-ẹli wam. Ele ẹli ka bụ ele be marnū rēwhna be n'ahja, ele mkpako, nū ele agwa ojo, ele nōokponu chi zī ichne ichne risi ẹli.

Pōlu nookwu gbasiri okewa nū agwa ojo ke zī nū rime ogbako Chiokike pji. O kwuru nhne gbasiri būdnu ogbako Chiokike nū okpukpe, olizō n'enwu, ọlulu nzi nū nnwerne. O kwuru nū Izi Oma nwernu ọsisa kpakara ajiji ele ka.

Nū risi 13, Pōlu gesiri nū owhnun'anya bụ ngozi ke kakwo mma Chiokike nyernu ele badnu.

Nhne zī n'okwukwo izi ka

Ọpanizo (1:1-9)

Okewa nū rime ogbako (1:10—4:21)

Agwa oma nū būdnu ezi-nū-oro (5:1—7:40)

Ele Karaīsi nū ele naakwa rēnwu (8:1—11:1)

Būdnu ogbako nū okpukpe Chiokike (11:2—14:40)

Olizō n'enwu Karaīsi nū ke ele kweru ekwe (15:1-58)

Nkesi ele Karaīsi nye ele zī nū Judiya (16:1-4)

Mmuma Pōlu nū okwukwo (16:5-24)

1 Mawa, Pōlu, nye Chiokike sukwuru hite n'echiche ma ọ bụru nye izi Karaīsi Jizōsi nū nnwō nda aī Sōsitenisi,

²naagbaznenu anū, ogbako Chiokike ke zī nū Kōrinti okwukwo. Anū bụ ele Chiokike sukwuru ma anū be bụru ele ke a zī nsọ nū Karaīsi Jizōsi, anū nū kpakara ele zī nū hne ọbula be nōokpokwu rēwhna Nyenwe aī Jizōsi Karaīsi, Nyenwe be nū Nyenwe aī.

³Oru nū udno ke Chiokike Nda aī nū Nyenwe aī Jizōsi Karaīsi dazīnu anū.

Ọtu mmamma

⁴M nōotunu Chiokike m mmamma ige ọbula nū risi anū, o nyernu anū oru hite nū Karaīsi Jizōsi. ⁵O mernu anū ba aba nū rime Karaīsi nū kpakara nhne, ma nū ikwu-ọnu nū nhne omuma anū. ⁶Izi gbasiri Karaīsi gwuzosiri rikne nū rime anū. ⁷Kam kpayarū, ọ zá nkesi ke enine kōgwu anū kpa anū neese ige be jookpume Nyenwe aī Jizōsi Karaīsi. ⁸O jeeme anū gwuzoru kwem dū ọsoto, ma anū bụru ele nwée ọru n'ọbochi Nyenwe aī Jizōsi Karaīsi. ⁹Chiokike, nye sukwuru anū ma anū nū Nnwō a Jizōsi Karaīsi Nyenwe aī nwekōta nhne, bụ nye kwesiri okwnata ovu.

Okewa nū rime ogbako Chiokike

¹⁰Rumu nda m, m ji m rēwhna Nyenwe aī Jizōsi Karaīsi naariaso anū, anū bikno, anū kwekōrita n'otu nhne anū nookwu, okewa zōma n'esilawūru anū. Anū ziri n'otu n'echiche ma nū nhne anū neeme. ¹¹Rumu nda m, agwna ele hi n'ezi-nū-oro Kilo kannū m kpa o dnornu m anya, nū okno ōka zī n'esilawūru anū. ¹²Ka bụ nhne me naakaa, otu badnu naakaa, “M bụ m ke Pōlu,” nye berere kaa, “M bụ m ke Apōlosi,” nye berere kwno kaa, “M bụ m ke Pita,” nye berere masi kaa, “M bụ m ke Karaīsi.”

¹³Be kewarū Karaīsi sa? Be kpogidnernu Pōlu n'olu ogba kwnornu anū? Be wūru anū mini nū rēwhna Pōlu sa? ¹⁴M nōotunu Chiokike mmamma nū ọ zá nye me wūru mini kwekōlam Kirisipōsi nū

Gayōsi. ¹⁵Ọ zá nye jaakaa sị nụ me wụru a mini nụ rēwhna m. ¹⁶(Owe, m wụru m ezi-nụ-oro Stefanasi mini, be gweme kpam, m máam ma m wụru m nye berere mini.) ¹⁷Karaịsi zíyage m me wụ mini, kọvu o zni izi ọma. Ọ búo hite n'ikwu-ọnu ke akọniche badnụ, ọ zị ẹnwu Karaịsi n'olu ọgba bụru nhne etekne.

Karaịsi bụ akọniche nụ iknernema Chiokike

¹⁸Kwnornu nụ izi gbasiri ọgba bụ nhne etekne hne ele nọonwu ọnwu zị, kọvu hne ele be nọoznohia zị, ọ bụ iknernema Chiokike. ¹⁹Be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ, kaa, “M joolulu akọniche ke ele akọ, tuwhu ọghohia ke ele marnụ nhne.”

²⁰Ndaa hne nye akọ zị? Ndaa hne nye okne ọkwukwo zị? Ndaa hne nye agirigo ke ọwa ka zị? Chiokike mernu akọniche ke ọwa bụru nhne iwhnirniwhno. ²¹Kwnornu nụ hite n'akọniche Chiokike o kwéle ọwa mahia nye ọ bụ hite n'akọniche ke ọwa. Ọ sọru Chiokike n'ọnu o hite n'iwhnirniwhno ke ọkpo okwo izi ọma znọhia ele kweru ekwe. ²²Ele Ju noopio nhne elekema, ele Giriki noopio akọniche. ²³Kọvu a nọkpo okwo nụ be kpogidnenu Karaịsi n'olu ọgba, ke bụnu ele Ju rugwu ọkpobi ọchi, hne ele búo ele Ju zị, ọ bụ nhne iwhnirniwhno. ²⁴Kọvu hne ele Chiokike sukwuru zị, ele Ju ma ele búo ele Ju, Karaịsi bụ iknernema Chiokike nụ akọniche Chiokike. ²⁵Kwnornu nụ iwhnirniwhno Chiokike kakwo akọniche ke badnụ, rikne ọgwugwu Chiokike kakwo iknernema ke badnụ.

²⁶Rumu nda m, anụ chenwanya nhne anụ bụ sụ Chiokike sukwuru anụ. Agida anụ bụ ele ọwa karụ nụ be nwéé akọniche, agida anụ bụ ele ọwa máa, agida anụ bụ ele híge ezi-nụ-oro eze whụya. ²⁷Kọvu Chiokike hohiaru nhne

iwhnirniwhno ke ọwa ma iwhnerne tų ele akọ. Chiokike hohiaru nhne ele ọwa karụ nụ ọ zila rikne ma iwhnerne tų ele zị rikne. ²⁸Chiokike hohiaru nhne ele ọwa lednarnụ anya nụ nhne zá nhne ọ bụ, mee nhne ke be kwuru nhne bụru nhne etekne. ²⁹O mernu ka ma badnụ ọbula gharụ o mee oknomokno nụ ruwhnu Chiokike. ³⁰Chiokike mernu anụ nụ Karaịsi Jizosi bụru otu, nye burunu aị akọniche nụ rime Chiokike. Ya bụ ome mma aị nụ ọzi nsọ aị nụ ọgbahia aị. ³¹Lele kpa be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ, “Nye ọbula ke jeeme oknomokno, o mee oknomokno nụ nhne Nyenwe aị rnurnu.”

Izi ọma gbasiri Karaịsi nụ ọgba a

2 Rumu nda m, nga me vakwnusiri anụ, m jíle m okne ọka mọbu akọniche ke badnụ va kpọ okwo nhne tugwaru otugwa ke Chiokike. ²Kwnornu nụ m píole m ọ marnụ nhne ọbula kpa me nụ anụ zị, kwekolam nhne gbasiri Jizosi Karaịsi, nye be kpogidnenu n'ọgba. ³M ji m ọza rikne nụ ogwnu nụ ẹhni ọznu biri biri va. ⁴Nhne me znirni nụ izi m búo hite nụ nkarị ọka ke akọniche ke badnụ, kọvu o gesi Enine nụ iknernema a n'esilawuru anụ, ⁵ma anụ bụru ele kweru ekwe, ọ búo kwnornu nụ akọniche ke badnụ, kọvu n'iknernema Chiokike.

Akọniche Chiokike

⁶Kọvu n'esilawuru ele sozuru osozu bụ hne a nookwu ọka akọniche, ọ búo akọniche ke ọwa ka, mọbu ke ele nēechi ọwa ka. Ige matị, ọ zá nhne be jọobu. ⁷A nookwu nhne gbasiri akọniche Chiokike ke tugwaru otugwa, ke Chiokike hohiaru kwnornu igwugwu aị tųtu sụ ọwa panizoru. ⁸Ele ọchichi ke ọwa ka máa akọniche ka. Kwnornu nụ ọ bụru nụ be marnụ a, be bó kpogidene Nyenwe ig-

wugwu n'olu ogba. ⁹Kọvu kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ,
 “Anya whnụlele,
 nsnị nụlele,
 ọ bnána n'ovu badnụ rịa rịa,
 nhne Chiokike bítannu ele whnurnu a n'anya.”

¹⁰Kọvu Chiokike hiri n'Enine a kpumenu aị nhne o tugwaru otugwa, kwnornu nụ Enine noonosna kpakara nhne, ma nhne miri emi ke Chiokike. ¹¹Ọ zá nye magwụ echiche ke mkpọma badnụ, o kwolem enine ke zị nụ rime badnụ. Kpam masị, ọ zá badnụ ke magwụ echiche Chiokike, okwolem Enine Chiokike magwụ kpakara nhne gbasiri Chiokike. ¹²A náhịage enine ke ọwa ka, kọvu a nahjaru Enine Chiokike ziyaru ma a mahja kpakara nhne Chiokike hiri n'ovu oma a kesi aị. ¹³Ka bụ nhne a nookwu, ọ búo hite nụ nhne ke badnụ znirni aị nụ akoniche ke badnụ, kọvu nhne Enine znirni aị. A nọkowa ezi ọka ke enine hne ele nwernu Enine Chiokike zị. ¹⁴Badnụ ke nwée Enine Chiokike nwée rikne kweru nhne hi n'Enine Chiokike va, kwnornu nụ be bünü a nhne iwhnirniwhno, o nwée rikne nahja be kwnornu nụ Enine Chiokike nọkowanu ele nwernu Enine. ¹⁵Badnụ ke nwernu Enine Chiokike neekpe kpakara nhne ikpe, kọvu ọ zá nye jeekpe a ikpe. ¹⁶Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ,
 “Nyele magwụ echiche Nyenwe aị,
 ma nye wam zni a ezni?”
 Kọvu a nwernu echiche ke Karaịsi.

Ele ọrnụ Chiokike

3 Rụmu nda m, m nwée m rikne kwunu anụ ọka lele ele nwernu Enine, kọvu m nookwunu anụ ọka lele badnụ etekne, lele rụmu takiri nụ rime Karaịsi. ²M jeeji mini-remá nọoznu anụ, ọ búo wiri siri rikne, kwnornu nụ anụ jéenwe rikne ri be. Tem dụ kítna, anụ

nwée rikne ri wiri siri rikne. ³Anụ zị kọriri n'ano-ehni, kwnornu nụ okwno-awụwa nụ okno ọka zị n'esilawuru anụ, ka ọ zá neegesi nụ anụ zị n'ano-ehni? Anụ neeme lele badnụ etekne. ⁴Otu badnụ naakaa, “M bụ m ke Pọlu.” Nye berere kaa, “M bụ m ke Apọlosi.” Anụ zá neeme lele badnụ etekne?

⁵Nyele bụ Pọlu? Nyele bụ Apọlosi? A bụ ele ọrnụ, ele anụ hiri n'aka be kweru. Nye ọbula nọornu ọrnụ ke Nyenwe aị nyernu a. ⁶Mawa kpasiri mkpuru, Apọlosi wusi a mini. Kọvu Chiokike mernu mkpuru wam so oso. ⁷Nye wam kpasiri mkpuru nụ nye wam wusiri a mini bụ nhne etekne. Chiokike zị mkpa kwnornu nụ ọ bụ ya mernu mkpuru wam so oso. ⁸Nye wam kpasiri mkpuru nụ nye wam wusiri a mini bụ otu. Nye ọbula jaanarnụ ogwo ọrnụ a lele kpa ọrnụ a hna. ⁹Kwnornu nụ aị nụ Chiokike nọornuko ọrnụ n'otu, anụ bụ ọkwu Chiokike. Anụ bụ ọro Chiokike noowu.

¹⁰Hite nụ oru Chiokike nyernu m, m nọornu ọrnụ lele nye nka-owu ọro. M turu m ntụ-ẹli ọro, nye berere noowukwasị ọro n'olu a. Kọvu anya dū nye noowu ọro n'olu a ẹli. ¹¹Kwnornu nụ ọ zá ntụ-ẹli berere badnụ jeenwe rikne tū, kakwo ke Chiokike turu, ke bụ Jizọsi Karaịsi. ¹²Ọ buri nụ badnụ ọbula jeeji golu, mọbu siliva, mọbu akaworugwu zị okne ọnu ahia, mọbu isisi, mọbu ruhiaara, mọbu isisi ikpa wukwasị ọro n'olu ntụ-ẹli ka, ¹³ọrnụ a jowhuya iwhne, kwnornu nụ ọbochi Karaịsi jookpume a. Be jeeji bẹkwnu kpa ọrnụ nye ọbula iru, bẹkwnu jeegesi nhne nye ọbula jiri wu ọro a. ¹⁴Ọ buri nhne badnụ jiri wu ọro n'olu ntụ-ẹli wam gwuzogidne bẹkwnu, ọ jaanahia ogwo ọrnụ. ¹⁵Kọvu ọ buri nụ bẹkwnu rne ọrnụ a, nhne whuru a, kọvu be jooznohia a, kọvu lele nye hi nụ bẹkwnu whuya. ¹⁶Anụ máa nụ anụ bụ Ọro Nsọ Chiokike, nụ Enine Chiokike wu nụ rime anụ? ¹⁷Ọ buri nye ọbula lulu Ọro

Nsọ Chiokike, Chiokike joolulu a. Oro Nsọ Chiokike zị nsọ, anụ bụ Oro Nsọ a.

¹⁸ Ọ zà nye duhie ẹhni a, ọ bụru nụ nye ọbula neeche nụ o nwernu akọ nụ nhne ke ọwa ka, ọ ghọ nye iwahnirniwhno ma ọ bụru nye nwernu akoniche. ¹⁹ Kwnornu nụ akoniche ke ọwa ka bụ nhne iwahnirniwhno n'anya Chiokike. Lele kpa be gbara a n'okwukwo nsọ, "O jidnenu ele akọ n'aghigo be." ²⁰ Be gba kwno a n'okwukwo nsọ, kaa, "Nyenwe aị magwu echiche ele akọ nụ ọ bụ nhne etekne." ²¹ Ọ zị badnụ ke ji nhne badnụ etekne nwernu rikne mee nyaa risi. Kwnornu nụ kpakara nhne bụ ke anụ, ²² Pọlu mọbu Apọlosi, mọbu Pita, ọwa ka, bụdnụ nụ enwu, nhne zị kịtna mọbu ke zị nụ ruwħnu, kpakara be bụ ke anụ, ²³ anụ bụ ke Karaịsi, Karaịsi bụ ke Chiokike.

Ele izi Karaịsi

4 Ele badnụ kwesiri ọ gwnụ aị lele ele izi Karaịsi, ele Chiokike nyernu nhne tugwaru otugwa ke ezi ọka a n'aka. ² Nhne be pioru n'aka nye neelegidne nhne ọbula bụ be whnụ a nụ ọ bụ nye kwesiri okwnata ovu. ³ Nhne anụ nookwu gbasiri m zà m mkpa, mọbu ikpe nye berere neekpe m, m jéekpe ẹhni m ikpe. ⁴ Ovu m zị snam, kọvu ka zà neegesi nụ m bụ m nye ikpe mána. Nyenwe aị bụ nye neekpe m ikpe. ⁵ Kam kpayaru, anụ kpé nhne ọbula ikpe hne ige yóoduge, seru tem Nyenwe aị va, o jeeme kpakara nhne tugwaru otugwa n'ochichiri whuya iwħne. Ọ jaakahia kpakara nhne zị n'ovu badnụ. Ige wam nye ọbula jaanahia ọznarni a n'aka Chiokike.

⁶ Rụmu nda m, m gweru m kpakara nhne ka tūsinu ẹhni m nụ ẹhni Apọlosi kwnornu anụ, ma anụ jiri aị mụhia nhne ele badnụ nookwu, "Ọ zà nye mee nhne be gbáge n'okwukwo." Ọ zà nye ji otu badnụ nyaa risi megidne ibne a. ⁷ Nyele mernu i, i ziri ichne hne ele berere zị?

Kini bụ nhne i nwernu ke be késige i? Ọ bụru nụ nhne i nwernu bụ nkesi, ndaa kpa i jeeji a nyaa risi lele nụ ọ búo nkesi?

⁸ Kịtna, rụwho jihiaru anụ. Anụ balam aba. Anụ gholam eze, ọ bụ n'ezi a búo ele eze. Ọ jaama mma ọ bụru nụ anụ bụ ele eze, ma a snornu anụ bụru masi eze. ⁹ M che m nụ Chiokike beteru aị ele izi aznụ, lele ele be joogbu ogbu, nhne olekiri nyee ọwa, ma hne ele enine izi nụ hne ele badnụ zị. ¹⁰ A bụ ele iwahnirniwhno kwnornu Karaịsi, kọvu anụ bụ ele nwernu akọ nụ Karaịsi. A nwée rikne, kọvu anụ nwernu rikne. Be lednarnụ aị anya, kọvu anụ nwernu igwugwu. ¹¹ Tem dụ kịtna, wiri nọogwnu aị, akpiri nọokpo aị békwnu, a gba ẹto, be mejọru aị, a nwée hne a bíta risi. ¹² A nọodogbu ẹhni aị n'ernu, a ji aka aị nọornu nhne a neeri. Be nọovu aị ọnu, a nọogozi, nga be kpagburu aị, a snuta ovu. ¹³ Nga be kpajaru aị, a ji ovu ọma sa ọka. A nụ lele nhne mkpomkpo ke ọwa ka, tem dụ kịtna, ele ọwa kwúge aị nhne ọbula.

¹⁴ M zà m naagba okwukwo ka ma iwħnerne tị anụ, kọvu ma m zni m anụ ezni lele rụmu ke m me whnurnu n'anya. ¹⁵ Kwnornu nụ ọ bụru nụ anụ nwernu nri pokwu ele noodu anụ nụ rime Karaịsi, anụ nwernu otu nda. M bụ m nda anụ nụ rime Karaịsi Jizọsi kwnornu nụ m gweyanụ m anụ izi ọma. ¹⁶ M naariasno anụ snornu renu ọchi m. ¹⁷ Kam kpayaru, me neeziyanu anụ Timoti. Ọ bụ nnwọ m me whnurnu n'anya ke kwesiri be kwnata a ovu nụ rime Nyenwe aị. Ọ jeechenwanyanu anụ kpa me noowu bụdnụ m nụ rime Karaịsi Jizọsi, kpa me neezni nụ rime kpakara ọgbako Chiokike ke zị nụ hne ọbula.

¹⁸ Agwna anụ bụ ele oknomokno, anụ neeche nụ m jáava lekwa anụ. ¹⁹ Ọ bụru nụ Nyenwe aị kweru, m jaava kwnusi anụ wara wara, m jaamahia nhne ele oknomokno wam jeeme. Ọ búo nhne

be jookwu kpọi, ma rikne be nwernu masi. ²⁰Kwnornu nū ẹli-eze Chiokike b́yo n'agida ikwu-ọnu kpọi, kọvu iknerema. ²¹Ndaa nhne anū piuru? Me gweru mbinibini va, sū ọ b́ ọvu ọwhnun'anya nū enine zị wọhnerne?

Anū gweme nnwọ nda ke zila rịchna

5 M nọonu nū ome ọyi zị n'esilawuru anū, ke zila n'esilawuru ele máa Chiokike, nū badnū nookwuru nnwerne nda a. ²Ndaa kpa anū neeme oknomokno nū kpa? Anū kwesiri ọ kwna ẹkwna, nwe ọvu ojo, anū kwesiri ọ chihala nyerukna ke mernu nhne ka n'esilawuru anū. ³Ọ b́ n'ezị m zị m ikere hne anū zị n'ano-ẹhni, kọvu me nū anū zị n'enine, m marnū m nye mernu nhne ojo ka ikpe lele nū me nū anū zị. ⁴Kpa anū gbakoru nū rẹwhna Nyenwe aị Jizọsi, m joosno anū gbakọ n'enine, rikne Nyenwe aị Jizọsi jaadazinu aị masi. ⁵Anū gweru nye wam yisi n'aka Ekwensu ma o lulu ano-ẹhni a, ma be znọhia enine a n'ọbochi Nyenwe aị.

⁶Anū méma oknomokno, kwnornu nū nhne whū brẹdi matị neeme kpakara brẹdi whū ọwhu. ⁷Anū gweme mmehie ke nū lele nhne whū brẹdi ọknani ma anū ziri rịchna. Nga wam, anū jọonu lele brẹdi ikne ke nwée nhne whū brẹdi, lele kpa anū kwesiri. Kwnornu nū be jiri Karaịsi Nnwọ Atnurnu Ọgawhe aị kwanū aị ariọhna. ⁸Ngwa ma a b́ta Iriri ka, ọ b́yo hite nū nhne whū brẹdi ke mmehie ọknani nū risi rikne, kọvu brẹdi ke nwée nhne whū brẹdi nū rime a, brẹdi ke zị rịchna ke nwernu ezi ọka nū rime a.

⁹M gbannū m anū ọkwukwo, anū nū ele neeme ọyi mékọta nhne. ¹⁰M zá m nookwu gbasiri ele neeme ọyi k'owa, ele ọwho-anya nū ele buznu nū ele naakwa rẹnwu. Ọ b́uru kpam, anū jọowhoga n'owa. ¹¹Kọvu m naagbanū anū kịtna, naakaa, anū nū nye ọbula ke kwuru ẹhni a nnwọ nda, kọvu o neeme

ọyi, ke nwernu ọwho-anya, nye naakwa rẹnwu, mọbu nye naakaja badnū, nye okne manya, mọbu nye buznu mékọta nhne. Anū nū nye wam dázikota ẹli ri wiri.

¹²Ọ zá m mkpa me kpe ele zị n'ederezi ikpe. Ọ b́yo anū kwesiri o kpe ele zị n'esilawuru anū ikpe? ¹³Chiokike jeekpe ele zị n'ederezi ikpe. Lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, "Anū chihala badnū ojo wam n'esilawuru anū."

O kwuru badnū zne ọro ikpe

6 Ọ b́uru nū otu badnū nwernu nhne megidne nnwọ nda, i ga ọla gba nnwọ nda i ọkwukwo n'oro ikpe, ele máa Chiokike kpe be ikpe, tñnuma, o jookwuru a zne n'esilawuru rumu Chiokike? ²Anū máa nū rumu Chiokike jeekpe ọwa ikpe sa? Ọ b́uru nū anū jeekpe ọwa ikpe, anū nwée rikne kpe ikpe ọka matị n'esilawuru anū? ³Ọ b́ nū anū máa nū a jeekpe ele enine izi ikpe? Ọ kọ b́uru nhne ke b́dnu ka. ⁴Ọ b́uru nū ọka dnarnū ke gbasiri b́dnu ka, kini mernu anū neekwe ele zị n'ederezi kpe anū ikpe? Ele ikpe ka b́ ele nwée ọso anya n'ogbako Chiokike. ⁵Iwhnerne tū anū. M kweru m nū otu badnū ke nwernu akoniche zị n'esilawuru anū, nye jeenwe rikne kpe ikpe n'esilawuru rumu nda. ⁶Tñnuma, otu nnwọ nda jookwuru nnwọ nda berere zne n'oro ikpe ma ele kwé ekwe kpe be ikpe.

⁷Anū naagbarita ẹhni anū ọkwukwo n'oro ikpe, ka neegesi nū anū dnarnū adna. O jáaka mma nū i b́ nye be mejoru? Ọ jáaka mma nū nhne whunahoru i? ⁸Tñnuma, anū neeme ibne nhne ojo, anū znunahoru nnwọ nda anū nhne. ⁹Ọ b́ nū anū máa nū ele ojo jéekhia ẹli-eze Chiokike? Anū dúwhu ẹhni anū, ele naagba ewhere, mọbu ele naakwa rẹnwu, mọbu ele neeme ọyi, ele rukna naadnanyi ele rukna ibne be, ¹⁰mọbu ele buznu, mọbu ele ọwho-

anya, mọbu ele okne manya, mọbu ele naakaja badnu, mọbu ele nọoghogbu ele badnu jéekehia ẹli-eze Chiokike. ¹¹Agwna anu nu kpm nu mbom. Kovu be snumarnu mmehie anu, be gweru anu nyewhete n'aka Chiokike. Be mernu anu nu Chiokike ziri n'udno hite nu rewhna Nyenwe ai Jizosi Karaisi nu Enine ke Chiokike ai.

Kwasinu Chiokike igwugwu

¹²“M nwernu m rikne mee kpakara nhne.” Kovu o buo kpakara nhne naabna mbnarna. “M nwernu m rikne mee kpakara nhne.” Kovu m jobu ohi nhne obula. ¹³“Wiri zinu ruwho, ruwho zi masinu wiri.” Kovu Chiokike joolulu kpakara be. Be jeji ehni badnu neeme oyi, kovu kpenu Nyenwe ai, Nyenwe ai jeeme ehni badnu nwehia nhne zi mkpa. ¹⁴Chiokike nye mernu Nyenwe ai hi n'enwu lizo, o jeeme masi ano-ehni ai hi n'enwu lizo hite n'iknerna a. ¹⁵O bu nu anu ma a nu ehni anu bu nhne zi n'ehni Karaisi? M jeegweru nhne zi n'ehni Karaisi mee be buru nhne zi n'ehni nyerinya ewhere? Oza rja rja. ¹⁶O bu nu anu ma a nu nye gweru ehni a yisi n'ehni nye ewhere, ya nu a ghulam otu ano-ehni? Kwnornu nu okwukwo nso kwuru, “Be lawuru joburu otu ano-ehni.” ¹⁷Kovu nye gweru ehni a yisi nu Nyenwe ai, ya nu Nyenwe ai ghulam otu n'enine.

¹⁸Anu gbanahoru ome oyi. Kpakara mmehie berere badnu mernu zi n'olu ehni, kovu nye neeme oyi megidnenu ehni a mmehie. ¹⁹O bu nu anu ma a nu ehni anu bu Oro Nso ke Enine Nso, nye wu nu rime anu, ke Chiokike nyernu anu? Anu nwée ehni anu, Chiokike nwe anu. ²⁰O jiri onu ahia gbahia anu. Anu gweru ehni anu kwasinu Chiokike igwugwu.

Ajiji gbasiri olulu nzi nu nnwerne

7 Nhne gbasiri nhne anu gbaru n'okwukwo, “O buru oma nu nyerukna nu nyerinya dnanyi lele nzi nu nnwerne.” ²Kovu kwnornu nu agida ele neeme oyi zi n'esilawuru anu, o buru oma nyerukna obula luru nnwerne ke aka a, nu nyerinya gboru nzi ke aka a. ³Nyerukna obula mee nhne kwesiri a lele nzi hne nnwerne a zi, nyerinya obula mee nhne kwesiri a lele nnwerne hne nzi a zi. ⁴Nnwerne nwée rikne hne ehni a zi, kovu nzi nwernu, kpm masi nzi nwée rikne hne ehni a zi, kovu nnwerne a nwernu. ⁵Anu gonahoru ehni anu ehni anu, okwolem ma o bu ige mati kpa anu kwekotaru, ma anu vu onu nu kpe okpukpe. Omekwo, anu ziri n'otu berere ma Ekwensu gharu o rna anu ornurna, kwnornu nu anu nwée rikne jikwaru ehni anu. ⁶Ka bu rikne me neenye anu, o buo iwu. ⁷N'ezì oka, o jaamasì m nu kpakara badnu jaadazi lele me. Kovu nye obula nwernu nkesi ke Chiokike kesiri, otu nyenum kpa, nye berere nkesi berere.

⁸Kitna, m naakanu ele luge nnwerne mọbu ele gboge nzi, mọbu ele rinya nzi be nwurnu, o jaaka mma anu daziri etekne, lele kpa me daziri. ⁹Kovu o buru nu anu jeenwe rikne jikwaru ehni anu, anu luru nnwerne mọbu gboru nzi. O ka mma o luru nnwerne mọbu gboru nzi, tunuma ehni anu jeerne bekwnu.

¹⁰Ele nwernu nzi mọbu nnwerne, m neenye anu iwu Nyenwe ai, o buo ke m. Nnwerne gbakwadia nzi a nnam. ¹¹Kovu, o mee kpm, o jaadaziri etekne mọbu o lahna ke nzi a, nzi gbakwadia nnwerne a nnam.

¹²M naakanu ele ke gwnarnu, o buo Nyenwe ai, o buru nu nye Karaisi obula nwernu nnwerne ke kwé ekwe, kovu o kweru ya nu a wugidne, o gbala a nnam. ¹³O buru nu nyerinya Karaisi

ọbula nwernu nzi ke kwé ekwe, kọvu nzi a kweru ma be wugidne n'otu, ọ gbála a nnam. ¹⁴Kwnornu nù Chiokike nabnanyarnù nzi ke kwé ekwe kwnornu nnwerne a ke kweru ekwe. Chiokike naabanyarnù nnwerne ke kwé ekwe kwnornu nzi a ke kweru ekwe. Ọ bụru nù ọ búo kpm, rùmu takiri anù ọoburu ele zìla rìchna, kọvu be zì nsọ kìtna.

¹⁵Kọvu ọ bụru nù ọ masìri nye ke kwé ekwe ọ gba nnam, o mee kpm. Ọ zà iwu ke jì nye Karaisi, nzi mọbu nnwerne, n'ọnodi nù kpa. Chiokike sukuru aì ma a wuru n'udno. ¹⁶Ndaa kpa i jiri mahia, jì nnwerne ke kweru ekwe, nù ì jọoznohia nzi i? Mọbu jì nzi ke kweru ekwe, ndaa kpa i jiri mahia nù ì jọoznohia nnwerne ì?

Daziri n'ọnodi Chiokike sukuru i

¹⁷Kọvu nye ọbula daziri n'ọnodi ọ zì nga Chiokike sukuru a, bụ ke Chiokike nyernu a. Ka bụ nhne me neezni nù rime kpakara ogbako Chiokike. ¹⁸Ọ bụru nù nye be kparù nka nurnu ikwu Chiokike, o gwépuke nhne atù ọkpa nka a. Ọ bụru masì nù nye be kpáge nka nurnu ikwu Chiokike, be kpála a nka. ¹⁹Ọkpa nka nù be kpáge nka zà nhne ọ bụ, nhne zì mkpa bụ ọbita iwu Chiokike. ²⁰Badnù ọbula daziri n'ọnodi ọ zì nga Chiokike sukuru a. ²¹Ì zì n'ọhi nga Chiokike sukuru i? O mékpa ì ẹhni, kọvu ọ bụru nù ì nwernu oghere ọ whọga n'ọhi, mee kpm. ²²Kwnornu nù nye bụ ọhi nga Nyenwe aì sukuru a bụ nye nwernu ẹhni a nù rime Nyenwe aì. Kpm masì, badnù ke nwernu ẹhni a nga Nyenwe aì sukuru bụ ọhi Karaisi. ²³Chiokike jì ọnu ahia gbahia anù, anù ghọko ọhi ke badnù. ²⁴Rùmu nda m, badnù ọbula daziri n'anya Chiokike n'ọnodi ọ zì nga Chiokike sukuru a.

Ele nwée nzi mọbu nnwerne

²⁵Nhne gbasiri ele rinya máa nyerukna, mọbu ele rukna máa nyerinya, m nwée m nhne Nyenwe aì nyernu n'iwu, kọvu m neenye anù nhne bụ echiche m, nye hite n'obirizi ke Nyenwe aì m kwesiri m ọtukwasi ovu. ²⁶Mkpa karilam n'ọwa kìtna, m che m nù ọ bụru oma ọ bụru nù badnù daziri kpa ọ zì. ²⁷Ọ bụru nù ì nwernu nnwerne? Ì ghásala a. Ì nwée nnwerne sa? Ì lúko nnwerne. ²⁸Ọ bụru nù ì luru nnwerne ọ zà mmehie i mernu. Ọ bụru nyerinya máa nyerukna gbọ nzi, ọ zà nhne ọjo ọ bụ. Kọvu ele nwernu nnwerne mọbu nzi jeenwe agida mkpa n'ọwa ka, m noopio ọ dọhia anù nù nhne ka.

²⁹Rùmu nda m, nhne me nookwu bụ ka, ige wam zì ndundu, hite kìtna ele nwernu nnwerne ziri lele nù be nwée nnwerne, ³⁰ele naakwina ẹkwana lele nù be zà n'anya-mini, ele nọomu rùmu lele nù ovu zà nọoso be n'ọnu, ele nọozu ahia lele nù ọ zà nhne be zùhiaru, ³¹ele jì nhne ọwa ka lele nù ọ zà be mkpa. Kwnornu nù ọwa ka n'ọnodi a jaagawhe.

³²M noopio ma nhne ọbula gharù ọ kpakna anù ẹhni. Nyerukna ọbula ke nwée nnwerne neeche echiche gbasiri ẹrnu Nyenwe aì, kwnornu nù o pi-oru o mee nhne jaamasì Nyenwe aì. ³³Kọvu nyerukna ke nwernu nnwerne neeche echiche gbasiri nhne ke ọwa ka, kwnornu nù o pi-oru o mee nhne jaamasì nnwerne a, ³⁴ke nọodoghari a n'apna lawuru. Nyerinya ke nwée nzi mọbu ke máa nyerukna neeche echiche gbasiri ẹrnu Nyenwe aì, kwnornu nù o pi-oru o gweru ẹhni a nù enine a nyee Nyenwe aì. Kọvu nyerinya ke nwernu nzi neeche echiche gbasiri nhne ke ọwa ka, kpa o jeeme nhne jaamasì nzi a. ³⁵M nookwu nhne ka ma ọ bnanù anù iru. M zà m noobnosni anù. Kọvu m pi-oru m ma anù

mee nhne b̄uru ɔma n̄u ke kwesiri ekwesi, ma an̄u gweru kpakara ɛhni an̄u yisi n'ɛrnu Nyenwe āi, ghar̄u o le anya n'azn̄u.

³⁶Nhne ke gbas̄iri ele kwekotaru ɔlulu, ɔ b̄uru n̄u badn̄u ɔbula whn̄urnu n̄u ɔ z̄a naakpakwa agwa nkari hne nyerinya o kweru ɔ l̄u zi, ɔ b̄uru n'awha neezne, ɔ l̄uru a, be mege mmehie. ³⁷Kovu hne badn̄u kpebiri n'ovu a, ɔ z̄a nye naamagidne a n̄u ɔ j̄olu nnwerne, o nwernu rikne ghar̄u ɔ l̄u nnwerne wam, o mernu nhne kwesiri. ³⁸Nye ke l̄uru nnwerne mernu nhne ɔma, kovu nye ke l̄uge r̄ia r̄ia mekakworu n̄u nhne ɔma.

³⁹Nyerinya gb̄oru nzi zi n'iwu kpa nzi a zi b̄udnu, kovu hne nzi a nw̄urnu, ɔ z̄a iwu ji a ma ɔ gb̄oru nzi berere. Kovu ɔ j̄obu nye magw̄u Nyenwe āi. ⁴⁰Kovu n'echiche m, ovu j̄ooso a n'onu ɔ b̄uru ɔ daz̄iri etekne. M che m n̄u m nwernu m Enine Chiokike.

Wiri be jiri kwan̄u r̄enwu ar̄iohna

8 Nhne ke gbas̄iri wiri be jiri kwan̄u r̄enwu ar̄iohna, ɔ b̄u n'ezi n̄u, “Kpakara āi nwernu nhne ɔmuma.” Kovu nhne ɔmuma neegweya badn̄u vulizo ɛhni a olu. ɔwhnun'anya noowulizo badn̄u olu lele ɔro. ²ɔ b̄uru n̄u badn̄u ɔbula neeche n̄u ɔ magw̄u nhne, ɔ m̄aa kpa o kwesiri ɔ mah̄ia. ³Kovu Chiokike magw̄u ele whn̄urnu a n'anya.

⁴Nhne gbas̄iri wiri be jiri kwan̄u r̄enwu ar̄iohna, a magw̄u n̄u ɔ z̄a nhne r̄enwu ke ɔwa ka b̄u, kwnornu n̄u chi berere z̄a, okwolem Chiokike kp̄oi. ⁵ɔ b̄ubedi n̄u aḡida nhne be nookwu “chi” zi n'oligwe m̄obu n'ɔwa, ɔ b̄u n'ezi n̄u be zi aḡida “chi” n̄u “nyenwe,” ⁶kovu hne a zi, otu Chiokike kp̄oi nye b̄u Nda. O keru kpakara nhne, a z̄inu a b̄udnu. Otu Nyenwe āi Jiz̄osi Karāisi zi, nye be hiri n'aka a ke kpakara nhne, nye a zi b̄udnu n'aka a.

⁷Kovu ɔ b̄uo kpakara badn̄u magw̄u ezi ɔka ka. Agwna badn̄u yiri risi n̄u r̄enwu d̄u k̄itna, nga be riri wiri ki, be neeche n̄u be ji a kwan̄u r̄enwu ar̄iohna. Echiche ovu be z̄a rikne, wiri be riri kpar̄u be. ⁸Kovu wiri j̄eeme āi n̄u Chiokike z̄iri nd̄undu. A r̄ile wiri, ɔ z̄a nhne o neegweme n'ɛhni āi, a ri wiri ɔ z̄a nhne o neeyisi ɛhni āi.

⁹Kam kpar̄aru, anya d̄u an̄u ɛli, i kw̄kwadia oghere i nwernu n̄u ome kpa ɔ mas̄iri i mee ele z̄a rikne n'ok̄wnata ovu dnabna n̄u mmehie. ¹⁰ɔ b̄uru n̄u otu badn̄u ke mkp̄oma s̄ile rikne whn̄urnu i hne i daz̄i ɛli neeri wiri n'oro r̄enwu, kwnornu n̄u i nwernu “nhne ɔmuma,” o j̄eenye a mkp̄oma siri rikne o ri nhne be jiri kwan̄u r̄enwu ar̄iohna? ¹¹Nnw̄o nda wam z̄a rikne, nye Karāisi kwnornu n̄u a nw̄uma, joowhu etekne kwnornu n̄u nhne ɔmuma i. ¹²Kpam, an̄u mehieru nnw̄o nda an̄u wam z̄a rikne, lulu ovu a, an̄u mehielem Karāisi mas̄i. ¹³ɔ b̄uru n̄u wiri me jeeri jeeme nnw̄o nda m mmehie, m j̄eri ɔkpna r̄ia r̄ia kpa me zi b̄udnu, ɔ zi me mee nnw̄o nda m dnabna n̄u rime mmehie.

Rikne n̄u ɛrnu ke nye izi

9 ɔ b̄u n̄u m nw̄ee m ɛhni sa? Me b̄uo nye izi sa? Me whn̄uge Jiz̄osi Nyenwe āi anya? An̄u b̄uo nhne me rn̄uharu n'ɛrnu Nyenwe āi? ²ɔ b̄uru n̄u ele berere whn̄uge m lele nye izi, an̄u magw̄u n̄u m b̄u m nye izi. An̄u b̄u nhne at̄u ke neegesi n̄u m b̄u m nye izi Nyenwe āi.

³Nhne me naakan̄u ele nookwulu m b̄u ka, ⁴a nw̄ee rikne ri wiri m̄obu nw̄o mini n'ɛrnu āi sa? ⁵A nw̄ee rikne mee nhne ele izi berere neeme? A nw̄ee rikne l̄uru otu nnw̄o rinya Karāisi lele nnwerne, o snornu āi zne izi lele ele izi ele berere n̄u r̄umu nne Nyenwe āi n̄u Pita? ⁶Okwok̄ola me n̄u Banabas̄i kwesiri ɔ rn̄u ɛrnu s̄i a ri wiri?

⁷Ndaa nye ọgwu ke nọlu ọgwu hite n'iwai ke hi n'ụ rẹkpa a whụya? Ndaa nye ọjornu ẹkwu, ma o jéeri mkpuru hi n'ụ rime ẹkwu a? Ndaa nye nọoznu atnurnu ma ọ zá nọonwo mini-rẹma atnurnu a? ⁸Me nookwu lele badnụ etekne sa? Ọ búo nhne Iwu aị kwuru sa? ⁹Kwnornu n'ụ be gbarụ n'ọkwukwo Iwu Mozizi, "I knésni ọnu ehni ke nọzosna ikpa." Chiokike o nookwu nhne gbasiri ehni kpọi? ¹⁰O kwuru nhne ka kwnornu aị. Be gbarụ a n'ọkwukwo kwnornu aị, n'ụ nye nọotu ọnu-ẹli n'ụ nye nọzosna mkpuru nwernu ọkwnata oву n'ụ be jeeri mkpuru hiri n'ẹkwu. ¹¹A kpasiri mkpuru ke enine n'ụ rime anụ, ọ búo nhne kwe-siri n'ụ a ọjoghoru mkpuru etekne n'ẹhni anụ? ¹²Ọ b'uru n'ụ ele berere nwernu rikne kpa hne anụ zị, ọ bú ayila jéenwe rikne karukwo hne anụ zị?

Kovu a mége kparam, a nwernu ndidi n'ụ kpakara nhne, ọ zị a b'ita nhne ọkpobi ọchi n'apna izi ọma Karaisi. ¹³Ọ bú n'ụ anụ máa n'ụ ele nọornu ẹrnu n'Oro Nso neeri nhne hi n'Oro Nso whụya? Ọ bú n'ụ anụ máa masị n'ụ ele nọornu ẹrnu n'Ojo ariohna neeri agwna nhne be jiri kwa ariohna? ¹⁴Kparam masị, Chiokike nyernu iwu n'ụ ele neezni izi ọma be ri wiri hiri n'izi ọma whụya.

¹⁵Kovu m mége m kparam. M zá m naagba ọkwukwo ka ma m nwernu rikne mee kparam. Kwnornu n'ụ ọ jaakanụ m mma me beru ọsno nwuma ẹnwu tna, ọ zá nye mee igwugwu m nhne etekne. ¹⁶M nwée m rikne nyaa risi n'ụ m neezni izi ọma. Mkpa naakpa m bú o zni izi ọma. Owe! Ọvu ọnu zinu m ọ b'uru n'ụ m zni ọma. ¹⁷Ọ bú me gweru mkpoma m zni izi ọma ka, m nwernu m ọgwo ẹrnu, kovu ọ b'uru n'ụ jíge m mkpoma m zni izi ọma, m nọornu ẹrnu Chiokike yisiri m n'aka. ¹⁸Ọ bú kparam, k'ini bú ọgwo ẹrnu m? Ọ bú oghere o zni izi ọma gharu ọ whnụ ọnu ahia, gharu

o gweru rikne me nwernu n'izi ọma mee nhne.

¹⁹Ọ bú n'ezị n'ụ m búo m ọhi nye ọbula, m nwernu m ẹhni, kovu m mernu m ẹhni ọhi kpakara badnụ ma m rihia m agida badnụ n'iru. ²⁰Hne ele Ju zị, m bú m nye Ju ma m rihia m ele Ju. Hne ele zị n'ụ mkpururu iwu zị, m ziri lele n'ụ m zị m n'ụ mkpururu iwu (ọ bú n'ezị n'ụ m zá m n'ụ mkpururu iwu), ma m rihia m be n'iru. ²¹Hne ele zá n'ụ mkpururu iwu, m ziri lele nye zá n'ụ mkpururu iwu (ọ bú n'ezị n'ụ m léwhule m iwu Chiokike anya, m zị n'ụ mkpururu iwu Karaisi), ma m rihia m be n'iru. ²²N'esilawuru ele zá rikne n'ọkwnata oву, m n'ụ m lele be, ma m rihia m be n'iru. M bú m kpakara nhne hne ele badnụ zị, m neeme kpa me nwernu rikne, ma m rihia m agwna be n'iru. ²³M neeme kpakara nhne ka kwnornu izi ọma, ma m kehia m igwe n'ụ ngozi a.

²⁴N'ezị ọka, anụ magwu n'ụ ele naagba ẹso naagba ẹso n'otu, kovu otu badnụ kpọi naagbahia nhne ẹso. Anụ gba ẹso, ma anụ gbahia nhne n'ẹso.

²⁵Nye ọbula ke naagba ẹso jooknekwaru ẹhni a nkari, ma be kpusi a okpu ọ gbahiaru n'ẹso ke jáazị ọkwnukokwnu, kovu a naagba ẹso ma a nwehia okpu-eze ke jaazị ọkwnukokwnu. ²⁶Ka kphiaru m zá m naagba ẹso lele nye ọ zá nhne o vu n'ụ mkpoma, m zá m nọolo igbakwu lele nye nọolo ruwhere igbakwu. ²⁷M naata ẹhni m awhnwhnu ma m nwernu m rikne neechi a, ọ zị me znikpa ele berere izi ọma, m b'uru nye kwésile okpu-eze wam.

Ọ dọ aka n'ụ nsị gbasiri ọkwa rẹnwu

10 Rumu nda m, m pioru m anụ mahia, nhne mernu ele nda aị ọknani ele snornu Mozizi kpa be zị n'ụ mkpururu erumeru, kpakara be gawheru Osimini Ihie. ²Be wuru be mini n'ụ rime erumeru n'ụ osimini ke neegesi n'ụ be

sno Mozizi. ³Kpakara be riri otu wiri enine wam. ⁴Kpakara be nwornu otu mini enine wam, kwnornu nū be nwornu mini enine ke hiri nū rugwu wam snornu be, rugwu wam bụ Karaịsi. ⁵Kovu nhne gbasiri agwna be soge Chiokike ovu n'onu, iznu be wusaru n'eli-ikpa wam.

⁶Kpakara nhne ka bunnu ai nhne atu ke nōodo ai aka nū nsni. Nhne ojo gwnūko ai lele kpa o gwnurnu be. ⁷Anu kwāko renwu lele kpa agwna be kwaru, lele kpa okwukwo nsō kwuru, “Ele wam daziri eli ri nhne, nwō nhne onwunwo, be lizo tne eri.” ⁸A méko oyi, lele kpa agwna be mernu, nri pokwu lawuru nū pokwu eto nwū otu obochi. ⁹A kpāko Nyenwe ai iru, lele kpa agwna be mernu, agwō tagbu be. ¹⁰Anu tamu, lele kpa agwna be tamurnu, enine izi ke enwu gbu be.

¹¹Kpakara nhne ka mernu be nū lele nhne atu, be gba be n'okwukwo nsō, ma be buru nhne jeezni ai ezni, ai ele zi budnu n'okwukwo owa ka. ¹²Nye obula ke neeche nū o gwuzogwu kwem, ledu anya, o zi o dna. ¹³O zá onurna ke vakwnusiri anū ke vakwnusilele badnu. Kovu Chiokike kwesiri be kwnata a ovu, o jéekwe onurna ke anū nwée rikne gwuzoli vakwnusi anū. Kovu nga be naarna anū onurna, Chiokike jeenye anū rikne o gwuzo, gbamanū anū apna anū jeeji whuya nū rime a.

¹⁴Nhne atu ele ka neegesi, ele me whurnu n'anya, ma anū ghanahoru okwa renwu. ¹⁵M nookwunu anū oka lele ele nwernu akoniche, anū tulekom nhne me nookwu. ¹⁶Okiko Iriri Nso wam ke a notunu Chiokike mmamma, o buo onarna Karaịsi nhne a neekeru nga a nonwo nhne hi n'okiko wam? Bredi wam a naanyawa, a zá neekeru anoehni Karaịsi nga a neeri bredi wam? ¹⁷Kwnornu nū otu bredi zinu kpakara ai. O bu n'ezi nū a zi agida, kovu a bu otu anoehni, a neeri otu bredi wam.

¹⁸Anu tule ele Izireli, ele neeri nhne be jiri kwa ariohna, neekerikota nhne n'otu n'oyo ariohna Chiokike. ¹⁹Ndaa nhne me nookwu? O bu nū renwu mobu wiri be kwanu renwu ariohna bu nhne obula? ²⁰Oza! Nhne me naakaa bu nū nhne ele naakwanu renwu kwaru ariohna bu nhne be kwannu ele renwu ojo. O buo Chiokike. M chioge m anu nū ele renwu ojo neekeru nhne n'otu. ²¹Anu jeeuwe rikne nwō okiko Nyenwe ai, nwō kwno okiko ele renwu ojo. Anu jeeuwe rikne ri wiri n'ikpechi Nyenwe ai, ri kwno n'ikpechi renwu ojo. ²²Anu noopio o mee Nyenwe ai kwno awuwa? A nwernu iknernema karu a sa?

²³“A nwernu rikne mee kpakara nhne,” kovu o buo kpakara nhne buru oma. “A nwernu rikne mee kpakara nhne,” kovu o buo kpakara nhne noowulizo badnu olu lele oro. ²⁴O zá nye lebna anya nū nhne ke a, kovu nū nhne oma ke jeenyinu ele berere aka.

²⁵Anu ri nhne obula be neere n'ahia, anu sika ajiji kwnornu mkpuru ovu anu. ²⁶Okwukwo nsō kwuru, “Chiokike nwe owa nū kpakara nhne zi nū rime a.”

²⁷O buru nū nye kwé ekwe sukwuru anu ma anu ri wiri, o masi anu o zne, anu ri nhne obula o bitaru nū ruwhnu anu, anu sika ajiji obula kwnornu mkpuru ovu anu. ²⁸Kovu o buru nū otu badnu kanu anu, “Be jiri wiri ka kwanu renwu ariohna,” anu riko wiri wam kwnornu nū nye wam kannu anu kpa, ma kwnornu masi mkpuru ovu. ²⁹O buo kwnornu mkpuru ovu anu, kovu mkpuru ovu nye berere wam. Ndaa kpa rikne me nwernu o mee nhne jiri gbasu mkpuru ovu nye berere? ³⁰O buru nū me ri wiri tunu Chiokike mmamma, kini mernu nye berere jaama m ikpe nū wiri me turu mmamma?

³¹Kovu, nhne obula anu neeme, anu neeri wiri mobu anu nonwo mini, anu mee kpakara nhne kwnornu igwugwu

Chiokike. ³²Anụ mékọ nye ọbula dna, mọbu nye Ju mọbu nye búo nye Ju, mọbu ọgbako Chiokike, ³³lele kpa me naagbalí o mee kpakara nhne jaamasí kpakara badnú. M zá m neeche nhne gbasíri nhne ọma ke m, kọvu nhne ọma agída badnú ma be znọhia be.

11 Anụ snornu m lele kpa me noosno Karaísi.

Okpukpe nụ ọgbako Chiokike

²M naaja anụ mma kwnornu nụ anụ neechenwanya m, naabíta kpakara nhne me znirni anụ. ³Kítna, m pioru m anụ ghọhia nụ Karaísi bú risi nyerukna ọbula, nzi bú risi nnwerne, Chiokike bú risi Karaísi. ⁴Nyerukna ọbula ke neekpe okpukpe mọbu nọokpo okwo izi ọma Chiokike kpusnime risi a, bú nhne iwħnerne nyee Karaísi. ⁵Nyerinya ọbula ke neekpe okpukpe mọbu nọokpo okwo izi ọma Chiokike, gbesa risi a anya, neeme risi a nhne iwħnerne, ọ nụ lele ọ kọpuru rukeri-ize risi a. ⁶Ọ búru nụ nyerinya kpúsni risi a, ọ kọma rukeri-ize a. Kọvu ọ bú nhne iwħnerne nụ nyerinya jọoko rukeri-ize a, o kpusi risi a. ⁷Nyerukna kpúsni risi a kwnornu nụ ọ bú oyiyi ke neegesi igwugwu Chiokike. Kọvu nyerinya neegesi igwugwu ke nyerukna. ⁸Kwnornu nụ Chiokike híge nụ nyerinya kpú nyerukna, kọvu hiri nụ nyerukna kpú nyerinya. ⁹Ọ kpúge nyerukna kwnornu nyerinya, kọvu ọ kpuru nyerinya kwnornu nyerukna. ¹⁰Kam kpayarụ, kwnornu ele enine izi, nyerinya kwesiri o kpusni risi a, ke neegesi ọ zị nụ mkpururu nzi a.

¹¹Lele kpa búdnú nụ rime Nyenwe aị zị, nyerinya zị nyerukna mkpa, nyerukna zị masị nyerinya mkpa. ¹²Kwnornu kpa be kpuru nyerinya hite nụ nyerukna, kpam masị, nyerinya murnu nyerukna. Kpakara nhne hi n'aka Chiokike va. ¹³Anụ kpekọm ma ọ búru ọma nụ ny-

erinya jeekpe okpukpe gbesa risi a anya. ¹⁴Iwu okike kwuru nụ nyerukna ke nwernu ogologo rukeri-ize búnu a nhne iwħnerne. ¹⁵Kọvu ọ búru nụ nyerinya ke nwernu ogologo rukeri-ize, ọ bú igwugwu a, kwnornu nụ rukeri-ize a bú nhne Chiokike nyernu, o jeeji nookpusni risi a. ¹⁶Kọvu ọ búru nụ nye ọbula kwége kpam, nhne me jaakaa bú, aị mọbu ọgbako Chiokike nwée omen'ẹli berere karu kpam.

Wiri Anyasnu Nyenwe aị

(Mat 26:26-29; Mak
14:22-25; Luk 22:14-20)

¹⁷Gbasíri nhne ke a nookwu kítna, m jáaja anụ mma. Nhne anụ neeme nụ rime ọgbako anụ bú nhne ojo, ọ búo ọma ría ría. ¹⁸Ke mbọm, be kannu m nụ agída okewa zị n'esilawuru anụ, m neekweru agwna a. ¹⁹O dnornu m anya nụ okewa jaaziri n'esilawuru anụ ma nye zị snam whụya iwħne. ²⁰Nga anụ vako-taru n'otu, anụ váge o ri Wiri Anyasnu Nyenwe aị. ²¹Kpa anụ neeri, nye ọbula neeri, ọ zá nye neese ibne a. Kam kpayarụ wiri nọogwnu agwna badnú nga manya noogbu ele berere. ²²Anụ nwée ọro, hne anụ jeeri wiri, nwọ manya? Anụ neeledna ọgbako Chiokike anya, kpasị ele nwée nhne iwħnerne? Ndaa nhne anụ pioru me kwu gbasíri nhne ka? Me ja anụ mma sa? Óza! M jáaja anụ mma ría ría.

²³M nahjaru m nhne me znirni anụ n'aka Nyenwe aị Jizọsi. N'abalí wam be reru a, Nyenwe aị Jizọsi gweruru brẹdi, ²⁴tunu Chiokike mmamma, nyawa a, kaa, “Ka bú anọ-ẹhni m ke zínu anụ, anụ neeme ka neechenwanya m.” ²⁵Kpam masị, nga wiri anyasnu whemernu, o gweru okiko, kaa, “Ka bú okiko ọgbanjọ-ẹhni ikne ke ọvnarna m. Nga ọbula anụ nnonwo a, anụ neeme ka neechenwanya m.” ²⁶Kpa anụ neeri brẹdi ka,

nnonwo okiko ka, anụ nookwusa ẹnwu Nyenwe aị tem ọ va.

²⁷ Ka neegesi nụ ọ bụru nụ nye ọbula ri bredi Nyenwe aị mọbu nwọ nhne hi n'okiko, kpa o kwésige, ikpe anọ-ehni Nyenwe aị nụ ọvna a naama a. ²⁸ Nye ọbula beru ọsno nyosnama ehni a sụ o ri bredi wam mọbu nwọ nhne hi n'okiko wam hne ọ maa anọ-ehni Nyenwe aị, neeri, nnonwo ikpe nụ risi a. ³⁰ Kam kpayarụ, agida anụ zị nụ nriria, agida anụ zá rikne, ele berere nwunam. ³¹ Ọ bụru a beru ọsno nyosnama ehni aị, Chiokike jéekpe aị ikpe. ³² Kọvu Nyenwe aị neekpe aị ikpe, naata aị awnụwhnu, ma a gharu o sno ele zị n'owa bụru ele ikpe marnu.

³³ Rụmu nda m, nga anụ gbakọru n'otu neeri wiri Nyenwe aị, anụ sete ibne anụ. ³⁴ Ọ bụru nụ wiri noogwnu nye ọbula, o ri wiri n'oro a, ọ zị ikpe Chiokike ma anụ kpa anụ gbakọru n'otu.

M jeemkwata nhne ke berere nga me varu.

Nkesi ke Enine Nso

12 Rụmu nda m, nhne gbasiri nkesi zị ọdo n'odo ke Enine Nso, m pi-oru m anụ mahia nhne gbasiri be. ² Anụ magwu nụ nga anụ bu ele naakwa renwu ke dnarnu mgbu, be duru anụ hie apna. ³ M neeme ma anụ mahia nụ ọ zá nye Enine Nso Chiokike noodu jeenwe rikne kaa, “Kosna Jizosi.” Ọ zá nye jeenwe rikne kaa nụ, “Jizosi bu Nyenwe aị,” okwoklam ma Enine Nso hiri n'onu a kwu kpa.

⁴ Agida nkesi enine zị ọdo n'odo, kovu otu Enine Nso. ⁵ Agida apna be jeezne izi, kovu otu Nyenwe aị. ⁶ Agida ernalu zị ọdo n'odo, kovu otu Chiokike wam neenye rikne be jeeji nonru ernalu.

⁷ Enine Nso nyernu badnu ọbula nkesi ma ọ bụru mbnarna kpakara badnu. ⁸ O nyernu otu badnu izi akoniche, nyee nye

berere izi oghohia nhne hite n'otu Enine wam. ⁹ Otu Enine wam nyee nye berere okwnata ovu, o nyee nye berere rikne ọ gwọ nriria. ¹⁰ Enine wam masi nyee otu badnu rikne ọ rnu ernalu ndu-ehni, nyee nye berere rikne ọ kpọ okwo izi oma, nyee nye berere rikne ọ mahia nhne zị ichne nụ hne enine zị ichne ichne, nyee nye berere rikne o kwu oka nụ riro zị ichne ichne, nyee nye berere rikne ọ tughnasna ikwu-onu. ¹¹ Kovu ọ bu otu Enine wam nonru kpakara nhne, o neenye badnu ọbula nkesi zị ọdo n'odo lele kpa o jiri masi a.

¹² Ehni badnu bu otu. Kovu o nwernu agida nhne zị ọdo n'odo ke knekotaru a n'otu. Ọ bu masi kpa ọ zị n'anọ-ehni Karaisi. ¹³ Kwnornu nụ be jiri otu Enine wu aị mini bna n'otu anọ-ehni. A bu ele Ju, ma a bu ele buo ele Ju, ohi mọbu nye buo ohi, be mernu a nwọ otu Enine wam.

¹⁴ Ọ buo otu nhne zị n'ehni badnu, be zị agida. ¹⁵ Ọ bụru nụ ochi jaakaa, “Kwnornu nụ m buia m aka, m buia m nhne zị n'ehni,” ki jeeme a ọ gharu ọ bụru nhne zị n'ehni badnu. ¹⁶ Ọ bụru nụ nsni kaa, “Kwnornu nụ m buia m anya, m buia m nhne zị n'ehni,” ki jeeme a ọ gharu ọ bụru nhne zị n'ehni badnu.

¹⁷ Ọ bụru nụ kpakara ehni bu anya anya, ndaa kpa ọ jonu nhne? Ọ bụru nụ kpakara ehni bu nsni nsni, ndaa kpa ọ jonu eknarna nhne? ¹⁸ Kovu Chiokike yisiri kpakara nhne zị n'ehni badnu lele kpa o jiri masi a. ¹⁹ Ọ bụru nụ kpakara be bu otu nhne, ndaa hne ehni jaazi? ²⁰ Kitna, agida nhne zị n'otu ehni badnu.

²¹ Kam kpayarụ, anya jaakanu aka, “I zá m mkpa.” Mọbu risi kanu ochi, “I zá m mkpa.” ²² N'ezị, a jeenwe rikne gwuzoli ọ bụru nụ nhne ke zị n'ehni ke a neeche nụ be zá rikne zila. ²³ Nhne ke zị n'ehni aị ke a neeche nụ be nwée igwugwu, bu ke a neeledu anya gbasiri be, ele ke tu iwahnerne bu ele ke a ji iwo nookpusni. ²⁴ Ngeri ehni aị ke marnu

mma a zá neeledu a anya. Chiokike n'iwuhuru a yisiri ẹhni aì n'otu, o nyernu nhne zì n'ẹhni ke nwée igwugwu, igwugwu ke kakwo. ²⁵Okewa kwésile o zì n'ẹhni, kọvu kpakara nhne zì ọdo n'ọdo n'ẹhni magwù nhne gbasìri ibne be. ²⁶Ọ bọru n'otu nhne zì n'ẹhni nọowhnu awhnùwhnu, kpakara ele ke berere sno a whnù awhnùwhnu. Ọ bọru be znarnì otu, kpakara be sno a nwe ovu ọso n'ọnu.

²⁷Kpakara anù bọ ẹhni Karaisi, anù n'otu n'otu bọ nhne zì n'ẹhni Karaisi. ²⁸Chiokike bítaru kpakara nhne kpa o kwesiri n'ogbako a. Ọ bítaru ke mbòm, ele izi, ke ẹbo, ele nọokpo okwo, ke ẹto, ele zni nhne, ele nọornu ẹnu ndu-ẹhni sno be, nù ele nwernu nkesi ọgwo nrìria, mọbu ele neeyinu ele berere aka, ele nẹechi ẹchi, nù ele nookwu ọka nù riro zì ọdo n'ọdo. ²⁹Kpakara be búo ele izi, kpakara be búo ele nọokpo okwo, mọbu ele neezni nhne. Ọ búo kpakara be nwernu rikne rnù ẹnu ndu-ẹhni, ³⁰mọbu gwọ nrìria zì ọdo n'ọdo, mọbu kwu ọka nù riro zì ọdo n'ọdo, mọbu o tũhnasna ikwu-ọnu. ³¹Kọvu nkesi ke kakwo mma gwnù anù lele wiri.

Kọvu me gesi anù apna ke kakwo mma.

Ọwhnun'anya

13 Ọ bọru m nwernu m rikne kwu ọka nù riro ele badnù nù ke enine izi, kọvu m nwée m ọwhnun'anya, ọka m jọburu ọgbugbo etekne mọbu igele warù-awa. ²Ọ bọru m nwernu m nkesi ke ọkpo okwo izi ọma, nù ọghohia kpakara nhne zì omimi, nù kpakara nhne ọmuma, o bọru nù m nwernu m kpakara ọkwnata ovu ke joovume rugwu, kọvu m nwée m ọwhnun'anya, o zá nhne me bọ. ³Ọ bọru me nyee ele mboni kpakara nhne me nwernu, mọbu nyee ẹhni m be gba bẹkwnu, kọvu m nwée m ọwhnun'anya, o zá ọgwo ẹnu me jeekehia.

⁴Ọwhnun'anya nwernu ọsnuta ovu, nù ovu ọma. Ọwhnun'anya kwnó awùwa, o mée oknomokno, o kpá nganga. ⁵Ọwhnun'anya mée nhne búo ọma n'anya. O píó nhne ke aka ke a, o nwée ovu owe ẹhni. Ọwhnun'anya zá nọogwnu nhne ojo be mernu a. ⁶Ọwhnun'anya zá nọonwudna nù nhne ojo, kọvu ezi ọka neeme ovu ọso a n'ọnu. ⁷Inwe zá nọogwu ọwhnun'anya. O neekweru kpakara nhne, o nwernu olile anya nù kpakara nhne, o needi kpakara nhne.

⁸Ọwhnun'anya zì ọkwnukokwnu. Ọkpo okwo jeebi, riro zì ọdo n'ọdo jọokwusi. Ọ bọru ọghohia, be jaagawhe. ⁹Ọghohia aì nù ọkpo okwo aì zú ozu. ¹⁰Nga nhne ke zuru ozu varù, nhne ke zúge ozu jaagawhe. ¹¹Nga me bọ watakìri, m nookwu ọka lele watakìri, m naarì ọriri lele watakìri, m ghohiaru m nhne lele watakìri, kọvu nga me sozuru nù badnù, m gweme kpakara agwa watakìri n'ẹhni m. ¹²Kwnornu nù kítna, a nọowhnu nhne nù nynu ke nọotu ewheke, kọvu nga wam a jọowhnu ruwhnu nù ruwhnu. Kítna, m maam agwna nhne, nga wam m jaamakwo kpakara nhne lele kpa Chiokike magwù m.

¹³Kítna, nhne ẹto ka zì, ọkwnata ovu, olile anya, nù ọwhnun'anya. Kọvu ọwhnun'anya kakwo kpakara be.

Ọkpo okwo nù riro ikne

14 Anù snornu apna ọwhnun'anya, nkesi ke Enine nọogwnu anù lele wiri, ke kakwo ibne a, nkesi ke ọkpo okwo izi ọma. ²Nye nookwu ọka nù riro zì ichne ichne zá nookwunu badnù, kọvu Chiokike. Kwnornu nù o zá nye nọoghohia nhne o nookwu, nhne o nookwu bọ nhne tugwaru otugwa hite nù rikne Enine. ³Kọvu nye nọokpo okwo izi ọma nookwunu ele badnù ọka, noowulizọ ele badnù olu lele oro, neezni nhne, naakasi

mkpōma. ⁴Badnụ ke nookwu ọka nụ riro zị ichne ichne noowulizọ ẹhni a olu lele ọro, kọvu nye nọkpo okwo izi ọma noowulizọ ọgbako Chiokike olu lele ọro.

⁵Ọ jaamasị m ọ bụru nụ kpakara anụ jookwu ọka nụ riro zị ichne ichne. Kọvu ọ ka mma, ọ bụru nụ kpakara anụ kpọ okwo izi ọma Chiokike. Kwnornu nụ nye nọkpo okwo izi ọma Chiokike zị okne ọnu ahịa kakwo nye nookwu ọka nụ riro ichne ichne, okwolem ma ọ zị nye jọotuhnasnanu ọgbako Chiokike nhne o nookwu, ma be wulizọ ọgbako Chiokike olu lele ọro. ⁶Ọ bụru me vakwnusi anụ nookwu ọka nụ riro ichne ichne, mb-narna kịni nhne anụ jeenwe n'aka m, okwolem ma m nookwu nhne Chiokike kpumennu m mọbu nhne ọmuma mọbu ọkpo okwo izi ọma mọbu zni nhne?

⁷Nhne ke nwée bụdnụ lele opi mọbu ọbo, ọ zá nye jaamahija nhne ọ nọogwnu n'eri ọ bụru nụ be gbúgele a kpa ọ bụru ọma. ⁸Ọ bụru nụ nye nọogbu ọkwodu gbúgele a nkari, ọ zá nye jeejiknenu o zne ọgwnu. ⁹Kpam masị, ọ bụru nụ i kwúkwala ọka nkari, ọ zá nye jọoghohia nhne i nookwu, ọ bụru nụ i kwu ọka nụ riro zị ichne ichne. Ruwhere joovu ọka i. ¹⁰Ọ bụ n'ezị n'agida ikwu-ọnu zị n'owa. Ọ zá ke nwée nhne ọ naakasi. ¹¹Ọ bụru nụ m ghóhiage m nhne badnụ nookwu, m bụnu m nye wam nye ẹli berere, nye wam masị bụnu m nye ẹli berere. ¹²Ọ bụ masị kpa ọ zinu anụ. Hne nkesi ke Enine nọogwnu anụ, anụ gbalị nwehija masị nkesi ke jeewulizọ ọgbako Chiokike olu lele ọro.

¹³Nye nookwu ọka nụ riro zị ichne ichne, kpe okpukpe ma ọ tūhnasna ikwu-ọnu a. ¹⁴Ọ bụru me kpe okpukpe kpa nụ riro zị ichne ichne, enine m neekpe, kọvu echiche m nwée igwe nụ rime a. ¹⁵Ndaa nhne me jeeme? M jeeji enine m nụ echiche m kpe okpukpe, m jeeji masị enine m nụ echiche m gwnụ eri. ¹⁶Kpa i naaznarni Chiokike nụ rime

enine, nye izne ke zị nụ rime ọgbako jéenwe rikne kwe Amim, kwnornu nụ o máa nhne i nookwu. ¹⁷I nọtunu Chiokike mmamma nkari nkari, kọvu nhne i neeme zá noowulizọ nye wam olu lele ọro.

¹⁸M nọtunu Chiokike mmamma kwnornu nụ m nookwu ọka nụ riro zị ichne ichne kakwo kpakara anụ. ¹⁹Kọvu nụ rime ọgbako Chiokike, ọ bụru ọma me kwu mkpuru ọka isne ke ele badnụ jọoghohia, zni be nhne, karu o kwu nri pokwu ọka ọ zá nye jọoghohia.

²⁰Rumu nda m, anụ ghó rumu takiri nụ n'oriri anụ, kọvu anụ bụru rumu takiri nụ hne mmehie zị, anụ bụru dimkpa nụ ọghohia anụ. ²¹Be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa, “M jeeji ikwu-ọnu ele ẹli berere, kwunu ele ka ọka, m jeeji masị mgbele-ọnu ele ẹli berere kwunu ele ka ọka, kọvu be kwéle o bnonu m nsni.” Ka bụ nhne Nyenwe aị kwuru.

²²Riro zị ichne ichne bụ nhne elekema ele kwé ekwe, ọ bụo ke ele kweru ekwe. Ọkpo okwo izi ọma Chiokike bụ ke ele kweru ekwe, ọ bụo ke ele kwé ekwe. ²³Ọ bụru nụ kpakara ọgbako Chiokike gbako n'otu, kpakara anụ nookwu ọka nụ riro zị ichne ichne, ọ bụru ele izne mọbu ele kwé ekwe va n'esilawuru anụ, be jáakaa nụ kpakara anụ bụ ele ẹra? ²⁴Kọvu ọ bụru kpakara anụ nọkpo okwo izi ọma Chiokike, nye kwé ekwe mọbu nye izne va n'esilawuru anụ, be jootu a mmehie a n'anya, kpakara nhne ọ nurnu jaama a ikpe. ²⁵Nhne tugwaru otugwa ke zị n'ovu a jọowhnuya iwhe. Ọ jaadna kpọ risi ẹli nyee Chiokike, kwuhija, “N'ezị ọka nụ Chiokike zị n'esilawuru anụ.”

Okpenu Chiokike n'ahiri n'ahiri

²⁶Rumu nda m, nhne me nookwu bụ ka, nga anụ gbakoru n'otu, anụ ji ọgwnu eri, anụ ji iznizni, nye berere jigwu

nhne be kpumennu a, nye berere ji riro zị ichne ichne, nye berere ọọtuhnasna nhne be nookwu. Kpakara nhne bụ ma be wụlizo ọgbako Chiokike olu lele ọro. ²⁷ Ọ bụru nye ọbula kwu ọka nụ riro zị ichne ichne, be jaazị badnụ lawuru, mọbu ke kakwo ẹto. Otu kwukwo, ibne a kwu, otu badnụ tũnasna nhne be nookwu. ²⁸ Ọ bụru nụ ọ zá nye ọọtuhnasna nhne be nookwu, nye wam nookwu nụ riro zị ichne ichne daziri bii, nye wam kwunu ẹhni a ọka, kwu masinu Chiokike ọka. ²⁹ Badnụ lawuru mọbu ẹto kpọ okwo izi ọma Chiokike, ele berere tule nhne be neezni. ³⁰ Kọvu ọ bụru nụ otu dazigwu ẹli nụ rime ọgbako nwehjaru izi n'aka Chiokike, nye nookwu ọka daziri bii. ³¹ Kpakara anụ jeenwe rikne kpọ okwo izi ọma Chiokike otu n'otu, ma kpakara anụ mụhia nhne, kpakara anụ nwehia nkasi ovu. ³² Enine nye ọọkpo okwo noobnonu nye ọọkpo okwo nsnị. ³³ Kwnornu nụ Chiokike búo nye eyiriya, kọvu nye udno.

Lele kpa ọ zị nụ kpakara ọgbako Chiokike, ³⁴ ele rinya daziri bii nụ rime ọgbako Chiokike. Be kwú ọka, be búo ele risi lele kpa Iwu kwuru. ³⁵ Ọ bụru nụ be piuru ọ mahia nhne ọbula, be sịkwa nzi be n'oro. Ọ bụ nhne iwħnerne nụ nyerinya jookwu ọka nụ rime ọgbako Chiokike.

³⁶ Kịni masị? Ikwu-ọnu Chiokike ọpanizoru nhne anụ zị sa? Mọbu ọ bụ anụ kpọi bụ ele ọ vakwnusiri? ³⁷ Ọ bụru nụ nye ọbula neeche nụ ọ bụ nye ọọkpo okwo izi ọma, mọbu nye nwernu nkesi enine, nye wam marnụ nụ nhne me naagbanụ anụ n'okwukwo bụ nhne Nyenwe aị nyernu n'iwu. ³⁸ Nye bnóge nsnị nụ nhne ka, anụ bnónu a nsnị.

³⁹ Rumu nda m, kam kpayarụ, ọkpo okwo izi ọma Chiokike ọogwnu anụ lele wiri, anụ bnósni ele nookwu ọka nụ riro ichne ichne. ⁴⁰ Anụ gweru ovu ọdu

ẹli mee kpakara nhne kwesiri n'apna bụru ọma, ma n'ahiri n'ahiri.

Olizọ n'ẹnwu Karaisi

15 Kịna, rumu nda m, m neechen-wyananụ anụ izi ọma wam me znirni anụ, ke anụ nahjaru, bụ ke anụ gwuzogwu n'olu a. ² Chiokike znọhiaru anụ hite n'izi ọma ka, ọ bụru nụ anụ bita nhne me znirni anụ, okwolem ma anụ kweru n'etekne.

³ M nyernu m anụ nhne me nahjaru, ke zị okne mkpa, nụ Karaisi nwurnu kwnornu mmehie aị, lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ. ⁴ Be liri a, Chiokike mernu o hi n'ẹnwu lizọ n'ọbochi ke ẹto, lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ. ⁵ O mernu Pita whnụ a anya, omekwo, ele izi nri nụ ẹbo wam whnụ a anya. ⁶ Omekwo, o mernu nhne nụ lele ele kakwo riwhu badnụ isne whnụ a anya otu mgba, ele bụ rumu nda aị. Agwna be zị bụdnu ọ tna, kọvu agwna be dnarnụ n'anyarna ẹnwu. ⁷ Omekwo, Jemisi whnụ a anya, nụ kpakara ele izi.

⁸ N'ipne-aznụ, o mernu m m whnụ a anya, me nye be murnu lele nnwọ ká aka. ⁹ M bụ m nye zikakworu matị n'esilawuru ele izi, m kwésile m be sukwu m nye izi, kwnornu nụ m mekparụ m ọgbako Chiokike ẹhni. ¹⁰ Kọvu hite n'oru Chiokike, m bụ m nhne me bụ. Oru o nyernu m búo n'etekne. Kọvu m ọdligburu m ẹhni m n'ernu kakwo kpakara ele izi, ọ bụ n'ezi nụ ọ búo me ọọrnun, kọvu oru Chiokike ọọrnun ẹru nụ rime m. ¹¹ Kam kpayarụ, ọ bụ me, mọbu be, a znirni izi ọma, kam bụ nhne anụ kweru.

Olizọ n'ẹnwu ele nwurnu ẹnwu

¹² Ọ bụru nụ izi ọma aị bụ nụ Karaisi hiri n'ẹnwu lizọ, ndaa kpa agwna anụ naakaa nụ ele nwurnu ọnwu zá neelizo n'ẹnwu? ¹³ Ọ bụru nụ ele nwurnu ọnwu zá neelizo n'ẹnwu, o neegesi nụ Karaisi

híge n'ẹnwu lizọ. ¹⁴Ọ bụru nụ Karaisi híge n'ẹnwu lizọ, izi oma a znirni anụ bụ nhne etekne, ọkwnata oву anụ bụ masi nhne etekne. ¹⁵Tụkwasi n'olu a, a bụ ele akebne aghalaghala megidne Chiokike, a naagba akebne megidne Chiokike nụ o mernu Karaisi hi n'ẹnwu lizọ, nye o méne o hi n'ẹnwu lizọ, ọ bụru nụ ele nwurru ọnwu jéelizo n'ẹnwu. ¹⁶Kwnornu nụ ọ bụru nụ ele nwurru ọnwu jéelizo n'ẹnwu, Karaisi híge n'ẹnwu lizọ. ¹⁷Ọ bụru nụ Karaisi híge n'ẹnwu lizọ, ọkwnata oву anụ bụ nhne etekne, anụ zi kọriri nụ mmehie anụ. ¹⁸Kam neegesi nụ ele dnarnụ n'anyarna ẹnwu bụ ele kweru nụ Karaisi whuru etekne. ¹⁹Ọ bụru nụ okwokọlam nụ bụdnu ka a zi bụ hne a nwernu ọkwnata oву nụ Karaisi, a bụ ele be kwesiri ọ dọnu obirizi kakwo kpakara ele wu n'owa.

²⁰N'ezi ọka, Chiokike mernu Karaisi hi n'ẹnwu lizọ, bụ mkpuru mbom ke ele nwurru ọnwu. ²¹Kpa ẹnwu hiri n'aka badnụ va, kpa masi, olizo n'ẹnwu hiri n'aka badnụ va. ²²Kwnornu nụ kpakara badnụ nwurru ẹnwu nụ rime Adam, kpa masi, Chiokike jeeme kpakara badnụ ziri bụdnu nụ rime Karaisi. ²³Kọvu nye ọbula n'ige ke a, Karaisi bụ mkpuru mbom, omekwo, kpakara ele kweru nụ Karaisi nga ọ jaava. ²⁴Omekwo, okwukwo kpakara nhne jaava, nga Karaisi lụgburu kpakara rikne, nụ ele neechi ẹchi, nụ kpakara iknerna, o jeenyewhete Chiokike Nda ẹli-eze a. ²⁵Kwnornu o jaachi tem ọ bita kpakara ele irno nụ mkpururu ọchi a. ²⁶Nye irno ipne-aznụ o joolulu bụ ẹnwu. ²⁷Kwnornu nụ okwukwo nsọ kwuru, “Chiokike bitaru kpakara nhne nụ mkpururu ọchi a.” A magwụ nụ Chiokike zá n'esilawuru kpakara nhne ka, nye bitaru kpakara nhne nụ mkpururu Karaisi. ²⁸Nga kpakara nhne daziri nụ mkpururu Karaisi, Karaisi jaadazi nụ mkpururu nye wam bitaru kpakara nhne nụ mkpururu

a, ma Chiokike bụru nye neechi kpakara nhne.

²⁹Ọ bụru nụ ele nwurru ọnwu zá neelizo n'ẹnwu, mbnarna kini bụ nhne ele be ọowu mini kwnornu ele nwurru ọnwu jeenwe? Kini kpararu be ọowu be mini kwnornu ele nwurru ọnwu? ³⁰Ndaa nhne mernu a neeze bụdnu ige ọbula? ³¹M zi m n'onu ẹnwu kpakara ọbochi. Rumu nda m, m nookwu ka kwnornu nụ m ji m anụ naanya risi, anụ zi nụ rime Karaisi Jizosi Nyenwe ai. ³²Ọ bụru lele badnụ etekne me nụ anohia ojo luru ọgwu nụ Efesosi, ndaa nhne me jeenwehia? Ọ bụru nụ ele nwurru ọnwu zá neelizo n'ẹnwu,

“Ngwa ma a ri, nwọ tna, kwnornu ekile a ọonwu.”

³³Anụ kwé be duwhu anụ. “Ele enyi ojo noolulu agwa oma.” ³⁴Anyá dno anụ nụ risi, anụ méé mmehie. Agwna anụ máa Chiokike. M nookwu ka ma iwchnerne tų anụ.

Anọ-ẹhni a jeenwe

³⁵Kọvu agwna anụ jaakaa, “Ndaa kpa ele nwurru ọnwu jeelizo? Ndaa anọ-ẹhni be jeenwe?” ³⁶Ji nye iwchnirni-whno. Nga i kpasiri mkpuru n'eli, o jóofu okwolem ma ọ beru ọsno nwu. ³⁷Nhne i kpasiri n'eli bụ mkpuru etekne, mkpuru ikpa, mọbu mkpuru berere, ọ bụo isisi. ³⁸Chiokike jeenye mkpuru wam ẹhni ke masiri a. O neenye mkpuru ọbula ẹhni ke a. ³⁹Kpakara anọ-ẹhni bụo otu, badnụ nwernu anọ-ẹhni, anohia nwernu anọ-ẹhni ke berere, onunu nwernu anọ-ẹhni ke berere, aznụ anọ-ẹhni berere. ⁴⁰Anọ-ẹhni ke oligwe zi, anọ-ẹhni ke ọwa zi masi, oma mma ke oligwe zi, oma mma ke ọwa zi masi. ⁴¹Mma ke ẹnam zi ichne, ẹnwa nwernu oma mma ke a, mma ke mbọ zi ichne, mma ke mbọ zi ọdo n'odo.

⁴²Kpa masi bụ kpa olizo n'ẹnwu zi, anọ-ẹhni ke be kpasiri n'ẹnwu nwernu

rikne ro oro, nga Chiokike gwelizōru a, o jóoro oro. ⁴³Be kpasiri a n'iwħnerne, Chiokike gwelizō a n'igwugwu, be kpasiri a n'inwe oġwugwu, Chiokike gwelizō a n'iknerna. ⁴⁴Be kpasiri a anō-ėhni etekne, Chiokike gwelizō a n'anō-ėhni ke enine. Anō-ėhni ke etekne zi, anō-ėhni ke enine zi masi. ⁴⁵Kwnornu be gbaru n'okwukwo nsō, "Adam badnu mbom bu badnu ke zi budnu." Kōvu Adam ke ipne-aznu bu Enine ke neenye budnu. ⁴⁶Anō-ėhni ke enine bége osno, kōvu anō-ėhni etekne, omekwo, ke enine sno a. ⁴⁷Adam ke mbom bu rızna ke owa, Adam ke ėbo hi n'oligwe va. ⁴⁸Lele badnu be jiri rızna kpu, bu kpa ele ke rızna bu, ele ke oligwe nu lele nye wam hi n'oligwe va. ⁴⁹Lele kpa a vuru oyiya ke badnu ke rızna, kpam masi bu kpa a joovuru ke oligwe lele badnu wam hi n'oligwe va.

⁵⁰Rumu nda m, ka bu nhne me nookwu, kwnornu anō-ėhni nu ovnarna jėkeħia ęli-eze Chiokike. Nhne joonwu onwu jėkeħia nhne joonwu onwu. ⁵¹Le, me kanu anu nhne miri emi, o buo kpakara ai joonwu enwu, kovu be jaagbanwo kpakara ai, ⁵²n'ige mati, n'otu nsnabi anya, nga okwodu ipne-aznu dnarnu. Kwnornu nu be joogbu okwodu, ele nwurru onwu jeelizo roge oro, be jaagbanwo ai. ⁵³Kwnornu nu anō-ėhni ke joro oro jooworu anō-ėhni ke joro oro, anō-ėhni ke joonwu enwu jooworu anō-ėhni ke joonwu onwu. ⁵⁴Nga anō-ėhni ke joro oro wokparu anō-ėhni ke joonwu onwu, nhne be gbaru n'okwukwo nsō jeemezu, "Be megburu enwu."

⁵⁵"Enwu, ndaa hne mmeri i zi?"

Enwu, ndaa hne nhne ogbugba i zi?"

⁵⁶Nhne ogbugba enwu bu mmehie, iknerna mmehie bu iwu. ⁵⁷Kovu a nootunu Chiokike mmamma nye neenye

ai mmeri hite nu Nyenwe ai Jizosi Karaisi.

⁵⁸Rumu nda m, ele me whnurru n'anya, anu gwuzosi rikne, anu kweko be whome anu, anu gweru kpakara mkpoma anu noornu eru Nyenwe ai ige obula, hne anu magwu nu eru anu nu rime Nyenwe ai jowhu etekne.

Ọtu iwai ke rumu Chiokike

16 Gbasiri iwai be jootunu rumu Chiokike ke zi nu Judiya, anu mee kpa me kannu ogbako Chiokike ke zi nu Galasia. ²N'obochi mbom ke ikwezu, nye obula bita iwai ichne lele kpa o nwernu, o bitakwata a nkaru ma anu zoma o tu iwai nga me jaava. ³Nga me varu m jaagba okwukwo izi nyee ele anu hohiaru, m zizne be gwezne nkesi anu nu Jeruselem. ⁴O buru nu o buru oma, me nu be joosno zne.

Oriasno Polu

⁵Nga me zne zuru Masidonia, m jaavakwnusi anu, kwnornu m jeezne Masidonia. ⁶Me nu anu jaadazi ige mati mōbu tem okirika whe, ma anu yinu m aka m zne hne obula me jeezne. ⁷M piole m o whnu anu ige mati, kovu m pioru m me nu anu daziri gbu okwnu, o buru nu Chiokike kwe. ⁸Kovu m jaadazi hna nu Efeso du obochi Pentikosi. ⁹Kwnornu nu be gbamannu m okne onuhna eru izi oma hna, kovu agida ele neemegidne m zi masi.

¹⁰O buru nu Timoti va, anu kweko ogwnu tu a kpa o zi n'esilawuru anu, kwnornu nu o noornu eru Nyenwe ai lele me. ¹¹O za nye ledna a anya, anu yinu a aka ma o lizo izne a n'udno, vakwnusi m. M neele anya ya nu rumu nda ai.

¹²Nhne gbasiri nwene ai rukna Apolosi, m riasnornu m a agida ige ma ya nu rumu nda ai va lekasi anu, kovu

o jíkne o va kítna. O jaava nga o nwehíaru oghere.

¹³ Anụ sama anya anụ, anụ gwuzosi rikne n'okwnata ovu, ovu si anụ rikne, anụ ghọ ele dikne. ¹⁴ Anụ gweru owh-nun'anya rñu kpakara ẹnu anụ.

¹⁵ Anụ magwụ nụ ele ọro Stefanasi bu ele mbom ghoru ele Karaísi nụ Akaya. Be ji kpakara nhne be nwernu ọornu ele Chiokike ẹnu. M naariasno anụ, ¹⁶ anụ bíta ẹhni anụ nụ mkpururu ele nụ kpa nụ nye ọbula ke ji mkpoma be snornu be ọornu ẹnu. ¹⁷ Ovu sọru m n'ọnu nga Stefanasi nụ Fọtunatosi nụ Akaíkosi varu, be mesirni owu anụ ke kọru m.

¹⁸ Be vulizọru ovu m nụ ovu anụ masi. Ele nụ kpa kwesiri be hnata be ama.

¹⁹ Ogbako Chiokike ke zị nụ Esia neebekwu anụ. Akwila nụ Prisila nụ ogbako Chiokike zị n'oro be ji rẹwhna Nyenwe aị neebekwu anụ k'agida. ²⁰ Kpakara ọmu nda ele zị hna neebekwu anụ. Anụ bekwurita ibne anụ lele ọmu nda.

²¹ Mawa, Pọlu, ji aka m naagba obekwu ikwu ka.

²² Be vụ nye ọbula ke whnuge Nyenwe aị n'anya ọnu. Nyenwe aị, vaa.

²³ Oru ke Nyenwe aị Jizọsi dazinu anụ.

²⁴ Owhnun'anya m nụ rime Karaísi Jizọsi dazinu kpakara anụ.

Okwukwo izi

ke Ebo

Pōlu gbaznennu

Ele Kōrinti

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Okwukwo izi Pōlu gbaznennu ele Kōrinti ke ebo bụ ke Pōlu gbarū nga oḡbako Chiokike ke zị nū Kōrinti nū Pōlu zị nū mkpa. Agwa ele zị nū rime oḡbako wam bnornu Pōlu nhne, kōvu Pōlu noopio ma ya nū be mee udno.

Nū rime nhne mbom Pōlu gbarū n'okwukwo, o nookwu oka nhne gbasiri oḡbako Chiokike ke zị nū Kōrinti, nōokowa nū mkpoma nōoso a n'onu k'agida kwnornu nū be tūhnasnarnu mkpoma. O naariasno oḡbako Chiokike gbalị gweru mkpoma be gweya nhne be jeekesi ele Karaịsi zị nū Judiya. Nū ipne-aznū, Pōlu nōogoru onu a lele omamarna nye izi Karaịsi, megidne agwa ele kwuru eḡni be omamarna ele izi. Be naakaa nū Pōlu bụ nye izi aghalaghala.

Nhne zị n'okwukwo ka

Opanizo (1:1-11)

Pōlu nū oḡbako Chiokike zị nū Kōrinti (1:12—7:16)

Nkesi be nyernu oḡbako Chiokike zị nū Judiya (8:1—9:15)

Pōlu gōru onu a lele nye izi (10:1—13:10)

Obekwu ikwu ipne-aznū (13:11-14)

1 Mawa Pōlu, nye izi Jizōsi Karaịsi lele kpa o masiri Chiokike, nū nnwọ nda aị Timoti, gbaznenu oḡbako Karaịsi ke zị nū Kōrinti nū kpakara ele ke Chiokike zị nū kpakara Akaya okwukwo. ²Oru nū udno ke Chiokike Nda aị nū Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi dazinu anū.

Pōlu nōotunu Chiokike mmamma

³Oznarni zinu Chiokike bụ Nda Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi, Nda ke obirizi, Chiokike ke nkasi ovu, ⁴nye naakasi aị ovu nū rime kpakara awnhūwhnu aị, ma a nwernu rikne kasi ele berere zị n'awnhūwhnu oḡbala ovu hite n'okasi ovu a nwehjaru n'aka Chiokike. ⁵Lele kpa a snornu Karaịsi takọ agida awnhūwhnu a, o bụ masi kpa Karaịsi naakasi aị ovu k'agida. ⁶O buri nū a zị nū mkpa, o bụ ma be snuta ovu anū, znohia masi anū. Okasi aị ovu bụ nkasi ovu anū masi, okasi ovu wam nōornusi ernal rikne neegwehija ndidi nū rime awnhūwhnu wam a nōowhnuzu. ⁷Olile anya aị nū hne anū zị, zị chim chim, kwnornu nū a maam nū kpa anū sno aị ta awnhūwhnu anū joosno masi aị nwe nkasi ovu.

⁸A piuru anū mahija nhne dnakwasiri aị n'Esia, nhne zị ogwnu ke dnakwasiri aị kakwo aị rikne, a nwéma olile anya budnu. ⁹A neeche nū be joogbu aị. Kōvu ka gesiri aị nū a kwésile o tūkwasi eḡni aị mkpoma, kōvu a tūkwasi Chiokike ovu, nye neeme nye nwurnu onwu hi n'enuw lizo. ¹⁰O dōhiaru aị n'aka enwu tu ogwnu, nōdohia aị kōriri, a kw-nataru ovu nū hne o zị nū o jaazi kōriri nōdohia aị, ¹¹kpa anū zị neekpenu aị okpukpe. Agida ele badnu jootunu Chiokike mmamma kwnornu nū ruwhnu oma o jeenye aị, o jaaza okpukpe agida ele badnu.

Pōlu gbanwornu mmuma a

¹²Ka bụ nhne a ji naanya risi, nhne mkpoma aị naagba akebene, a wuru budnu zị snam, zị masi nsọ ke hi n'aka Chiokike. O buo kpa akoniche ke badnu piuru, kōvu hite n'oru ke Chiokike, a wuru budnu aị nū rime owa, ke kakwo nū hne anū zị. ¹³A gbála okwukwo nhne anū jōogwnuli mōbu jōoghohiali,

kọvu nhne anụ jọghohiali. M neele anya nụ anụ jọghohiazu a, ¹⁴lele kpa anụ ghohiaru aị matị, ma a kpa nganga kwnornu anụ, anụ kpa masị nganga kwnornu aị n'ọbochi Nyenwe aị.

¹⁵Ka bụ olile anya me vu nụ mkpọma nụ mbom kpa me marnụ mmụma ọ va, ma anụ nwehịa ngozi okpukpu lawuru.

¹⁶M marnụ m mmụma ọ vakwnusi anụ kpa me neezne Masidonia nụ nga me jeehi Masidonia hiehna. Anụ znernu eyinu m aka m zne Judiya. ¹⁷Nga me neeme ka, m mernu m a ewheke ewheke sa? M marnụ m mmụma kwnornu nhne anọ-ehni m pioru, ọ kaa, “Owe, owe” nụ “Ọza, ọza”?

¹⁸Kọvu kpa Chiokike bụ nye ezi ọka, izi me znirni anụ bụio izi “Owe” nụ “Ọza.” ¹⁹Kwnornu nụ Jizọsi Karaịsi Nnwọ Chiokike nye Saịlasi nụ Timoti nụ me gbasarụ n'esilawuru anụ bụio nye “Owe” nụ “Ọza.” Kọvu kpakara nhne bụ “Owe” hne ọ zị. ²⁰Jizọsi neeji “Owe” neemezu kpakara mkwna Chiokike kweru. Hite nụ rime Jizọsi a naakaa, “Amim” neenye Chiokike igwugwu. ²¹Ọ bụ Chiokike nye neeme aị nụ anụ gwuzosi rikne nụ rime Karaịsi, Chiokike jiri aka a hohia aị, ²²nye bñiasiri aka nyenwe nụ risi aị, nye kesiri aị Enine Nsọ nụ rime mkpọma aị neemesi nhne ọ bitannu aị rikne.

²³M noosukwu Chiokike nye akebne m, ọ magwụ mkpọma m, nhne mernu me vála Kọrinti bụ m gharu ọ bigbo anụ. ²⁴A zá neeme ehni aị lele nụ ọ bụ aị nwe anụ, ele naakanụ anụ nhne anụ jeekweru. Tñunuma, aị nụ anụ nọornuko ernalu ma ovu sọ anụ n'onu. Anụ gwuzoru kwem n'okwnata mkpọma anụ.

2 Ka bụ nhne me kpebiri nụ mkpọma m, m jáavakwnusi anụ berere mee nhne joogbu anụ igbugbu. ²Ọ bụru me mee nhne gbu anụ igbugbu, nyele jeeme ovu sọ m n'onu? Okwolem nye wam me mernu nhne gbu a igbugbu. ³Kam

kpayarụ, me gbannụ anụ okwukwo nụ mbom, ọ zị nga me varu, ele wam kwe-siri o mee ovu sọ m n'onu mee m nhne gbu m igbugbu. Kwnornu nụ m maam nụ anụ joosno m nwudna. ⁴M zị m n'awhnuwhnu k'agida kpa me ji igbugbu mkpọma nụ agida anya-mini gbanu anụ okwukwo, ọ bụio ma o gbu anụ igbugbu, kọvu o gesi nụ m whnurnu m anụ n'anya k'agida.

Ọgbaru nye mmehie

⁵Ọ bụru nụ nye ọbula mernu nhne igbugbu, o méne me kpọi, kọvu nhne gburu kpakara anụ igbugbu matị, me kwú k'agida. ⁶Awhnuwhnu nye wam taru n'aka agida ele badnu zulem. ⁷Bikno, anụ gbaru a, kasi a mkpọma, ọ zị igbugbu a nyigbu a, mee mkpọma dna mba. ⁸Anụ mee a ma ọ mahia nụ anụ whnurnu a n'anya n'ezi. ⁹Ka bụ nhne me kwno gbanu anụ okwukwo, ma m mahia m ma anụ gwuzosiri rikne, noobno nsni kpakara nhne me kannu anụ. ¹⁰Ọ bụru nụ anụ gbaru badnu nhne o mernu, m gbarulam masi. M gbarulam, ọ bụru nụ ọ zị nhne ọbula ke zị nụ ọ gbaru, ka bụ nhne me mennu anụ nụ ruwhnu Karaịsi, ¹¹ma Ekwensu gharu ọ megbu aị, kwnornu nụ a magwụ kpakara aghigho a.

Mkpọma ọla mini Pọlu nụ Torasi

¹²Nga me vaduru Torasi o zni izi ọma Karaịsi, Nyenwe aị gbamannu m onumgbo izi ọma. ¹³Kọvu nụ enine m kwé ozukwa inwe kwnornu nụ m whnuna m nnwọ nda m Taitosi, m ghasaru m be zne Masidonia.

Omegbu hite nụ Karaịsi

¹⁴Kọvu Chiokike nwe kpakara mmamma, nye mernu a snornu Karaịsi tne eri omeri a. O ji aị mee ele badnu mahia Karaịsi, nhne ke nụ lele ẹknarna ọma ke noozute penupe ọbula.

¹⁵Kwnornu nū a bụ nhne ẹknarna ọma Karaisi ke neeznekwnusi Chiokike n'esilawuru ele be ọoznohia nū ele noowhu owhu. ¹⁶Nū hne ele noowhu owhu zị, a bụ ẹknarna ẹnwu, hne ele be ọoznohia zị, a bụ ẹknarna bụdnū. Nyele jọornuli ẹnū ka hna rikne kpa? ¹⁷A bụo ele jì izi ọma Chiokike ọozu ahia lele agida ele berere, kọvu a bụ ele ezi, nookwu ezi ọka Karaisi nū ruwhnu Chiokike lele ele Chiokike ziyaru.

Ele ẹnū ọgba-njọ-ẹhni ikne

3 A naanya risi nū rime ẹhni aị berere sa? A neeme lele ele berere, noopio ọkwukwo ọ kahia nhne a bụ ke a jeenye anū, mọbu ke hi n'aka anū? ²Anū n'iwuhuru anū bụ ọkwukwo izi aị, be gbarū anū nū mkpọma aị ke ele badnū magwū, ọogwunu masi. ³Ka neegesi nū anū bụ ọkwukwo izi ke Karaisi ke hi n'aka aị. Be jile nki gba a n'olu rugwu, kọvu be jì Enine Chiokike zị bụdnū gbasị anū n'anọ-ẹhni ke mkpọma.

⁴Ka bụ okne ọtukwasi ovu aị nū Chiokike hite nū Karaisi. ⁵Ọ bụo nū a nwernu rikne nū rime aị ke a kwe-siri ọ rnū ẹnū ka, kọvu ozu ozu aị hi n'aka Chiokike va. ⁶Chiokike mernu aị a bụru ele zuru ozu n'ẹnū ọgba-njọ-ẹhni ikne, ọ bụo ke mkpuru ọkwukwo, kọvu ke enine, kwnornu nū mkpuru ọkwukwo neegweya ẹnwu, kọvu enine neenye bụdnū.

Igwugwu ke ọgba-njọ-ẹhni ikne

⁷Ọ bụru nū ẹnū ke ẹnwu be gbakwasiri n'olu rugwu vuru igwugwu va, ke mernu rumu Izireli nwée rikne legidne Mozizi anya nū ruwhnu, ọ bụ n'ezi nū igwugwu a jaagawhe, ⁸ndaa kpa igwugwu ke ẹnū Enine jaahna? ⁹Ọ bụru nū ẹnū ke noovuya ẹnwu nwernu igwugwu, le kpa ẹnū ke neegweya ome mma jaahna n'igwugwu karukwo. ¹⁰N'ezi, nhne ke nwernu igwugwu nwéma ig-

wugwu kwnornu nū nhne ke kakwo n'igwugwu whuyaru iwuhne. ¹¹Ọ bụru nū nhne ke jaazi ige matị vu igwugwu, le kpa nhne ke jaazi ọkwukokwunu jaahna n'igwugwu karukwo.

¹²Kwnornu nū a nwernu olile anya ke nū kpa, a nwernu ọnu rikne nookwo ọka. ¹³A nū lele Mozizi nye jiri ikpe kpusni ruwhnu a ma ele Izireli gharū ọ whnū okwukwo ogbu marna marna ke naagawhe agawhe. ¹⁴Mkpọma be zị kọriri n'ọchichiri, tem dū tna. Ikpe wam be jiri kpusni zị kọriri nga be ọogwunu ọgba-njọ-ẹhni ọknani. Be kpumene ikpe wam, Karaisi kpọi nwernu rikne o kpume a. ¹⁵Dū tna, ige ọbula be ọogwunu Iwu Mozizi, ikpe wam nookpusni mkpọma be. ¹⁶Kọvu ige ọbula nye ọbula znekwusiri Nyenwe aị, be jeegweme ikpe wam. ¹⁷Nyenwe aị bụ Enine, hne ọbula Enine Nyenwe aị zị, badnū jeenwernu ẹhni a. ¹⁸Kọvu kpakara aị, jì ruwhnu be jile ikpe kpusni neele igwugwu ke Nyenwe aị lele nhne a ọowhnu nū nyno, a naagbanwo hite n'otu igwugwu bna n'igwugwu berere. Enine Nyenwe aị neeme nhne ka.

Ẹkwunu ke zị nū rime ite rịzna

4 Kam kpayaru, hne Chiokike nyernu aị ẹnū ka hite n'obirizi a, a jéekwe inwe gwū aị. ²Tnūnuma, a sigbasiri kpakara nhne ke tugwaru otugwa ke tū iwuhnerne. A zá ọogho aghigho mọbu mee ikwu-ọnu Chiokike aghalaghala. A gwuzo nū ruwhnu Chiokike nookwu ezi ọka, neegesi ele badnū nū a bụ ele ezi ọka. ³Ọ bụru nū be tugwaru izi ọma a ọokpo okwo a otugwa, ọ bụ n'anya ele noowhu owhu. ⁴Chi ke ọwa ka mernu mkpọma ele ke kwé ekwe gba ọchichiri. O mernu be whnūna iwuhne ke izi ọma ọomukwasi be, bụ izi ọma igwugwu Karaisi, nye bụ oyiya ke Chiokike n'ezi. ⁵Kwnornu nū a zá ọokponu ẹhni aị okwo, kọvu a ọokpo okwo Jizosi

Karaịsi bụ Nyenwe aị, aị n'iwuhuru aị bụ ele izi anụ kwnornu Karaịsi. ⁶Chiokike wam ke karụ, “Iwhne mụ n'ochichiri,” bụ otu Chiokike wam ke mernu iwhne a mụkwasi nū mkpoma aị, ma a mụhia igwugwu Chiokike ke a nọowhnu nū ruwhnu Karaịsi.

⁷A nwernu ẹkwnu ka nū rime ite rịzna, ke neegesi nū rikne ke kakwo rikne hi nū Chiokike, ọ bụo nū rime aị. ⁸Be naakpakna aị ẹhni n'apna ọbula, kọvu inwe zá nọogwu aị, a neenwe mkpoma lawuru, kọvu inwe zá nọogwu aị. ⁹Ele irno naakpakna aị ẹhni, kọvu Chiokike ghásala aị etekne. Be mekasi aị ẹhni, kọvu a nwína. ¹⁰A vu n'ẹhni aị ẹnwu Jizọsi ige ọbula, ma bụdnu Jizọsi whuya iwhne nū rime aị. ¹¹Aị ele zị bụdnu zị n'ọnu ẹnwu ige ọbula kwnornu Jizọsi, ma bụdnu a whuya iwhne n'anọ-ẹhni aị ke nọonwu ọnwu. ¹²Kam kpararu, ẹnwu nọornu ẹrnu nū rime aị, kọvu bụdnu zị nū rime anụ.

¹³Be gbaru n'okwukwo nsọ, kaa, “M kwuru m ọka kwnornu nū m kweru m.” A ji otu enine okwnata ovu wam kwu ọka kwnornu nū a kweru ekwe. ¹⁴A magwụ nū Chiokike wam ke mernu Jizọsi hi n'ẹnwu lizọ, jeeme a snornu Jizọsi hi n'ẹnwu lizọ masi, mee aị nū anụ gwuzoru nū ruwhnu a. ¹⁵Kpakara nhne ka bụ kwnornu anụ, ma oru ke naabanụ anụ ọba ọdun agida ele badnụ, ma be tūnu Chiokike mmamma k'agida, neenye a igwugwu.

¹⁶Kam kpararu, inwe zá nọogwu aị, ọ bụ n'ezi nū a naata ẹhni n'anọ-ẹhni aị, kọvu badnụ ke enine aị zị ikne ikne hite n'ọbochi dū n'ọbochi. ¹⁷Awh-nụwhnu matị ka a naata neegweyanụ aị okne igwugwu ke zị okwnukokwnu ke kakwo kpakara awhnụwhnu. ¹⁸A zá neele anya nhne a nọowhnu anya, kọvu nhne a whnụ anya. Kwnornu nū nhne a nọowhnu anya zị ige matị, kọvu nhne a zá nọowhnu anya zị okwnukokwnu.

Ọro aị n'oligwe

5 A magwụ nū ọ bụru nū ọro-ẹka ke ọwa ka, ke bụ ẹhni aị dnarnụ, Chiokike wunnu aị ọro berere n'oligwe ke jaadazigidne, ke be jile aka badnụ wu, ke jaazi tim tòm. ²Kam kpararu, a nọosnu idne k'agida, ọ nọogwu aị ma a wuru nū rime ọro aị ke zị n'oligwe, ³ma a woru a lele iwo, a jọbu ele gba ẹto. ⁴Hne a zị kọriri n'anọ-ẹhni ka, a zị nọosnu idne nū rime awhnụwhnu, ọ bụo nū a pioru ọ whoga n'anọ-ẹhni ka, kọvu ma be wosi aị anọ-ẹhni ke oligwe, ma Chiokike gbanwo anọ-ẹhni aị ke nọonwu ọnwu nū anọ-ẹhni ke zị okwnukokwnu. ⁵Chiokike n'iwuhuru a kpuru aị ma a jikneru ọ gbanwo ka, o nyernu aị Enine a ma ọ bụru nhne neemesi kpakara nhne jaava rikne.

⁶Kam kpararu, mkpoma siri aị rikne ige ọbula. A mahiaru nū nga a zị n'oro aị n'anọ-ẹhni, a zila hne Chiokike zị. ⁷Kwnornu nū a noowu bụdnu hite n'okwnata mkpoma, ọ bụo nū nhne anya nọowhnu. ⁸Mkpoma siri aị rikne, ọ jaamasị aị a whoga n'anọ-ẹhni ka, wuru hne Nyenwe aị zị. ⁹Ke kakwo, a pioru o mee nhne jaamasị Chiokike, ma a wu hne Nyenwe aị zị, mọbu a zị n'owa ka. ¹⁰Kwnornu nū kpakara aị joogwuzo nū ruwhnu ngadna ikpe Karaịsi, ma nye ọbula nahoru ogwo ẹrnu kpakara nhne a rnurru nga a zị bụdnu, mọbu nhne ọma mọbu nhne bụo ọma.

Badnụ nū Chiokike ziri n'udno

¹¹Hne a mahiaru ọ tū ogwnu Chiokike, a naariasno ele badnụ be vakwnusi Chiokike. Chiokike mazuru aị, m neele anya nū anụ mazuru aị masi n'echiche anụ. ¹²A zá naaja ẹhni aị n'anya anụ berere, kọvu a neenye anụ oghere ma anụ gweru aị nyaa risi, ma anụ mahia nhne anụ jaasa ele ji nhne be nọowhnu nū ruwhnu badnụ naanya

risi kakwo nhne zị nụ mkpọma badnụ. ¹³Anụ neeche nụ a bụ ele ẹra naagba? Ọ bụ kwnornu Chiokike. Kọvu ọ bụru nụ a bụ ele anya dnornu, ọ bụ kwnornu anụ. ¹⁴Ọwhnun'anya Karaịsi neeme a mee kpa a neeme. A magwụ nụ otu badnụ nwuhianu kpakara badnụ ẹnwu, ka gesiri nụ kpakara badnụ snornu a n'ẹnwu. ¹⁵Ọ nwuhianu kpakara badnụ ẹnwu, ma ele zị bụdnu gharu o wunu ẹhni be bụdnu, kọvu wunu Nyenwe aị nye nwuhianu be ẹnwu, ke hiri n'ẹnwu lizọ masi.

¹⁶A zá neele badnụ anya nụ ruwhnu lele kpa ele berere neele, ọ bụ n'ezi nụ ọ bụ kpa a leru Karaịsi nụ mbom. Kọvu a zá neeme kpam kịtna. ¹⁷Ọ bụru nụ nye obula zị nụ rime Karaịsi, ọ bụ nye be kpughariri ikne, nhne oknani whelem, be gholam nhne ikne. ¹⁸Kpakara nhne ka hi n'aka Chiokike va, nye hiteru nụ Karaịsi mee ma aị nụ ya ziri n'udno, nyee masi aị ẹrnu ma a mee ya nụ ele badnụ ziri n'udno. ¹⁹Chiokike hiteru nụ Karaịsi neeme ma ya nụ kpakara ele badnụ ziri n'udno. Chiokike zá noogwnu mmehie be megidne be. O nyernu aị ẹrnu a mee ya nụ ele badnụ ziri n'udno. ²⁰A bụ ele naadnasni anya Karaịsi, Chiokike zị nụ rime aị naariasno. A ji Karaịsi naariasno anụ, anụ mee ma anụ nụ Chiokike ziri n'udno. ²¹Karaịsi méne mmehie, kọvu Chiokike mernu a o bụru mmehie kwnornu aị, ma a hite nụ rime a kehia igwe nụ ome mma ke Chiokike.

6 Lele ele be nụ Chiokike sno noornu ẹrnu, a naariasno anụ kwé oru Chiokike anụ nahjaru bụru nhne etekne.

²Ka bụ nhne Chiokike kwuru,
 “M nurnu m anụ n'ige o gesi anụ ruwhnu ọma,
 m yinu m anụ aka n'obochi oznohia.”

Anụ bno nsnị, kịtna bụ ige ọ nahoru ruwhnu ọma Chiokike, kịtna bụ obochi oznohia. ³A píole badnụ obula piohia nhne ojo n'ẹrnu aị, kpayaru a kwéle ọ

bịta nhne jookpobi badnụ ọchi n'ogodo apna.

⁴Kọvu nụ kpakara nhne a neeme, a neegesi ẹhni aị lele ele ẹrnu Chiokike hite n'osnuta mkpọma nụ rime awh-nuhnu, nụ nhne siri rikne, nụ nhne igbugbu, ⁵ma ọli nhne, ma nụ oro ikela, nụ mkpakpo, nụ ẹrnu rikne, ma nụ oka anyarna abali, ma nụ ogwnu wiri, ⁶ma nụ ọzi richna, ma nụ nhne omuma, nụ ndidi, ma nụ ovu ọma, hite n'Enine Nso, n'ezi oka ọwhnun'anya, ⁷hite n'okwu ezi oka nụ rikne Chiokike, ya nụ mgwna ogwnu ke ome mma nụ akarikwungwa ma nụ akarita. ⁸A nwernu oson'anya agwna ige, agwna ige be ledna aị anya, agwna ige ele badnụ kpari aị, agwna ige be znarni aị. Be neeme aị ele aghalaghala, kọvu a bụ ele kwu ezi oka. ⁹A bụ ele be máa, kọvu kpakara ele badnụ magwụ aị. A nụ lele ele noowu onwu, kọvu a zị koriri bụdnu, awhnuwhnu a naata nwée rikne gbu aị. ¹⁰A bụ ele mkpọma só n'onu, kọvu a nwernu snarnima, ele mboni, kọvu neeme ele berere ele eze. Ọ zá nhne a nwernu, kọvu kpakara nhne bụ ke aị.

¹¹Anụ ele Kọrinti, a kpumernu mkpọma aị kwunu anụ ezi oka. ¹²Anụ kpusnirni mkpọma anụ megidne aị, ọ bụo aị megidne anụ. ¹³Anụ menu aị kpa a mennu anụ, m nookwu lele nụ anụ bụ rumu m, anụ kpume mkpọma anụ.

Ọdo aka nụ nsnị gbasiri ele kwé ekwe

¹⁴Anụ nụ ele kwé ekwe knékota ẹhni anụ n'otu. Kini bụ nhne ome mma nụ aruru-eli nwekoru? Ndaa ọzi n'otu ke iwhne n'ochichiri nwekoru? ¹⁵Mọbu ndaa nhne Karaịsi nụ Ekwensu neekeko? Kini bụ nhne nye Karaịsi nụ nye kwé ekwe nwekoru n'otu? ¹⁶Ndaa okw-erikota ke Oro Nso Chiokike nụ renwu nwernu? Kwnornu nụ a bụ Oro Nso Chiokike ke zị bụdnu, lele kpa Chiokike kwuru,

“M joosno be wuru, zne izne n'esilawuru be.

M jọobu Chiokike be, be jọobu ele ke m.”

¹⁷ Kam kpayarū, “Anū hi nū rime be whūya, zīri ichne, anū kpátū nhne zīla rīchna aka, m jaanabnanya anū,” ka bū nhne Nyenwe aī kwuru.

¹⁸ “M jọoburu Nda anū, anū jọoburu rūmu m rukna nū rūmu m rinya.

Ka bū nhne Nyenwe aī ke Meli Nhne Dum kwuru.”

7 Ele me whnūrnū n'anya, hne a nwernu kpakara mkwna ka, a mee ẹhni aī ma a zīri rīchna ma n'ano-ẹhni ma nū rime enine, whōga nū kpakara nhne ke neemeru emeru, ma a zīri nsọ kpam kpam noowu būdnu ke nọtou ogwnu Chiokike.

Ovu ọso n'ọnu Pọlu

² Anū gweru aī kwnornu nū ọ zá badnū ọbula a mejọru, mọbu lulu, mọbu megbu n'apna ọbula. ³ Nhne me kwno nookwu ka búo ma ikpe ma anū, lele kpa me kwuru nū mbom, anū zī aī mkpa nū mkpoma, ma a snornu anū zīri būdnu mọbu a snornu anū nwū ẹnwu. ⁴ M tūkwasiri m anū mkpoma k'agida, m ji m anū noolu ọnu. Anū mernu mkpoma neesi m rikne, mkpoma nọoso m n'ọnu nū rime awhnūwhnu.

⁵ Nga a vaduru Masidonia, a nwée ozukwa inwe n'ano-ẹhni, be kpaknarnū aī ẹhni n'apna ọbula, ogwnu n'ederezi, ogwnu nū mkpoma. ⁶ Kọvu Chiokike ke naakasi ele inwe gwūru mkpoma kasiri aī mkpoma nga Taitosi varū. ⁷ Ọ búo kwnornu nū Taitosi varū kpọi, kọvu nkasi mkpoma anū nyernu a. Ọ kannū aī nhne gbasiri obirizi anū, nū nhne igbugbu nū nhne gbasiri m meturu anū nū mkpoma. Ka mernu mkpoma sọ m n'ọnu k'agida.

⁸ Ọ búrubedi nū ọkwukwo izi me gbarū vuteru anū nhne igbugbu, m nwée m mkpoma lawuru nū me gbarū a. Nū mbom, o mernu m mkpoma lawuru, nga me whnūrnū nū ọkwukwo me gbarū vuteru anū nhne igbugbu ige matī. ⁹ Kītina, mkpoma nọoso m n'ọnu, ọ búo nū m vuteru anū nhne igbugbu, kọvu kwnornu nū nhne igbugbu anū mernu anū tūhnasna mkpoma. Chiokike jiri nhne igbugbu anū rnū ẹnu, ka neegesi nū ọ zá nhne ojo a mernu anū. ¹⁰ Kwnornu nū nhne igbugbu ke Chiokike noodubna badnū ọ tūhnasna mkpoma dū ọznohia, ka nwée mkpoma lawuru. Kọvu nhne igbugbu ke ọwa noodubna n'ẹnwu. ¹¹ Anū le kpa nhne igbugbu ke Chiokike kpahjaru anū jikn-ernu ọ gọru ọnu anū. Nhne ka kpahjaru ovu owe ẹhni, o ji anū anya, o neerne anū lele bẹkwnu, o meturu anū nū mkpoma, anū jiknernu ọ ta nye mmehie awhnūwhnu. Anū gesiri ẹhni anū lele ele ikpe mána. ¹² Ọ bū n'ezi nū me gbarū ọkwukwo izi wam, ọ búo kwnornu nye mernu nhne ojo mọbu nye o mejọru. Kọvu m gbarū m ma anū mahja nū ruwhnu Chiokike kpa anū noobnonu aī nsnī. ¹³ Ka mernu mkpoma si aī rikne.

Ọ búo nū mkpoma siri aī rikne kpọi, Taitosi mernu mkpoma sọ aī n'ọnu, kpa anū mernu a ọ nwūdna nga ọ vakwnusiri anū. ¹⁴ M ji m anū noolu ọnu nū ruwhnu a. Anū kpásīla m iwgherne. A nookwunu anū ezi ọka ige ọbula, kpam masi, a jiri Taitosi luu ọnu nū ruwhnu anū, anū whnūrnū nū ọ bū ezi ọka. ¹⁵ Ka mernu ọwhnun'anya o nwernu hne anū zī si rikne, nga o neechenwanya anū noobno nsnī, kpa anū jiri ogwnu nū ọznu biri biri nabnanya a. ¹⁶ Mkpoma nọoso m n'ọnu nū m nwernu rikne tūkwasī anū mkpoma.

Nkesi ke nye Karaisi

8 Rūmu nda m, a piuru ma anū mahja nhne Chiokike jiri oru a rnū

n'ogbako Chiokike ke zị nụ Masidonia. ²Ọ bụ n'ezị nụ be gawheru agịda ọkpagbu, kọvu okne mkpoma oso n'onu mernu be gweya agida nkesi, ọ bụ n'ezị nụ be bụ ele ọwa nyirmi. ³M naagbanu be akebne nụ be nyernu kpa be nwernu rikne, n'ezị, kakwo kpa be nwernu rikne, hite nụ mkpoma be. ⁴Be riasnosi ai rikne ma be nwernu oghere yisi aka be n'oyinu ele Chiokike ke zị nụ Judiya aka. ⁵Be mernu nhne a tula anya a, be beru osno gweru ehni be nyega Nyenwe ai, nyee kwno ai hite n'echiche Chiokike. ⁶Kam kpayaru, a riasno Taịtosi nye panizoru ernu ka, nruru a zne nụ ruwhnu mee anu nruzu ernu owhnun'anya ka. ⁷Anu nwernu kpakara nhne, okwnata ovu, nū ikwu-onu, nū nhne omuma, nū ezi oka zuru ozu nū owhnun'anya anu nwernu hne a zị. Anu buru masi ele zuru ozu nū oru ke nkesi.

⁸M zá m neenye anu iwu. Kọvu m kannu m anu kpa ele berere nwernu mkpoma o kesi be nhne, ma m mahia m ezi oka ke owhnun'anya anu hite nū nhne anu jeenye be. ⁹Anu magwu oru ke Nyenwe ai Jizosi Karaịsi, ọ bụ n'ezị nū ọ bụ nye eze, kọvu o mernu ehni a womboni kwnornu anu, ma o mee anu buru ele eze hite n'odna mboni a.

¹⁰Ka bụ ezni me neezni anu, ọ jọburu oma ọ buru nū anu nruzne ernu anu panizoru otu awha wheru ewhe. Anu bụ ele mbom panizoru ernu wam, ma ele mbom jiknenu ọ rnu a. ¹¹Anu zne nū ruwhnu nornu a, nrukwo a masi. Anu ziri gnarnagnarna nū ọ nrukwo ernu wam hite nū nhne anu nwernu, lele kpa ọ zị nga anu marnu mmuma a. ¹²Ọ buru nū anu nwernu mkpoma nkesi, Chiokike jaanaru nkesi anu hite nū nhne anu nwernu, ọ buo hite nū nhne anu nwée.

¹³A zá nookwu ma ele berere nwedna inwe ozukwa inwe, anu buru ele zị nū mkpa, kọvu ma nye obula hnata n'otu. ¹⁴Kitna, agida nhne anu nwernu anu

jeenye be nū mkpa be. Ige berere, be jeenwe nhne be jeenye anu nū mkpa anu, ma nye obula hnata n'otu. ¹⁵Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nso, “Nye chikataru agida nwée kakwo nye wam ke chikataru mati, ke ọ chikataru zunnu a.”

Be ziznenu Taịtosi Kọrinti

¹⁶M nootunu Chiokike mmamma nye yisiri nū mkpoma Taịtosi, nhne gbasiri anu lele kpa ọ zị nū mkpoma m. ¹⁷Ọ kwerru, ọ buo kwnornu nū a kannu a, kọvu o jiknenu hite nū mkpoma a ọ va. ¹⁸A neeziya ya nū otu nnwo nda ke nwernu igwugwu nū kpakara ogbako Chiokike n'okpo okwo izi oma. ¹⁹Tukwasi nū ka, ogbako Chiokike hohiaru a ma o snornu ai vuru nkesi ka zne Judiya. Ernū ka neenye Nyenwe ai igwugwu, neegesi nū a nwernu mkpoma o yisi aka n'ernu ka. ²⁰A neeze ehni ai ọ zị badnu obula ma ai ikpe kpa a neeke agida nkesi. ²¹A naagbali o mee nhne kwesiri ekwesi, ọ buo n'anya Chiokike kpoi, kọvu ma n'anya ele badnu.

²²A neeziya otu nnwo nda berere yisinu be, bụ nye a kparu iru agida ige, whnu nū a nwernu rikne kwnata a mkpoma. Nū olu ka, kitna, o jiknenu o yinu anu aka, ke kakwo kpa ọ tukwasiri anu mkpoma. ²³Nhne gbasiri Taịtosi, ọ bụ nye me nū a nornu ernu, neenyinu anu aka. Rumu nda ele ya nū be sno bụ ele dnasni anya ogbako Chiokike, be bụ igwugwu Karaịsi. ²⁴Anu gesi be owhnun'anya anu ma kpakara ogbako Chiokike whnu nhne kpayaru a jiri anu luu onu n'ezị.

O yinu ele Karaịsi aka

9 Ọ zá mkpa nū me jaagbanu anu okwukwo gbasiri o yinu ele Chiokike ele zị nū Judiya aka. ²M maam nū anu jiknenu o yinu be aka, m ji m anu lunu ele zị nū Masidonia onu. M kanu m be nū

rūmu nda aī ele zī nū Akaya jiknenu o yi aka hite n'awha ke wheru ewhe. Nga be nūnu nū anū jiknenu o kesi nhne, mkpōma be kwnalizōru o mee kpam. ³Kōvu m neeziya rūmu nda ka, ma ōnu a jiri anū luu gharū o bū nhne etekne. Lele kpa me kwuru, anū bīta nhne nkesi anū, ⁴o zī ele Masidonia snornu m va whnū nū anū jiknennune, o jōobunu aī nhne iwhnerne, ke kakwo iwhnerne jōotu anū k'agīda. ⁵Kam kpayarū, me rīasno rūmu nda ele ka be beru ōsno va, ma be whnū anū jaabīta nkesi anū kweru mkwna sū me va. Ka jeegesī nū anū nyernu hite nū mkpōma anū, o būo nū be kwnagidnenu anū.

⁶Anū chenwanya nū nye kpasīri mkpūru matī jōoghohia mkpūru matī, nye wam ke kpasīri agīda mkpūru jōoghohia agīda mkpūru. ⁷Nye ōbula nyee lele kpa o kpebiri nū mkpōma a, o būo nū mkpōma lawūru kwnornu nū be karū be nyee. Chiokike whnūnu nye wam jiri mkpōma ōma a nyee n'anya. ⁸Chiokike nwernu rikne o nyee anū karūkwo kpa o zī anū mkpa, ma anū nwernu nhne kpakara ige, nū karūkwo kpa anū jeeji o mee nhne būru ōma. ⁹Lele kpa be gbarū a n'ōkwukwo nsō, kaa,

“O neenye ele mboni k'agīda,
ome mma a jaazī ōkwnukokwnu.”

¹⁰Chiokike, nye neenye nye ɛnu ɛkwu mkpūru ōkpukpa nū wiri ele badnū jeeri, jeeme kpakara mkpūru anū so oso, mīnya agīda mkpūru hite nū nkesi anū nyernu hite nū mkpōma ōma anū. ¹¹O jeeme anū ba agīda nū kpakara nhne, ma anū būru ele jeekesi ele badnū nhne ige ōbula, ke jeeme ele badnū tūnu Chiokike mmamma kwnornu anū.

¹²ɛnu ōma ka anū nōornu zá neeme ele Chiokike riji rūwho kpōi, kōvu o neeme ele badnū nōotunu Chiokike mmamma k'agīda. ¹³Lele kpa ɛnu ōma ka neegesi nū anū bū ele ezi ōka, ele

badnū jaaznarnī Chiokike kwnornu nū anū noobno nsnī izi ōma Karaīsi ke anū kwuhīaru, anū neeji mkpōma ōma neekesi be nū ele berere nhne. ¹⁴Be jeeji mkpōma ōwhnun'anya be kpenu anū okpukpe kwnornu oru Chiokike ke zī agīda hne anū zī. ¹⁵Ngwa ma a tūnu Chiokike mmamma kwnornu nkesi a ke ōnu jōokowali.

Polu goru ōnu ɛnu a

10 Mawa Polu, naariasno anū, me nye be karū nū m bū m nye mési rikne nga me zī nū ruwhnu anū, kōvu nye nwernu anya rikne hne anū zīla. M ji m ōzi wōhnerne nū mkpōma ōma Karaīsi, naariasno anū, anū bikno, ²anū mée m, m būru nye anya rikne hne anū zī nga me varū, kwnornu nū m nwernu m rikne nwe anya rikne n'ɛhni ele nookwu nū a noowu būdnu lele kpa ele ōwa noowu. ³O bū n'ezi nū a zī n'ōwa, kōvu a zá nōolu ōgwnu lele kpa ele ōwa nōolu. ⁴Kwnornu nū mgwna ōgwnu aī būo ke badnū, kōvu o zī rikne nū Chiokike ke naakwnadna hne be wusiri rikne. A naakwnadna kpakara agirigo ⁵nū kpakara nhne ke noovulizō ɛhni a olu megidne ōmahia Chiokike, a nōodoru kpakara echiche n'ōgwnu mee be bnonu Karaīsi nsnī. ⁶Nga anū ghōru ele bnozuru nsnī, a jeejiknenu o ta kpakara nye ōbula ke zá noobno nsnī awhnūwhnu.

⁷Anū neele kpakara nhne anya n'olu kpōi. O zī nye ōbula n'esilawūru anū ke neeche nū o bū nye Karaīsi? Nye wam che kwno echiche, kwnornu nū a bū ele Karaīsi lele nye wam. ⁸O būrubedi nū me gweru rikne Nyenwe aī nyernu aī mee oknomokno k'agīda, iwhnerne jōotu m. Nyenwe aī nyernu aī rikne o wulizō anū olu lele ōro, o būo rikne o kw-nadna anū akwnadna. ⁹M píole m o ji ōkwukwo izi me gbannū anū kpasī anū ogwnu. ¹⁰Otu badnū jaakaa, “Ōkwukwo

Pọlu naagba siri rikne, ọọtu ogwnu, kọvu, nga aị nụ a ziri, o nwée rikne, ikwu-ọnu a bụ nhne etekne.”¹¹ Nye wam mahja nụ ọ zá nhne zị ichne nụ nhne a gbarụ n'okwukwo nga a zị ikere nụ nhne a jeeme nga aị nụ anụ zị.

¹²Kwnornu nụ a zá ọogwnu ẹhni aị n'esilawuru ele ji ẹhni be ọọtu nhne zị olu k'agida. Ele ji ẹhni be ọọtunu n'ẹhni be, neekpe ẹhni be ikpe n'iwu ke be nyernu, bụ ele nwée akoniche. ¹³Kọvu nụ oknomokno aị zá neewhe hne a nwernu rikne, oknomokno aị bụ n'ernu Chiokike nyernu aị, bụ ke ọdu nụ hne anụ zị. ¹⁴Hne ọ bụ nụ ẹrnu aị zị n'esilawuru anụ, a gáwhele a. A vuru izi oma Karaịsi vakwnusi anụ. ¹⁵A zá neeji ẹrnu ele berere rnurnu naanya risi. Ẹrnu kam wheru hne Chiokike nyernu. Kọvu a neele anya nụ okwnata mkpoma anụ jooso oso, ma a nwe rikne rnụ agida ẹrnu n'esilawuru anụ ọdu hne Chiokike nyernu aị. ¹⁶Nga wam, a jeenwe rikne kpo okwo izi oma nụ mba berere whe anụ. Kọvu a jeeji ẹrnu ele berere rnurnu nyaa risi.

¹⁷Lele kpa okwukwo nsọ kwuru, “Nye ọbula ke jeeme oknomokno, o mee oknomokno nụ nhne Nyenwe aị rnurnu.”
¹⁸Kwnornu nụ nye naaja ẹhni a mma bụ nhne etekne, kọvu nye wam Nyenwe aị naaja mma bụ nhne.

Pọlu nụ ele izi aghalaghala

11 Ọ jaamasị m ọ bụru nụ anụ jeenwe rikne nagidne iwhnirniwhno m, bikno, anụ gweru m. ²Mkpoma m zị nụ hne anụ zị lele Chiokike, anụ nụ lele nyerinya máa nyerukna zị snam me kweru ọ nịsi otu badnụ, ke bụ Karaịsi. ³Kọvu ogwnu ọọtu m nụ be joolulu mkpoma anụ, lele kpa agwo wam jiri aghigho rnawhu Ivu, mee anụ gharu o gweru kpakara mkpoma anụ kpenu Karaịsi. ⁴Kwnornu nụ anụ jiri ẹso nahoru nye wam ke znirni anụ Jizosi berere búo Jizosi ke a znirni anụ, nụ

enine berere nụ izi oma berere ke búo ke a znirni anụ.

⁵Kọvu ọ búo nụ m zị m matị kakwo ele izi ka anụ kaa nụ be ka m mma. ⁶Nyele ma, m máam kpa be kwu ọka so n'ọnu, kọvu m magwu m nhne, a mernu ka whuya iwhe hne anụ zị ige ọbula ma nụ onodi ọbula.

⁷M náge m anụ nhne ọbula nga me znirni anụ izi oma Chiokike, m gwednarnụ m ẹhni m ẹli ma anụ buru ele be gwelizoru olu. Kí ọ bụ nhne ojo me mernu sa? ⁸M nahjaru m ogbako Chiokike berere nhne me jiri ọorunu ẹrnu n'esilawuru anụ. ⁹Ige me nụ anụ zị, m kpáknage m anụ ẹhni nụ iwai nga me zị nụ mkpa, rumu nda ele hi nụ Masi-donia va gweyaru kpakara nhne zị m mkpa. Lele kpa me neeme, m jọjobu ivu nyee anụ tna mọbu ekile. ¹⁰Hite n'ezị ọka Karaịsi ke zị nụ rime m, ọ zá badnụ ọbula ke zị n'Akaya jeenwe rikne kpusni ọnu m, kpa me naanya risi. ¹¹Ndaa nhne me jiri kwu kpa? Me whnúge anụ n'anya sa? Chiokike magwu nụ m whnurnu m anụ n'anya.

¹²M jaazị kọriri neeme kpa me neeme, ma ele izi ka gharu o nwe oghere be noopio gweru luu ọnu, kaa nụ be nụ aị neeme otu nhne. ¹³Be bụ ele izi aghalaghala, be búo ezi, be ji ẹrnu be naagha ogha, ma be nụ lele ele izi Karaịsi n'ezị. ¹⁴O jí anụ anya, Setani n'iwhuru a gbanwornu ẹhni a lele enine izi ke iwhe. ¹⁵Ọ búo okne nhne ọ bụru nụ ele ẹrnu a gbanwornu ẹhni be ma be nụ lele ele ẹrnu ome mma. Be jeeji aka ẹrnu be kwu be ogo ẹrnu.

Awhnụwhnu Pọlu lele nye izi Karaịsi

¹⁶M nookwu kwno a berere, ọ zá nye kwu m nye iwhnirniwhno. Ọ bụru nụ ọ bụ nhne me bụ, anụ gweru m kpam, ma m gweru m nhne matị luu ọnu. ¹⁷Nhne me nookwu kịtna búo nhne Nyenwe aị pioru me kwu, ke gbasiri olu ọnu

ka, m nookwu lele nye iwhnirniwhno. ¹⁸Agida ele badnu noolu onu lele kpa ele badnu noolu, m jeeme kpa. ¹⁹Anu bu ele ji ovu oso n'onu nagidne ele iwhnirniwhno, o bu n'ezi nu anu bu ele nwernu akoniche. ²⁰Anu nagidneru ele mernu anu lele ohi, nahoru anu nhne, kwnaghari anu, gwuzote ehni a, gbọ anu aka nu nti. ²¹Ka notu m iwhnerne nu a nwée rikne mee anu kpa.

Kovu o buru nu nye obula luu onu nhne obula, m jeeme masi kpa. M nookwu lele nye iwhnirniwhno. ²²Be bu ele Hiburu? M bu m masi. Be bu ele Izireli? M bu m masi. Be bu ele hi n'avuru Eberham? M bu m masi. ²³Be bu ele eru Karaisi? Era naagba m sa? M bu m nye eru Karaisi kakwo be. M noru eru kakwo be. M lala m ikelu agida ige kakwo be, be pniarnu m nhne k'agida kakwo be, agida ige o gwarnu mati m nwu. ²⁴Mgba isne ele Ju pniarnu m nri eto nu tolu onu mbinihini. ²⁵Ele Rom liri m isisi mgba eto, be turu m akaworugwu otu mgba, ogbo me zi nu rime a kpuru mgba eto, m daziri m nu rime mini iwhnehnie nu abali. ²⁶Kpa me neeze izne ige obula, m neeze budnu nu rime mini, ma n'aka ele buznu, m neeze budnu n'aka ele Ju ma n'aka ele buo ele Ju. Nhne oze budnu nu rime eli-ohna, ma nu rime elikpa, neeze budnu n'okne abaji, neeze budnu n'aka rumu nda aghalaghalala. ²⁷M noru eru, nodoli ndoli, ma n'oka anyarna abali, ma wiri ogwugwu nu akpiri okpo bekwnu, m dazila m agida ige nwée wiri o riri, ma nu iyi otutu, m nwée m iwo o kpusni eto. ²⁸Be gweme kpakara nhne ka, nhne naakpa m kpakara obochi bu nhne gbasiri ogbako Chiokike. ²⁹Ndaa nye rikne gwuru ke rikne gwulam? Ndaa nye dnabarnu nu mmehie ke mkpoma lala m mini, neerne m bekwnu?

³⁰O buru nhne be luu onu, m jeeji kpakara nhne neegesi nu m bu nye nwée rikne noolu onu. ³¹Chiokike nu Nda Nyenwe ai Jizosi, nye nwe oznarni okwnukokwnu, magwu nu m nookwu ezi oka. ³²Nga me zi nu Damasikos, nye neechi eli, nye zi nu mkpururu Eze Aretasi, bitaru ele neese onu-mgbo eli-ohna, be nwudne m. ³³Kovu me yisiri m nu rime nkita garu n'onunu zi nu mkpo eli-ohna kwuhala m n'eli a, o bu kpa me jiri gbawhunahoru a.

Owhnurninya Polu

12 M joolu onu, o bu n'ezi nu o za nhne zi nu rime a. Kovu m jookwu oka gbasiri nhne me whuru nu nhne Nyenwe ai kpumennu m. ²M maam otu nye Karaisi nri nu awha eno wheru ewhe, nye be gwelizoru zne oligwe k'eto. (O buru nu o bu n'ano-ehni mọbu o buo n'ano-ehni, m maam, Chiokike kpai ma. ³Berere, m maam ma o bu n'ano-ehni ma o buo n'ano-ehni, Chiokike kpai ma.) Nhne me magwu bu nu ⁴be gwelizoru badnu ka zne Paradas. O uru nhne ke be jaagbali n'okwukwo, nhne onu badnu jeeuwe rikne kwu. ⁵M jeeji nyerukna ka notu onu, m jeeji ehni m noolu onu, okwolem nhne neegesi nu m bu m nye nwée rikne. ⁶O buru nu me luu onu m jobu nye iwhnirniwhno, kwnornu nu m nookwu ezi oka. Kovu m joolu onu, o jaamas m badnu obula gweru m kakwo kpa o gweruru m hite nu nhne o whuru me mernu nu ke o uru me kwuru. ⁷Lele kpa o buo oma me vulizoru ehni m olu kwnornu okne nhne me whuru, be nyernu m nhne igbugbu n'ehni m. O bu nye izi ke Setani, ma o kpakna m ehni ma m garu m o luu onu. ⁸M rioru m Nyenwe ai nhne gbasiri a mgba eto, ma o gweme a n'ehni m. ⁹Ka bu nhne o saru m, "Oru m zunnem ji, iknerna m zuru ozu nga i nwée rikne." Kam kpararu, mkpoma

nọoso m n'ọnu me luu ọnu nụ m nwée m rikne, ma rikne Karaịsi whụya iwhe nụ rime m. ¹⁰Kam kpayaru, m bu m nye nwée rikne. Ele badnu naakpasị m iwhnerne, be ta m awhnuwhnu, be kpagburu m. Kpakara nhne igbugbu me gawheru kwnornu Karaịsi jiri m ruwho. Nga me nwée rikne, iknerna zị m n'ehni.

Ele Kọrinti meturu Ọlu nụ mkpoma

¹¹Anụ mernu m mee lele nye iwhe niriwhno. Anụ bu ele kwesiri o kwu nhne oma gbasiri m, kwnornu nụ ele izi anụ wam, ke anụ kaa nụ be ka m mma, béle m osno. Ọ bu n'ezị nụ ọ zá nhne me bu. ¹²Kwnornu n'ezị, nhne neegesi nhne nye izi whuyaru iwhe n'esilawuru anụ. Be bu ọnu elekema, nụ ọnu ndu-ehni nụ ọnu rikne zị ọdo nụ ọdo me jiri ndidi nụ. ¹³Ndaa nhne me mernu ọgbako Chiokike ele berere ke me méne hne anụ zị? Ọ bu nụ m kwéle m ọ buru nhne ivu rinya hne anụ zị? Anụ gbarunu m nhne ojo ka.

¹⁴Ka ọjobu mgba ẹto me jikneru ọ vakwnusi anụ. M ọjoburu ivu rinya hne anụ zị. Anụ zị m mkpa, ọ búo nhne anụ nwernu. Ọ búo ọnu naakpabitanu ele murnu be ẹkwu, kovu ele nda nụ nne naakpabitanu ọnu be ẹkwu. ¹⁵Ọ jaamasị m o nyega anụ nhne me nwernu. Owe! M jeenye iwhe m nụ risi anụ ma m yisinu m anụ aka. Ka o jeeme anụ búo whnu m n'anya, lele kpa me whnu nụ anụ n'anya k'agida? ¹⁶Anụ jeekweru, nụ m búo m ivu rinya nyee anụ. Hne me bu nye aghigho, m ji m aghigho nwudne anụ. ¹⁷Ndaa? Ele me ziyannu anụ, m jiri be nahoru anụ nhne sa? ¹⁸M riasnornu m Taịtosị ọ va, ya nụ nye Karaịsi berere, anụ jaaka nụ Taịtosị nahoru anụ nhne? Me nụ ya a jile otu enine mee nhne lele nụ a bu otu badnu?

¹⁹Anụ neeché nụ a noopio ọ goru ehni ai nụ hne anụ zị? Ọza! A nookwu ọka nụ ruwhnu Chiokike lele ele Karaịsi,

kpakara nhne a neeme bu ma anụ buru ele zị kwem lele ele a whnu n'anya. ²⁰Ogwu nọtu m nụ me vadu n'esilawuru anụ, m ọowhnu nụ anụ zị ichne, ke búo nhne me leru anya a. Anụ ọowhnu masị nụ m zị m ichne, ke búo nhne anụ leru anya a. Ogwu nọtu m nụ m ọowhnu oknorno nụ oknowawuwa, mkpoma bekwnu nụ okewa, ọnu-ọjo, izno, oknomokno nụ mkpakpo. ²¹Ogwu nọtu m nụ me va berere nụ Chiokike m jeegwedna m ẹli nụ ruwhnu anụ, m jaakwa ẹkwu kwnornu agida ele mernu mmehie ke kwéle ọ tūnasna, hite nụ nhne zá rịchna be mernu, ke bu ome ọyi n'apna tu iwheerne.

Ọdo aka nụ nsị ipne-aznu

13 Ka ọjobu mgba ẹto me naava lekasi anụ. “Kpakara nhne be bnornu badnu, jeenweri ele akebe lawuru mọbu ẹto,” lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru. ²Lele kpa me kannu anụ nga me varu ke mgba lawuru, ele mehieu n'ige wheru ewhe, nụ kpakara ele berere, m nookwu a berere kpa me zị ikere, me va kwno, kpakara be jaata awhnuwhnu mmehie be. ³Hne anụ noopio nhne ke neegesi nụ Karaịsi ji m nookwu ọka, ọ búo nye nwée rikne n'esilawuru anụ kovu o jeegesi iknerna a hne anụ zị. ⁴Ọ bu n'ezị nụ be gburu a n'énwe rikne, kovu ọ zị búdu hite nụ iknerna Chiokike. A bu ele nwée rikne nụ rime Karaịsi, kovu hne anụ zị a joosno a ziri búdu n'iknerna Chiokike.

⁵Anụ nyosnama ehni anụ lekasi ma anụ zị kọriri búdu n'okwnata mkpoma. Ọ bu nụ anụ máa Karaịsi Jizosị wu nụ rime anụ? Okwolem ma anụ dnarnu adna. ⁶M kweru m nụ anụ jaamahia nụ a búo ele dnarnu adna. ⁷A naariasno Chiokike, anụ mee nhne ojo. Ọ búo ma ele badnu kaa nụ a bu ele oma, kovu ma anụ mee nhne ke kwesiri, ọ búbedi nụ a nụ lele ele dnarnu adna. ⁸A jénewe

rikne mee nhne megidne ezi ọka, kọvu dasiṅu ezi ọka n'ikwnu. ⁹Mkpoma nọso aṅ n'ọnu nga a nwée rikne, kọvu nṅ anṅ nwernu rikne. A neekpe ma anṅ bṅru ele zuru ozu. ¹⁰Kam kpayarṅ, me naagbanṅ anṅ ọkwukwo ka kpa me zṅ ikere, ma ọ bṅru me va, m jéeme anṅ nhne rikne hite n'iknema Nyenwe aṅ nyernu m, rikne o wulizọ anṅ olu lele ọro, ọ bṅo ọ kw-nadna anṅ akwnadna.

Obekwu ikwu ipne-aznṅ

¹¹N'ipne-aznṅ, rṅmu nda m, anṅ dazikwaru nkari. Anṅ gbalṅ dṅ ozuzu.

Anṅ bno nsni nṅ nhne me nọorio anṅ, anṅ bṅru ele nwernu otu mkpoma, anṅ wuru n'udno. Chiokike ke ọwhnun'anya nṅ udno dazigidnenu anṅ.

¹²Anṅ bekwurita ibne anṅ lele rṅmu nda. ¹³Kpakara ele nsọ Chiokike neebekwu anṅ. ¹⁴Oru ke Nyenwe aṅ Jizosi Karaṅsi, ọwhnun'anya ke Chiokike, nṅ owugidne ke Enine Nsọ dazṅu kpakara anṅ.

*Okwukwo izi Pọlu**gbaznenu***Ele Galasia****Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Hite n'ọpanizo okwukwo izi Pọlu gbaznenu ogbako Chiokike ke zị nụ Galasia, o mernu be mahia nhne lawuru ke zị mkpa. Ke mbom, bu ma be mahia nụ ọ bu ezi nye izi Karaịsi, ke ẹbo bu nụ izi oma ọ nọkpo okwo a bu ezi oka. Ka bu kwnornu nū agida ele badnu naakaa nū Pọlu bu nye izi aghalaghala nū nye nọkpo okwo izi oma aghalaghala.

Pọlu bu nye izi Karaịsi n'ezi oka, nye Nyenwe aị nyernu ẹrnu o zni ele buo ele Ju izi oma. Pọlu kannu Pita nū ọ bu nye ruwhnu lawuru, kwnornu nū o kwemana o snornu ele buo ele Ju ele za naabita Iwu Mozizi ri wiri nga ọ whnurnu ele hi nū Jeruselem va.

Pọlu kwusiri a rikne nū okwolem hite n'okwnata mkpoma nhne Chiokike jeeji znohia badnu. Ka whuyaru iwhe nū budnu Ebereham, nye nahiaru mkwna Chiokike hite n'okwnata mkpoma.

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Ezi nye izi nū ezi izi oma (1:1-10)

Chiokike hohiaru Pọlu lele nye izi Karaịsi (1:11-24)

Pọlu naagbanu izi oma akebe (2:1-21)

Ọznohia kwolem hite n'okwnata mkpoma (3:1—4:31)

Ele Enine Nso nū owhnun'anya noodu (5:1—6:10)

Odo aka nū nsni ipne-aznu (6:11-18)

1 Mawa, Pọlu, nye izi Karaịsi ke hige n'aka badnu mọbu nū rikne ke badnu, kovu hite nū Jizosi Karaịsi nū Chiokike Nda, nye mernu Jizosi hi n'enwu lizo, ²nū kpakara rumu nda ele me nū be zị naagbaznenu

kpakara ogbako Chiokike ke zị nū Galasia okwukwo.

³Oru nū udno ke Chiokike Nda aị nū ke hi n'aka Nyenwe aị Jizosi Karaịsi dazinu anu. ⁴Karaịsi gweru budnu a nye kwnornu mmehie aị ma ọ dōhia aị n'ige ojo ka lele kpa echiche Chiokike Nda aị pioru. ⁵Oznarni zinu a okwnukokwnu. Amim.

Izi oma berere zila

⁶Ọ gbagwojiri m anya nū anu ghasaru nye wam sukwuru anu bna n'oru ke Karaịsi, zne izi oma berere. ⁷N'ezi, izi oma berere zila, kovu agwna ele badnu naakpahie anu anya, noopio ọ gbanwo izi oma Karaịsi. ⁸Kovu ọ buru aị mọbu enine izi hi n'oligwe va zni anu izi oma berere ke buo ke a znirni anu, Chiokike vu a onu okwnukokwnu. ⁹Lele kpa a kwuru nū mbom, m nookwu kwno a berere, ọ buru nū nye obula zni anu izi oma ke zị ichne nū ke anu nahiaru, Chiokike vu a onu okwnukokwnu.

¹⁰Ka o neegesi nū m noopio ruwhnu oma ke badnu, buo ke Chiokike? M noopio nhne jaamasị badnu sa? Ọ buru nū m noopio ruwhnu oma ke badnu, m jọbu nye izi Karaịsi.

Chiokike sukwuru Pọlu

¹¹Me kanu anu, rumu nda m, izi oma me nọkpo okwo a buo nhne hi n'aka badnu. ¹²M nahiage m a n'aka badnu, ọ buo badnu znirni m a, kovu Jizosi Karaịsi kpumernu a nyee m.

¹³Anu nurnu kpa me wuru budnu nū mbom n'okpukpe ele Ju, nū kpa me kpakarnu ogbako Chiokike ẹhni k'agida, gbalị ma o whu. ¹⁴M be m ele Ju ibne m osno ele me nū be bu ebiri n'okpukpe ele Ju, m ji m kpakara mkpoma yisi n'omen'eli ele nda aị oknani. ¹⁵Kovu Chiokike bitaru m ichne hite nū ruwho nne m, o sukwuru m hite n'oru a. Nga ọ masiri a, ¹⁶o kpumennu m

Nnwọ a, ma m nwernu m rikne zni ele b́ọ ele Ju izi ọma gbasiri a. Ige wam, m znége ma me nọ badnụ ọbula tny ọt-nutnu gbasiri a. ¹⁷M znége m Jeruselem zne ọ whnụ ele be m ọsno b́uru ele izi, kọvu m znernu m Arebija, m lahna Damasikos.

¹⁸Nga awha ẹto whemernu, m znernu m Jeruselem zne mahija Pita, me nọ a daziri nri nọ ọbochi isne. ¹⁹M whnụge m nye izi berere okwolem Jemisi nwene Nyenwe aji Jizosi. ²⁰Nhne me gbannu anu n'okwukwo bu ezi oka, Chiokike magwu nu ọ b́ọ aghalaghala. ²¹Omekwo, m zne n'eli ke zi nu rime Siriya nu Silisia. ²²Ọ za nye Karaisi ke zi nu ọgbako Chiokike ke zi nu Judiya magwu nye me bu ruwhnu nu ruwhnu. ²³Kovu nu be nurnu ọtutnu, "Nye wam ke naakpakna aji ẹhni neezni izi ọma okwnata mkpoma wam ọ gbaliri o mee ma o whu nu mbom." ²⁴Be znarni Chiokike kwnornu m.

Ele izi berere nabnanyarnu Polu

2 Nga nri nu awha ẹno whemernu, m lahna m Jeruselem, me nu Banabasi, m kwuru Taistos zne. ²M znernu m kwnornu nu Chiokike kpumennu m me zne. N'iznuznu ke me nu ele risi gbaru ichne, m kowaru m izi ọma me znirni ele b́ọ ele Ju, ọ zi ẹnu me nrurnu mọbu ke me nornu kitna ọ bu nhne etekne. ³Taistos nye me nu a sno, ọ bu n'ezi nu ọ bu nye Giriki, be kwnagidne a ọ kpa nka. ⁴Agwna rumu nda aghalaghala gbebnarnu va o nyosna kpa a jiri nwernu ẹhni aji nu rime Karaisi Jizosi, be pioru ma a b́uru ọhi iwu ele Ju. ⁵A nyége be oghere rija rija ma a bitannu anu ezi oka ke izi ọma chim chim.

⁶Agwna ele nu lele be bu ele risi. Nhne ọbula be bu za m mkpa, kwnornu nu Chiokike le badnu anya nu ruwhnu n'ikpe. Ọ za nhne ele ka tukwasiri nu izi me znirni. ⁷Kovu be whnurnu nu

Chiokike nyernu m izi ọma me zni ele b́ọ ele Ju, lele kpa o nyernu Pita ẹnu o zni ele Ju izi ọma. ⁸Chiokike wam ke nornu ẹnu n'izi ọma Pita znirni ele Ju lele nye izi, bu masi nye nornu ẹnu n'izi ọma me znirni ele b́ọ ele Ju lele nye izi. ⁹Nga Jemisi nu Pita nu Joni, ele nu lele ele risi whnurnu nu Chiokike nyernu m ẹnu ka zi ichne, be gbasiri me nu Banabasi akarikwnunga ke neegesi nu a bu otu. Be kweru a zne zni ele b́ọ ele Ju izi ọma, be zne zni ele Ju izi ọma. ¹⁰Nhne be nornio kpọ bu, a chenwanya ele mboni, ki bu nhne me mernu wara wara.

Polu bigbọru Pita n'Antioku

¹¹Nga Pita vaduru Antioku, m bigbọru m a nu ruwhnu ọhna kwnornu nu ọ dnahieru. ¹²Su ele Jemisi ziyaru va, Pita nu ele b́ọ ele Ju neeriko wiri. Kovu nga be vaduru, o kwéle o sno be ri wiri, kwnornu nu ogwu ele be kparu nka turu a. ¹³Ele Ju ke gwnarnu snornu a kpa ichne ichne kwnornu nu ruwhnu lawuru a, ke kpararu Banabasi sno be nu ruwhnu lawuru be.

¹⁴Nga me whnurnu nu be mene lele ezi oka ke izi ọma, m kanu Pita nu ruwhnu kpakara be, "I bu nye Ju, kovu i noowu budnu lele ele b́ọ ele Ju, ọ b́ọ lele nye Ju. Ndaa kpa i naakwnagidne ele b́ọ ele Ju be snornu omen'eli ele Ju?"

Ọznohia bu hite n'oru

¹⁵N'ezi, a bu ele Ju hite n'omumu aji, a b́ọ ele mmehie lele kpa be nookwu ele b́ọ ele Ju. ¹⁶Kovu a magwu nu badnu nu Chiokike mernu udno hite n'okwnata mkpoma nu Jizosi Karaisi, ọ b́ọ n'ome nhne iwu kwuru. A kweru nu Karaisi Jizosi ma aji nu Chiokike ziri n'udno hite n'okwnata mkpoma nu Karaisi. Ọ b́ọ n'ome nhne iwu kwuru, kwnornu nu ọ za

nye ɔbula bu nye ɔma hite n'ome nhne iwu kwuru.

¹⁷ Ɔ buru nu nga a noopio ma ai nu Karaɔsi ziri n'udno, a whnu eɛni ai nu a bu ele mmehie lele ele berere, ka o neegesi nu Karaɔsi naadasɔ mmehie n'ikwnu? Chiokike kwɛ. ¹⁸ Ɔ buru nu me panizo noowu nhne me kwnadarnu akwnadna, ka neegesi nu m bu m nye noolula iwu. ¹⁹ Kwnornu nu hite n'iwu m nwurnu ɛnwu hne iwu zi, ma m ziri m budnu nu rime Chiokike. ²⁰ Be gweru m yisinu Karaɔsi kpogidne ai n'olu ɔgba a, m za m budnu ke m, kovu Karaɔsi wu nu rime m. Budnu ke me zi n'anɔ-ɛni bu ke me zi n'okwnata mkpoma ke Nnwɔ Chiokike, nye whurnu m n'anya gweru budnu a nyee kwnornu m. ²¹ M za m neelewhu oru Chiokike anya, kwnornu nu ɔ buru nu ome mma bu hite n'iwu, ɛnwu Karaɔsi nwurnu bu nhne etekne.

Iwu mɔbu ɔkwnata mkpoma

3 Anu ele Galasia iwhnirniwhno, nyele kpahieru anu anya? Nu ruwhnu anu bu hne me gesiri anu nu be kpogburu Jizosi Karaɔsi n'ogba. ² M piuru m ɔ mahia otu nhne n'aka anu. Anu nahiaru Enine Nso hite n'ome nhne iwu kwuru, sobu hite n'okweru nhne anu nurnu? ³ Anu bu ele iwhnirniwhno kpa? Anu panizoru n'Enine ke Chiokike, anu naag-bali o wu budnu kitna hite nu rikne ke aka anu? ⁴ Kpakara awhnuwhnu anu taru ɔ bu nhne etekne? N'ezɛ, ɔ bu kwnornu nu nhne etekne? ⁵ Chiokike nyernu anu Enine a, mɛnu ɛnu ndu-ɛni n'esilawuru anu. Ɔ bu kwnornu nu anu mernu nhne iwu kwuru sobu nu anu kweru nhne anu nurnu? ⁶ Lele kpa Ebereham “kweruru Chiokike, Chiokike gwnusinu a nu ɔ bu nye mee mma.” ⁷ Anu mahia nu kpakara ele nwernu ɔkwnata mkpoma bu rumu Ebereham. ⁸ Ɔkwukwo nso kwuru nu hne zi nu ruwhnu nu Chiokike jeeme ma ya nu

ele buo ele Ju ziri n'udno hite n'okwnata mkpoma, znirmi Ebereham izi ɔma, kaa, “Hite nu rime i, m joogoi kpakara mba ke ɔwa.” ⁹ A whurnu nu Chiokike noogoi kpakara ele ke jeekweru lele kpa Chiokike goziri Ebereham, nye kweru nu ya.

¹⁰ Ɔvu onu zinu kpakara ele neeche nu Chiokike joogwnu be lele ele ikpe mana kwnornu nu be naabita Iwu. Be gbaru a n'okwukwo nso, kaa, “Ɔvu onu zinu kpakara ele za naabita kpakara nhne be gbaru n'Iwu, neeme masi be.” ¹¹ Ɔ dnornu ai anya nu ɔ za nye ya nu Chiokike zi n'udno hite n'Iwu, kwnornu nu ɔkwukwo nso kwuru, “Nye mee mma jeehi n'okwnata mkpoma a ziri budnu.” ¹² Kovu Iwu knoge aka n'okwnata mkpoma, lele kpa ɔkwukwo nso kwuru, “Nye neeme kpakara nhne ka jaazi budnu nu rime be.” ¹³ Karaɔsi gbahiaru ai hite n'aka ɔvu onu ke iwu, ɔ ghonu ai ɔvu onu. Ɔkwukwo nso kwuru, “Be vuru nye ɔbula be kpokwnusiri n'olu isisi onu.” ¹⁴ Karaɔsi mernu ka ma ngozi wam Chiokike kweru Ebereham mkwna buru ke ele buo ele Ju hite nu Karaɔsi Jizosi, ma a hite n'okwnata mkpoma nahoru mkwna Enine Chiokike.

Iwu nu mkwna

¹⁵ Rumu nda m, m jeeji nhne anya noowhnu noogbu esni. Ɔ za nye nwernu rikne o lulu njo-ɛni badnu lawuru gbaru, mɔbu tukwasi nhne n'olu a. ¹⁶ Kitna, Chiokike kweru Ebereham nu nnwo a mkwna wam. Ɔkwukwo nso kwuge agida rumu, kovu “nnwo i,” ke bu otu badnu, nye bu Karaɔsi. ¹⁷ Nhne me nookwu bu ka, iwu wam ke be nyernu riwhu awha eno nu nri eto kpa mkwna Chiokike kweru Ebereham whemernu, nwee rikne lulu mkwna Chiokike kweru mɔbu mee a ɔ gharu ɔ zi ire. ¹⁸ Kwnornu nu ɔ buru nu nhne okehia ka kno aka n'iwu, ɔ buma mkwna, kovu Chiokike

kwnornu n'oru a, o nyernu a Ebereham hite nù mkwna.

¹⁹ Kìni bụ nhne be kwno nyee iwu? Be nyernu a kwnornu ọdnahie ke badnụ tem dụ nga Nnwọ wam jaava bụ nye mkwna wam nọtụ aka. Chiokike nyernu iwu hite n'aka ele enine izi, o nyee a nye ibno. ²⁰ Nye ibno zà mkpa hne otu badnụ zị, Chiokike bụ otu.

²¹ Ka o neegesi nù iwu megidnernu mkwna Chiokike? Óza rịa rịa! Kwnornu nù ọ bụru nù be nyernu iwu ke jeenye bụdnụ, ome mma jọoburu hite n'iwu.

²² Kọvu ọkwukwo nsọ kwuru nù kpakara ọwa bụ ọhi mmehie, ma nhne Chiokike kweru mkwna o nyee hite n'ọkwnata mkpọma nù Jizọsi Karaịsi bụru ke ele kweru ekwe.

²³ Tụtụ sụ ọkwnata mkpọma varụ, a bụ ele ikelu ke iwu, be gbagidnernu aị ọnuhna dụ nga be kpumernu ọkwnata mkpọma. ²⁴ Iwu wam bụ nye neelegidne aị anya, kwuru aị vakwnusi Karaịsi, ma aị nù Chiokike ziri n'udno hite n'ọkwnata mkpọma. ²⁵ Kpa ọkwnata mkpọma varụ, a zịma nù mkpururu nye neelegidne aị anya, ke bụ iwu.

A bụ rụmu Chiokike

²⁶ Kpakara anụ bụ rụmu Chiokike hite n'ọkwnata mkpọma nù Karaịsi Jizọsi. ²⁷ Kpakara anụ ele be wụru mini bna nù Karaịsi jooworu bụdnụ ikne Karaịsi lele iwo. ²⁸ Ọ zà nhne zị ichne nù hne nye Ju nù nye Giriki zị, mọbu hne ọhi nù nye bụo ọhi zị, mọbu hne nyerukna nù nyerinya zị. Kpakara anụ bụ otu nù rime Karaịsi Jizọsi. ²⁹ Ọ bụru nù anụ bụ ele Karaịsi, anụ bụ rụmu Ebereham, ele jeekehia mkwna wam Chiokike kweru Ebereham.

4 Nhne me nookwu bụ kọriri ka, nye ọbula ke jeeri mkpe nda a hne ọ bụ watakiri, ọ zà nhne zị ichne hne ya nù nye ọhi zị, ọ bụ n'ezi nù ya nwe kpakara nhne. ² Ele berere jaazị neelegidne a

anya, neezni a nhne, tem dụ ige nda a karụ. ³ Kpam masị, nga a bụ rụmu takiri, a bụ ọhi renwu ojo matị matị ke ọwa. ⁴ Kọvu nga ige duru, Chiokike ziyaru Nnwọ a, nye nyerinya murnu nù mkpururu Iwu Mozizi, ⁵ ma ọ gbahia ele zị nù mkpururu iwu, ma a bụru rụmu Chiokike. ⁶ Kwnornu nù anụ bụ rụmu a, Chiokike ziyaru Enine Nnwọ a nù rime mkpọma aị, Enine ke naakwna, “Papa, Nda m.” ⁷ Kam kpayarụ i buma ọhi, kọvu nnwọ, hne i bụ nnwọ, Chiokike mernu i bụru nye jeeri mkpe a.

Nhne meturu Pọlu nù mkpọma

⁸ Nù mbọm, nga anụ máa Chiokike, anụ bụ ọhi nhne bụo chi. ⁹ Kọvu kịtna, anụ magwụ Chiokike, mọbu Chiokike magwụ anụ. Ndaa kpa anụ jaalah-nakwnusi renwu ojo matị matị ke nwée rikne, ọ zà nhne be ji be neeme? Kìni kpayarụ anụ jọoburu kwno ọhi be berere? ¹⁰ Kìni kpayarụ anụ naabita ọbochi zị ichne, ma enwa, ma ige nù awaha? ¹¹ Ogwnu anụ nọtụ m. Ọ jọobu nù ernalu m nù risi anụ bụ nhne etekne sa?

¹² Rụmu nda m, m naariasno anụ, anụ nù lele me, m nù m lele anụ ele bụo ele Ju. Ọ zà nhne ojo ọbula anụ mernu m nga me znirni anụ izi ọma nù mbọm. ¹³ Anụ chenwanya ọ bụ ẹhni igbugbu mernu me daziri znì anụ izi ọma nù mbọm. ¹⁴ Ọ bụ n'ezi nù ẹhni igbugbu m bunnu anụ nhne ọrnurna, anụ lédnage m anya mọbu zusa m. Kọvu anụ kwub-nanyarnu m lele nù m bụ m enine izi Chiokike, lele nù m bụ m Karaịsi Jizọsi n'iwuhuru a. ¹⁵ Kìni mernu ovu ọso n'ọnu ke anụ nwernu nù mbọm? M jaagbanu anụ akebne, ọ bụru nù o kweru o mee, anụ znernu ahnahia mkpuru anya anụ lawuru chita m be. ¹⁶ M ghọla nye irno anụ kwnornu nù m kannu m anụ ezi ọka sa?

¹⁷ Kpakara ele neegesi nù nhne gbasiri anụ neemetu be nù mkpọma, be zà

neeme a kwnornu nhne oma anụ. Nhne be noopio bụ ma be gweme anụ hne a zị, ma anụ menu be kpa be neemenu anụ. ¹⁸Ọ bụru oma o gweru mkpoma anụ neeme nhne bụru oma ige obula, ọ bụo nga me nụ anụ zị kpoi. ¹⁹Rumu takiri m, ele rime neeme m kwnornu be lele kpa rime neeme nyerinya nọomu nnwọ. M zị m nụ nhne igbugbu ka tem oyiya Karaịsi ziri nụ rime anụ. ²⁰Ọ kanụ m mma ọ bụru nụ me nụ anụ zị kịtna, m znernu m amahia kpa me znernu obita onu kwunu anụ oka. Kwnornu nụ mkpoma naala m mini hne anụ zị.

Haga nụ Sera

²¹Anụ kanụ m, anụ ele noopio ọ zị nụ mkpururu iwu, anụ máa nhne iwu wam kwuru? ²²Kwnornu nụ be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa nụ Ebereham nwernu rumu rukna lawuru, nnwerne ọhi mụrnu otu, nnwerne ke bụo ọhi mụrnu ke berere. ²³Nnwọ ke nnwerne ọhi mụrnu bụ ke ọ mụrnu kpa be mụrnu ele berere. Kọvu nnwọ ke nnwerne ke bụo ọhi mụrnu bụ nnwọ Chiokike kweru mkwna a.

²⁴Ka bụ nhne oma atụ, ele rinya lawuru ka bụ ogba-njo-ehni lawuru. Otu bụ Haga, ke hi nụ rugwu Saina, nye rumu a bụ ele ọhi. ²⁵Haga nụ lele rugwu Saina ke zị nụ Arebia, ọ nụ kwno lele ẹli Jeruselem tna, ke ya nụ kpakara rumu a bụ ọhi nụ mkpururu iwu. ²⁶Kọvu Jeruselem ke zị n'olu bụo ọhi, ọ bụ nne aị. ²⁷Kwnornu nụ be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa, “Nwụdna, jị nyerinya ke nwée nnwọ, jị nye muge nnwọ, gweru okne nkoli siwama lulo, mkpoma so i n'onu, jị nye rime nnwọ mélele, kwnornu nụ nyerinya ke be ghasarụ jeenwe agida rumu, kakwo nyerinya ke nwernu nzi.”

²⁸Kịtna, rumu nda m, lele Aziki, anụ bụ rumu Chiokike kweru nụ mkwna. ²⁹N'ige wam, nnwọ wam be mụrnu lele kpa be mụrnu ele berere kpaknarnu nnwọ wam be mụrnu hite nụ rikne Enine ehni. Ọ zị kọriri kpa kịtna.

³⁰Kọvu kịni bụ nhne okwukwo nsọ kwuru? “Chihala ọhi nyerinya wam nụ nnwọ a, kwnornu nụ nnwọ nnwerne ọhi nụ nnwọ nnwerne ke bụo ọhi jéeri otu mkpe.” ³¹Ke bụ nụ, rumu nda m, a bụo rumu nnwerne ọhi, kọvu a bụ rumu nnwerne ke bụo ọhi.

A nwernu ehni aị nụ rime Karaịsi

5 Karaịsi mernu a nwernu ehni aị. Kam kpayarụ, anụ gwuzosi rikne, anụ kwé anụ bụru kwno ọhi berere.

²Anụ bnote nsni, mawa Poļu naakanụ anụ, anụ kwé be kpa anụ nka, kwnornu nụ anụ mee kpa, ọ zá mbnarna Karaịsi bnannu anụ rịa rịa. ³Me kwu kwno a berere, nye obula ke kweru be kpa a nka jaabitiriri kpakara iwu. ⁴Anụ ele noopio be nụ Chiokike ziri n'udno hite n'iwu, anụ kewahalaru ehni anụ hne Karaịsi zị. Anụ zima n'oru Chiokike. ⁵Kọvu a neele anya nụ aị nụ Chiokike jaazi n'udno hite n'okwnata ovu. Ka bụ nhne a neese hite n'Enine. ⁶Kwnornu nụ rime Karaịsi Jizosi, ọ zá nhne zị ichne nụ okpa nka nụ okpáge nka, kọvu okwnata ovu aị ke nọornu ernalu n'owhunn'anya bụ nhne zị mkpa.

⁷Anụ neemekwa nkarị nụ mbom, nyele kpahieru anụ anya, kaa, anụ bnó nsni nhne ezi oka nookwu? ⁸Nhne nụ kpa híge n'aka nye wam sukwuru anụ. ⁹“Nhne whụ brēdi matị neeme kpakara brēdi whụ owhu.” ¹⁰M tükwasiri m Nyenwe aị mkpoma nụ anụ jéekwe anya hie anụ, anụ mee nhne berere. Kọvu nye obula ke naakpakna anụ ehni jeeri nhne ọ kpasiri, nye ọ masiri a ọ bụru. ¹¹Rumu nda m, ọ bụru nụ m zị kọriri m neezni nụ okpa nka zị mkpa, kịni kpayarụ be

naakpakna m ẹhni? Ọ bụru nụ m zị m nookwu nụ ọkpa nka zị mkpa, izi gbasiri ọgba Karaịsi jọoburu rugwu ọkpobi ọchi. ¹² Ọ jaamasị m ọ bụru nụ ele wam naakpakna anụ ẹhni jọowhoga, mee ẹhni be okiri badnụ.

¹³ Rụmu nda m, Chiokike sukwuru anụ bụru ele nwernu ẹhni be. Kọvu anụ kwékwadia o nwernu ẹhni anụ mee, anụ mee nhne anọ-ẹhni anụ noopio. Kọvu anụ gweru ọwhnun'anya znenu ibne anụ izi. ¹⁴ Kpakara nhne be nyernu n'iwu chikotaruru risi n'otu nhne ka, "I jọowhnu nye agbatibi i n'anya, lele ẹhni i." ¹⁵ Ọ bụru nụ anụ jaazị naatagbu, nọdoka ibne anụ, anya dū anụ ẹli ọ zị anụ gbukwo ẹhni anụ.

Anụ kweru Enine nẹchi anụ

¹⁶ Nhne me naakaa bụ ka, anụ wuru bụdnu n'Enine, anụ jéemezu nhne anọ-ẹhni noopio. ¹⁷ Kwnornu nụ nhne anọ-ẹhni noopio neemegidne nhne Enine Chiokike noopio. Nhne Enine Chiokike noopio neemegidne nhne anọ-ẹhni noopio. Be neemegidne ibne be, anụ gharu o mee nhne anụ noopio. ¹⁸ Kọvu, ọ bụru nụ Enine noodu anụ, anụ zá nụ mkpururu iwu.

¹⁹ Ẹrnu ke anọ-ẹhni whuyaru iwhe, ke bụ, ome ọyi, ọgba ikoro, nhne zila rịchna, ²⁰ ọkwa rẹnwu nụ amusu, irno, ọlu ọgwnu, ọkpa ichne ichne, okwno-awụwa, ọnuma, aka-nchni, ọbna otu, ²¹ ọwho-anya, okne manya, okne otne eri, nụ nhne nụ kpa. Ka bụ nhne me nọdọ anụ aka nụ nsni kịtna, lele kpa me dọru anụ nụ mbom, kaa nụ ele neeme nhne nụ kpa, jéekhejia igwe n'ẹli-eze Chiokike.

²² Kọvu mkpuru ke Enine neegweya bụ ọwhnun'anya, snarnima, udno, ndidi, ovu ọma, ọburu ọma, okwesi ọkwnata mkpoma, ²³ ọzi wọhnerne, badnụ nwukwaru ẹhni a, ọ zá iwu ke megidnernu nhne nụ kpa. ²⁴ Ele ke Karaịsi

Jizọsi bụ ele gweru anọ-ẹhni be nụ nhne nọogwnu be kpogidne n'olu ọgba. ²⁵ Ọ bụru nụ a zị bụdnu nụ rime Enine, ngwa ma a zne izne nụ rime Enine. ²⁶ Ngwa ma a gharu oknomokno, gharu naakpasu ibne aị ovu owe ẹhni, gharu enwe ọwho-anya hne ibne aị zị.

A vurita ivu ibne aị

6 Rụmu nda m, ọ bụru nụ badnụ ọbula mee mmehie, anụ ele gwuzosiri rikne nụ rime enine gweru wọhnerne znikwata a nkari. Anya dū masi anụ ẹli, ọ zị anụ dnabna n'ornurna. ² Anụ vurita ivu ibne anụ. Ọ bụru nụ anụ neeme kpam, anụ jeemezu iwu Karaịsi. ³ Ọ bụru nụ badnụ ọbula neeche nụ ọ bụ nhne nga ọ zá nhne ọ bụ, o nooduwu ẹhni a. ⁴ Nye ọbula tule ẹrnu a, ige wam, o jeenwe rikne mee oknomokno n'ẹrnu a. Ọ zá nye ji ẹrnu a tū n'ẹrnu nye berere, ⁵ kwnornu nụ nye ọbula jọornu ẹrnu zinu a.

⁶ Nye ọbula be znirni izi ọma ke Karaịsi whnụ nụ ya nụ nye znirni a nhne kehjaru nhne bụru ọma.

⁷ Anụ dúwhu ẹhni anụ. Kwnornu nụ ọ zá nye jọokpoli Chiokike mgbaị. Mkpuru ọbula badnụ kpasiri bụ nhne ọ jọoghoru.

⁸ Nye ọbula ke kparu mkpuru n'anọ-ẹhni a, jeehite n'anọ-ẹhni a ghoru ẹnwu, kọvu nye kparu mkpuru n'Enine, jeehi n'Enine a ghoru bụdnu kwó okwo lele mkpuru.

⁹ Anụ kwéko rikne gwu anụ n'ome nhne bụru ọma, kwnornu nụ ige wawa nga a jọoghoru mkpuru, ọ bụru nụ rikne gwúge aị. ¹⁰ Kam kparu, lele kpa a nwernu oghere, a ziri neemenu kpakara ele badnụ nhne bụru ọma, ke kakwo, ele zị n'ezinụ-oro ke ọkwnata mkpoma.

Ọdo aka nụ nsni ipne-aznụ

¹¹ Kịtna, m ji m aka m naagba ọkwukwo izi. Le kpa mkpuru ọkwukwo me naagba hna ezi.

¹²Ele neeme oknomokno n'anọ-ẹhni bụ ele naakaa be kpa anụ nka. Ka bụ ma be gharụ ọ kpakna be ẹhni kwnornu ẹnwu n'ogba Karaịsi. ¹³Ọ bụbedi be ele be kparụ nka zá naabịta iwu. Be noopio be kpa anụ nka ma be mee oknomokno nụ nhne zị n'anọ-ẹhni anụ. ¹⁴Chiokike kwéko me mee oknomokno hne ọ búo n'ogba Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, nye be kwnornu ẹhni a kpogidne ọwa n'ogba hne me zị, kpogidne masị m n'ogba hne

ọwa zị. ¹⁵Kwnornu nụ ọkpa nka nụ ọkpáge nka búo nhne. Nhne bụ nhne bụ bụdnu ikne. ¹⁶Udno nụ obirizi zịnu kpakara ele noosno iwu ka nụ bụdnu be, be nụ kpakara ele bụ Izireli ke Chiokike.

¹⁷Hite kịtna zne ruwhnu, ọ zá nye kpakna m ẹhni berere, kwnornu nụ m vu m n'ẹhni m ẹnya ke neegesi nụ m bụ m nye izi Jizọsi.

¹⁸Rumu nda m, oru ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazịnu enine anụ. Amim.

*Okwukwo izi Pọlu**gbaznennu***Ele Efesosi****Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Nu *Okwukwo izi Pọlu gbaznennu ele Efesosi*, o naakanu ogbako Chiokike nhne gbasiri olile anya be nwernu. Risi ikwu-onu Pọlu bu nu Karaishi nwurnu enwu n'olu ogba ma o znohia ai hite nu mmehie. Kovu nu Chiokike mernu o hi n'enwu lizo, o daziri eli n'akarikwunga Chiokike n'oligwe, hne o zi neechi owa. O jeechi masi owa ke vazne nu ruwhnu.

Karaishi mernu ele Ju nu ele buo ele Ju buru otu, kwnornu nu o kwnadnarnu mkpo irno ke kewaru be (2:14). Ka neegesi nu Chiokike jeehite n'Enine a mee mkpoma ele Karaishi buru otu, mee be ziri n'udno n'esilawuru be, (4:3), ma ele Karaishi buru otu. Ka bu nhne zi mkpa n'okwukwo izi, ka mernu Pọlu gbaru a k'agida neegesi nu o buru oma ma ele Karaishi ziri n'otu. A nwernu otu Nyenwe ai, okwnata mkpoma ai bu otu, owuwu mini ai bu otu, ke neeme ele Karaishi gho otu ano-ehni.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1-2)

Karaishi nu ogbako a (1:3—3:21)

Budnu ikne hite nu Karaishi (4:1—6:20)

Ibekwu ipne-aznu (6:21-24)

Obekwu ikwu

1 Mawa, Pọlu, nye izi Karaishi Jizosi hite n'echiche Chiokike, naagbaznenu ele Chiokike ke zi n'Efesosi okwukwo, ele kwnagwu mkpoma nu Karaishi Jizosi.

²Oru nu udno ke hi n'aka Chiokike Nda ai nu Nyenwe ai Jizosi Karaishi dazinu anu.

Ngosi ke enine

³A nootunu Chiokike nu Nda Nyenwe ai Jizosi Karaishi mmamma, nye jiri kpakara ngosi ke oligwe kesi ai n'enine nu rime Karaishi. ⁴Chiokike beru osno horukwo ai ma a buru ele ke a kwnornu Karaishi, su o kpuru owa, ma a buru ele zi nsọ, ele nwée oru nu ruwhnu a kwnornu owhnun'anya a. ⁵O beru osno horu ai, o kwubnanya ai lele rumu a hite nu Jizosi Karaishi lele kpa o jiri masi a. ⁶Ngwa ma a ja Chiokike kwnornu agida oru a ke o nyernu ai etekne hite nu Nnwọ a o whnurnu n'anya. ⁷Chiokike gbaharu ai hite n'ovnarna Karaishi wusiri, nu o gbaru mmehie ai kwnornu n'oru a zi agida, ⁸bu ke o nyernu ai n'okwnamarna, ya nu akoniche nu oghohia a. ⁹Chiokike mernu a mahia nhne miri emi ke echiche a lele kpa o jiri masi a hite nu Karaishi. O marnu mmuma ¹⁰o mezu echiche a ka nga ige a duru. Ka bu ma o gwebnanya kpakara nhne zi n'oligwe n'owa n'otu nu mkpururu risi Karaishi.

¹¹Chiokike horukwo ai ma a buru ele ke a nu rime Karaishi, hne o beru osno kpebi kpakara nhne lele kpa echiche a jiri zi. ¹²Chiokike mernu ka ma a znarni a kwnornu igwugwu a. A bu ele mbom neele anya Karaishi. ¹³Anu bu masi ele Karaishi nga anu nurnu ezi oka wam, ke bu izi oma ke oznohia anu. Anu kweru nhne anu nurnu, Chiokike hniasiri anu iri Enine Nso nu anu bu ke a lele kpa o kweru mkwna. ¹⁴Enine Nso wam zi nu rime ai, a maam nu Chiokike jeenyeriri ai kpakara nhne buru oma nga Chiokike jaagbahakwo ele ke a. N'ige wam, a jaaznarni Chiokike kwnornu igwugwu a.

Okpukpe Pọlu

¹⁵Kam kpararu, nga me nurnu nhne gbasiri okwnata mkpoma anu nu Nyenwe ai Jizosi, ya nu owhnun'anya anu nwernu hne rumu Chiokike

zị, ¹⁶m gwépuḡam aka nụ ọ tūnu Chiokike mmamma nụ risi anụ. M zị m neekpenụ anụ okpukpe kpakara ige. ¹⁷M naarijasno Chiokike ke Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi, Nda ke igwugwu, o mee anụ nwehịa enine akōniche, kpumenu anụ ẹhni a ma anụ mahịa a nkarị nkarị. ¹⁸M nōorio masị ma Chiokike kpume anya ke ovu anụ, ma anụ ghōhia olile anya o nyernu ele o sukwuru, nụ ẹkwnu ngozi zị igwugwu o kweru ele ke a nụ mkwna. ¹⁹M nōorio masị ma anụ mahịa iknernema a ke nwée atụ bụ ke o nyernu aị ele kweru nụ Karaịsi. Ọ bụ okne iknernema ka ²⁰ke Chiokike jiri mee Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ, mee ọ daziri ẹli n'akarikwnunga Chiokike n'oligwe, ²¹hne kakwo kpakara ọchichi nụ rikne nụ iknernema nụ ele nwe. Rẹwhna a kakwo kpakara nhne ke nwernu rẹwhna, ọ bụo n'ige ka kpọi, kovu n'ige ke jaava. ²²Chiokike bitaru kpakara nhne nụ mkpururu ọchi Karaịsi, mee a ọ bụru risi kpakara nhne ma oḡbako Chiokike naahịa ngozi. ²³Oḡbako Chiokike bụ ẹhni Karaịsi, Karaịsi jihiaru n'ḡbako Chiokike. Karaịsi bụ nye mezuru kpakara nhne n'apna ọbula.

Hite n'ẹnwu bna nụ bụdnu

2 Nụ mbom, anụ nụ lele ele nwurnu Ọnwu, ele be kewamarnụ hne Chiokike zị kwnornu nụ anụ bnōne nsnị, mee nhne ọjọ. ²N'ige wam anụ wuru bụdnu ọjọ lele ele zị n'owa. Anụ snornu badnụ ọjọ wam ke nẹchi kpakara rẹnwu ọjọ n'owa. Setani bụ rẹnwu ọjọ wam ke nōornu ẹrnu nụ mkpoma ele zá noobnonu Chiokike nsnị kịtna. ³Kpakara aị wuru bụdnu n'esilawuru be n'ige wheru ewhe lele kpa nhne nōogwnu anọ-ẹhni aị. A snornu ele berere mezu nhne echiche ọjọ aị pioru, kam kpayarụ, a bụru ele ke ovu owe ẹhni Chiokike dnakwasiri.

⁴Kovu Chiokike bụ nye obirizi k'agida. Ọwhnun'anya a zị agida hne a zị. ⁵Ọ bụ n'ezi nụ a bụ ele nwurnu ọnwu nụ rime mmehie, kovu Chiokike mernu aị nụ Karaịsi ziri bụdnu nga o mernu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ. Chiokike znōhiaru anụ kwnornu nụ oru a. ⁶Chiokike mernu a snornu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ. O mee aị nụ Karaịsi Jizōsi daziri ẹli nū hne kakwo n'oligwe. ⁷Chiokike mernu ka ma kpakara ele badnụ mahịa n'ige vazne nū ruwhnu ẹkwnu ke oru a ke nwée atụ ke o jiri ovu ọma a gesi aị nū rime Karaịsi Jizōsi. ⁸Kwnornu nū Chiokike jiri oru a znōhia anụ hite n'okwnata mkpoma nū Karaịsi. Ọ bụo kwnornu nhne ọbula ke anụ mernu. Oznohia anụ bụ nkesi hi n'aka Chiokike. ⁹Ọ bụo ẹrnu ọma ọbula anụ nrurnu, ọ zá nye ji a mee oknomo-kno. ¹⁰A bụ ẹrnu aka Chiokike. Ọ kpuru aị ma aị nū Karaịsi Jizōsi ziri n'otu rnu ẹrnu ọma Chiokike beru ọsno kwabitanu aị.

A bụ otu nū Karaịsi

¹¹Anụ chenwanya nū mbom anụ ele bụo ele Ju hite nū ọmumu anụ. Anụ bụ ele ke ele Ju be kparụ nka neeedna anya, nookwu anụ ele be kpáge nka. Ọkpa nka bụ ke be jiri aka kpa n'anọ-ẹhni. ¹²N'ige wam, be kewamarnụ anụ hne Karaịsi zị, anụ bụo ele Izireli, ke kpayarụ, anụ nwée igwe nū mkwna Chiokike kweru ọ znōhia Izireli. Anụ wuru bụdnu n'owa ka lele ele nwée olile anya, anụ máa Chiokike nū mbom. ¹³Anụ bụ ele be kewamarnụ hne Chiokike zị nū mbom, kovu kịtna, Chiokike mernu anụ nū Karaịsi ziri n'otu, mee masị anụ va nū ruwhnu a hite n'ovnarna Karaịsi wusiri kwnornu anụ.

¹⁴Karaịsi mernu udno ziri n'esilawuru ele Ju nū ele bụo ele Ju nga o mernu ele Ju nū ele bụo ele Ju otu badnụ. O mernu ka nga o jiri anọ-ẹhni a kwnadna mkpọ irno ke kewamarnụ ele Ju nū ele

búo ele Ju. ¹⁵Karaísi luluru iwu ele Ju hite n'ẹnwu a ma o gweru ele Ju nù ele búo Ju ele kweru mee otu badnú ikne, mee ma udno zìri n'esilawùru be. ¹⁶Karaísi mernu ele Ju nù ele búo ele Ju nù Chiokike zìri n'udno hite n'ẹnwu ọ nwùru n'olu ọgba, mee be búru otu badnú. Ka gwemernu irno n'esilawùru ele Ju nù ele búo ele Ju. ¹⁷Karaísi varù anù anù izi ọma udno, anù ele búo ele Ju nù aì ele Ju masì. ¹⁸Hite nù Karaísi, kpakara aì nwernu oghere o znekwnusi Chiokike Nda aì hite n'otu Enine.

¹⁹Kam kpayarù, anù ele búo ele Ju búma ele izne, kọvu anù ghọlam rùmu Chiokike nù ele ezi-nù-ọro Chiokike. ²⁰O wukwasìri anù lele ọro n'olu ntù-ẹlì ele izi nù ele ọwhnurninya, hne Karaísi Jizọsi n'iwhuru a bú risi nsùkala ọro. ²¹Ya bú ngalaba jigwu ọro n'otu, ọro wam noosopiya búru Ọro Nsọ be bítaru nsọ nyee Nyenwe aì. ²²Be wukọtaru anù n'otu nù rime Karaísi, ma anù búru Ọro Nsọ hne Enine Chiokike wu.

Polu nye ẹrnu ele búo ele Ju

3 Kam kpayarù, mawa Polu, m bú m nye ikelu kwnornu Karaísi Jizọsi nù kwnornu risi anù ele búo ele Ju neekpenu Chiokike. ²N'ezi, anù nùru nhne gbasìri kpa Chiokike nyernu m ẹrnu o mee anù ele búo ele Ju mahìa oru a. ³Chiokike mernu m mahìa nhne miri emi ke badnú máa nù mbọm, lele kpa me gbarù a n'ọkwukwo matì nù mbọm.

⁴Nga anù gwnùru ka anù jọowhnu nù Chiokike mernu m ghọhia nhne miri emi gbasìri Karaísi. ⁵N'ige wheru ewhe, Chiokike kpúmene ele badnú nhne ka, kọvu kítna Enine Chiokike kpumennu a ele izi nù ele ọwhnurninya ele ọ hohiaru. ⁶Nhne miri emi wam bú anù ele búo ele Ju ele kweru nù ele Ju ele kweru ghọru otu anọ-ẹhni. Anù joosno masì ele Ju kehìa nhne Chiokike kweru be nù mk-

wna hite nù Karaísi Jizọsi kwnornu nù izi ọma.

⁷Chiokike nyernu m ẹrnu ke o zni izi ọma ka kwnornu ovu ọma a. O mernu ka hite nù rikne a nọornu ẹrnu nù rime m. ⁸Ọ bú n'ezi nù m kwésile m, kọvu Chiokike nyernu m oru a n'esilawùru ele ke a, o zni anù ele búo ele Ju izi ọma ke okne nhne gbasìri Karaísi ke ele badnú nwée rikne ghọhiali. ⁹O nyee kwno m ẹrnu o mee kpa ele badnú jaamahìa kpa o jeeme nhne miri emi ka. Chiokike nye keru kpakara nhne kpusnirni nhne miri emi ka n'anya ele badnú agìda ige wheru ewhe. ¹⁰Echiche a bú ma kpakara rikne ke nẹechi ẹchi n'oligwe mahìa akọnìche Chiokike ke hna ezi hite n'ogbako a.

¹¹Ka bú nhne Chiokike vu nù mkpọma sù ọ kpùru ọwa. Kítna, o mezuru a hite nù Karaísi Jizọsi Nyenwe aì. ¹²Aì nù Karaísi bú otu, a kweru nù ya, kam kpayarù, a nwernu mkpọma siri rikne o zne nù ruwhnu Chiokike, ẹnwe ogwnu. ¹³M naaríasno anù, anù bikno kwé rikne gwù anù kwnornu awhnùwhnu me naatanù anù, ke jeegweyanù anù igwugwu.

Karaísi whnùru aì n'anya

¹⁴Kam kpayarù, me gwu mpnerne ọchi kpenu Chiokike Nda, ¹⁵nyee jìri kpakara ezi-nù-ọro ke zì n'oligwe nù ọwa rẹwhna be. ¹⁶M nọorio Chiokike ma o hite n'ẹkwnu ke ngozi a, nyee anù iknernema hite n'Enine a ma mkpọma anù si rikne, ¹⁷ma Karaísi hite n'ọkwnnata ovu wuru nù rime mkpọma anù, ma anù gba ẹgwngwnu, gwuzoru chím chím n'ọwhnun'anya a. ¹⁸M nọorio masì ma anù nù kpakara ele Chiokike mahìa ọwhnun'anya Karaísi nwernu hne a zì, kpa ọ hna nù rude, nù ogologo a, nù kpa ọ hna n'olu, nù omimi a, ¹⁹ma anù mahìa ọwhnun'anya ka ke kakwo nhne badnú etekne nwernu rikne ghọhiali. M nọorio ma Chiokike mejihìa anù nù kpakara nhne Chiokike bú.

²⁰A ja Chiokike, nye nwernu rikne o mee kakwo kpa a nwernu rikne rjo mọbu rị hite nọ iknernema a ke nọornu ernalu nọ rime aị. ²¹Ngwa ma aị ogbako Chiokike ele o mernu aị nọ Karaisi Jizosi buru otu, ja Chiokike hite n'otu ebiri du n'ebiri berere, owa kwnurnu owa. Amim.

A bu otu nu rime Karaisi

4 Mawa, nye ikelu kwnornu Nyenwe aị, naariasno anu, anu wu budnu kwesiri ikwu Chiokike sukwuru anu. ²Nhne obula anu neeme, anu gweru ovu hieru eli nu ozi wohnernerne nu ndidi naabnanya ibne anu kwnornu anu whnurnu ehni anu n'anya. ³Anu gbalị o bita ozi n'otu ke Enine hite noowu n'udno n'esilawuru anu. ⁴Ele Chiokike bu otu anọ-ehni, a nahjaru otu Enine, lele kpa Chiokike sukwuru anu n'otu olile anya. ⁵A nwernu otu Nyenwe aị, okwnata mkpoma aị bu otu, owuwu mini aị bu otu. ⁶A neekpenu otu Chiokike bu Nda kpakara badnu, nye neechi kpakara badnu, o nọornu ernalu hite nu kpakara badnu, nye zi nu rime kpakara badnu. ⁷Karaisi nyernu nye obula nu rime aị rikne o rnu ernalu lele kpa o kpebiri a. ⁸Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ, "Nga o laru olu, o doru agida ele irno a n'ohi, be snornu a n'aznu,

o nyee ele badnu nkesi."

⁹Kini bu n'okwukwo nsọ kwuru nu o laru n'olu? O bu nu Karaisi beru osno hiedna n'owa ka. ¹⁰Nye wam hiednarnu n'owa bu masi nye laru hne kakwo n'olu n'oligwe, ma o jihia kpakara nhne. ¹¹Karaisi bu nye wam, nye nyernu ele badnu rikne o rnu ernalu, mernu agwna badnu ele izi, ele berere ele owhnurninya, ele berere ele naagaghari nọokpo okwo izi oma, ele berere ele nọoznu atnurnu nu ele neezni nhne. ¹²O mernu ka ma o jiknenu ele Chiokike ma be rnunu a ernalu, ma ogbako Chiokike

nooso, gwuzosi rikne, ¹³tem a du n'ozu n'otu ke okwnata ovu, nu o mahia Nnwọ Chiokike, ma a buru ele sozuru nu badnu, ele duru nu nhne otutu ke zuru ozu nu rime Karaisi.

¹⁴Ige wam a jobuma rumu takiri. Ele aghigho nu ele nooduwu ele badnu jeegegeru iznizni aghalaghala obula ruwhere noovughari duwu aị, lele kpa abaka-mini nu ruwhere noovughari obo n'olu mini. ¹⁵Tnunuma, a gweru owhnun'anya nookwu ezi oka, ma a nooso lele Karaisi Nyenwe aị nu nhne obula. ¹⁶Karaisi neeknekoata ele ke a n'otu, lele kpa ruknani jikotaru kpakara nhne zi n'ehni badnu n'otu. O buru nhne obula zi n'ehni nọornu ernalu a, kpakara ehni joboburu nhne gwuzosiri rikne n'owhnun'anya.

Budnu ikne nu rime Karaisi

¹⁷Kam kpayaru, m ji m rewhna Nyenwe aị nodo anu aka nu nsni, anu wuma budnu lele ele ma Chiokike, hite n'ori oriri ke nwée mbnarna. ¹⁸Ele ka nwée rikne o ghohia nhne gbasiri Chiokike. Be kewamarnu be hne Chiokike zi kwnornu nu be ma Chiokike, be bu ele risi rikne. ¹⁹Iwhnerne o mee nhne buo oma tu be. Be bu ele neeme nhne ojo ke gwnurnu be, ma be neeme nhne so ize n'anya lele kpa o nọogwnusi be rikne.

²⁰Kovu ki buo nhne anu muhiaru gbasiri Karaisi. ²¹N'ezu, anu nurnu nhne gbasiri a, be znirni anu ezi oka zi nu Jizosi. ²²Be znirni anu sigbasi budnu oknani wam anu noowu. Badnu oknani wam neeji kpakara nhne nọogwnu anu nooduwu anu, noolulu masi budnu anu. ²³Kitna, anu gharu Chiokike ma o gbanwo echiche anu. ²⁴Anu wuru budnu ikne ke Chiokike nyernu anu, ma anu buru ele ke Chiokike, ele mee mma, ele zi masi nsọ n'ezu.

²⁵Kam kpayarū, anū gháma aghalaghalá, nye ɔbula kwunu ibne a ezi ọka, kwnornu nū a nū lele nhne zī n'otu ẹhni. ²⁶Ọ bŭru nū ovu we anū ẹhni, anū mékọ mmehie, anū kwékọ ovu owe ẹhni anū daziri tem ẹhnam dna. ²⁷Anū nyékọ Ekwensu oghere nū bŭdnu anū ọ rñawhu anū. ²⁸Nye bŭznu znúma bŭznu, o gweru aka a rñu ẹrnu kwesiri ma o yinu ele zī nū mkpa aka.

²⁹Anū kwé ọka búo ọma hi n'ọnu anū whŭya, kovu anū kwu ọka bŭru ọma ke jeeme badnū kwuzosi rikne n'ọkwnata mkpọma a. Ige ọbula, anū kwu nhne bŭru ọma nū nsnī ele badnū ma be wulizọ be olu lele ọro. ³⁰Anū mée Enine Nsọ Chiokike ovu owe ẹhni, bŭ ke Chiokike jiri hniasī anū iri nū anū bŭ ke a tem dŭ n'ige anū jeenwer-nukwo ẹhni anū. ³¹Anū gweme kpakara mkpọma nlulu, nū ọnuma, nū ovu owe ẹhni, ya nū ọlu ọgwnu nū ọkaja nū irno mkpọma. ³²Kovu anū nwe ovu ọma, whnū ibne anū n'anya, naagbarūnu ibne anū lele kpa Chiokike gbarūnu anū kwnornu Karaīsi.

5 Lele rŭmu Chiokike whnŭrnu n'anya, anū wu bŭdnu lele Chiokike. ²Anū wuru bŭdnu ọwhnun'anya, lele kpa Karaīsi whnŭrnu aī n'anya, gweru bŭdnu a kwanū Chiokike arīohna ke nwernu ẹknarna ọma kwnornu aī.

³Anū kwé be whnū ewhere, mọbu nhne zīla rīchna, mọbu anya-kwu n'esilawuru anū. Nhne ele ka kwésile ele Chiokike zī nsọ. ⁴Anū kwú ọka tŭ iwhterne, mọbu ọka iwhtirniwhno, mọbu ọka bnána nū nhne, ke kwésile, tnŭnuma, anū tnŭnu Chiokike mmamma. ⁵Kwnornu nū anū magwŭ nū ọ zá nye naagba ewhere, mọbu nye zīla rīchna, mọbu nye anya-kwu, ke nū lele ọkwa rēnwu, nwernu igwe nū nhne ọma ke ẹli-eze Karaīsi nū Chiokike.

⁶Anū kwékọ badnū ọbula gweru ọka etekne rñawhu anū. Chiokike jaata ele zá

noobnonu a nsnī awhtŭwhnu kwnornu nū nhne nū kpa. ⁷Kam kpayarū, anū nū ele nū kpa mékọ nhne.

⁸Anū zī n'ọchichiri nū mbom, kovu kītna anū bnarnū n'iwhtne Nyenwe aī, anū wu bŭdnu kwesiri ele zī n'iwhtne. ⁹Ele zī n'iwhtne naamī mkpŭru ọma ke ovu ọma, ome mma nū ezi ọka. ¹⁰Anū piohīa, neeme masī nhne jaakpasu Nyenwe aī ovu ọso n'ọnu. ¹¹Anū snó ẹrnu ọchichiri ke nwernu mkpŭru bnáge nū nhne kekọ nhne, kovu anū bigbọ be, ma nhne ojo be mernu whŭya iwhtne. ¹²Kwnornu nū ọ nŭotu iwhterne o kwu nhne ele zá noobnonu Chiokike nsnī neeme nū mgwŭgwa. ¹³Kovu iwhtne jeeme kpakara nhne whŭya iwhtne. ¹⁴Kwnornu nhne ọbula ke iwhtne kpumernu búma nhne zī nū mgwŭgwa. Kam kpayarū, be karū, “Tnenya, jī nye neezni anyarna, jī nye nū lele nye nwŭrnu ọnwu, lizọ, Karaīsi joomukwasi ī iwhtne a.”

¹⁵Anyá dŭ anū ẹli kpa anū noowu bŭdnu anū. Anū wú bŭdnu lele ele iwhtirniwhno, kovu lele ele nwernu akoniche. ¹⁶Anū gweru oghere ọbula anū nwernu rñu ẹrnu ọma, kwnornu nū ele badnū nŭornu ẹrnu ojo k'agīda n'ige ka. ¹⁷Anū búo ele iwhtirniwhno, tnŭnuma, anū yisi ẹhni piohīa, neeme masī nhne Nyenwe aī piuru. ¹⁸Anū nwó manya ke naabna n'anya, ke joolulu bŭdnu anū. Tnŭnuma, anū gharū Enine Chiokike ma o mejihīa ovu anū. ¹⁹Anū gweru eri ọma, eri ọznarni nū eri mkpọma ọso n'ọnu kanū ibne anū ọka, gweru kpakara mkpọma anū gwnŭnu Nyenwe aī eri, ²⁰nŭotunu Chiokike bŭ Nda mmamma ige ọbula kwnornu kpakara nhne nū rēwhna Nyenwe aī Jizọsi Karaīsi. ²¹Ele Chiokike bīta ẹhni be nū mkpururu ibne anū kwnornu nū anū nŭosobisinu Nyenwe aī Karaīsi.

Nzi nụ nnwerne

²² Ele bụ nnwerne anụ ịta ẹhni anụ nụ mkpururu nzi anụ lele nụ anụ ịtaru ẹhni anụ nụ mkpururu Nyenwe aị. ²³ Kwnornu nụ nzi bụ risi nnwerne lele kpa Karaịsi bụ risi ọgbako Chiokike. Ọgbako Chiokike nụ lele anọ-ẹhni Karaịsi. Karaịsi bụ Nye Ọznohia ọgbako a. ²⁴ Lele kpa ọgbako Chiokike zị nụ mkpururu Karaịsi, kpm masi, nnwerne ọbula ịta ẹhni a nụ mkpururu nzi a nụ kpakara nhne.

²⁵ Ele bụ nzi, anụ whnụ nnwerne anụ n'anya lele kpa Karaịsi whnurnu ọgbako a n'anya nwụ kwnornu a, ²⁶ ma o mee a ọ ziri nsọ, o gweruru ikwu-ọnu Chiokike nụ mini snụ a, mee a, ọ ziri ịchna. ²⁷ Karaịsi mernu ka ma o chetenu ọgbako wam n'ẹhni a, lele nhne zị igwugwu, nwée rune, mọbu ruwhnu ọdili, mọbu nhne ojo berere, tnunuma, ọgbako ke zị nsọ, ke nwée ọtna. ²⁸ Kpm masi, nzi kwesiri ọ whnụ nnwerne a n'anya lele kpa ọ whnurnu ẹhni a. Nye ọbula ke whnurnu nnwerne a n'anya whnurnu ẹhni a n'anya. ²⁹ Ọ zá badnụ ọbula ke snornu ẹhni a irno, kọvu o ọoznu, neelekwa ẹhni a anya nkari. Ọ bụ masi kpa Karaịsi neelekwa ọgbako Chiokike, ³⁰ a bụ nhne zị n'ẹhni Karaịsi. ³¹ Kam kpayarụ, nyerukna jaagharu nda a nụ nne a, takwnusi n'ẹhni nnwerne a, be lawuru gho otu badnụ. ³² Ka bụ nhne miri emi k'agida, kọvu m nookwu gbasiri Karaịsi nụ ọgbako Chiokike. ³³ Nyerukna ọbula n'esilawuru anụ, whnụ nụ o whnurnu nnwerne a n'anya lele kpa ọ whnurnu ẹhni a, nnwerne masi, whnụ nụ ọ ọoso nzi a anya.

Rumu takiri nụ ele murnu be

6 Rumu takiri, anụ noobnonu ele murnu anụ nsi lele kpa Nyenwe aị pioru, kwnornu nụ ọ buri ọma o mee kpm. ² Lele kpa be gbaru a n'okwukwo

nsọ, “Sobisinu nda i nụ nne i.” Ke bụ nhne mbom ke Chiokike nyernu n'iwu ke nwernu mkwna. ³ I mee kpm, nhne jaagakwanu i nkari, ma i ziri budnu ogologo n'owa. ⁴ Ele bụ nda, anụ mee nhne jaakpasu rumu anụ ovu owe ẹhni. Tnunuma, anụ gweru ikwu-ọnu Chiokike ọoznu, neezni be.

Ele ọhi nụ ele nwe be

⁵ Ele ọhi, anụ noobnonu ele nwe anụ nsi, anụ so be anya, ọotu ọgwu be. Anụ gweru mkpoma anụ neeme a lele anụ neemenu a Karaịsi. ⁶ Anụ bnonu be nsi, ọ buo ke anya ọowhnu kpọi lele ele neeme nhne naamasị badnụ, kọvu noobnonu be nsi lele ele ọhi Karaịsi, ele neeme nhne Chiokike pioru hite nụ mkpoma anụ. ⁷ Anụ gweru ovu ọma ọoznu ẹru lele nụ anụ bụ ọhi Nyenwe aị, buo ke badnụ. ⁸ Kwnornu nụ anụ magwu nụ Nyenwe aị jookwu nye ọbula ọgwo ẹru ọma a, ma ọhi mọbu nye buo ọhi.

⁹ Kpm masi, anụ ele nwe ọhi, anụ mee masi ele ọhi anụ kpm. Anụ kpasi be ogwu, hne anụ mahjaru nụ Nyenwe anụ nụ be zị n'oligwe. Ọ zá neele badnụ anya nụ ruwhnu.

Mgwna ọgwu Chiokike

¹⁰ Ka bụ ọka ipne-aznu m, anụ gbasi rikne nụ Nyenwe aị nụ okne iknernema ke a. ¹¹ Anụ woru kpakara mgwna ọgwu Chiokike nyernu anụ, ma anụ nwernu rikne o gwuzogidne kpakara nhne ke Ekwensu neeziya. ¹² Kwnornu nụ a zá ọolu ọgwu megidne ele badnụ etekne. Kọvu a ọolu ọgwu megidne kpakara ele ọchichi, megidne kpakara rikne, megidne kpakara ele nwe ọwa ke ọchichiri ka, megidne ele renwu ojo ke zị n'olu. ¹³ Kam kpayarụ, anụ woru kpakara mgwna ọgwu Chiokike nyernu anụ ma anụ nwernu rikne o gwuzo

n'òbochi ojo, nga anụ mezuru kpakara nhne, o gwuzoru chīm chīm.

¹⁴Anụ jiknenu ọ lụ ogwnu, anụ suru ezi ọka n'ikwnu anụ ke nụ lele ajnị. Anụ woru ome mma ke nụ lele mbno nụ mkpoma anụ. ¹⁵Anụ gweru masị ojiknenu ọ kpọ okwo izi ọma ke udno woru n'ochi lele okoro-ochi.

¹⁶Tukwasi n'olu ka, anụ gweru okwnata mkpoma nụ Chiokike ke nụ lele ekpeke anụ jeeji mesni kpakara mkpakwụ bẹkwnu ke Ekwensu naagba megidne anụ.

¹⁷Anụ kpuru oznohia nụ risi anụ ke nụ lele okpu-ogwnu. Anụ gweru ama-ogwnu ke Enine neenye, ama-ogwnu wam bụ ikwu-ọnu Chiokike. ¹⁸Anụ neekpe okpukpe lele kpa Enine noodu anụ ige ọbula n'ọnodi ọbula. Anụ neese nse kpa anụ neekpe okpukpe, anụ gwuzosi rikne kpa anụ neekpenu kpakara ele Chiokike okpukpe.

¹⁹Anụ neekpenu m okpukpe masị ma Chiokike nyee m ikwu-ọnu ke me kwe-

siri o kwu ige ọbula me kpumernu ọnu m, ma m gweru ọnu rikne mee ele badnụ mahja nhne miri emi ke izi ọma, ²⁰ke me bụ nye izi a n'oro ikelu. Anụ kpenu m okpukpe ma m kpọ m okwo izi ọma éwwe ogwnu lele kpa me kwesiri.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

²¹Tajikosi bụ nnwọ nda aị a whnurnu n'anya nye be kwesiri ọ kwnata mkpoma n'ernu Nyenwe aị jaakanụ anụ kpakara nhne gbasiri m, ma anụ mahja kpa me nụ, nụ nhne me neeme. ²²Ka bụ nhne me kwno neeziyanu anụ ya, ma anụ mahja kpa a nụ, ma ọ kasi anụ mkpoma.

²³Udno ke Chiokike Nda aị nụ Nyenwe aị Jizosi Karaisi dazinu ele kweru nụ Karaisi, o mee anụ whnụ ibne anụ n'anya kpa anụ naakwnata mkpoma nụ Karaisi. ²⁴Oru ke Chiokike dazinu kpakara ele whnurnu Nyenwe aị Jizosi Karaisi n'anya n'ezi.

*Okwukwo izi Pọlu**gbaznenu***Ele Filipai****Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Pọlu gbarụ okwukwo izi ka nga ọ zị n'ikelu nọtunu ogbako Chiokike ke zị nụ Filipai mmamma kwnornu nkesi nụ okpukpe be. Ogbako Chiokike ke zị nụ Filipai bu ogbako mbom Pọlu miteru n'eli ele Iropu. O kannu ele Karaisi zi nụ Filipai nụ be kwesiri ọ ta awhnuwhnu lele kpa Karaisi taru, nụ kpa Pọlu naata awhnuwhnu ige wam. O buru kpm, ele Filipai gweru a lele ngozi be nahjuru hite n'okwnata mkpoma be nwernu nụ Karaisi.

Agwna ele zi nụ Filipai nookwu nụ ele badnu kwesiri ọ bita Iwu Mozizi, ọ buo kpm, nụ be nwée oznohia. Pọlu kanu be neeze ele nụ lele nkita (3:2-11). Snarnima nụ ovu oso n'onu jihjuru okwukwo izi ka, kwnornu nụ Pọlu muhiaru kpa o gweru onodi obula ọ whnu nū eñni a mee nhne buru oma. Ovu sọru a n'onu k'agida kpa o chenwanyarnu ovu oma ogbako Chiokike zi nụ Filipai gesiri a. Pọlu kaa nụ ele ke Chiokike kwesiri o wu n'udno, neeche echiche lele kpa Karaisi neeche.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nū okpukpe (1:1-11)

Nhne budnu bunu Pọlu (1:12-30)

Nhne atu ke Karaisi (2:1-18)

Nhne gbasiri Timoti nū Epafroditusi (2:19-30)

Ele Chiokike nabnyarnu (3:1—4:9)

Pọlu nọtnu ele Filipai mmamma (4:10-20)

Obekwu ikwu ipne-aznu (4:21-23)

1 Pọlu nū Timoti, ele izi Jizosi Karaisi, naagbaznenu kpakara rumu Chiokike ke zi nū Karaisi Jizosi ele wu nū Filipai, be nū ele neelekota be, nū

ele ernal okwukwo. ²Oru nū udno ke hi n'aka Chiokike Nda ai nū Nyenwe ai Jizosi Karaisi dazinu anu.

Okpukpe nū ọtu mmamma

³M nọtunu Chiokike mmamma ige obula me chenwanyarnu anu. ⁴M ji m snarnima neekpenu kpakara anu okpukpe ige obula ⁵kwnornu nū me nū anu bu ele ernal n'izi oma hite n'obochi mbom tem du kitna. ⁶M kwnataru m ovu nū ka, nū nye wam ke panizoru ernal oma nū rime anu, joornuzu ernal wam tem du n'obochi Karaisi Jizosi jaava.

⁷O kwesiri me vuru nhne ka nū mkpoma gbasiri anu, hne anu zi nū ovu m, ma m zi m n'ikelu, ma m zi naagbanu izi oma akebne, mōbu naakwnagidne a, kpakara anu neekheja igwe n'oru Chiokike nyernu m. ⁸Chiokike bu nye akebne m, kpa ọ noogwnu m ọ whnu anu anya hite n'owhnun'anya Karaisi Jizosi.

⁹Ka bu okpukpe m, ma owhnun'anya anu n'ehni ibne anu naaba aba, hite nhne omuma nū oghohia, ¹⁰ma anu nwernu rikne ọ mahja nhne ke kakwo mma, ma anu ziri snam, nwée ọtna tem du n'obochi Karaisi jaava. ¹¹Mkpuru ke ome mma ke hi nū Jizosi Karaisi va jihja nū rime anu, ma igwugwu nū oznarni buru ke Chiokike.

Ikelu Pọlu mernu izi oma gbasia

¹²Rumu nda m, m pioru ma anu mahja nū nhne obula ke dnakwasiri m, mernu izi oma gbasia. ¹³Kpakara ele nse zi n'oro eze nū kpakara ele berere mahjuru nū m zi m n'ikelu kwnornu Karaisi. ¹⁴Ikelu be turu m mernu ele kakwo n'esilawuru rumu nda ai nū Nyenwe ai nwe onu rikne o kwu ikwu-onu Chiokike n'ovu siri rikne, be nwée ogwnu.

¹⁵O bu n'ezi nū agwna be nookpo okwo izi oma n'owho-anya nū omegidne, kovu ele berere nookpo

okwo izi oma Karaɪsi kwnornu ovu oma. ¹⁶Ele ipne-aznɔ neeme kpm n'owhnun'anya, kwnornu nɔ be magwɔ nɔ m zɪ m hna kwnornu izi oma. ¹⁷Ele ke mbom nookpo okwo Karaɪsi kwnornu nhne be jeerihɔ nɔ rime a, o bɔo n'ezi oka, ma be mee nhne joogbu m igbugbu kpa me zɪ n'ikelu. ¹⁸Kɪni mee? Ma be kpɔru okwo izi oma n'ezi oka mɔbu n'aghigo, nhne zɪ mkpa bu be nookpo okwo Karaɪsi. Ka bu risi nhne me kwno noonwudna.

M jaazikoriri noonwudna. ¹⁹M maam nɔ kpa anɔ neekpenu m okpukpe, hite n'oyi aka ke Enine Jizosi Karaɪsi, kpakara nhne dnakwasiri m jooburu nhne jeeme m whɔya n'ikelu. ²⁰Ka bu nɔ olile anya m siri rikne, nɔ iwhnerne jɔotu m n'apna obula, kɔvu m jeenwe ovu siri rikne ma kɪtna ma ige obula nɔ be jeegwelizɔ Karaɪsi olu n'ehni m, hite nɔ budnu mɔbu n'enwu. ²¹Kwnornu nɔ kpa me zɪ budnu, m bu m ke Karaɪsi, me nwɔ, o bu mbnarna. ²²O bɔru me ziri budnu n'anɔ-ehni, o jooburu ɛru ke jaamɪ mkpuru. Ndaa ke me jeegweru? M maam ke ka mma. ²³Nhne lawuru ka zɪ noodoka m, o noogwnu m me la ma me nɔ Karaɪsi daziri, bu ke kakwo mma. ²⁴Kɔvu o zɪ mkpa me daziri budnu kwnornu anɔ. ²⁵Ka dnornu m anya, m magwɔ m nɔ m jaadaziri, me nɔ anɔ jaazigidne, ma anɔ so oso, nwe snarnima n'okwnata ovu anɔ. ²⁶Ka bu me nɔ anɔ ziri, ovu oso n'onu anɔ nɔ rime Karaɪsi jaazi agida kwnornu m.

²⁷Nhne nɔ nhne obula mene, anɔ wu budnu ke kwesiri izi oma Karaɪsi. Me va o whnɔ anɔ mɔbu m vage m, mɔbu m nurnu m nhne gbasiri anɔ hne me zɪ, m jaamahɔ nɔ anɔ gwuzosiri rikne n'otu enine, noolu ogwnu lele otu badnu kwnornu okwnata ovu ke izi oma. ²⁸Anɔ kwé ele neemegidne anɔ kpasɪ anɔ ogwnu n'apna obula. Ka joobu nhne jee-gesi be nɔ Chiokike joolulu be, kɔvu

Chiokike jooznohia anɔ. ²⁹Kwnornu nɔ Chiokike nyernu anɔ oghere, o bɔo o kweru nɔ Karaɪsi kpɔi, kɔvu o tanɔ a awhnɔwhnu. ³⁰Me nɔ anɔ noolu otu ogwnu. Anɔ whnurnu kpa me luru ogwnu wam n'ige wheru ewhe, kɪtna anɔ noonu nɔ m zɪ koriri m naagba otna.

Badnu ogwedna ehni a eli

2 O bɔru nɔ ogba inwe zɪnu ai nɔ Karaɪsi, o bɔru nɔ onuta mkpoma hite n'owhnun'anya a, o bɔru nɔ omekorita zɪ n'Enine Nso, o bɔru nɔ ovu oma obula nɔ obirizi, ²anɔ mee ma ovu oso n'onu m zu ozu, anɔ nwe otu echiche, otu owhnun'anya, anɔ ziri n'otu enine nɔ echiche. ³O za nye obula mee nhne kwnornu nhne o jeenwehɔ mɔbu ovu ojo, kɔvu hite nɔ badnu ogwedna ehni eli, nye obula kweru nɔ nye berere ka a mma. ⁴O za nye obula ke lebna anya nɔ nhne ke a kpɔi, kɔvu nɔ nhne gbasiri ele berere.

⁵Nye obula nwe ovu ke Karaɪsi Jizosi. ⁶Nye, o bu n'ezi nɔ o bu Chiokike mene a lele nhne anya rikne nɔ ya nɔ Chiokike hna.

⁷O sigbasiri kpakara nhne o nwernu, o gweru onodi ke nnwo izi, be mee a lele badnu etekne.

⁸O whɔya iwhne lele badnu etekne, o gwedna ehni a eli, o bno nsnɪ du n'enwu, bu enwu ke olu ogba.

⁹Kam kpayaru, Chiokike jiri gwelizo a olu kakwo kpakara nhne, nyega a rewhna ke kakwo kpakara rewhna,

¹⁰ke bu nɔ rewhna Jizosi kpakara mpnerne ochi joogbu, nhne ke zɪ n'oligwe, ma n'owa, ma nɔ mkpururu owa,

¹¹kpakara riro jookwuhɔ nɔ Jizosi Karaɪsi bu Nyenwe ai, ma be nyee Chiokike Nda igwugwu.

Noonwu lele mbọ

¹²Kam kpayarụ, ele me whnurnu n'anya, anụ noobno nsnị lele kpa anụ neeme, ọ bụo nụ ruwhnu m kpọi, ke kakwo, nga me zila ndundu. Anụ gweru ogwnu nụ oznu biri biri rnhia oznohia anụ. ¹³Kwnornu nụ ọ bụ Chiokike nye nọornu ernalu nụ rime anụ, nye neeme anụ kweru hite nụ mkpoma anụ, neeme nhne lele kpa echiche a jiri zị.

¹⁴Kpa anụ neeme kpakara nhne, anụ gweme otamu nụ agirigo, ¹⁵ma anụ buru ele nwée otna, ele zị snam, rumu Chiokike ele nwée ọru nụ rime ebiri ele ojo ka hiri aghi, hne anụ noonwu lele mbọ n'owa. ¹⁶Anụ jikwaru ikwu-onu ke budnu ka aka rikne, ma m gweru m anụ mee oknomokno n'obochi Karaịsi, ke jee-gesi nụ m gbáge m eso etekne, mọbu ọ dogbu ernalu m n'ernalu bụo nhne etekne. ¹⁷Ọ bụbedi nụ be jowwusi onnarna budnu m lele ariohna manya n'omezu ariohna, lele kpa ernalu okwnata ovu anụ bụ ariohna anụ kwannu Chiokike, ovu nọoso m n'onu, m sno m anụ noonwudna. ¹⁸Anụ n'iwuhuru anụ snornu m nwe ovu oso n'onu nụ onwudna.

Nhne gbasiri Timoti nụ Epafroditusi

¹⁹M neele anya nụ Nyenwe aị jeekwe me zianu anụ Timoti ige matị, ma ovu so m n'onu nga me jonu izi gbasiri anụ. ²⁰M nwée m nye berere nụ lele ya, nye nhne gbasiri anụ neemetu nụ mkpoma n'ezi. ²¹Kwnornu nụ nye obula neele anya nụ nhne ke a, ọ bụo ke Karaịsi Jizosi. ²²Kovu anụ magwu nụ Timoti gesiri ernalu a lele nnwo nụ nda a, o znenu m izi, snornu m ru ernalu izi oma. ²³M neele anya nụ m jeeziya a ige matị kpa nhne jaaganu hna me zị. ²⁴M kwnataru m Chiokike ovu nụ me n'iwuhuru m jaava whnu anụ ige matị.

²⁵Kovu m whnurnu m nụ ọ buru oma me zihnahie Epafroditusi, nnwo nda m,

nụ nye ernalu nụ nye ogwnu ibne m, nye bụ masi nye izi anụ, nye anụ ziyannu m o lebna anya nụ mkpa naakpa m. ²⁶Ọ nọogwnusi a rikne ọ whnu anụ anya, kwnornu nụ anụ nurnu nụ ọ riaru ernalu igbugbu. ²⁷N'ezi, ọ riaru ernalu igbugbu, ọ gwnarnu matị ọ nwu. Kovu Chiokike donnu a obirizi, ọ bụo ya kpọi, kovu ma me, ọ zị me nwe nhne igbugbu n'olu nhne igbugbu. ²⁸Kam kpayarụ, ovu nọoso m n'onu k'agida o ziya a. Nga anụ jowwhnu a, ovu joso anụ n'onu, mkpoma jala m mini berere. ²⁹Anụ gweru okne ovu oso n'onu nabnanya a nụ rewhna Nyenwe aị, anụ so ele nụ lele ya anya k'agida. ³⁰Kwnornu nụ ọ gwnarnu matị ọ nwu nụ ernalu Karaịsi. O gweruru budnu a n'aka a nọornu ernalu kpa anụ nwée rikne ru.

Ezi ome mma

3 N'ipne-aznu, rumu nda m, anụ nwudna onwudna nụ Nyenwe aị. Ọ zá noogbu m igbugbu ọ gbanu anụ otu nhne ka berere, ka bụ ma ọ bunu anụ oma.

²Anụ neezeru ernalu anụ kwnornu rumu nkita, ele aruru-eli wam, ele noogbuja ano-ernalu. ³Kwnornu nụ aị ele be kparu nka n'ezi, bụ ele neekpenu Chiokike hite n'Enine a, ele ji Karaịsi Jizosi naanya risi, ele zá nọtukwasi ano-ernalu mkpoma.

⁴Ọ bụ n'ezi nụ m nwernu m nhne nụ lele ka me ji nọtukwasi mkpoma. Ọ buru nụ badnu obula nwernu nhne o jiri tukwasi mkpoma n'ano-ernalu, m nwernu m karukwo. ⁵Be kparu m nka nga me gbaru n'obochi esato, nye Izireli, nye avurnu Benjamini, m bụ m nye Hiburu n'ezi. Nụ nhne gbasiri iwu, m bụ m nye Farisi, ⁶nye nwernu bekwnu nụ mkpoma, naapakna ogbako Chiokike ernalu. Nụ nhne gbasiri ome mma ke hi n'iwu, m nwée m otna.

⁷Kovu kpakara nhne ke bnannu m iru, bụ nhne me gwnurnu nụ nhne etekne

kwnornu Karaísi. ⁸Owe! M gwnurnu m kpakara nhne lele nhne etekne ma m mahija m nhne ke kakwo bu o mahija Karaísi Jizosi Nyenwe m, nye me kwnornu nu a whu mwhu kpakara nhne. M gwnurnu m be lele nhne bnána nu nhne ma m rihia m Karaísi nu iru, ⁹ma me nu ya buru otu, hne me nwée ome mma ke aka m ke hiri n'iwu, kovu ome mma ke hiri n'okwnata ovu nu Karaísi, ka bu ome mma ke hi n'aka Chiokike hite n'okwnata ovu. ¹⁰M pioru m o mahija Karaísi nu iknernema olizo n'enwu a, ma m kehija m igwe n'awhnwhnu a, nu lele ya n'enwu a, ¹¹o buru nu o jeekwe omume, ma m du m n'olizo n'enwu ke ele nwurnu onwu.

Ogbazne nu ruwhnu

¹²Ka zá neegesi nu m nwehjala m kpakara nhne ka, mibu nu m dula m ozu ozu. Kovu m naagbali ma m nwudne m nhne wam, ke bu nhne Karaísi kwno nwudne m. ¹³Rumu nda ai, m zá m noogwnu ehni m nu m ji m a n'aka. Kovu ka bu nhne me neeme, m nechezu kpakara nhne ke zi m n'aznu, noodosni aka m nu nhne ke zi m nu ruwhnu. ¹⁴M naagbali neezne nu ruwhnu, ma m gbahija m nhne n'eso, ke bu nhne Chiokike kwno sukwu m zne oligwe kwnornu Karaísi Jizosi.

¹⁵Kam kpayaru, kpakara ai ele sozuru lele ele Karaísi nwernu mkpoma ka. O buru nu nye obula n'esilawuru anu ri nhne zi ichne, Chiokike jeeme a o dno anu anya nkari nkari. ¹⁶Ngwa ma a yisi ehni jikwaru kpakara nhne a nwernu nkari.

¹⁷Rumu nda m, anu snornu ele sno nhne atu m, anu hnata ele noowu budnu lele kpa a znirni anu ama. ¹⁸Lele kpa me kannu anu agida ige, kpa me ji anyamini ekwna naakanu anu kitna, agida ele badnu noowu budnu lele ele irno ke ogba Karaísi. ¹⁹Okwukwo budnu be bu

mwhu, chi be bu ruwho be, nhne iwhnerne bu igwugwu be. Kpakara mkpoma be tukwasiri nu nhne zi n'owa. ²⁰Kovu a bu rumu oligwe. A zi neese Nye Oznohia ai ke jeehi n'oligwe va, nye bu Karaísi Jizosi. ²¹O jeegweru iknernema wam o jiri megbu kpakara nhne, bita be nu mkpururu ochi a, gbanwo ano-ehni ai ka ke nwée rikne, mee a o nu lele ke a n'igwugwu.

4 Rumu nda m, anu bu ele me whnurnu n'anya, ele o noogwnu m o whnu anya, anu bu ovu oso n'onu m nu ogwo ernu m. Anu gwuzosi rikne nu Nyenwe ai, ele me whnurnu n'anya.

Ezni

²M naariasno Udia nu Sintike, be ziri n'udno, kwnornu nu anu ele ke Nyenwe ai. ³M naariasno masi i, nye ernu ibne m, yinu ele rinya ka aka ma be ziri n'udno. Kwnornu nu be sno m dogbu ehni be n'ernu okpo okwo izi oma, be nu Kilementi nu ele ernu ibne m ele berere, ele be gbaru rewhna be n'okwukwo ke budnu.

⁴Anu nwudna onwudna nu Nyenwe ai ige obula. M kwu kwno a berere, anu nwudna onwudna. ⁵Anu mee ma kpakara ele badnu mahija ovu oma anu. Nyenwe ai zi ndundu. ⁶Mkpoma la anu mini kwnornu nhne obula, kovu anu gweru okpukpe nu otu mmamma chete kpakara nhne naakpa anu nu ruwhnu Chiokike. ⁷Udno Chiokike ke kakwo kpakara oghohia chekwata ovu anu nu echiche anu nu rime Karaísi Jizosi.

⁸N'ipne-aznu, rumu nda ai, anu naari oriri nhne bu ezi oka, nhne obula bu nhne nwernu igwugwu, nhne obula ke buru oma, nhne obula ke zi richna, nhne obula ke be whnurnu n'anya, nhne obula ke nwernu otutnu oma, o buru nhne obula ke ka mma, ke kwesiri oznarni. ⁹Kpakara nhne anu muhiaru, ke anu nahiaru nu ke anu nurnu n'onu m, mibu

ke anụ whnuru nụ rime m, anụ neeme be. Chiokike ke udno jaadazinu anụ.

Ọlu tunu ele Filipai mmamma

¹⁰ M noonwudna onwudna nụ Nyenwe aị kwnornu nụ anụ gwnakneru ọru nụ anụ ke gbasiri m. Nhne gbasiri m neemetu anụ nụ mkpoma, ọvu anụ nwée oghere o gesi a. ¹¹ M zá m nookwu ka kwnornu nụ mkpa naakpa m, ọvu nụ m maam kpa ọ daziri nụ ruwho ojiji n'ọnodi ọbula me whnuru ẹhni m. ¹² M magwu m kpa ọ zị nụ mkpa, m magwu m kpa ọ zị nụ ige me nwejiri nhne. M mụhiaru m nhne tugwaru otugwa ke ruwho ojiji n'ọnodi ọbula, mọbu agwnu wiri mọbu nụ ruwho jiri eji, o nwernu agida nhne mọbu lele nye nhne kogwu. ¹³ M jeemeli kpakara nhne hite nye wam ke neeme m gbasị rikne.

¹⁴ Ọ buru ọma nụ anụ snornu m kehja igwe n'awhnuwhnu m. ¹⁵ N'ezị, okwolem anụ ele Filipai bu ele yinnu m aka nga me panizoru neezni izi ọma. Nga me hi nụ Masidonia noowhuya, ọ zá ọgbako Chiokike ọbula ke snornu m nụ nhne gbasiri okesi nụ onahoru

nhne, okwolem anụ. ¹⁶ Ọ bụbedi nga me zị nụ Tęsalonika, anụ gweyanu m nkesi ige ọbula me zị nụ mkpa. ¹⁷ Ka zá neegesi nụ m noopio nkesi, ọvu m noopio nhne jeeme anụ nwehja nhne buru ọma. ¹⁸ M nahiaru m kpakara nhne anụ ziyaru, tukwasi kwno n'olu a. Anụ gweyanu m kpakara nhne ke zị m mkpa, ke me nahiaru m n'aka Epafroditi. Kpakara be bu nhne nwernu ẹk-narna ọma, ariohna ke ọsoso Chiokike ovu n'onu ke ọ nahoru. ¹⁹ Chiokike m jeenye anụ kpakara nhne ke zị anụ mkpa, hite n'agida ẹkwnu a ke zị igwugwu nụ Karaịsi Jizosi.

²⁰ Chiokike Nda aị nwe igwugwu du ọkwnukokwnu. Amim.

Obekwu ipne-aznu

²¹ Anụ bekwu kpakara ele ke Chiokike ke zị nụ Karaịsi Jizosi. Rumu nda ele me nụ be zị neebekwu anụ. ²² Kpakara ele Chiokike zị nsọ neebekwu anụ, ke kakwo ele zị n'ezị-nu-oro Siza.

²³ Oru ke Nyenwe aị Jizosi Karaịsi dazinu enine anụ. Amim.

*Ọkwukwo izi Pọlu**gbaznenu***Ele Kọlosi****Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka**

Kọlosi bụ ẹli-ọhna ke zị mkpa nụ rime Esia Matị. Pọlu nye gbarụ ọkwukwo izi ka znélele Kọlosi, kọvu ọ nǎrnu nụ ele Karaịsi zị pịi gwuzosiri rikne n'ọkwnata ovu be (1:3-7; 2:6,7). Be nǎrnu izi ọma hite n'ọnu otu nye be kwu Epafarasị nye wu pịi (1:7; 4:12,13), kọvu ya nụ Pọlu zị nụ ikelu (Faịlemoni 23) n'ige Pọlu gbarụ ọkwukwo izi ka (1:14; 4:3,10,18).

Agịda ele zị nụ ọgbako Chiokike ke zị nụ Kọlosi b́io ele Ju (1:27), ke kpayarụ agịda okpukpe zị ichne ichne nụ omen'ẹli noopio o megbu be. Pọlu piuru be mahija nụ Karaịsi zị n'oligwe nęechi kpakara rikne ke zị n'ọwa (3:1). Ka neegesi nụ be jeekpenu Karaịsi kpọi.

Karaịsi bụ oyiyi ke Chiokike, nye be whnụ anya.

Karaịsi bụ nye risi kpakara nhne Chiokike keru.

Ọ masiri Chiokike o mee kpakara nhne wuru nụ rime Karaịsi.

O mernu ka ma ya nụ kpakara nhne ziri n'udno (1:15,19,20a).

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1,2)

Ọtu mmamma (1:3-14)

Badnụ nụ ẹrnu Karaịsi (1:15—2:19)

Budnụ ikne nụ rime Karaịsi (2:20—4:6)

Obekwu ikwu ipne-aznụ (4:7-18)

1 Mawa, Pọlu, nye izi Karaịsi Jizọsi lele kpa echiche Chiokike jiri zị, nụ nnwọ nda aị Timoti, ²naagbaznenu rụmu Nda aị ele zị nsọ, ele kwesiri ọkwnata mkpọma nụ Karaịsi, ele ke zị nụ Kọlosi ọkwukwo. Oru nụ udno ke Chiokike Nda aị dazinu anụ.

Pọlu tǎru mmamma

³A nọotunu Chiokike mmamma, Nda Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, neekpenu anụ okpukpe ige ọbula. ⁴Kwnornu nụ a nǎrnu nhne gbasiri ọkwnata mkpọma anụ nụ Karaịsi Jizọsi nụ ọwhnun'anya anụ nwernu hne kpakara ele nsọ Chiokike zị. ⁵Olile anya ke be bítannu anụ n'oligwe neenye anụ ọkwnata mkpọma nụ ọwhnun'anya ka. Anụ nǎrnu nhne gbasiri olile anya ka n'ezi ọka ke izi ọma, ⁶bụ izi ọma ke vakwnusiri anụ. Izi ọma ka naamiya mkpuru, nooso masị nụ kpakara ọwa, lele kpa o neeme n'esilawuru anụ hite n'ọbochi anụ nǎrnu a, ghọhia masị oru Chiokike n'ezi. ⁷Anụ nǎrnu izi ọma ka n'ọnu Epafarasị nye izi ibne aị a whnǎrnu n'anya, nye bụ nye ẹrnu Karaịsi nye kwesiri ọkwnata mkpọma n'ọnodi aị. ⁸Ọ kannụ aị nhne gbasiri ọwhnun'anya anụ ke Enine Chiokike nyernu anụ.

⁹Kam kpayarụ, hite n'ọbochi a nǎrnu nhne gbasiri anụ, a zị neekpenu anụ okpukpe, nọorio Chiokike ma anụ mahija echiche a nkarị nkarị hite nụ kpakara akoniche nụ ọghohia ke Enine Chiokike neenye. ¹⁰A nọorio ma anụ wuru budnụ ke jeegweyanụ Nyenwe aị igwugwu, neeme nhne jaamasị Nyenwe aị n'apna ọbula, naami mkpuru ọma zị ọdo n'ọdo. Ka jeeme anụ nooso, naamahija Chiokike nkarị nkarị. ¹¹Anụ buru ele gbasiri rikne hite nụ kpakara rikne nụ ikernema ke zị igwugwu Nyenwe aị ma anụ nwehia ọs-nuta mkpọma nụ ndidi. Anụ gweru ovu ọso n'ọnu ¹²nọotunu Nda aị mmamma, nye mernu anụ nwernu igwe n'esilawuru rụmu Chiokike zị nsọ n'ẹli-eze ke iwhe. ¹³Kwnornu nụ Chiokike dọhiaru aị n'aka nye wam nęechi nụ rime ọchichiri, kwubnanya aị n'ẹli-eze ke Nnwọ a, nye ọ whnǎrnu n'anya. ¹⁴O nyernu aị ogbahia ke bụ ọgbaru mmehie.

Karaṣi kakwo kpakara nhne

¹⁵ Karaṣi bụ oyiyi ke Chiokike, nye be whnú anya. Karaṣi bụ nye risi kpakara nhne Chiokike keru. ¹⁶ Chiokike keru kpakara nhne hite n'aka a, kpakara nhne ke zị n'oligwe nù ọwa, nhne anya nọowhnu nù nhne anya zá nọowhnu, be bụ ele dazị nù ngadna eze, mọbu ele nwernu rikne nù ele nēchi ẹchi nù ele nwernu iknema. Chiokike keru kpakara nhne hite n'aka a, ma kpakara nhne nyee a igwugwu. ¹⁷ Ọ zị tutu nhne ọbula, kpakara nhne jikọtaru n'otu nù rime a. ¹⁸ Ya bụ risi ẹhni a, ke bụ ọgbako Chiokike. Ya bụ ọpanizo nù mkpuru mbom ke ele hiri n'ẹnwu lizọ, ma ọ bụru nye risi kpakara nhne. ¹⁹ Kwnornu nù ọ masiri Chiokike o mee ma kpakara nhne ọ bụ, wuru nù rime Karaṣi. ²⁰ O mernu ka ma ya nù kpakara nhne ziri n'udno, ma nhne ke zị n'ọwa ma nhne ke zị n'oligwe, ma ya nù be mee udno hite n'ovnarna a ke ọ wusaru n'olu ọgba.

²¹ Nù mbom, anụ bụ ele zị ikere hne Chiokike zị nù ele irno n'ovu anụ kwnornu n'ernu ojo anụ. ²² Kọvu kịtna, o mernu anụ nù ya ziri n'udno hite n'ẹnwu Karaṣi nwurnu n'anọ-ẹhni, ma o gweru anụ chete nù ruwhnu a, ele zị nsọ, nwée ọru mọbu nhne be bñornu be, ²³ ọ bụru nù anụ gwuzosi rikne n'okwnata ovu, ele gwuzo kwem, anụ kwé nhne ọbula gweme anụ n'olile anya izi ọma ke anụ kweru. Ka bụ izi ọma ke anụ nurnu, be kporu okwo a nù kpakara mkpururu oligwe, ke me Pọlu bụ nye izi a.

Ernu Pọlu

²⁴ M nọonwudna ọnwudna kịtna kwnornu awhnụwhnu me taru nù risi anụ, m ji m anọ-ẹhni m mezu nhne ke gwnarnu gbasiri awhnụwhnu Karaṣi taru, kwnornu ẹhni a, ke bụ ọgbako Chiokike. ²⁵ M ghọru m nye izi ọgbako Chiokike hite n'ernu Chiokike nyernu m

me zni anụ ikwu-ọnu Chiokike n'ozuzu oke a. ²⁶ Ikwu-ọnu Chiokike ka bụ nhne ke tugwaru otugwa agida ige nù agida ebiri, kịtna, o kpumennu a ele nsọ a. ²⁷ Ọ masiri Chiokike o mee ele ke a mahia nhne tugwaru otugwa ke bụ nù ẹkwnu ke zị igwugwu bụ ke ele bụo ele Ju. Ẹkwnu ka bụ Karaṣi nù rime anụ, bụ olile anya nù anụ jeekehia igwe n'ebube a.

²⁸ A nọkpo okwo gbasiri Karaṣi, nọodo ele badnu aka nù nsni, neezni nye ọbula hite n'akoniche Chiokike nyernu ai, ma a gweru nye ọbula chete nù ruwhnu Chiokike nù ozu oke kwnornu Karaṣi. ²⁹ Kam kpayaru, m ji m kpakara rikne Karaṣi nyernu m ke nọornusi ẹru rikne, m nọdogbu ẹhni m n'ernu ka.

2 M pioru m anụ mahia kpa me nọdogbu ẹhni m n'ernu kwnornu anụ nù ele zị nù Laodisia, nù kpakara ele whnúlele m anya. ² Ka bụ ma be kwnagidne be n'ovu, ziri masi n'otu n'owhnnun'anya, ma be nwehia kpakara ẹkwnu ke oghohia ke zuru ozu, ka jeeme be mahia nhne tugwaru otugwa ke Chiokike, ke bụ Karaṣi. ³ Kpakara nhne ke tugwaru otugwa zị nù rime a, ke bụ akoniche nù nhne omuma. ⁴ M naakanu anụ ka, anụ kwé nye ọbula duwhu anụ hite n'ikwu-ọnu ke nọoso n'onu. ⁵ Ọ bụ n'ezị nù me nù anụ zila n'anọ-ẹhni, kọvu me nù anụ zị nù enine. Ọ nọoso m kpa me nọowhnu nù anụ noowu budnu lele kpa o kwesiri, noogwuzo kwem n'okwnata ovu ke zị nù Karaṣi.

Karaṣi neegweya budnu n'ezị

⁶ Lele kpa anụ nahiaru Karaṣi Jizosi lele Nyenwe ai, anụ dazigidne noowu budnu nù rime a. ⁷ Anụ gba ẹgwngwnu nù rime a, anụ wulizọ ẹhni anụ lele ọro kpa ọ bụ ntụ-eli ọro, gbasiri rikne n'okwnata ovu lele kpa be znirni anụ, ọtu mmamma jihia ovu anụ.

⁸Anụ kwé badnụ ọbula duwhu anụ hite nụ ikwu-ọnu etekne nụ aghigho ikwu-ọnu bnána nụ nhne, ke knosiri aka n'omen'eli ke ele badnụ nụ renwu ojo matị matị ke ọwa ka, bụo ke Karaịsi.

⁹Kwnornu nụ kpakara nhne Chiokike bu wu nụ rime Karaịsi n'anọ-ehni a. ¹⁰Chiokike mernu anụ sozu nụ badnụ nụ rime Karaịsi, nye bu risi kpakara ele nwernu rikne nụ ele ọchichi. ¹¹Be kparụ anụ nka nụ rime a, ke bu ogweme mmehie anụ, ọ bụo nka ke be jiri aka ele badnụ kpa, kọvu nka ke Karaịsi n'iwhuru a kparụ. ¹²Hne be likotaru anụ nụ ya n'owuwu-mini, be gwelizokota anụ hite n'okwnata ovu anụ n'iknerna Chiokike, nye mernu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ.

¹³Anụ bu ele nwurnu ọnwu nụ rime mmehie, anụ bu ele bụo ele Ju be kpála nka. Kọvu Chiokike mernu anụ snornu Karaịsi ziri budsonu, kpa ọ gbarunu aị kpakara mmehie aị. ¹⁴O dokaru kpakara okwukwo be gbarụ nụ kpakara iwu ke megidnenu aị, o gweme be, kpojidne be n'ogba Jizosi. ¹⁵Chiokike nahoru kpakara ele ọchichi nụ ele nwernu rikne iknerna, kpaşı be iwhnerne nụ ruwhnu ohna, neegesi nụ o megburu be hite n'ogba Jizosi.

¹⁶Kam kpararụ, anụ kwé nye ọbula gweru nhne anụ neeri mọbu nhne anụ nonwo, mọbu nụ anụ zá naabita mmemem okpukpe, mọbu ẹnwa ikne, mọbu Obochi Ozukwa Inwe, kpe anụ ikpe. ¹⁷Kpakara nhne ka bu enine nhne ke jaava, kọvu risi nhne bu Karaịsi. ¹⁸Anụ kwé nye ọbula ke ọ naamasị o gwedna ehni a eli nụ okpenu ele enine izi mee anụ buri ele kwésile, ọ bu n'ezi nụ nye wam ka nụ ọ whurnu owhurninya gbasiri be, ovu ke badnụ a mernu a ọ buru nye nganga n'etekne. ¹⁹Nye wam bu nye gwemernu ehni a nụ Karaịsi, nye bu risi ehni, nye mernu kpakara ruknani nụ rekpọ ochi nụ aka knekota n'otu. Kpa

ọ nooznu kpakara ehni, o nooso lele kpa Chiokike neeme a nooso.

²⁰Anụ snornu Karaịsi nwụ ẹnwu, o mernu anụ nwernu ehni anụ whoga nụ rikne renwu ojo matị matị ke ọwa ka. Kini mernu anụ noowu budsonu lele nụ anụ bu ke ọwa, naabita iwu be? ²¹Bu ke karu, "Anụ kpá ka aka, anụ ratu a riro, anụ kpá kiyari aka." ²²Kpakara iwu ka gbasiri nhne ke joowhu kpa ele badnụ jiri be nnu ernalu rikwo be, iwu ele ka kno aka nụ nhne ele badnụ nyernu n'iwu nụ iznizni be. ²³Kpakara iznizni nụ kpa nụ lele nhne nwernu akoniche, ke bu okpenu Chiokike lele kpa badnụ karu be kpenu a, ogwedna ehni be n'eli, nụ ome anọ-ehni nhne rikne, kọvu be nwée rikne bnosni echiche ojo ke ovu.

Owu budsonu zi nsọ

3 Hne ọ bu nụ anụ nụ Karaịsi hiri n'ẹnwu lizọ n'otu, anụ bita ovu anụ nụ nhne zi n'olu, hne Karaịsi dazi n'eli n'akarikwnunga Chiokike. ²Anụ neche echiche nụ nhne zi n'olu, ọ bụo nụ nhne zi n'owa. ³Kwnornu nụ anụ nwurnu ọnwu, budsonu anụ nụ Karaịsi bu nhne tugwaru otugwa nụ rime Chiokike. ⁴Nga Karaịsi nye bu budsonu anụ jowhuya iwhne, anụ joosno a whuya iwhne, kehia igwe n'igwugwu a.

⁵Anụ mee ma kpakara nhne ke bu nhne ọwa nwụ ẹnwu, kpakara ome oyi, ọzi richna, egwnurnu nhne ojo, echiche ojo nụ anya-kwu, ke nụ lele okwa renwu. ⁶Kam kpararụ, ovu owe ehni Chiokike naadnakwasị kpakara ele zá noobno nsi. ⁷Ka bu kpa anụ wuru budsonu nga anụ bu ele ke ọwa. ⁸Kọvu kitna, anụ gweme kpakara nhne ka nụ rime anụ, ovu owe ehni, onuma, irno ovu, okaja, nụ ikwu-ọnu zila richna nụ mgbele-ọnu anụ. ⁹Ọ zá nye ọbula ghanu ibne a aghalaghala, hne anụ gwemernu badnụ oknani wam nụ kpakara ernalu ojo a. ¹⁰Anụ worulem badnụ ikne lele iwo.

Chiokike neeme anụ ziri ikne ma anụ mụhia nhne gbasiri nye kpuru anụ. ¹¹Ọ zá nhne zị ichne nụ hne nye Giriki mọbu nye Ju zị, nye be kparụ nka nụ nye be kpáge nka, nye izne, nye nụ lele anọhia,[§] ọhi mọbu nye búo ọhi, kọvu Karaịsi bú kpakara nhne, nye zị masị nụ rime kpakara badnụ.

¹²Kam kpararụ, lele kpa ele Chiokike hohiaru, ele nsọ a, ele ọ whnurnu n'anya, anụ woru obirizi, ovu ọma, ogwedna ẹhni anụ ẹli, ọzi wohnernerne nụ ọs-nuta ovu lele iwo. ¹³Anụ naagidne ibne anụ, gbarunu ibne anụ nhne ọbula be mehieru anụ. Anụ gbarunu ibne anụ lele kpa Chiokike n'iwuru a gbarunnu anụ. ¹⁴Tụkwasi n'olu kpakara nhne ka ọwhnun'anya, bú nhne ke neeknegidne kpakara be n'otu n'apna ke zuru ozu.

¹⁵Anụ kweru ma udno ke Karaịsi neechi ovu anụ, lele ele bú otu badnụ, ele Chiokike sukwuru bna n'udno. Anụ nọotu mmamma. ¹⁶Anụ kweru ma ikwu-ọnu Karaịsi gweru ẹkwnu a wuru nụ rime anụ, kpa anụ ji akoniche neezni ibne anụ nhne, neezni be ezni. Anụ nọogwnu eri ọma, eri ọznarni, nụ eri mkpọma ọso n'ọnu, gweru ovu anụ nọotunu Chiokike mmamma. ¹⁷Nhne ọbula anụ neeme, ọ bú n'ikwu-ọnu mọbu nhne aka neeme, anụ mee kpakara nhne nụ rẹwhna Nyenwe aị Jizọsi, nọotunu Chiokike Nda mmamma hite nụ a.

Ezi-nụ-oro nye Karaịsi

¹⁸Ele bú nnwerne, anụ bita ẹhni anụ nụ mkpururu nzi anụ, kpa o kwesiri ele noosno Nyenwe aị.

¹⁹Ele bú nzi, anụ whnụ nnwerne anụ n'anya, anụ mée be nhne rikne.

²⁰Ele bú rụmu, anụ noobnonu ele murnu anụ nsni nụ kpakara nhne, ka bú nhne Nyenwe aị noopio.

²¹Ele nda, anụ mékọ rụmu anụ ovu owe ẹhni, ọ zị inwe gwụ be.

²²Ele ọhi, anụ noobnonu ele nwe anụ n'owa nsni nụ kpakara nhne, anụ neeme be, ọ búo nga be neele anụ anya ma anụ búru ele ọma be, kọvu ma nga be zá neele anụ anya. Anụ gweru ovu anụ nọoso be anya n'ezí, nọotu ogwnu Nyenwe aị. ²³Nhne ọbula anụ neeme, anụ gweru kpakara ovu anụ mee be lele ele nọornunu Nyenwe aị ẹrnu, ọ búo lele ele nọornunu ele badnụ ẹrnu. ²⁴Anụ magwụ nụ anụ jeekehia mkpe n'aka Nyenwe aị lele ọgwo ẹrnu, hne ọ bú Karaịsi bú nye anụ nọornunu ẹrnu. ²⁵Nye ọbula ke nọornu ẹrnu ojo jaanahia ọgwo ẹrnu ojo n'aka Chiokike. Chiokike zá neele badnụ anya nụ ruwhnu.

4 Ele nwe ele ọhi, anụ mee ọhi anụ nhne búru ọma nụ nhne kwesiri, kwnornu nụ anụ nwernu Nyenwe anụ ke zị n'oligwe.

Agida ezni

²Anụ gwéme aka n'okpe okpukpe, neese nse, nọotu mmamma. ³Anụ kpenu aị okpukpe masị, ma Chiokike gbamanụ aị ọnuhna o zni izi ọma, ma a kpọ okwo nhne tugwaru otugwa ke Karaịsi. Ka bú nhne mernu me zị n'ikelu. ⁴Anụ kpe okpukpe ma m kpọ m okwo izi ọma ka kpa ele badnụ jọoghohia a, ka bú ẹrnu me kwesiri ọ rnu. ⁵Anụ gweru akọ kpa agwa ọma n'esilawuru ele búo ele Karaịsi. Anụ gweru oghere ọbula anụ nwernu mee nhne. ⁶Anụ mee ma ọtnurita ọtnutnu anụ búru nhne nwernu ovu ọma, ke nọoso n'ọnu lele arụa, ma anụ mahia nhne anụ jaasa nye ọbula.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

⁷Taịkikosi, nnwọ nda a whnurnu n'anya nụ nye ẹrnu Nyenwe aị ke

[§]3:11 nye nụ lele anọhia ọkwukwo ke mbom kwuru: nye Sikitia

kwesiri ọkwnata ovu, nye izi ibne aị, jaakanu anu kpakara nhne gbasiri m. ⁸M neeziyanu anu ya ma anu mahia kpa a zi, ma o mee ovu si anu rikne. ⁹Ya nu Onesimosi sno naava, nye bu nnwo nda a whuru n'anya kwesiri ọkwnata ovu, nye bu masi otu nu rime anu. Be jaakanu anu kpakara nhne ke neeme hna.

¹⁰Arisitakosi, nye me nu a zi n'ikelu neebekwu anu, ma Maki, nnwo nwene Banabasi. Anu uru nhne gbasiri a, anu nabnanya a nga o varu. ¹¹Jizosi, nye be kwu Jositosi neebekwu anu. Ka kwolem ele Ju ibne m me nu be sno noru eru eli-eze Chiokike, be neeme ovu si m rikne.

¹²Eparasi, nye bu otu nu rime anu nu nye izi Karaisi Jizosi neebekwu anu. O zi naagba otna n'okpukpe nu risi anu, naariasno Chiokike ma anu gwu-

zosi rikne n'ome nhne bu echiche a, buru masi ele sozuru nu badu. ¹³M naagbanu a akebne nu o noru eru rikne kwnoru anu nu ele zi nu Laodisia nu Hirapolisi. ¹⁴Enyi ai Lukwu wodia a whuru n'anya, nu Demasi neebekwu anu. ¹⁵Anu bekwunu m ru nda ele zi nu Laodisia, nu Nimfa, ma ogbako Chiokike zi n'oro a.

¹⁶Kpa anu gwuru ọkwukwo izi ka, anu whu nu be gwuru a n'ogbako Chiokike ke zi nu Laodisia. Anu gwu masi ọkwukwo izi me gbannu ele Laodisia.

¹⁷Anu kanu Akiposi, "Whu nu i ruworu eru i naaharu n'aka Nyenwe ai."

¹⁸Mawa, Polu, ji aka m gba obekwu ikwu ka. Anu chenwanya nu m zi m n'ikelu. Oru Chiokike dazinu anu.

Okwukwo izi

ke Mbom

Polu gbaznenu

Ele Teshalonika

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Polu panizoru ogbako Chiokike ke zi nu Teshalonika (2:13,14) nga o noornu ernu o ji nooznu ehni a. Nu rime elihna ka zi mkpa nu rime Girisu bu hne agida ele naakwa renwu ghoru ele Karaishi (1:9). Be bu ele kwesiri okwnata mkpoma, ke mernu izi oma Nyenwe ai gbasaru nu kpakara eli wam (1:8). Eleghi anya okwukwo izi ka joburu okwukwo izi mbom Polu gbaru, mobu okwukwo mbom be gbaru nu Teshamenti Ikne.

Nga agida ele badnu lizoru megidne Polu, o gbazne Atensi. Omekwo, o zizne Timoti zne lekwa kpa ele Karaishi nooso (3:6-10). Nga Timoti hiehnarnu, o nyernu Polu otnutnu buru oma gbasiri ele Karaishi zi nu Teshalonika.

Kpa be zi neese ovuva Nyenwe ai, agwna be zima noornu ernu. Mkpoma naala ele berere mini kwnornu nu agwna be nwurnu, kovu Nyenwe ai yavage. Polu gbalu o mee ma be mahia nhne jeeme nga Nyenwe ai jaava (4:13-15), nu kpa be kwesiri o wu budnu be (5:1-11).

Nhne zi nokwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1-3)

Nhne atu ke okwnata mkpoma ele Teshalonika (1:4—3:13)

Budnu ke nooso Chiokike ovu n'onu (4:1-12)

Nhne be jeele anya a nga Nyenwe ai jaava (4:13—5:11)

Ezni ipne-aznu nu obekwu ikwu (5:12-28)

1 Mawa, Polu nu Sailasi nu Timoti naagba okwukwo gbaznenu ogbako Chiokike ke zi nu Teshalonika nu rewhna ke Chiokike Nda nu Nyenwe ai Jizosi Karaishi.

Udno nu oru dazinu anu. ² A nootunu Chiokike mmamma nu risi kpakara anu ige obula, neekpenu anu okpukpe. ³ A neechenwanya ernu anu ige obula nu okwnata ovu anu nu ruwhnu Chiokike Nda ai, nu ernu owhnun'anya anu, nu osuta mkpoma anu ke hi nu olile anya anu nwernu nu Jizosi Karaishi.

Nhne atu ke okwnata ovu

⁴ Ele me whnurnu n'anya, Chiokike whnurnu anu n'anya, ka kpararu o jiri goru anu buru ele ke a. ⁵ Kwnornu nu izi oma a znirni anu vage n'ikwu-onu etekne, kovu o ji iknernema nu okwnagidne ke Enine Nso mee anu mahia ezi oka. Anu magwu kpa a wuru budnu ai n'esilawuru anu. ⁶ Anu goru ele muhiaru nhne hite n'ole ai nu Nyenwe ai anya. O bu n'ezi nu anu taru agida awhnuwhnu, kovu anu jiri ovu oso n'onu nabnanya izi a znirni anu hite n'Enine Nso. ⁷ Kam kpararu, anu jiri buru ele be ji gbu atu n'esilawuru ele kweru ekwe nu kpakara Masidonia nu Akaya. ⁸ Ikwu-onu Chiokike hiri n'onu anu gazu kpakara ohna, o buo nu Masidonia nu Akaya kpai. Okwnata ovu anu nu Chiokike zuru kpakara owa, o za nhne berere a jookwu gbasiri a. ⁹ Be nookwu nu anu nabnanyarnu ai nkari, nu kpa anu sigbasiri o kwanu renwu neekpenu Chiokike ke zi budnu nu ezi oka. ¹⁰ Anu zi neese Nnwọ a ke hi n'oligwe, nye o mernu o hi n'enwu lizo, Jizosi nye dhiaru ai n'ovu owe ehni Chiokike ke naava.

Ernu Polu nu Teshalonika

2 Rumu nda ai, anu magwu nu ige ai nu anu dazikotaru n'otu buo nhne

etekne. ²Ọ bụ n'ezị nụ a taru aw-nuwhnu nụ nhne iwahnerne nụ Filipai kpa anu magwu, kovu Chiokike yinu ai aka o zni izi oma a megidne okne okpagbu. ³Nhne a noorio anu buo hite nụ nhne ojo mobu echiche ojo, a za noopio o ghonu anu aghigho. ⁴Tnnuma, a nookwu oka lele ele Chiokike kw-nataru ovu yisi izi oma n'aka ai. A za noopio o mee nhne jaamasị ele badnu, kovu a neeme nhne joso Chiokike ovu n'onu, nye magwu nhne zi n'ovu ai. ⁵Anu magwu nụ a jife ikwu-onu ke jeeme badnu tne eri, a kpunsine ruwhnu ai n'aghigho, ma a rigbu ele badnu, Chiokike bu nye akebne ai. ⁶A za noopio ele badnu znarni ai, mobu anuwa mobu ele berere.

Ọ bụ n'ezị nụ a bu ele izi Karaisi, kovu a kwéle o buru ivu rinya nyee anu. ⁷Kovu a nū lele nyerinya neechi nnwo rema n'esilawuru anu, nye anya duru eli, ji wohnerne nooznu rumu a. ⁸Qwh-nun'anya a nwernu hne anu zi kpararu, o masiri ai anu snornu ai kehia igwe, o buo n'izi oma Chiokike kpoi, kovu o buru nū o kwe omume, nū budnu ai masi kwnornu nū anu zi ai mkpa. ⁹Rumu nda m, m magwu m nū anu jeechenwanya, kpa a jiri aka ai lawuru nū ernu iw-nehnie nū abali, ma a gharu o buru ivu rinya hne anu zi kpa a nookpo okwo izi oma Chiokike n'esilawuru anu.

¹⁰Chiokike bu nye akebne ai ma anuwa masi, kpa a wuru budnu zi nso, nū ome mma ke nwée oru n'esilawuru anu ele kweru ekwe. ¹¹Anu magwu nū a mesornu anu lele kpa nda neemesno rumu a. ¹²A zi naakwnagidne anu, noosnuta anu ovu ma anu noowu budnu lele kpa ele Chiokike sukwuru, ma anu bna n'eli-eze a nū igwugwu a.

¹³Kam kpararu, a nootunu Chiokike mmamma ige obula kwnornu nū anu nahoru ikwu-onu Chiokike ke anu nuru n'onu ai. Anu gwerule a lele nū o bu

ikwu-onu ke badnu, kovu o bu ikwu-onu Chiokike ke noornu ernu nū rime anu ele kweru ekwe. ¹⁴Anu buru ele sno ochi ogbako Chiokike ke zi nū Judiya, ele ke Karaisi Jizosi. Anu taru aw-nuwhnu n'aka ele eli anu lele kpa ogbako Chiokike taru awnuwhnu n'aka ele Ju. ¹⁵Ka bu ele gburu Nyenwe ai Jizosi nū ele owhnurninya, chihala ai. Be mejoru Chiokike mee masi ele badnu nhne rikne. ¹⁶Ka bu ma a gharu o kwunu ele buo ele Ju ikwu-onu Chiokike, ma Chiokike znohia be. Be zi nootukwasi mmehie nū risi be, tem ovu owe ehni Chiokike dnakwasị be.

Ọ noogwnu Polu o zne Teşalonika

¹⁷Kovu rumu nda ai, nga a whogaru hne anu zi ige mati n'ano-ehni, o buo nū echiche, o noogwnusi ai rikne o whnu anu anya. ¹⁸Ọ masiri ai o vakwnusi anu, agida ige, mawa Polu piuru o va, kovu Ekwensu bnosnirmi ai. ¹⁹Anu bu olile anya nū igwugwu nū ovu oso n'onu a nwernu nga Nyenwe ai Jizosi jaava, ²⁰N'ezị, anu bu igwugwu nū ovu oso n'onu ai.

3 Kpa a nwée rikne naagidne a berere, a kpebi o daziri nū Atensi n'iwuhuru ai. ²Kam kpararu, a ziyaru Timoti nnwo nda ai nū nye sno ai noornu ernu Chiokike naagbasa izi oma Karaisi, ma o kwnagidne anu, mee masi ma okwnata ovu anu si rikne. ³Anu kwé nhne ornurna mee nye obula whoga n'onodi a. Anu magwu nhne ornurna jodonu nye Karaisi obula. ⁴Nga ai nū anu zi, a kannu anu nū be jaakpakna ai ehni. Anu wh-nurnu nū ka mezuru. ⁵Kam kpararu, kpa me nwée rikne gwuzoli nū mkpoma m nū nhne gbasiri anu, m ziya Timoti ma m mahia m kpa anu nū n'okwnata ovu. Ovu laru m mini ma nye ornurna wam o kwnamana anu n'okwnata ovu, ma ernu ai nū risi anu buru nhne etekne.

Izi nkasi ovu Timoti gweyarụ

⁶Nga Timoti hi hne anụ zị hiehna, gweyannụ aị ọnutnu oma gbasiri okwnata ovu nụ ọwhnun'anya anụ, ọ kannụ aị nụ anụ neechenwanya nhne buru oma gbasiri aị ige obula, nụ ọ noogwnu anụ ọ whnụ aị anya lele kpa ọ noogwnu masi aị ọ whnụ anụ anya. ⁷Kam kpayarụ, rumu nda aị, a nwernu okasi ovu nụ rime awnụwhnu aị kwnornu okwnata ovu anụ. ⁸N'ezi oka, a nwernu budnu ikne kwnornu nụ anụ gwuzo kwem nụ rime Nyenwe aị. ⁹A jéenwe rikne tñnu Chiokike mmamma kpa o kwesiri kwnornu nụ ovu oso n'onu a nwernu nụ ruwhnu Chiokike nụ risi anụ. ¹⁰A zị neekpe okpukpe iwhehnie nụ abali ma a nwe rikne whnụ anụ anya ma a nyee anụ nhne ke zị anụ mkpa n'okwnata ovu.

¹¹Kitna, a neekpe Chiokike Nda aị n'iwuhuru a nụ Nyenwe aị Jizosi gbamanụ aị apna ma a vakwnusi anụ. ¹²Nyenwe aị mee ma ọwhnun'anya anụ ba aba k'agida nụ risi nye obula, lele kpa ọwhnun'anya aị zị nụ risi anụ. ¹³Chiokike gba anụ inwe ma anụ ziri snam, ziri masi nsọ nụ ruwhnu Chiokike Nda aị nga Nyenwe aị Jizosi nụ ele nsọ a jaava.

Budnu ke joso Chiokike ovu n'onu

4 Ke ipne-aznụ, rumu nda aị, a riasno anụ wuru budnu ke joso Chiokike ovu n'onu, lele kpa a noowu. Bikno, anụ neeme kpm neezne nụ ruwhnu kwnornu Nyenwe aị Jizosi. ²Anụ magwụ nhne a znirni anụ bu hite nụ rewhna Nyenwe aị Jizosi.

³Ka bu nhne Nyenwe aị noopio ma ọ bita anụ nsọ, ma anụ whoga nụ nhne obula ke zila richna lele ome oyi, ⁴ma nye obula mụhia kpa o jeejikwaru ehni a** nụ apna ke zị nsọ nụ igwugwu, ⁵ọ

búo ome nhne tị iwchnerne ke noogwnu be lele kpa ele máa Chiokike neeme. ⁶Ọ zá nye mejo nwene a nụ nhne nụ kpa mọbu ghogbu a. Nyenwe aị jaata kpakara ele neeme nhne ojo ka awnụwhnu lele kpa a kannụ anụ, do masi anụ aka nụ nsni. ⁷Anụ magwụ nụ Chiokike súkwule aị ma a buru ele zila richna, kovu ma a wuru budnu zị nsọ. ⁸Kam kpayarụ, nye obula ke juru odo aka nụ nsni ka júla badnu, kovu Chiokike nye nyernu anụ Enine Nso a.

⁹Nụ nhne gbasiri ọwhnun'anya ke rumu nda, ọ zila mkpa a gbanụ anụ okwukwo, kwnornu nụ anụ magwụ nụ Chiokike znirni anụ whnụ ibne anụ n'anya. ¹⁰N'ezi, anụ whnurnu kpakara rumu nda ele zị nụ Masidonia n'anya. A naariasno anụ neemeko kpm neezne nụ ruwhnu.

¹¹Anụ gbalị noowu budnu zị wohnerne, neeme nhne ke gbasiri anụ, anụ rnusi ernu rikne lele kpa a znirni anụ, ¹²ma ele búo ele ke Chiokike nooso anụ anya, anụ gharu ọ dnakwaru n'ehni nye obula.

Nyenwe aị vawa

¹³Rumu nda aị, ọ búo oma anụ ziri nụ oma ama nụ nhne gbasiri ele nwurnu onwu, ma ọ gharu gbu anụ igbugbu lele ele nwée olile anya. ¹⁴A kweru nụ Jizosi nwurnu enwu, hi masi n'enwu lizo, kpm masi, a kweru nụ Chiokike jeeme ele nwurnu onwu nụ rime Jizosi joosno a va. ¹⁵Lele kpa ikwu-onu Nyenwe aị kwuru, nụ aị ele zị budnu, tem du ige Nyenwe aị jaava, jéenwe rikne beru ele nwurnu onwu osno. ¹⁶Kwnornu nụ Nyenwe aị n'iwuhuru a jeegweru okne nkoli hi n'oligwe hiedna, nụ nkoli nye risi enine izi, nụ odidna okwodu Chiokike. Ele nwurnu nụ rime Karaisi jeebe oso lizo. ¹⁷Omekwo, be jeegwelizo

**4:4 kpa o jeejikwaru ehni a mọbu, kpa ya nụ nwerne a joowu

aj ele zı bɔdnu neese a nɔ be nɔ rime erumeru znekwnusi Nyenwe aj n'olu. Aj nɔ Nyenwe aj jaazı kɔam ɔkwnukokwunu. ¹⁸Kam kɔɔyaru, anɔ gweru ikwu-ɔnu ka naakasitaru ibne anɔ mkpɔma.

Jikneru kwnornu ɔbochi Nyenwe aj

5 Kıtna, rɔmu nda aj, ɔ zıla mkpa ɔ gbanɔ anɔ ɔkwukwo gbasiri ige nɔ ɔbochi nga nhne ele ka jeeme, ²kwnornu nɔ anɔ magwɔ nkarı nkarı nɔ ɔbochi Nyenwe aj jaava lele nye buznu n'abali. ³Nga ele badnɔ neeche “Udno nɔ ɛli-ɔji-iyi,” aghɔm jaavakwnusi be n'ibiri, lele kpa rime neeme nnwerne zı rime, be jéenwe rikne gbanahɔru a.

⁴Kɔvu anɔ zıla nɔ rime ɔchichiri rɔmu nda aj, ke jeeme ɔbochi wam vakwnusi anɔ n'ibiri lele nye buznu. ⁵Hne anɔ bɔ rɔmu ke iwhe nɔ rɔmu ke ɔbochi, a wú bɔdnu ke abalı mɔbu ke ɔchichiri. ⁶Kam kɔɔyaru, a nɔ lele ele berere, ele neezni anyarna, kɔvu a bɔ ele tnegwɔ etne nɔ ele anya dɔru ɛli. ⁷Kwnornu nɔ ele anyarna neezni anyarna n'abalı, ele manya, manya noogbu be n'abalı. ⁸Kpa a bɔ rɔmu ke iwhe, a bɔru ele anya dɔru ɛli, ele wogwu ɔkwnata ovu nɔ ɔwhnun'anya lele mbno mkpɔma, a gweru olile anya ɔznohia kpuru nɔ risi lele okpu-ɔgwunu. ⁹Kwnornu Chiokike súkwule aj ma a ta awhnɔwhnu ke ovu owe ɛhni a, kɔvu ma a nwehıa ɔznohia hite Nyenwe aj Jizɔsi Karaısi. ¹⁰Jizɔsi Karaısi nwɔrnu ɛnwu nɔ risi aj, ma a snornu a zıri bɔdnu, a tne etne mɔbu a zı n'anyarna. ¹¹Kam kɔɔyaru, anɔ naakasi ibne anɔ ovu, noowu ibne anɔ lele ɔro lele kpa anɔ neeme n'ezi.

Ezni ipne-aznɔ ke Pɔlu

¹²Kıtna rɔmu nda aj, a naariasno anɔ, anɔ sɔbisinu kɔakara ele nɔornu ɛrnu

n'esilawuru anɔ, bɔ ele nɔoznu anɔ nɔ rime Nyenwe aj. ¹³Anɔ nyee be igwugwu ke agıda, anɔ whnɔ be n'anya kwnornu ɛrnu be. Anɔ wuru n'udno n'esilawuru ɛhni anɔ. ¹⁴Rɔmu nda aj, anɔ gbalı dɔ ele ime mgwɔ aka nɔ nsni, anɔ kwnagidne ele nɔotu iwhe-nerne, anɔ yinu ele nwée rikne aka, anɔ gweru enwerne ovu mesno kɔakara badnɔ nhne. ¹⁵ɔ zı nye ji nhne ɔjo kwɔhnata nhne ɔjo. Kɔvu anɔ gbalı ma anɔ nwe mkpɔma ɔma n'ɛhni ibne anɔ ma kɔakara ele badnɔ ige ɔbula.

¹⁶Anɔ nwudna ige ɔbula. ¹⁷Anɔ kɔe okpukpe ige ɔbula. ¹⁸Anɔ nɔotu mmamma n'ɔnodi ɔbula, kwnornu nɔ ka bɔ nhne Chiokike noopio n'aka anɔ nɔ rime Karaısi Jizɔsi.

¹⁹Anɔ mėsni bėkwunu ke Enine Nsɔ.

²⁰Anɔ lédna izi ɔwhnurninya anya.

²¹Anɔ tule kɔakara nhne, anɔ nwɔkwaru nhne ke bɔru ɔma aka rikne,

²²kɔvu zeru kɔakara nhne ke búo ɔma.

²³Chiokike ke udno n'iwɔuru a jaabıta anɔ nsɔ n'apna ke zuru ozu. Chiokike bıta enine anɔ, nɔ mkpuru ovu nɔ anɔ-ɛhni anɔ n'apna nwée ɔru tem dɔ ige Nyenwe aj Jizɔsi Karaısi jaava. ²⁴Nye wam sukwuru anɔ bɔ nye kwesiri ɔkwnata ovu, o jeeme nhne ka.

²⁵Rɔmu nda aj, anɔ bikno, kpenu aj okpukpe. ²⁶Anɔ bekwutaru ɛhni anɔ lele ele sno Karaısi. ²⁷M ji m rėwhna Nyenwe aj naakaa anɔ gwnɔ ɔkwukwo izi ka nɔ nsni kɔakara rɔmu nda.

²⁸Oru ke Nyenwe aj Jizɔsi Karaısi dazıgidnenu anɔ.

Okwukwo izi

ke Ebo

Pọlu gbaznenu

Ele Tęsalonika

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Pọlu panizoru nọtunu Chiokike mmamma kwnornu okwnata mkpọma nọ ọwhnun'anya ele Tęsalonika ke nooso oso ige ọbula (1:3). Ọ bụ n'ezị nọ be naagawhe agida mmekpęhni, Pọlu naakanọ be nọ Chiokike nọtule okwnata mkpọma be nwernu nọ hne ọ zị, ọ zą naata be awhnụwhnu (1:4,5).

Be whnurnu okwukwo izi ke otu badnọ karu nọ Pọlu gbaru, ke nookwu nọ Nyenwe aị valęm (2:2). Kọvu Pọlu nọodo be aka nọ nsni be kwękọ nye ọbula duwhu be, kwnornu nọ Nyenwe aị jąava tem “nye ojo wam” whuya iwihne (2:3).

Pọlu jiri okpukpe mesni okwukwo izi ka (3:16).

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1,2)

Ọtu mmamma nọ okpukpe (1:3-12)

Nyenwe aị yąavage (2:1-12)

Buru nye be kwesiri okwnata mkpọma (2:13-17)

Kpe okpukpe, rnọ masi ęrnü (3:1-15)

Okpukpe ipne-aznọ (3:16-18)

1 Mawa, Pọlu, nọ Saịlasi nọ Timoti naagba okwukwo gbaznenu ọgbako Chiokike ke zị nọ Tęsalonika, anọ ele Chiokike Nda aị nọ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi. ²Oru nọ udno ke hi n'aka Chiokike Nda aị nọ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazigidnenu anọ.

Ọtu mmamma nọ okpukpe

³A kwesiri nọtunu Chiokike mmamma nọ risi anọ ige ọbula, ke kakwo kwnornu nọ okwnata ovu anọ

nooso oso kpakara ọbochi lele kpa ọwhnun'anya anọ nooso masi oso n'ęhni ibne anọ. ⁴A ji anọ noolu ọnu n'esilawuru ọgbako Chiokike kwnornu nọ okwnata ovu anọ gwuzo kwem nọ ruwhnu ọkpakna ęhni nọ nhne ọrnurna anọ naagawhe.

⁵Ka neegesi nọ ikpe Chiokike zị snam, ke kpayaru, be jọogwnusi anọ nọ ele kwesiri ọ bna ęli-eze Chiokike ke anọ kwno naata awhnụwhnu. ⁶Chiokike bụ nye zị snam. O jaakpakna ele naakpakna anọ ęhni. ⁷O jeeme anọ ele be naakpakna ęhni zukwaru inwe, ma aıla masi. Ka jọobu nga Nyenwe aị Jizọsi jaava hite n'oligwe, ya nọ ele enine izi a zị rikne nọ lele bękwnu noowu va-a-a. ⁸Ọ jaata kpakara ele mąa Chiokike awhnụwhnu nọ ele zą noobno nsni izi ọma gbasiri Nyenwe aị Jizọsi. ⁹Ọ jaata be awhnụwhnu okwnukokwnu, chịma be nọ ruwhnu Nyenwe aị nọ igwugwu ke iknernema a. ¹⁰N'ọbochi ọ jaava, ele ke a zị nsọ nọ kpakara ele kweru nọ ya jeenye a igwugwu, jaa a mma. Anọ joosno ele kweru ekwe kwnornu nọ anọ kweru izi ọma a znirni anọ.

¹¹Ka bụ nhne a vu n'ovu neekpenu anọ okpukpe ige ọbula, ma Chiokike aị gwnusi anọ ele kwesiri osukwu ikwu a, hite n'iknernema a mee kpakara nhne ọma anọ vu n'echiche mezu nọ kpakara nhne anọ neeme buru nhne hi n'okwnata ovu. ¹²Ka bụ ma be znarni ręwhna Nyenwe aị Jizọsi kwnornu nọ anọ, ma anọ kwnornu ya, hite n'oru Chiokike aị nọ Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi.

Badnọ wam ke noolulu Iwu

2 Nhne gbasiri ọvua ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi nọ kpa a jeeznkwnusi a, a naariasno anọ rumu nda aị, ²mkpọma ląkọ anọ mini, ogwnu tıko anọ kwnornu agwna izi ọwhnurninya, mọbu izi berere, mọbu okwukwo izi be naakaa nọ a gbaru, ke naakaa n'ọbochi

Nyenwe aì jeehiehna whelem. ³Anù kwé nye òbula duwhu anù n'apna òbula, kwnornu nù òbochi Nyenwe aì jeehiehna jáava tem okne olulu wam nù nye wam noolulu iwu va. Nye wam bụ nye Chiokike jaata awhnùwhnu òkwnukokwunu, ⁴O joovulizò ẹhni a olu megidne kpakara chi ele badnù neekpenu. O joogwuzote ẹhni a n'Ọro Nsọ Chiokike kaa nù ò bụ Chiokike.

⁵Anù chenyanya nù m kannù m anù nhne ka nga me nù anù zì. ⁶Anù magwù nhne noobnosni a ma ò gharù ò whùya iwhne kịtna, kòvu be jeegesì nye ojo wam n'ige kwesiri. ⁷Kwnornu nù rikne nye wam noolulu iwu nọornu ẹrnu nù mgwùgwa kịtna, kòvu nye wam ke noobnosni a jaazì kọriri noobnosni a tem be gweme a n'apna. ⁸Ige wam be jookpume nye wam noolulu iwu, nye Nyenwe aì Jizọsì jeejì inwe ke ọnu a gbu nù hite n'onwu va-a-a ke ọvuva a. ⁹Nga nye wam noolulu iwu jaava, Ekwensu jeegesi ẹrnu ndu-ẹhni ò kpahie anya zì ọdo n'ọdo nù nhne elekema nù ẹrnu tù n'anya, ¹⁰nù kpakara ẹrnu ojo o jeejì nooduwhu ele nọonwu ọnwu. Be whu etekne kwnornu nù be kwéle o kweru ezi ọka ma Chiokike znọhia be. ¹¹Kam kpayarù, Chiokike ziznenu be rikne o mee nhne búo ọma ma be kweru aghalaghala, ¹²ka bụ ma kpakara ele kwéle o kweru ezi ọka, ele whnùrnu arùrù-ẹlì n'anya bùru ele ikpe Chiokike marnù.

Gwuzosi rikne

¹³Kòvu a nọotunu Chiokike mmamma ige òbula kwnornu anù rùmu nda aì, ele Nyenwe aì whnùrnu n'anya. Hite n'ọpanizo, Chiokike hòhiaru anù ma ò znọhia anù hite n'ẹrnu Enine Nsọ ke neeme anù zìrì nsọ, kwnornu nù anù kweruru ezi ọka. ¹⁴Kam kpayarù, o sukuru anù hite n'izi ọma aì, ma anù kehia igwe n'igwugwu Nyenwe aì Jizọsì Karaìsì. ¹⁵Rùmu nda aì, anù gwuzoru

kwem, anù jikwasi nhne a znirni anù rikne, hite n'ikwu-ọnu mọbu òkwukwo izi a gbarù.

¹⁶Kịtna, Nyenwe aì Jizọsì Karaìsì n'iwhuru a nù Chiokike Nda aì, nye whnùrnu aì n'anya, hite n'oru o nyernu aì nù olile anya bùru ọma, mee a gwuzosi rikne, ¹⁷gba anù inwe, mee anù gbasì rikne nù kpakara ẹrnu ọma nù ikwu-ọnu.

Anù kpenu aì òkpukpe

3 Ke ipne-aznù, rùmu nda aì, anù kpenu aì òkpukpe ma izi Nyenwe aì gbasì k'agìda, nwernu masì igwugwu a lele kpa ò zì n'esilawùru anù. ²Kpe masì ma Chiokike dọhia aì n'aka ele ojo nù ele arùrù-ẹlì, kwnornu nù ò búo kpakara badnù nwernu òkwnata ovu. ³Kòvu Chiokike bụ nye kwesiri òkwnata ovu, o jeenye anù rikne, kpusni anù hite n'aka nye ojo wam. ⁴A tükwasiri Nyenwe aì mkpọma nù anù zì kọriri neeme neezne nù ruwhnu kpakara nhne a nyernu anù n'iwu. ⁵Nyenwe aì duru mkpọma anù dù n'ọwhnun'anya Chiokike nù ọsnuta mkpọma ke zì nù rime Karaìsì.

Ọ dọ aka nù nsnì gbasìrì ime mgwù

⁶Rùmu nda aì, a jì rẹwhna Nyenwe aì Jizọsì Karaìsì neenye anù iwu, anù zeru nnwọ nda òbula ke bụ nye ime-mgwù, nye zá noowu búdnu lele kpa nhne a znirni anù. ⁷Kwnornu nù anù magwù kpa anù kwesiri o snornu nhne atù aì. A búo ele ime-mgwù nga aì nù anù zì. ⁸A ríge wiri nye òbula ke a kwùla ọgwo. Tnùnuma, a dọgburu ẹhni aì n'ẹrnu iwhnehnì nù abalì, nọornu ẹrnu ma a gharù ò bùru ivu rìnya nyee anù. ⁹Ka búo nù a nwéle rikne nahọru anù nhne, kòvu ma a bùru ele anù joomuhia nhne n'aka be. ¹⁰Nga aì nù anù zì, a znirni anù nhne ka, “Ọ bùru nù nye òbula jọornu ẹrnu, o rí wiri.”

¹¹ A nọonu nụ agwna ele badnụ dazị etekne, be mée nhne ọbula, ele nookwu ọka gbásiła be. ¹² A ji rẹwhna Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi neenye be iwu, be gbasị rikne, rnụhia nhne be jeeri. ¹³ Rikne gwú anụ rụmu nda aị n'ome nhne bụru ọma.

¹⁴ Nye ọbula ke zá naabịta nhne a gbarụ n'okwukwo izi ka, anụ hnata nye wam ama. Anụ nụ nye wam mékọ nhne ọbula, ma iwhnerne tų a. ¹⁵ Kọvu anụ mée be ele irno anụ, anụ zni be ezni lele rụmu nda.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

¹⁶ Kịtna, Nyenwe aị ke udno n'iwhuru a nyee anụ udno ige ọbula n'apna ọbula. Nyenwe aị dazịgidnenu kpakara anụ.

¹⁷ Mawa, Pọlu, ji aka m gba obekwu ikwu ipne-aznụ ka. Ka bụ nhne neegesi nụ mawa gbarụ obekwu ikwu ipne-aznụ ke me gbarụ.

¹⁸ Oru Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazịgidnenu kpakara anụ.

*Okwukwo izi
ke Mbom
Polu gbaznenu*

Timoti

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Timoti snornu Polu zne izne, rnu masi ɛnu izi oma Karaɛsi. Timoti nu Polu nwernu otu okwnata mkpoma, kam kpararu, Timoti nu lele nnwo ke Polu marnu (1:2). Timoti bu nye ɛnu ke Polu kwataru mkpoma k'agida.

O bu n'ezi nu Polu gbaznenu Timoti okwukwo izi ka, kovu o kwuru agida nhne ke gbasiri kpakara ogbako Chiokike. Polu kahiaru kpa be jeeji nohoru ele risi ogbako Chiokike. O kaa nu ele Karaɛsi kwesiri neekpenu ibne be okpukpe. A nwernu otu Chiokike nu Karaɛsi Jizosi, nye nwernu rikne o kwuru aɛ znekwnusi Chiokike.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1,2)

Budnu ogbako Chiokike (1:3—3:13)

Nhne tugwaru otugwa ke okpukpe aɛ (3:14-16)

Polu znirni Timoti ezni (4:1—6:21)

1 Mawa, Polu, nye izi Karaɛsi Jizosi lele kpa Chiokike Nye Oznohia aɛ nyernu n'iwu nu ke Jizosi Karaɛsi nye bu olile anya aɛ.

²M naagbaznenu Timoti nnwo m n'ezi n'okwnata ovu okwukwo.

Chiokike Nda aɛ, nu Nyenwe aɛ Jizosi Karaɛsi nyee i oru, obirizi nu udno.

Anu zeru iznizni aghalaghala

³Lele kpa me kannu i nga me neezne Masidonia, daziri n'Efesosi ma i bnosni ele zni iwu aghalaghala ma be kwusi o zni nhne nu kpa. ⁴Be tuwhuma ige o zni otutnu ruwhere nu osnusno omumu kwó okwo. Kpakara nhne ka, tnunuma

be jeeme ɛnu Chiokike ke hi n'okwnata ovu neezne nu ruwhnu, be noovuya okewa. ⁵Ka bu ma i zni ele badnu be whnrita n'anya hite nu mkpoma zi snam nu ovu buru oma nu ezi okwnata ovu. ⁶Agwna ele badnu kpawhulem, snornu ikwu-onu etekne. ⁷Be noopio o buru ele zni iwu, kovu be ma nhne be nookwu, o bu n'ezi be nookwusi a rikne.

⁸A magwu nu iwu buru oma, o buru badnu mekwa a nkari. ⁹A magwu nu be kwnoge ele mee mma bita iwu, kovu ele noolulu iwu nu ele risi rikne, ma ele ma Chiokike, nu ele mmehie, ele zila richna, ele tu ogwnu Chiokike, ma ele noogbu badnu, ele noogbu nne nu nda be, ¹⁰ele neeme oyi, nu omekorita nyerukna nu ibne a, nu omekorita nyerinya nu ibne a, ele neerne ohi, ele aghalaghala, ele kwu ezi oka n'ikpe, nu kpakara nhne obula ke neemegidne iznizni ka zi snam. ¹¹Iznizni ka bu izi oma wam ke zi igwugwu ke hi n'aka Chiokike nye nwe ngozi. Chiokike nyernu m izi oma ka n'aka me bita.

Oru Nyenwe aɛ nyernu Polu

¹²M nootunu Karaɛsi Jizosi Nyenwe aɛ mmamma nye nyernu m rikne, nye gwnsiri m nye kwesiri okwnata ovu, mee m buru nye noornu a ɛnu. ¹³O bu n'ezi nu m bu m nye nookwulu a nu mbom nu nye kpakarnu ele ke a ehni, nu nye mee nhne rikne, kovu o donu m obirizi kwnornu nu m mernu m kpakara nhne ka nu oma ama nu okwe ekwe. ¹⁴Nyenwe aɛ wukwasiri m oru a zi agida nu okwnata ovu nu owhnun'anya a ke zi nu rime Karaɛsi Jizosi.

¹⁵Ka bu ikwu-onu ke kwesiri okwnata ovu, ke nye obula kwesiri o kweru, Karaɛsi Jizosi varu n'owa o znohia ele mmehie, me bu nye risi ele mmehie. ¹⁶Ka bu nhne kpahiaru Chiokike jiri donu m obirizi, me nye risi ele mmehie ma Karaɛsi Jizosi gesi onuta ovu a zi ogologo ma m buru m nhne atu nyee

ele jeekweru nū ya ma be nwehja bũdnu kwó okwo. ¹⁷ Kĩtna, eze ke zĩ ọkwnukokwnu, nye nwú ọnwu, nye be whnú anya, nye ya nū nsnũnu a bũ Chiokike, ya nū nsnũnu a nwe igwugwu nū ọson'anya tim tòm. Amì.

¹⁸ Timoti nnwọ m, m neenye i iwu ka lele kpa ọwhnurninya be whnũnu gbasiri ì n'ige wheru ewhe, snornu nhne be kwuru gbasiri ì, ma i nwernu rikne lụ ọgwu ọma lele nye Karaisi. ¹⁹ Jikwasì ọkwnata oву i rikne nū oву zĩ snam. Agwna ele badnũ ghasaru be, ke kpahiaru ọgbo ọkwnata oву be kpuru. ²⁰ N'esilawũru be bũ Haiменуsì nū Alẹkizanda ele me sigbasiri n'aka Setani ma be mũhia gharu o kwulu Chiokike.

Kpa be kpe okpukpe

2 Ke mbòm, m naakaa, anũ kpe okpukpe nū risi kpakara ele badnũ, nọorio arĩrio, nọotunu Chiokike mmamma. ² Anũ kpenu ele eze nū kpakara ele zĩ n'ochichi okpukpe, ma a wuru bũdnu udno nū bũdnu bũru ọma, nọotu ọgwu Chiokike. ³ Ka bũ nhne bũru ọma, ke nọoso Chiokike Nye Ọznohia aĩ mkpọma n'ọnu, ⁴ kwnornu nū Chiokike noopio ma ọ znọhia kpakara ele badnũ, ma be mahia ezi ọka.

⁵ Otu Chiokike zĩ, otu nye ibno zĩ n'esilawũru Chiokike nū badnũ. Nye ibno wam bũ Karaisi Jizọsi, ⁶ nye gweru ẹhni a nyega ma ọ bũru nhne ọgbahia ke kpakara badnũ. Chiokike gesiri aĩ ka n'ige kwesiri. ⁷ Ka bũ nhne mernu Chiokike họhiaru m ma m bũru nye nọokpo okwo nū nye izi. Ka bũ ezi ọka, ọ bũo aghalaghala, Chiokike họhiaru m ma m bũru m nye znì nhne ke ezi ọka ọkwnata oву ke ele bũo ele Ju.

⁸ M noopio nū rime ọgbako ọbula ele rukna chilizo aka lawũru zĩ nsọ n'okpukpe ẹnwe oву owe ẹhni nū agigo.

⁹ M noopio ele rinya masi yiri ẹyi lele kpa o kwesiri, ke bũru ọma n'anya. Ele rinya kpá risi gburu okne ọnu, mọbu tũru golu mọbu palì, mọbu woru iwo gburu okne ọnu, ¹⁰ kọvu mụ ẹnu ọma, bũ ke kwesiri ele rinya ele ka nū be neekpenu Chiokike.

¹¹ Ele rinya kwesiri ọ daziri bii, mũhia nhne hite n'orube risi. ¹² M kwéle m nyerinya znì nhne mọbu ziri nū risi nyerukna, o kwesiri ọ daziri bii. ¹³ Kwnornu nū Chiokike beru ọsno kpũ Adam, omekwo, ọ kpũ Ivu. ¹⁴ Setani dúhiele Adam, kọvu o duhieru nyerinya wam, ọ ghọ nye mmehie. ¹⁵ Kọvu Chiokike jọoznohia ele rinya hite n'omumu nnwọ^{††} ọ bũru nū be jeenwe ọkwnata oву, nū ọwhnũn'anya, nū ọzi nsọ nū anya udno.

Ele risi ọgbako Chiokike

3 Ka bũ ikwu-ọnu ke kwesiri be kw-nata oву. Ọ bũru nū nye ọbula ke pioru ọ bũru nye risi ọgbako Chiokike, o noopio nhne bũru ọma. ² Kĩtna, nye risi ọgbako Chiokike jọoburu nye nwée ọtna, nye nwernu otu nnwerne, nye anya udno, nye mkpọma dũru ẹli, nye be nọosonu anya, nye nookwubna ele izne, nye nwernu rikne o znì nhne, ³ nye nwọ okne manya, nye mée nhne rikne, enwerne badnũ, nye zá nookno ọka, nye whnúge iwai n'anya.

⁴ Nye risi ọgbako Chiokike jọoburiri nye nwernu rikne chikwa ezi-nũ-oro a nkari, rũmu a jọoburu ele noobnonu a nsnì, nọoso a anya. ⁵ (Ọ bũru nū nye ọbula nwée rikne chikwa ọro a nkari, ndaa kpa o jeenwe rikne legidne ọgbako Chiokike anya?) ⁶ Ọ jọoburu nye varũ ikne n'ọgbako Chiokike, ọ zĩ o mee

^{††}2:15 hite n'omumu nnwọ mọbu nū omumu nnwọ

oknomokno, dnabna n'otu ikpe omuma wam lele Ekwensu. ⁷Ọ jọoburu nye nwernu rẹwhna oma n'ederezi, ọ zị ọ dnabna nụ nhne iwħnerne nụ mbịta Ekwensu.

⁸Ele dikneni masị jọoburu ele be nọosonu anya, ele ezi ọka, ele nwó okne manya, ele zá noopio iru zife ezi. ⁹Be jeeji mkpoma buru oma jidnesi ezi ọka ke Chiokike nyernu aị rikne gbasiri okwnata ovu. ¹⁰Be jeebe osno kpa be iru, ọ buru nụ ọ zá nhne ke megidnerneru be, be buru dikneni ogbako Chiokike.

¹¹Ele nnwerne be masị jọoburu ele nwernu oson'anya, ele zá nookwu ọka etekne, kovu ele ovu oma, ele be kwe-siri ọ tųkwasi ovu nụ kpakara nhne.

¹²Nye dikneni jọoburiri nye nwernu otu nnwerne, nye neechikwa rumu a nụ ezi-nụ-oro a nkari. ¹³Ele nọornu ernu be nkari jeenwehija ovulizọ n'olu buru oma, be joogwuzosi rikne n'okwnata ovu ke zị nụ rime Karaịsi Jizọsi.

Nhne tugwaru otugwa ke okpukpe aị

¹⁴M naagbanu ị okwukwo ka, ọ bu n'ezi nụ m neele anya nụ m jaava wara wara. ¹⁵Kovu ọ buru me gbu okwnu, m naagba ma ị mahia kpa ele badnu jaabita ehni be nụ ezi-nụ-oro Chiokike ke bu ogbako Chiokike ke zị budnu, ke bu nsusnu oro nụ ntụ-eli ezi ọka. ¹⁶A zá neesigha ọka, nhne tugwaru otugwa ke okpenu Chiokike zị agida, Jizọsi whuyaru iwħne n'anọ-ehni, Enine Nso gbaru akebe a, ele enine izi whnurnu a, be kpọru okwo a n'esilawuru kpakara mba, ele badnu kweru a n'owa, Chiokike kwuru a la n'oligwe n'igwugwu.

Pọlu znirni Timoti ezni

4 Enine Nso kwuru kpa o dnornu anya nụ ige ipne-aznu nụ ele badnu

jọowhoga n'okwnata ovu snornu enine ke nooduwħu nụ nhne ele renwu ojo neezni. ²Ka bu iznizni ke ele ruwhnu lawuru neezni n'aghalaghala, ele jiri rugwe bekwnu da akoniche be. ³Be kwéle ele badnu lu nnwerne mọbu gbọ nzi, be kanu ele badnu be ri agwna wiri, ke Chiokike keru ma ele kweru ekwe gweru ọtu mmamma ri, bu ele mahiaru ezi ọka. ⁴Kwnornu nụ kpakara nhne Chiokike keru buru oma, ọ zá ke badnu jéeri, ọ buru nụ o gweru a, tu mmamma. ⁵Be ji ikwu-onu nụ okpukpe Chiokike bita wiri nso.

⁶Ọ buru nụ ị kanu rumu nda kpakara nhne ka, ị jọoburu nye izi Karaịsi Jizọsi oma, nye be jiri ezi ọka ke okwnata ovu nụ iznizni oma ke i snornu znụ. ⁷Ọ zá nhne i ji otnutnu ruwhere etekne nụ ọka ele nnwerne okno badnu mee, znuhia ehni ị ma ị buru nye nọotu ogwnu Chiokike. ⁸Kwnornu nụ oznuznu ke anọ-ehni nwernu iru matị, kovu omahia Chiokike bnarnu iru nụ kpakara nhne, o vugwu mkwna ke budnu ka nụ budnu ke jaava.

⁹Ka bu ikwu-onu ke be kwesiri ọ tųkwasi ovu, ke badnu kwesiri o kweru. ¹⁰Ka bu risi nhne a kwno nọdoli n'ernu, naagba ọtna, nụ olile anya aị zị nụ Chiokike ke zị budnu, Nye Oznohia ke kpakara badnu, ke kakwo ke ele kweru ekwe.

¹¹Zni kpakara nhne ka, nyee iwu ma ele badnu mee nhne i neezni. ¹²I kwé nye obula ledna ị anya kwnornu nụ ị bu nnwọ ikoro. Kovu buru nhne atụ ke ele kweru ekwe, ma n'ikwu-onu, nụ budnu, nụ owhnun'anya, nụ okwnata ovu, nụ ozi snam. ¹³Tem m va, gweru ehni ị yisi nụ ogwnu nhne be gbaru n'okwukwo nso nụ rime ogbako Chiokike, nọokpo okwo, neezni nhne. ¹⁴I léwhu nkesi i anya, ke be nyernu hite n'izi owhnurninya wam nga ele okno badnu tųkwasi ị aka nụ risi.

¹⁵ Anya ɗu i ɛli gbasiri kpakara nhne ka, gweru ɛhni i yisi neeme be ma kpakara ele badnu whnu nu i nooso oso. ¹⁶ Ledu anya nu budnu i nu kpakara nhne i neezni. Gbalɛ neeme kpakara nhne ka, kwnornu nu i mee kpam, i jooznohia ɛhni i ma ele nonu nhne i neezni.

Kpa a jeemesno ele badnu

5 I bigbo nye okno badnu rikne rikne, kovu kwunu a oka lele nu o bu nda i. Mesno rumu ikoro lele rumu nwene. ² Mesno ele rinya okno badnu lele nu be bu nne i, gweru ozi richna so rumu oknornokno anya lele rumu nwene i rinya.

³ Lekota ele rinya nzi be nwurnu ele zi nu mkpa anya nkari. ⁴ Kovu o buru nu nyerinya nzi a nwurnu nwernu rumu mabu rumu rumu a, rumu be beru osno muhia kpa be kpenu Chiokike, hite n'olekasi ele muru be anya, lele kpa ele muru be jiri lekasi be. Ka bu nhne nooso Chiokike ovu n'onu. ⁵ Nyerinya nzi a nwurnu ke nwee badnu obula neelekwasi Chiokike anya, neekpe okpukpe iwhnehnne nu abali ma Chiokike yisinu a aka. ⁶ Kovu nyerinya nzi a nwurnu ke noowu budnu ke nooso a n'onu nwurnu onwu kpa o zi budnu. ⁷ Kanu be mee kpakara nhne ka, ma be mee nhne buru oma. ⁸ O buru nu nye obula nwee rikne legidne ele oro a, ke kakwo ele ezi-nu-oro a, nye wam gonahorulam okwnata ovu, nye ma Chiokike ka nye wam mma.

⁹ Nyerinya ke nzi a nwurnu ke gbaru nri awha isunu, be gwnusi a n'esilawuru ele nzi be nwurnu, nye kwesiri nzi a kwnata a ovu, ¹⁰ nye be jiri ernu oma a mahija, nye nooznu rumu a nkari, neelekota ele izne nkari, snornu ele nso

snu ochi be, nye neeyinu ele zi nu mkpa aka, nonnu agida ernu oma.

¹¹ Kovu i gbasi rewhna oknornokno nye nzi a nwurnu n'okwukwo. Kwnornu nu nga ano-ehni kpalizoru be, be jeenwe rikne gwuzonu Karaɛsi, be pio o gboru nzi berere. ¹² Be buru ele ikpe marnu, kwnornu nu be luluru mkwna be kweru nu mbom. ¹³ Tukwasi n'olu ka, be buru ele nwee nhne be mee, be neezne n'oro n'oro noozno izno, nookwu nhne gbasi be, nookwu nhne be kwesile o kwu. ¹⁴ Kam kpararu, m neeznikwa ele oknornokno ele nzi be nwurnu, be gboru nzi berere, muhia rumu, legidne oro be anya o zi be nyee nye irno wam oghere o kaja be nu ogbako Chiokike. ¹⁵ Agwna ele rinya wam snornulem Setani.

¹⁶ O buru nu nyerinya obula nwernu nnwerne nzi a nwurnu n'oro a, o yinu be aka, o kwe ogbako Chiokike vuru ivu nye wam, kovu ma ogbako Chiokike lebna anya n'oyinu ele rinya nzi be nwurnu ele zi nu mkpa aka.

¹⁷ Ele okno badnu, ele neelegidne ogbako Chiokike anya kwesiri be sonu be anya okpukpu lawuru, ke kakwo ele nookpo okwo izi oma, neezni nhne. ¹⁸ Kwnornu nu okwukwo nso kwuru kpa, "I knesni onu ehni ke nozosna ikpa," nu "Nye ernu kwesiri ogwo ernu a." ¹⁹ I kweko nhne obula be bnornu nye okno badnu, okwolem ma be nwernu ele akebe lawuru mabu eto. ²⁰ Bigbo nye okno badnu obula mernu mmehie nu ruwhnu ohna, ma ele berere muhia nhne.

²¹ M noogwuzo nu ruwhnu Chiokike nu Karaɛsi Jizosi nu ele enine izi Chiokike hohiaru neenye i iwu ka, bita kpakara nhne ka me nyernu i, i le badnu anya nu ruwhnu kpa i neeme be.

²²I mée wara wara ƚootukwasi ele badnu aka, i sno ele berere nu mmehie be. Kovu bita eƚni i nso.

²³I nwoma mini kpoi, kovu nwo manya mati kwnornu nu ruwho i nu eƚni igbugbu i naarija ige obula.

²⁴Mmehie agwna ele badnu kpumernu, beru be osno neezne n'ikpe, kovu mmehie agwna ele berere sno be n'aznu. ²⁵Kpam masi, ernu oma whuyaru iwhe, o buru nu be whoge iwhe, be nwée rikne kpusni be.

6 Nye obula ke bu ohi whnu nu o nposo nye nwe a anya lele kpa o kwesiri, ma be gharu o kaja rewhna Chiokike nu iznizni a. ²Ele ohi ke ele nwe be kweru nu Chiokike ledna be anya, kwnornu nu be bu rumu nda. Tnunuma, be rnunu be ernu ka mma kwnornu nu ele neerihia mbarna n'ernu be bu ele kweru ekwe, ele be whnurnu n'anya. Ka bu nhne i kwesiri neezni, ma be neeme masi be.

Owhnu iwai n'anya

³O buru nu nye obula neezni iznizni aghalaghala, ke kwéle nu n'iznizni ke nootu ogwnu Chiokike nu iznizni ke zi snam ke Nyenwe ai Jizosi Karaisi, ⁴nye wam bu nye oknomokno. Kovu o maá nhne obula. Echiche a buo oma, ka noodubna nu okno oka, nu owho-anya, olo ogwnu, oka ojo, anya ojo, ⁵odogbuta zi n'esilawuru ele ovu ojo, ele tuwhuru ezi oka. Be neeche nu okpenu Chiokike bu apna be jeeji neenwehia iru ke be.

⁶Kovu okpenu Chiokike nu ruwho ojiji barnu mbarna k'agida. ⁷Kwnornu nu o za nhne a vuru va n'owa, a nwée masi rikne vuru nhne obula whoga nu rime a. ⁸Kovu o buru nu a nwernu wiri oriri nu iwo o kpusni eto ai, ka kwesiri o ji ai ruwho. ⁹Ele noopio o buru ele eze naadabna nu rime ornurna nu mbita, nu agida nhne iwhnirniwhno ke naakpakna be eƚni, ke noodubna

ele badnu nu mwhu. ¹⁰Kwnornu nu owhnun'anya iwai bu mgbaregwnugwnu kpakara nhne ojo zi odo nu odo. Agwna ele noopio iwai k'agida kpawhuru n'okwnata ovu, gweru agida nhne igbugbu mekasi eƚni be eƚni.

Lu ogwnu oma ke okwnata ovu

¹¹Kovu, ji badnu ke Chiokike, gbanahuru kpakara nhne ka. Tnunuma, snornu ome mma, otu ogwnu Chiokike, okwnata ovu, owhnun'anya, ndidi nu ozi wohnerne. ¹²Lu ogwnu oma ke okwnata ovu. Jikwasi budnu kwó okwo aka ke Chiokike nyernu i nga i kwuharu okwnata ovu i nkari nu ruwhnu agida ele akebe. ¹³Nu ruwhnu Chiokike nye neenye kpakara nhne budnu, nu Karaisi Jizosi, nye gbaru akebe oma nu ruwhnu Pontiosi Paileti, m neenye i iwu, ¹⁴bita nhne ka ma i gharu o nwe ntupo nu otna tem Nyenwe ai Jizosi Karaisi va, ¹⁵nye Chiokike jeegweya n'ige ke a, nye nwe ngozi, nye neechi kpoi, Eze kakwo ele eze, nu Nyenwe kakwo ele nwe. ¹⁶Chiokike ke zi budnu okwnukokwnu, nye wu n'iwhe ke o za nye nwernu rikne vadu ndundu, nye o za nye whnuleru anya, mobu whnuli a anya, oson'anya nu rikne buru ke a tim tom. Amim.

¹⁷Do ele eze ke owa ka aka nu nsni be buo ele oknomokno, be tukwasi ekwnu be ovu, ke jazi tim tom, kovu be tukwasi Chiokike ovu nye naasama aka a neenye ai kpakara nhne buru oma ke a neeri. ¹⁸Do be aka nu nsni, be mee nhne buru oma, be buru ele baru aba n'ome nhne buru oma, ele ovu oma ke neekesi ele badnu nhne be nwernu. ¹⁹Be mee kpam, be nootu nteli buru oma ke zi kwem n'ige naava, ma be nwehia budnu ke bu ezi.

²⁰Timoti, legidne nhne be yisiri i n'aka anya nkari. Whoga nu nhne obula ke neegweya ikwu-onu ke neemegidne og-

wnu Chiokike nụ ọka iwhnirniwhno ke nụ lele nụ o nwernu akoniche, kovu o nwée. ²¹ Agwna ele badnụ snornu a kpawhu n'okwnata ovu.

Oru Chiokike dazinu anụ.

Okwukwo izi

ke Ebo

Pọlu gbaznenu

Timoti

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nụ *Okwukwo izi ke Ebo ka ke Pọlu gbaznenu Timoti*, bụ ke ọ gbarụ lele okwukwo izi nda naagbanụ nnwọ ọ whnuru n'anya (1:2,3), Pọlu pioru ma Timoti buru nye ogwuu oma ke Karaịsi, o nwe ndidi nga ọ naata awghnwhnu lele nye Karaịsi (2:1,3). Pọlu gbadiyaru nne Timoti nū nne nne a, ele nwernu okwnata mkpoma nū Karaịsi. Pọlu karu Timoti chenwanya nū ya Pọlu tukwasiri a aka a lawuru nū risi, ke neegesi nū Enine Chiokike noodu a nū ọru a.

Agwana ele kweru nū Nyenwe aị dnabnaru nū mbita nye irno, kovu Pọlu doru Timoti aka nū nsni ọ gbanahoru kpakara ọrnurna ke nooduwhu rumu ikoro (2:20-26; 3:1-9). Ọ kanu Timoti ọ ziri kwem neezni izi oma, ọ bụ n'ezị nū agida ele badnu jeekeweru (4:2).

Pọlu magwu nū ige matị ọ jonuwu ọnwu kwnonu okwnata oву a, kovu o nwernu ogwo ọru (4:6-8). Ọ buru nū a sno Karaịsi nwu ọnwu, a joso a ziri budnu, ọ buru nū a nwe ndidi, a joso a chị lele eze (2:11,12a).

Nhne zị n'okwukwo ka

Obekwu ikwu nū okpukpe o kpenu Timoti (1:1,2)

Iwhnerne Nyenwe aị tuko i (1:3-18)

Buru nye ogwuu oma Karaịsi (2:1-26)

Kpa ele badnu joowu budnu be n'ige ipne-aznu (3:1-9)

Buru nye be kwesiri okwnata mkpoma (3:10—4:8)

Ezni ke aka Pọlu nū obekwu ikwu ipne-aznu (4:9-22)

1 Mawa, Pọlu, nye izi Karaịsi Jizosi hite n'echiche Chiokike, o ziyaru m me zni ele badnu gbasiri mkwna budnu ke zị nū Karaịsi Jizosi.

²M naagbaznenu Timoti nnwọ m me whnuru n'anya okwukwo.

Oru, obirizi nū udno ke hi n'aka Chiokike Nda aị nū Nyenwe aị nū Jizosi Karaịsi dazinu i.

Iwhnerne Nyenwe aị tuko i

³M notunu Chiokike mmamma, nye me neekpenu hite n'ovu zị snam lele kpa ele nda m kpenu a, neekpe okpukpe iwhnehne nū abali, neechenwanya i n'okpukpe m. ⁴Me chenwanya anyamini ekwna i, ọ nọgwuu m ọ whnu i anya ma oву sọ m n'onu. ⁵M neechenwanya okwnata oву i n'ezị, ke beru osno ziri nū rime nne nne i, Lọisi, nū nne i Unisi, m kweru m nū ọ zị masi kpa nū rime i. ⁶Kam kpararu, gwakne bekwnu ke nkesi Chiokike, ke o nyernu i nga me tukwasiri i aka m nū risi. ⁷Kwnonu nū Chiokike nyege aị enine ke ogwuu, kovu enine ke iknernema nū ọwhnun'anya nū anya udno.

⁸Bikno, iwhnerne okpo okwo nhne gbasiri Nyenwe aị tuko i, mọbu iwhnerne me nye ikelu a. Kovu snonu m ta awghnwhnu n'izi oma hite n'iknernema Chiokike nyernu i. ⁹Chiokike zohiaru aị, sukwu aị ma a wuru budnu zị nsọ. Ka buo hite nū nhne obula ke a mernu, kovu ọ bụ mmuma a hite n'oru a. Ka bụ oru ke o nyernu aị nū Karaịsi Jizosi sọ ọwa panizoru. ¹⁰Kitna, o mernu ka whuya iwhne nga Nye Oznohia aị Karaịsi Jizosi whuyaru iwhne, nye megburu ọnwu gweyanu aị budnu ke kwó okwo, ke noonwu n'iwhne ke izi oma. ¹¹Me jiri buru nye nọkpo okwo izi oma ka, nū nye izi nū nye zni nhne. ¹²Kam kpararu, me naata awghnwhnu nū rime ikelu. Kovu iwhnerne zá notu m, kwnonu nū m magwu m nye me kweru nū ya, m

magwū m masi nū o nwernu rikne o bīta nhne me yisiri a n'aka[¶] dū obochi wam.

¹³Hite n'okwnata ovu nū owhnun'anya Karaisi Jizōsi, bīta kpakara nhne i nurnu n'ōnu m, ma be buru nhne atū ke iznizni zī snam. ¹⁴Enine Nso yinu i aka bīta nhne oma wam be yisiri i n'aka.

¹⁵I magwū nū kpakara ele zī nū Esia ghasaru m, ma Figelusi nū Hamogenisi.

¹⁶Nyenwe aī donu ezi-nu-oro Onesiforosi obirizi kwnornu nū o mesiri m ovu rikne, ijigba be tūru m zá nōotu a iwhnerne. ¹⁷Nga o zī nū Rom, o piosiri m rikne tem o piohia m. ¹⁸Nyenwe aī donu a obirizi n'obochi ikpe. I magwū nkari nkari kpa o yinu m aka n'apna zī odo n'odo n'Efesosi.

Nye ogwnu oma ke Jizōsi

2 Timoti nnwō m, gbasī rikne n'oru ke Karaisi Jizōsi. ²Kpakara nhne i nurnu me kwuru nū ruwhnu agīda ele akebe, zni ele kwesiri be kwnata be ovu, ele jeenwe rikne zni masi ele berere. ³Nwe okasi ovu n'awhnūwhnu lele nye ogwnu oma ke Karaisi Jizōsi. ⁴O zá nye obula ke bī nye ogwnu ke neeme nhne nye būo nye ogwnu neeme, ma o mee nhne jōosno nye risi a ovu n'ōnu. ⁵Kpam masi, o zá nye naagba eso ke jeenwe rikne kpuru okpu mmeri o buru nū o gbáge eso lele kpa iwu eso kwuru. ⁶Nye ɛrnu ekwnu ke nōornu ɛrnu nkari kwesiri o beru oso ri mkpuru mbom ke hi n'ekwnu a whūya. ⁷Tule nhne me nookwu, Nyenwe aī jeenye i oghohia nū kpakara nhne.

⁸Chenwanya nū ka bī izi oma m, Jizōsi Karaisi nye hiri n'avnurnu Devidi, hiri n'ɛnwu lizo. ⁹Kwnornu nū izi oma ka, m naata awhnūwhnu dū kpa be tūru m ijigba lele nye noolulu iwu, kovu

be tūge ikwu-ōnu Chiokike ijigba. ¹⁰Ka bī nhne mernu me neenwe nkasi ovu kwnornu ele wam Chiokike hōhiaru, ma be nwehia ozhohia ke zī nū Jizōsi Karaisi nū igwugwu kwó okwo.

¹¹Ka bī ikwu-ōnu ke kwesiri okwnata ovu,

O buru nū a snornu a nwū, a jōosno a ziri būdnu.

¹²O buru nū a nwe ndidi, a jōosno a chī lele eze.

O buru nū a gōnahoru a, o jōogonahoru aī.

¹³O buru nū a nwée okwnata ovu, o jeekwesi kōriri okwnata ovu, kwnornu nū o jōogonahoru ɛhni a.

Nye ɛrnu ke Chiokike naakweru

¹⁴Chenwanyanū be kpakara nhne ka. Dō be aka nū nsnī nū ruwhnu Chiokike gbasiri odogbuta n'ikwu-ōnu, o zá mbarna obula zī a, o noolulu ele noobno nsnī. ¹⁵Gbalī gweru ɛhni i gesi nū ruwhnu Chiokike lele nye ɛrnu Chiokike nakweru, nye iwhnerne zá nōotu, nye nwernu rikne zni ikwu-ōnu ke ezi oka nkari. ¹⁶Zeru oka iwhnirniwhno nū oka etekne, kwnornu nū ele nookwu a neegweme ɛhni be hne Chiokike zī. ¹⁷Iznizni be naagbasa lele bekwnu okochi, ^{§§}ke Haijmenousi nū Filetusi zī n'esilawuru ele neezni a. ¹⁸Ka bī ele kpawhuru n'ezī oka. Be nookwu nū olizo n'ɛnwu ele nwurnu onwu whelem, be naakwnadna okwnata ovu agwna ele badnu. ¹⁹Kpa o zī, ntū-eli Chiokike gwuzo kwem, ke nwernu akara ka, “Chiokike magwū ele ke a,” nū “Nye obula ke noosukwu rewhna Nyenwe aī, hi nū nhne ojo whūya.”

²⁰N'oro hna okpotokpo, o būo agbugba wiri golu nū agbugba wiri siliva bī nhne zī a kpōi, kovu okiko isisi

¶1:12 nhne me yisiri a n'aka mōbu nhne Chiokike yisiri n'aka m

§§2:17 mōbu lele mbam mbam

nụ rịzna, agwna be ji nọornu ọrnụ zị mkpa, agwna be ji nọornu ọrnụ zịla okne mkpa. ²¹ Kọvu ọ bụru nụ badnụ ọbula snụsnama ẹhni a nkari, be jeeji a nọornu ọrnụ zị mkpa, ke zị nsọ, be jiknenu a, Nyenwe a jeeji nọornu ọrnụ ọma ọbula. ²² Gbanahọru kpakara nhne ojo ke nọogwnu ele ikoro. Gbasornu ome mma, nụ ọkwnata ovu, nụ ọwhnun'anya nụ udno, jị nụ kpakara ele neekpenu Nyenwe aị nụ mkpọma zị rịchna. ²³ I kwú ọka ọbula ke iwhnirniwhno nụ agirigo nwée risi, kwnornu nụ be noovuya okno ọka. ²⁴ Nye izi Nyenwe aị jọburu nye nookno ọka, tnunuma, ọ jọburiri nye neegesi nye ọbula ovu ọma, nye nwernu rikne zni nhne, nye nwernu ndidi. ²⁵ O jeegweru wọhnernerne neezni ele neemegidne a nhne, neele anya nụ Chiokike jeeme be tughnasna, o dubna be n'ezị ọka, ²⁶ ma be mahia nhne, gbanahọru mbịta Ekwensu sninu be, kpa o gidnenu be ma be mee nhne o pioru be mee.

Ọbochi ipne-aznụ

3 Kọvu hnata ka ama, ige tų ogwnu k'agịda vawa n'ọbochi ipne-aznụ. ² Ele badnụ jọburu ele whnurnu ẹhni be n'anya, ele whnurnu iwai n'anya, ele oknomokno, ele nganga, ele noolulu ele badnụ, ele zá noobnonu ele murnu be nsni, ele nwée ovu ọtu mmamma, ele zá nsọ, ³ ele nwée ọwhnun'anya, ele zá naagbarunu ele badnụ nhne be mernu be, ele nookwulu, ele nwée rikne jikwaru ẹhni be, ele nụ lele anohia, ele nhne bụru ọma zá naamasị, ⁴ ele neere ele badnụ, ele risi rikne, ele nọowhu nụ nganga, ele whnurnu nhne sọ n'ọnu n'anya karu ọ whnụ Chiokike n'anya, ⁵ ele nwernu ọdi ogwnu Chiokike kọvu be gọnahoru rikne a. Jị nụ be nwéko nhne ọbula.

⁶ Be bụ ele ji aghigho nooduwu ezi-nụ-oro, duwuh ele rinya nwée rikne,

ele rinya mmehie noovughari lele ele nwornu manya nụ egwnurnu nhne ojo. ⁷ Ele rinya nụ kpa zị nọomu nhne, kọvu be nwée rikne mụhia ezi ọka. ⁸ Lele kpa Janisi nụ Jambirisi gwuzogidnenu Mozizi, ele ka neemegidne ezi ọka, ele mkpọma be nwurnu ọnwu, ele ọkwnata ovu be bụ nhne etekne. ⁹ Kọvu be jéenwe rikne zne nụ ruwhnu, lele kpa iwhnirniwhno ele wam whųyaru iwhe, ọ bụ masị kpa iwhnirniwhno ele ka jọowhuya iwhe.

Ọlu znirni Timoti ezi ipne-aznụ

¹⁰ Kịtna, Timoti, ị magwụ kpakara nhne me znirni nụ kpa me wuru bụdnụ m. Ị magwụ nhne me neeme nụ nhne me kweru nụ ya, nkasi ovu m, nụ ọwhnun'anya m, nụ ndidi, ¹¹ nụ kpa me nagidnenu ọkpagbu, nụ awhnụwhnu. Ị magwụ kpakara nhne me whnurnu n'Antiokiu, nụ Aikoniom, nụ Lisitira, kpa me nagidnenu ọkpagbu. Kọvu Nyenwe aị dọhiaru m nụ rime kpakara be. ¹² Me kanu ị ezi ọka, nye ọbula ke joowu bụdnụ ke nọotu ogwnu Chiokike nụ rime Karaịsi Jizọsi jaata awhnụwhnu. ¹³ Kọvu ele ojo nụ ele ka nụ be bụ nhne be bụla, jaazị nọojokari bujo, nooduwu ele badnụ, be nooduwu masị be. ¹⁴ Kọvu dazịgidne nụ nhne me znirni ị nụ nhne ị kweru, hne ị magwụ nye ị mụhiaru nhne n'aka a. ¹⁵ Hite n'ige ị bụ nnwọ matị, ị magwụ nhne ọkwukwo nsọ kwuru, ke nwernu rikne mee ị ị bụru nye nwernu akoniche. Ka joodubna ị n'oznohia hite n'okwnata ovu ke zị nụ Karaịsi Jizọsi. ¹⁶ Kpakara nhne be gbaru n'okwukwo nsọ hi n'echiche Chiokike whųya, be bụru ọma n'ogweru zni nhne, bigbo, dọ aka nụ nsni nụ ọznuznu ke ome mma, ¹⁷ ma badnụ ke Chiokike bụru nye zuru ozu, nye be jiknenu nọornu kpakara ọrnụ ọma.

4 M gwuzo m nụ ruwhnu Chiokike nụ Karaịsi Jizọsi nye jeekpe ele zị

budnu nu ele nwurnu onwu ikpe nga o jaava lele eze, neenye i iwu ka. ²Kpo okwo izi oma, ziri gnarnagnarna n'ige kwesiri nu ige kwesige, bna mbna, bigbo, kwnalizọ mkpoma, gweru agida ndidi nu anya duru eli neezni nhne. ³Kwnornu nu ige jaava nga ele badnu jeekwe iznizni buru oma. Tnunuma, be jaachikota ele neezni nhne, ele jeezni be nhne ke nsni nooko be eko noopio. ⁴Be jeekwe o bno nsni n'ezị oka, kovu buru snornu otutnu ruwhere. ⁵Kovu buru nye anya duru eli ige obula, naagidne awhnuwhnu, rnu eru nye nookpo okwo izi oma, rnu kpakara eru ke kwesiri nye izi Chiokike.

⁶Kitna, ige be jowusi budnu m lele arjohna manya dulum, ige me jowwu enwu valam. ⁷M lukwolem ogwnu oma wam, m gbazulem eso wam, m bitala m okwnata ovu wam. ⁸Kitna, Nyenwe aji bitannu m okpu-eze ke ome mma, ke nye ikpe ziri ezi jeenye m n'obochi wam, o jeenye me nu nsunu m, kovu o jeenye kpakara ele noopio o whnu a anya nga o jowwhuya iwhne.

Iznuznu Pọlu nu Timoti

⁹Me wara wara va. ¹⁰Demasi whurnu nhne owa n'anya, o ghasa m zne Tesalonika. Kireskensi znernu Galasia, Tajitosi zne Dalimatia. ¹¹Me nu Lukwu

kpoi zi. Nga i jaava kwuru Maki va, kwnornu nu o jeenyinu m aka n'ernu me noornu. ¹²M ziznenu m Tajikosi Efesosi. ¹³Nga i jaava chianu m iwo me chisaru n'oro Kaposi nu Torasi, nu okwukwo, ke kakwo mkpa okwukwo.

¹⁴Alekizanda nye eru rugwe mernu m nhne ojo k'agida. Nyenwe aji jokuwu a ogwo eru a. ¹⁵Any a du eli hne o zi, kwnornu nu o bu nye neemegidne izi aji.

¹⁶Nga me gwuzo n'ikpe noziri noogoru onu m, o za nye obula ke sno m, kpakara ele badnu gbanahoru m. Chiokike bikno, gwniko nhne ka megidne be. ¹⁷Kovu Nyenwe aji dagwunu m, nyee masi m rikne, me jiri kpo okwo izi oma nu nsni kpakara ele buo ele Ju. Be dhiaru m n'onu odum. ¹⁸Nyenwe aji jodohia m nu kpakara nhne ojo, duru m n'udno bna n'ochichi eli-eze oligwe. Ya nwe igwugwu okwnukokwnu. Amim.

Obekwu ipne-aznu ke Pọlu

¹⁹Bekwu Prisila nu Akwila nu ezinu-oro Onesiforosi. ²⁰Erasitosi daziri nu Korinti, Tirofimosi naaria ehni igbugbu, m ghasa a nu Miletosi. ²¹Gbalị va su okirika du. Ebulusi neebekwu i, ma Pudesi, Lainosi, nu Kalaudia nu kpakara rumu nda.

²²Nyenwe aji dazinu i. Oru Chiokike dazinu anu.

Okwukwo izi

Polu gbaznennu

Tajitosi

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Polu kwuru nhne gbasiri Tajitosi nu hne zi ichne ichne nu rime okwukwo izi o gbaru. O karu nu ya nu Tajitosi sno rnu ernu izi oma nu Esia Matu nu Giri (2 Korinti 2; Galasia 2:3). Polu kannu a, o hohia ele risi nu ele jeelekota ogbako Chiokike anya nu Kiriti.

Polu kannu Tajitosi o whnu ele risi nu ele neelekota ogbako Chiokike bu ele, ele badnu nookwu oka oma (1:5-9). Kpakara ele sno Nyenwe ai jobu ele bitaru ehni be snam, ele za neesigha oka (1:10-2:9).

Polu kwuru oka gbasiri ele zi ichne ichne nu rime ogbako Chiokike ke zi nu Kiriti. O karu nu a nwernu rikne o wu budnu ikne kwnornu nu Chiokike ziyaru Jizosi Karaisi, Chiokike znohiaru ai, snuma ai hite nu rikne Enine Nso, mee ai a panizo budnu ikne ke nwernu olile anya budnu kwó okwo. Chiokike znohiaru ai kwnornu nu o bu nye obirizi, o buo kwnornu nhne oma obula a mernu.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nu okpukpe Polu kpenu Tajitosi (1:1-4)

Ezni ele risi ogbako Chiokike (1:5-16)

Ezni ke Ogbako Chiokike (2:1—3:11)

Ezni ke o znirni Tajitosi nu obekwu ikwu ipne-aznu (3:12-15)

1 Mawa, Polu nye izi ke Chiokike nu nye izi Jizosi Karaisi. Ernu m bu o mee ele Chiokike hohiaru nwe okwnata ovu, ma be mahja ezi oka ke noodubna n'otu ogwnu Chiokike, ²ma be nwehja olile anya budnu kwó okwo, hne Chiokike za naagha aghalaghala, bu ke o kweru mkwna su owa panizoru. ³O

mernu ikwu-onu a whya iwhne n'ige ke a hite nu ogbasa izi oma, bu ke o yisiri n'aka m lele nhne Chiokike Nye Oznohia ai nyernu n'iwu. ⁴M naagbanu i Tajitosi nnwo m n'ezi n'okwnata ovu ke a kwekotaru okwukwo.

Oru, nu udno ke hi n'aka Chiokike Nda ai nu Jizosi Karaisi, Nye Oznohia ai.

Ernu Tajitosi nu rime Kiriti

⁵Nhne mernu me gharuru i nu Kiriti bu ma i bikwata nhne ke kwesiri obikwa, hohia ele okno badnu nu rime eli-ohna obula, lele kpa me kannu i. ⁶Nye okno badnu kwesiri o bu nye nwée otna, nye lu otu nnwerne, nye nwernu rumu be tukwasiri mkpoma, nye kpahie agwa, ele mee risi rikne. ⁷Kwnornu nu nye risi jobu nye nwée otna lele nye izi Chiokike, nye mee n'iche ovu a, we ovu ehni wara wara, nye za nonwo manya gbu ogbu, nye mee nhne rikne, nye nwée owho-anya. ⁸O jobu nye neelekota ele izne, nye whnurnu nhne oma n'anya, nye za neemewhe nhne ike, nye zi snam, ziri nso, nye neejikwaru ehni a. ⁹O jikwaru oka wam ke kwesiri okwnata ovu rikne lele kpa be znirni a, ma o mesi ele berere ovu rikne hite n'iznizni a zi snam, gesi masi ele neemegidne a nhne ojo be.

¹⁰Agida ele kwé ekwe nooduwu ele berere hite nu ikwu-onu etekne, ke kakwo ele knesnigwu omen'eli ele Ju aka rikne. ¹¹Be kwesiri o mee be kpusni onu be, ele noolulu agwna ezi-nu-oro, ele neezni nhne be kwésile o zni, kwnornu iwai. ¹²Otu nye owhnurninya be, nye Kiriti, karu kpa, "Ele Kiriti bu ele aghalaghala, ele ovu ojo lele anohia, ele ime-gwu, nu ele okne nkoli." ¹³Nhne o kwuru bu ezi oka, ka kpararu bigbosi be rikne, ma be gwuzosi rikne n'okwnata ovu, ¹⁴ma be gharu iznizni aghalaghala ele Ju nu iwu ele badnu ke hi n'aka ele whogaru n'ezi oka. ¹⁵Kpakara nhne zi richna n'anya ele zi richna, kovu nye

ruru ọru nọ nye kwé ekwe, ọ zá nhne zị rịchna, kwnornu nọ akoniche be nọ echiche be ruru ọru. ¹⁶Be karu nọ be magwu Chiokike, kovu ẹnu be neegesi nọ be ọogonahoru a. Ele sọ ize, ele risi rikne, ele nwée rikne mee nhne ọma ọbula.

Iznizni zị snam

2 Gbalị zni iznizni zị snam. ²Ele okno badnu nwernu anya udno, ele nwernu ọso n'anya, ele zá neemewhe nhne ike, ele zị kwem n'okwnata ovu be, nọ ọwhnun'anya nọ ndidi. ³Ele okno badnu ele rinya masị wuru budnu lele ele zị nsọ, ele zá noobno ele berere nhne, ele zá ọonwo manya gbu ogbu, ele neezni nhne buru ọma, ⁴ma be zni ele nnwerne ikne anya udno, whnu nzi be nọ rumu be n'anya. ⁵Be kwesiri ọ buru ele zá neemewhe nhne ike, ele zị rịchna, ele rinya neelegidne ọro be anya nkari, ele noobnonu nzi be nsni, ma ele badnu gharu ọ kaja ikwu-ọnu Chiokike.

⁶Kpam masị, neezni rumu ikoro ma be buru ele zá neemewhe nhne ike. ⁷Nu kpakara nhne i neeme, gesi ẹni i nye ọma atụ n'ẹnu ọma. Nu nhne i neezni gwuzosi rikne nọ rime a, nye anya ọru ẹli. ⁸Ikwu-ọnu buru ọma ma nye ọbula ke neemegidne i tu iwernerne hne be nwée nhne ojo be jeeji nookwugidne ai.

⁹Zni ele ọhi be bnonu ele nwe be nsni nọ kpakara nhne, neeme nhne ọoso be n'ọnu, be sá ọka nga be nookwunu be ọka. ¹⁰Be znu nhne ele nwe be, kovu be gesi nọ be ọotukwasi be mkpoma, neegesi nhne ọma ke zị nọ iznizni Chiokike Nye Ọznohia ai nọ kpakara nhne.

¹¹Oru Chiokike ke neegweya ọznohia whuyaru iwhe hne kpakara ele badnu zị, ¹²neezni ai a sigbasi nhne ọogwnu anọ-ẹni ai n'owa, nọ budnu ke zá ọotu ogwnu Chiokike, a wuru budnu ele zá neemewhe nhne ike, ome mma, ọotu ogwnu Chiokike nọ rime ọwa ka. ¹³A

nwernu olile anya zị ngozi, bu ọ whuya iwhe igwugwu ke Chiokike hna ezi nọ Nye Ọznohia ai Jizosi Karaisi. ¹⁴Ọ bu nye gweru ẹni a nye n'onodi ai ma ọ gbahia ai nọ rime nhne ojo, bitannu ẹni a ele ke a, ele zị rịchna, ele ovu neerne bekwnu n'ẹnu ọma. ¹⁵Zni kpakara nhne ka, naakwnagidne, bna mbna nọ kpakara rikne i nwernu. I kwé badnu ọbula ledna i anya.

Budnu nye Karaisi

3 Chenwanyanu ele badnu be bita ẹni be nọ mkpururu ele risi nọ ele neechi ẹchi, noobno nsni, jiknenu ọ ru ẹnu ọma, ²be kwúko ọka ojo megidne badnu ọbula, be buru ele udno, ele agwa ọma, ele ovu hieru ẹli hne kpakara ele badnu zị.

³N'ige mbom, a bu ele iwahnirniwhno, ele zá noobno nsni, ele be duwhuru, noosno agida nhne ojo zị ọdo nọ ọdo ke ọogwnu ai, a wuru budnu ojo, kwno awuwa, be snornu ai irno, aila sno masị be irno. ⁴Kovu nga ovu ọma nọ ọwhnun'anya Chiokike Nye Ọznohia ai whuyaru iwhe, ⁵ọ znohia ai, ọ buo kwnornu ẹnu ọma a nrurnu, kovu kwnornu obirizi a. Hite n'osnusnu ke ọmu berere, Enine Nso nyernu ai budnu ikne. ⁶Chiokike wukwasiri ai Enine Nso k'agida hite nọ Jizosi Karaisi Nye Ọznohia ai. ⁷Hne o gwnurnu ai lele ele mee mma hite n'oru, a buru ele neekhia olile anya budnu kwó okwo. ⁸Ka bu ọka kwesiri okwnata ovu. M naakaa, ji kwusi a rikne ma ele kweru nọ Chiokike buru ele anya ọru ẹli, neeme nhne buru ọma. Kpakara nhne ka buru ọma naabna iru hne ele badnu zị.

⁹Kovu zeru ajiji iwahnirniwhno, nọ ogwnu rewhna eburnu, oknorno, ọlu ogwnu kwnornu iwu, be bnana iru, be bu nhne etekne. ¹⁰Do nye ọbula ke neegweya okewa aka nọ nsni mba lawuru, i mekwo, gharu a. ¹¹I magwu nọ badnu

kị bụ nye aghorome, nye mmehie, o bụ nye naama ẹhni a ikpe.

Ezni ipne-aznụ

¹²Nga me jeeziya Atemasi nụ Taikikosi, hna anụ zi, gbalị vakwnusi m nụ Nikopolisi, kwnornu nụ m jaadazi pji n'ige okirika. ¹³Gbalị yisinu Zenasi nye ogwnu iwu nụ Apolosi aka n'izne

be, whnụ nụ be nwehjaru nhne obula be pioru. ¹⁴Ele ke aị mụhia kpa be jeeji ige be rnụ ẹrnu oma, rnụhia nhne zi mkpa, be wúko badnụ bnána nụ nhne. ¹⁵Kpakara ele me nụ be zi neebekwu i. Bekwu kpakara ele whnurnu aị n'anya nụ rime okwnata ovu. Oru Chiokike dazinu kpakara anụ.

Okwukwo izi
Pōlu gbaznennu

Filemōni

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Filemōni bụ otu nye zị mkpa n'ogbako Chiokike ke zị nụ Kōlosi, nye nwe ọhi ke rewhna a bụ Ọnesimosi. Ọhi ka hiri n'oro nye nwe a gbawhu. Kpa ọ kpawhuru, ya nụ Pōlu nye zị n'ikelu wh-nutaru. Hite n'aka Pōlu, Ọnesimosi ghọ nye Karaịsi. Pōlu gbaznennu Filemōni okwukwo izi ka naarjasno a, ọ kwub-nahnarnu ọhi a, nye Pōlu neezihnahienu a. Pōlu naarjasno a, ọ naabnarnu a lele nnwọ nda nụ rime Karaịsi, ọ bụo lele ọhi.

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Opanizo (1-3)

Ọwhnun'anya Filemōni nụ okwnata ovu a (4-7)

Oriasno nụ risi Ọnesimosi (8-22)

Okwukwo (23-25)

1 Mawa, Pōlu, nye ikelu kwnornu Karaịsi Jizōsi, nụ nwene aị rukna Timoti, naagbaznenu enyi aị nụ nye ẹrnu ibne aị, Filemōni, okwukwo izi. ² A naag-baznenu masinu nwene aị rinya Afia nụ nye ogwnu ibne aị Akiposi nụ ogbako ke zị n'oro i. ³ Oru nụ udno ke Chiokike Nda aị nụ Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi dazinu anụ.

Pōlu nọtunu Chiokike mmamma

⁴ M nọtunu Chiokike mmamma ige ọbula me neechenwanya i n'okpukpe m, ⁵ kwnornu nụ m nọonu nhne gbasiri ọwhnun'anya i hne kpakara rumu Chiokike zị nụ okwnata ovu i nụ Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi. ⁶ M neekpe ma okwnata ovu i nọonusi ẹrnu rikne n'esilawuru rumu nda ma i mahja kpakara nhne oma ke a nwernu a ji nọonu ẹrnu nụ rime Karaịsi. ⁷ Ọwhnun'anya i nyernu m mkpoma oso

n'onu k'agida sụ nwene m rukna, bụ ke mernu ovu ele nsọ ziri budson ikne, gbata kwno m inwe.

Pōlu riasnornu nụ risi Ọnesimosi

⁸ M nwernu m anya rikne nụ rime Karaịsi ọ kanu i mee nhne ke kwe-siri. ⁹ Kovu ọwhnun'anya mernu me riasno i, lele okpa badnu me bụ, Pōlu nye okno badnu, kovu kịtna, nye ikelu kwnornu Jizōsi Karaịsi. ¹⁰ M nọorio i kwnornu Ọnesimosi nnwọ m rukna nụ rime Karaịsi, nye ghoru nnwọ m kpa me zị n'ikelu. ¹¹ Nụ mbom, ọ bnáge nụ nhne ọbula nyee i, kovu kịtna ọ bnarnu iru nyee i, ma mawa masi.

¹² M neeziyanu i ya hite n'ovu m, lele nye zị m okne mkpa. ¹³ O znernu amasi m ọ bita a hna me zị ma o yinu m aka n'onodi i kpa me zị n'ikelu kwnornu izi oma. ¹⁴ Kovu m jeeme nhne ovu i kwéle, kpa nhne oma ọbula i jeeme jeehi n'ovu i whuya, ọ bụo nhne be kwnagidnernu i mee. ¹⁵ O jọobu nụ Ọnesimosi whogaru ige matị, ma i kwubnanya a n'ehni i okwnukokwnu. ¹⁶ O buma lele ọhi, o kakwo ọhi, kovu lele nnwọ nda be wh-nurnu n'anya. O zị m mkpa k'ezi, kovu ọ zị i mkpa kakwo lele badnu nụ lele nnwọ nda nụ rime Nyenwe aị.

¹⁷ O buru nụ i kwuru m nye ẹrnu ibne i, kwubnanya a lele kpa i jeegweru m. ¹⁸ O buru nụ o nwernu nhne ojo ọbula mọbu ogwo ke o ji i, gwnusi a nụ risi m. ¹⁹ Mawa Pōlu, ji aka m naagba nhne ka, m jọokwu i be. I magwu nụ ji n'iwuhuru i jigwu m ogwo budson i. ²⁰ Bikno, nwene m rukna, menu m nhne ka kwnornu nụ Nyenwe aị, mee ovu sọ m n'onu lele nwene rukna nụ Karaịsi. ²¹ M tukwasiri m mkpoma nụ i jọobno nsi kpa me naagba okwukwo ka nụ i jeeme kakwo nhne me nọorio i.

²² Kpam masi, bitanu m otu onu oro, kwnornu m neele anya nụ Chiokike

jaaza kpakara okpukpe anụ mee m hiehnakwnusi anụ berere.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

²³Epafarasị nye me nụ a zị n'ikelu kwnornu Karaịsi Jizọsi neebekwu i,

²⁴ma ele ọrnu ibne m Maki, Arịsitakosi, Demasị nụ Lukwu. ²⁵Oru ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazinu enine anụ.

*Okwukwo izi***Ele Hiburu****Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Okwukwo izi Ele Hiburu bu ke be gbaz-nennu ele Karaisi ele be neemegidne, ele zi nu ogwnu nu be jaaghasa okwnata mkpoma nu Karaisi. Nye gbaru okwukwo ka naakanu be nu Jizosi Karaisi bu ezi oyiyi Chiokike n'iwuru a. O neegesi nhne ka, ke mbom, Jizosi bu Nnwọ Chiokike ke zi okwnukokwnu, nye muhiaru obno nsni hite n'awhnuwhnu o gawheru. Lele Nnwọ Chiokike, Jizosi kakwo kpakara ele owhnurninya ke Tesitamenti Oknani, ma ele enine izi, ma Mozizi n'iwuru a. Ke ebo, Chiokike karu nu Jizosi bu nye ariohna, nye obula ke kweru nu ya, jeenwehia oznohia nu mmehie.

Nye gbaru okwukwo izi ka kwuru oka gbasiri ele dikne ke okwnata ovu, ele gwuzoru kwem du n'enwu. Be lekwasiri Jizosi anya, nu ruwhnu awhnuwhnu nu okpagbu be kpagburu be. O jiri odo aka nu nsni nu ezni mesni okwukwo izi a.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Karaisi bu oyiyi Chiokike zuru ozu (1:1-3)

Karaisi kakwo ele enine izi (1:4—2:18)

Karaisi kakwo Mozizi nu Josua (3:1—4:13)

Karaisi bu nye risi ariohna kakwo (4:14—7:28)

Ogba-njo-ehni Karaisi kakwo (8:1—9:22)

Ariohna Karaisi kakwo (9:23—10:39)
Okwnata mkpoma bu risi nhne (11:1—12:29)

Mee nhne joso Chiokike n'onu (13:1-17)

Okpukpe nu oka ipne-aznu (13:18-25)

Nnwọ a kakwo ele owhnurninya

1 N'ige wheru ewhe, Chiokike kwunnu ele nda ai oknani oka agida ige hite n'onu ele owhnurninya n'apna zi ichne ichne. ²Kovu kitna, n'obochi ipne-aznu ka, o kwunnu ai oka hite n'onu Nnwọ a Jizosi, bu nye o hohiaru ma o buru nye jeeri kpakara mkpe, nye o hiri n'aka a kpu owa. ³O nwernu igwugwu Nda a. Nnwọ wam bu nhne Nda a bu. O ji ikwu-onu a ke nwernu ikn-ernema jigidne kpakara nhne. O jiri aka a snusnama mmehie owa. Nga o mekworu ka, o daziri eli n'akarikwnunga Chiokike n'oligwe, nye kakwo kpakara nhne n'olu.

Nnwọ Chiokike kakwo ele enine izi

⁴Nnwọ wam kakwo ele enine izi lele kpa rehna a “Nnwọ,” ke Chiokike nyernu a kakwo rehna be.

⁵Kwnornu nu o za enine izi obula ke Chiokike kannu,

“Ji bu Nnwọ m.

M gholam Nda i tna.”

Mobu, o zi masi enine izi ke Chiokike kannu,

“M joo burunu i Nda,

i joo buru Nnwọ m.”

⁶Nga Chiokike neeziya Nnwọ a nu rime owa, o kaa,

“Kpakara ele enine izi Chiokike kponu a risi eli.”

⁷Ka bu nhne Chiokike kwuru gbasiri ele enine izi,

“Chiokike mernu ele enine izi a lele ruwhere,

ele izi a lele bekwnu neerne erne.”

⁸Kovu nhne gbasiri Nnwọ wam, Chiokike karu,

“Chiokike, ngadna eze i jaazi tim tom,

Mkpara eli-eze i bu ikpe zi snam.

⁹I whnurnu nhne oma n'anya, sno nhne ojo irno,

kam kpayarū, Chiokike, bụ Chiokike i teru i mōno ovu ọso n'ọnu, bīta i nū hne kakwo kpakara ele ibne i.”

¹⁰ Ọ kaa,

“Ji Jihova, i tūru ntū-ẹli ọwa hite nū mbom.

I ji aka i lawūru kpū oligwe.

¹¹ Kpakara be joowhu, kovu i jaazi ọkwonukokwnu.

Be jaaka būka lele iwo.

¹² I jaapīakota be lele iwo olu, be jaagbanwo be lele ikpe, kovu i zī kpa i zī nū mbom, ọnu ọgwunugwnu awha i jéebi ebi.”

¹³ Ọ zá enine izi ọbula ke Chiokike kannū,

“Daziri ẹli n'akarikwnunga m tem dū nga me jaabīta ele irno i lele nhne i jootukwasi ọchi i lawūru.”

¹⁴ Ele enine izi, kpakara be būo ele o zī-yaru o yinu ele jeekehīa ọznohia aka sa?

Okne ọznohia wam

2 Kam kpayarū, a jigidne ezi ọka wam a nūnu aka rikne, ọ zī be vume aī lele kpa mini noovume ọgbo. ² Ọ būru nū ikwu-ọnu ele enine izi kwuru gwuzosiri rikne, kpakara mmehie nū risi rikne nahīaru ọgwo ẹrnu awhnūwhnu kwesiri be, ³ ndaa kpa a jaagbanahoru, ọ būru nū a lewhuru okne ọznohia hna kpa anya? Ọ bụ ke Nyenwe aī n'iwuhuru a beru ọsno zni, ele nūnu a kannū aī nū ọ bụ ezi ọka. ⁴ Chiokike gbannū be akebne hite nū ẹrnu elekema zī ichne ichne ke rikne, nū ẹrnu ndu-ẹhni, nū ẹrnu rikne zī ichne ichne. Ọ gba masiri akebne nga o nyernu ele badnū nkesi ke Enine Nso lele kpa ọ masiri a.

Jizosi nū lele rumu nne a

⁵ Berere kwno, Chiokike bītage ele enine izi ele jaachi ọwa ke jaava, bụ ọwa ke a nookwu ọka a. ⁶ Kovu be kwuru n'otu hnenum n'okwukwo nso,

“Kini bụ nhne badnū etekne bụ, ke i naari ọriri gbasiri a, nū nnwo ke badnū ke i neelekota a?

⁷ I mernu a o hietu ẹli matī karū ele enine izi.

I jiri igwugwu nū ọson'anya kpusi a nū risi lele okpu-eze.

⁸ I mernu a nye risi kpakara nhne.”

Ka neegesi nū ọ zá nhne ọ sigbasiri ọ bīta nū mkpururu ọchi a. Kovu kītna, a whnūge nū kpakara nhne ka zī nū mkpururu ọchi a. ⁹ Kovu a whnūnu Jizosi, nye o mernu hietu ẹli matī karū ele enine izi. O jiri igwugwu nū ọson'anya kpusi a nū risi lele okpu-eze kwnornu nū ọ nwūnu ẹnwu. Hite n'oru Chiokike, o raturu ẹnwu riro kwnornu kpakara badnū.

¹⁰ Chiokike nwe kpakara nhne, ya ke masiri kpakara nhne hite n'iknernema a. O mernu nhne kwesiri nga o mernu Jizosi zu ozu hite n'awhnūwhnu, ma ọ znohia agīda rumu Chiokike, mee be snornu a kehīa igwe n'igwugwu a.

¹¹ Kwnornu nū nye bītaru be nso nū ele be bītaru nso bụ otu ọro. Kam kpayarū, o sukwu be rumu nda a zá ọootu a iwherne. ¹² Ọ karū,

“M jookwupiya rewhna i n'esilawūru rumu nda m, m jaaznarni i n'esilawūru ọgbako Chiokike.”

¹³ Berere kwno,

“M jootukwasi a ovu,”

o kwu kwno,

“Le me nū rumu Chiokike nyernu m.”

¹⁴ Lele rumu o sukwuru vugwu anọ-ẹhni nū ọvnarna, Jizosi ghoru badnū ke vugwu anọ-ẹhni nū ọvnarna ke nwernu rikne nwū ẹnwu, ma hite n'ẹnwu a, o megbu nye wam bụ Ekwensu ke nwernu rikne ẹnwu, ¹⁵ ma ọ dōhia ele zī n'ohi kpakara būdnu be n'ogwnu ẹnwu. ¹⁶ Kwnornu n'ezī, Jizosi vāge o yinu ele enine izi aka, kovu rumu avnūnu Ebereham. ¹⁷ Kam kpayarū, ọ zī mkpa Jizosi

nụ lele rụmu nda a nụ apna ọbula, ma ọ bụru nye risi ariohna ke nwernu mkpoma obirizi kwesiri ọkwnata ovu nụ ruwhnu Chiokike, ọ bụru masị nye mernu badnụ nụ Chiokike ziri n'udno hite nụ ọgbaru mmehie. ¹⁸ Kwnornu nụ o taru awhnụwhnu nga be marnu a ọrnurna, o nwernu rikne yisinu ele be naarna ọrnurna aka.

Jizọsi kakwo Mozizi

3 Kam kpayarụ, rụmu nda m, ele zi nsọ, ele vu osukwu ikwu oligwe, anụ ri ọriri nhne gbasiri Jizọsi, nye izi, nụ nye risi ariohna ke ọkwnata ovu aị. ² Ọ bụ nye kwesiri ọkwnata ovu nyeenye hohiaru a, lele kpa Mozizi buri nye be tukwasiri ovu nụ kpakara ọrnuru a n'oro Chiokike. ³ Jizọsi kwesiri o nwe igwugwu ke kakwo igwugwu Mozizi lele kpa nye wuru ọro nwernu igwugwu karu ọro o wuru. ⁴ Kwnornu nụ kpakara ọro nwernu nye wuru a, ọvuru Chiokike wuru kpakara nhne. ⁵ Mozizi, lele nnwo izi be kwesiri ọ tukwasi ovu nụ kpakara ọro a, gbaru akebe nhne be jookwu nụ ruwhnu. ⁶ Ọvuru Karaisi kwesiri ọkwnata ovu lele nnwo n'oro Nda a. A bụ ọro a, ọ bụru a bita mkpoma siri rikne aị, gwuzosi masị rikne nụ nhne a neele anya a.

Ozukwa inwe ke rụmu Chiokike

⁷ Lele kpa Enine Nso karu,
 “Tna, ọ bụru nụ anụ nurnu nkoli a,
⁸ anụ mee ovu anụ si rikne,
 lele kpa ele Izireli mernu nga be gwuzogidnenu Chiokike,
 ige ọrnurna n'eli-ikpa.
⁹ Nga ele nda anụ ọknani kparu m iru,
 kpari m,
 be whnurnu ọrnuru m nri awha ọno.
¹⁰ Ovuru weru m ọhni kwnornu ebiri kam,
 m kaa, ‘Mkpoma be noowhu apna,
 be kwege ọ bita iwu m.’
¹¹ Kam kpayarụ, m ji m ovuru owe ọhni du risi, kaa,

‘Be jáabna hne me jeenye be ozukwa inwe.’”

¹² Rụmu nda m, anya du anụ eli, ọ zá nye ọbula n'esilawuru anụ ke jeenwe ovu mmehie ke kwé ekwe ke jeeme a ọ whoga nụ hne Chiokike ke zi budnu zi. ¹³ Ọvuru anụ kwnagidne ibne anụ hnebuiko ọbochi be kwuru “Tna.” Ọ zá nye kwe aghigho ke mmehie mee ovu a si rikne megidne Chiokike. ¹⁴ Kwnornu nụ ọ bụru a jidne ọkwnata mkpoma a nwernu nụ mbom du okwukwo, aị nụ Karaisi jeekeko nhne. ¹⁵ Lele kpa be gbaru n'okwukwo nsọ,
 “Tna, ọ bụ nụ anụ nurnu nkoli a,
 anụ meko ovu anụ si rikne
 lele kpa ele Izireli mernu nga be gwuzogidnenu Chiokike.”

¹⁶ Ndaa ele nurnu nkoli Chiokike mee risi rikne? Ọ buo ele Mozizi hiri n'eli Ijipiti duhia sa? ¹⁷ Ndaa ele Chiokike we-sanu ovu ọhni nri awha ọno? Ọ buo ele mehieru, bu ele iznu be dnarnu n'eli-ikpa? ¹⁸ Ndaa ele Chiokike duru risi nụ be jáabna nụ hne o jeenye be ozukwa inwe? Ọ buo ele bnoge nsni? ¹⁹ A whnurnu nụ be bnage hne o jeenye be ozukwa inwe kwnornu nụ okwe ekwe be.

4 Chiokike kweru aị mkwna ọ bna n'ozukwa inwe a, mkwna wam noogwuzo kwem, anụ ngwa ma a tu ogwnu, ọ zi otu nyenum n'esilawuru anụ ba adna nụ ọ bna nụ rime a. ² Kwnornu nụ be znirni aị izi oma lele kpa be znirni be. Ọvuru izi be znirni be bnagene be nụ nhne, kwnornu nụ ele nurnu a jile ọkwnata ovu naahoru a. ³ Kitna aị ele kweru bnarnu n'ozukwa inwe a lele kpa Chiokike kwuru,
 “M ji m ovuru owe ọhni du risi,
 be jáabna hne me jeenye be ozukwa inwe.”

Ọ kwuru ka, ọ bụ n'eziri nụ ọrnuru wam kwolem kpa ọ turu ntụ-eli ọwa. ⁴ Ọ kwuru oka gbasiri ọbochi ke esau

n'otu hnanum, “Chiokike zukwaru inwe n'obochi ke esau nu kpakara ernu a.”⁵ Nu hnam kwno, o kaa, “Be jaabna n'ozukwa inwe m.”

⁶A whnurnu nu ozukwa inwe zinu ele ke Chiokike. Kovu, ele nurnu izi oma wam nu mbom bnage n'ozukwa inwe wam kwnornu n'okwe ekwe be.⁷ Chiokike bitaru obochi berere ele badnu ji naabna n'ozukwa inwe a, kwu a “Tna.” Nga agida awaha whemernu, o hi n'onu Devidi kwu lele kpa o kwuru nu mbom,
“Tna, o buru nu anu nurnu nkoli a, anu mee ovu anu si rikne.”

⁸Kwnornu nu o buru nu Josua duru be bna n'ozukwa inwe, Chiokike bo kwule oka gbasiri obochi ozukwa inwe berere.⁹ Ka neegesi nu ozukwa inwe berere zinu rumu Chiokike lele kpa Chiokike zukwaru inwe kpa o kekworu owa n'obochi ke esau.¹⁰ Nye obula ke barnu n'ozukwa inwe ke Chiokike, noozukwa inwe nu kpakara ernu a lele kpa Chiokike zukwaru inwe n'ernu a.¹¹ A yisi ehni ma a bnazne n'ozukwa inwe a, o zi nye obula ba adna kwnornu nu okwe ekwe lele kpa rumu Izireli dnarnu.

¹²Ikwu-onu Chiokike zi budnu nor-nusi ernu rikne. O zi buko kakwo ama-ogwnu ruwhnu lawuru. O noodubna, neekewa mkpuru ovu nu enine, ma okpukpu nu omio. O notupiya echiche ovu nu agwa ke badnu.¹³ O za nhne be keru eke ke tugwaru otugwa n'anya Chiokike, kpakara nhne gbe anya n'anya nye wam a jaasa ajiji gbasiri ehni ai.

Jizosi bu nye risi arjohna

¹⁴Hne a nwernu nye risi arjohna hna ezi kpa, nye beru osno zne nu ruwhnu Chiokike n'oligwe, Jizosi Karaisi Nnwọ Chiokike, a jidnesi okwuhia ke otukwasi ovu ai aka rikne.¹⁵ Kwnornu nu a nwée nye risi arjohna ke nhne gbasiri ai za

neemetu n'ovu, kovu a nwernu nye risi arjohna nye be kparu iru n'apna obula lele ai, kovu o mene mmehie.¹⁶ Ngwa ma a gweru ovu siri rikne vadu ngadna oru ke Chiokike ma a nahia obirizi nu oru jeeyinu ai aka n'ige mkpa.

5 Nye risi arjohna obula bu nye be hohiaru n'esilawuru ele badnu, be bita a ichne ma o dnasni anya badnu nu ruwhnu Chiokike, naakwanu be arjohna nu nkesi kwnornu mmehie.² O nwernu rikne gweru ovu oma mesno ele nwée rikne nu ele maa nhne n'apna obula, kwnornu nu ya n'iwuhuru a za rikne.³ Kam kpararu, o naakwa arjohna kwnornu mmehie ke a, nu ke ele berere.⁴ O za nye gweru igwugwu o chni ehni a nye risi arjohna, kovu nye Chiokike suk-wuru lele kpa o sukuru Eroni.⁵ Kpam masi, Karaisi nyége ehni a igwugwu ke nye risi arjohna. Kovu Chiokike kwuru nhne gbasiri a,
“Ji bu Nnwọ m,
M gholam Nda i tna.”
⁶Chiokike kwu kwno nu hne berere,
“I bu nye arjohna okwnukokwunu,
n'ahiri ke Mekizedeki.”

⁷Nga Karaisi zi budnu n'owa, o ji okne ekwuna nu anya-mini rjo arjio a n'okpukpe nyee Chiokike, bu nye nwernu rikne o dohia a n'enwu. O nurnu okpukpe a, kwnornu nu o gwednarnu ehni a eli.⁸ O bu n'ezi nu Jizosi bu Nnwọ Chiokike, kovu, o muhiaru obno nsni hite n'awhnuwhnu o taru.⁹ Nga be mernu a o ziri snam, o ghoru nye risi oznohia okwnukokwunu ke kpakara ele joojno nsni.¹⁰ Chiokike mernu a o buru nye risi arjohna n'ahiri Mekizedeki.

Odnahala aznu

¹¹A nwernu agida nhne a jookwu gbasiri Karaisi nye risi arjohna n'ahiri Mekizedeki, kovu a jookwu a kwnornu nu anu jeenwe rikne ghohia be.¹² Kitna, anu kwesiri o buru ele jeezni nhne,

kovu o zi koriri mkpa be neezni anu nhne mbom ke ikwu-onu Chiokike. O buru nu mini-remā bu nhne anu zi koriri nonwo, o buo wiri siri rikne. ¹³Kwnornu nu nye obula ke nonwo mini-remā bu watakiri, o nwēe rikne mahia nhne oma nu nhne buo oma. ¹⁴Wiri siri rikne bu ke ele soru oso, bu ele be znuru o mahia nhne zi ichne nu hne nhne oma nu nhne ojo zi.

6 Ngwa ma a zne ruwhnu, a sigbasi iznizni mbom ke Karaisi zne nu ozu ozu, a zoma o tu ntu-eli otuhnasna nu mmehie berere hite n'ome nhne ke neegweya enwu, kweru nu Chiokike. ²Ka bu iznizni ke owu mini nu ke obniakwasi aka nu risi, nu ke ohi n'enwu lizo, nu ke ikpe zi okwnukokwnu. ³Chiokike kwe, a jeeme nhne ka. ⁴O bu nhne kwé omume nu ele mahiaru iwhne ke Chiokike dnahnala, jeehieha, bu ele raturu nkesi oligwe riro, bu ele kehjaru igwe nu rime Enine Nso. ⁵Ele ka bu ke raturu nhne oma ke ikwu-onu Chiokike riro ya nu iknernema ke owa ke jaava, ⁶be hi nu ya dnahnala. O bu nhne jéekwe omume o kwuhnaya be, o nu lele be nokpogidne Nnwō Chiokike n'olu ogba berere, naakpasī a iwhnerne nu ruwhnu ohna.

⁷Eli ke nwornu mini ke noozokwasi a, naamipiya mkpuru ke bnannu ele ekwu iru, o nahia ngozi Chiokike. ⁸Kovu eli ke nooru igwnu nu akikara bnage iru obula. Be joovu a onu, n'ipne-aznu, bekwnu jeerne a.

⁹Kovu ele me whnuru n'anya, o bu n'ezi a nookwu kpa, a tukwasiri ovu nu nhne kakwo mma gbasiri anu, bu ngozi ke oznohia nu mmehie. ¹⁰Chiokike za neeme nhne ojo. O jeechezu ernu anu ya nu owhnun'anya anu gesiri rewhna a, zi koriri neegesi hne ele ke Chiokike zi. ¹¹A noopio ma nye obula mee koriri kpa du okwukwo, ma olile anya anu ziri kwem. ¹²A piole anu buru ele imegwu, kovu anu nu lele ele kweru ekwe

nwe masi ndidi tem du o nahia mkwna Chiokike kweru.

Mkwna Chiokike zi kwem

¹³Nga Chiokike kweru Ebereham mkwna, o jiri ehni a du risi kwnornu nu o za nye berere kakwo a. ¹⁴O kaa, "N'ezi oka, m joogozī i, nyee i obuba masi." ¹⁵Ebereham jiri ogologo nkasi ovu wehia mkwna wam Chiokike kweru a.

¹⁶Ele badnu neeji nye kakwo be du risi, neemesi oka be rikne, kam buru mbimambi oka nu odogbuta. ¹⁷Chiokike, ma o gesi ele jeekehia mkwna, nu o jaagbanwo mkwna wam, jiri rewhna a du risi. ¹⁸Chiokike nyernu ai mkwna a nu o du risi a, nhne lawuru ka gbánwo agbanwo kwnornu nu Chiokike jaagha aghalaghala, ai ele gbaznenu jigidne olile anya ke zi nu ruwhnu ai aka o zi inwe gwu ai. ¹⁹A nwernu olile anya ka lele nkno ke mkpuru ovu, ke zi jii nu kwem, ke dubnarnu ai n'aznu ikpe obnosni nu rime hne zi nso, ²⁰hne Jizosi beru ai osno bnazne, buru nye risi ariohna okwnukokwnu n'ahiri Mekizedeki.

Mekizedeki, nye ariohna

7 Mekizedeki ka bu eze Salem, nye ariohna ke Chiokike ke Kakwo Nhne Dum Olu. O zuteru Ebereham nga o hiri ogwnu ke o gburu ele eze neehieha, o gozi Ebereham. ²Ebereham nyee a otu nga nu nri nga kpakara nhne o gweyaru. Rewhna a ke mbom bu "Eze Ome Mma," ke ebo bu "Eze Salem," ke bu "Eze Udno." ³O za otnutnu gbaka gbasiri nda a mōbu nne a, mōbu avnuru a, omumu a, mōbu enwu a, lele Nnwō Chiokike, o bu nye ariohna okwnukokwnu.

⁴Le nye kwu ka, ke nda ai Ebereham nyegarū a otu nga nu nri nga kpakara nhne o luhiaru n'ogwnu. ⁵N'ezi oka, iwu karu rumu Livai ele ariohna nahoru rumu nda be otu nga nu nri nga.

Ọ bụ n'ezị nụ be bụ rụmu Ebereham. ⁶Kọvu Mèkizedeki híge nụ avnurnu Livai, kọvu ọ nahọru Ebereham otu nga nụ nri nga, gozi masị nye wam nahjaru mkwna Chiokike. ⁷N'ezị, nye wam ke goziri kakwo nye wam ọ goziri. ⁸Hna, badnụ etekne ke jọonwu ọnwu nanarnụ otu nga nụ nri nga. Kọvu hne berere, Mèkizedeki nye be gbarụ akebne nụ ọ jaazị tem nanarnụ otu nga nụ nri nga. ⁹A jaakaa nụ nga Ebereham kwuru otu nga nụ nri nga, nụ Livai nye nanahọru otu nga nụ nri nga kwuru ke a masị nụ rime Ebereham, ¹⁰kwnornu nụ Livai zị nụ rụwho Ebereham nda a nga Mèkizedeki zuteru Ebereham.

Jizọsi bụ nye ariohna lele Mèkizedeki

¹¹Be nyernu ele Izireli iwu hite n'ele ariohna Livai. Ọ bụru nụ iwu ke mernu rụmu Livai bụru ele ariohna mernu badnụ zu ozu, ọ zá mkpa nụ nye ariohna berere jaava n'ahiri Mèkizedeki, búo n'ahiri Eroni. ¹²Kwnornu nụ kpa be gbanwornu ele ariohna, kpm masị bụ kpa be jiri gbanwo iwu kam. ¹³Nye a nookwu ọka bụ Nyenwe aị, nye hiri n'avnurnu berere, ọ zá nye ọbula ke hiri n'avnurnu kam bụ nye ọkwa ariohna. ¹⁴A magwụ nụ Nyenwe aị hiri nụ avnurnu Juda whuya, bụ ele Mozizi kwúge nhne ọkwa ariohna gbasiri be.

¹⁵Ka dnornu aị anya nkari nkari, kwnornu nụ nye ariohna berere whuyaru lele Mèkizedeki. ¹⁶Ọ búo nye ariohna hite n'iwu ke osnusno ọmumu ke badnụ, kọvu ọ bụ nye ariohna hite nụ iknernema bụdnụ ke kwó okwo. ¹⁷Kwnornu nụ ọkwukwo nsọ karụ kpa, “Ị bụ nye ariohna ọkwnukokwnu, n'ahiri Mèkizedeki.”

¹⁸Be sigbasiri iwu ọknani kwnornu nụ ọ zá rikne, ọ bnáge iru ọbula, ¹⁹kwnornu nụ ọ zá nhne ke iwu mernu ozu ozu. Kọvu a nwernu olile anya ke ka mma ke a jeeji vadu Chiokike

ndundu. ²⁰Chiokike duru risi gbasiri a, ele berere bụru ele ariohna hne be dúge risi. ²¹Jizọsi bụ nye ariohna Chiokike dunnu risi, kwu masị nhne gbasiri a, “Jihova duru risi, ọ jáalahna aznụ, ‘Ị bụ nye ariohna ọkwnukokwnu.’”

²²Kwnornu ọdu risi ka, Jizọsi bụ mbimambi ke ọgba-njọ-ẹhni ke kakwo mma.

²³Ele ariohna wam zị agida kwnornu nụ be nwurnu ọnwu ke mernu be nwée rikne dazigidne lele ele ariohna. ²⁴Kọvu Jizọsi zị bụdnụ ọkwnukokwnu, ẹnu ke nye ariohna a zá naagbanwo agbanwo. ²⁵Kam kpayaru, o nwernu rikne ọ znọhia kpm kpm bụ ele hiri n'aka a vakwnusi Chiokike, kwnornu nụ ọ zị bụdnụ ọkwnukokwnu nọorionu be ariohna nụ ruwhnu Chiokike.

²⁶A nwernu nye risi ariohna nụ kpa, nye zị nsọ, nwée ntubo, nye mmehie zila nụ rime, nye zị ichne hne ele badnụ ele mmehie zị, nye be gwelizọru olu kakwo kpakara oligwe. ²⁷Jizọsi nuna lele ele risi ariohna ele berere, ọ zá naakwa ariohna kpakara ọbochi kwnornu mmehie ke a nụ ke ele Izireli. Kọvu ọ kwarnu otu ariohna kpoi ke zuru ọhna nga o gweru ẹhni a kwa ariohna. ²⁸Kwnornu nụ iwu mernu ele badnụ ele zúge ozu ele risi ariohna, kọvu ikwu-ọnu wam Chiokike jiri dū risi ke sno iwu wam n'aznụ mernu Nnwọ wam nye zuru ozu ọkwnukokwnu.

Jizọsi bụ nye risi ọgba-njọ-ẹhni ikne

8 Ka bụ risi kpakara nhne a nookwu, a nwernu nye risi ariohna nụ kpa, nye dazị n'akarikwninga ngadna eze Chiokike n'oligwe. ²Nye ariohna nụ kpa zị nọornu ẹnu nye ariohna nụ Hne Kakwo Nsọ n'oligwe, bụ ezi Oro-Eka Nsọ ke Nyenwe aị wuru, ọ búla badnụ. ³Nye risi ariohna ọbula jaakwa ariohna nụ nkesi nụ ruwhnu Chiokike, ọ zị mkpa nụ nye ka jeenweriri nhne o jeeji kwa

ariohna. ⁴Ọ bụru nụ ọ zị n'owa, ọ jọbu nye ariohna rịa rịa, kwnornu nụ agịda ele ariohna zị ele naakwa ariohna lele kpa Iwu Mozizi kwuru. ⁵Be neezne izi n'Oro Nso ke nhne atụ lele ke zị n'oligwe. Lele kpa Chiokike kannụ Mozizi nga o noowu Oro-Eka Nso, “Whnụ nụ i mernu kpakara nhne lele kpa be gesiri i be n'olu rugwu.” ⁶Kovu ẹru ọkwa ariohna ke Jizosi kakpa ke ele nrurnu ẹru nụ mkpururu iwu ọknani. Ọgba-njo-ehni ke ọ gbarụ n'esilawuru Chiokike nū ele badnụ kakwo mma, kwnornu nū o gwuzogwu n'olu mkwna ke kakwo mma.

⁷Ọ bụru nū ọgba-njo-ehni ke mbom zuru ozu, mkpa ke ẹbo be znéne akpa ai. ⁸Kovu Chiokike whnurnu nū ele badnụ zúge ozu, ọ kaa, “Obochi wawa, bụ nhne Jihova kwuru, nga me nū ọro Izireli nū ọro Juda, jaagba njo-ehni ikne.

⁹Ọ jónu lele njo-ehni, me nū ele nda be gbarụ, n'obochi me jiri be n'aka m dohia be n'eli Ijipiti, be kwnátala ovu nū njo-ehni wam me nū be gbarụ, m lemernu m be anya, bụ nhne Jihova kwuru.

¹⁰Kitna, ka bụ njo-ehni me nū ele Izireli jaagba nū ọbochi ke jaava, bụ nhne Jihova kwuru.

M jeeyisi iwu m nū rime echiche be, m jaagbakwasị be n'olu mkpoma be, m jọburu Chiokike be, be jọburu ele ke m.

¹¹Ọ zá nye n'esilawuru be ke jeezni ibne a, mọbu kanụ nwene a, ‘Mahia Jihova,’ kwnornu nū kpakara be jaamahia m, hite nū nye zị matị dụ nye ezi.

¹²M jaagbarunu be ọgahie be, m jéechenwanya mmehie be berere.”

¹³Hne o nookwu ọka ọgba-njo-ehni ikne, Chiokike mernu ma ke mbom

ziri ọknani, nhne ọbula mernu ọknani joodoka ọdoka, whume masị.

Okpenu Chiokike n'owa

9 Ọgba-njo-ehni ke mbom ke Chiokike nū rumu Izireli gbarụ nwernu iwu osnusno okpukpe n'oro nso ke ọwa.

²Be wuru ọro okpukpe ke mbom ke bụ hne zị nso. Nū rime ọnu ọro ke mbom, nhne zị nū rime a bụ nhne be bita tonji nū ikpechi nū bredi ariohna Chiokike. ³N'aznụ ikpe obnosni ke ẹbo bụ hne be kwu Hne Kakwo Nso. ⁴Nhne zị nū rime a bụ ojo golu ke isensi, nū Igbe Ọgba-Njo-Ehni be wọru golu. Nū rime igbe wam, nhne zị a bụ otu ite golu mana, nū mkpara Eroni ke warụ ọkwukwo nū mbadamba akaworugwu lawuru ke be gbakwasiri iwu wam n'olu be. ⁵N'olu igbe, ele enine izi be wuru ọwu zị igwugwu be kwu Cherubim gbasarụ akankwu be kpusnirni ikpechi oru. A jéenwe rikne kowa kpa be kitna.

⁶Nga be bita kworu kpakara nhne, ele ariohna naabna nū hne zị nso kpakara ọbochi nọornu ẹru be. ⁷Kovu okwolem nye risi ariohna naabna nū Hne Kakwo Nso n'aznụ ikpe obnosni wam otu mgba n'awha. O jeeji ọvnarna ke o jeeji kpusni mmehie ke a nū mmehie ele Izireli mernu nū ọma ama. ⁸Enine Nso neegesi kpa Oro-Eka Nso ke mbom nū omen'eli a gwuzo koriri, apna be jeeji naabna nū rime Hne Kakwo Nso mesnirni emesni. ⁹Ka bụ nhne neegesi n'ige ka, nū nkesi nū ariohna be jiri kwanu Chiokike ariohna jéenwe rikne mee ele neegweya nkesi ariohna zu ozu. ¹⁰Ka bụ wiri nū manya nū mmemem ke ọsnusna, kpakara omen'eli ele ka bụ nhne anya nọowhnu joogwuzo tem dụ ige Chiokike jaagbanwo be.

Ọvnarna Karaịsi

¹¹Kovu Karaịsi varụ lele nye risi ariohna nhne ke ka mma ke zị hna, Oro-

Èka Nsọ ke ọ nọornu ẹnu nụ rime a kakpa, zu masị ozu. Ọ bụo ke be jiri aka wu, ọ bụo ke be keru eke n'owa ka. ¹²Nga Karaịsi bnaznenu nụ rime Hne Kakwo Nsọ, ọ bnarnu otu mgba kpọi. O jíle ọvna nna owu mọbu ke nnwọ ehni kwa arịohna, kọvu o ji ọvna nna ke a gbahia kpakara aị ọkwnukokwnu. ¹³Ọvna nna owu nụ ehni nụ nnwọ ehni nụ rẹtnu ke be wekwasiri ele zila rịchna mernu be ziri rịchna n'olu ẹhni. ¹⁴Ọ kọ buru ọvna nna Karaịsi, nye hiri n'Enine Nsọ ọkwnukokwnu gweru ẹhni a kwa arịohna nwée ọru nụ ruwhnu Chiokike, jọosnusnama akoniche aị whoga n'ernu ojo ke jaakpaya ẹnwu, ma a kpenu Chiokike ke zị bụdnu.

¹⁵Kam kpayaru, Karaịsi jiri buru nye agbata ke ọgba-njo-ẹhni ikne, ma ele Chiokike sukwuru nwehia mkwna o kehia nhne kwó okwo. Kwnornu nụ ọ nwurnu ẹnwu ma ọ zị kpa ọ gbahia be nụ rime awhnuwhnu ke mmehie be mernu nụ mkpururu ọgba-njo-ẹhni ke mbom.

¹⁶Hne iwu oke mkpe zị, be jeegesiri nụ nye wam gbaru a nwurnu ọnwu. ¹⁷Kwnornu nụ iwu oke mkpe bụ nhne etekne hne nye gbaru a zị bụdnu, kọvu ọ jaabna n'ernu nga nye gbaru a nwurnu ẹnwu. ¹⁸Ka bụ nhne kpayaru nụ ọgba-njo-ẹhni ke mbom jiri ọwusi ọvna nna gwuzosiri rikne. ¹⁹Kwnornu nụ nga Mozizi kannu ele Izireli kpakara nhne iwu wam kwuru, o gweru ọvna nna nnwọ ehni gwagidne a mini, gweru hisopu nụ wuulu ihie whesi n'okwukwo iwu wam nụ kpakara ele badnu. ²⁰Ọ kaa, “Anu bno nsni, ka bụ ọvna nna ọgba-njo-ẹhni ke anu nụ Chiokike gbaru, anu bita a.” ²¹Kpam masi, o whesiri Oro-Èka Nsọ ọvna nna nụ kpakara agbugba nụ nhne be ji zne izi. ²²N'ezị oka, ọ gwnarnu matị ọvna nna mee kpakara nhne ziri snam n'iwu, kwnornu nụ hne be wúsage ọvna nna, ọgbaru mmehie zila.

Arịohna Karaịsi noovume mmehie

²³Kam kpayaru, Oro-Èka Nsọ ke ọwa ka nụ kpakara nhne zị nụ rime a, bụ oiyi nhne zị n'oligwe, bụ nhne be jeeji ọvna nna nọosnu, kọvu nhne ke oligwe n'iwuhuru a pioru arịohna ke kakwo mma karu ọvna nna anohia. ²⁴Kwnornu nụ Karaịsi bnáge nhne zị nsọ be jiri aka wu, ke bụ oiyi ke ọkwnamarna nhne. Kọvu ọ bnaznenu oligwe hne o gwuzo nụ ruwhnu Chiokike nụ risi aị. ²⁵Nye risi arịohna ele Ju naabna Hne Kakwo Nsọ otu mgba n'awha gweru ọvna nna anohia. Kọvu Karaịsi znége o ji ehni a kwa arịohna agida ige. ²⁶Ọ buru kpam, Karaịsi znenu ata awhnuwhnu agida ige hite n'opanizo okike ọwa. Kọvu ọ whuyaru otu mgba kpọi kwnornu aị n'okwukwo ige ka, gweru ẹhni a kwa arịohna ma o vume mmehie. ²⁷Ka bụ ezi oka, badnu joonwuriri otu mgba, omekwo, ikpe Chiokike sno a. ²⁸Kpam masi, be jiri Karaịsi kwa arịohna otu mgba o vume mmehie agida ele badnu, ọ jaava ke mgba lawuru znohia ele neele anya a hne mmehie zila a.

Karaịsi kwaru arịohna zuru ọhna otu mgba

10 Iwu wam bụ enine nhne ọma ke jaava, ọ bụo nhne wam, kam kpayaru, o nwée rikne hite nụ arịohna ke be naakwa ige ọbula mee ele naava ọ kpọ risi ẹli zu ozu. ²Ọ buru nụ ele neekpenu Chiokike zị rịchna nụ rime ovu, ikpe mmehie ba mana be. Kpakara okwa arịohna znenu okwome. ³Kọvu kpakara arịohna wam bụ nhne ke neechenwanyanu be mmehie be hite n'awha du n'awha. ⁴Kwnornu nụ ọvna nna ehni nụ owu nwée rikne vume mmehie.

⁵Kam kpayaru nga Karaịsi varu n'owa, ọ karu,

“Ariohna nū nkesi ruwħnu ọma másige i,
kọvu i biřannu m anọ-ẹhni o bnonu i
nnsi.

⁶ Ovu zá nọso i n'ọnu
kwnornu ariohna ọkporne bẹkwnu
mọbu ariohna mmehie.

⁷ M kaa, 'Chiokike, le, m valẹm
o mee nhne i pioru me mee,
lele kpa be gbarū nhne gbasiri m
n'ọkwukwo nsọ.”

⁸ Ke mbọm, ọ karū, i píole ariohna
nū nkesi ruwħnu ọma, mọbu ariohna
ọkporne bẹkwnu mọbu ariohna mme-
hie, ọ bụ n'ezí nū iwu wam karū be
mee kpam. ⁹ Ọ kaa, “Chiokike, le, m
valẹm o mee nhne i pioru me mee.”
O gwemernu nhne ke mbọm ma ọ zị
kpa o gwuzote nhne ke ẹbo. ¹⁰ Kwnornu
nū Jizọsi Karaisi mernu nhne Chiokike
pioru o mee, ọ snọsnamarnu mmehie
aị hite n'ariohna ke o jiri ẹhni a kwa
otu mgba ke zuru ọhna. ¹¹ Nye ọkwa
ariohna ọbula noogwuzo kpakara ọbochi
nọornu ẹrnu a, naakwa otu ariohna
agida ige. Kọvu kpakara ariohna ka
nwée rikne noovume mmehie. ¹² Kọvu
nga nye ariohna ka kwarū ariohna
ke zị ọkw nukokwnu kwnornu mmehie,
ọ daziri ẹli n'akarikwnunga Chiokike.
¹³ Hite n'ige wam, ọ zị neese ige Chiokike
jaabita ele irno a lele nhne ọgbakwasi
ọchi a. ¹⁴ Hite nū otu ariohna, o mernu
ele zị snam hite nū mmehie zu ozu
ọkw nukokwnu.

¹⁵ Enine Nsọ naagbanū aị akebne ka
hite nū nhne o kwuru nū mbọm,

¹⁶ “Ka bụ njo-ẹhni ke me nū be jaagba,
n'ọbochi ke jaava, bụ nhne Jihova
kwuru,

m jeeyisi iwu m nū rime ovu be,
m jaagbakwasi be n'echiche be.”

¹⁷ Ọ kaa kwno berere,
“M jéechenwanya aruru-ẹli be,
nū mmehie be berere.”

¹⁸ Kịtna, ọ gbarūnnu be kpakara mme-
hie be, ariohna berere zá kwnornu mme-
hie. ¹⁹ Kam kpararū, rumu nda m, a
nwernu ovu siri rikne ọ bnazne nū Hne
Kakwo Nsọ hite n'ọvnarna Jizọsi. ²⁰ Ọ
gbamannū aị apna ikne ke zị bụdnū
hite n'ikpe obnosni wam ke bụ anọ-
ẹhni a. ²¹ A nwernu nye risi ariohna
ke kakwo, nye neelegidne ọro Chiokike
anya. ²² Ngwa ma a gweru mkpọma zị
riřhna nū ezi ọkw nata ọvu, nū ovu ikpe
mána vakwnusi Chiokike, ya nū ẹhni be
jiri mini zị riřhna snọsnama. ²³ Ngwa ma
a knetasị olile anya ke ọkw nata ovu aị
aka rikne, kwnornu nū nye kweru aị mk-
wna jaabita mkwna o kweru. ²⁴ A gbalị
mee nhne joovulizọ ọwhnūn'anya n'ovu
ibne aị hite n'ornu ẹrnu ọma. ²⁵ A ghása
ọgbako rumu nda n'otu lele kpa agwna
ele badnū neeme. Kọvu a kwnagidne
ibne aị ke kakwo kpa ọbochi wam naava
ndūndu.

²⁶ Ọ bụru nū a jaazị koriri neeme mme-
hie hne a nurnu ezi ọka wam, ọ zá
ariohna berere be jaakwa kwnornu aị.
²⁷ Kọvu nhne ke gwnarnū bụ olile anya
ke tū ogwnu ke ikpe, ya nū ke okne bẹk-
wnu ke jeerne ele neemegidne Chiokike.
²⁸ Nye ọbula ke dnarnū Iwu Mozizi
nwurnu ẹrnu hne badnū lawuru mọbu
ẹto gbagidnernu a akebne, be dọnnu a
obirizi. ²⁹ Anū le kpa ikpe wam jaata
bụ nye lednarnū Nnwọ Chiokike anya,
nye kpọge ọvnarna ọgba-njo-ẹhni ke
Chiokike nhne, ke snọsnamarnu mme-
hie a, nye lednarnū Enine Nsọ ke oru
anya. ³⁰ Kwnornu nū a magwū nye karū,
“Mawa nwe mmegwnahia, m jeemegw-
narnū.” Jihova kwuru berere, “Jihova
jeekpe ele ke a ikpe.” ³¹ Ọ bụ nhne tū
ogwnu ọ dnabna n'aka Chiokike ke zị
būdnū.

³² Anū chenwanya ọbochi ele ke
wheru ewhe kpa anū snurnu ovu
kpa iwħne Karaisi mukwasiri anū nū

rime kpakara awhnuwhnu. ³³Agwna ige anu buru ele be kpasiri iwhnerne n'ohna, ige berere anu dasiri ele berere be neemegbu emegbu n'ikwnu. ³⁴Anu donnu ele zi n'ikelu obirizi. Nga be nahoru anu nhne anu nwernu, ovu soru anu n'onu kwnornu nu anu magwu nu anu nwernu ekwnu ke jaazi okwnukokwnu n'oligwe.

³⁵Anu tuwhu ovu osi rikne anu, o jeenwe ogwo ernu zi agida. ³⁶Anu snuta ovu ma anu nwernu rikne mee nhne Chiokike pioru, nahia masi nhne o kweru nu mkwna. ³⁷Kwnornu, "Ige mati, nye wam jaava bu nye jaava, o jdogbu okwnu.

³⁸Kovu, nye mee mma ke m jeehi n'okwnata ovu ziri budnu, o buru nu nye obula lahna aznu, nhne gbasiri a joso m ovu n'onu."

³⁹Kovu a buo ele naalahna aznu, whu etekne, a bu ele kweru du n'oznohia mkpuru ovu.

Ele dikne ke okwnata ovu

11 Okwnata ovu bu odnabnenu nu nhne a neele anya, nu otukwasi ovu nu nhne ke a whnuge anya zi. ²Hite n'okwnata ovu, ele gbaka nahiaru ruwhnu oma n'aka Chiokike.

³Hite n'okwnata ovu, a ghohiaru nu Chiokike jiri ikwu-onu a ke owa, ke kpararu, nhne a noowhnu anya hi nu nhne a whnuge anya whuya.

⁴Ebeli jiri okwnata ovu kwanu Chiokike ariohna ke ka ariohna Keni nwene a mma. Hite n'okwnata n'ovu a, Chiokike gbaru akebne nu o bu nye mee mma kwnornu nu Chiokike nahoru nkesi a. Hite n'okwnata n'ovu a, o zi koriri nookwu oka o bu n'ezi nu o nwurnu onwu.

⁵Hite n'okwnata ovu, Inoku nwuna onwu, kovu Chiokike kwururu a nu budnu, be whnuna a, kwnornu nu Chiokike kwururu a. Kovu su Chiokike kwururu a, be gbaru akebne a nu o mernu nhne soru Chiokike ovu n'onu. ⁶Hne okwnata ovu zila, be nwee rikne mee nhne joso Chiokike ovu n'onu. Kwnornu nu nye jaavakwnusi Chiokike jeekweri nu Chiokike zi, nu o bu nye nookwu ele noopiosi a rikne ogwo ernu.

⁷Hite n'okwnata ovu, Noa turu ogbo nga Chiokike doru a aka nu nsni nhne ke zi nu ruwhnu, o whnuna anya, o tu ogbo o jiri znohia ele oro a. O marnu owa ikpe, kehia ome mma hite n'okwnata ovu.

⁸Hite n'okwnata ovu, Ebereham bnornu nsni nga Chiokike sukuru a zne eli ke o jeekehia nu mkwna, o whoga neezne hne o ma. ⁹Hite n'okwnata ovu, o wuru n'eli Chiokike kweru a mkwna lele nye izne. O wuru n'oro-eka, ya nu Aziki nu Jekopu, ele ya nu be kehjaru otu mkwna wam. ¹⁰Kwnornu nu Ebereham neele anya eli ke nwernu ntue-eli, ke Chiokike bu nye nka nu nye wuru a.

¹¹Hite n'okwnata ovu, Sera nahiaru rikne o tu rime nga o wheru ige, o bu n'ezi nu o nwee nnwo* kwnornu o karu nu o bu nye kwesiri okwnata ovu bu nye kweru mkwna. ¹²Hite n'otu badnu ka, Ebereham, o bu n'ezi o nu lele nye nwurnu onwu, hne avurnu a hna lele mbu ke oligwe nu lele rizna ke zi nu ngeri osimini hna ke nwee onu ogwnugwnu.

¹³Kpakara ele ka nwurnu nu rime okwnata ovu. Be nahiage nhne Chiokike kweru mkwna, kovu be whurnu be hite nu hne zi ikere, gweru be, kwuhia nu be bu ele izne nu ele neewhe ewhe n'owa. ¹⁴Nga ele badnu nookwu kpa, ka neegesi

*11:11 mobu hite n'okwnata ovu, Ebereham ghuru nda, o bu n'ezi o mernu okno badnu, Sera n'iwuru a nwee nnwo

nụ be neele anya ẹli ke aka be. ¹⁵N'ezì ọka, ọ bụru nụ be naarị ọriri gbasiri ẹli ke be hiri whụya, be znernu alahna aznụ. ¹⁶Kitna, be neele anya ẹli ke ka mma, ẹli ke oligwe. Kam kparay, iwħnerne zá neeme Chiokike ma be sukwu a Chiokike be, kwnornu nụ ọ bitannu be otu ẹli.

¹⁷Hite n'okwnata ovu, Ebereham gweru Aziki kwa ariohna nga Chiokike kparu a iru. Nye wam nahiaru mkwna wam jiri otu nnwo kpoi o nwernu kwa ariohna. ¹⁸Ọ bụ n'ezì nụ Chiokike karu, "Hite nụ Aziki, i jeenwe agida rumu." ¹⁹Ebereham kweru nụ Chiokike nwernu rikne mee Aziki hi n'enwu lizo, n'ezì ọka, ọ nahoru nnwo a lele nye hi n'enwu lizo.

²⁰Hite n'okwnata ovu, Aziki goziri Jekopu nụ Iso, nookwu ọka gbasiri ngozi ke zì nụ ruwhnu. ²¹Hite n'okwnata ovu, Jekopu goziri rumu Josefu lawuru nga ọ nonwu ẹnwu. Ọ dnabnenu nụ mkpara a kpọ risi ẹli nyee Chiokike.

²²Hite n'okwnata ovu, Josefu nga ọ nonwu ẹnwu kwuru nhne gbasiri okwnehala ke rumu Izireli n'eli Ijipiti, nyee be iwu gbasiri okpukpu a.

²³Hite n'okwnata ovu, ele murnu Mozizi tugwaru a ẹnwa ẹto kwnornu nụ ọ bụ nnwo zì ichne, ogwnu iwu eze tula be.

²⁴Hite n'okwnata ovu, Mozizi, nga o sopiyaru nụ badnụ, kwéle be sukwu a nnwo adna Fero. ²⁵O snornu rumu Chiokike ta awhnwhnu kanu a mma kakwo o nwe ovu oso n'onu ke mmehie ige matị. ²⁶O gwnurnu nhne iwħnerne ke Karaisi nhne zì okne onu ahia kakwo kpakara ẹkwu ke Ijipiti, kwnornu nụ o neele anya ogwo ẹnru ke zì nụ ruwhnu. ²⁷Hite n'okwnata ovu, ọ sigbasiri ẹli Ijipiti, ọ tula ogwnu ovu owe ẹhni ke eze, kwnornu nụ o gwuzoru kwem lele nye whnurnu Chiokike wam be whnụ anya, anya.

²⁸Hite n'okwnata ovu, o miteru Iriri Ogawhe nụ onnarna be wesaru ma enine

izi ẹnwu wam ke gburu kpakara nnwo mbom be murnu gharu o gbu nnwo mbom ele Izireli. ²⁹Hite n'okwnata ovu, rumu Izireli wheru Osimini Ihie lele ẹli etekne, nga ele Ijipiti pioru ma be whe, mini riri be.

³⁰Hite n'okwnata ovu, oghiri mkpo Jeriko dnarnu, nga ele Izireli gbaru a gburugburu obochi esau.

³¹Hite n'okwnata ovu, nwerinya ewhere Rehabu ziri budnu, be gbukotala ya nụ ele irno Chiokike, kwnornu nụ o tugwaru ele znernu o nyokahia ẹli wam.

³²Ndaa nhne me jookwu, kwnornu nụ ige zila me jookwu nhne gbasiri Gidioni, nụ Baraki, nụ Samsini, nụ Jefita, nụ Devidi nụ Sameli, nụ kpakara ele owhnurninya. ³³Ele hiri n'okwnata ovu lugbu eli-eze, rnu ẹnru oma, nahia mkwna, kpusni onu odum, ³⁴kpachni bekwnu noonwu onwu, gbanahoru amaogwnu, be nwée rikne, kovu be ghoru ele dikne, ele dikne n'ogwnu, chihala ele ogwnu ẹli berere. ³⁵Ele rinya nahiaru ele ke be hiri n'enwu lizo. Be taru ele berere awhnwhnu, kovu be kwéle be dokia be, ma be lizo n'enwu ke ka mma. ³⁶Be mernu ele berere nhne rumu, pnja be hna, owe, be knernu ele berere eriri, yisi be n'ikelu.

³⁷Be turu be akaworugwu, be kwobiri be ẹbo, be jiri amaogwnu gbu be, be woru akpukpo owu nụ atnurnu gbaghari, be ghọ ele mboni, be kpakna be ẹhni, megidne be.

³⁸Ele owa kwésile ele ka. Be gaghari lele ele nwée oro n'eli-ikpa nụ rugwu matị, be wuru nụ rime mkpewu nụ onunu ẹli.

³⁹Kpakara ele ka nwernu onnutnu oma kwnornu n'okwnata ovu be, kovu be nahiage mkwna wam. ⁴⁰Chiokike bitannu ai nhne ka mma. Chiokike mernu ma ai nụ be zukota, ma a buru ele zuru ozu n'otu.

Chiokike naapn̄a r̄umu a nhne

12 Kam kpayar̄u, hne a nwernu aḡida ele akebn̄e gbar̄u aḡ gburugburu, a tuwhu kpakara nhne ke noobnosni aḡ n̄u mmehie ke naatakwnusi n'ehni aḡ, ma a gweru okasi mkp̄oma gba eso ke z̄i aḡ n̄u ruwhnu. ²A neelegidne Jiz̄osi anya, nye t̄uru nt̄u-ḡli n̄u nye mekwakworu okwnata ovu aḡ. Nye kwnornu ovu oṣo n'ḡnu ke z̄i a n̄u ruwhnu l̄i nhne igbugbu ke oḡba, gweme iwhnerne, o daz̄iri ḡli k̄itna n'akarikwunga ngadna eze Chiokike. ³An̄u tule nhne gbas̄iri nye wam ke l̄iri nhne igbugbu ke oḡba n̄u omegidne ke ele mmehie, rikne b̄o gw̄u an̄u, an̄u dna n'apna. ⁴N̄u rime ogwnu an̄u n̄olu megidne mmehie, an̄u ȳoluge ogwnu d̄u n'ḡwusa ḡvnarna an̄u n'ehnu. ⁵An̄u chezuru ikwu-ḡnu okasi ovu wam ke Chiokike nookwu an̄u lele r̄umu,

“Nnw̄o m, i l̄edna oḡo aka n̄u ns̄n̄i ke Jihova anya, ovu l̄akwadia an̄u mini nga o bigb̄oru an̄u.

⁶Kwnornu n̄u Jihova naata ele o whn̄urnu n'anya awhn̄uwhnu, naapn̄a nye ḡbula o kwuru nnw̄o a nhne.”

⁷An̄u nabnarn̄u awhn̄uwhnu an̄u naata lele oḡo aka n̄u ns̄n̄i ke nda n̄odo r̄umu a. An̄u whn̄ulele nnw̄o ke nda a z̄á n̄odo aka n̄u ns̄n̄i sa? ⁸O b̄uru n̄u Chiokike z̄á n̄odo an̄u aka n̄u ns̄n̄i lele ele berere, an̄u b̄iḡo r̄umu a, k̄ovu an̄u b̄u r̄umu oyi. ⁹Nda aḡ k'ḡwa n̄odo aḡ aka n̄u ns̄n̄i, a noobnonu be ns̄n̄i. A kwesiri o bnonu Nda aḡ ke enine aḡ ns̄n̄i kar̄ukwo ma a z̄iri b̄udnu. ¹⁰Nda aḡ k'ḡwa naapn̄a aḡ nhne ige mat̄i n'ovu oṣo n'ḡnu be, k̄ovu Chiokike naapn̄a aḡ nhne kwnornu mbnarna ke aḡ, ma a snornu a keh̄ia ozi ns̄o a. ¹¹O z̄á oḡo aka n̄u ns̄n̄i ḡbula ke n̄oso oṣo n'ige wam, k̄ovu o z̄i igbugbu. Omekwo, o

m̄ipiya ezi mkpuru ke ome mma n̄u udno n̄u rime ele gawheru n̄u rime a.

¹²Kam kpayar̄u, an̄u mee aka ke dnarn̄u adna liz̄o n̄u mkp̄ernerne ḡchi ke nw̄ee rikne gwuzoru kwem. ¹³An̄u zne izne n'apna ke sn̄irni as̄n̄i o z̄i ele nw̄ee ḡchi ba dna n'apna, tn̄unuma, be gw̄o be.

O ḡo aka n̄u ns̄n̄i

¹⁴Gbal̄i ma j̄i n̄u kpakara ele badn̄u z̄iri n'udno, z̄iri mas̄i ns̄o, kwnornu n̄u o z̄á nye j̄owhnu Chiokike anya s̄u o z̄iḡa ns̄o. ¹⁵An̄u whn̄u n̄u o z̄á nye dnahalaru n'oru ke Chiokike. O z̄i nye n̄u lele ḡgnugwnu luga nlulu n'esilaw̄uru an̄u ke joovuyanu an̄u mkpa, hite n̄u a mejo aḡida badn̄u. ¹⁶An̄u whn̄u n̄u o z̄á nye neeme oyi m̄obu nye z̄á n̄osonu Chiokike anya lele Iso, nye kwnornu otu mgba wiri re ḡnodi ḡvnarna a. ¹⁷An̄u mah̄iaru, omekwo, o pioru o nah̄oru nḡozi nda a, oghere z̄iḡa kwnornu n̄u o nw̄ee rikne gbanwo nhne o mernu, o b̄u n'ezi n̄u o jiri anya-mini ḡkwna piosi nḡozi wam rikne.

¹⁸An̄u v̄aduge n̄u rugwu ke an̄u jeemetu aka, lele rugwu Saina ke neerne b̄ekwnu, n̄u ḡchichiri, okne ogwnu n̄u okne ruwhere, ¹⁹n̄u ḡdidna ke ḡkwodu n̄u ḡdidna nk̄oli ke ele n̄urnu a, r̄iasno nk̄oli wam kw̄uma berere. ²⁰Kwnornu n̄u be gw̄úzolige iwu wam ke kar̄u, “O b̄ubedi an̄ohia vadu rugwu wam met̄u a aka, be gweru ara tugbu a.” ²¹Nhne Mozizi whn̄urnu z̄i okne ogwnu, o kaa, “Ogwnu t̄uru m, eh̄ni n̄oznu m biri biri.”

²²K̄ovu an̄u vaduru rugwu Zaȳoni, b̄u Jeruselem ke oligwe, ḡli-ḡhna ke Chiokike ke z̄i b̄udnu, n̄u ele enine izi, o z̄á nye n̄oogwnuli ḡnu, ele neetne eri ḡnwudna. ²³An̄u vadulem ḡgbako Chiokike ke r̄umu be beru ḡsno m̄u, ele be gbar̄u r̄ewhna be n'oligwe, vakwnusi mas̄i Chiokike, nye neekpe kpakara ele badn̄u ikpe, n̄u enine ke ele ome mma

zuru ozu. ²⁴ Anụ vakwnusiri Jizōsi, nye ibno ke ogba-njọ-ẹhni ikne, nụ ọvna ke owhesa, ke nookwu nhne ke ka mma kakwo ọvna Ebeli.

²⁵ Anya dū anụ ẹli, anụ whnụ nū anụ ghárula ọ nurnu nhne nye wam nookwu. Ọ bụru nū ikpe marnụ ele wam bnóne nsnị nhne nye wam zị nọodo be aka nū nsnị n'owa kwuru, ndaa kpa a jaag-banahoru, ọ bụru nū a bnóne nsnị nhne nye wam zị n'oligwe nọodo aị aka nū nsnị nookwu? ²⁶ Nkọli a mernu ọwa zñu biri biri n'ige wam, kọvu kịtna, o kweru mkwna kaa, “Berere kwno, m jeeme ọ bụo ọwa kpọi zñu biri biri, kọvu oligwe masị.” ²⁷ “Berere kwno” neegesi nū o jeegweme kpakara nhne nọoznu biri biri bụ nhne be keru eke, ma nhne ke zā nọoznu biri biri gwuzosi rikne.

²⁸ Hne a nanahoru ẹli-eze ke zā nọoznu biri biri, a tūnu Chiokike mmamma, kwnakwu a kpa ọ jọoso a n'onu, nū ogwnu nū oso anya. ²⁹ Kwnornu nū Chiokike bụ ẹkwu neerne erne.

Kpa be wu bụdnu jaamasị Chiokike

13 Anụ nọowhnu ẹhni anụ n'anya lele rumu nda. ² Anụ chézu elekota ele izne, kwnornu nū agwna badnụ lekotaru enine izi hne be máa. ³ Anụ chenwanya ele zị n'ikelu lele nū anụ nū be zị n'ikelu. Anụ chenwanya ele naata awhnūwhnu lele nū anụ nū be sno naata awhnūwhnu.

⁴ Anụ sọbisinu ọlulu nzi nū nnwerne. Anụ méru ọkpata nzi nū nnwerne kwnornu nū Chiokike jeekpe ele neeme oyi nū ele ewhere ikpe. ⁵ Anụ kwé ọwh-nun'anya iwai neechi mkpoma anụ, nhne anụ nwernu ji anụ rụwho, kwnornu nū Chiokike karu,

“M jáaghasa anụ rịa rịa,
m jáasa anụ aka rịa rịa.”

⁶ Kam kparyu, a ji ovu siri rikne kaa,
“Jihova bụ nye neenyinu m aka,

ogwnu zā nọotu m nhne badnụ jeeme m.”

⁷ Anụ chenwanya ele risi anụ wheru ewhe, ele kwunnu anụ ikwu-onu Chiokike, kpa be wuru bụdnu be, kpa be nwurnu ẹnwu, anụ snornu ọkwnata ovu be. ⁸ Jizōsi Karaịsi zị kpa ọ zị, ekile, tna, dū ọkwnukokwnu.

⁹ Anụ kwékwadia iznizni ikne ọbula zị ichne ichne kwnapụ anụ n'apna. Ọ ka mma mkpoma aị gwuzosi rikne n'oru Chiokike, ọ bụo nū omen'eli wiri zị ichne ichne ke zā naabnanụ ele neeri a mbnarna ọbula. ¹⁰ A nwernu ojo ke ele naakwa arịohna n'Oro-Ẹka Nsọ nwée rikne ri nhne zị nū olu a.

¹¹ Kwnornu nū nye risi arịohna neegwebna ọvna anọhia be gburu lele arịohna mmehie nū rime Hne Kakwo Nsọ, kọvu be nọokporne ọkpna anọhia wam ẹkwu n'aznụ ẹli-ohna. ¹² Kam kparyu, Jizōsi taru awhnūwhnu n'aznụ ẹli-ohna ma o gweru ọvna a bita ele badnụ nsọ. ¹³ Ngwa ma a znekwunusi a n'aznụ ẹli-ohna vuru masị iwherne a. ¹⁴ Kwnornu nū a nwée ẹli-ohna ke jaadazigidne hna, kọvu a neele anya ẹli ke naava nū ruwhnu.

¹⁵ Ngwa ma a znarni Chiokike ige ọbula, ma ọ bụru arịohna hite nū Jizōsi, ka bụ nhne nkesi ke hi aị n'ovu, hite n'onu nookwuhia nū ọ bụ Nyenwe aị. ¹⁶ Anụ chenwanya, neeme nhne ọma ya nū neekesi ele badnụ nhne anụ nwernu, kam bụ arịohna ke nọoso Chiokike ovu n'onu. ¹⁷ Anụ bno nsnị, anụ bita ẹhni anụ nū mkpururu ele risi anụ, kwnornu nū be neelegidne anụ anya lele ele jaasa ajiji nū ruwhnu Chiokike, ma be rnụ ẹnu be n'ovu ọma, ọ bụo nū ovu owe ẹhni, ke zā bnanụ anụ mbnarna ọbula.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

¹⁸ Anụ kpenu aị okpukpe. A magwu nū ovu aị zị rịchna kwnornu nū a pioru o mee nhne bụru ọma ige ọbula. ¹⁹ M

naarijasno anụ kpenu m okpukpe ma m vakwnusi m anụ wara wara.

²⁰ Kịtna, Chiokike udno nye mernu Nyenwe aị Jizọsi hi n'ẹnwu lizọ, nye bụ Okne Nye Znụ Atnurnu wam, hite n'ọvnarna ọgba-njọ-ẹhni kwó okwo, ²¹ nyee anụ kpakara nhne bụru ọma o mee echiche a. O gweru masị aị mee nhne masịri a, hite nụ Jizọsi Karaịsi nye nwe igwugwu ọkwonukokwnu. Amịm.

²² Rụmu nda m, anụ bno nsnị n'ikwu-ọnu ezni ke me kwuru, kwnornu nụ ọkwukwo me gbarụ zá ogologo.

²³ Anụ mahịa nụ nnwọ nda aị Timoti whụyalam n'ikelu. Ọ bụru ọ va ngwa ngwa, me nụ a joosno va lekasi anụ.

²⁴ Anụ bekwu kpakara ele risi anụ nụ kpakara rụmu Chiokike. Ele Itali nee-bekwu anụ.

²⁵ Oru Chiokike dazinu kpakara anụ.

Okwukwo izi

Jemisi

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Okwukwo izi Jemisi jihiaru n'agida ezni o nyernu kpakara rumu Chiokike gbasaru nu "rime kpakara owa." Jemisi ji agida nhne anya noowhnu n'obochi neezni nhne ke enine, neegesi kpa nye Karaisi kwesiri o ji akoniche wu budnu n'owa. Jemisi kwuru oka gbasiri owa eze, owa, ornurna, agwa oma, okewa, okwnata mkpoma, riro, akoniche, okno oka, oknomokno, ozi wohnerne, okpe ele berere ikpe, nganga, ndidi nu okpukpe.

Okwukwo izi ka nookwu mkpa o zi nu badnu nwernu okwnata mkpoma nu nhne obula o neeme, lele kpa o kwesiri nye neekpeni Chiokike.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Opanizo (1:1)

Okwnata mkpoma nu akoniche (1:2-8)

Odna owa nu eze (1:9-11)

Ornurna (1:12-18)

Onurnu nu omume (1:19-27)

Odo aka nu nsni gbasiri okewa (2:1-13)

Okwnata mkpoma nu ernu (2:14-26)

Nye Karaisi nu riro a (3:1-18)

Nye Karaisi nu owa (4:1—5:6)

Ezni zi odo nu odo (5:7-20)

1 Mawa, Jemisi, nye izi ke Chiokike nu ke Nyenwe ai Jizosi Karaisi, neebekwu kpakara ele ke Chiokike, ke bu avnurnu nri nu ebo ele Chiokike zi nu rime kpakara owa.

Okwnata ovu n'ige ornurna

²Rumu nda m, o buru nhne snarnima ige obula anu dnabnarnu nu nhne ornurna zi odo n'odo. ³Kwnornu nu o bu okpa okwnata ovu iru jeegweya ndidi. ⁴Ndidi rnuzu ernu a, ma anu buru ele zuru ozu, o za nhne kogwu. ⁵O buru nu o

zi nye nwée akoniche, nye wam rjo n'aka Chiokike, nye neenye kpakara badnu hite nu mkpoma oma a, o za naakpasi iwhnerne. O jeenye a. ⁶Nye wam jeeji okwnata ovu noorio, o nwéko mkpoma lawuru. Nye nwernu mkpoma lawuru nu lele abaka-mini osimini, nga ruwhere neewhe, o notulizo a olu. ⁷Nye ki chéko nu o jeenwehia nhne obula n'aka Nyenwe ai. ⁸O bu nye mkpoma lawuru, o gwuzole kwem nu kpakara apna a.

Odna owa nu eze

⁹Nnwó nda ke bu nye mboni nwudna nga Chiokike gwelizoro a olu. ¹⁰Nnwó nda ke bu nye kwu nwudna nga Chiokike gwednarnu a eli. Kwnornu nu nye kwu jaagawhe lele igwugwere ohia. ¹¹Nga ehnám wasiri n'orne bekwu a, o chnagbu achara, igwugwere a dnahnala, mma a kwome masi. Kpam masi, nye eze jaagawhe nu kpakara ernu a.

Ornurna

¹²Ngózi jaazinu nye wam ovu a siri rikne nu ige ornurna, kwnornu nu o megbu ornurna, o jeenwehia budnu kwó okwo ke Chiokike kweru ele whnurnu a n'anya mkwna. ¹³Nga be naarna anu ornurna, nye wam kákwadia, "Chiokike naarna m ornurna," kwnornu nu o za nye nwernu rikne rna Chiokike ornurna, Chiokike rna badnu ornurna. ¹⁴Kovu be naarna badnu ornurna nga nhne ojo ke mkpoma nooto a, ma o duwhu a. ¹⁵Nga nhne ojo ke mkpoma wam turu rime, o mughia mmehie, mmehie masi sopiya, o mughia enwu.

¹⁶Rumu nda m me whnurnu n'anya, anu kwé be duwhu anu. ¹⁷Kpakara nkesi oma nu nhne buru oma neehi n'oligwe naava, n'aka Nda ke keru iwhne, nye za naagbanwo lele kpa enine naagbanwo. ¹⁸Chiokike pioru o gweru ikwu-onu ke ezi oka a mughia ai, ma a buru mkpuru mbom ke kpakara nhne o keru eke.

Onurnu nū omume

¹⁹ Rūmu nda m me whnurnu n'anya, anū mahija ka, kpakara badnū ziri gnarnagnarna n'onurnu, kovu o bũo n'okwu oka. O wé masi eñni wara wara. ²⁰ Nye ovu owe eñni nwée rikne mee nhne jaamasị Chiokike. ²¹ Kwnornu nū ka, anū gweme kpakara rune nū kpakara agwa ojo ke jipihiaru mkpoma anū. Anū gweru eñni anū bita nū mkpururu Chiokike, nahoru oka wam ke nwernu rikne o znohia mkpuru mkpoma anū.

²² Anū buru ele neeme nhne oka wam kwuru, anū bũko ele nononu onu kpoi, needuwhu eñni anū. ²³ Nye obula ke nononu ikwu-onu wam kpoi, kovu o zá neeme eme, nū lele badnū ke neelekiri ruwhnu a nū nyno, whnū ruwhnu a kpa o nū, ²⁴ o lekirikwo eñni a, ngangam, o whoga, chezume okpa badnū o bu. ²⁵ Kovu nye obula ke neelegidne anya n'iwu wam zuru ozu ke neeme badnū nwernu eñni a, ke naadazigidne nū rime a, o bũo nye nononu onu neechezu masi, kovu nye neeme nhne iwu wam kwuru, Chiokike joozosi nye wam n'ernu a.

²⁶ O buru nū nye obula bu nye neekpenu Chiokike, kovu o knésige riro a eriri, o nooghonu mkpoma a aghigho, okpenu Chiokike a bu nhne etekne. ²⁷ Okpenu Chiokike ke zi snam, ke be mérula emeru nū ruwhnu Chiokike bu Nda aji, bu ka, o chenwanya rumu nwée nda nū nne, nū ele rinya nzi be nwurnu nū mmekpehni be, nū badnū o bita eñni a richna hite nū nhne ojo k'owa ka.

Ole badnū anya nū ruwhnu

2 Rūmu nda m, lele ele kweru nū Nyenwe aji Jizosi Karaisi, nyenwe igwugwu, anū lékọ badnū anya nū ruwhnu hite nū ya naakpa ike. ² O buru nū nye kwu ke gbagwu ari mkpaka golu, woru iwo marnu mma va n'ogbako anū, nye mboni ke wogwu nkukara iwo va

masi, ³ o buru nū anū sobisinu nye wam wogwu iwo marnu mma, kanu a, "Daziri nū ngadna ka," kovu kanu womboni wam, "Gwuzoru hna, mōbu daziri n'eli etekne n'ochi m," ⁴ anū kpala ike, buru masi ele ikpe oriri ojo marnu?

⁵ Anū bnote nsi, rumu nda m me whnurnu n'anya, Chiokike horulam ele mboni ke owa ka, mee be buru ele kwu n'okwnata ovu be, be buru masi ele o jeenye eli-eze wam o kweru ele whnurnu a n'anya mkwna. ⁶ Kovu anū lednarnu womboni anya. O bũo ele kwu wam neeme gbū anū? O bũo be noonurnu anū zne oro ikpe? ⁷ O bũo ele kwu noolulu rewhna oma nye wam nwe anū?

⁸ O buru anū bita iwu Eze aji ke oligwe ke be gbaru n'okwukwo nso, "Whnū nye agbatibi i n'anya lele eñni i," anū mekwaru nkari. ⁹ Kovu o buru nū anū le badnū anya nū ruwhnu, anū mehielem. Iwu jeegesi nū anū dnarnu iwu. ¹⁰ Nye obula ke jaabita kpakara iwu, kovu dna otu kpoi, o dnanam kpakara iwu wam. ¹¹ Kwnornu nū nye wam karu, "I mékọ oyi," kamasiri, "I gbuko badnū." O buru nū i méne oyi, kovu i gburu badnū, i bu nye dnarnu iwu. ¹² Anū kwu, mee masi lele ele Chiokike jeeji iwu ke neeme badnū nwernu eñni a kpe ikpe. ¹³ Kwnornu nū nye nwée mkpoma obirizi, Chiokike jodonu a obirizi nga o jeekpe a ikpe. Obirizi nonwudna n'ikpe omuma.

Okwnata ovu nwée ernu bu nhne etekne

¹⁴ Rūmu nda m, ndaa mbnarna obnarnu o buru nū nye obula kaa, "M nwernu m okwnata ovu," kovu ernu a gésile a? Okwnata ovu kpoi o jooznohia a? ¹⁵ O buru nū rumu nne rukna mōbu rumu nne rinya nwée iwo, mōbu wiri oriri, ¹⁶ mbnarna kini bu nhne o bnarnu, o buru nū otu badnū n'esilawuru anū kanu a, "Lekwaru anya, o nyee i

iwo i joowo, chi i iyi, nu wiri i jeeji riji ruwho,” kovu o nyene a nhne ke zi ano-ehni mkpa. ¹⁷ O bu masi kpa okwnata ovu ke nwée ernu bu nhne nwurnu onwu.

¹⁸ Kovu otu nyenum jaakaa, “Otu badnu nwernu okwnata ovu, nye berere nwernu ernu oma.” Gesi m okwnata ovu i ke nwée ernu, m jeegesi i ernu oma m hite nu okwnata ovu m. ¹⁹ I kweru nu otu Chiokike, o buru oma. Ele renwu ojo kwe masiri, be naama rururu tu ogwu. ²⁰ Ji nye iwhnirniwhno! I piuru o mahia nu okwnata ovu ke nwée ernu bu nhne etekne? ²¹ Gweru Eberham nda ai nu nhne atu. Be gwnusiri a nu nye mee mma hite n'ernu oma a, nga o jiri Aziki nnwo a rukna kwa arjohna n'olu ojo arjohna. ²² I whnurnu nu okwnata ovu a nu ernu a rnukotarua ernu. Okwnata ovu a zuru ozu hite n'ernu oma a. ²³ Nhne be gbaru n'okwukwo nsò mezuru ke kwuru, “Eberham kweruru Chiokike, Chiokike gwnusinu a nu o bu nye mee mma.” Be sukwu a enyi ke Chiokike. ²⁴ Anu whnurnu nu be gwnurnu badnu nu nye mee mma hite n'ernu oma a, o buo hite nu okwnata ovu kpai.

²⁵ Kpam masi, gweru Rehabu nwerinya ewhere nu nhne atu. Be gwnurnu a nu nye mee mma hite n'ernu oma, nga o kwubnanyarnu ele varu o dna ndidna hi n'eli Izireli, zihala be n'apna berere. ²⁶ Lele kpa ano-ehni bu nhne nwurnu onwu hne enine zila, kpam masi, okwnata ovu bu nhne nwurnu onwu hne ernu zila.

Ledu riro i anya

3 Rumu nda m, kpakara anu buko ele zni nhne. Kwnornu nu anu magwu nu ele zni nhne jeenwe agida ikpe kakwo ele berere. ² Kpakara ai naadnahie n'agida nhne. Nye za naadnahie nu ikwu-onu bu nye zuru ozu, nwe masiri rikne o chikota kpakara ehni a.

³ A neekne onu iyinya eriri ma be mee nhne a piuru be mee, zne masi hne a piuru be zne. ⁴ A gweru ogbo mini lele nhne atu, o bu n'ezini nu o zi okpotokpo, okne ruwhere noovughari a, kovu nu nye risi ogbo ji amarna mati nootughari ogbo penupe obula nye risi ogbo piuru. ⁵ Kpam masi, riro bu nhne mati zi n'ehni ai, o nootu oka k'agida. Le kpa igbogo hna ezi bu ke bekwnu mati mernu o nwuzo bekwnu. ⁶ Riro bu bekwnu. O jihiaru nu agida nhne ojo n'esilawuru nhne zi ai n'ehni. Riro bu nhne neemeru badnu, noomusi budnu bekwnu hite nu bekwnu eli renwu.

⁷ Badnu nwernu rikne znu, znu masilam kpakara nhne be keru eke, mobu anohia ke zi ogwnu zi ichne ichne, nu onunu obula, mobu aznu zi nu mini, nhne obula noopnu opnu. ⁸ Kovu nu o za nye nwernu rikne znu riro. O bu nhne ojo ke za naadazi bidim. Nhne gbu badnu zi nu rime a. ⁹ A ji riro naaznarni Nyenwe ai nu Nda ai Chiokike. A ji masi a noovu badnu onu bu nye be kpuru n'oyiyi ke Chiokike. ¹⁰ Otu mmamma nu ovu onu neehi nu otu onu wam noowhuya. Rumu nda m, o buo oma o zi kpam. ¹¹ Be tuhia mini so n'onu nu mini lu nlulu n'otu omi? ¹² Rumu nda m, isisi figi o nwernu rikne minya mkpuru isisi olivu? Mobu isisi vaini o nwernu rikne minya mkpuru isisi figi? Mini arua, o nwernu rikne gbahia mini so n'onu?

Akoniche zi ichne ichne

¹³ O buru nu o nwernu nye zi n'esilawuru anu ke nwernu akoniche nu oghohia, o gesi a hite nu budnu a, hite masi nu agwa oma nu ogwedna ehni a eli ke hi n'akoniche. ¹⁴ Kovu o buru nu mkpoma anu jihiaru nu okwno-awuwa, nu ovu nlulu, nu aka-nchni, anu kpa nganga. Anu mee ezi oka ghò aghalaghal. ¹⁵ Akoniche ke nu kpam

híge n'oligwe va, ọ bụ ke ọwa. Enine Chiokike zíla nù rime a. Ọ bụ nhne ke rẹnwu ojo neezni. ¹⁶Hne okwno-awúwa nù okewa zì, ọgba aghara ghara jaazìri. ¹⁷Kọvu akoniche ke hi n'oligwe va, beru ọsno zìri rìchna, omekwo, o nwe udno, o nwernu mkpọma ọma, naadnakọta n'otu, o nwernu obirizi nù ọnu ọma, o nwée aghigho, ọ kwu ezi ọka. ¹⁸Ele neeme udno naakpa mkpuru udno. Be jọoghohia mkpuru ke imerne ọma.

Enyi ke ọwa

4 Ọ bụ kịni noovuya ọlu ogwnu nù ọdogbuta n'esilawuru anụ? Be hi nù nhne ojo ke nọogwnu mkpọma anụ, ke nọolu ogwnu nù rime anụ. ²Anụ pi-oru nhne, kọvu anụ nwéhịala a, anụ jiknernu o gbu badnụ. Anụ piosi nhne rikne, anụ nwée rikne nwehịa be, anụ jiknernu nọdogbuta, nọolu ogwnu. Anụ nwée nhne anụ pioga kwnornu nù anụ ríola n'aka Chiokike. ³Anụ nọorio, kọvu anụ zá nanahịa kwnornu n'oriri ojo ke mkpọma anụ, ma anụ gweru a mee kpa o jiri masị anụ.

⁴Anụ ele kwé be tųkwasi anụ ovu! Anụ máa nù nye ọbula ke whnurnu nhne ọwa n'anya k'agida nye wam bụ nye irno ke Chiokike? Nye ọbula ke piuru ọ bụ enyi ke ọwa neeme ẹhni a nye irno ke Chiokike. ⁵Anụ chéko nù nhne be gbarụ n'okwukwo nsọ bụ etekne, “Chiokike neelegidne Enine Nsọ a o yisiri nù rime anụ anya k'agida.” ⁶Kọvu Chiokike neenye aị oru k'agida. Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, “Chiokike noogwuzogidne ele oknomokno, kọvu o neenye rụmu mboni oru.”

⁷Anụ bíta ẹhni anụ nù mkpururu Chiokike. Anụ nyigidne Ekwensu, ọ jaagbawhu hne anụ zì. ⁸Anụ kpayabetụ Chiokike ndundu, ọ jaakpayabetụ anụ ndundu. Anụ kwnosnama aka anụ, anụ ele aruru-ẹli. Anụ snusnama mkpọma anụ, anụ ele mkpọma lawuru. ⁹O gbu

anụ igbugbu, anụ ru ọwa, anụ gba mkpe! Rụmu anụ ghọ ẹkwna. Snarnịma anụ ghọ ọ gbarụ ruwhnu. ¹⁰Anụ gwedna ẹhni anụ nù ruwhnu Chiokike, o jeeg-welizo anụ olu.

Anụ kpéko ibne anụ ikpe

¹¹Rụmu nda m, anụ kája ibne anụ. Nye ọbula ke naakaja nnwọ nda a, mọbu neekpe a ikpe, ọ naakaja iwu, neekpe masị iwu ikpe. Ọ bụru nù i bụ nye neekpe iwu ikpe, ngam, i bụo nye naabita iwu, kọvu nye ikpe iwu. ¹²Chiokike kpọi bụ nye neenye iwu nù nye ikpe. Ya nù nsnunu a nwernu rikne znọhia aị mọbu gbumekwo aị. I bụ nyele ke neekpe badnụ ibne i ikpe?

Anụ lúu ọnu nhne ekile jọbu

¹³Anụ bnote nsni, anụ ele naakaa, “Tna mọbu ekile, a jeezne mba ka mọbu mba kiyari daziri pii otu awha, gba mg-bama ahia, kpa agida iwai.” ¹⁴Anụ máa nhne jeeme ekile. Ndaa nhne bụdnu anụ bụ? Bụdnu anụ nù lele iknorno-mini ke whuyaru, dazị ige matị, omekwo, o whume n'anya. ¹⁵Ka bụ nhne anụ zn-ernu okwu, “Ọ bụru ọ masị Nyenwe aị, a jaazị bụdnu mee ka mọbu mee kiyari.” ¹⁶Kọvu kịtna, anụ noolu ọnu, neeme oknomokno. Kpakara o luu ọnu ka bụo ọma. ¹⁷Nye mahiaru nhne bụru ọma o mee a, o méne a, ọ bunnu a mmehie.

Be dọru ele eze aka nù nsni

5 Anụ bnote nsni, anụ ele eze. Anụ kwana ẹkwna, si okokoba kwnornu nù nhne igbugbu ke jaadnakwasị anụ. ²Ẹkwnu anụ roru oro, akịka takwolem iwo anụ. ³Kpakara golu nù siliva anụ tulam ajari, ajari a jọbu nhne akebne megidne anụ. O jeerne anọ-ẹhni anụ lele bekwnu, anụ ele kpabitaru ẹkwnu n'ọbochi ipne-aznụ ka. ⁴Anụ bno nsni, anụ kwıla ele anụ gnornu ọnu n'ẹkwu anụ ọgwo ọnu be. Ọgwo ọnu be naak-

wna, nhne o n'okpokwu anụ dūlam nsnị Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum. ⁵Anụ wuru bụdnu oriri nụ ọnwunwo n'owa, anụ mee lele kpa o masiri anụ. Kịtina, ẹhni anụ ke gbarụ ọto jikner-nunem, neese ikpe naava ava. ⁶Ele aka be zị rịchna bụ ele anụ marnụ ikpe, anụ gbu be. Be mēne anụ risi rikne.

Osnuta mkpoma nụ mmekpehni

⁷Rumu nda m, anụ knata mkpoma tem Nyenwe aị va. Nye ẹrnu ẹkwu ji naaknata mkpoma nụ mkpuru zị okne ọnu ahia ke ẹkwu a mji, tem mini ozuzo mbom nụ ke ipne-aznụ zo. ⁸Anụwa masi, anụ knata mkpoma, dazisi rikne, kwnornu nụ ọvuvu ke Nyenwe aị zị ndundu. ⁹Rumu nda m, anụ nwéma mkpoma ojo n'ehni ibne anụ, ma Chiokike gharụ o kpe anụ ikpe. Nye ikpe gwuzogwu n'onu-mgbo jiknernu o va. ¹⁰Rumu nda m, anụ chenyanya nhne ele ọwhnurninya kwuru nụ rẹwhna Nyenwe aị. Anụ gweru be lele nhne atụ nụ ọknata mkpoma nụ rime mmekpehni. ¹¹Anụ maam nụ a nookwu ele wam ele ọwa oma kwnornu nụ be knataru mkpoma. Anụ nurnu ọknata mkpoma Jobu, anụ maam nụ Nyenwe aị dōnnu a obirizi n'ipne-aznụ, kwnornu nụ Nyenwe aị bụ nye obirizi nụ nye imerne oma.

¹²Rumu nda m, anụ jí oligwe mọbu ọwa mọbu nhne berere dū risi. Ọka anụ

buru owe, owe, mọbu ọza, ọza, o zị Chiokike kpe anụ ikpe.

Okpukpe be kperu n'okwnata ovu

¹³O zị nye ọbula n'esilawuru anụ ke zị nụ mmekpehni? O kpe okpukpe. O zị nye ovu n'oso n'onu? O gwnu eri ọznarni. ¹⁴O zị nye ọbula ke naaria ẹhni igbugbu? O sukwu ele okno badnụ ọgbako Chiokike, be kpenu a okpukpe, te a mōno olivu nụ rẹwhna Nyenwe aị. ¹⁵Okpukpe be jiri ọkwnata mkpoma kpe ọogwo nye nriria wam. Nyenwe aị jeeme ẹhni si a rikne. O buru nụ o mehieru, Chiokike jaagbarunu a. ¹⁶Kam kpayaru, anụ kwuhianu ibne anụ mmehie anụ, anụ kpenu ibne anụ okpukpe ma be gwọ anụ ẹhni igbugbu anụ. Okpukpe nye mee oma n'ornusi ẹrnu rikne. ¹⁷Elaija bụ badnụ etekne lele aiwa. O kpesiri okpukpe rikne ma mini gharu o zo, mini zóle dū awha ẹto nū ẹnwa isunu. ¹⁸O kpe kwno okpukpe, oligwe gweya mini ozuzo, ẹli minya mkpuru. ¹⁹Rumu nda m, o buru nū otu badnū n'esilawuru anū kpahalaru n'apna ezi ọka, nye berere kwuhnahie a, ²⁰anū mahia nū nye mernu nye ojo tūhnasna n'apna ojo a, znōhiaru mkpoma a n'ẹnwu. Nye wam kpusnirni agida mmehie.

*Okwukwo izi
ke Mbom*

Pita

gbaru

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Okwukwo izi ke Mbom Pita gbaru bu ke Pita gbaznenu ele Karaṣi naata awh-nuwhnu kwnornu be neekpenu Nyenwe aṣ. Pita kannu be nu agida ele ke Karaṣi nṣowhnusni anya n'aka ele Rom ele kwége nu Jizosi Karaṣi. Be jaazi koriri naata awhnuwhnu ke kakwo. Kovu, Pita naakanu be nu be nwe ndidi kwnornu nu kpakara ele sno Nyenwe aṣ jaata awh-nuwhnu kwnornu okwnata ovu be. O kaa nu ka jeeme okwnata ovu be si rikne, ke jeenye Nyenwe aṣ igwugwu n'obochi Jizosi jaava.

Kovu kwnornu nhne Chiokike mernu hite n'ome Karaṣi hi n'enwu lizo, kpakara ele Karaṣi nwernu olile anya. Lele kpa Karaṣi beru osno ta awh-nuwhnu, omekwo, be nyee a igwugwu, o bu masi kpa nye Karaṣi obula jeenwe igwugwu nga Jizosi jaava.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nu okpukpe (1:1,2)

Risi olile anya aṣ (1:3-12)

Owu budnu zi nsṣ lele ele ke Chiokike (1:13—2:17)

Nhne atu awhnuwhnu Karaṣi (2:18-25)

Awhnuwhnu nye Karaṣi (3:1—4:19)

Ezni ele risi ogbako Chiokike (5:1-11)

Obekwu ikwu ipne-aznu (5:12-14)

1 Mawa, Pita, nye izi Jizosi Karaṣi, naagbaznenu ele Chiokike hohiaru ke gbasaru kpakara eli Pontosi, Galasia, Kapadosia, Esia nu Bitinia okwukwo izi ka. ²Chiokike Nda mahiaru anu, gweru aka a horu anu, bita anu nsṣ hite n'Enine

Nsṣ, ma anu noobnonu Jizosi Karaṣi nsni, ma ovnarna a snusnama anu.

Oru nu udno banu anu aba.

Olile anya ke zi budnu

³Oznarni zinu Chiokike nu Nda Nyenwe aṣ Jizosi Karaṣi, nye hiri nu obirizi a muhia aṣ nu budnu ikne. O mernu Jizosi Karaṣi hi n'enwu lizo, ke nyernu aṣ okwnata ovu zi budnu.

⁴A bna n'okehia mkpe ke za noolulu olulu, nu ke be merula emeru, nu ke za nṣobo obo, ke Chiokike bitannu anu n'oligwe. ⁵Chiokike jeeji iknernema a bita anu tem anu nahia oznohia, kwnornu nu anu tukwasiri a ovu. O jeeme ka whuya iwhe n'ige ipne-aznu.

⁶Anu nonwudna onwudna kitna kwnornu ka, o bu n'ezi nu anu naata awhnuwhnu zi odo n'odo n'ige mati ka.

⁷Kpakara ornurna ka varu ma be tule okwnata ovu anu ma anu zi snam lele kpa be neeji bekwnu naagba golu ke noolu olulu. O bu kpa be neeji bekwnu notule okwnata ovu anu, ma anu nwehia oznarni nu igwugwu n'obochi be jookpume Jizosi Karaṣi. ⁸Nye anu whurnu n'anya, o bu n'ezi nu anu jile anya anu lawuru whnu a, anu kweru nu ya, o bu n'ezi nu anu jile anya anu lawuru whnu a kitna. Kam kpayaru anu nwernu snarnima k'agida ke onu jokowali. ⁹Anu nahiaru nhne anu kwnataru ovu ke bu oznohia ke mkparu ovu anu.

¹⁰Ka bu oznohia wam ele owh-nurninya piosiri rikne, nyosna nhne gbasiri a, be whurnu owhnurninya gbasiri nkesi wam Chiokike jeenye anu.

¹¹Be piuru o mahia ige wam nu kpa o joburu bu nhne Enine Karaṣi ke zi nu rime be kwuru, nhne gbasiri awhnuwhnu Karaṣi jaata nu igwugwu ke joosno a. ¹²Chiokike kpumennu ele owhnurninya ka nu ernu be buo ke be, kovu ke jaabnanu anu iru, bu ke

be kwuru hite n'onu ele znirni anu izi oma, hite nu rikne ke Enine Nso ke hiri n'oligwe va. Ka bu nhne ke ele enine izi piuru o lebna anya nu rime a.

Anu ziri nsọ

¹³ Kam kpayaru, anu suru ajini n'ovu anu, anya du anu eli, anu neele oru ke Jizosi Karaisi jeenye anu anya nga be kpumernu a. ¹⁴ Lele rumu ke noobnonu Chiokike nsni, anu lahnna nu rime nhne ojo ke nógwunu anu nu mbom nga anu zi lele ele máa nhne. ¹⁵ Tnnuma, lele kpa nye wam sukwuru anu zi nsọ, anu ziri nsọ nu kpakara nhne anu neeme. ¹⁶ Kwnornu nu be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa, "Anu ziri nsọ, lele kpa me zi nsọ."

¹⁷ O buru nu anu noosukwu Nda ke za neele badnu anya n'ikpe, bu nye neekpe badnu obula lele kpa ernu be jiri zi, anu ziri budnu lele ele izne notu ogwnu n'owa ka. ¹⁸ Anu magwu nu o buo голу mabu siliva ke noolulu olulu bu nhne be jiri gbahia anu hite n'aka nhne ojo ke anu nahiaru n'aka ele nda anu oknani, ¹⁹ kovu o bu onarna Karaisi ke zi okne onu ahia, lele nwo atunru ke nwee oru mabu ntupo. ²⁰ Chiokike hohiaru a tutu su o turu ntu-eli owa. Kovu o mernu a o whuya iwhe n'obochi ipne-aznu ka kwnornu anu. ²¹ Anu kweru nu Chiokike hite nu ya, nye o mernu ma o hi n'enwu lizo, nyee a igwugwu, ma olile anya anu nu okwnata ovu ziri nu Chiokike.

²² Hne anu bitaru ehni anu snam hite n'obno nsni n'ezi oka, nówhnu ele kweru ekwe n'anya, anu gweru owhnun'anya ke hi n'ovu anu whuya whnu ibne anu n'anya. ²³ Be murnu anu berere, o buo hite nu mkpuru ke nooro oro, kovu hite nu mkpuru ke za nooro oro, ke bu ikwu-onu Chiokike ke zi okwnukokwnu. ²⁴ Okwukwo nsọ kwuru, "Kpakara badnu nu lele achara, igwugwu badnu nu lele okoko achara,

achara chanwu, okoko a dnahala, ²⁵ kovu ikwu-onu ke Nyenwe ai jaazi okwnukokwnu."

Ka bu ikwu-onu ke izi oma wam be znirni anu.

2 Kam kpayaru, anu gweme kpakara nhne ojo n'ehni anu, irno, nu kpakara aghigho, nu ruwhnu lawuru, nu okwno-awuwa nu okaja. ² Lele rumu be murnu ikne, akpini ke mini-remu ke zi snam ke enine, ke bu ikwu-onu Chiokike notkpo anu bekwnu, ma anu nwo a, sopiya nu badnu du oznohia. ³ Kina, anu raturu a riro whnu nu Nyenwe ai buru oma.

Akaworugwu zi budnu

⁴ Anu vakwnusi Nyenwe ai lele rugwu ke zi budnu ke ele badnu juru, kovu ke Chiokike hohiaru, zi okne onu ahia n'anya a. ⁵ Anuwa masi, lele akaworugwu ke zi budnu, be jiri anu wu Oro Nso ke enine, ma anu buru ele okwa ariohna zi nsọ, ele jaakwa ariohna enine ke Chiokike jaanaru hite nu Jizosi Karaisi. ⁶ Be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa,

"Le, m bitaru m nu rime Zayoni, akaworugwu nsukala oro me hohiaru ke zi okne onu ahia, nye obula ke tukwasiri a ovu, iwheerne jotu a."

⁷ Nu hne anu ele kweru ekwe zi, akaworugwu ka zi okne onu, kovu hne ele kwe ekwe zi, be gbaru a n'okwukwo nsọ, kaa,

"Akaworugwu ke ele noowu oro juru, kiyam gholam risi nsukala oro."

⁸ Be gba kwno,

"Akaworugwu ke jeeme badnu kpobi ochi, nu rugwu ke jeeme be dna."

Be dnaru kwnornu nu be kwege ikwu-onu Chiokike, lele kpa echiche Chiokike zinu be.

⁹ Kòvù anụ bụ ele Chiokike jiri aka a hòhia, ele ariòhna ke eze, mbam ke zì nsò, ele ke Chiokike, ma anụ gesi ọz-narni nye wam sukwuru anụ hite nù rime ọchichiri bna nù rime iwhe a zì igwugwu. ¹⁰ Nù mbòm anụ búo ele ke Chiokike, kòvù kítina, anụ bụ ele ke a, ele nwéé obirizi nù mbòm, kòvù kítina, Chiokike ònnu anụ obirizi.

¹¹ Ele me whnùrnù n'anya, m naariasno anụ, lele ele izne nù ele neewhe ewhe n'òwa ka, anụ nyéé nhne ojo ke nòogwnu anụ, ke nòolu masì ogwnu megidne mkpùru ovu anụ oghere. ¹² Anụ wu búdnù ke búrù óma n'ésilawùru ele máa Chiokike, ọ bụ n'ezì nù be noobno anụ nhne ojo, kòvù be whnù ẹrnu óma anụ, ma be znarnì Chiokike n'òbochi o jeelekasi aì.

Bìta ẹhni anụ nù mkpururu ele ọchichi

¹³ Kwnornu nù Nyenwe aì, anụ bìta ẹhni anụ nù mkpururu ọchichi ke badnù, mọbu eze, lele nye risi, ¹⁴ mọbu ele ọchi ẹli ele o ziyaru ọ ta ele ojo awhnùwhnu, nù ọ znarnì nye neeme nhne óma. ¹⁵ Ka bụ nhne Chiokike noopio, ma anụ hite n'ẹrnu óma anụ kpusunì ọnu ele iwahnirni-whno. ¹⁶ Anụ wu búdnù lele ele nwernu ẹhni be. Anụ jí ọnodì wam kpusunì nhne ojo, kòvù anụ zìrì búdnù lele ele izì Chiokike. ¹⁷ Anụ sọ kpakara badnù anya, anụ whnù rùmu Nda n'anya, anụ tù ogwnu Chiokike, anụ sòbisinu eze.

Awhnùwhnu Karaisi

¹⁸ Ele ọhi, anụ gweru ọso anya bìta ẹhni anụ nù mkpururu ele nwe anụ. Anụ ménù nye ovu óma nù nye udno kpọi, ma nye aka rikne masì. ¹⁹ Kwnornu nù Chiokike jògozi anụ ọ búrù nù anụ tarù awhnùwhnu hne ọ zá nhne ojo anụ mernu, kòvù kwnornu nù anụ tùru ogwnu Chiokike. ²⁰ Ndaa igwugwu ke anụ jeenwe, ọ búrù nù anụ tarù awhnùwhnu

kwnornu nù nhne ojo anụ mernu? Kòvù anụ gwuzogidne n'awhnùwhnu hne anụ mernu nhne óma, Chiokike jògozi anụ.

²¹ Ọ bụ nhne be sukwuru anụ, Karaisi tarù awhnùwhnu nù risi anụ, ghasanù anụ nhne atù, ma anụ snornu rẹnu ọchi a.

²² “Ọ zá mmehie o mernu, ọ zá aghigho be piohìaru n'ònu a.”

²³ Nga be mernu a nhne iwernerne, o mégnarnuge, nga ọ tarù awhnùwhnu, ọ kpála rikne, kòvù o gweru ẹhni a yisi n'aka nye wam neekpe ikpe búrù óma. ²⁴ Ya n'iwuhuru a jiri ẹhni a vuru kpakara mmehie aì n'olu ogba, ma a búrù ele nwùrnù ọnwu ghasa mmehie, zìrì búdnù ele mee mma. O jiri ẹnya a gwọ kpakara ẹhni igbugbu aì. ²⁵ Anụ nù lele atnùrnù ke whuru apna, kòvù ke hiehnarnu hne Nye Ọznuznu nù Nye Risi mkpùru ovu anụ zì.

Ele nzi nù nnwerne

3 Kpam masì, anụ ele bụ nnwerne, anụ bìta ẹhni anụ nù mkpururu nzi anụ. Ọ búrùbedì nù be bụ ele kwéle ikwu-ọnu Chiokike, be jeenwe rikne hiri nù agwa óma anụ kweru hne anụ kwúle óka, ² kpa be jòowhnu anụ noowu búdnù búrù óma ke zì masì snam n'ọso n'anya. ³ Anụ kwé mma anụ búrù nhne ke anya nòowhnu kpọi, ọ búo kpa anụ kparù risi anụ, mọbu golu anụ tù n'ẹhni, mọbu iwo marnù mma anụ wogwu. ⁴ Kòvù mma anụ búrù agwa óma wam tugwaru otugwa ke zì nù rime ovu, ke bụ nhne ẹyi ke zá nooro oro, ke bụ ọzi wòhnerne nù enine ke udno, ke zì okne ọnu ahia n'anya Chiokike. ⁵ Ọ bụ kpa ele rinya gbaka zì nsò ele tükwasiri Chiokike ovu mernu ẹhni be mma, be bítaru ẹhni be nù mkpururu nzi be. ⁶ Sera nù kpam, o bnornu Ebereham nsni, noosukwu a, “Nyenwe m.” Anụ bụ rùmu a rinya, ọ búrù nù anụ jeeme nhne óma gharù ọ tù ogwnu nhne ọbula.

⁷ Kpam masi, anụ ele bụ nzi, anụ jiri ọso anya nụ ako, anụ nụ nnwerne anụ wuru, hne anụ magwụ nụ be bụ ele nwée rikne. Anụ nụ be jeekehia nkesi bụdnu kwó okwo Chiokike neekesi anụ n'etekne. Anụ mee kpam, ọ zị nhne ọbula bnosni okpukpe anụ.

Awhnụwhnu kwnornu ome nhne bụru ọma

⁸ N'ipne-aznụ, kpakara anụ nwe otu ovu, anụ dọnu ibne anụ obirizi, anụ whnụ ibne anụ n'anya lele rụmu nda, anụ nwe obirizi n'ehni ibne anụ, anụ bụru ele be gwednarnụ ẹli. ⁹ Anụ jí nhne ojo kwùhnata nhne ojo, anụ gógwna ngugo, kọvu anụ nọgozi ọgozi, kpa Chiokike sukwuru anụ ma anụ kehia ngozi masi. ¹⁰ Kwnornu nụ ọkwukwo nsọ kwuru,

“Nye ọbula ke whnurnu bụdnu n'anya, ke noopio ọbochi ọma, ọ bita ọnu a ma ọ gharu o kwu ọka ojo, bita masi mgbele-ọnu a n'aghalaghala. ¹¹ Ọ gharu nhne ojo, mee nhne bụru ọma,

pio udno, gbasno a.

¹² Kwnornu nụ anya lawuru Nyenwe aị zị n'ehni ele mee mma, nsni a nọonu okpukpe be, kọvu ruwhnu Nyenwe aị neemegidne ele neeme nhne ojo.”

¹³ Nyele jeemejọ anụ, ọ bụru nụ anụ gwuzosi rikne nụ nhne ọma? ¹⁴ Ọ bụru nụ anụ ta awnụwhnu kwnornu nụ anụ mernu nhne ọma, ovu sọ anụ n'ọnu, ogwunu tị anụ kwnornu be, ovu ląkwadia anụ mini.

¹⁵ Anụ sọbisinu Karaịsi lele Nyenwe aị nụ rime ovu anụ. Anụ jiknenu ọ sa ajiji nye ọbula jaasikwa anụ nhne gbasiri olile anya wam zị n'ovu anụ hite n'oso anya nụ ovu zị wohnern-erne. ¹⁶ Anụ bita ovu anụ snam, ma ele

nookwu nhne ojo kwnornu agwa ọma anụ kweru nụ Karaịsi, iwhnerne jootu be nụ nhne ojo be nookwu. ¹⁷ Ọ ka mma, ọ bụru nụ ọ bụ echiche Chiokike nụ anụ taru awnụwhnu kwnornu nụ anụ mernu nhne ọma karu kwnornu nụ anụ mernu nhne ojo. ¹⁸ Karaịsi nwurnu otu mgba kwnornu mmehie aị, nye ikpe mána nwurnu kwnornu ele ikpe marnu. Karaịsi mernu ka ma o duru anụ dụ hne Chiokike zị. Ọ nwurnu ẹnwu n'ano-ehni, kọvu ọ zị bụdnu n'Enine, ¹⁹ nụ rime enine zị bụdnu,[†] o znenu zni ele enine ke zị n'oro ikelu izi ọma. ²⁰ Ka bụ ele zá noobno nsni, kpa Chiokike ji nkasi ovu neese nga Noa nọtutu ogbo ke be jiri znọhia badnụ ele nụ ele, badnụ ẹsato kpọi hite nụ mini. ²¹ Ka neegesi nụ ọwu mini znọhiaru anụ, ke bụ nọorio Chiokike ovu zị snam hite n'olizọ n'ẹnwu ke Jizọsi Karaịsi. Ọ bụo ọsnuma rune ke ehni. ²² Karaịsi bụ nye laru oligwe daziri ẹli n'akarikwunga Chiokike, hne kpakara ele enine izi nụ ọchi risi nụ rikne zị nụ mkpururu a.

Owunu Chiokike bụdnu

4 Kpam masi, Karaịsi taru awnụwhnu n'ano-ehni a, anụ jiknenu o mee kpam masi, kwnornu nye taru awnụwhnu n'ano-ehni a zịma neeme mmehie. ² Kam kpayarụ, ọ zá noowu bụdnu a n'ọwa ka lele kpa agwnurnu nhne ojo ke badnụ, kọvu lele echiche Chiokike. ³ Kwnornu nụ ige anụ tuwhuru n'ige wheru ewhe noowu bụdnu lele ele máa Chiokike zulem. Ige wam anụ noowu bụdnu ke zịla richna, agwnurnu nhne ojo, ọnwọ manya, okne otne eri, nụ ọkwa rẹnwu. ⁴ Kịtna, o jiri be anya nụ anụ zá noosno be neeme nhne ojo berere, ke kpayarụ be nọovu anụ ọnu. ⁵ Kọvu be jaasa ajiji gbasiri ehni be nụ ruwhnu nye wam jeekpe ele

[†]3:19 hite nụ Enine Nso

zị bụdnu nụ ele nwurru ọnwu ikpe. ⁶Kam kpayarụ, be jiri zni ele nwurru ọnwu izi oma nga be zị, ma be kpe ikpe be hite nụ nhne be mernu nga be zị bụdnu lele badnụ, ma be ziri bụdnu n'enine lele Chiokike.

⁷Mbimambi kpakara nhne zị ndundu. Anụ nwe anya udno, anya dū anụ ẹli, anụ neekpe okpukpe. ⁸Ke kakwo, anụ nwe ọwhnun'anya zị omimi n'esilawuru anụ, kwnornu nụ ọwhnun'anya nookpusni agida mmehie. ⁹Anụ jí ntamu nabnanya ibne anụ. ¹⁰Nye ọbula gweru nkesi ọ nahiaru n'aka Chiokike zenu ibne a izi, gweru okwesi ọkwnata ovu neekesi oru Chiokike zị ọdo n'ọdo. ¹¹Nye neezni izi oma, ọ zni a lele nụ ọ bụ ikwu-ọnu ke hi n'ọnu Chiokike whuya. Nye neezne izi, o mee a lele Chiokike nyernu a iknernema, ma be znarni Chiokike nū rime kpakara nhne hite nū Jizosi Karaisi, nye nwe igwugwu nū rikne tim tòm. Amim.

Awhnụwhnu lele nye Karaisi

¹²Ele me whnurnu n'anya, ọ gbagwoji anụ anya kwnornu ọrnurnu zị igbugbu ke naarna anụ lele nū ọ bụ nhne ikne neeme anụ. ¹³Kovu anụ nwudna, kwnornu nū anụ sno Karaisi takọ awhnụwhnu, ma anụ nwe ovu ọso n'ọnu zị agida nga be jookpume igwugwu a. ¹⁴Ọ bụru nū be mernu anụ nhne iwhterne kwnornu nū rẹwhna Karaisi, ovu sọ anụ n'ọnu, ka neegesi nū Enine igwugwu, ke bụ Enine Chiokike wu nū rime anụ. ¹⁵Ọ zá nye ta awhnụwhnu n'esilawuru anụ lele nye gburu badnụ, mọbu nye buznu, mọbu nye mernu nhne ojo berere, mọbu nye neelebna anya nū nhne gbásila a. ¹⁶Kovu, ọ bụru nū nye ọbula ta awhnụwhnu lele nye Karaisi, iwhterne tiko nye wam, kovu o nyee Chiokike ọznarni kwnornu nū be nookwu a nye Karaisi. ¹⁷Ige valẹm nga be jaapanizo ikpe n'ezinụ-oro Chiokike. Ọ bụru be panizo ikpe

nū hne a zị, ndaa kpa ọ jaazinu ele kwéle izi oma Chiokike?

¹⁸Ọ bụru nū ọ jaara ẹhni ọ znọhia ele mee mma, ndaa hne ele máa Chiokike nū ele mmehie jaazi?

¹⁹Kam kpayarụ, nye ọbula ke naata awhnụwhnu lele kpa echiche Chiokike jiri zị, gweru ovu oma yisi ẹhni a kpm kpm n'aka Nye Okike nye kwesiri ọkwnata ovu. Nye wam zne nū ruwhnu neeme nhne oma.

Ele okno badnụ nū ele ikoro

5M naariasno ele okno badnụ zị n'esilawuru anụ hne me bụ masi nye okno badnụ, m whnurnu m awhnụwhnu Karaisi taru, m jeekhia masi igwugwu a nga be jookpume a. ²Anụ znu atnurnu Chiokike ke zị nū mkpururu anụ, neelegidne be anya nū kpakara ovu anụ kpa Chiokike pioru a, ọ búo nū mkpa kpagwu anụ, kovu kwnornu nū ọ bụ nhne kwesiri omume. Anụ rnu ẹnu anụ, ọ búo kwnornu iru anụ jeenwehia, kovu nū ọ nhne zị n'ovu anụ n'omume. ³Anụ mee be lele nū be bụ nhne ke aka anụ, kovu anụ bụru nhne atụ be joosno. ⁴Nga Nye Risi Ọznuznu Atnurnu varu, anụ jaanahia okpu-eze zị igwugwu ke jaazi noonwu va-a-a tem.

⁵Kpm masi, rumu ikoro, anụ bita ẹhni anụ nū mkpururu ele okno badnụ. Kpakara anụ woru ọzi wohnernerne n'ovu lele iwo, neeznenu ibne anụ izi. Kwnornu nū ọkwukwo nsọ kwuru, “Chiokike noogwuzogidne ele oknomokno, kovu o neenye ele zị wohnernerne n'ovu oru.”

⁶Kam kpayarụ, anụ gwedna ẹhni anụ nū mkpururu aka dikne ke Chiokike, o joovulizo anụ olu n'ige ke a. ⁷Anụ vukwnusi a kpakara mkpa anụ, kwnornu nū nhne gbasiri anụ neemetu a n'ovu.

⁸ Anya dū anụ ẹli, anụ neese nse, nye irno anụ bụ Ekwensu, naagbagharị lele odum nọogbo ogbugbo noopio nye o jeeri. ⁹ Anụ ziri kwem nū ọkwnata ovu anụ, anụ gwuzogidne a, kwnornu nū rumu Nda anụ nū kpakara ọwa naagawhe otu awhnụwhnu wam.

¹⁰ Nga anụ tarū awhnụwhnu ige matị, Chiokike ke oru nye sukwuru anụ bna n'igwugwu a kwó okwo nū Karaisi, joogwuzote anụ, nyee anụ rikne, gba anụ inwe. ¹¹ Kpakara rikne ọchichi bụ ke a ọkwnukokwnu. Amim.

Obekwu ipne-aznụ

¹² Saịlasi nwene aị rukna ke kwesiri ọkwnata ovu yinnu m aka gba ọkwukwo izi matị ka, m naariasno anụ naagba akebne nū ka bụ ezi oru Chiokike n'olu hne anụ gwuzo. ¹³ Ọgbako Chiokike ke zị nū Babiloni,[‡] ke be hōhiakoru anụ nū ya neebekwu anụ, ma Makị nnwọ m. ¹⁴ Anụ gweru ọwhnun'anya Karaisi neebekwu ibne anụ.

Udno dazinu kpakara anụ ele zị nū rime Karaisi.

Okwukwo izi

ke Ebo

Pita

gbarụ

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nye gbarụ okwukwo ka mernu ele noobno a nsni mahia nū nye Karaisi obula kwesiri o wu budnu ke nootu ogwnu Chiokike (1:3). Be kwesiri o jikwasi ezi oka be nyernu be rikne (1:12).

O doru be aka nū nsni gbasiri ele owhnurninya aghalaghala, nū ele ojo ka bnanam ogbako Chiokike nooduwu ele kweru n'ezi oka. N'anya Chiokike, otu obochi nū lele otu pokwu awaha, otu pokwu awaha nū lele otu obochi. Chiokike zá noogbu okwnu nū obita mkwna a lele kpa ele badnu neeche. Kovu Chiokike nwernu ndidi k'agida kwnornu nū o masila a nū otu nye mmehie obula joowhu etekne.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nū okpukpe (1:1,2)

Kpa ele sno Nyenwe ai kwesiri o wu budnu be (1:3-15)

Igwugwu Karaisi (1:16-21)

Ele owhnurninya aghalaghala (2:1-22)

Nyenwe ai jaavariri berere (3:1-18)

1 Mawa, Saimoni Pita, nye izi nū nye dazisni anya Jizosi Karaisi, naagbaznenu anū okwukwo izi ka, anū ele hiteru n'ome mma Chiokike nū Nye Oznohia ai Jizosi Karaisi kehia okwnata ovu zi okne onu ahia lele ke ai.

²Oru nū udno banu anū aba kpa anū neezne nū ruwhnu naamahia Chiokike nū Jizosi Nyenwe ai.

Osukwu ikwu Chiokike

³Chiokike jiri iknernema a nyee ai kpakara nhne a piuru a jeeji wuru budnu

nootu ogwnu Chiokike, kpa a zi neezne nū ruwhnu naamahia nye wam sukwuru ai bna n'igwugwu a nū oma mma a. ⁴Hite n'igwugwu a nū oma mma a, o nyernu ai agida mkwna zi okne onu ahia, ma hite nū nhne ele ka, anū kehia igwe n'oyiyi ke Chiokike, ma anū gbanahoru nhne ojo ke owa ka noovuya a.

⁵Kwnornu nū otu nhne ka, anū gbalị nootukwasi n'olu okwnata mkpoma anū, oma mma, n'olu oma mma, anū tukwasi omahia nhne, ⁶n'olu omahia nhne, anū tukwasi badnu knernu ehni a, n'olu badnu knernu ehni a, anū tukwasi onuta ovu, n'olu onuta ovu, anū tukwasi otu ogwnu Chiokike. ⁷N'olu otu ogwnu Chiokike, anū tukwasi owhnun'anya rumu nda, n'olu owhnun'anya rumu nda, anū tukwasi owhnun'anya. ⁸Kwnornu nū o buru nū anū nwernu kpakara nhne ka k'agida, be jeeme anū buru ele noornu ernu oma, naami mkpuru du omahia Nyenwe ai Jizosi Karaisi. ⁹Kovu nye nwée nhne ka kpuru isni, o whnu nhne zi ikere, o chezume nū be snusnamarnu a nū mmehie oknani a.

¹⁰Kam kpayaru, rumu nda m, anū ziri gnarnagnarna n'ome ikwu Chiokike sukwuru anū, hohia anū buru nhne gwuzosiri rikne. O buru anū mee kpm, anū jaadna rja rja. ¹¹Kpm, be jeenye anū rikne anū jeeji bna nū rime eli-eze ke zi okwnukokwnu ke Nyenwe ai nū Nye Oznohia ai Jizosi Karaisi.

¹²Kam kpayaru, me chenwanyannu anū kpakara nhne ka ige obula, o bu n'ezi nū anū magwu be, anū gwuzosi rikne n'ezi oka wam anū nahiaru. ¹³M che m nū o kwesiri ekwesi o chenwanyanu anū be kpa me zi koriri budnu. ¹⁴M magwu m nū ige mati m joowopu anu-ehni ka, lele kpa Nyenwe ai Jizosi Karaisi kannu m. ¹⁵M jaagbalị rikne m, whnu nū nga me nwurnu nū anū jaazi neechenwanya be.

Igwugwu Karaisi

¹⁶Ọ búo ọtnutnu ruwhere be jiri akoniche tnu, nga a mernu anu mahia ovuva Nyenwe ai Jizosi Karaisi, anya ai lawuru whuru dudugna a. ¹⁷Ọ nahiaru oson'anya nu igwugwu n'aka Chiokike Nda, nga akpisi Chiokike jiri okne igwugwu dna, kaa, "Ka bu Nnwọ m me whuru n'anya, nye nhne a masiri m." ¹⁸A nuru akpisi ka hi n'oligwe dna, nga ai nu ya zi n'olu rugwu wam zi nsọ.

¹⁹Be mernu ikwu-onu ele owhurninya wam gwuzosi rikne k'agida, anu bno nsni nhne be gbaru, kwnornu nu ikwu-onu be nu lele tonji noonwu nu hne gbaru ochichiri. Ọ jaazi koriri noonwu tem du n'obochi Jizosi jaava, iwhe a joonwu nu rime mkpoma anu. ²⁰Ke kakwo kpakara nhne, anu mahia nu o za nhne owhurninya obula be gbaru n'okwukwo nsọ ke badnu nwernu rikne kowa risi a hite nu nhne zi n'echiche a. ²¹Kwnornu nu o za owhurninya obula be jiri echiche badnu vu, kovu ele badnu kwuru ikwu-onu Chiokike kpa Enine Nso noodu be kwu.

Ele zni nhne aghalaghala

2 Ele owhurninya aghalaghala whuru yaru iwhe n'esilawuru ele Izireli, lele kpa ele zni nhne aghalaghala jowhuya iwhe n'esilawuru anu. Ele ka jeeji aghigho gwebnanya iznizni ogha zi odo n'odo ke noovuya enwu, be gonahoru Nyenwe be bu nye gbahiaru be, ele neegweya ola n'iyi zi ngwa ngwa nu risi be. ²Agida ele badnu joosno apna ome oyi be. Kwnornu nu nhne be neeme, ele badnu jookwulu apna ezi oka. ³Ele zni nhne ka jeeji owho-anya kwu nhne be chehuru nu mkpoma be, gweru anu zu ahia. Ele ikpe omuma be neese be, ola n'iyi be za neere anyarna.

⁴Chiokike sigbasila ele enine izi ele mernu mmehie, kovu tubna be nu rime bekwnu renwu, hne be turu be ijigba nu rime ochichiri neese obochi ikpe. ⁵Chiokike sigbasila owa oknani, kovu dohia Noa, nye mernu be badnu esato, nye neezni izi oma ome mma, nga o gweyaru mgba-mini eli n'owa ele ma Chiokike. ⁶Ọ marnu eli Nodom nu Gomora ikpe, gweru bekwnu rne be lele retnu, mee be buru nhne atu nyee ele joowu budnu ma Chiokike. ⁷Ọ dohiaru lotu nye mee mma, nye budnu zila richna ke ele noolulu iwu eli wam meparu ehni. ⁸Nye mee mma wam wuru n'esilawuru be, whnu, nu masi oka ojo ke gburu a igbugbu nu mkpoma. ⁹Ọ buru kpa, Nyenwe ai magwu kpa o jodohia ele mee mma nu rime ornurna, nu kpa o jaabita ele ojo nu rime awhuruwhuru du n'obochi ikpe, ¹⁰ke kakwo, ele noosno nhne ruru oru ke anọ-ehni be, neeledna ele neechi echi anya.

Be neezni nhne aghalaghala n'anya rikne, ele oknomokno, ele za nootu ogwnu nu okaja ele oligwe. ¹¹Ọ bubedi ele enine izi ele gbasiri rikne nu ele nwernu iknernema karu ele zni nhne aghalaghala ka, nwee rikne gweru kpari bno ele oligwe nhne nu ruwhnu Nyenwe ai. ¹²Kovu ele badnu ka nookwulu nhne be ghohiage, be nu lele anohia nsni inyo, nhne be keru eke neeme kpa o masiri be, be jjonwudne be, gbu be lele anohia, be la n'iyi.

¹³Be jaanhia ogwo ernu nhne ojo be mernu, o nooso be o mee nhne ojo n'iwhehnie. Be bu nhne iwhehnerne n'esilawuru anu. Nhne zi nu mkpoma be bu nhne ojo kpa be sno anu neeri wiri nonwo. ¹⁴Ome oyi jiri be n'anya, inwe za noogwu be nu mmehie, be nooduwhu mkpoma za rikne, ele mkpoma be jihuru n'owho-anya nu ernu ojo, ele be vuru onu. ¹⁵Be ghahieru apna, gharu apna ziri ezi, snornu apna Balam nnwo

Boso, nye whnurnu ogwo ernalu nne oju n'anya. ¹⁶ Kovu iyinya a bigboru a nu mmehie a, anohia kwu oka, kwuru oka n'ibiri n'nkoli ke badnu, chima era nye owhnurninya wam.

¹⁷ Ele badnu ka nu lele omi nwee mini, lele erumeru ruwhere mini noovughari, be bitanu be okne ochichiri okwnukokwunu. ¹⁸ Kwnornu nu onu be nookwu okne oka mpako iwhnirniwhno, be naarnabnahna nu rime mmehie ele naagbanahoru budnu ojo. ¹⁹ Be neekwe be mkwuna o nwernu ehni be, kovu be n'iwuhuru be bu ohi agwa ojo noovuya enwu. Kwnornu nu nhne obula ke megburu badnu, nye wam bu ohi a. ²⁰ O buru nu be gbanahoru nhne noolulu ke owa nga be mahiaru Nyenwe ai nu Nye Oznohia ai Jizosi Karaishi, be knegidne kwno be nu rime a, o nwegidne be, onodi be n'ipne-aznu joojobujo karu nu opanizo. ²¹ O ka mma nu be ma apna ome mma karu nu be mahiaru a, be dnasninu iwu nsu wam be nyernu be aznu. ²² Nhne mernu be gesiri nu elulu wam bu ezi oka, "Nkita nwarnu rugburu gburu lahna nu nhne o nwarnu," nu "Ezni be hniarnu ehni lahnarnu nu rime oroto."

Obochi Nyenwe ai

3 Ele me whnurnu n'anya, ka bu okwukwo izi ke ebo me naagbanu anu, m naakpali echiche oma nu rime anu. ² Anu chenwanya ikwu-onu ele owhnurninya zi nsu kwuru, ya nu iwu Nyenwe ai nu Nye Oznohia ai nyernu anu hite n'aka ele izi a.

³ Anu mahia nu mbom nu ele okwa emo jaava n'obochi ipne-aznu, neezne izne n'anogehni be. ⁴ Be jaakaa, "Ndaa omezu mkwuna ovuva a? Hite nga ele nda ai nwurnu enwu, kpakara nhne zi koriri kpa o zi hite nu okike owa." ⁵ Be ma ama lewhuru anya n'ige wheru ewhe nu

Chiokike kwuru oka, oligwe nu owa ziri. O hiri nu rime mini kehia owa hite nu mini. ⁶ O bu masi hite nu mini, ke okne mgba-mini eli, be jiri lulu owa oknani. ⁷ Kovu oligwe nu owa ke zi kitna bu ke o bitaru hite n'ikwu-onu Chiokike wam, o jeeji bekwnu lulu. O bitaru be kwnornu obochi o jeekpe ele ma a Chiokike ikpe, lulu be.

⁸ Kovu ele me whnurnu n'anya, anu chezu otu nhne ka, otu obochi nu hne Nyenwe ai zi nu lele otu pokwu awaha, otu pokwu awaha nu lele otu obochi. ⁹ Nyenwe ai za naakpa ndnarna n'omezu mkwuna a, lele kpa ele badnu neeche, kovu o nwernu ogologo osnuta ovu hne anu zi, kwnornu nu o piole nye obula whu etekne, kovu ma kpakara badnu hi nu mmehie be whuya.

¹⁰ Kovu obochi Nyenwe ai jaava, o joonu lele nye buznu, ele badnu jaa zi neele anya a. Oligwe jeeji okne mkpakpo gawhe, kpakara nhne zi n'olu jeeji okne bekwnu gbaza. Owa nu kpakara ernu be rnurnu nu rime a jowho iwhne.

¹¹ Kpa a mahiaru nu kpakara nhne jaagbaza, ndaa kpa a kwesiri o wu budnu? A kwesiri o wu budnu zi nsu, ya nu o tu ogwnu Chiokike. ¹² Kpa anu neele anya ovuva obochi Chiokike, anu mee ma o va ngwa ngwa, oligwe jaagba bekwnu, kpakara nhne zi n'olu jeeji okne okpe bekwnu gbaza. ¹³ Kovu a neele anya oligwe ikne nu owa ikne, lele kpa o kweru mkwuna, oro ome mma.

¹⁴ Kam kpayaru, ele me whnurnu n'anya, hne anu neele anya nhne ka, anu gbal ma anu ziri snam, ele nwee otu otu, anu nu Chiokike ziri n'udno. ¹⁵ Anu vuru nu mkpoma nu ogologo osnuta ovu Chiokike bu oznohia anu, lele kpa nnwo nda ai Polu, nye a whnurnu n'anya gbannu anu n'okwukwo hite n'akoniche Chiokike nyernu a. ¹⁶ Ka

bụ nhne o nookwu nụ kpakara ọkwukwo izi a, nga ọ naagba nhne gbasiri nhne ka, o nookwu agida nhne siri rikne n'oghohia, ke ele máa nhne nụ ele oву be zá kwem n'okowahie, lele kpa be neeme nụ nhne berere zị n'okwukwo nsọ, ka bụ ma be la n'iyi.

¹⁷ Kọvu anụ, ele me whnurnu n'anya, anụ magwụ nhne ka, anya dụ anụ ẹli, ma

nhne ọjọ ke ele noolulu iwu ẹli neezni gharu o duhie anụ, mee anụ dnahnala n'ogwuzosi rikne anụ. ¹⁸ Kọvu anụ ziri nooso oso nụ oru nụ nhne omuma ke Nyenwe aị nụ Nye Ọznohia aị Jizosi Karaịsi. Kpakara igwugwu zinu a, kịtna, dụ ọkwukwokuwu. Amịm.

*Okwukwo izi
ke Mbòm*

Jóni
gbarụ

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Jóni mernu ma ele Karaịsi mahija nù ọ bụru a kwuhija mmehie aị, Chiokike jaagbarunu aị, vume mmehie aị.

Nhne neegesi nù ele Karaịsi nwernu okwnata mkpoma bụ ọwhnun'anya be nwernu n'ehni badnụ ibne be (3:11-24). Chiokike bụ ọwhnun'anya n'iwuru a, ele ke a kwesiri ọ nù lele ya masị (4:1-21). Nhne neegesi nù a nwernu omegbu mmehie bụ ọwhnun'anya a nwernu n'ehni ele berere, a kweru nù Jizọsi bụ Nnwọ Chiokike, nù ọ bụ Karaịsi wam n'ezi, nù ẹnwu a kwnornu aị bụ ezi ọka (5:1-12).

Nhne zị n'okwukwo izi ka
Ikwu-ọnu ke neenye bụdnu (1:1-4)

Chiokike bụ iwhe aị, Karaịsi bụ nhne atụ aị (1:5—2:6)

Iwu ikne (2:7-17)

Ele irno Karaịsi nù ele ke Chiokike (2:18—3:10)

Ọwhnun'anya Chiokike nù
ọwhnun'anya aị (3:11—4:21)

Omegbu ọwa (5:1-21)

Ikwu-ọnu ke neenye bụdnu

1 Ikwu-ọnu Chiokike wam ke panizoru nù mbòm, bụ ke a nurnu, ke anya aị whnurnu, ke a leru anya, bụ ke a kpaturu aka masị, bụ nhne a nọkpo okwo a, bụ ikwu-ọnu ke neenye bụdnu. ²Bụdnu wam whuyaru iwhe, a whnurnu a, gba masị akebne a, a kpọ okwo bụdnu kwó okwo ke zị n'aka Nda, omekwo dụ aị. ³A nọkpo okwo nhne a whnurnu, nurnu masị, ma anụ snornu aị mekọ nhne. Omekorita aị bụ ke aị nù Chiokike nù

Nnwọ a Jizọsi Karaịsi. ⁴A gbarụ nhne ka n'okwukwo ma ovu ọso n'ọnu aị zu ozu.

Chiokike bụ iwhe

⁵Ka bụ izi a nurnu n'ọnu a bụ masị ke a znirni anụ. Chiokike bụ iwhe, o zá ọchichiri zị nù rime a rja rja. ⁶Ọ bụru nù a kaa nù aị nù ya neemeko nhne, kovu a neezne izne n'ọchichiri, a bụ ele aghalaghala, ezi ọka zila aị n'ọnu. ⁷Kovu, ọ bụru nù a zne izne n'iwhe, lele kpa o neezne izne n'iwhe, a neenwe mekorita n'esilawuru aị, ọvnarna Jizọsi Nnwọ a, nọsnusnama kpakara mmehie aị.

⁸Ọ bụru nù a kaa nù a nwée mmehie, a nooduhie ẹnhi aị, ezi ọka zila aị n'ọnu. ⁹Kovu, a kwuhija mmehie aị, Chiokike bụ nye kwesiri okwnata ovu nù nye mee mma, ọ jaagbarunu aị mmehie aị, ọ snụmakwo kpakara aruru-eli aị. ¹⁰Kovu, a kaa nù a méne mmehie, a neeme a nye aghalaghala, ikwu-ọnu a zila nù rime aị rja rja.

2 Rumu takiri m, m naagbanụ anụ okwukwo ma anụ gharụ o mee mmehie. Kovu, ọ bụru nù nye ọbula mehieru, a nwernu nye nookwunu aị ọnu nù ruwhnu Nda aị, rẹwhna a bụ Jizọsi Karaịsi, nye mee mma. ²Jizọsi bụ nye ji ọvnarna a naawhaji-eli kwnornu mmehie aị, ọ bụo mmehie ke aị kpọi, kovu mmehie kpakara ele badnụ.

³Ka bụ nhne neegesi nù a magwụ nye ọ bụ, ọ bụru nù a bita kpakara nhne o nyernu n'iwu. ⁴Ọ bụru nù a kaa nù a magwụ nye ọ bụ, kovu a zá naabita iwu a, a bụ ele aghalaghala, ezi ọka zila aị n'ọnu. ⁵Ka bụ nhne neegesi nù a magwụ Chiokike, ọ bụru nù a bita iwu a, ọwhnun'anya Chiokike zuru ozu n'ovu aị. ⁶Nye ọbula ke kaa nù ọ zị nù rime a, joowu bụdnu lele kpa Jizọsi wuru.

Iwu ikne

⁷Ele me whnurnu n'anya, m zá m naagbanụ anụ okwukwo iwu ikne, kovu

iwu ọknani. Iwu ọknani ka bụ ke anụ nurnu hite nụ ọpanizo. ⁸ Kọvu m naagbanụ anụ iwu ikne, ezi ọka wam zị nụ rime Jizọsi, nụ rime anụ, kwnornu nụ ọchichiri naagawhe, ezi iwhe wam nọomukwasi aị.

⁹ Nye ọbula ke kaa nụ ọ zị n'iwhe, kọvu, sno nwene a irno, zị kọriri n'ọchichiri. ¹⁰ Nye ọbula ke whnurnu nwene a n'anya zị n'iwhe wam, ọ zá nhne jeeme a ọ kpọbi ọchi. ¹¹ Nye ọbula ke snornu nwene a irno zị n'ọchichiri, neezne izne n'ọchichiri, ọ máa hne o neezne kwnornu nụ ọchichiri mernu a okpu isni.

¹² Rụmu takiri m, m naagbanụ anụ ọkwukwo,

kwnornu nụ Chiokike gbarunu anụ mmehie kwnornu rẹwhna Karaịsi.

¹³ Ele nda, m naagbanụ anụ ọkwukwo, kwnornu nụ anụ magwụ Karaịsi, nye zị hite n'ọpanizo.

M naagbanụ anụ ọkwukwo, rụmu ikoro, kwnornu nụ anụ megburu nye ojo wam. Rụmu takiri m, m naagbanụ anụ ọkwukwo,

kwnornu nụ anụ magwụ Nda wam.

¹⁴ Ele nda, m naagbanụ anụ ọkwukwo, kwnornu nụ anụ magwụ Karaịsi, nye zị hite n'ọpanizo.

M naagbanụ anụ ọkwukwo, rụmu ikoro, kwnornu nụ anụ gbasiri rikne, ikwu-ọnu Chiokike zị nụ rime anụ, kwnornu nụ anụ megbulem nye ojo wam.

Anụ whnú nhne ọwa n'anya

¹⁵ Anụ whnú ọwa n'anya, mọbu nhne zị n'ọwa. Ọ bụru nụ nye ọbula whnú ọwa n'anya, ọwhnun'anya ke Nda zịla nụ rime a. ¹⁶ Kpakara nhne zị n'ọwa bụ egwnurnu nhne ojo ke badnụ, nụ egwnurnu nhne ojo ke anya, nụ oknomo-kno ke mkpọma ke badnụ. Nhne ka híge n'aka Nda aị va, o hi n'ọwa va. ¹⁷ Ọwa nụ kpakara egwnurnu nhne ojo ke zị

nụ rime a jaagawhe, kọvu nye ọbula ke neeme echiche Chiokike jaazị bụdnụ ọkwnukokwnu.

Nye neemegidne Karaịsi

¹⁸ Rụmu takiri m, ka bụ ige ipne-aznụ, anụ nurnu nụ nye wam neemegidne Karaịsi wawa, me kanụ anụ, agịda ele neemegidne Karaịsi valeṃ. Ka neegesi nụ ige wam zị ndundu. ¹⁹ Be hiri nụ hne a zị whọga, kwnornu nụ be nụ aị zịla n'otu n'ezí. Ọ bụru nụ aị nụ be zị n'otu, be znernu adazigidnenu aị. Ọwhoga be neegesi nụ aị nụ be zịla n'otu.

²⁰ Kọvu, Nye Nso wam teru anụ mọno, ka neegesi nụ kpakara anụ mahiaru ezi ọka. ²¹ M zá m naagbanụ anụ ọkwukwo ka kwnornu nụ anụ máa ezi ọka, kọvu kwnornu nụ anụ mahiaru ezi ọka. Aghalaghala zịla n'ezí ọka. ²² Nyele bụ nye aghalaghala? Ọ bụ nye wam ke gọnahoru nụ Jizọsi bụ Karaịsi. Nye wam bụ nye neemegidne Karaịsi. Ọ gọnahoru Nda nụ Nnwọ a. ²³ Nye ọbula ke gọnahoru Nnwọ máa nye Nda wam bụ, nye ọbula ke magwụ Nnwọ magwụ Nda wam masị.

²⁴ Anụ ledu anya nụ nhne anụ nurnu hite nụ mbom dazigidnenu nụ rime anụ. Ọ bụru kpm, anụ jaadazigidne nụ rime Nnwọ nụ rime Nda. ²⁵ Bụdnụ kwó okwo bụ nhne o kweru aị nụ mkwna.

²⁶ M naagba ka n'ọkwukwo kwnornu ele pioru o duwhu anụ. ²⁷ Kọvu Karaịsi teru anụ mọno Enine Nso. O kwésile nye ọbula zni anụ nhne, mọno o teru anụ zị nụ rime anụ neezni anụ kpakara nhne lele kpa otute mọno wam zị ire, ma anụ dazigidne nụ rime Karaịsi.

²⁸ Kịtna, rụmu takiri m, anụ dazigidne nụ rime a, ma nga ọ jọowhuya iwhe, ovu si aị rikne o gwuzoru nụ ruwhnu a, iwheerne jọotu aị.

²⁹ Anụ magwụ nụ Karaịsi bụ nye mee mma, nye ọbula ke neeme mma bụ nnwọ Chiokike.

Rumu Chiokike

3 Le, kpa Chiokike jiri whnú aị n'anya, o sukwu aị rumu a. Ka bụ nhne a bụ n'ezí. Kam kpáaru, ele zị n'owa máa ele a bụ, lele kpa be máa nye ọ bụ. ² Ele me whnúru n'anya, a bụ rumu Chiokike kítna, nhne a ọjobu whóge iwhe kítna. Kọvu a magwụ nga ọ jaava, a ọonu lele kpa ọ nù, kwnornu nù a ọowhnu a kpa ọ nù. ³ Nye ọbula ke nwernu olile anya ka neeme ẹni a ziri snam, lele kpa ọ zi snam.

⁴ Nye ọbula ke neeme mmehie, noolulu iwu, kwnornu nù mmehie bụ olulu iwu. ⁵ Kọvu anụ magwụ nù ọ whýaru iwhe ma o gweme kpakara mmehie aị. Ya n'iwuru a nwée mmehie. ⁶ Nye ọbula ke zị bụdnú nù rime Karaisi, zá neemezne mmehie. Nye neeme mmehie máa nye Karaisi bụ, nye wam whnúlele a anya.

⁷ Rumu takiri, anụ kwé nye ọbula duwhu anụ. Nye ọbula ke neeme nhne bụru oma bụ nye mee mma, lele kpa Karaisi bụ nye mee mma. ⁸ Nye ọbula ke neemezne mmehie bụ nye Ekwensu, kwnornu nù Ekwensu bụ nye neeme mmehie hite n'ọpanizo. Kam kpáaru Nnwọ Chiokike jiri whýa iwhe, ma o lulu kpakara ẹnu ke Ekwensu. ⁹ Nye ọbula ke Chiokike mụru zá neemezne mmehie, kwnornu nù mkpuru Chiokike zị nù rime a, o jéwe rikne mee mmehie, kwnornu nù Chiokike bụ Nda a. ¹⁰ Ka bụ nhne rumu Chiokike jiri ziri ichne nù hne rumu Ekwensu zị. Nye ọbula ke zá neeme nhne bụru oma búo nnwọ Chiokike, ma nye ọbula ke whnúge nwene a n'anya.

Anụ whnú ibne anụ n'anya

¹¹ Ka bụ izi anụ nurnu hite n'ọpanizo, anụ whnúrita ibne anụ n'anya. ¹² Ọ zá nye nù lele Keni, nye Ekwensu nẹchi o gbu nwene a. Kini kpáaru o jiri gbu

a? Kwnornu nù ẹnu a búo oma, kọvu ẹnu nwene a bụru oma. ¹³ Rumu nda m, ọ gbagwoji anụ anya, ọ bụru nù ele zị n'owa snornu anụ irno. ¹⁴ A magwụ nù a hiri n'ẹnuw bna nù bụdnú, kwnornu nù a whnúru rumu nda aị n'anya. Nye ọbula ke zá nọowhnu n'anya bụ nye nwurnu ọnwu. ¹⁵ Nye ọbula ke snornu nwene a irno bụ nye noogbu badnú. Anụ magwụ nye ọbula ke noogbu badnú nwée bụdnú kwó okwo nù rime a.

¹⁶ Ka bụ nhne neegesi ọwhnun'anya, Jizọsi Karaisi gweru bụdnú a nyee kwnornu aị. A kwesiri o nyee bụdnú aị kwnornu rumu nwene aị masị. ¹⁷ Ọ bụru nù nye ọbula nwernu ẹkwu k'owa ka, whnú nwene a zị nù mkpa, ọ dọla obirizi, nye wam nwée ọwhnun'anya Chiokike nù rime a. ¹⁸ Rumu takiri m, a whnú n'anya n'ọnu etekne mọbu n'ikwu-ọnu kpọi, kọvu n'ẹnu n'ezí ọka.

¹⁹ Ka bụ nhne neegesi nù a magwụ ezi ọka, ke neeme mkpoma aị si rikne nù ruwhnu Chiokike, ²⁰ ọ bụbedi ovu aị naama aị ikpe, Chiokike kakwo ovu aị, ọ magwụ kpakara nhne. ²¹ Ele me whnúru n'anya, ọ bụru nù ovu aị mána ikpe, ovu jeesi aị rikne o gwuzo nù ruwhnu a. ²² A jaanahọru a nhne ọbula a nọorio a, kwnornu nù a naabita iwu a neeme masị nhne nọoso a ovu n'ọnu. ²³ Ka bụ nhne o nyernu n'iwu, a kweru nù rẹwhna Nnwọ a Jizọsi Karaisi, a whnúrita ibne aị n'anya lele kpa o nyernu aị n'iwu. ²⁴ Ele naabita iwu a zị bụdnú nù rime a, ya nù rime be. Enine Nso wam o nyernu aị bụ nhne neegesi nù ọ zị nù rime aị.

Anụ tule kpakara enine

4 Ele me whnúru n'anya, anụ kwéko kpakara enine, anụ tule kpakara enine ma be hi n'aka Chiokike, kwnornu nù agida ele ọwhnurninya aghalaghala bnarnu nù rime ọwa. ² Ka bụ nhne anụ jeeji mahia Enine Chiokike, enine

óbula ke kwuhjaru nù Jizòsi Karaìsi varu n'ano-èhni hi nù Chiokike va. ³Kòvu enine óbula ke kwéle nù Jizòsi hiri nù Chiokike va, enine ka híge nù Chiokike. Ka bù enine nye neemegidne Karaìsi, nye anù nurnu o jaava, o zì n'òwa kítna.

⁴Rumu takìri m, anù bù rumu Chiokike, anù megbulem ele irno wam, kwnornu nù nye wam zì nù rime anù kakwo nye wam ke zì n'òwa. ⁵Ele ka hi n'òwa, be nookwu hite nù nhne be magwù n'òwa, ele zì n'òwa noobnonu be nsni. ⁶A hi hne Chiokike zì va, nye óbula ke magwù Chiokike nonu nhne a nookwu. Kòvu nye ke máa Chiokike zá nonu nhne a nookwu. Ka bù nhne a jiri mahja enine ezi óka nù enine aghalaghala.

Chiokike bù òwhnun'anya

⁷Ele me whnurnu n'anya, a wh-nurita ibne aì n'anya, kwnornu nù òwhnun'anya hi nù Chiokike va. Nye óbula ke òowhnu n'anya bù nye Chiokike murnu, nye wam magwù Chiokike. ⁸Nye óbula ke whnú n'anya máa Chiokike, kwnornu nù Chiokike bù òwhnun'anya. ⁹Chiokike gesiri aì òwhnun'anya n'esilawuru aì, kpa o ziyaru Nnwò o murnu kpoi n'òwa, ma a nwernu budnu hite nù rime a. ¹⁰Ka bù òwhnun'anya, o búo nù a whnurnu Chiokike n'anya, kòvu o whnurnu aì n'anya ziya Nnwò ma o buru nhne ariohna be jeeji gbarù mmehie aì. ¹¹Ele me whnurnu n'anya, lele kpa Chiokike whnurnu aì n'anya, a kwesiri o whnurita ibne aì n'anya. ¹²O zá nye óbula ke whnuleru Chiokike anya, kòvu o buru nù a wh-nurita ibne aì n'anya, Chiokike wu nù rime aì, òwhnun'anya a zuru ozu nù rime aì.

¹³A magwù nù a wu nù rime Chiokike, nù Chiokike wumakò nù rime aì, kwnornu nù o nyernu aì Enine a. ¹⁴A whnurnu, gba akebe nù Nda ziyaru

Nnwò a ma o buru Nye Óznohia ke ówa. ¹⁵Nye óbula ke kweru nù Jizòsi bù Nnwò Chiokike, Chiokike wu nù rime nye wam, nye wam masì wu nù rime Chiokike. ¹⁶Kam kpayaru, a magwù, kweru masì nù òwhnun'anya Chiokike bù n'ezi.

Chiokike bù òwhnun'anya. Nye óbula ke òowhnu n'anya wu nù rime Chiokike, Chiokike wu masì nù rime a. ¹⁷Chiokike mernu òwhnun'anya a zu ozu n'esilawuru aì, ma a nwernu mkpoma siri rikne n'òbochi ikpe, kwnornu nù a nù lele ya n'òwa ka. ¹⁸Ogwnu zìla n'òwhnun'anya. Òwhnun'anya ke zuru ozu neechihala ogwnu, kwnornu nù ogwnu nù awhnùwhnu nookno aka. Nye óbula ke òootu ogwnu zúge ozu n'òwhnun'anya.

¹⁹A òowhnu n'anya kwnornu nù Chiokike beru osno whnù aì n'anya. ²⁰Nye óbula ke karù nù o whnurnu Chiokike n'anya, kòvu sno nwene a irno bù nye aghalaghala. Nye óbula ke wh-núge nwene a n'anya, bù nye o òowhnu anya, nwée rikne whnù Chiokike nye o zá òowhnu anya n'anya. ²¹Ka bù nhne o nyernu n'iwu, nye óbula ke whnurnu Chiokike n'anya, jòwhnuriri nwene a n'anya.

Òkwnata ovu nù Nnwò Chiokike

5 Nye óbula ke kweru nù Jizòsi bù Karaìsi hi nù Chiokike va. Nye óbula ke whnurnu Nda n'anya whnurnu Nnwò a n'anya masì. ²Ka bù nhne neegesi nù a whnurnu rumu Chiokike n'anya, o bù o whnù Chiokike n'anya, neeme nhne o nyernu n'iwu. ³Ka bù nhne neegesi nù a whnurnu Chiokike n'anya, o buru a bíta nhne o nyernu n'iwu, iwu Chiokike zìla rinya. ⁴Kwnornu nù nye óbula ke bù nnwò Chiokike neemegbu ówa. Òkwnata ovu aì nù Chiokike bù nhne neemegbu ówa. ⁵Ndaa nye neemegbu

owa? Ọ bụ nye wam ke kweru nụ Jizọsi bụ Nnwọ Chiokike.

⁶Jizọsi Karaịsi bụ nye wam jiri ọv-narna nụ mini va. Ọ bụo mini kpọi, kọvu ọ varu hite n'ọv-narna nụ mini. Enine Nsọ naagba akebne a, a magwu nụ akebne a bụ ezi ọka. ⁷Kwnornu nụ nhne akebne ẹto zị, ⁸Enine, mini nụ ọv-narna.⁸ Nhne ẹto ka kwerekotaru otu nhne. ⁹Ọ bụru a kweru nụ nhne badnu kwuru, nhne Chiokike kwuru kakwo, kwnornu nụ ọ bụ akebne Chiokike gbarụ gbasiri Nnwọ a. ¹⁰Nye ọbula ke kweru nụ Nnwọ Chiokike nwernu nhne akebne ka nụ mkpoma a. Nye ọbula ke kwéle nụ Chiokike neeme a nye aghalaghala, kwnornu nụ o kwéle n'akebne Chiokike gbarụ gbasiri Nnwọ a. ¹¹Ka bụ akebne wam, Chiokike nyernu aị bụdnu kwó okwo, bụdnu wam zị nụ rime Nnwọ a. ¹²Ka neegesi nụ nye ọbula ke nwernu Nnwọ Chiokike nwernu bụdnu kwó okwo, nye ọbula ke nwée Nnwọ Chiokike nwée bụdnu.

Ọka ipne-aznụ

¹³M naagbanu anu ele kweru nụ rewhna Nnwọ Chiokike, ma anu mahia nụ anu nwernu bụdnu kwó okwo. ¹⁴Ka bụ nhne neemesi aị oву rikne ọ vak-

wnusi Chiokike. A magwu nụ a rịo nhne ọbula lele kpa echiche oву a jiri zị, ọ joonu aị. ¹⁵Ọ bụru nụ a magwu nụ ọ nọonu nhne a nọorio a, oву siri aị rikne nụ a jeenwehia nhne nọorio a.

¹⁶Ọ bụru nụ nye ọbula whnurnu nwene a mernu mmehie ke zá noodubna n'ẹnwu, o kpe okpukpe ma Chiokike nyee a bụdnu. M nookwu nhne gbasiri ele neeme mmehie ke zá noodubna n'ẹnwu. Mmehie ke noodubna n'ẹnwu zị. M zá naakaa badnu kpe okpukpe gbasiri a. ¹⁷Kpakara nhne bụo ọma bụ mmehie, kọvu agwna mmehie zá noodubna n'ẹnwu.

¹⁸A magwu nụ nye ọbula Chiokike murnu zá neemezne mmehie. Nnwọ Chiokike naabita nye ọbula ke Chiokike murnu, nye ojo wam nwée rikne mekasi a nhne.

¹⁹A magwu nụ a bụ rumu Chiokike, kọvu kpakara owa zị nụ mkpururu nye ojo wam. ²⁰A magwu nụ Jizọsi Karaịsi Nnwọ Chiokike varu, ma a mahia nye wam bụ ezi ọka. A zị masi nụ rime nye wam ke bụ ezi ọka, Jizọsi Karaịsi Nnwọ a. Ya n'iwhuru a bụ Chiokike n'ezị nụ bụdnu kwó okwo.

²¹Rumu takiri m, anu gweme ẹhni anu n'okwa renwu.

§5:8 Agwna okwukwo ke be gbaru kpa agida awaha whemernu kwu kwno, n'oligwe Nda, Ikwu-onu nụ Enine Nsọ. Nhne ẹto ka nookwu otu onu. 8 Nhne akebne ẹto zị n'owa, Enine, mini nụ ọv-narna.

Okwukwo izi

ke Ebo

Jōni

gbarụ

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nga Jōni gbarụ *Okwukwo izi Jōni ke ebo*, ọ ghọlam nye okno badnụ. O gweznenu a “Nyerinya ọma nụ rụmu a,” ke bụ ọgbako Chiokike. Okwukwo izi matị ka nookwu ọka gbasiri ọwhnun'anya n'ehni ibne be, nọodo be aka nụ nsni gbasiri ele neezni nhne aghalaghala.

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Opanizo (1-3)

Ezi ọka nụ Ọwhnun'anya (4-11)

Okwukwo (12-13)

Obekwu ikwu nụ okpukpe

1 Mawa, Jōni, nye okno badnụ, naag-baznenu nwerinya Chiokike hōhiaru nụ rụmu a okwukwo, ele me whnurnu n'anya n'ezi, ọ bụo me nụ nsnunu m, kọvu kpakara ele magwụ ezi ọka. ²Kwnornu nụ ezi ọka ke zị nụ rime aị, ke jaazigidne aị tim tòm.

³Oru nụ obirizi nụ udno ke hi n'aka Chiokike Nda nụ Jizōsi Karaịsi Nnwọ Nda aị va, jaadazinu aị nụ ezi ọka nụ ọwhnun'anya.

Ezi ọka nụ ọwhnun'anya

⁴O neenye m ovu ọso n'ọnu kpa me nọowhnu rụmu i neezne izne n'ezi ọka

lele kpa Nda aị nyernu aị n'iwu. ⁵Kitna, nwerinya ọma, m zá m naagbanụ i iwu ikne, kọvu ọ bụ kọriri ke a ji hite nụ mbòm. M naariasno ma a whnūrita ẹhni aị n'anya. ⁶Ka bụ ọwhnun'anya wam, a zne izne noobno nsni nū nhne Chiokike nyernu n'iwu. Lele kpa anū nurnu n'ọpanizo, iwu a bụ ma anū zne izne n'ọwhnun'anya.

⁷Agida ele nooduwu ele badnū, ele zá neekweru nū Jizōsi Karaịsi varu n'ano-ẹhni, bnarnū nū rime ọwa. Nye nū kpam bụ nye nooduwu nū nye neemegidne Karaịsi. ⁸Anū ledu anya, ọ zị anū tuwuhu nhne anū dogburu ẹhni anū n'ernu, kọvu ma anū nwehija ọgwọ ẹrnu zuru ozu. ⁹Nye ọbula ke neezne nū ruwhnu gharu nhne Karaịsi znirni máa Chiokike. Kọvu nye ọbula ke zị neeme iznizni a magwụ Nda nū Nnwọ a. ¹⁰Nye ọbula ke vakwnusiri anū ke gwéyala iznizni ka, anū kwúbunana ọro anū, mọbu kanu a, “I valẹ.” ¹¹Nye ọbula ke kannu a, “I valẹ” jeekehija igwe n'ernu ojo a.

¹²M nwernu m agida nhne me jaagbanu anu, kovu m jéeme kpam n'okwukwo nū nki. Tnūnuma, m neele anya nū m jaava me nū anū kwu ọka ruwhnu nū ruwhnu, kpam, ovu ọso n'ọnu aị joozu ozu.

¹³Rumu nwene i rinya kam Chiokike hōhiaru neebekwu i.

Okwukwo izi

ke Eto

Jōni

gbarụ

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nga Jōni gbarụ *Okwukwo izi Jōni ke eto*, ọ ghọlam nye okno badnụ. O gwezenu nye risi ọgbako Chiokike, nye rẹwhna a bụ Gayōsi. Okwukwo izi ka, naaznarni Gayōsi kwnornu ẹnu ọma a hne ọmụ Chiokike berere zị, nọodo masị a aka nụ nsnị gbasiri otu nyerukna be kwu Diotirifesi.

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Ọpanizo (1-4)

Gayōsi kwesiri okwnata ovu (5-8)

Diotirifesi mékwala nkari (9-10)

Demetirisi mekwarụ nkari (11-12)

Okwukwo (13-15)

1 Mawa, nye okno badnụ, naagbaz-nenu Gayōsi enyi m me whnurnu n'anya nụ ezi ọka.

²Enyi m me whnurnu n'anya, okpukpe m bụ ma ẹhni i si rikne, ma kpakara nhne i neeme gakwanụ i nkari lele kpa mkpuru ovu i naagakwa nkari. ³O ny-ernu m mkpoma ọso n'onu k'agida nga agwna ọmụ nda varụ kanụ m nhne gbasiri okwnata ovu i n'ezi ọka nụ kpa i neezne izne n'ezi ọka wam. ⁴Ọ zá nhne nọoso m ovu n'onu kakwo nga me nurnu nụ ọmụ m neezne izne n'ezi ọka.

Gayōsi kwesiri okwnata ovu

⁵Ezi enyi m me whnurnu n'anya, i kwesiri okwnata ovu nụ kpakara nhne i neemenu ọmụ nda, ọ bụ n'ezi nụ be bụ ele izne n'ehni i. ⁶Be kannụ ọgbako

Chiokike ọwhnun'anya i, ọ jọoburu ọma ma i zihala be kpa o kwesiri n'anya Chiokike. ⁷Be kwnornu rẹwhna Karaisi whoga zni izi ọma, be kwéle ọ nahoru oyi aka hite n'aka ele kwé ekwe. ⁸A kwesiri ọ nabnanya ele ka nkari ma aị nụ be snornu mụkota ẹnu ezi ọka n'otu.

Diotirifesi mékwala nkari

⁹M gbaznenu m ọgbako Chiokike okwukwo, kovu Diotirifesi nye noopio ọ buru nye risi kwéle obno nsnị nụ nhne me nookwu. ¹⁰Nga me varụ, m jeeme ele badnụ mahia nhne o neeme, kpakara nhne o nookwu gbasiri aị nụ kpakara aghalaghala a. Tụkwasi n'olu nhne ka, o kwéle ọ nabnanya ọmụ nda aị. Ele pioru o kwubnanya ọmụ nda aị, o kwéle be, kovu ọ chihala be n'ọgbako Chiokike.

Demetirisi mekwarụ nkari

¹¹Enyi m me whnurnu n'anya, i snó nhne bụo ọma, kovu snornu nhne buru ọma. Nye ọbula ke neeme nhne buru ọma hi hne Chiokike zị va. Nye neeme nhne ojo whnúge Chiokike anya rja rja. ¹²Kpakara ele badnụ nookwu Demetirisi ọka ọma hite n'ezi ọka. Aila masị nookwu a ọka ọma, anụ magwụ nụ akebne aị bụ ezi.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

¹³M nwernu m agida nhne me kwesiri ọ gbanụ i n'okwukwo, kovu m jéji mkpisi okwukwo nụ nki naagba a. ¹⁴M neele anya nụ m jaava whnụ i anya ige matị, me nụ jị kwu ọka ruwhnu nụ ruwhnu.

¹⁵M neekpe ma Chiokike nyee i udno. Kpakara ele enyi i neebekwu i. Bekwu kpakara ele enyi aị n'otu n'otu.

*Okwukwo izi***Judu***gbarụ***Nhne gbasiri okwukwo izi ka**

Judu gbarụ *Okwukwo izi Judu*, nọodo ele badnụ aka nụ nsị gbasiri ele neezni nhne aghalaghala, ele karụ nụ be bụ ele kweru ekwe. Lele 2 *Pita*, Judu, n'okwukwo matị ka, naakwnagidne nye nọogwnu a, ọ naakaa be gba ọtna kwnornu okwnata mkpoma ke Chiokike nyernu ele ke a otu mgba be bita.

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Opanizo (1-2)

Ele neezni nhne aghalaghala (3-16)

Ezni ọ bita okwnata mkpoma (17-23)

Ojija zinu Chiokike (24-25)

1 Mawa, Judu, nye izi ke Jizosi Karaisi, nye bụ kwno nwene rukna Jemisi, naagbaznenu kpakara ele Chiokike sukwuru okwukwo, ele wu nụ rime owhnun'anya Chiokike Nda, ele Jizosi bitaru. ²Obirizi nụ udno nụ owhnun'anya banu anu oba.

Ele neezni nhne aghalaghala

³Ele me whnurnu n'anya, m neeyisi rikne naagbanu anu okwukwo gbasiri oznohia ke a nwernu igwe nụ rime a, ọ zị mkpa me gbanu anu ma anu yisi eñni naagba ọtna kwnornu nụ okwnata ovu ke Chiokike nyernu ele ke a otu mgba be bita. ⁴Kwnornu nụ agwna ele zá nọtutu ogwnu Chiokike ribnanyarnu hne a máa n'esilawuru ai, ele naagbanwo izi oma ke oru Chiokike, ma be nwe oghere rnụ ernu ojo be, be gonahoru Jizosi Karaisi Nyenwe ai nụ eze ai. Okwukwo nsọ kwuru nhne gbasiri be agida ige wheru ewhe nụ be jaanahia omuma ikpe.

⁵M neechenwanyanu anu nhne ka, ọ bụ n'ezị nụ anu magwu kpakara nhne

ka, nụ Nyenwe ai dohiaru ele Izireli n'eli Ijipiti, kovu omekwo, gbu kpakara ele kwé ekwe. ⁶Anu chenwanya ele enine izi ele bitala onodi be nụ mbom, kovu gharu onodi be, Chiokike turu be ijigba tim tom nụ ochichiri, bita be du n'okne obochi ikpe wam o jaama be ikpe. ⁷Lele kpa Sodom nụ Gomora nụ kpakara eli gbaru be gburugburu, ele wu nụ rime be ruru aruru-eli ke ome oyi nū nhne zila richna, be taru be awhnwhnu bekwnu noonwu tim tom, ma be buru nhne odo aka nū nsī nyee kpakara ele badnū.

⁸Kpam masi, ele noro mboro ojo ka mehieru megidne an-ehni be, be ledna ochi risi Chiokike anya, ele kjaru ele wu n'oligwe. ⁹O buredi nye risi ele enine izi Maikeli, nga ya nū Ekwensu nōdogbuta iznu Mozizi, nwée rikne kwu oka ojo megidne Ekwensu, kovu o karu, "Nyenwe ai bigbo i." ¹⁰Kovu ele ka naakaja nhne be máa, be nū lele rumu anohia ojo, neeme nhne nōogwnu be, kpakara nhne ka jodoka be.

¹¹Awhnwhnu jaazinu be. Be snornu apna Keni. Be kwnornu iwai dnabna nū mmehie Balam, be bụ ele risi rikne lele Kora, be joowhu etekne lele kpa Kora whuru.

¹²Ele ka nū lele rune nū iriri omekrita anu, iwchnerne zá nọtutu be o mee nhne ojo. Be nōoznu eñni be kpoi. Be nū lele erumeru oligwe ruwhere neewhesa, be nwée rikne gweya mini ozuzo. Be nū lele isisi mfla mkpuru, o buredi n'okochi, isisi be vnurnu hite nū egwnugwnu a, ke nwurnu onwu n'ezī. ¹³Be nū lele okne abaka-mini ke osimini, be nū ernu iwchnerne be nōogbo okoto. Be nū lele mbō ghieru apna, ele Chiokike bitannu oghere n'okne ochichiri okwnukokwnu. ¹⁴O bụ Inoku, nye esau hite n'Adam, nye kwuru n'agida ige wheru ewhe, "Le, Nyenwe ai jaava, ya nū agida ele nsọ a be jōogwnuli onu, ¹⁵o jeekpe kpakara

ele badnụ ikpe, ọ jaama kpakara ele máa Chiokike ikpe, kwnornu kpakara aruru-eli be ruru, nụ kpakara oka ele mmehie ka máa Chiokike kwuru kwugidne a.”¹⁶ Ka bụ ele zị naatakpo ntakpo, noobno ele berere nhne, be noosno nhne ojo ke nọogwnu mkpoma be, be noovugnadna ẹhni be, naaznarni ele badnụ ma be nwehịa nhne be pioru.

Ọdo aka nụ nsị nụ ezni

¹⁷ Ele me whnurnu n'anya, anụ chenwanya nhne ele izi Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi kwuru. ¹⁸ Be kannụ anụ, “N'ige ipne-aznụ, ele jomụ anụ rụmu jaava, ele noosno nhne ojo ke nọogwnu mkpoma máa Chiokike be.” ¹⁹ Ka bụ ele neegweya okewa, ele anọ-ẹhni neechi, ele nwée Enine Chiokike.

²⁰ Kọvu anụ, ele me whnurnu n'anya, anụ wulizọ ẹhni anụ lele ọro hite nụ ntụ-eli okwnata ovu anụ ke zị nsọ. Anụ kpe

okpukpe nụ rikne Enine Nso. ²¹ Anụ bíta ẹhni anụ n'owhnun'anya ke Chiokike, kpa anụ noosno, neele anya obirizi ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi jeenye anụ nụ bụdnụ kwó okwo.

²² Anụ donu ele nwernu mkpoma lawuru obirizi. ²³ Anụ znohia ele berere, dọhia be lele ele hi nụ rime bẹkwnu. Anụ gweru ogwnu donu ele berere obirizi. Kọvu anụ sno ọ bụbedi iwo ke mmehie be gburu hite n'ernu anọ-ẹhni irno.

Ọjija zinu Chiokike

²⁴ Chiokike bụ nye ke nwernu rikne ọ bíta anụ ma anụ gharu ọ dna, mee ma anụ gwuzoru nwée ọru, nụ mkpoma ọso n'onu nụ ruwhnu a zị igwugwu. ²⁵ Ya bụ Chiokike kpọi, Nye Oznohia aị, hite nụ Jizọsi Karaịsi Nyenwe aị, kpakara igwugwu, nụ dudugna, nụ rikne nụ ọchi risi zinu a, hite nụ mbom dụ kịtna, okwnukokwnu. Amim.

Okpume

Chiokike kpumennu

Jōni

Nhne gbasiri ọkwukwo ka

Ọkwukwo ka neegesi nhne Jōni whnuru gbasiri izi Chiokike nū nhne Jizōsi Karaīsi mernu (1:2). Izi ka waru ngalaba ẹto. (1) Rikne ojo nornu ẹnu n'owa, nye Karaīsi jaata awhnuwhnu, nwu masi. (2) Jizōsi bu Nyenwe ai, o jeemegbu kpakara ele badnu nu kpakara rikne ke neemegidne Chiokike. (3) Chiokike nwernu ogwo ẹnu ke o bitannu kpakara ele ke a, ele kwesiri be kwnata be mkpoma, ele dazigidnenu n'okwnata ovu be, ke kakwo ele nwurnu n'ẹnu Nyenwe ai.

Ka bu izi ke nwernu olile anya nyee ele Karaīsi, ele taru awhnuwhnu, nwu kwnornu okwnata mkpoma be nu Karaīsi. Ọkwukwo izi ka nookwu nu o bu n'ezi nu ochichi aka rikne ele Rom zi naakpa rikne, kovu Nnwọ Atnuru Chiokike nwe omegbu n'ipne-aznu. Ka mernu be buru ele kwesiri okwnata ovu du n'ẹnu.

Nhne zi n'okwukwo ka

Ọwhnurninya Jōni (1:1-8)

Nyenwe ai zi budnu (1:9-20)

Ọkwukwo izi ogbako Chiokike esau (2:1—3:22)

Okpukpe n'oligwe (4:1-11)

Ọkwukwo ke nwernu akara esau (5:1—6:17)

Okpukpe nu ruwhnu ngadna eze Chiokike (7:1-17)

Okwodu esau (8:1—11:19)

Agwo nu anohia lawuru wam (12:1—13:18)

Ikpe Chiokike nu ochekwa a (14:1—15:8)

Okiko ovu owe ẹni Chiokike (16:1-21)

Be megburu ele irno Chiokike (17:1—20:10)

Ikpe ipne-aznu (20:11-15)

Oligwe ikne nu owa ikne (21:1-8)

Jeruselem ikne (21:9—22:6)

Karaīsi jaava wara wara (22:7-21)

1 Okpume Jizōsi Karaīsi, ke Chiokike nyernu a, ma o gesi ele izi a nhne jeeme n'ige matu ke vazne, o zizne enine izi a o gesi nye izi a Jōni. ²Jōni gbaru akebe ikwu-onu Chiokike nu akebe Jizōsi Karaīsi, o kwuru kpakara nhne o whnuru. ³Nye owa oma bu nye noogwnu kpakara ikwu-onu ke okwukwo owhnurninya ka, nu ele nurnu be, bita masi be, kwnornu nu ige zi ndundu.

Obekwu ikwu

⁴Mawa, Jōni naagbaznenu ogbako Chiokike esau ke zi n'Esia okwukwo.

Oru nu udno ke Chiokike nye zi, nye zi nu mbom, nu nye ke jaava dazinu anu, hite n'aka enine esau ke zi nu ruwhnu ngadna eze a, ⁵ma n'aka Jizōsi Karaīsi, nye akebe kwesiri be kwnata a mkpoma, nye mbom ke hi n'ẹnu lizo, nye ke nẹchi ele eze k'owa.

Nye whnuru ai n'anya, gweru onarna a snusnama kpakara mmehie ai, ⁶o mee ai a buru mbam ele okwa ariohna Chiokike a, nu Nda a, igwugwu nu rikne zinu a hite kitna du n'ige kwó okwo. Amim.

⁷Le, o vawa nu rime erumeru oligwe, kpakara anya jowhnu a, ma ele duru a ara, kpakara ele zi n'owa jaagbanu a mkpe. Owe! Amim.

⁸“Mawa bu Alifa nu Omega,” bu nhne Nyenwe ai kwuru. “Mawa bu Opanizo nu Okwukwo, nye zi, nye zi nu mbom, nu nye jaava, Nye Meli Nhne Dum.”

Nye nu lele Nnwọ ke Badnu

⁹Mawa bu Jōni, nye bu nnwọ nda anu, nye sno anu nu rime awhnuwhnu, a bu

ele ẹli-eze a, a naagidne awhnụwhnu. Be kwuznenu m nụ rime ẹli ọhia esilawuru osimini ke Patimọsi, kwnornu nụ m kpọru m okwo ikwu-ọnu Chiokike nụ nhne Jizọsi gbarụ ama a.

¹⁰M zị m nụ rime Enine n'ọbochi Nyenwe aị, m nurnu m okne nkọli n'aznụ m ke dnarnụ lele ọkwodu. ¹¹Nkọli ka kaa, “Gbasị nhne ị whnurnu n'ọkwukwo, ziznenu a ọgbako Chiokike ẹsau ka, ziznenu Efesọsi, nụ Sımaina, ziznenu Pegamọsi, nụ Taịtira, ziznenu Sadisi, nụ Filadefia, zizne masinu Laodisia.”

¹²M tũhnasna ma m whnurnu m nye nookwunu m ọka. M whnurnu m nhne be tũkwasi tọnji ẹsau be wuru golu.

¹³N'esilawuru nhne be tũkwasi tọnji ẹsau wam gwuzo otu nye nụ lele Nnwọ ke Badnụ. O wogwu iwo awura duru a ẹli ọchi, o ji ajnị sụ nụ mkpọma a.

¹⁴Risi a nụ rukeri-ize a noonwu va-a-a lele wulu, naachna va-a-a lele mkpuru-mini, anya a nụ lele riro bẹkwnu.

¹⁵Ọchi a lawuru nụ lele ọla be gbarụ bẹkwnu nụ rime ite bẹkwnu, nkọli a naadna lele agịda mini.

¹⁶O ji mbọ ẹsau n'akarikwnunga a, ama-ogwnu nwernu ruwhnu lawuru tuga bụko neehi n'ọnu a nọowhuya, ruwhnu a noonwu lele ẹnam n'esilawuru iwhehnie.

¹⁷Nga me whnurnu a, m dna n'ẹli n'ọchi a lele nye nwurnu ọnwu. Kọvu ọ tũkwasi m akarikwnunga a, kaa, “Ogwnu tũko ị, mawa bụ Nye Mbọm nụ Nye Ipne-aznụ. ¹⁸M zị m bụdnu. M nwurnu m ẹnwu, kọvu le, m zị m bụdnu tim tọm. M ji m snambị ẹnwu nụ ẹli renwu.

¹⁹“Gbasị nhne ị whnurnu n'ọkwukwo, nhne zị kịtna, nụ nhne jeeme nụ ruwhnu. ²⁰Ka bụ nhne miri emi ke mbọ ẹsau wam ị whnurnu n'akarikwnunga m, nụ nhne be tũkwasi tọnji ẹsau wam be wuru golu. Mbọ ẹsau wam bụ enine izi ọgbako Chiokike ẹsau, nhne be tũkwasi tọnji ẹsau wam ị whnurnu bụ ọgbako ẹsau.”

Izi ele Efesọsi

2 Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zị n'Efesọsi ọkwukwo: Hite n'ọnu nye wam ji mbọ ẹsau wam n'akarikwnunga a, nye neezne izne n'esilawuru nhne be tũkwasi tọnji ẹsau wam. ²M magwụ m nhne anụ neeme. Anụ nọdogbu ẹhni anụ n'ernu nụ ọsnuta mkpọma anụ. Anụ kwéle o kwubnanya ele aruru-ẹli, anụ kparụ ele kwuru ẹhni be ele izi iru, kọvu be bụo, anụ whnụ nụ be bụ ele aghalaghala. ³Anụ jiri ọsuta mkpọma nagidne awhnụwhnu anụ taru kwnornu rẹwhna m, anụ kwéle rikne gwụ anụ.

⁴Kọvu m nwernu m otu nhne megidne anụ, anụ zịma n'owhnnun'anya lele kpa anụ neeme nụ mbọm. ⁵Anụ chenwanya hne anụ dnarnụ. Anụ hi nụ mmehie anụ tũhnasna, rnụ ẹrnu mbọm anụ rnurnu. O bụru nụ anụ jọtuhnasna hite nụ mmehie anụ, m jaavakwnusi anụ wara wara, gweme nhne be tũkwasi tọnji anụ nụ hne ọ zị, okwolem ma anụ tũhnasnarnu.

⁶Kọvu anụ nwernu otu nhne bụru ọma, anụ sno ẹrnu ele Nikolata irno lele kpa me snornu a irno.

⁷Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nsọ naakanụ kpakara ọgbako Chiokike. Nye megburu, m jeenye a rikne o ri mkpuru isisi ke bụdnu ke zị n'ọbna Chiokike.

Izi ele Sımaina

⁸Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zị nụ Sımaina ọkwukwo: Hite n'ọnu nye wam bụ Nye Mbọm nụ Nye Ipne-aznụ, nye nwurnu, ziri kwno bụdnu. ⁹M magwụ m awhnụwhnu anụ naata. M magwụ m nụ anụ bụ ele mboni, kọvu anụ bụ ele nwernu ẹkwnu k'agịda. M magwụ m ọka ojo ele ka nụ be bụ ele Ju nookwugidne anụ, kọvu be bụo, be bụ ele oro ọgbako Setani. ¹⁰Ogwnu tũko anụ kwnornu

awhñwħnu anụ jaata. Le Setani jeeyisi agwna anụ n'ikelu ma be kpa anụ iru. Anụ jeenwe ọkpagbu nri ọbochi. Anụ bụru ele kwesiri ọkw nata mkpoma dū n'ẹnwu, m jeenye anụ okpu-eze ke bụ bđnu.

¹¹Nye nwernu nsñi, ọ nurnu nhne Enine Nsọ naakanụ kpakara ọgbako Chiokike. Nye megburu, ẹnwu ke ẹbo jóogbu a.

Izi ele Pegamọsi

¹²Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zị nụ Pegamọsi ọkwukwo:

Hite n'ọnu nye wam nwernu ama-ogwnu ke nwernu ruwħnu lawuru zị bũko. ¹³M magwụ m hne anụ wu bụ hne ngadna Setani zị. Anụ jidnesiri rẹwhna m rikne, anụ túwhule ọkw nata mkpoma anụ nū hne me zị, ọ bũbedi nga be gburu Antipasi nye akebne m nye kwesiri ọkw nata mkpoma n'esilawuru anụ hne Setani wu. ¹⁴Kovu m nwernu m nhne ele nū ele megidne anụ. Agwna ele noosno iznizni Balam nye znirni Balakị kpa o jeeme rumu Izireli mmehie hite n'ori nhne be jiri kwanụ rẹnwu arịohna nū hite n'ome ọyi. ¹⁵Agwna ele noosno iznizni ele Nikolata zị masị n'esilawuru anụ. ¹⁶Anụ hi nū mmehie tũnasna, ọ búo kpam, m jaavakwnusi anụ wara wara, gweru ama-ogwnu hi n'ọnu m whụya lusi ele ka ọgwnu.

¹⁷Nye nwernu nsñi, ọ nurnu nhne Enine Nsọ naakanụ kpakara ọgbako Chiokike. Nye megburu, m jeenye a agwna mana ke tugwaru otugwa. M jeenye masị a otu akaworugwu abọchna ke be gbakwasiri rẹwhna ikne n'olu a, ọ zá nye berere marnụ a, okwolem nye wam nahjaru a.

Izi ele Taịtira

¹⁸Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zị nū Taịtira ọkwukwo: Ka bụ nhne Nnwọ Chiokike kwuru, nye

wam anya a lawuru nū lele bẹkwnu, nye ọchi a lawuru noonwu lele ọla chnarnu achna. ¹⁹M magwụ m nhne anụ neeme. M magwụ m ọwhnun'anya anụ, nū ọkw nata mkpoma anụ, nū izi anụ, nū ọsnuta mkpoma anụ. M magwụ m masị nū ẹnru anụ kịtna kakwo ke mbom.

²⁰Kovu m nwernu otu nhne megidne anụ. Anụ gharuru nwerinya wam bụ Jezibeli n'esilawuru anụ. Nwerinya ka kwuru ẹhni a nye ọwhnurninya Chiokike, neezni ele izi m kpa be mee ọyi, nū o ri nhne be jiri kwa rẹnwu, nooduhie ele badnū. ²¹M nyernu m a ige ma ọ tũnasna nū mmehie ome ọyi, o kwéle. ²²Le, m jootubna n'okpata ya nū ele ọyi a, be jaata awħnũwħnu k'agida, okwolem ma be tũnasnarnu hite nū nhne ojo be mħiaru n'aka a. ²³M joogbu rumu a, ma kpakara ọgbako Chiokike mahia nū mawa bụ nye wam noonyosna mkpoma nū echiche ke rumu badnū. M jookwuhnasi nye ọbula lele kpa ẹnru a jiri ziri. ²⁴Kovu agwna anụ gwnarnū nū Taịtira, ele snóge iznizni ojo ka, ele máa nhne be nookwu nhne tugwaru otugwa ke Setani, m jéenye anụ ivu runa berere. ²⁵Kovu anụ jidnesi rikne nhne anụ ji tem m va.

²⁶Nye megburu, bíta ikwu-ọnu m dū okwukwo,

m jeenye a rikne hne kpakara mba zị.

²⁷O jeeji mkpara rugwe nẹechi be, ọ jẹliwa be lele kpa be liwa itechi,

²⁸lele kpa me nahjaru iknernema n'aka Nda m. M jeenye a mbọ ọsisi. ²⁹Nye nwernu nsñi, ọ nurnu nhne Enine Nsọ naakanụ kpakara ọgbako Chiokike.

Izi ele Sadisi

3 Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zị Sadisi ọkwukwo: Ka bụ nhne nye wam ji enine ẹsau Chiokike n'aka a, nū mbọ ẹsau. M magwụ m nhne anụ neeme. M magwụ m nū anụ nwernu rẹwhna nū anụ zị bđnu,

kòvụ anụ nwụrụ onwu. ²Anụ tnenya, jikwasi nhne ke gwnarnụ matị ọ nwụ rikne, kwnornu nụ m whnụge m ẹrnu anụ ke zuru ozu nụ ruwhnu Chiokike m. ³Anụ chenwanya nhne anụ nahịaru, ke anụ nurnu, anụ mee be. Anụ hi nụ mmehie anụ tūhnasna. Ọ bụrụ nụ anụ jéetnnya, m jaavakwnusi anụ lele nye buznu, anụ jáamahia ige me jaava.

⁴Kòvụ anụ nwernu badnụ ele nụ ele nụ Sadiis ele mérula awura be. Be joowo awura abọchna snornu m zne izne kwnornu nụ be kwesiri. ⁵Nye megburu kpa, be joowote a awura abọchna, m jóokwnome rẹwhna a n'okwukwo ke bụdnụ. M jookwuhia rẹwhna a nụ ruwhnu Nda m ya nụ ruwhnu ele enine izi a. ⁶Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nsọ naakanụ kpakara ọgbako Chiokike.

Izi ele Filadefia

⁷Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zị nụ Filadefia okwukwo: Ka bụ nhne nye wam zị nsọ nụ nye ezi ọka kwuru, nye jigwu snambị Devidi, nye ọ bụrụ nụ ọ gbama onuhna, ọ zá nye nwernu rikne ọ gbasni a, nye gbasni onuhna, ọ zá nye nwernu rikne ọ gbama a. ⁸M magwụ m nhne anụ neeme. Le, m gbamannụ m anụ onuhna ke ọ zá nye nwernu rikne gbasni, kwnornu nụ anụ nwernu iknernema matị, kòvụ anụ bítaru ikwu-ọnu m, anụ gónahorula rẹwhna m. ⁹Anụ jòowhnu nhne me jeeme ele ọro ọgbako Setani, ele ka nụ be bụ ele Ju, kòvụ be búo, be bụ ele aghalaghala, m jeeme be va dna n'ẹli n'ochi anụ, be jaamahia nụ m whnurnu m anụ n'anya. ¹⁰Kwnornu nụ anụ bítaru ikwu-ọnu m, snuta ovu, m jaabita masị anụ n'ige ọrnurna ke jaadnakwasị kpakara ọwa, ọ rna ele wu n'ọwa ọrnurna.

¹¹Le, m vawa wara wara, anụ jidnesi nhne anụ ji rikne, ọ zị nye berere nahoru

anụ okpu-eze anụ. ¹²Nye megburu, m jeeme a nsnusun Ọro Nsọ Chiokike m. O jéhi nụ rime a whoga berere. M jaagbakwasị rẹwhna Chiokike m n'olu a, ya nụ rẹwhna ọhna ikne Chiokike m, ke bụ Jeruselem ikne, ke hi n'oligwe n'aka Chiokike m hiedna. M jaagbakwasị a rẹwhna ikne m n'olu a. ¹³Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nsọ naakanụ kpakara ọgbako Chiokike.

Izi ele Laodisia

¹⁴Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zị nụ Laodisia okwukwo: Ka bụ nhne Amim kwuru, nye akebne kwesiri be kwnata a mkpoma nụ nye ezi ọka, nye nẹchi kpakara nhne Chiokike keru. ¹⁵M magwụ m nhne anụ neeme. Anụ kpéle bẹkwnu, anụ jílá iyi. Ọ jòoburu ọma nụ anụ kperu bẹkwnu mọbu nụ anụ jiri iyi. ¹⁶Kòvụ kwnornu nụ anụ zị marna marna, anụ kpéle bẹkwnu, anụ jílá iyi, m jòogbohala anụ n'ọnu m. ¹⁷Anụ kwuru, “M barụ m eze, m nwernu m ẹkwnu, ọ zá nhne naara m,” kòvụ nụ anụ máa nụ anụ bụ ele nòowhnuji anya, nụ ele be kwesiri ọ donu obirizi, ele mboni, ele isni nụ ele gba ẹto. ¹⁸Me zni anụ ezni, anụ zunahoru m golu be snurnu, ma anụ nwernu ẹkwnu, nụ awura abọchna, ma anụ kpusni ẹto anụ gbagwụ, tna ẹgwnumisi n'anya anụ ma anụ whnurnu ọsno. ¹⁹M neebigbo kpakara ele me whnurnu n'anya, naapnia masị be nhne. Anụ gbalị tūhnasna, hi nụ mmehie whuya. ²⁰Le, m gwuzogwu m n'onuhna, nooznu aka. Nye obula ke nurnu nkoli m, gbama onuhna, m jaabnazne n'oro a, snornu a ri wiri, ya snornu m masị ri wiri.

²¹Nye megburu, m jeenye a rikne ọ snornu m daziri ẹli nụ ngadna eze m, lele kpa me megburu, m snornu Nda m daziri ẹli nụ ngadna eze a. ²²Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nsọ naakanụ kpakara ọgbako Chiokike.

Ngadna eze ke zị n'oligwe

4 Nga nhne ka mekworu, m wh-nurru m, le, otu onuhna gbamaru n'oligwe. Nkọli wam me nurru n'ụ mbom ke dnaru lele okwodu karu, "Vaa hna, m jeegesi i nhne jeemeriri n'ụ ruwhnu." ²Ngangam, m zị m n'Enine, m whnurru m n'ụ rime oligwe otu ngadna eze n'ụ nye dazị n'olu a. ³Nye wam dazị n'ụ ngadna eze wam, ruwhnu a noogbu marna marna lele akaworugwu jasipa n'ụ sadisi, eke n'ụ egwurugwu hniri ngadna eze wam gburugburu ke naachna lele emiradi. ⁴Nri ngadna eze lawuru n'ụ ẹno berere gbaru ngadna eze wam gburugburu, ele okno badnu nri lawuru n'ụ ẹno dazị n'olu ngadna eze berere wam woru awura abochna, kpuru okpu-eze golu n'ụ risi be. ⁵Amuma n'ụ egbe oligwe n'ụ odidna hi n'ụ ngadna eze wam naadna. Tonji esau zị n'ụ ruwhnu ngadna eze wam noonwu bekwu, ke bu enine esau wam Chiokike. ⁶Osimini n'ụ lele n'ụ noowhnu osno zị n'ụ ruwhnu ngadna eze wam.

N'esilawuru ngadna eze wam ya n'ụ gburugburu a bu nhne ẹno zị budnu bu anya anya ruwhnu n'ụ aznu zị. ⁷Nhne ke mbom n'ụ lele odum, ke ẹbo n'ụ lele nnwo ehni, ke ẹto nwernu ruwhnu lele ruwhnu badnu, ke ẹno n'ụ lele igno neewhe ewhe. ⁸Nhne zị budnu ẹno wam, ke obula nwernu aka-nkwu isunu, kpakara ehni be bu anya anya. Be kpusni onu be iwhnehnie n'ụ abali, be noogwunu eri naakaa, "Nsọ, nsọ, nsọ bu Nyenwe a Chiokike ke Meli Nhne Dum, Nye zị n'ụ mbom, nye zị kitna, nye jaava."

⁹Kpa nhne wam zị budnu zị neenye a igwugwu n'ụ oson'anya, notunu nye wam dazigwu n'ụ ngadna eze wam mmamma, nye zị budnu okwnukokwunu, ¹⁰ele okno badnu nri lawuru n'ụ ẹno wam dna n'eli n'ụ ruwhnu nye wam dazigwu n'ụ ngadna eze, kpọ risi eli n'ụ ruwhnu nye wam zị budnu okwnukokwunu. Be tubita okpu-eze be n'ụ ruwhnu ngadna eze wam, kaa,

¹¹"I bu nye kwesiri, Nyenwe a Chiokike, o nahoru igwugwu n'ụ oson'anya, n'ụ iknerna, kwnornu n'ụ o bu jiwa keru kpakara nhne hite n'ụ echiche i, ji nyernu be budnu."

Okwukwo n'ụ Nnwọ Atnuru wam

5 M whnurru m otu okwukwo n'akarikwunga nye wam dazị n'ụ ngadna eze wam, be gbaru a nhne ruwhnu n'ụ aznu, be kasiri a akara esau. ²M whnurru m otu enine izi nwernu rikne ji okno nkọli neesi okokoba, naakaa, "Ndaa nye kwesiri o gbaji akara esau wam n'ụ o kpume okwukwo wam?" ³Kovu o za nye be whnurru n'oligwe n'ụ owa mobu n'ụ mkpururu owa, bu nye kwesiri o kpume okwukwo wam mobu lebna anya n'ụ rime a. ⁴M kwana ekwana k'agida kwnornu n'ụ o za nye be whnurru kwesiri o kpume okwukwo wam mobu lebna anya n'ụ rime a. ⁵Otu n'ụ rime ele okno badnu wam kanu m, "I kwnama ekwana, le, Odum ke eburnu Juda,** Mgbaregnugwunu Devidi,†† o megbulem, o nwernu rikne o kpume okwukwo wam, n'ụ o toma akara esau wam."

⁶Ige wam m whnurru m otu Nnwọ Atnuru gwuzo n'esilawuru ngadna eze wam, ma n'ụ esilawuru nhne ẹno wam

**5:5 Odum ke eburnu Juda Jenesisi 49:9

††5:5 Mgbaregnugwunu Devidi Azaya 11:1, 10

zị bụdnu ya nụ ele okno badnụ wam, lele nụ be gburu a ogbu. O nwernu mfu ɛsau, nụ anya ɛsau ke bụ enine ɛsau wam Chiokike, ke o zihalaru nụ rime kpakara ọwa. ⁷ Nnwọ Atnurnu wam zne nahọru nye wam dazị nụ ngadna eze wam ọkwukwo n'akarikwnunga a. ⁸ Nga ọ nahọruru a ọkwukwo wam, nhne ẹno wam zị bụdnu nụ ele okno badnụ nri lawuru nụ ẹno wam dna n'ẹli nụ ruwhnu Nnwọ Atnurnu wam, kpakara be ji ọbo be n'aka, ya nụ obele golu ke isensi ji-hiari, ke bụ okpukpe ele nsọ. ⁹ Be gwnu eri ikne,

“I kwesiri ọ nahọru ọkwukwo wam, nụ ọ tọma akara a,

kwnornu nụ be gburu i,

i gweru ọvnarna i gbahia ele ke Chiokike hite nụ kpakara ẹbnurnu, nụ ikwu-ọnu, hite nụ mba nụ ele badnụ.

¹⁰ I mernu be bụru mbam ele ọkwa ariohna, ke jeekpenu Chiokike, be jọobu ele eze neechi ọwa.”

¹¹ M le anya, m nurnu m nkọli agida enine izi gbarụ ngadna eze wam gburugburu, nụ nhne ẹno wam zị bụdnu nụ ele okno badnụ, pokwu nụ pokwu nụ pokwu ndasi, nụ pokwu ndasi nụ ndasi. ¹² Be nọogwnu eri nụ okno nkọli, naakaa,

“Nnwọ Atnurnu wam be gburu kwesiri ọ nahọru rikne, nụ ẹkwnu nụ akoniche, nụ iknernema

nụ ọson'anya nụ igwugwu, nụ ọznarni.”

¹³ M nurnu m hne kpakara nhne zị bụdnu zị n'oligwe, n'ọwa, nụ mkpururu ọwa, kpakara nhne zị bụdnu ke zị n'okno osimini nụ kpakara nhne zị nụ rime be, naakaa,

“Ọznarni nụ ọson'anya nụ igwugwu nụ rikne zinu

nye wam dazị nụ ngadna eze, ya nụ Nnwọ Atnurnu wam tim tọm.”

¹⁴ Nhne ẹno wam zị bụdnu, kaa, “Amim.” Ele okno badnụ wam dna n'ẹli, kponu Chiokike nụ Nnwọ Atnurnu risi ẹli.

Akara ɛsau wam

6 M whnurnu m nga Nnwọ Atnurnu wam tọmarnu akara ke mbom. Otu nhne zị bụdnu ẹno wam ji nkọli dnarnu lele egbe oligwe kaa, “Vaa.” ² M le anya, le otu iyinya richna, nye gbagwu a ji otu mgbata, be nyee a okpu-eze, ọ whoğa nọolugbu, neemegbu.

³ Nnwọ Atnurnu wam tọma akara ke ẹbo, m nurnu m nhne ẹno wam zị bụdnu ke ẹbo, naakaa, “Vaa.” ⁴ Le, iyinya berere naachna ihie ihie, be nyernu nye gbagwu a rikne o gweme udno n'ọwa, mee ele badnụ noogbu ibne be, be nyernu a ama-ogwnu hna ezi.

⁵ Nga Nnwọ Atnurnu wam tọmarnu akara ke ẹto, m nurnu m hne nhne ẹno wam zị bụdnu ẹto karu, “Vaa.” M le anya whnụ iyinya neeji riji, nye gbagwu a ji nhne be nọotu nhne n'aka a. ⁶ M nurnu m nkọli n'esilawuru nhne ẹno wam zị bụdnu, naakaa, “Otu ntutu ikpa wheti bụ ogwo ẹnu otu ọbochi, ntutu ikpa balị ẹto ogwo ẹnu otu ọbochi. Kọvu anụ lulu mono olivu nụ manya vaini.”

⁷ Nnwọ Atnurnu wam tọma akara k'ẹno, m nurnu m nkọli nhne zị bụdnu k'ẹno karu, “Vaa.” ⁸ M le anya, otu iyinya ogbu-nu-orio, rewhna nye dazị n'olu a bụ Ẹnwu, Ẹli Rẹnwu sno a n'aznụ. Be nyernu a rikne hne otu nga nụ nga ẹno ke ọwa zị, ma o gweru ama-ogwnu nụ ọkwnunyo gbu be, ma nriria ojo nụ ojo anohia ke ọwa.

⁹ Nnwọ Atnurnu wam tọmarnu akara ke isne, m whnurnu m mkpuru ovu kpakara ele be gburu kwnornu ikwu-ọnu Chiokike nụ ama be gbarụ nụ mkpururu ojo ariohna. ¹⁰ Be ji okne nkọli neesi okokoba, naakaa, “Nyenwe aị zị nsọ, i bụ ezi, dū ngele, hne i jeekpe ele zị n'ọwa ikpe, megwnahia ọvnarna a?” ¹¹ Be nyernu nye ọbula nụ rime be iwo awura abochna, be kanu be, be zukwaru inwe ige matị, tem ọnu ogwnugwnu ele izi

ibne be nụ rụmu nda be, ele be joogbu zute.

¹²Nnwọ Atnụrnu wam tọmarnu akara ke isunu, okne ẹli otne enye dnarnu, ẹnam ji riji lele ikpe mkpe, ẹnwa chna ihie ihie lele ọvnarna. ¹³Mbọ hi n'oligwe naadna n'ọwa lele ike isisi be kwu figi chná achna naadna nga ruwhere nee-whe. ¹⁴Be pịakota oligwe lele ọkwukwo, rugwu nụ ẹli ọhia esilawuru whọga n'ọnodi be.

¹⁵Ele eze ke ọwa nụ ele dikne, ele nẹechi ele ọgwnu ele baru eze, ele dimkpa, nye ọbula, ma ọhi ma nye nwernu ẹhni a, tugwa nụ rime ọgba nụ iketa rugwu. ¹⁶Be kanu rugwu kwu nụ rugwu matị, “Dnagidne aị, kpusni aị n'anya nye wam dazị nụ ngadna eze, ya nụ ovu owe ẹhni Nnwọ Atnụrnu wam. ¹⁷Kwnornu nụ okne ọbochi ovu owe ẹhni be valẹm. Nyele joogwuzoli?”

Be karu 144,000 ele badnu akara

7 Nga nhne ka whemernu, m whnurnu m enine izi ẹno gwuzo nụ ngeri ẹno ke ọwa, knernu ruwhere k'ọwa n'aka, ma ruwhere gharu o whe n'ọwa, ma n'osimini mọbu n'olu isisi ọbula. ²M whnurnu m enine izi berere hi n'ọbosi ẹnam nọowhuya, o ji akara Chiokike ke zị bụdnu n'aka a, o ji okne nkọli naakanu ele enine izi ẹno wam Chiokike nyernu rikne o lulu ọwa nụ osimini, ³kaa, “Anu lulu ọwa, mọbu osimini, mọbu isisi, tem a ka ele izi Chiokike akara n'egedege ruwhnu be.” ⁴M nurnu m ọnu ọgwngwnu ele be karu akara n'egedege ruwhnu be, be bu otu riwhu nụ nri ẹno nụ pokwu ẹno, hite nụ kpakara ẹbnurnu Izireli. ⁵Be bu hite nụ ẹbnurnu Juda, nri nụ pokwu lawuru, ẹbnurnu Rubeni, nri nụ pokwu lawuru, ẹbnurnu Gadị, nri nụ pokwu lawuru, ⁶hite nụ ẹbnurnu Asa, nri nụ pokwu lawuru, ẹbnurnu Nafitali, nri nụ pokwu lawuru, ẹbnurnu Manase, nri nụ pokwu lawuru,

⁷hite nụ ẹbnurnu Simioni, nri nụ pokwu lawuru, ẹbnurnu Livaị, nri nụ pokwu lawuru, ẹbnurnu Isaka, nri nụ pokwu lawuru, ⁸hite nụ ẹbnurnu Zebuloni, nri nụ pokwu lawuru, ẹbnurnu Josefu, nri nụ pokwu lawuru, ẹbnurnu Benjamini, nri nụ pokwu lawuru.

Igbudu ele badnu wam

⁹Nga nhne ka mekworu, m le anya whnu igbudu badnu o za nye nwernu rikne gwnuli ọnu. Be hi nụ kpakara mba nụ ẹbnurnu, nụ ẹli, nụ ikwu-ọnu va, be gwuzoru nụ ruwhnu ngadna eze nụ nụ ruwhnu Nnwọ Atnụrnu wam, be wo awura abochna, be ji masi igwugwu bukwa n'aka be. ¹⁰Be ji okne nkọli naakaa, “Oznohia aị hi n'aka Chiokike, nye dazị nụ ngadna eze, ya nụ Nnwọ Atnụrnu.”

¹¹Kpakara ele enine izi gwuzo gba ngadna eze wam gburugburu nụ ele okno badnu wam nụ nhne ẹno wam zị bụdnu, dna kpute ruwhnu n'ẹli nụ ruwhnu ngadna eze wam, kponu Chiokike risi ẹli. ¹²Be kaa, “Amim! Ngozi nụ igwugwu nụ akoniche, nụ ọtu mmamma nụ ọson'anya nụ rikne nụ iknerna zinu Chiokike du ọkwukokwnu. Amim.”

¹³Otu nye okno badnu sika m, “Ele ka wogwu iwo awura abochna be bu ele ke ele? Ndaa hne be hi va?”

¹⁴M sa a, “Nda-aị-kwu, m maam, ji magwu.”

O kanu m, “Ele ka bu ele hiri n'okne mmekpehni wam whuya, be snurnu iwo be, mee be ziri richna nụ rime ọvnarna Nnwọ Atnụrnu wam. ¹⁵Kam kpararu, be jiri gwuzoru nụ ruwhnu ngadna eze Chiokike, be jeekpenu a iwhnehnne nụ abali nụ rime Oro Nso a.

Nye wam dazị nụ ngadna eze jaagbasa ọro-ẹka a, be wuru nụ rime a.

¹⁶Wiri jógwunu be berere, akpịri jókpo be bẹkwunu berere, ẹnam jómọ kwno be berere, whuruwhuru ẹhni jéeme kwno be berere.

¹⁷Kwnornu nụ Nnwọ Atnurnu nye ke zị n'esilawuru ngadna eze wam jọbu nye nọznu be lele atnurnu.

O joodu be zne nụ risi mini ke bụdnu, Chiokike jookwnosnama anya-mini ẹkwna n'anya be.”

Akara ke ẹsau

8 Nga Nnwọ Atnurnu wam kpumernu akara ke ẹsau, oligwe dnarnu bii di ichichi awa.

²M whnurnu m enine izi ẹsau ele gwuzo nụ ruwhnu Chiokike, be nyernu be ọkwodu ẹsau.

³Enine izi berere ke jigwu nhne isensi golu varu gwuzoru nụ ruwhnu ojo ariohna, be nyernu a agida isensi, o gweru a yikota nụ okpukpe ele nsọ Chiokike, gweru a kwa ariohna n'olu ojo ariohna golu ke zị nụ ruwhnu ngadna eze wam. ⁴Runwurnu isensi wam nụ okpukpe ele nsọ Chiokike lizo nụ ruwhnu Chiokike hite n'aka enine izi wam. ⁵Enine izi wam gweru nhne isensi wam gharu bẹkwunu n'oyo ariohna, ghasa a nụ rime ọwa. Agida egbe oligwe nụ odidna nụ amuma nụ ẹli otnye enye dnarnu.

Ọkwodu ẹsau wam

⁶Enine izi ẹsau wam ji ọkwodu ẹsau jiknenu o gbụ be.

⁷Enine izi ke mbom gbụ ọkwodu a, mkpuru mini nụ bẹkwunu gwaru ọvnarna wusa n'owa, otu-ibewa nụ nga ẹto ke ọwa rne bẹkwunu, otu-ibewa nụ nga ẹto ke isisi nụ kpakara achara bụdnu rnernu bẹkwunu.

⁸Enine izi ke ẹbo gbụ ọkwodu a, be tubna nhne nụ lele rugwu okpotokpo neerne bẹkwunu nụ rime osimini, otu-ibewa nụ nga ẹto ke osimini ghọ ọvnarna. ⁹Otu-ibewa nụ nga ẹto ke nhne zị bụdnu nụ rime osimini nwuma, otu-ibewa nụ nga ẹto ke ogbo mini kpu.

¹⁰Enine izi ke ẹto gbụ ọkwodu a. Otu okne mbọ hi n'oligwe dna, noonwu lele tonji dnakwasị otu-ibewa nụ nga ẹto mini, ma nụ risi mini. ¹¹Rẹwhna mbọ wam bụ Nlulu. Otu-ibewa nụ nga ẹto mini noolu nlulu, agida ele badnu nwurnu kwnornu nụ be nwornu mini wam.

¹²Enine izi ke ẹno gbụ ọkwodu a. Be lulu otu-ibewa nụ nga ẹto ẹnam, nụ otu-ibewa nụ nga ẹto ẹnwa, nụ otu-ibewa nụ nga ẹto mbọ, ke kpayarụ otu-ibewa nụ nga ẹto iwhne be zima noonwu, otu-ibewa nụ nga ẹto ke obochi nwée iwhne ya nụ otu-ibewa nụ nga ẹto ke abali.

¹³M leru m anya, m nurnu m otu igno neewhe n'esilawuru oligwe, gweru okne nkoli neesi okokoba, “Awhnụwhnu! Awhnụwhnu! Awhnụwhnu zinu kpakara ele wu n'owa nga be jonu odidna ọkwodu ke ele enine izi ẹto ke gwnarnu jogbu.”

9 Enine izi ke isne gbụ ọkwodu a. M whnurnu m otu mbọ hiri n'oligwe dna n'owa, be nyee a snambi onuhna olulu awhnụwhnu. ²Mbọ wam tuma onuhna olulu awhnụwhnu, runwurnu hi nụ rime a whuya nụ lele runwurnu hi n'okne ite bẹkwunu, iwhne ẹnam nụ ruwhere gharu ochichiri kwnornu runwurnu hi n'olulu awhnụwhnu wam whuya. ³Igwurube hi nụ runwurnu wam whuya n'olu ọwa, be nyernu be rikne lele akpị ke ọwa. ⁴Be kanu be, be lulu achara mọbu isisi, mọbu achara bụdnu berere, kovu be gba nye obula ke nwée akara Chiokike n'egedege ruwhnu a. ⁵Igwurube wam nwée rikne o gbụ be, kovu

be ta be awhnụwhnu ẹnwa isne. Nhne igbugbu be nụ lele nye akpị gbarụ. ⁶N'ẹnwa isne ka, ele badnụ ka joopio ẹnwu joogbu be, kọvu be jọowhnu ẹnwu, ẹnwu joogwnu be, kọvu ẹnwu jaagba ẹso.

⁷Igwurube wam nụ lele iyinya jikneru o zne ọgwnu, be kpu nhne nụ lele okpu-eze golu nụ risi be, ruwhnu be nụ lele ruwhnu badnụ. ⁸Rukeru-ize risi be nụ lele rukeri-ize nyerinya, ize be nụ lele ize odum. ⁹Mbno mkpọma be nụ lele mbno rugwe, ọdidna aka-nkwu be naadna lele ọgbo-ẹli agida iyinya nọdopnu neezne ọgwnu. ¹⁰Ọdnu be nụ lele akpị, be nwernu nhne ọgbugba n'ọdnu be, nwe masiri rikne n'ọdnu ọ kpakna ele badnụ ẹhni ẹnwa isne. ¹¹Be nwernu eze nẹchi be, nye bụ enine izi olulu awhnụwhnu. Nye rẹwhna a n'ọnu Hiburu bụ Abadoni, n'ọnu Giriki, Apoloni, ke bụ nye noolulu nhne.

¹²Nhne awhnụwhnu ke mbom kwolem, nhne awhnụwhnu lawuru berere vawa.

¹³Enine izi ke isunu gbụ ọkwodu a, m nurnu m otu nkọli hi n'ahnjo nụ ngeri ẹno ke ojo arịohna golu wam bụ ke gwuzo nụ ruwhnu Chiokike whụya.

¹⁴Nkọli wam kanụ enine izi ke isunu wam ke gburu ọkwodu, “Sịgbasi enine izi ẹno wam ke be knernụ eriri n'okne Osimini Uferetisi.” ¹⁵Be sịgbasi enine izi ẹno wam, ke be jiknerneru n'ọtnu-ige ka n'ọbochi ka, nụ ẹnwa ka, n'awha ka o gbu otu-ibewa nụ nga ẹto ke kpakara ele badnụ. ¹⁶M nurnu m ọnu ọgwnugwnu ele ọgwnu gba iyinya bụ riwhu pokwu ndasị lawuru.

¹⁷Nụ rime ọwhnurninya wam, m whnurnu m iyinya nụ ele naagba be, be nwernu mbno mkpọma naachna ihie ihie lele bẹkwnu, lele jasinti, nụ rugwu bẹkwnu, risi iyinya wam nụ lele risi odum, bẹkwnu nụ runwurnu nụ rugwu bẹkwnu neehi n'ọnu be nọowhuya.

¹⁸Bẹkwnu nụ runwurnu nụ rugwu bẹkwnu ke hi n'ọnu iyinya wam nọowhuya gburu otu-ibewa nụ nga ẹto ke ele badnụ. ¹⁹Kwnornu nụ iknernema be hi n'ọnu be ya nụ ọdnu be. Ọdnu be nụ lele agwo, ke be ji risi be neemeru ele badnụ ẹhni.

²⁰Ele badnụ gwnarnụ ke nhne igbugbu ka gbúle, kwéle ọ sịgbasi nhne aka be turu, be kwéle ọ sịgbasi o kpenu rụmụ rẹnwu ojo, nụ rẹnwu golu nụ ke siliva, nụ ọla nụ akaworugwu nụ ke isisi, ke zá nọowhnu ọsno, zá nọonu nhne, zá neezne izne. ²¹Ele badnụ wam tǔhnasana hite nụ ogbu badnụ be, nụ amusu be neeri, nụ ome ọyi be, mọbu nụ buznu be nooznu.

Enine izi nụ ọkwukwo matị

10 Omekwo, m whnurnu m enine izi berere ke nwernu rikne hi n'oligwe hiedna. O wogwu erumeru oligwe, eke nụ egwurugwu zị n'olu risi a, ruwhnu a noonwu lele ẹnam, ọchi a lawuru nụ lele nsnusun ọro bẹkwnu. ²O ji otu ọkwukwo matị be kpumernu okpume n'aka a. Ọ bita ọchikwunga a n'osimini, ọchirita a n'olu ẹli. ³O ji okne nkọli si lulo lele hne odum neebigbo, nga o sikworu okokoba, egbe oligwe ẹsau wam gba n'osisa. ⁴Nga egbe oligwe ẹsau wam gbakworu, m pioru m ọ gba n'ọkwukwo, m nurnu m otu nkọli hiri n'oligwe naakanụ m, “Kpusnime nhne egbe oligwe ẹsau wam kwuru, ị gbá be n'ọkwukwo.”

⁵Enine izi wam me whnurnu gwuzo n'osimini nụ n'olu ẹli, gwelizo akarikwunga a olu. ⁶O gweru nye wam zị ọkwukokwunu dụ risi, bụ nye keru oligwe nụ kpakara nhne zị nụ rime a, nụ ọwa nụ kpakara nhne zị nụ rime a, nụ osimini nụ kpakara nhne zị nụ rime a. Enine izi wam karụ, “Ige kwolem. ⁷Kọvu nga enine izi ke ẹsau joogbu ọkwodu a, nhne tugwaru utugwa ke Chiokike jeemezu,

lele kpa o kwuru hite n'onu ele izi a, bu ele owhnurninya.”

⁸Nkoli wam me nurnu hi n'oligwe nookwunu m oka, kwukwnonu m oka berere, o kaa, “Zne, gweru okwukwo matị wam be kpumernu okpume ke zi n'aka enine izi wam gwuzo n'osimini n'olu eli.”

⁹M znekwnusi enine izi wam, kanu a o nyee m okwukwo matị wam. O kaa, “Gweru a, ri a, o joolu nlulu nu ruwho i, kovu o joso n'onu i lele mono ebeka.”

¹⁰M gweru okwukwo wam n'aka a, ri a, o nu lele mono ebeka n'onu m, kovu kpa me rikworu a, o mernu ruwho m lu nlulu. ¹¹O kanu m, “I jokpo okwo ikwu-onu Chiokike ka berere nu ruwhnu agida ele badnu, nu mba zi odo n'odo, n'ikwu-onu zi odo n'odo, ma nu ruwhnu ele eze.”

Ele akebne lawuru

11 Be nyernu m otu isisi lele nhne be ji nootu nhne, be kanu m, “Lizo, tu Oro Nso Chiokike, nu ojo ariohna, gwnu ele nookpo risi eli nu rime a. ²Kovu i tu n'ederezi, kwnornu nu be nyernu a ele buo ele Ju, ele joozodna eli-ohna nso wam nri enwa eno nu enwa lawuru. ³M jeezizne ele akebne m lawuru, be joowo iwo mkpe zni izi oma otu pokwu obochi nu riwhu obochi lawuru nu nri isunu.” ⁴Ka bu isisi olivu lawuru wam nu nhne be bita tonji lawuru wam gwuzo nu ruwhnu Nyenwe owa. ⁵Nye irno obula ke pioru o kpakna be ehni, bekwnu hi n'onu be jeernegbu be. Nye obula ke kpaknarnu be ehni joonwuriri kpam. ⁶Ele ka nwernu rikne o knesni oligwe, ke mernu mini ozuzo zole kpakara ige be nookpo okwo ikwu-onu Chiokike, be nwernu rikne o mee kpakara mini gho onarna, nu rikne o mee ele zi n'owa ria ehni igbugbu obula lele kpa be pioru.

⁷Nga be gbasakworu ikwu-onu Chiokike, anohia wam hi nu olulu awhnwhnu, lusi be ogwnu, megbu be, gbu be. ⁸Iznu be joovubi n'esilawuru apna okne eli-ohna wam be nookwu n'elulu Sodom nu Ijipiti, hne be kpoqburu Nyenwe be n'olu oqba. ⁹Kpakara ele badnu, nu ebnurnu, nu ikwu-onu, nu mba zi odo n'odo, jeelekiri iznu be obochi eto n'ichichi, be jeekwe be li be. ¹⁰Kpakara ele zi n'owa joonwudna, mkpoma so be n'onu kwnornu nu be nwurnu, be neeziznenu ibne be nkesi kwnornu ele owhnurninya lawuru ka nwurnu onwu bu ele mernu ele zi n'owa ta awhnwhnu k'agida. ¹¹Nga obochi eto n'ichichi whemernu, enine budnu hiri nu Chiokike bnazne nu rime be, be gwuzoru, okne ogwnu turu kpakara ele whnurnu be. ¹²Ele owhnurninya lawuru wam nurnu otu nkoli hiri n'oligwe noosukwu be, “Anu va n'olu hna.” Be lizo, la n'olu n'erumeru oligwe, kpa ele irno be neelekiri be.

¹³N'ige wam, okne eli otne enye dnarnu n'owa, ke mernu otu nga nu nri nga eli-ohna wam lulu, eli otne enye wam gburu pokwu badnu esau, ogwnu turu ele ke gwnarnu, be znarni Chiokike ke oligwe.

¹⁴Nhne awhnwhnu ke ebo whemernu, kovu le, nhne awhnwhnu ke eto wawa wara wara.

Okwodu ke esau

¹⁵Enine izi ke esau gbụ okwodu a, agida nkoli dnarnu n'oligwe, naakaa, “Eli-eze k'owa ka gholam eli-eze ke Nyenwe ai nu ke Karaisi, o jaachi hite n'ige kwó okwo du n'ige kwó okwo.”

¹⁶Nri ele okno badnu lawuru wam nu eno ele dazi nu ngadna eze be nu ruwhnu Chiokike, dna kpu ruwhnu n'eli, kponu Chiokike risi eli. ¹⁷Be kaa,

“A nọtunu i mmamma, Nyenwe aị
Chiokike ke Meli Nhne Dum,
nye zi, nye zi nụ mbom,
kwnornu nụ i ji okne iknernema i neechi.
¹⁸ Ovu neewe ele zi n'owa eñni, kwnornu
nụ onuma i valẹm,
ige i jeekpe ele nwurnu onwu ikpe
valẹm,
nụ ige i jookwu ele izi i, ele owhnurninya
i ogwo ẹnu
nụ kpakara ele ke i, nụ ele nọtutu ogwnu
i
ma nye kwu nụ nye matị,
nụ ige o lulu ele luluru owa.”

¹⁹ Be gbamarnụ Oro Nso Chiokike
n'oligwe, be whnurnu Ige Ogba-Njo-
Eñni Chiokike nụ rime a, agida amuma,
nụ odidna, nụ egbe oligwe, nụ ẹli otne
enye, nụ okne mkpuru mini dnarnụ.

Nwerinya wam nụ okne agwo wam

12 Otu okne nhne ndu-eñni mernu
n'oligwe. Otu nwerinya wogwu
iwo eñnam, nye ẹnwa zi nụ mkpururu
ochi a, o kpu okpu-eze nwernu nri nụ
mbọ lawuru nụ risi. ² Nwerinya wam zi
rime, rime omumu nnwo neeme a, o
kwana ekwana kpa o noomu nnwo. ³ Nhne
ndu-eñni berere whuya kwno n'oligwe,
otu agwo okpotokpo ihie ke nwernu risi
esau nụ nri mfu, kpu okpu-eze esau nụ
risi esau a. ⁴ O ji odnu a doru otu-ibewa
nga eto mbọ ke oligwe dodna be n'owa,
o zne gwuzoru nụ ruwhnu nwerinya
wam noomu nnwo ma o ri nnwo wam
wara wara o mụhiaru a. ⁵ Nwerinya
wam mụhia nnwo rukna, nye jeeji mk-
para rugwe neechi kpakara mba, kovu
be kwumernu nnwo wam, kwuznenu a
Chiokike nụ ngadna eze a. ⁶ Nwerinya
wam gbawhu, gbabna nụ rime ẹli-ikpa,
hne Chiokike bitannu a, ma be lekasi
a anya pokwu obochi nụ riwhu obochi
lawuru nụ nri isunu.

⁷ Ogwnu dna n'oligwe, Maikeli nụ ele
enine izi a lụ ogwnu megidne agwo

wam, agwo wam nụ ele enine izi a lụ og-
wnu megidne be. ⁸ Kovu Maikeli nụ ele
enine izi a megburu agwo wam, oghere
zimana agwo wam nụ ele enine izi a
n'oligwe berere. ⁹ Be chidna agwo okpo-
tokpo wam, ke bu agwo oknani wam
bu Ekwensu mọbu Setani n'owa, nye
nooduwhu kpakara ele zi n'owa. Be chid-
narnu ya nụ kpakara ele izi a.

¹⁰ Ige wam, m nurnu m otu okne nkoli
n'oligwe, kaa,
“Oznohia valẹm, nụ rikne nụ ẹli-eze
Chiokike aị,

nụ iknernema Karaisi a,
kwnornu nụ be chidnarnu nye noobno
rumu nda aị nhne,
bu nye noobno be nhne nụ ruwhnu
Chiokike iwhnehnie nụ abali.

¹¹ Be jiri onnarna Nnwọ Aturnu wam
nụ akebe be gbaru
megbu a,

be whnuna budnu be n'anya
du n'enuwu.

¹² Kam kpayaru, oligwe nwudnahoru,
ovu oso anu n'onu ele wu nụ rime a.
Kovu awhnwhnu zinu owa nụ osimini,
kwnornu nụ Ekwensu vakwnusilem anu,
onuma jiri a mkpoma,
kwnornu nụ o magwu nụ ige a zi
ichichi.”

¹³ Nga agwo wam whnurnu nụ be
chidnarnu a n'owa, o bete o chi nwerinya
wam eso bu nye murnu nnwo rukna
wam. ¹⁴ Be nyee nwerinya wam aka-
nkwu lawuru ke okne igno ma o wheru
iwhe zne hne o wu n'eli-ikpa, hne be
jeelekasi a anya awha eto nụ ẹnwa isunu
hne agwo wam bo o whnuna a. ¹⁵ Agwo
wam gbuhia agida onu-mini a gbasno
nwerinya wam, ma o vuru nwerinya
wam. ¹⁶ Kovu ẹli yinnu nwerinya wam
aka, kpumernu onu a, nwokwo mini
agwo wam gbuhiaru n'onu a. ¹⁷ Agwo
wam we ovu eñni k'agida megidne
nwerinya wam, o zne noolusi agwna
rumu nwerinya wam ke gwnarnu og-

wnu, bụ ele bítaru nhne Chiokike nyernu n'iwu, nụ ele kwesiri okwnata ovu n'ezi aka Jizosi gesiri. ¹⁸Agwọ wam gwuzoru n'olu rịzna ke osimini.

Anohia lawuru

13 M whnuru m otu anohia hi nụ rime osimini noowhuya, o nwernu nri mfu nụ risi esau, o kpu okpu-eze n'olu mfu a, be gbakwasiri n'olu kpakara risi a rewhna ojo nookwulu Chiokike. ²Anohia me whnuru nụ lele agwnu, ochi a lawuru nụ lele anohia bea, onu a nụ lele onu odum. Agwọ wam nyee anohia wam rikne a, ngadna eze a nụ okne iknernema. ³O nụ lele nụ be gburu otu risi anohia wam, kovu nhne omernu ehni wam ke nwernu rikne o vuya enwu gworu, o tu kpakara owa n'anya, be gbasornu anohia wam. ⁴Be kponu agwọ wam risi eli ke nyernu anohia wam iknernema a, be kpo masinu anohia wam risi eli, naakaa, “Nyele nụ lele anohia ka? Nyele nwernu rikne o lusi a ogwnu?”

⁵Be nyernu anohia wam rikne o ji nookwu agida nhne zi ogwnu nụ aka ojo nookwulu Chiokike, o nwernu rikne nri enwa eno nụ enwa lawuru. ⁶Anohia wam kpume onu a nookwulu Chiokike, nụ rewhna a, nụ Oro Nso a, nụ kpakara ele wu n'oligwe. ⁷Be nyernu a rikne o lusi ele nso ogwnu nụ o megbu be, be nyee kwno a rikne megidne kpakara avnuru nụ ele badnu nụ ikwu-onu nụ mba. ⁸Kpakara ele wu n'owa jookponu a risi eli, ele be gbala rewhna be nụ rime okwukwo budnu ke Nnwọ Aturu nye be gburu hite n'okike owa.

⁹Nye nwernu nsni, o nuru.

¹⁰Nye obula be joodoru n'ogwnu be joodoru a n'ogwnu.

Nye obula be jeeji ama-ogwnu gbu, be jeeji ama-ogwnu gbu a.

Ele nso jeenwe okwnata ovu nụ ndidi.

¹¹M whnuru anohia berere hi n'eli noowhuya. O nwernu mfu lawuru lele mfu nnwo aturu, o nookwu aka lele agwọ. ¹²O ji rikne anohia mbom wam nụ ruwhnu a. O mernu kpakara owa nụ ele zi nụ rime a kponu anohia mbom wam risi eli, nye be gworu nhne omernu ehni wam ke noovuya enwu. ¹³Anohia ke ebo ka mụ enu rikne, o mernu bekwonu hi n'oligwe dna n'owa n'anya ele badnu. ¹⁴O duhie kpakara ele wu n'owa kwnornu enu ndu-ehni ka ke be nyernu a rikne o mụ nụ ruwhnu anohia ke mbom. O kanu ele zi n'owa be kpu igbudu anohia wam ke be jiri ama-ogwnu mernu ehni, kovu o zi budnu. ¹⁵Be nyernu anohia ke ebo wam rikne o nwesi inwe budnu nụ rime igbudu anohia mbom wam, ke kparyu igbudu wam nookwu aka, kaa be noogbu kpakara ele kwéle o kponu igbudu wam risi eli. ¹⁶O mee kpakara ele badnu ma nye matị ma nye kwu, nye baru eze nụ nye mboni, ohi nụ nye buo ohi, be narnu akara nụ akarikwnunga be mōbu n'egedege ruwhnu be. ¹⁷O zá nye nwernu rikne zu nhne mōbu re nhne, okwolem nye nwernu akara anohia wam ke bụ rewhna anohia wam, mōbu ogwnugwnu rewhna a.

¹⁸Nye obula nwehia akoniche, nye obula ke nwernu ogwnugwnu risi, o mahia ogwnugwnu anohia wam, kwnornu nụ o bụ ogwnugwnu badnu, ogwnugwnu a bụ riwhu isunu nụ nri isunu nụ isunu [666].

Nnwọ Aturu nụ ele ke a

14 M leru m anya, whnuru Nnwọ Aturu gwuzo n'olu rugwu Zayoni, ya nụ otu riwhu nụ nri eno nụ pokwu eno ele badnu, be vu rewhna a nụ rewhna Nda a n'egedege ruwhnu be. ²M nuru m otu nkoli hi n'oligwe dna lele agida mini, nụ okne nkoli egbe oligwe, m nuru m ele naagba obo ji

o bo be naagba. ³ Be gwnu eri ikne nu ruwhnu ngadna eze wam, ma nu ruwhnu nhne eno wam zi budnu, nu ele okno badnu wam. O za nye nwernu rikne sno be gwnu eri wam, okwolem otu riwhu nu nri eno nu pokwu eno wam ele be gbahiaru n'owa. ⁴ Ka bu ele merula ehni be n'ehni nyerinya kwnornu nu be bitaru ehni be snam. Be jooosno Nnwọ At-nurnu wam penupe obula o neezne, be gbahiaru be n'esilawuru ele badnu lele mkpuru mbom be kesiri Chiokike nu Nnwọ At-nurnu a. ⁵ O za aghalaghala be whnurnu n'onu be, be zi snam.

Ele enine izi eto

⁶ M whnurnu m enine izi berere nee-whe n'oligwe, nọokpo okwo izi oma ke zi okwnukokwnu n'owa, ma kpakara ele mba, nu avnurnu nu ikwu-onu nu ele badnu nurnu a. ⁷ O ji okne nkoli naakaa, "Anu tu ogwnu Chiokike, anu znarni ebube a, kwnornu nu ige valem o jeekpe kpakara badnu ikpe, anu kponu nye keru oligwe, nu owa, nu osimini, nu kpakara risi mini risi eli."

⁸ Enine izi ke ebo snornu ke mbom kaa, "O dnanam, Babiloni dnanam, okne mba ke mernu kpakara eli nwọ manya okne ome oyi a."

⁹ Enine izi ke eto snornu be gweru okne nkoli kaa, "Nye obula ke kponnu anohia wam nu igbudu a risi eli, nahoru masi akara a n'egedege ruwhnu a, mọbu n'aka a, ¹⁰ o joonwo manya okne ovu owe ehni Chiokike, ke o wusaru nu rikne, ke be gwala agwa nu rime okiko onuma a, be jeeji bekwnu nu rugwu bekwnu ta a awhnwhnu nu ruwhnu ele enine izi nsọ nu ruwhnu Nnwọ At-nurnu wam. ¹¹ Runwurnu awhnwhnu be zi naala olu okwnukokwnu, be za noozukwa inwe iwhehnie nu abali, bu ele wam kponnu anohia wam nu igbudu a risi eli, nu nye obula ke nahiaru akara rehwna a." ¹² Ele nsọ jeenwe ndidi, ele

naabita nhne Chiokike nyernu n'iwu nu ele kwnataru Jizosi mkpoma.

¹³ Nga wam m nurnu m nkoli hiri n'oligwe kaa, "Gba n'okwukwo, owa oma zinu ele nwurnu nu rime Chiokike hite nu kitna."

Enine Nso kaa, "Owe, be joozukwa inwe n'ernu be, kwnornu nu ernu be jooosno be n'aznu."

Ogwe nhne n'ekwu ke owa

¹⁴ M le anya, whnu, otu erumeru abochna, otu nye nu lele Nnwọ ke Badnu dazi n'olu erumeru wam, o kpu okpu-eze golu nu risi a, o ji ama ekwu zi buko n'aka a. ¹⁵ Enine izi berere hi nu rime Oro Nso whuya, gweru okne nkoli kanu nye wam dazi n'erumeru, "Gweru ama i, gweru nhne n'ekwu, kwnornu nu ige o gwe nhne n'ekwu k'owa valem, mkpuru k'owa chnanam." ¹⁶ Nye wam dazi n'erumeru gweru ama a yisi nu rime owa, gweru nhne ekwu k'owa.

¹⁷ M whnurnu m enine izi berere hi n'Oro Nso n'oligwe, o ji masi ama zi buko. ¹⁸ Enine izi berere ke nwernu rikne megidne bekwnu, hi n'oyo ariohna whuya. O gweru okne nkoli kanu enine izi wam ji ama zi buko, "Gweru ama i ghohia mkpuru vaini ke ekwu, kwnornu nu vaini ke owa chnanam." ¹⁹ Enine izi wam yisi ama a, ghohia mkpuru vaini, tubna be nu rime hne be joozosna manya okne ovu owe ehni Chiokike. ²⁰ Be zosna manya vaini wam n'aznu eli-ohna, onarna a gbahia nu hne be nozosna manya wam du nhne nu lele riwhu maili lawuru, du oknesni onu iyinya n'olu.

Nhne awhnwhnu esau

15 M whnu nhne berere n'oligwe, okne nhne ndu-ehni. Enine izi esau vu nhne awhnwhnu esau ke ipne-aznu, okne ovu owe ehni Chiokike ke ipne-aznu zi nu rime be. ² M whnu kwno nhne nu lele osimini nyno be gwaru bek-

wnu, nụ ele wam megburu anohia wam nụ igbudu a nụ onu ogwnugwu rewhna a, hne be gwuzo nụ ngeri osimini nyno wam, be ji obo Chiokike nyernu be. ³Be noogwunu eri Mozizi nye izi Chiokike nụ eri Nnwọ Atnurnu wam, “Ernu i tų n'anya, zị masị rikne!

Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum, Kpakara apna i sniri asị buru ezi oka, Eze zị okwnukokwnu.

⁴Nyele jọtu ogwnu i, Nyenwe aị? Nyele jọokwuhia igwugwu ke rewhna i? Kwnornu nụ jị nụ nsnunu i zị nsọ, kpakara mba jaava kpọ risi ẹli nụ ruwhnu i, kwnornu nụ ikpe buru oma i zuru kpakara owa.”

⁵Nga ka mekworu, m whnų Oro Nsọ Chiokike n'oligwe gbamarnų bụ Oro-Ēka ruwhnu Chiokike. ⁶Enine izi ẹsau wam vu nhne awhnųwhnu ẹsau hi nụ rime Oro Nsọ wam whųya, be wogwu iwo noonwu onwu, be ji aịni mkpọma golu kne nụ mkpọma be. ⁷Otu nhne zị budnu wam nyega enine izi ẹsau wam obele ẹsau okne ovu owe ẹhni Chiokike jihiaru nụ rime be, bụ nye zị budnu okwnukokwnu. ⁸Runwurnu jihia Oro Nsọ wam hite n'igwugwu nụ iknernema Chiokike, ọ zá nye nwernu rikne ọ bna Oro Nsọ wam tem awhnųwhnu ẹsau wam enine izi ẹsau wam vuyaru kwome.

Obele ẹsau ovu owe ẹhni Chiokike

16 Ige wam, m nurnu m otu okne nkoli hi n'Oro Nsọ wam naakanų enine izi ẹsau wam, “Anų zne wusa obele ẹsau ovu owe ẹhni Chiokike n'owa.” ²Enine izi ke mbom zne wusa obele a n'owa, esuso ẹhni tų ogwnu noogbu igbugbu se kpakara ele vu akara anohia wam n'ehni, nụ kpakara ele kponnu igbudu wam risi n'eli.

³Enine izi ke ẹbo zne wusa obele a n'osimini, ọ ghọ ọvnarna nụ lele ọvnarna nye nwurnu onwu, kpakara nhne zị budnu nụ rime osimini nwukwo.

⁴Enine izi ke ẹto zne wusa obele a nụ mini nụ kpakara risi mini, be ghọ ọvnarna. ⁵M nurnu m nga enine izi ke neelegidne mini karų, “Ji bụ nye mee mma n'ikpe jị bụ nye zị, nye zị nụ mbom, Nye zị Nsọ, kwnornu nụ i kperu ikpe nụ kpa.

⁶Be wusaru ọvnarna ele nsọ i nụ ele ọwhnurninya i, i nee be ọvnarna be nwọ lele mini, kwnornu nụ be kwesiri a.”

⁷M nurnu m otu nkoli hi n'oyo ariohna naakaa,

“Owe! Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum, ikpe i buru oma, bụ masị ezi oka.”

⁸Enine izi ke ẹno zne wusa obele a n'ehnam, o neerne ele badnų lele bekwunu. ⁹Okne okpe bekwunu rne ele badnų, be kosna rewhna Chiokike nye nwernu rikne nụ hne awhnųwhnu ka zị. Kọvu be kwéle ọ tųnasna nụ mmehie be znarni Chiokike.

¹⁰Enine izi ke isne zne wusa obele a n'olu ngadna eze anohia wam. Okne ọchichiri gbasni ẹli-eze anohia wam, ele badnų naatabi riro be kwnornu nhne igbugbu. ¹¹Be kosna Chiokike ke oligwe kwnornu nhne igbugbu be nụ nhne mernu ẹhni be. Kọvu be kwéle ọ tųnasna nụ apna ojo be.

¹²Enine izi ke isunu zne wusa obele a n'okne Osimini Uferetisi, mini a takwo, kpa mini a takworu, apna ele eze hi n'obosi ehnam whųya. ¹³M whnų renwu ẹto zila richna lele redekpo, hi n'onu agwo wam, nụ onu anohia wam, nụ onu nye ọwhnurninya aghalaghala wam noowhuya. ¹⁴Be bụ renwu ojo

††16:12 Nga apna wam whųyaru, ele irno be whnurnu oghere bnanya lusi be ogwnu.

nọornu ọnu ndu-ẹhni. Rẹnwu ẹto ka znekwnusi ele eze ọwa, chikota be n'otu kwnornu ogwnu okne ọbochi Chiokike ke Meli Nhne Dum.

¹⁵Le, m jaava lele nye buznu, ngozi zinu nye ọbula neese nse, bıkwata iwo a, ọ zı kpa ọ gbarụ ẹto zneghari, iwhnerne tu a n'ohna.

¹⁶Rẹnwu ojo wam chikota kpakara eze nu hne ele Hiburu nookwu Amagidoni.

¹⁷Enine izi ke ẹsau zne wusa obele a nu ruwhere. Otu okne nkoli hi nu ngadna eze zi n'Oro Nso wam, kaa, "Be menem a." ¹⁸Agida amuma oligwe, nu odidna, nu egbe oligwe nu okne eli otne enye dnarnu, eli otne enye nu kpm zigelele hite nga Chiokike kpuru badnu. Eli otne enye ka kakwo ibne a. ¹⁹Eli-ohna kwu wam kewamarnu nga ẹto, eli-ohna kpakara mba luluru. Chiokike chenwanya Babiloni, mee a ọ nwo manya hi n'ikiko okne ovu owe ẹhni a. ²⁰Kpakara eli ohia esilawuru nu rugwu gbawhu, whume. ²¹Okne mkpuru mini neenyi rinya "naadnakwası ele badnu hite n'oligwe. Ele badnu noovu Chiokike onu kwnornu mkpuru mini wam, nu kwnornu awhnuwhnu wam zi ogwnu ke agida.

Nwerinya nu anohia

17 Otu nu rime ele enine izi ẹsau wam vu obele ẹsau vakwnusi m kaa, "Vaa, me gesi i awhnuwhnu okne nye ewhere wam ke dazi n'olu agida mini, ²nye ele eze ke ọwa snornu mee oyi, ele zi n'owa nwornu manya ewhere a."

³Enine izi wam vuru m n'Enine zne nu rime eli-ikpa, hne me whnuwu otu nwerinya dazi n'olu anohia naachna ihie ihie. Anohia wam nwernu agida rewhna ojo nookwulu Chiokike be gbakwasiri

a, o nwernu risi ẹsau, nu nri mfu. ⁴Nwerinya wam wogwu iwo odno odno nu ihie ihie, o jiri nhne eyi golu nu rugwu okne onu ahia nu palı mee ẹhni a mma, o ji ikiko golu n'aka a, nhne ruru ọru nu nhne zila richna ke ome oyi a jihiaru nu rime a. ⁵Be gbakwasiri a otu rewhna n'egedege ruwhnu, Nhne miri emi, okne Babiloni, nne kpakara ele ewhere nu nhne ruru ọru ke ọwa.

⁶Qvnarna ele nso nu ele be gburu kwnornu Jizosi noogba a lele manya.

Ọ gbaru m anya aghari nga me whnuwu a. ⁷Enine izi wam kanu m, "Ndaa kpa o jiri naagba i anya ghari? M jaakanu i nhne tugwaru otugwa gbasiri nwerinya ka nu anohia ke vu a, bu anohia ke nwernu risi ẹsau nu nri mfu. ⁸Anohia ke i whnuwu zi budnu nu mbom, kovu ọ nwurnu, o jechi n'olulu awhnuwhnu whuya zne n'enwu a. Kpakara ele wu n'owa ele be gbala rewhna be n'okwukwo ke budnu hite n'okike ọwa, ọ jootu be n'anya nga be whnuwu anohia wam zi budnu nu mbom, kovu ọ nwurnu, ọ jaazi kwno budnu.

⁹"A kwesiri o nwe ovu ke nwernu akoniche, risi ẹsau wam bu rugwu mati ẹsau ke nwerinya wam dazi n'olu a. Be bu masi ele eze ẹsau, ¹⁰isne dnanam, otu nechi koriri, otu ya vage. Nga ọ varu, ọ jaadazi ige mati. ¹¹Anohia wam zi budnu nu mbom, ke nwurnu, bu eze ke ẹsato, nye zi n'esilawuru eze ẹsau wam, jaala n'iyi.

¹²"Nri mfu wam i whnuwu bu masi nri eze ele ya vage ẹchi, kovu be jeenye be rikne otu otu-ige lele eze snornu anohia wam chi. ¹³Be nwernu otu mkpoma, be jeenye anohia wam iknerema nu rikne be. ¹⁴Ele ka joolusi

[¶]16:21 Mkpuru mini wam neenyi nu nhne otutu 50 kg.

Nnwọ Atnurnu wam ogwnu, kovu Nnwọ Atnurnu wam jeemegbu be, kwnornu nū ọ bụ Nyenwe ke kakwo ele nwe nū Eze kakwo ele eze. Ele sno a bụ ele o suk-wuru, ele ọ hōhiaru nū ele kwesiri ọkw-nata ovu.”

¹⁵Ọ kanū m, “Mini ke ị whnurnu hne nwerinya ewhere wam dazi, bụ ele badnū, nū agida ele badnū, nū mba nū ikwu-ọnu zị ọdo n'ọdo. ¹⁶Anohia wam nū nri mfu wam ị whnurnu joosno nwerinya ewhere wam irno, be jaanahoru a kpakara nhne o nwernu, gbata a ẹto, be jeeri anọ-ehni a, kporne a nū bẹkwnu. ¹⁷Kwnornu nū Chiokike yisiri a nū mkpoma be, ma be mee echiche a, be jeekwerikota o nyee anohia wam ẹli-eze be, ọ jaachi be tem Chiokike mezu ikwu-ọnu a. ¹⁸Nwerinya wam ị whnurnu bụ okne ẹli-ohna wam ke neechi kpakara ele eze ke ọwa.”

Ọdudna Babiloni

18 Nga nhne ka mekworu, m whnurnu m enine izi berere hi n'oligwe neehidna, o nwernu okne ikn-ernema, ogbu marna marna ruwhnu a neenye iwhne n'owa. ²O gweru okne nkoli siwama, kaa, “Ọ dnanam, okne Babiloni dnanam, ọ gholam hne rumu renwu ojo wu, ọro ikelu kpakara renwu zila richna, kpakara onunu ojo ke be ri eri zị nū rime a.

³Kwnornu nū kpakara mba nwornu manya okne ome ọyi a, ele eze ke ọwa snornu a mee ọyi, ele nọozu ahia ke ọwa baru eze hite nū okne ewhere a.”

⁴M nū kwno okne nkoli hi n'oligwe kaa, “Ele ke m, anū hi n'esilawuru a whuya, ọ zị anū snornu a kehia igwe nū mmehie a, ọ zị anū snornu a ta awhnūwhnu.

⁵Kwnornu nū mmehie a gwuzo dū oligwe,

Chiokike chenwyalam kpakara mmehie a.

⁶Anū mesno a lele kpa o mernu anū, anū mesno a mgba lawuru kpa o mernu, okiko ọ gbajiri, anū gbajite a mgba lawuru ma ọ nwornu.

⁷Anū ta a awhnūwhnu nū anya-mini lele kpa o nyernu ehni a igwugwu nū ẹgwnurnu ojo a,

kwnornu nū ọ karū nū mkpoma a, ‘M bụ m eze nyerinya, m bula m nnwerne nwée nzi, m jáagba mkpe.’

⁸Kam kpararu, n'otu ọbochi, ọ jowhnuji anya,

enwu, mkpe, nū oknunyọ, bẹkwnu jeernegbu a,

kwnornu nū Nyenwe a Chiokike ke neekpe a ikpe bụ dikne.

⁹“Nga ele eze ke ọwa ele snornu a mee ọyi, n'egwnurnu ojo a, jowhnu runwurnu bẹkwnu a, be jaakwana ẹkwana, gbanū a mkpe. ¹⁰Be joogwuzo nū hne zị ikere kwnornu ogwnu awhnūwhnu a, kaa,

‘Chei, chei, okne ẹli-ohna, Babiloni, bụ dikne,

Chiokike tarū ị awhnūwhnu n'otu ọtnu-ige.’

¹¹“Ele nọozu ahia ke ọwa jaakwanū a ẹkwana, gbanū a mkpe, kwnornu nū ọ zá nye nọozu kwno mgwana ahia be berere. ¹²Be bụ ele nọozu ahia golu, siliva, rugwu okne ọnu ahia, palị, iwo marnū mma, iwo naachna odno odno, siliki nū iwo naachna ihie ihie, isisi ọbula, nhne ọbula be jiri ize eni kpu, nhne ọbula be jiri isisi zị okne ọnu ahia pniọ, ọla, rugwe, rugwu mabulu, ¹³nū sinamoni, nū nhne nwernu ẹknarna, isensi, maa, franki-isensi, nū manya, nū mọno olivu, nū ikpa nū wheti, nū anohia, nū atnurnu, nū iyinya, nū ogbo-ẹli iyinya nọodopnu, nū ohi, ma mkpuru ovu badnū masi.

¹⁴ “Be kaa, ‘Nhne i pioru whnunahoru i, kpakara ekwnu i nu ebube i whuru etekne, i jeenwe kwno be berere.’ ¹⁵ Ele noozu ahia, ele baru eze kwnornu nu be neere nhne ka, joogwuzo nu hne zi ikere, ogwnu notu be kwnornu awhnuwhnu a, be naakwna ekwna, gba masi mkpe.

¹⁶ Be jeesiwama okokoba, kaa, ‘Chei, chei, eli-ohna kwu, ke jiri iwo marnu mma odno odno nu ihie ihie,

nu golu noogbu marna marna, nu akaworugwu okne onu ahia nu pali mee ehni a mma.

¹⁷ Agida ekwnu hna kpa whuru etekne n'otu otu-ige.’

“Kpakara ele nookwo ogbo mini nu ele ji ogbo mini neezne, nu ele ernu mini, nu kpakara ele nhne be jiri wuru budnu hi nu mini whuya, joogwuzo nu hne zi ikere. ¹⁸ Nga be joowhnu runwurnu bekwnu a, be jaakaa, ‘O zi eli ke nu lele okne eli-ohna ka?’ ¹⁹ Be joowukwasi retnu nu risi be, kwna ekwna, gba mkpe, kaa, ‘Chei, chei, okne eli-ohna, hne kpakara ele nwernu ogbo mini baru eze hite n'ekwnu a, n'otu otu-ige hne o ko tubiri etekne.

²⁰ Ovu so i n'onu, su oligwe, ele nsọ nu ele izi nu ele owhnurninya snornu anu nwudna, Chiokike kperu a ikpe kwnornu nhne o mernu anu.”

²¹ Otu enine izi gbasiri rikne gweru otu akaworugwu hna lele okne rugwu ogwe wiri tubna nu rime osimini, kaa, “O bu kpa be jeeji nhne rikne kwnadna okne eli-ohna Babiloni, o za nye joowhnu a berere.

²² Be jonu kwno eri, mọbu obo, opi, mọbu okwodu nu rime i berere, nye obula ke nwernu nka ernu jazi nu rime i berere, o za nye jonu odidna ogwe wiri nu rime i berere.

²³ Tonji jonwuma

nu rime i berere, akpiri nye noolu nnwerne ikne nu nye noogbo nzi ikne, jazima nu rime i berere, kwnornu nu ele noozu ahia i bu ele dikne ke owa,

i jiri amusu i duwhu kpakara mba.

²⁴ Be piohiaru nu rime a onarna ele owhnurninya nu onarna ele nsọ, nu kpakara ele be gburu ogbu nu rime owa.”

19 Nga nhne ele ka whemernu, m nurnu m nhne nu lele okne nkoli igbudu badnu n'oligwe, naakaa,

“Aleluya, oznohia, nu igwugwu nu rikne bu ke Chiokike ai,

² kwnornu nu ikpe a buru oma nu ezi oka,

o marnu nwerinya okne ewhere wam ikpe

nye jiri ome oyi a meru owa, o megwnahialam onarna ele nsọ a n'aka a.”

³ Berere kwno be siwama, kaa, “Aleluya, runwurnu bekwnu a naala olu du okwnukokwnu.”

⁴ Ele okno badnu nri lawuru nu eno nu nhne eno wam zi budnu wam dna n'eli kpọ risi eli nu ruwhnu Chiokike nye dazi nu ngadna eze. Be kaa, “Amim, Aleluya.”

Olulu nnwerne ke Nnwọ Atnurnu

⁵ Otu nkoli hiri nu ngadna eze wam whuya kaa,

“Znarni Chiokike ai,

anu ele izi a,

anu ele notu ogwnu a,

ma nye mati ma nye kwu.”

⁶ M nurnu m nhne nu lele nkoli igbudu badnu lele odidna agida mini, lele okne egbe oligwe, naakaa,

“Aleluya,

Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum neechi.

⁷Ngwa ma a nwụdna, ovu sọ aị n'ọnu, a nyee a igwugwu, kwnornu nụ ọlulu nnwerne ke Nnwọ At-nurnu wam valẹm, nnwerne a jiknurnunem ẹhni a.

⁸Be nyernu nnwerne a iwo abọchna, zị rịchna, noonwu onwu va-a-a, o woru.”

(Iwo abọchna wam bụ ome mma ke ele nsọ.)

⁹Enine izi wam kanụ m, “Gba n'ọkwukwo, 'Ngozi zinu nye ọbula be sukwuru va n'iriri ọlulu nnwerne Nnwọ At-nurnu wam.” Ọ kaa kwno, “Ikwu-ọnu ka bụ ezi ọka Chiokike.”

¹⁰M dna n'ẹli n'ọchi enine izi wam ma m kponu m a risi ẹli, kovu ọ kanụ m, “I mée kpam, m bụ m nye izi ibne i nụ ke rụmu nda i ele berere bụ ele ji akebne Jizọsi. Kponu Chiokike risi ẹli. Kwnornu nụ akebne Jizọsi gbarụ bụ enine ọwh-nurninya.”^{§§}

Nye naagba iyinya abọchna

¹¹M whnurnu m oligwe kpumernu nụ otu iyinya abọchna, rẹwhna nye zị n'olu a bụ Nye Ọkwnata Ovu nụ Nye Ezi Ọka. O ji ikpe bụru ọma neekpe ikpe, nọolu ọgwu. ¹²Any a lawuru nụ lele riro bẹkwu, o kpu agịda okpu-eze nụ risi a. O nwernu rẹwhna be gbakwasiri a ke ọ zá nye magwu, okwolem ya magwu nhne ọ bụ. ¹³Iwo o wogwu bụ ke be tūruru n'ọvnarna, be noosukwu a Ikwu-Ọnu Chiokike. ¹⁴Ele ọgwu ke oligwe sno a n'aznụ n'olu iyinya abọchna woru iwo abọchna marnụ mma. ¹⁵Ama-ọgwu zị bụko hi n'ọnu a nọowhuya, ke o ji neemegbu kpakara mba. “O jeeji mkpara rugwe neechi be.”* Ọ nọzosna manya ke okne ovu owe ẹhni Chiokike

ke Meli Nhne Dum. ¹⁶Be gbakwasiri n'olu iwo a ma nụ ọchi a rẹwhna,

“EZE KAKWO ELE EZE NỤ
NYENWE KAKWO ELE NWE.”

¹⁷M whnụ otu enine izi gwuzo n'ẹhnam, o ji okne nkọli si okokoba, kanụ kpakara ọnunu oligwe, “Anụ va gbako n'okne iriri Chiokike. ¹⁸Anụ va ri anọ-ẹhni ele eze, nụ ke ele risi ọgwu, nụ ke ele dikne, nụ ke iyinya nụ ke ele gba be, nụ anọ-ẹhni kpakara ele badnụ, ma ọhi nụ ke ele bụo ọhi, nye kwu nụ nye matị.”

¹⁹M whnụ anọhia wam nụ ele eze ke ọwa nụ ele ọgwu be gbakoru n'otu ma be lusi nye wam dazị n'olu iyinya ọgwu ya nụ ele ọgwu a. ²⁰Kovu be nwudnenu anọhia wam ya nụ nye ọwh-nurninya aghalaghala wam nye rnurnu ẹrnu ndu-ẹhni wam nụ ruwhnu a, nye ji ẹrnu ndu-ẹhni wam rnawhu ele nwernu akara anọhia wam nụ ele kponnu igbudu anọhia wam risi ẹli. Anọhia wam nụ nye ọwhnurninya aghalaghala wam, be túbna be nụ budson nụ rime olulu bẹkwu ji rugwu bẹkwu neerne. ²¹Be ji ama-ọgwu neechi n'ọnu nye wam dazị n'olu iyinya wam gbu kpakara ele ọgwu be, ọnunu oligwe rijiri rụwho hite n'anọ-ẹhni be.

Otu pokwu awha

20M whnụ otu enine izi hi n'oligwe neehiedna, o ji snambị ọnuhna olulu awhnụwhnu, ji masị ijigba hna okpotokpo n'aka a. ²Ọ nwudne agwo wam, bụ agwo gbaka wam, nye bụ Ek-wensu, nụ Setani kne a eriri otu pokwu awha. ³Ọ túbna a nụ rime olulu awhnụwhnu, kasnị a akara, ma ọ gharụ o duwhu kpakara mba berere tem otu pokwu awha wheme. Omekwo, be jootoma a eriri igwe matị.

^{§§}19:10 ke neeyinu ele badnụ aka kpọ okwo ikwu-ọnu Chiokike.

*19:15 Eri Ọma 2:9

⁴M whnụ agịda ngadna eze, be nyee ele dazị n'olu be rikne be jeeji kpe ikpe. M whnụ mkpuru ovu ele be gburu kwnornu akebne be gbannụ Jizọsi nụ ikwu-ọnu Chiokike, ele kpọla risi ẹli nyee anọhia wam, mọbu igbudu a, mọbu nahoru akara a n'egedege ruwhnu be, mọbu n'aka be. Be ziri bụdnu snornu Karaịsi nẹchi otu pokwu awha. ⁵(Ele berere ke nwurnu ọnwu lizọla n'ẹnwu tem otu pokwu awha wheme.) Ka bu olizọ n'ẹnwu ke mbom. ⁶Chiokike jọgozi ele ke a, ele jeekehia igwe n'olizọ n'ẹnwu ke mbom. Ẹnwu ke gba lawuru jéenwe rikne n'ehni be. Be jọbu ele okwa arịohna Chiokike nụ ke Karaịsi, be joosno a chị otu pokwu awha.

O megburu Setani

⁷Nga otu pokwu awha whemernu, be jootoma Setani, ọ whụya n'ikelu a. ⁸Ọ jọowhoga duwhu agịda mba ke gbasaru nụ nkala ẹno ke ọwa, Gọgi, nụ Magogi, chikota be zne ogwnu. Ọnu ogwnugwnu be hna lele rịzna zị nụ ngeri osimini. ⁹Be gbasara kpakara ọwa, gahnata gburugburu hne ele nsọ zị, nụ ẹli-ọhna wam Chiokike whnurnu n'anya, kọvu bẹkwnu hiri n'oligwe dna rnegbu kpakara be. ¹⁰Be túbna Ekwensu wam, nye duwhuru be nụ rime olulu bẹkwnu be ji rugwu bẹkwnu neerne hne anọhia wam nụ nye ọwhnurninya aghalaghala wam zị. Be jaata be awhnụwhnu iwnehnie nụ abali hna ọkwukokwnu.

Ikpe ipne-aznụ

¹¹M whnụ otu ngadna eze abọchna okpotokpo, nụ nye dazị n'olu a, ọwa nụ oligwe gbawhuru nụ ruwhnu a, be whnuna be berere. ¹²M whnụ ele nwurnu ọnwu, ele kwu nụ ele matị, gwuzo nụ ruwhnu ngadna eze wam. Be kpume agịda ọkwukwo, be kpume kwno ọkwukwo berere, ke bu ọkwukwo ke bụdnu. Chiokike kpe ele nwurnu ọnwu

ikpe hite nụ nhne be gbarụ n'okwukwo wam lele kpa ẹnu be jiri ziri. ¹³Osimini gwehia ele nwurnu nụ rime a, ẹnwu nụ ẹli rẹnwu gwehia ele zị nụ rime be, be kpe nye ọbula ikpe lele kpa ẹnu ọ nwurnu jiri ziri. ¹⁴Be túbna ẹnwu nụ ẹli rẹnwu nụ rime olulu bẹkwnu. Olulu bẹkwnu ka bu ẹnwu ke mgba lawuru. ¹⁵Nye ọbula ke be gbála rẹwhna a nụ rime ọkwukwo ke bụdnu, be túbna nụ rime olulu bẹkwnu.

Oligwe ikne nụ ọwa ikne

21 Omekwo, m whnụ oligwe ikne nụ ọwa ikne, kwnornu nụ oligwe ke mbom nụ ọwa ke mbom gawheru, osimini zịma masi. ²M whnụ ẹli-ọhna nsọ wam, Jeruselem ikne, hi n'oligwe hne Chiokike zị neehiedna, be jiknenu a lele nnwerne ikne naalakwnusi nzi a. ³M nwurnu m okne nkoli hi nụ ngadna eze wam nookwu ọka, kaa, “Le, Ọro Nsọ Chiokike zị n'esilawuru rumu badnụ, Chiokike jaadazinu be, be jọbu ele ke a, ọ jọbu Chiokike be, dazigidnenu be. ⁴O jookwnosnama kpakara anya-mini n'anya be, ẹnwu jáazịma, mọbu ogba mkpe, mọbu ọkwana ẹkwana, nhne igbugbu jáazịma, kwnornu nụ nhne ọknani gawhelem.”

⁵Nye wam dazị nụ ngadna eze wam, kaa, “Le, m neeme kpakara nhne buru nhne ikne.” Ọ kanụ m, “Gba nhne ka n'okwukwo, kwnornu nụ ikwu-ọnu ka bu ezi ọka ke kwesiri ọkwunata ovu.”

⁶Ọ kanụ m, “Be menem a. Mawa bu Alifa nụ Omega, Ọpanizo nụ Okwukwo. Nye ọbula akpiri nọokpo bẹkwnu, m jeenye a mini ke hi nụ risi mini ke bụdnu n'etekne. ⁷Nye megburu, jeekehia kpakara nhne ka, m jọburu Chiokike a, ọ jọburu nnwọ m. ⁸Kọvu ele ogwnu nụ ele kwé ekwe, nụ ele ruru ọru, ele noogbu badnụ, nụ ele neeme ọyi, nụ ele amusu, nụ ele naakwa rẹnwu, nụ kpakara ele aghalaghala jeekehia

igwe nù rime olulu bẹkwnu ji rugwu bẹkwnu neerne. Ka bụ ẹnwu ke mgba lawụru.”

Jeruselem ikne

⁹Otu n'esilawuru ele enine izi ẹsau wam vu obele awhnụwhnu ipne-aznụ wam vakwnusi m, kaa, “Vaa, m jeegesi i nnwerne be nọlu ikne, bụ nnwerne Nnwọ Atnurnu wam.” ¹⁰O vuru m n'Enine zne n'olu okne rugwu zị n'olu, gesi m ẹli-ọhna nsọ wam, bụ Jeruselem hi n'oligwe hne Chiokike zị neehiedna. ¹¹O vu igwugwu Chiokike, noonwu lele akaworugwu zị okne ọnu ahia, lele jasipa, ziri snam lele nyo. ¹²O nwernu mkpọ be turu a hna n'olu, o nwernu nri nù ọnuhna lawuru, nù nri enine izi lawuru neese ọnuhna. Be gbasiri rewhna nri nù avnurnu lawuru rumu Izireli n'ọnuhna a. ¹³Ọnuhna ẹto zị n'obosi ẹnam, n'olu olu ọnuhna ẹto, n'eli ẹli ọnuhna ẹto, n'odidna ẹnam, ọnuhna ẹto. ¹⁴Mkpọ ẹli wam nwernu ntụ-ẹli n'olu nri nù akaworugwu lawuru, hne be gbakwasiri rewhna ele izi nri nù ẹbo ke Nnwọ Atnurnu wam.

¹⁵Nye wam naakanu m ọka ji otu nhne golu be neeji nọtutu nhne, nọtutu ike ẹli-ọhna wam, kpakara ọnuhna a, nù ẹhni mkpọ a. ¹⁶Ẹli-ọhna wam hna n'otu. Ogologo a nù rude a hna n'otu. O gweru nhne be tū nhne tū ẹli-ọhna wam, ọ tūhia otu pokwu nù riwhu maịli ẹno, ogologo a, nù rude a, nù olu a, hna n'otu. ¹⁷Ọ tū ẹhni mkpọ wam, tūhia riwhu rula lawuru, lele kpa ọtutu ke badnụ jiri zị, ke enine izi ji nọtutu. ¹⁸Ẹhni mkpọ wam bụ jasipa, ẹli-ọhna wam bụ golu zị snam, lele nyo. ¹⁹Be ji agida akaworugwu zị okne ọnu ahia mee ntụ-ẹli mkpọ ẹli-ọhna wam mma. Ntụ-ẹli ke mbom bụ jasipa, ke ẹbo bụ safia, ke ẹto bụ kasidoni, ke ẹno bụ emiradi, ²⁰ke isne bụ sadonisi, ke isunu bụ kanelia, ke ẹsau bụ kirisoliti, ke ẹsato bụ berili, ke tolu bụ topasi,

ke nri bụ kirisopasisi, ke nri nù otu bụ jasinti, ke nri nù ẹbo bụ ametisi. ²¹Nri nù ọnuhna lawuru wam bụ palị nri nù ẹbo, otu ọnuhna otu palị. Ogodo apna ẹli-ọhna wam bụ golu zị snam nọowhnu ọsno lele nyo.

²²M whnuna m Oro Nso n'eli-ọhna wam, kwnornu nù Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum nù Nnwọ Atnurnu wam bụ Oro Nso a. ²³Mkpa ẹnam mọbu ẹnwa zá naakpa a, be zá nọomu nù rime a, kwnornu nù igwugwu Chiokike nọomu nù rime a, Nnwọ Atnurnu wam bụ iwhne a. ²⁴Ele mba ke ọwa jeezne izne n'iwhne a, ele eze ke ọwa jeegweya igwugwu be nù rime a. ²⁵Be jáagbasni ọnuhna ẹli wam, o jeegberu anya kwnornu nù ọchichiri zila nù rime a. ²⁶Be jeegwebnanya nhne igwugwu nù ọson'anya kpakara mba nù rime a. ²⁷Nhne ọbula ke zila richna jáabna nù rime a rịa rịa, mọbu nye ọbula ke neeme nhne ruru ọru, mọbu nye aghalaghala, okwolem ele be gbarụ rewhna be nù rime ọkwukwo ke budsonu ke Nnwọ Atnurnu wam.

Mini ke budsonu

22 Enine izi wam gesi m osimini ke budsonu noonwu lele nyo, hi nù ngadna eze Chiokike nù ke Nnwọ Atnurnu wam naagbahia. ²Naagbawhe n'esilawuru ogodo apna ẹli-ọhna wam, nù ngeri lawuru mini wam isisi ke budsonu zị, ke naamị nri nù mgba mkpuru lawuru n'awha ke bụ otu mgba n'ẹnwa. Ọkwukwo isisi wam bụ nhne be ji nọogwo ẹhni igbugbu ele kpakara mba. ³Ovu ọnu zima rịa rịa. Ngadna eze Chiokike nù ke Nnwọ Atnurnu wam jaazi n'eli-ọhna wam, ele izi a jeeznenu a izi. ⁴Be jowhnu ruwhnu a, rewhna a jaazi n'egedege ruwhnu be. ⁵Abalı jáazima berere, be jomtu tonji, ẹnam jomtu, kwnornu nù Nyenwe aị Chiokike jeenye be iwhne, be jechi lele eze tim tom.

⁶Enine izi wam kanụ m, “Ikwu-ọnu ka bụ ezi ọka ke kwesiri ọkwunata ovu. Nyenwe aị Chiokike ke enine ele ọwhnurninya ziyaru enine izi a gesi ele izi a kpakara nhne jeemeriri n'ige matị vazne nụ ruwhnu.”

Jizọsi vawa

⁷“Le, m vawa wara wara, ngozi jaazinu ele jaabita ikwu-ọnu ọwhnurninya ke ọkwukwo ka.”

⁸Mawa, Ọni, nurnu, whnu masi kpakara nhne ka. Nga me nurnu, whnu kwo masi, m dna n'eli n'ochi enine izi nye gesiri m kpakara nhne ka ma m kponu m a risi eli. ⁹Kovu o kannu m, “I mee kpam, m bu m nye izi ibne i, nu ke rumu nda i ele ọwhnurninya, nu kpakara ele jaabita ikwu-ọnu ọkwukwo ka. Kponu Chiokike risi eli.”

¹⁰O kanu m, “I tuga ikwu-ọnu ke ọkwukwo ọwhnurninya ka, kwnornu nu ige zi ndundu. ¹¹Nye ojo mernu nhne ojo a zne ruwhnu, nye zila richna, o zila richna a zne ruwhnu, nye mee mma, mernu mma a zne ruwhnu, nye zi nsọ, ziri nsọ a zne ruwhnu.”

¹²“Le, m vawa wara wara, ogwo eru m zi m n'aka, m jeenye nye obula lele kpa eru a jiri ziri. ¹³Mawa bu Alifa nu Omega, Nye Mbom nu Nye Ipne-aznu, Opanizo nu Okwukwo.

¹⁴“Ngozi jaazinu ele snurnu iwo awura be, be nwernu rikne o ri mkpuru

isisi ke budnu wam, be jeehi n'ogodo onuhna bnazne nu rime eli-ohna wam. ¹⁵Kovu rumu nkita, nu ele amusu, nu ele neeme oyi, nu ele noogbu badnu, nu ele naakwa renwu, nu ele whnurnu aghalaghalala n'anya neeme be jaazi n'ederezi.

¹⁶“Mawa Jizosi, ziyaru enine izi m o gba akebe kpakara nhne ka nu rime kpakara ogbako Chiokike. Mawa bu Mgbaręgnugwnu nu Nnwọ Devidi, Mbọ osisi marnu mma.”

¹⁷Enine Nso nu nnwerne ikne karu, “Vaa.” Nye obula ke nurnu, kaa, “Vaa.” Nye obula akpiri nokpo bekwnu, vaa, nye o masiri gweru mini ke budnu n'etekne nwornu.

¹⁸M nododo nye obula ke nurnu ikwu-ọnu ke ọkwukwo ọwhnurninya ka aka nu nsni, nye obula ke tukwasiri nhne n'olu a, Chiokike jootukwasinu a nhne nu kpakara awhnuwhnu be gbaru n'okwukwo ka. ¹⁹Nye obula ke gwemernu nhne n'ikwu-ọnu ke ọkwukwo ọwhnurninya ka, Chiokike jeegweme igwe a n'isisi ke budnu nu eli-ohna nsọ, ke bu nhne be gbaru n'okwukwo ka.

²⁰Nye gbaru akebe kpakara nhne ka karu, “Owe, m vawa wara wara.”

Amim. Vaa, Nyenwe aị Jizosi.

²¹Oru ke Nyenwe aị Jizosi dazinu kpakara anu. Amim.